

New Testament

Fulfulde, Gorgal Niger Language

Fulfulde, Gorgal Niger - Bible - New Testament

Matta	3
Markus	71
Luka	114
Yahaaya	186
Golle Lilaabe	239
Rooma	308
1 Korintu	339
2 Korintu	370
Galatiya	390
Efeesu	401
Filipi	412
Koloosi	419
1 Tesalonika	426
2 Tesalonika	433
1 Timote	437
2 Timote	445
Titus	451
Filemon	456
Ibrankooбе	457
Yakuuba	479
1 Piyer	487
2 Piyer	495
1 Yahaaya	500
2 Yahaaya	508
3 Yahaaya	509
Yahuuda	511
Bannginol	513

Fulfulde, Gorgal Niger - Bible - New Testament

Matta

Matta 1

Limtol maamiraabe lisa Almasiihu

- ¹ Dum woni inde maamiraabe lisa Almasiihu, jippotoodo he Daawda e Ibrahim:
- ² Ibrahim rimi Isiyaaku. Isiyaaku rimi Yakuuba. Yakuuba rimi Yahuuda he rimdaabe muudum.
- ³ Yahuuda he deekum Tamar ndimi Fares he Jara. Fares rimi Hesruuna. Hesruuna rimi Aram.
- ⁴ Aram rimi Aminadaabu. Aminadaabu rimi Naason. Naason rimi Salmon.
- ⁵ Salmon he deekum Rahab ndimi Bo'es. Bo'es he deekum Ruut ndimi Obed. Obed rimi Yesa.
- ⁶ Yesa rimi laamiido Daawda. Daawda he dee-Uriya mo o teetunoo Uriya ndimi Suleymaanu.
- ⁷ Suleymaanu rimi Robo'am. Robo'am rimi Abiya. Abiya rimi Asa.
- ⁸ Asa rimi Yusufat. Yusufat rimi Yoram. Yoram rimi Ujiya.
- ⁹ Ujiya rimi Yotam. Yotam rimi Akas. Akas rimi Hejekiya.
- ¹⁰ Hejekiya rimi Manasa. Manasa rimi Amon. Amon rimi Yusiya.
- ¹¹ Nder jamaanu mo Isra'el honaa faa Yahudankoobe njaaraa leydi Baabiila, Yusiya rimi Yekuniya he rimdaabe muudum.
- ¹² Nder jonnde mabbe nder Baabiila, Yekuniya rimi Salaatiyel. Salaatiyel rimi Jorobaabiila.
- ¹³ Jorobaabiila rimi Abihuda. Abihuda rimi Eliyakim. Eliyakim rimi Ajoro.
- ¹⁴ Ajoro rimi Sadok. Sadok rimi Akim. Akim rimi Eliyuda.
- ¹⁵ Eliyuda rimi Eliyajaaru. Eliyajaaru rimi Maatan. Maatan rimi Yakuuba.
- ¹⁶ Yakuuba rimi Yusufu, jom baade Mariyaama. Mariyaama woni inna lisa bi'eteedo Almasiihu.
- ¹⁷ Hakkune Ibrahim he Daawda walaana jamanuji sappo he nay. Hakkune jamaanu Daawda warde jamaanu mo Isra'el honaa faa Yahudankoobe njaaraa leydi Baabiila walaana jamanuji sappo he nay. Hakkune jamaanu mo Isra'el honaa faa Yahudankoobe njaaraa leydi Baabiila warde jamaanu Almasiihu walaana jamanuji sappo he nay.

Dimeeki lisa Almasiihu

¹⁸ No lisa Almasiihu wardi duuniyaaru nii: Mariyaama inna lisa no nannganaado Yusufu non. Amma fadde makko bañeede, tawi o saawi nder baawde Ruuhu Ceniido.

¹⁹ Yusufu mo o nannganaa oon no dartiido, o hidaa semtinde mo yeeso himbe fuu. Nden o anniyi faasitaade kabbal ngaal nder cuccukka.

²⁰ Amma wakkati o wonnoo omo miiloo dum ndeen, sey maleykaajo Joomiraawo gom wanngani mo nder koydol, wi'i mo: —Yusufu, taan Daawda, taa hulu bañude Mariyaama, ngam binngel ngel reedu mum o saawi ngeel he Ruuhu Ceniido ngel yuwi.

²¹ O riman biddo gorko, inndiraa mo lisa. Kanko hisinta himbe makko he hakkeiji mum'en.

²² Dum fuu, dum wadi ngam humnude haala ka Alla lilunoo annabijjo gom wi'a himbe:

²³ Surbaajo mo anndaa gorko saawan, nden rima biddo gorko. O innditiree Imanuwel. Maana innde ndee woni: « Alla no wondi he meeden ».

²⁴ Wakkati Yusufu finunoo, o wadi ko maleykaajo Joomiraawo oon wi'unoo mo dum. O bañi Mariyaama,

²⁵ dey o hawtaay he makko naako o rimi biddo gorko oon. Yusufu inndiri mo lisa.

Matta 2

Garki jom'en anndal to lisa

¹ lisa rimaama Baytilaama, leydi Yahudiya nder jamaanu laamiido Hirudus. Wakkati mum jom'en anndal gom yuwi lettugal, ngari Ursaliima,

² mbi'i: —Toy laamiido Yahudankoobe dimaado joonin oon woni ? Min ngi'ii hoodere makko wanngi har lettugal, min ngari sujidande mo.

³ Wakkati laamiido Hirudus nanunoo habaru oon, dum wemmbii mo, kanko he himbe Ursaliima fuu.

⁴ Sey o noddi mawbe cakkanoobe Alla he jannginoobe Tawreeta. Be fuu, o yami be toy Almasiihu oon foti rimeede.

⁵ Be njaabii mo, be mbi'i: —Baytilaama nder leydi Yahudiya, ngam non annabijjo gom winndunoo wi'i:

⁶ Aan, Baytilaama, nder leydi Yahudiya, hakiika caka gure Yahudiya mawde deen, a hanaa wuro pamaro. Ngam ardotoodo gom no yuwan nder maada, garoowo dura Isra'ilankoobe, himbe am.

⁷ Sey Hirudus noddi jom'en anndal been nder cuccukka, yami be wakkati mo hoodere ndeen wanngi. Be kaalani mo.

⁸ Nden o lili be Baytilaama. O wi'i be: —Njehee, heba kakkinkinen dimeeki cukalel ngel. Nde nii on ngi'ii ngel, ngaron kumpitodon kam ngam miin duu mi yaha, mi sujidana ngel.

⁹ Wakkati be nanunoo ko laamiido oon haalannoo be dum, be ndilli. Hoodere nde be ngi'unoo har lettugal ndeen, ardii be faa nde yottii dey-dey to cukalel ngel woni, sey nde darii.

¹⁰ Wakkati be ngi'unoo hoodere ndeen darinoo, be nani beldum sanne sanne.

¹¹ Be naati nder baade ndeen, sey be ngi'i cukalel ngel he innum Mariyaama. Be turii faa he leydi, be cujidiani ngel. Be piirti gineeji mabbe, be kokki ngel kanje, iri uurdi mbelni gom he dakke uurde gom.

¹² Nden be kootiri laawol feerewol gom ngam Alla holli be nder koydol to be coyfoo be kaalanowa Hirudus.

Cuudowaaki Yusufu nder Misira

¹³ Gada dilludu jom'en anndal been, maleykaajo Joomiraawo gom wanngani Yusufu nder koydol, wi'i mo: —Umma, hooyu cukalel ngel he innum, ndoggon, njehon Misira. Njoodowodon toon sey wakkati mbi'oymaami ngarton, ngam Hirudus no tefan warde cukalel ngel.

¹⁴ Yusufu ummii nder jemma oon, hooyi cukalel ngel he inniigel, be pa'i Misira.

¹⁵ O joodii toon naako Hirudus maayi. Dum wadi duu ngam humnude haala Alla ka annabijjo makko gom yottini wakkati o wi'unoo: Mi noddi Biyam wurtoo nder Misira.

Barol cukaloy nder leydi Baytilaama

¹⁶ Wakkati Hirudus faamunoo ko jom'en anndal been njammbake dum, o tikki sanne. O tilsini cukaloy ngoroy ngonkoy nder Baytilaama he takkol mum fuu mbaree, illa keccoy faa warde he ngadukoy duubi didi. O wadi dum dey-dey he wakkati mo jom'en anndal been kokki mo.

¹⁷ Nyannde mum, haala ka annabi Yeremiya haalunoo kaan humnaa wakkati o wi'unoo:

¹⁸ Daade nanaama nder Rama, bojji he cimayeeli mawdi: Rahiila no woya cukaloy muudum ngam koy keddaaki,

o jabaay duu sawrineede.

Gartol Yusufu nder leydi Isra'el

¹⁹ Gada maayde Hirudus, maleykaajo Joomiraawo gom wanngani Yusufu nder koydol toon nder leydi Misira,

²⁰ wi'i mo: —Umma, hooyū cukalel ngel he innum, coyfodon nder leydi Isra'el, ngam hidunoobe mbara ngel been maayii.

²¹ Yusufu ummii, hooyī cukalel ngel he innum, ngam soyfaade Isra'el.

²² Amma wakkati o nanunoo ko Arkala'us mellaa laamiido leydi Yahudiya nokku bammum Hirudus, sey o huli yottaade toon. Nden, nder koydol kaden, o hollitaa yahde leydi Galili.

²³ O hodowi toon nder wuro wi'eteengo Nasaratu, ngam humnude haala ka annabiibe mbi'unoo: O wi'etee Nasaratujo.

Matta 3

Waaju Yahaaya

¹ Duubi he duubi gada mum, Yahaaya gadoowo batisma wanngi nder ladde yeeruure leydi Yahudiya, omo wi'a himbe:

² —Tuubee, ngam Laamu Alla badake.

³ Kanko woni mo annabi Esaaya sappinoo, wakkati wi'unoo: —Daane no huuba nder ladde yeeruure no wi'a: Ciryanee Joomiraawo laabi di o tokkata, moyfīnee laabi makko !

⁴ Omo bornii koltal canyiraangal leebi ngolooba. Omo tunndi tunndorgol nguru. Babbatti he njuumri ngoni nyaamdu makko.

⁵ Himbe no yuwa hubeere Ursaliima, he leydi Yahudiya he takkol maayo Urdun fuu, no ngara to makko.

⁶ Ibe njardoo yeeso Alla e yeeso himbe fuu dow hakkeji mabbe, Yahaaya no wadana be batisma nder maayo Urdun.

⁷ Wakkati o hi'unoo Fariisa'en he Sadduki'en heewbe no ngara faa ngadanee batisma, o wi'i be: —Bibbe bolle ! Moy wi'ii ndogganon tikkere Alla waroore ?

⁸ Ngadee ko hollata on tuubii.

⁹ Nde on mbi'i nder berde moodon on jippotoobe he Ibrahim, miin mi wi'an on: Alla no waawi waylii kaaye dee, de laatoo taaniraabe Ibrahim.

¹⁰ Joonin, jammbere aagaama ngam soppude dadī ledde. Ndenne, lekki fuu ki rimataa bibbe lobbe, no soppetee, faddee nder hiite.

¹¹ Miin, ndiyam ngadirananmi on batisma ngam hollude ko on tuubii. Amma garoovo gada am oon, no furi kam baawde. Mi fotaay baa fortude padē makko. Kanko, Ruuhu Ceniido e hiite o wadiranta on batisma.

¹² Omo jogii yarorde makko ngam yaraade alkamaari makko faa laaba. O hawra gabbe makko, o loowa nder yfeelu. Nden o wula nyaane ndeen nder hiite nge nyifataa abada.

Batismi lisa

¹³ Nder wakkati mum, lisa wari yuwi Galili, o wari dow maayo Urdun to Yahaaya, ngam o wadanee batisma.

¹⁴ Amma Yahaaya hosi salaade, nden wi'i mo: —Aan haani wadande kam batisma. Amma noy ngarirtaa to am, miin, faa mi wadane batisma ?

¹⁵ lisa jaabii mo, wi'i: —Accu dum laatoroo non joonin, ngam non kaanuden humnirde ko dartii fuu. Nden, Yahaaya jabi

¹⁶ wadani lisa batisma. Wakkati lisa ummii dari nder ndiyam dam, kammu omti. O hi'i Ruuhu Alla no jippoo nder nanndi wuugaanu, no wara dow makko.

¹⁷ Wakkati mum da, daane gom yuwi dow, wi'i: —Oo woni Biyam korsudo, mo nananmi beldum mum.

Matta 4

Iibiliisa sii'ake lisa

¹ Nder wakkati mum, Ruuhu Alla dowi lisa nder ladde yeeruure, ngam Iibiliisa sii'oo mo.

² Jemma he nyalooma faa dum wadi balde lasooji didi, lisa no suumi, o rafaa.

³ Nden, Cii'otoodo oon badii mo, wi'i: —Se goonga fuu a Bii-Alla, tilsin kaaye dee laatoo nyaamdu.

⁴ Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Dewtere Alla wi'i:Hanaa nyaamdu tan neddo wuurdatal, amma haala fuu yuwka to Alla.

⁵ Gada mum, Iibiliisa yaari lisa nder Ursaliima hubeere seniine, darni mo dow hoore Juulirde mawne.

⁶ Nden wi'i mo: —Se goonga fuu a Bii-Alla, jikku dow leydi, ngam Dewtere Alla wi'i:Alla tilsinan maleykaabe mum tabbite to koyngal maada fii he hayre.

⁷ Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Dewtere Alla wi'i kaden:A sii'ataako Alla Joomiraawo maa.

⁸ Gada mum Iibiliisa yaari lisa dow waamnde toowne sanne gom, holli mo laamuuj duuniyaaru fuu he no di ngoodiri darja.

⁹ Nden wi'i mo kaden: —Mi hokkete di, di fuu, nde nii a hofake, a sujidanii kam.

¹⁰ Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Woddam Iibiliisa ! Ngam Dewtere Alla wi'i:Alla Joomiraawo maa tan kaandaa sujidande. Kanko tan kaandaa rewude.

¹¹ Nden Iibiliisa dilli acci mo. Maleykaabe gom ngari to makko, no ngollana mo.

Puddol golleeji lisa nder leydi Galili

¹² Wakkati lisa nanunoo ko Yahaaya uddaama, o fa'i Galili.

¹³ O eggi Nasaratu, o hodowi Kafarnahum takkol peta Galili, ci'e gonde nder leykoy Jabulon he Naftali.

¹⁴ Dum wadi ngam humnude haala ka annabi Esaaya haalunoo wakkati o wi'unoo:

¹⁵ Onon leykoy Jabulon he Naftali ngonkoy takkol peta Galili, ngonkoy gada maayo Urdun,

tawaakoy nder leydi Galili, leydi be kanaa Yahudankoobe:

¹⁶ Wonbe nder nimre, hi'ube jeyngol manngol. Wonbe nder dowdi maayde, jeyngol wanngani be.

¹⁷ Nder wakkati oo non, lisa fuddi waajaade no wi'a: —Tuubee, ngam Laamu Alla badake.

Noddol aahiibe lisa aranbe

¹⁸ Wakkati lisa gosotonoo daane peta Galili, o hi'i worbe dido nanngoobe liyfi gom, Simon inndirteedo Piyer he rimdaado mum Andiire. Ibe padda taaruji mabbe.

¹⁹ Nden lisa wi'i be: —Ngaree, tokkee kam. Mi wadan on nanngoobe himbe.

²⁰ Wakkati mum da be mboppi taaruji mabbe, be tokki mo.

²¹ O yehi yeeso, o hi'i kaden rimdaabe dido gom Yakuuba he Yahaaya he baabiibe Jebede, ibe nder laana, ibe moyfina taaruji mabbe. O noddi be, kambe duu.

²² Wakkati mum da be mboppi laana kaan, be acci baabiibe, be tokki mo.

Waaju lisa he nyawtol himbe

²³ lisa tinni no fiiloo nder leydi Galili, omo waajoo nder baajordi mabbe. Omo filloo filla Habaru lobbo, filla Laamu Alla. Omo nyawta iri nyawuuji he iri laruuji fuu.

²⁴ Nden habaru makko sankitii nder leydi Siriya fuu. Himbe no ngadda nyawbe mum'en, wondube he nyawuuji feere-fereeji to makko. Wobbe no ngondi he ginnaaji, wobbe no ngondi he padde, wobbe duu no bonnguube. O nyawti be, be fuu.

²⁵ Jama'aare mawne tokki mo. No woodi yuwbe Galili, yuwbe leydi Gure-sappo, Ursaliima, Yahudiya, he yuwbe gada maayo Urdun.

Matta 5

Waaju Dow Waamnde (5-7)

¹ Wakkati lisa hi'unoo jama'aare warde ndeen, o yeenyi dow waamnde, o joodowii. Aahiibe makko ngari to makko.

Welbe ko'e

² Sey o fuddi waajaade be, o wi'i:

³ —On mbelii ko'e, onon annditinbe ko odon kaani wattude hoolaare moodon he Alla, ngam onon njeyi Laamu Alla.

⁴ On mbelii ko'e, onon woyoobe, ngam Alla fukkinan berde mon.

⁵ On mbelii ko'e, onon leesiniibe, ngam Alla ronnan on duuniyaaru.

⁶ On mbelii ko'e, onon hidube dartinaaku sanne, ngam on kaaran, on domditan.

⁷ On mbelii ko'e, onon yurmotoobe, ngam Alla yurmoto on.

⁸ On mbelii ko'e, onon laabube berde, ngam on ngi'an Alla.

⁹ On mbelii ko'e, onon waddoobe jam, ngam on noddirtee bibbe Alla.

¹⁰ On mbelii ko'e, onon torraabe ngam dartinaaku, ngam onon njeyi Laamu Alla.

¹¹ On mbelii ko'e nde himbe njenni on, torrii on, ndeki on iri bononda fuu ngam am.

¹² Mbelnee, keewiree welwelo, ngam baraaje mawde no ndoomi on dow kammu. Ngam hano non annabiibe artube on been torriraa.

Lamdam he jeyngol

¹³ —Onon ngoni lamdam duuniyaaru nduu. Amma nde dam lamsaa, dume wattetee kaden ko dam lamsa ? Dam nafataa baafuy ! Dam faddetee yaasin, himbe njaaba dam.

¹⁴ Onon ngoni jeyngol duuniyaaru nduu. Hubeere nyibaande dow waamnde waawaa suudaade.

¹⁵ Walaa kubbando fitilla, nden hippa tummbude dow makka. Sey nii joomum bila ka, ka yaynana tawaado nder suudu nduun fuu.

¹⁶ Hano non jeyngol moodon haani yaynirde yeeso himbe, ngam be ngi'a golleeji lobbi di ngatton, nden be njetta Baabii'on gondo dow.

Ekkintinol lisa dow Tawreeta

¹⁷ —To miilee mi wari ngam moytude tilsinooje binndaade nder Tawreeta naa nder dewte annabiibe. Mi waraay ngam mi moyta de amma ngam mi humna de.

¹⁸ Goonga kaalanammi on: Se nii kammu e leydi no keddii, tobbel naa masel moytataake nder Tawreeta faa dum fuu dum tabbita.

¹⁹ Ndenne, neddo fuu jeddudo ko buri famdude nder tilsinoje deen, dey ekkitii wobbe faa ngada non, joomum laatotoo burdo famdude nder Laamu Alla. Amma neddo fuu tokkudo Tawreeta goonga e goonga, dey ekkitii wobbe ngada ko winndaa nder mayre, joomum laatoto mawdo nder Laamu Alla.

²⁰ Ngam mido haalana on: Se nii on buraay jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en fuu dartinaaku, on naatataa nder Laamu Alla.

Ekkintinol dow tikkere

²¹ —On nani maamiraabe meeden mbi'anooma: To ittu yonki goddo, ittudo yonki fuu no haani hiiteede.

²² Amma miin kay, mido wi'a on: Tikkando banndum fuu, no haani hiiteede. Neddo fuu bi'udo banndum no kaanjaado, no haani darneede yeeso alkaali. Kaden duu, neddo fuu bi'udo banndum no milkaado no haani watteede nder jahannama.

²³ Ndenne, nde nii a warii dow hirsirde faa ngadaa sadaka, nden miccitidaa wakkati mum da ko mettal berne no hakkune maa, aan he bannda:

²⁴ Too ! Accu sadaka maa toon, njahaa njaafodiron ginan, nden ngartaa ngadaa sadaka maa.

²⁵ Nde goddo felii ma, wakkati njaadoton to sariya, yawda tefaa potal hakkune maa, aan e joomum, fadde moodon yottaade ngam to o watte nder juude hiitotoobe. Nden kambe duu, be ngatte nder juude doomoowo kasu, uddedaa.

²⁶ Goonga kaalanammi, a wurtataako abada nde a yobaay ko tokketedaa dum faa laaba.

Ekkintinol dow jeenu

²⁷ —On nani wi'anooma: To yeenu !

²⁸ Amma miin kay, mido wi'a on: Yeewudo debbo janaano faa suunaa mo, joomum yeenii mo nder berne mum.

²⁹ Ndenne, nde hitere maa nyaamo no wada ngadaa hakke, ittu nde, paddaa nde to woddii ! Ceedaa he mayre no buri moyyande ma dina banndu maa fuu faddee nder jahannama.

³⁰ Nde junngo maa nyaamo no wada ngadaa hakke, tayu ngo, paddaa ngo to woddii ! Ceedaa he maggo no buri moyyande ma dina banndu maa fuu naata jahannama.

Ekkintinol dow ceergal

³¹ —Wi'anooma kaden: Ceerdo deekum fuu, hokka mo talkuru ceergal.

³² Amma miin kay, mido wi'a on: Neddo fuu ceerdo deekum ko hanaa ngam jeenu, joomum wadii mo jeenoowo. Neddo fuu bañudo debbo ceeraado, kam duu yeeni.

Ekkintinol dow hunayeere

³³ —On nanii kaden, maamiraabe meeden mbi'anooma:Taa ummin hunayeere maa, amma sey nii kumnaa ko kunanidaa dum yeeso Joomiraawo.

³⁴ Amma miin kay, mido wi'a on: Taa huna baa. Taa hunoraa kammu, ngam ngu joodorgal Alla.

³⁵ Taa hunoraa leydi, ngam ndi yaabirde koyde makko, naa Ursaliima, ngam ngo hubeere Laamiido mawdo.

³⁶ Taa hunoraa hoore maa, ngam a waawaa rawninde naa bawlinde baa leebol mayre gootol.

³⁷ Nde nii a jabi, mbi'aa tan a jabi, nde nii a jabaay duu, mbi'aa tan a jabaay. Ko yaari dum, to bondo oon yuwi.

Ekkintinol dow yomnitaaki

³⁸ —On nanii wi'anooma:Hitere yomnitortee hitere, nyiire yomnitortee nyiire.

³⁹ Amma miin kay, mido wi'a on: To njomnitee gadudo on ko boni. Nde goddo feenyii ma dow nyaamo, linnyu mo gooto duu.

⁴⁰ Nde goddo noddi ma kiite ngam teeta togoore maa, accu o yaada he jabbaare maa duu.

⁴¹ Nde goddo tilsinii ma ronndaade donngal yaadu kilo go'o, ronndaa ngal yahde kilooji didi.

⁴² Nde goddo yamii ma, hokku dum. Nde goddo wi'ii ma mbuyodaa dum, to sala.

Ngidee waybe mon

⁴³ —On nanii wi'anooma:Ngidaa gondo maa, mbanyaa ganyo maa.

⁴⁴ Amma miin kay, mido wi'a on: Ngidee waybe mon, ndu'anodon torroobe on,

⁴⁵ ngam laatodon bibbe Baabii'on gondo dow. Ngam no o fudinirta naange makko dow bonbe, hano non duu o fudinirta nge dow moyübe. No o tomnirta ndiyam dow dartiibe nii, non duu o tomnirta ðam dow oonyiibe.

⁴⁶ Nde hidube on tan ngiddon, baraaje deye keboton ? Baa jaboobe janngal non ngadata !

⁴⁷ Nde banndiraabe mon tan njewtanton, ndenne dume senndi on he beeto ? Baa be anndaa Alla non ngadata !

⁴⁸ Ngam majjum, laatee huubube hano Baabii'on kubdo gondo dow.

Matta 6

Ekkintinol dow no talkaabe cakkirantee

¹ —Tinnee to ngadee golleeji lobbi ngam himbe ngi'a on. Nde on ngadii dum, on kebataa baraaje fuu to Baabii'on gondo dow.

² Ndenne, nde ada sakkana talkaabe, taa huubu ngam himbe ngi'e. Non munaafiki'en ngadata nder cuudi baajordi he dow laabi ngam himbe mana dum'en. Goonga kaalananmi on, be kebidii baraaje mabbe fuu.

³ Amma aan kay, nde nii ada sakkana talkaabe, to nano maa faamu ko nyaamo maa wadata.

⁴ Ko cakkataa fuu, sakku dum nder cuccukka. Baabiraawo maa gi'owo ko suudi fuu yobete.

Ekkintinol dow du'aa'u

⁵ —Nde odon ndu'oo, to nyemminee munaafiki'en darotoobe nder cuudi baajordi he dow pottirdi laabi, no ndu'oo ngam himbe fuu ngi'a be. Goonga kaalananmi on, be kebidii baraaje mabbe fuu.

⁶ Amma aan kay, wakkati fuu mo ndu'otodaa, naatu nder suudu maa, ommab dambugal ngaal, eelaa Baabiraawo maa gondudo he maa nder nokkuure suudiine. Nden, Baabiraawo maa gi'owo ko suudi fuu, no yobete.

⁷ Nde odon ndu'oo, to njuunnee du'aa'uuji mon he haalaaji meereeji di ngala fuu nafakka hano no be anndaa Alla ndu'ortoo, miiloobe kam'en no njaabantee nde nii be dunni haalaaji mabbe.

⁸ To nyemminee be, ngam Baabii'on no anndi ko kaajadon illa on eelaay mo.

⁹ Ndaa no ndu'ortodon nii: Baabiraawo amin gondo dow, innde maa seniine teddinee.

¹⁰ Laamu maa wara. Muuyde maa ngadee do dow leydi hano no de ngadira dow kammu nii.

¹¹ Hoynan min hannden nyaamdu heyunu ndu min kaajaa.

¹² Yaafana min gacceeji amin hano no min njaafonortoo toonyiibe min nii.

¹³ Taa accu min cii'ee, amma hisin min bondo oon. [Ngam laamu, baawde he teddungal no ngonani ma faa abada abadin. Aamiin !]

¹⁴ Ndenne, nde nii on njaafake toonyiibe on, Baabii'on gondo dow duu no yaafoto on.

¹⁵ Amma nde nii on njaafataako toonyiibe on, Baabii'on duu yaafataako gacceeji mon.

Ekkintinol dow suumayeere

¹⁶—Nde nii odon cuumii, to njoofee balli moodon, balinodon hano munaafiki'en balintoobe ngam himbe fuu anndita ko be cuumiibe. Goonga kaalananmi on: Be kebidii baraaje mabbe fuu.

¹⁷ Amma aan kay, nde nii a suumake, lootu yeeso maa, mbujaa nebbam uurdam,

¹⁸ to neddo fuu faamu a cuumiido. Baabiraawo maada gondo nder to suudi oon tan anndata. Woodi duu, Baabiraawo maa gi'oowo ko ngaddaa nder cuccukka oon, no yobete.

Njawdi dow kammu

¹⁹—To ndesanee ko'e moodon njawdi nder duuniyaaru nduu, to mooyu he puunyol mbonninta, to wuybe kelata ommboode, mbujja.

²⁰ Ndesanee ko'e moodon njawdi dow kammu, to baafuy bonnataa, mooyataa, fuunyataa, to wuybe duu kelataa ommboode sako mbujja.

²¹ Ngam to njawdi maa woni, toon berne maa duu wonata.

Jeyngol e nimre

²²—Gite ngoni fitillaaji banndu. Nde gite maa no mbooli, banndu maa fuu no yaynan.

²³ Amma nde nii de mboolaa, banndu maa fuu no nibban. Ndenne, nde nii jeyngol tawaangol nder banndu maa nibbi, sikka fuu walaa nimre ndeen no tekkidan !

Kabbol hoore e hoolaare

²⁴—Neddo fuu waawtaa gollande mawbe dido, ngam joomum wanyan gooto, hidaa ooto, naa teddina gooto, yawo ooto. On mbaawtaa gollande Alla ngollanon njawdi.

²⁵ Ngam majjum wadi mido wi'a on: To cuulee ko'e moodon nder mbuurnam moodon dow ko nyaamton, ko njarton naa ko bornotodon. Ngam mbuurnam no buri nyaamdu, banndu duu no buri koltal, naa hanaa ?

²⁶ Ndaaree pooli piirroji dii: Di aawataa, di kettataa, di ndesataa, amma Baabii'on gondo dow nyamnata di. Onon nee, on buraa pooli dii teddungal naa ?

²⁷ Moy he moodon waawi beydude nyalooma gooto dow balde mum ngam hoore mum habbake ?

²⁸ Dume wadi ko kolte no cuuli on ? Ndaaree no piindiji ladde mawnirta: Di ngollataa, di mottataa.

²⁹ Amma mido haalana on: Baa Suleymaanu he darjaaji mum fuu holtiraay ko foti gootel nder majji.

³⁰ Nde nii Alla no holtina hudo taweteeko nder ngesa hannden, tayeteeko faddee nder hiite jaajo, dume hadata mo holtinde on faa bura nii, onon famdube goondinol ?

³¹ Ndenne, to ko'e moodon kabbo faa mbi'on: « Dume nyaameten ? Dume njarten ? Dume bornotoden ? »

³² Ngam kujje dee fuu, be anndaa Alla pilotoo de. Nde goonga, Baabii'on gondo dow no anndi ko odon kaajaa dum, dum fuu.

³³ Ndenne, tefee Laamu Alla he dartinaaku makko ginan, o beydanan on kujje dee fuu.

³⁴ Nyalaane fuu he donngal mum. To ko'e moodon kabbo ngam jaajo, ngam jaajo duu no wardan he ko muudum.

Matta 7

To kiitee wobbe

¹ —To kiitee himbe, ngam to Alla hiito on.

² Ngam no kiitortodon wobbe, non onon duu kiitedon. Kaden duu etirgal ngal etirton, kanngal etirantedon.

³ Ko wadi ko ada hi'a kudel nder hitere bannda, amma a hi'ataa bonjariyal gonngal nder nde maada ?

⁴ Naa noy mbaawdaa wi'ude bannda: « Accu mi ittane kudel gom nder hitere maa », amma aan kay, bonjariyal no nder nde maada ?

⁵ Munaafiki, ittu bonjariyal tawaangal nder hitere maada ginan heba ngi'iraa no woodiri, kebaa no ittirdaa kudel tawaangel nder hitere bannda ngeel.

⁶ To kokkee dawaadi ko senii, to paddee kaaye moodon dime yeeso girooji, ngam to di njaabu de, dawaadi duu mbaylito nata on.

Eeleee, Tefee, Calminee

⁷ —Eeleee, on keban. Tefee, on ngiitan. Calminee, on omtantee.

⁸ Ngam eeludo fuu heban. Tefudo fuu hiiyan. Calmindo fuu omtantee.

⁹ Moy nder moodon hokkata biyum hayre nde eeli buuru ?

¹⁰ Naa hokka mo mboddi se o eeli linngu ?

¹¹ No mbonirdon nii fuu, odon kokka bibbe moodon kujje lobbe, sako Baabii'on gondo dow. Omo hokka eeludo mo fuu ko moyyi.

¹² Ndenne, ngadiranee himbe no ngiddon be ngadana on. Ngam dum woni ko Tawreeta Muusa he dewte annabiibe mbi'i.

Dammbugal paadungal

¹³—Naatiree dammbugal paadungal ! Ngam dammbugal halkere no yaaji, laawol maggal no hoyi, tokkoobe ngol duu no duudi.

¹⁴ Amma dammbugal mbuurnam no faadi, laawol maggal no billii, hiitoobe ngol duu duudaa.

Lekki e bibbe mum

¹⁵—Tinnee he annabiibe fewreebe, waroobe to moodon nder nanndi baali, amma nder guri mabbe be cuuli dafaadsi.

¹⁶ Har golleeji mabbe annditirton be, hano no lekki annditirtee har bibbe mum. Cabiije tebataake he kebbe, ibbe duu tebataake he tuppe.

¹⁷ Lekki lobbi, bibbe lobbe rimata. Amma lekki mbonki, bibbe bonde rimata.

¹⁸ Lekki lobbi waawtaa rimude bibbe bonde. Woodi duu, lekki mbonki waawtaa rimude bibbe lobbe.

¹⁹ Lekki fuu ki rimataa bibbe lobbe soppetee, faddee nder hiite.

²⁰ Ndenne, har golleeji mabbe annditirton be.

Kiite aahiibe fewreebe

²¹—Hanaa wi'oobe no mbi'itoo kam Joomiraawo mum'en fuu naatata nder Laamu Alla. Sey wadoobe muuyde Baaba am gondo dow, been ngoni naatoobe nder maggu.

²² Nyannde darjal, heewbe mbi'an kam: « Joomiraawo ! Joomiraawo ! Hanaa he innde maa min mbaajori haala Alla ? Hanaa he innde maa min ndiiwiri ginnaaji ? Hanaa he innde maa min ngadiri kaayde dudde ? »

²³ Wakkati mum mbi'anmi be: « Mi anndaa on abada. Mboddee kam, onon wadoobe ko boni ! »

Iri cuudi didi

²⁴—Ndenne, neddo fuu kettiniido haalaaji am, golliri di, nanndan he jom hakkillo nyibudo suudu mum dow tepaare.

²⁵ Ndiyam tobi, gooruji mbubbi, keni mawdii mbifiri semmbe dow mayru. Dum fuu ndu saamaay, ngam ndu sinngaama dow tepaare.

²⁶ Amma neddo fuu kettiniido haalaaji am dii, dey golliraay di, no nanndi he bahiima, nyibudo suudu mum dow taasiri.

²⁷ Ndiyam tobi, gooruji mbubbi, keni mawdii mbifiri semmbe dow mayru. Ndu saami, ndu sankitii.

²⁸ Wakkati lisa timminoo waaju mum, dum haaydini jama'aare ndeen sanne.

²⁹ Ngam o waajoraaki be hano no jannginoobe Tawreeta mbaajorto, amma he baawde o waajorii be.

Matta 8

Nyawtol ceppindo

- ¹ Wakkati lisa jippinoo waamnde ndeen, jama'aare duunde gom tokki mo.
- ² Sey gorko ceppindo gom battii mo, hofi yeeso makko, wi'i mo: —Moodibbo, nde nii a jabi, ada waawi yamđintinde kam.
- ³ lisa foorti junngo mum, meemi mo, wi'i: —Mi jabi, yamđitin ! Wakkati mum da, gorko oon yamđiti.
- ⁴ Gada mum, lisa wi'i mo: —Tinna taa haalan dum nedđo fuu. Amma yah, holloy hoore maa cakkanoowo Alla moodon, ngadaa cakkol ngol Muusa tilsini wadee, ngam hollude himbe ko sikka fuu walaa a yamđiti.

Goondinol hooreejo soogeeji Rooma

- ⁵ Wakkati lisa naatannoo Kafarnahum, hooreejo soogeeji Rooma gom battii mo, eeli mo, wi'i:
- ⁶ —Moodibbo, golloowo am no fukkii nder suudu, sellaa baa sedđa faa bonngake. Omo torroo sanne !
- ⁷ lisa wi'i mo: —Mi waran, mi yamđintina mo.
- ⁸ Amma hooreejo soogeeji oon jaabii, wi'i: —Moodibbo, miin, mi fotoay to naataa baade am. Haala maada tan heyi, golloowo am yamđitaa.
- ⁹ Miin, mido woodi dawranoobe kam, amma mido dawrana soogeeji Rooma duu. Nde nii mi tilsini gooto nder mabbe yaha, o yahan. Nde mi wi'i gooto nder mabbe wara, o waran. Nde nii mi wi'i maccudo am gom wada godđum, o wadan dum.
- ¹⁰ Wakkati lisa nanunoo haala kaa, dum haayđini mo, o wi'i tokkube mo been: —Goonga kaalananmi on, baa nii hakkune himbe Isra'el fuu, mi hi'aay ir goondinol ngool.
- ¹¹ Mido haalana on, heewbe yuwataana lettugal he gorgal, ngara njoododoo Ibrahim, Isiyaaku he Yakuuba, be nyaamda nder Laamu Alla.
- ¹² Amma haanunoobe naata Laamu been, paddetee nder nimre nibbude. Toon be mboyata, ibe ḥeryodira nyiiye.
- ¹³ Gada mum, lisa wi'i hooreejo soogeeji oon: —Hootu. Dum laatane no ngoondinirdaa. Wakkati mum da, golloowo hooreejo soogeeji Rooma oon yamđiti.

Nyawtol nyawbe đubbe

- ¹⁴ Wakkati lisa yehunoo wuro Piyer, tawi eso Piyer debbo no wondi wulowulo.
- ¹⁵ O meemi junngo makko, sey wulowulo makko heli, o yamđiti. O ummii, o jabbii lisa.

¹⁶ Wakkati hiirunoo ndeen, lisa waddanaa himbe heewbe be ginnaaji ngoni dow mum'en. Haala makko tan o riiwri ginnaaji gondi dow mabbe diin, o nyawti nyawbe been fuu.

¹⁷ O wadi kujje dee fuu ngam humnude ko annabi Esaaya haalunoo wakkati o wi'unoo: Kanko he hoore makko itti torraaji meeden, o ronndi nyawuuji meeden.

Hidube tokka lisa

¹⁸ Wakkati lisa hi'unoo jama'aare no fiili dumi, sey o wi'i aahiibe makko: —En njolu, ummowoden fonngo gooto.

¹⁹ Nden jannginoowo Tawreeta gom badii mo, wi'i: —Moodibbo, mi tokkete to njahataa fuu.

²⁰ lisa jaabii mo wi'i: —Junkuuji no ngoodi gayde, pooli duu no ngoodi cuudi, amma Bii-Neddo walaa baa nokku to fukkoo, fowtina hoore mum.

²¹ Nden aahijjo makko gom, wi'i mo: —Moodibbo, accu mi moobowa baaba am ginan.

²² lisa jaabii mo, wi'i: —Tokkam, accu maaybe mooba maaybe mum'en.

Darnol henndu mawnu dow peta gom

²³ lisa naati nder laana, aahiibe makko tokki mo.

²⁴ Say yuwonde ummii, henndu mawnu wifi sanne dow peta ngaan, faa benkeyye no ummoo no naata nder laana kaan. Tawi lisa no daanii.

²⁵ Aahiibe been badii mo, pindini mo, ibe mbi'a: —Moodibbo, dannu en ! En maayan !

²⁶ Sey o jaabii be, o wi'i: —Dume hulyinta on ? Onon famdube goondinol ! O ummii wakkati mum, o sappii henndu nduun he benkeyye deen. Dum fuu dum deyiti, dum wadi siw !

²⁷ Dum haaydini aahiibe been sanne, be tokki ibe mbi'odira: —Moy woni neddo oo, mo baa keni e ndiyam no dowlanoo dum ?

Nyawtol worbe dido wondube he ginnaaji

²⁸ Wakkati lisa'en ummii, pedditi peta Galili, panndowi dow fonngo leydi Gadara, sey worbe dido be ginnaaji ngonnoo dow mum'en mburtii nder annyeeje, potti he makko. Ibe kulyini sanne faa neddo fuu suusaa tokkude laawol mabbe.

²⁹ Be tinni ibe kuuba, ibe mbi'a: —Bii-Alla, dume ngidaa wadude min ? Naa a warii ngam torrude min fadde wakkati podaado oon yottaade ?

³⁰ Tawi sewre girooji mawne gom no toowti be sedda inde dura.

³¹ Ginnaaji diin ḥaarii mo, mbi'i: —Nde riiwude min ngidaa, accu min naatowa nder sewre girooji dii.

³² Nden lisa wi'i dī: —Naatowee ! Ginnaaji diin mburtii, naatowi nder girooji diin. Wakkati mum da, sewre ndeen fuu doggi no simmitoo waamnde ndeen, idī tallitoo, idī caamowa nder peta ngaan, idī njooloo.

³³ Duroobe been ndoggi kooti wuro, kaalowi ko hewti dum'en. Be pilli habaru himbe be ginnaaji wonnoo dow mum'en been duu.

³⁴ Himbe wuro ngoon fuu mburtii, kawrowi to lisa. Wakkati be ngi'unoo mo ndeen, be ḥaarii mo o dilla nder leydi mabbe.

Matta 9

Nyawtol gorko bonnguujo gom nder Kafarnahum

¹ lisa naati laana, fedditi peta ngaan, warti siire mum.

² Himbe gom ngaddani mo bonnguujo gom no fukkinaa dow kooyirngal maaybe. Wakkati o hi'unoo no goondinol mabbe foti, o wi'i bonnguujo oon: —Higo, fukkin berne maa. Hakkeji maa njaafaama.

³ Wakkati jannginoobe Tawreeta gom nanunoo dum sey be mbi'odiri hakkune mabbe: —Gorko oo nobonna innde Alla.

⁴ Amma lisa faami miilooji mabbe, nden wi'i be: —Dume wadi ko odon miiloo miilooji bondi nder berde moodon ?

⁵ Hakkune wi'ude « Hakkeji makko njaafaama » naa « O ummoo, o yaha », dume buri hoyde ?

⁶ Amma mido hidī paamon ko Bii-Neddō no jogii baawde yaafaade hakkeji himbe nder duuniyaaru nduu. Sey o wi'i bonnguujo oon: —Umma, hooyū kooyirngal maaybe ngal ngaddiradaa, hootu !

⁷ Gorko oon ummii, hooti.

⁸ Wakkati jama'aare ndeen hi'unoo dum, be kuli, be tinni ibe njetta Alla ngam iri baawde de o hokki bii-aadama.

lisa noddi Matta tokka dum

⁹ Wakkati lisa wadannoo jahaangal mum, o hi'i gorko gom bi'eteedo Matta no joodii nder suudu janngal. Sey o wi'i mo: —Tokkam. Sey Matta ummii, tokki mo.

¹⁰ Gada mum, nyannde gom lisa no nyaama nder suudu Matta. Jaboobe janngal gom he booybe nder gadol hakke gom, kambe dubbe ngari njoodii no nyaamda he makko, kanko he aahiibe been.

¹¹ Wakkati Fariisa'en ngi'unoo dum, mbi'i aahiibe makko: —Dume wadi ko moodibbo moodon no nyaamda he jaboobe janngal, he wadoobe hakke bee ?

¹² Amma wakkati lisa nanunoo dūm, wi'i be: —Nyawdō haajaa cawroowo hanaa jamdudo.

¹³ Njehee, njanngē ko Dewtere Alla wi'i: Yurmeene ngidumi, hanaa sadaka. Miin, mi waraay noddude miiłobe kam'en no dartiibe, amma mi waraana ngam anndube kam'en no wadoobe hakke.

Filla suumayeere

¹⁴ Gada mum aahiibe Yahaaya gadoowo batisma ngari to lisa, yāmi mo mbi'i: —Ko wadī minen he Fariisa'en miden cuumoo, amma aahiibe maada kay cuumataako ?

¹⁵ Nden lisa jaabii be, wi'i: —Warbe banngal no mbaawi balinaade wakkati bañudo oon no wondi he mabbe naa ? Amma nyalaade ngaran de bañudo oon suutetee hakkune mabbe. Nder balde deen, be cuumoto.

¹⁶ Neddo fuu nyootataa lefol kesol he koltal kiinngal ngam lefol ngool serkan koltal kiinngal ngaal, cerkol ngool beydoo.

¹⁷ Kaden duu cabijam kesam loowataake nder sumalleeji kiddi. Nde dūm wadī, sumalleeji diin pusan, cabijam daam rufa, sumalleeji diin mbona. Ndenne, cabijam kesam nder sumalleeji kesi loowetee, faa dūm fuu dūm reenoo.

Nyawtol yeypaajo gom he ummintinol suka debbo gom

¹⁸ Wakkati lisa haaldannoo he Fariisa'en, sey hooreejo waajordu gom nii yottii, hofi yeeso makko, wi'i mo: —Jooni biyam debbo maayi, amma war, yowu junngo maada dow makko, heba o ummitoo.

¹⁹ lisa, he aahiibe muudum, ummii tokki mo.

²⁰⁻²¹ Dow laawol mabbe, sey yeypaajo gom nii gadudo duubi sappo he didi yiyam daranaaki mo. Omo miila nder berne makko, ko nde nii o meemi jabbaare lisa tan, o nyawtan. O yuwri lisa har gada, o meemi hunnduko jabbaare makko.

²² lisa yeeyitii, hi'i mo, wi'i: —Banndam debbo, fukkin hakkillo maada, goondinol maa dannii ma. Wakkati mum da, debbo oon dadī.

²³ Wakkati lisa yottinoo wuro hooreejo waajordu oon, o hi'i fuufoobe seeseeji ciryake ngam mooboyde maaydo oon, himbe gom duu no har do no mboya.

²⁴ O wi'i be: —Mburtē, suka oo maayaay. O daanii tan. Sey himbe been njali jaleede yawaare.

²⁵ Wakkati be njaltintoo mo yaasin ndeen, o naati nder suudu nduun, o nanngi junngo suka oon, sey suka oon ummii.

²⁶ Habaru oon sankitii nder leydi ndiin fuu.

Bumtinol wumbe dido

²⁷ Wakkati lisa dillannoo toon, wumbe dido gom tokki mo, no kuuba no mbi'a: —Taan Daawda, yurma min !

²⁸ Wakkati o naatunoo to o wernoo, wumbe been ngari to makko. O yami be, o wi'i: —On ngoondini ko mido waawi wallude on naa ? Be njaabii mo, be mbi'i: —Ayyo Moodibbo, min ngoondini.

²⁹ Nden o meemi gite mabbe, o wi'i: —Dum laatanoo on, no ngoondinirdon nii.

³⁰ Be mbumti wakkati mum, nden o foodi noppi mabbe, o wi'i be: —Tinnee, to kaalanee dum neddo fuu.

³¹ Amma be mburtii tan be cankitowii habaru lisa nder leydi ndiin fuu.

Nyawtol gorko beeabaado

³² Wakkati wumtinaabe been ndillannoo, lisa waddanaa gorko gom mo ginnaaru beebi.

³³ O riiwi ginnaaru nduun, sey beeabaado oon fuddi no haala. Dum haaydini jama'aare ndeen fuu faa ibe mbi'a: —Hano dum hi'aaka nder Isra'el abada !

³⁴ Amma Fariisa'en been mbi'i ko hooreejo ginnaaji oon, kam hokki mo baawde riiwude di.

Yurmeene be nanaay waaju lisa

³⁵ Illa don lisa fuddi no filoo nder ci'e he gure fuu, omo waajoo nder cuudi baajordi, omo filoo filla Habaru lobbo, filla Laamu Alla. Omo nyawta nyawuuji he laruuji iri fuu.

³⁶ Wakkati o hi'unoo jama'aare wonnde gada makko, o nani yurmeene mabbe, ngam be tampi, be cuulake sanne hano baali di ngalaa duroowo.

³⁷ Sey o wi'i aahiibe makko been: —Kettol no duudii, hettoobe duudaa.

³⁸ Ndenne, eelee Jom kettol lilda hettoobe ngam kettol mum.

Matta 10

Cubaaki lilaabe lisa sappo he dido

¹ lisa noddi aahiibe muudum sappo he dido been, hokki be baawde riiwude ginnaaji he nyawtude iri nyawuuji he laruuji fuu.

² Ndaa inde lilaabe sappo e dido been nii: Arano mabbe woni Simon inndirteedo Piyer he minyiiko Andiire, Yakuuba bii-Jebede he minyiiko Yahaaya,

³ Filipa, Bartolome, Tomas, Matta jaboowo janngal, Yakuuba bii-Alfee, Tadde,

⁴ Simon kiranoowo suudu baaba he Yahuuda Iskariyot mo yahde yeeso jammboytoo lisa oon.

Lilol lilaabe lisa sappo e didi been

- ⁵ lisa lili lilaabe mum sappo he dido been, o wi'i be: —To njehhee to be kanaa Yahudankoobe, kaden duu to naatee gure Samariya.
- ⁶ Amma njehhee nder baadeeji Isra'ilankoobe laatiibe hano baali majjudi been.
- ⁷ To njehoton fuu, mbaajodon mbi'on: « Laamu Alla badake ! »
- ⁸ Nyawton nyawbe, ummintinon maaybe, nyawton seppinbe, ndiiwon ginnaaji. Forba kebudon moyfere ndee, kokkitiron nde forba.
- ⁹ To njaaree kanje, cardi naa ceede gada moodon.
- ¹⁰ To kooyee basi didi naa toggoje didi. To kooyee pade naa cabbi, ngam golloowo no haani nyaamdu.
- ¹¹ Nder siire fuu naa nder wuro fuu ngo ngardon nder mum, tefee bernoowo lobbo, woodi njoododon to bernoowo moodon faa nyannde ndilloton.
- ¹² Nde odon naata nder baade, ndu'odon Alla hokka nde jam.
- ¹³ Nde nii baade lobbere non, barke du'aa'u moodon tabbitan he mayre. Amma nde nii nde lobbidaa, nde hebataa barke du'aa'u moodon.
- ¹⁴ Wuro fuu ngo jabbaaki on, naa ngo himbe mum calii jabude haala moodon, piddee sollaare koyde moodon nde nii on mburtake ngo.
- ¹⁵ Goonga kaalanammi on: Nyannde darmal, kiite wuro ngoon no buran de kubeeje Sodooma e Gomoora naawde.

Filla torraaji garooji

- ¹⁶ —Kettinee ! Mi lili on hano baali caka pobbi. Ndenne kakkilanee ko'e moodon hano no bolle ngadata, laatodon jom'en jam hano buugaali.
- ¹⁷ Tinnodon he himbe been, ngam be ngattan on nder kiite, be boccan on nder baajordi mabbe.
- ¹⁸ On njaaretee yeeso hooreebe he yeeso laamiibe ngam sabbu am, ngam ceelonodon kam yeeso mabbe, kambe he be kanaa Yahudankoobe.
- ¹⁹ Wakkati ndarnadon nder hiitorde fuu, to ko'e moodon kabbo dow ko kaaloton. Ngam on kokketee haalaaji di kaanudon haalude wakkati mum.
- ²⁰ Ruuhu Baabiraawo moodon, kam haalata nokku moodon.
- ²¹ Himbe no kokkitiran sakiraabe mum'en mbaree, baaba no hokkitiran biyum. Sukaabe no ummanto saaroobe mum'en, gada dabare be mbaree.
- ²² Ngam am, himbe fuu mbanyan on. Amma tarsiniido faa yottii he timmoode, joomum no hisintee.
- ²³ Nde nii on torraama nder wuro gom, pa'ee wonngo. Goonga kaalanammi on: On timmintaa gure Isra'el deen fuu tawa Bii-Neddo wartaay.

²⁴ Walaa aahijjo burdo moodibbo mum, naa maccudo burdo joomum.

²⁵ Aahijjo no waawi laatoo hano moodibbo mum, maccudo duu laatoo hano joomum. Miin he hoore am be noddiri kam Be'eljebul, mawdo ginnaaji, sako faa onon banndiraabe am.

Kulol Alla

²⁶ —Ndenne, to kulee himbe. Walaa fuu ko suudi ko wanngintaake, walaa sirri ndi anndataake.

²⁷ Ko kaalanmi on nder nimre, kaalee dum nder jeyngol. Ko ny'anmi on fuu, kaalee dum yaasin nder daane toowne.

²⁸ To kulee waroobe banndu, be mbaawanaa yonkiji fuy. Alla kaandon hulude. Kanko woni baawdo halkude banndu he yonki fuu nder jahannama.

²⁹ Pooloy didoy no connee tammal gootal. Amma baa gootel nder makkoy saamataa he leydi tawa hanaa nder muuyde Baabiraawo moodon.

³⁰ Onon, baa leebi ko'e moodon fuu no limaad faa laabi.

³¹ Ndenne, to kulee, ngam odon buri pooloy dukkoy koy teddungal.

³² Neddo fuu bi'udo no anndi kam yeeso himbe, miin duu, mi annditan dum yeeso Baaba am gondo dow.

³³ Amma caliido kam yeeso himbe fuu, miin duu, mi salanto dum yeeso Baaba am gondo dow.

Iisa woni sabaabu ceedol himbe

³⁴ —To miilee ko mi wari ngam waddude jam nder duuniyaaru nduu. Mi waraay ngam waddude jam, amma konu ngarmi waddude.

³⁵ Mi wari ngam mi sennda biddo gorko he bammum, biddo debbo he inna mum, banjaado he esum debbo.

³⁶ Koreeji neddo laatoo waybe mum.

³⁷ Korsindo innum naa bammum faa buri kam fuu, fotoay laatoo aahijjo am. Korsindo biyum gorko naa debbo faa buri kam fuu, fotoay laatoo aahijjo am.

³⁸ Mo wakkaaki leggal mum bardugal, tokki kam fuu, joomum fotoay laatoo aahijjo am.

³⁹ Tefudo hisinde yonki mum fuu, mursan ki. Amma mursudo ki ngam am fuu, hebitan ki.

Filla baraaje

⁴⁰ —Jabbiido on fuu, jabbake kam. Jabbiido kam fuu jabbake lildo kam oon.

⁴¹ Jabbido annabijo ngam o annabijo Alla, heban ir baraaje de annabijo oon fodanaa deen. Jabbido neddo dartiido ngam dartinaaku mum, heban ir baraaje de dartiido oon fodanaa deen.

⁴² Goonga kaalanammi on: Neddo fuu kokkudo burdo famdude nder aahiibe am, baa nii laatoo nyederde ndiyam peewdam non ngam o aahiijo am, joomum heppataa baraaje muudum.

Matta 11

¹ Wakkati lisa haalidinnoo ko hidī he aahiibe mum sappo he dido been, sey o ummii o fiilowi nder gure takkol don. Omo janngina himbe, omo waajoo be.

Lilol aahiibe Yahaaya to lisa

² Wakkati mum tawi Yahaaya gadoowo batisma no nder kasu. Sey o nani ko Almasihu gollata, nden o lili aahiibe makko he lisa.

³ Be ngari, be yāmi lisa, be mbi'i: —Aan woni Almasihu bi'aado waran oon, naa min ndooma goddo ?

⁴ lisa jaabii be, wi'i: —Njehee, kaalanowee Yahaaya ko nanudon he ko ngi'udon fuu:

⁵ Wumbe no mbumtaa, layoobe no njaha faa wooda, seppinbe no nyawtee, pahube no pahitee, maaybe no ummintinee, talkaabe duu no pillanee Habaru lobbo.

⁶ Barkinaado woni mo salaaki goondinde kam.

⁷ Wakkati aahiibe Yahaaya been ndillunoo, lisa fuddi fillanaade jama'aare ndeen filla Yahaaya, o yāmi be, o wi'i: —Ko njaanodon nder ladde yeeruure, dume ndaaroydon ? Hudo ko henndu wifata ndaaroydon ?

⁸ Naa dume njaadon daaroyde ? Odon miila ngi'on gorko borniido koltal nyaayo naa ? Bornotoodo koltal nyaayo nder baade laamiido tawetee.

⁹ Ndenne, dume ndaaroydon ? Naa annabijo njaadon daaroyde ? Too, mido haalana on, Yahaaya no buri annabijo.

¹⁰ Kanko woni mo haala Alla wi'i dow mum har hunnduko annabijo gom: Ndaa, mi ardinan lilaado am moy'inane laawol maada.

¹¹ Goonga kaalanammi on: Dimaado wadaay nder duuniyaaru nduu burdo Yahaaya gadoowo batisma. Amma fuu nii, burdo famdude nder Laamu Alla no buri mo teddude.

¹² Illa jamaanu Yahaaya gadoowo batisma warde hannden, himbe no kaba, no nyaamodira dow Laamu Alla sanne. Jom'en semmbe duu no tefa teeta ngu.

¹³ Tawreeta Muusa he dewte annabiibe fuu kaali dow Laamu nguun fadde jamaanu Yahaaya warde.

¹⁴ Nde nii on njabiino haala mabbe, Yahaaya woni Eliya, mo garol muudum holla.

¹⁵ Jom nowru fuu nana.

¹⁶ Amma he dume mbaawmi nanndinde himbe jamaanu hannden oo ? Ibe nanndi he sukaabe joodiibe nder luube, no nodda higiraabe mum'en, no mbi'a:

¹⁷ « Min puufanii on seeseeji, amma on mbomaay ! Min njimanii on jimi jurminiidi, amma on mboyaay ! »

¹⁸ Ngam wakkati Yahaaya warnoo, omo suumoo, o yarataa cabijam, amma wi'aama o laddaado.

¹⁹ Bii-Neddo duu wari, no nyaama, no yara, amma wi'aama: « Ndaaree neddo oo, nyaamde he jarde tan adi hakkillo makko, o higo jaboobe janngal he wadoobe hakke ! » Dey goondinbe anndal Alla no kolla nder mbuurnam mum'en ko laawol Alla no goonga.

Pelol gure caliide tuubude

²⁰ Nden lisa fuddi felude himbe gure de o buri wadude kaayde nder mum, ngam wonbe nder majje tuubaay.

²¹ Omo wi'a: —Bone saaman dow maa, aan Korasin ! Bone saaman dow maa, aan Baytisayda ! Ngam nde nii kaayde gadanoode nder moodon deen, ngadanooma nder Tirus he nder Sidon, tawan wonbe nder majje tuubinoo ila. Be boornakeno saakuuji, be mbujakeno ndooni, ngam hollude ko be tuubii.

²² Ngam majjum, mido wi'a on: Nyannde darjal, kiite moodon no buran de Tirus he Sidon naawde.

²³ Aan duu Kafarnahum, ada miila a townatee faa dow naa ? Too, a leynetee faa laahara. Ngam nde nii kaayde gadanoode nder maada deen, ngadanooma nder Sodooma, nden wuro ngoon no heddotonoo faa joonin.

²⁴ Ngam majjum, mido wi'a on: Nyannde darjal, kiite moodon no buran de Sodooma naawde.

Noddol himbe ngam kebol powtiri

²⁵ Nder wakkati mum non lisa haali, wi'i: —Mi yetti ma, Baabiraawo jom dow he ley, ngam a suudanii jom'en hakkillo he anndal kujje dee fuu amma a wannginanii de sukaabe famarbe.

²⁶ Noon non jaati Baaba, ngam kanyum welii ma.

²⁷ Baaba am watti huune fuu nder juude am. Walaa anndudo Biddo oon nde hanaa Baabiraawo oon. Walaa anndudo Baabiraawo oon duu nde hanaa Biddo oon, he mo Biddo oon muuyi wannginande Baaba oon.

²⁸ Onon tampube, ronndiibe donle teddude, on fuu ngaree to am, mi fowtinan on.

²⁹ Dowtanee kam baa ko düm hoyaa, accon mi janngina on. Ngam mi leesiniido hoore, berne am duu no feewi, yonkiji moodon keban powtiri.

³⁰ Ngam dowtanaaki am nannduki ko satti no hoyi, donngal am duu no huyfi.

Matta 12

Jom nyalaane fowteteene

¹ Balde sedda gada majjum, lisa he aahiibe muudum no peddita gese alkamaaje. Nyannde mum düm fototiri he nyalaane fowteteene, aahiibe been ndafaa, ibe mborsoo camme alkama, ibe yakkha.

² Wakkati Fariisa'en ngi'unoo dum ndeen, be mbi'i lisa: —A hi'i aahiibe maada no ngada ko hadaa nder nyalaane fowteteene !

³ Nden o jaabii be, o wi'i: —On njanngaay ko Daawda wadunoo wakkati kanko he yaadiraabe makko fuu ndafanoo ?

⁴ O naatidi he mabbe nder suudu Alla. Be nyaami buuru ittanaado Alla oon. Be kaanaa nyaamude mo, cakkanoobe Alla tan kaani nyaamude mo.

⁵ Naa duu, on njanngaay nder Tawreeta Muusa, ko baa nder nyalaane fowteteene cakkanoobe Alla no ngolla nder Juulirde mawne ndeen ? Nyannde mum ibe lutta he tilsinoje nyalaane ndeen, amma be pelirtaake düm.

⁶ Mido wi'a on ko buri Juulirde mawne ndeen no do.

⁷ Nde nii on paaminoo ko haala Alla kaa fiirtata: Yurmeene ngidumi, hanaa sadaka , nden on ndekataano gacce dow mo gaccaaka.

⁸ Ngam Bii-Neddo woni jom nyalaane fowteteene.

Nyawtol gorko mo junngo waango

⁹ lisa dilli toon, naatowi nder waajordu mabbe.

¹⁰ Gorko gom mo junngo mum waati no tawa toon. Wonbe don been no tefa ko pelirta lisa, nden be yami mo be mbi'i: —Tawreeta hokki laawol neddo nyawtee nder nyalaane fowteteene naa hokkaay ?

¹¹ lisa jaabii be, wi'i: —Alal misaali, odon ngoodi mbaalu mon ngootu, dey ngu saama nder luggere nder nyalaane fowteteene, ndenne on mburtinoyta ngu naa ?

¹² Odon anndi sanne ko neddo no buri mbaalu teddungal ! Ndenne, no dagii neddo wadanee ko woodi nder nyalaane fowteteene.

¹³ Nden o wi'i gorko oon: —Foortu junngo maa ! Oon foorti ngo, ngo yamdit, ngo warti hano ngooto.

¹⁴ Sey Fariisa'en mburtii, kawrowi ngam caawodira dow no be mbardata lisa.

lisa golloowo Alla cubaado

¹⁵ Wakkati lisa hebunoo habaru majjum, o dilli toon, jama'aare mawne tokki mo. O nyawti nyawbe been fuu,

¹⁶ o wi'i be to be kaalan neddo fuu moy o woni.

¹⁷ Dum duu ngam humnude ko annabi Esaaya haalunoo wakkati o wi'i:

¹⁸ Ndaa golloowo am mo cubiimi. Omo horsi he am, omo welna berne am. Mi jippinan Ruuhu am dow makko, o yottinan laawol dartinaaku to lenyol fuu.

¹⁹ O yeddodirtaa he neddo fuu, o olkataa. Daane makko nanataake dow laabi.

²⁰ O jokkititta yommbal kelngal, o nyifataa fitilla ka jeyngol muudum famdi sey nii nyandde o wadi dartinaaku jaali.

²¹ Lenyol fuu dekan gokka mum dow makko.

Nootaaki lisa dow ko o tuumaa

²² Wakkati gorko gom, mo ginnaaru wumni, beebi, waddaa to makko, lisa nyawti mo. Gorko oon no hi'a, no haala.

²³ Dum haaydin himbe been fuu, nden be tinni ibe mbi'a: —Gorko oo, sikka fuu walaa o taanu Daawda.

²⁴ Amma wakkati Fariisa'en nanunoo dum ndeen, be mbi'i: —Baawde Be'eljebul hooreejo ginnaaji, o riiwrata di.

²⁵ Ngam lisa no anndi miilooji mabbe, wadi o wi'i be: —Laamu fuu feccii didi, no boorodira booyataa. Wuro fuu fecciingo naa baade fuu fecciine pecce didi, himbe mum potataa, be cankititto.

²⁶ Nde nii Ibiliisa riiwi ginnaaji muudum, feccii hoore mum. Ndenne, noy laamu mum darortoo ?

²⁷ Nde tawi Be'eljebul ndiiwiranmi ginnaaji, aahiibe moodon, dum ndiiwirta di ? Ndenne, golleeji mabbe he hoore mum kollata ko on ngalaa goonga !

²⁸ Amma nde nii Ruuhu Alla ndiiwiranmi ginnaaji, idum holla ko Laamu Alla wari to moodon.

²⁹ Neddo fuu waawaa naati wuro jom semmbe, teeta njawdi makko, nde nii hanaa no artu habbi mo non ginan, nden hooya njawdi ndiin fuu.

³⁰ Mo wondaa he am fuu no ganyo am. Mo wallataa kam mi hawra, joomum no cankitoowo.

³¹ Ngam majjum, mido wi'a on: Hakkeji himbe he haalaaji mum'en bondi fuu no mbaawi yaafeede. Amma bonnudo innde Ruuhu Ceniido fuu yaafataake.

³² Neddo fuu kaaludo ko boni dow Bii-Neddo, joomum no waawi yaafeede. Amma neddo fuu kaaludo ko boni dow Ruuhu Ceniido, yaafataake hannden, yaafataake duu nder wakkati garoowo.

Lekki annditirtee bibbe mum

³³ —Nde nii lekki no woodi, bibbe muudum mboodan. Nde lekki woodaa, bibbe muudum mboodataa. Ngam lekki bibbe mum annditirtee.

³⁴ Bibbe bolle ! Noy mbaawirton haalude ko woodi tawee on bonbe ? Ngam ko heewi nder berne, hunnduko wurtinta.

³⁵ Neddo moyfudo, ko moyfi ko resi nder berne mum, kam hunnduko mum wurtinta. Neddo bondo duu, ko boni ko resi nder berne mum, kam hunnduko mum wurtinta.

³⁶ Mido wi'a on: Nyannde darjal, neddo fuu jaaboto ngam haalaaji muudum meereeji.

³⁷ Ngam neddo fuu haalaaji muudum hiitortee. Ndenne, kanyi ngatta neddo dartiido naa jukketeedo.

No Fariisa'en tefirii alaama he lisa

³⁸ Nyannde gom, jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en gom mbi'i lisa: — Moodibbo, miden ngidi kollaa min alaama ko Alla lili ma.

³⁹ lisa jaabii be, wi'i: —Onon himbe jamaanu bondo, mo hulataa Alla. Odon ngidi holleede alaama. Amma alaama fuu non on kollataake ko yaari alaama annabi Yunuusa.

⁴⁰ Ngam no Yunuusa wadiri balde tati jemma he nyalooma nder reedu linngu manngu nguun, hano non Bii-Neddo duu wadirta balde tati jemma he nyalooma nder leydi.

⁴¹ Nyannde darjal, himbe Niniwe ummodoto he himbe jamaanu hannden. Be kiitodoo he mabbe, be liba be, ngam kambe, be tuubii wakkati be nanunoo waaju Yunuusa. Haya, burdo Yunuusa nii do !

⁴² Nyannde darjal, debbo laamiido leydi hoore hudo gom ummodoto he himbe jamaanu hannden oo. O hiitodo he mabbe, o liba be. Debbo oo yuwi faa to woddii, wari ngam hettinaade haalaaji Suleymaanu keewdi hikmaaku. Haya, burdo Suleymaanu nii do !

Filla gartol ginnaaru gom

⁴³ —Nde nii ginnaaru wurtake neddo, ndu yahan indu warta. Ndu tefan nokkuuje joorde to ndu fowtata, amma ndu hebataa.

⁴⁴ Nden ndu wi'a: « Ndaa, mi soyoto wuro am to yuwnoomi. » Nde nii ndu wartii, ndu tawaa, nokkuure ndeen wuuwaama, moyinaama.

⁴⁵ Nden ndu yaha, ndu waddowa ginnaaji jeddi burdi ndu bonde gom. Di naata, di koda nder wuro ngoon. Sakitoo mburnam neddo mo ndu wurtinoo nder mum oon bura dam arannde dam bonde. Nii himbe jamaanu bondo oo laatortoo.

Inna lisa he minyiraabe lisa

⁴⁶ Wakkati lisa haaldannoo he jama'aare ndeen, sey inniiko he minyiraabe makko worbe njottii, be ndarii yaasin. Ibe ngidi hi'ude mo.

⁴⁷ Sey goddo wi'i mo: —Ndaa, inna maa he rimdaabe maada no ndarii yaasin, no ngidi ngi'e.

⁴⁸ O jaabii neddo oon, o wi'i mo: —Moy woni inna am ? Beye ngoni rimdaabe am ?

⁴⁹ O sappii aahiibe makko been, o wi'i: —Ndaaree inna am he rimdaabe am nii.

⁵⁰ Gadoowo muuyde Baabiraawo am gondo dow, kam woni dimdaado am, kam woni inna am.

Matta 13

Kippol haala dow aawoowo

¹ Nyannde mum, lisa no wonnoo nder suudu sey o wurtii, o joodowii daane peta Galili.

² Jama'aare mawne gom wari, fiilii mo, ngam majjum o naatowi laana ndiyam o joodii. Himbe been ndarii hunnduko maayo ngoon.

³ O haalani be kuppe keewde nder kippol haala. Omo wi'a: —Aawoowo gom dilli faa aawowa aawdiiri mum.

⁴ Nder aawre ndeen, gabbe gom caami sera laawol. Nden pooli ngari coppi de.

⁵ Gere majje caami nder korkaaye to leydi duudaa. De pudilawi ngam luggidaa sanne.

⁶ Amma wakkati naange wulnoo ndeen, de dayli, de njoori ngam de ngadaay dadii.

⁷ Gere majje caami to kebbe padata. Kebbe deen mawni, nanngi de.

⁸ Gere majje duu caami nder leydi lobbiri. De pudi, de ndimi: Wassaajo gom rimi camme hemre, wonngo lasooji tati, wonngo duu woronja.

⁹ Jom nowru fuu nana !

Ko wadi lisa no hippana himbe haala

¹⁰ Sey aahiibe been battii, yami mo, mbi'i: —Dume wadi ko ada haalana be kuppee dee nder kippol haala ?

¹¹ Nden lisa jaabii be, wi'i: —Onon, Alla hokkii on baawde anndude ko suudi dow habaru Laamu muudum. Amma kambe, be kokkaaka dum.

¹² Ngam jogiido fuu, no beydantee faa heewa. Amma mo walaa oon, baa sedda mo jogii oon, no teetetee.

¹³ Ko wadi mido haalana be kuppee dee nder kippol haala woni: Baa nde be ndaari, be ngi'ataa, baa nde be kettinake, be nanataa, be paamataa.

¹⁴ Hakiika ko annabi Esaaya haalunoo dow mabbe dum tabbiti, wakkati wi'unoo be: On nanan faa wooda, amma on paamataa. On ndaaran faa wooda, amma on ngi'ataa.

¹⁵ Ngam himbe lenyol ngool no njoori berde: Be cukkii noppi mabbe,
be mabbii gite mabbe, ngam to gite mabbe ngi'u,
to noppi mabbe nanu,
to hakkillooji mabbe paamu,
to be tuubu sako mi danna be.

¹⁶ Amma onon, on welbe ko'e. Gite moodon ngi'an, noppi moodon duu nanan !

¹⁷ Goonga kaalanani on, annabiibe heewbe he dartiibe dubbe muuyiino hi'ude ko ngi'oton dum, amma be ngi'aay dum. Be muuyiino hettinaade ko nanudon dum, amma be nanaay dum.

Piirtol kippol haala dow aawoowo

¹⁸ Nden lisa wi'i aahiibe mum: —Kettinee piirtol kippol haala dow aawoowo ngool nii.

¹⁹ Sera laawol to aawdiiri ndiin saami woni nanube haala Laamu Alla, dey paamaay ka. Gada mum bondo oon waran, doofa ko aawaa nder berne mabbe.

²⁰ Korkaaye to aawdiiri ndiin saami woni nanube haala kaan, njabborii ka welwelo wakkati mum da.

²¹ Amma ngam ka wadaay dadí nder mabbe, be nanngan ka wakkati sedda tan. Nde nii be billake naa nde nii be torraama ngam makka, be mboppan ka wakkati mum da.

²² To kebbe pudidi aawdiiri ndiin woni nanube haala kaan, amma sakkulla duuniyaaru he suuno njawdi kuman ka nder mabbe, ka laatoo ndimara.

²³ Leydi lobbiri to aawdiiri ndiin saami woni nanube haala kaan, paamii ka faa be ngadi barke: Wobbe kile hemre, wobbe kile lasooji tati, wobbe duu kile woronja.

Kippol haala dow hudo bonko nder ngesa alkama

²⁴ Iisa wadani be kippol haala gom, wi'i be: —Ndaa no Laamu Alla nanndi nii: Gorko gom wicci aawdiiri alkama lobbiri nder ngesa muudum.

²⁵ Amma wakkati himbe fuu daaninoo ndeen, ganyo makko gom wari, wicci hudo bonko nder magga, dilli.

²⁶ Wakkati aawdiiri ndiin fudunoo ndeen faa ndi fii camme, hudo bonko koon wanngi.

²⁷ Maccube jom ngesa oon mbi'owi mo: « Alla sabinane, hanaa aawdiiri lobbiri aawudaa naa ? Ndenne toy hudo bonko koo yuwi ? »

²⁸ O jaabii be, o wi'i: « Ganyo gom wadi dum. » Nden maccube been yami mo, mbi'i: « Ada hidhi min doofowa ko naa ? »

²⁹ Amma o jaabii be, o wi'i: « Aa'a, ngam nde nii odon doofa ko, on doofidan ko he alkama oon.

³⁰ Accidee ko he alkama oon faa kettol. Nden, mi wi'an hettoobe been doofa ko ginan, be kabba ko kabbe kabbe faa ko wulee, nden be ketta alkama oon, be kawra mo nder yeele am. »

Kippol haala dow gabbel pamarel

³¹ Iisa wadani be kippol haala gom, wi'i be: —Laamu Alla no nanndi he wabbere mutaari nde neddo hooyi, aawi nder ngesa muudum.

³² Wabbere ndeen woni burde gabbe fuu famdude, amma nde nii nde fudi, nde buran ledde koogol ngool fuu. Nde laatoto lekki mawki faa pooli ngara nyiba cuudi mum'en dow licce makki.

Kippol haala dow yuufinirdum

³³ Iisa wadani be kippol haala gom kaden, wi'i be: —Laamu Alla no nanndi he yuufinirdum ko debbo budi nder muddiji conndi alkama tati mawdi faa dum fuu dum yuufi.

³⁴ Iisa haalani be kuje dee fuu nder kippol haala. Walaa fuu ko o haalani be ko hanaa nder kippol haala o haali dum.

³⁵ O wadiri non duu ngam tabbintinde haala kaa annabijjo gom haalunoo wakkati wi'unoo: Mi haaldan he himbe nder kippol haala, mi haalanan be kuje cuudaade fadde duuniyaaru tageede.

Piirtol kippol haala dow hudo bonko

³⁶ lisa ummii, acci himbe been, naatowi nder suudu. Aahiibe makko battii mo, mbi'i mo: —Fiirtan min kippol haala ngool.

³⁷ Nden o jaabii be, o wi'i: —Aawdo aawdiiri lobbiri ndiin, oon woni Bii-Neddo.

³⁸ Ngesa ngaan duu woni duuniyaaru. Aawdiiri lobbiri ndiin woni bibbe Laamu Alla. Hudo bonko koon woni bibbe bondo oon.

³⁹ Ganyo jom ngesa oon woni Ibiliisa. Kettol ngool woni timmoode duuniyaaru, hettoobe been ngoni maleykaabe.

⁴⁰ Hano no hudo koon ittirtee, faddee nder hiite nii, hano non timmoode duuniyaaru duu laatortoo.

⁴¹ Bii-Neddo lilan maleykaabe muudum, kawra itta nder laamu mum wadoobe wobbe ngada hakke been, he wadoobe ko boni fuu.

⁴² Be paddee nder kaatane hiite nge nyifataa. Toon be mbuletee, ibe njeryodira nyiiye.

⁴³ Amma wakkati mum, dartiibe been no yelkidan hano naange nder Laamu Baabiraawo mum'en. Jom nowru fuu, nana !

Kippol haala dow njawdi cuudiini

⁴⁴ lisa wadi kippol haala gom wi'i kaden: —Laamu Alla no nanndi he njawdi cuudiini nder ngesa. Gorko gom hiiti ndi, suuditini, suudi kam duu. Nder welwelo makko, o yehi, o sottowi ko o joginoo fuu, nden o soodi ngesa ngaan.

⁴⁵ Laamu Alla no nanndi kaden he luumotoodo tefoowo kaaye dime.

⁴⁶ Nde joomum hi'i hayre rimre soodeteene law, joomum no yahan sonnowa ko jogii fuu nden sooda nde.

Kippol haala dow liyfi

⁴⁷ lisa wadi kippol haala gom kaden wi'i: —Laamu Alla no nanndi he taaruwol paddaangol nder maayo, dey nanngi iri liyfi fuu.

⁴⁸ Wakkati taaruwol ngool heewunoo, nanngoobe liyfi been poodi ngol faa he hunnduko ndiyam. Be njoodii, ibe cennda liyfi diin. Liyfi lobbi diin no ngattee nder kandeeje, bondi diin duu no paddee.

⁴⁹ Hano non timmoode duuniyaaru ndu laatortoo. Maleykaabe ngaran cennda bonbe he dartiibe.

⁵⁰ Be paddan bonbe been nder hiite jahannama, toon be mbuletee, ibe njeryodira nyiiye.

Kippol haala dow kujje kese he kidde

⁵¹ lisa yami be, wi'i: —On paamii maana dum fuu naa ? Nden be njaabii mo, be mbi'i: —Ayyo, min paamii.

⁵² Sey, o wi'i be: —Jannginoowo Tawreeta fuu laatiido aahijo nder Laamu Alla, no nanndi he jom baade keboowo nafakka nder kujje kese he kujje kidde.

Himbe Nasaratu calake lisa

⁵³ Wakkati lisa hanti kippi haala mum, ummii,

⁵⁴ hooti nder Nasaratu, wuro ngo o mawnunoo nder mum. Omo waajoo nder waajordu mabbe. Dum haaydini hettinaniibe mo been sanne, be tinni ibe mbi'a: —Toy o hebi anndal ngal ? Noy o hebiri baawde wadude kaayde dee ?

⁵⁵ Hanaa ya kanko woni bii sekkeejo oon ? Hanaa Mariyaama woni inniiko ? Hanaa kanko woni mawnu Yakuuba, Yusufu, Simon he Yahuuda'en ?

⁵⁶ Hanaa enen he minyiraabe makko rewbe ngondi ? Ndenne, moy hokki mo anndal ngaal he baawde dee fuu ?

⁵⁷ Ngam majjum wadi be calii mo. Amma lisa wi'i be: —Annabijjo no teddinee nder nokkuuje fuu, dey hanaa nder wuro muudum he baade muudum.

⁵⁸ lisa wadaay toon kaayde dudde ngam be ngoondinaay mo.

Matta 14

Maayde Yahaaya

¹ Wakkati Hirudus, laamiido leydi Galili, nanunoo filla lisa no wadee.

² Sey o wi'i golloobe makko: —Yahaaya gadoowo batisma ! Maaydo oon, kam ummitii. Ngam majjum wadi, omo jogii baawde wadude kaayde.

³⁻⁴ Hirudus habbani Hirudiya dee-mawnum Filipa. Sey Yahaaya duu wi'i dum daganaaki mo. Ngam majjum Hirudus duu tilisini Yahaaya nangee, habbee, uddee nder kasu.

⁵ Hirudus no hidí wara Yahaaya amma suusaa, ngam himbe fuu no mbi'a o annabijjo.

⁶ Ko wakkati nyalaane miccintinoore dimeeki Hirudus yottinoo, bii-Hirudiya debbo womi yeeso noddaabe-ngari to juulde deen. Hirudus nani beldum majjum sanne,

⁷ faa hunii no hokkan mo huune fuu ko o eeli dum.

⁸ Surbaajo oon tokki haala innum, wi'i Hirudus: —Waddanam jooni jooni hoore Yahaaya gadoowo batisma nder le'al !

⁹ Dum naawi berne Hirudus, amma ko heyí o huni dum yeeso noddaabe been, tilay makko o hokka laawol surbaajo oon hokkee ko ɳaarii dum.

¹⁰ O lili godđo yaha nder kasu oon, tayowa hoore Yahaaya.

¹¹ Hoore ndeen tayaa, tummbaa nder le'al, nde hokcaa suka debbo oon. Kam duu hokkowi nde innum.

¹² Aahiibe Yahaaya been ngari kooyi banndu makko, moobowi. Nden be njehi, be kaalanowi lisa ko wadi.

Nyamnol worbe ujunaaji joy

¹³ Wakkati lisa nanunoo habaru maayde Yahaaya ndeen, o ummii kanko tan o dilli, o naatowi nder laana ndiyam, o fa'i nokkuure yeewne gom. Wakkati himbe nanunoo dum ndeen, mburtii nder gure takkiide daane peta ngaan, tokki mo.

¹⁴ Wakkati o wurtinoo nder laana kaan, o hi'i jama'aare mawne no hawri. Be njurminii mo sanne. O nyawti nyawbe wonbe nder mabbe fuu.

¹⁵ Wakkati hiirunoo ndeen, aahiibe been battii lisa, mbi'i mo: —Joonin kay futuro wadi, nokkuure ndee duu no ladde. Accu jama'aare ndeen yaha, naatowa nder gure ngam coodowa ko nyaamata.

¹⁶ lisa jaabii be, wi'i: —Fotaay be njaha nder gure. Onon he ko'e moodon, kokkee be ko be nyaamata.

¹⁷ Be njaabii mo, be mbi'i: —Buuruuje joy he liyfi didi tan min njogii.

¹⁸ O wi'i be: —Ngaddanee kam dum do.

¹⁹ O wi'i himbe been njoodoo dow hudo koon. O hooyi buuruuje joy deen he liyfi didi diin, o tiggiti, o yetti Alla. O helti buuruuje deen, o hokki aahiibe been kokka jama'aare ndeen.

²⁰ Be fuu be nyaami faa be kaari. Aahiibe been kawri kelte koddiide deen. Dum hebbini kandeeje sappo he didi.

²¹ Nyaamube been no ngada hano worbe ujunaaji joy mbaka rewbe he sukaabe been ngalaa.

Ndilludu lisa dow ndiyam

²² Wakkati mum da, o hokki laawol aahiibe been naata nder laana kaan, ardo, peddita peta ngaan, fadde makko waynaade jama'aare ndeen.

²³ Gada waynitaaki jama'aare ndeen, o yeenyowi dow waamnde ngam du'aade kanko tan. Naange yani, tawi mo dow mayre.

²⁴ Laana aahiibe been duu woddowake. Ika dilli yahde ika fotta he henndu, sey benkeyfe puddi no piya ka.

²⁵ Wakkati badinoo weetude, o wari to aahiibe been, omo dilla he koyde dow ndiyam daam.

²⁶ Amma wakkati aahiibe been ngi'unoo omo dilla he koyde dow ndiyam daam, berde mabbe tayi, be mbi'i: —Mbeelu maaydo non ! Be kuli kulal manngal.

²⁷ Wakkati mum da lisa wi'i be: —Pukkinee hakkillooji moodon ! Miin non. To kulee !

²⁸ Sey Piyer jaabii mo, wi'i: —Joomam, nde nii aan non, wadu mi wara to maa.

²⁹ lisa jaabii mo, wi'i: —War ! Piyer wurtii laana kaan, no yaaba dow ndiyam daam, no fa'i to lisa.

³⁰ Amma wakkati o hi'unoo henndu nduun sattii sanne ndeen, o huli, sey o fuddi yoolaade, nden o huubi, o wi'i: —Joomam, hisinam !

³¹ Wakkati mum da, lisa foorti junngo mum, nanngi mo, wi'i: —Hey pamduo goondinol, ko wadi cikkudaa ?

³² Gada mum be fuu dido, be naati laana kaan, sey henndu nduun duu darii.

³³ Nden aahiibe wonbe nder laana kaan cujidani mo, mbi'i: —Hakiika, aan woni Bii-Alla !

Nyawtol nyawbe nder leydi Genesaret

³⁴ Wakkati be pedditinnoo peta ngaan, be njottii leydi Genesaret.

³⁵ Himbe wuro ngoon fuu annditi mo, be ngadi lilaabe leydi ndiin fuu haalanee garki makko. Himbe been ngaddani mo nyawbe mum'en fuu.

³⁶ Be eeli mo o acca nyawbe been meema baa nii hunnduko jabbaare makko tan. Meemudo nde fuu nyawti.

Matta 15

Finaa-tawaaji maamiraabe

¹ Fariisa'en he jannginoobe Tawreeta yuwi Ursaliima, ngari to lisa yami mo, mbi'i:

² —Dume wadi ko aahiibe maada tokkataa laabi finaa-tawaaji maamiraabe meeden ? Be lootataa juude mabbe fadde mabbe nyaamude.

³ Sey lisa jaabii be, wi'i: —Onon nee, dume wadi ko on tokkataa tilsinooje Alla, odon tokka finaa-tawaaji moodon ?

⁴ Ngam Alla wi'i: Teddin inna maa he bammaa. O wi'i kaden: Kudu do innum naa bammum fuu no haani wareede.

⁵ Amma onon, odon njanngina ko neddo no waawi wi'ude innum naa bammum, kam sakkani Alla ko haani wallirde be dum.

⁶ Odon mbi'a fotoay joomum teddina saaroobe muudum. Ndenne ngam sabbu finaa-tawaaji moodon, odon ngartira haala Alla meere !

⁷ Munaafiki'en ! Esaaya woofaay sam wakkati o wadunoo annabaaku dow moodon.

⁸ Nder maggu Alla wi'i: Himbe bee no mbi'an kam'en no teddina kam, amma berde mabbe no mboddi kam.

⁹ Dewal mabbe no meere ngam ko be ngoni ibe njanngina dum to bibbe aadama yuwi.

¹⁰ Nden lisa noddi jama'aare ndeen, wi'i nde: —Kettinee.

¹¹ Paamee ko hanaa ko naatata nder hunnduko neddo, tunninta dum, amma ko wurtotoo nder makko.

¹² Sey aahiibe been battii mo, mbi'i: —Ada anndi ko haalaaji maada diin metti berde Fariisa'en ?

¹³ Nden lisa jaabii be, wi'i: —Wasaango fuu ngo Baaba am gondo dow aawaay, no doofetee.

¹⁴ Accee be, be wumbe dowobe wumbe ! Nde bumdo dowi bumdo, sey be fuu dido be caamowan nder ngayka.

¹⁵ Sey Piyer wi'i mo: —Fiirtan min banndol ngool.

¹⁶ Nden lisa jaabii mo wi'i: —Onon duu, faa hannden dum laabanaay on naa ?

¹⁷ On anndaa ko naati nder hunnduko fuu no yahan nder reedu, gada mum dum yehee gada wuro naa ?

¹⁸ Amma ko wurtotoo nder hunnduko dum, nder berne dum yuwata, kanyum jaati tunninta neddo.

¹⁹ Ngam nder berne neddo miilooji bondi, uppooji neddo itta yonki, yeena, fija, wujja, seedo dow fewre, he mbonka fuu yuwata.

²⁰ Dum woni ko tunninta neddo. Amma nyaama tawee lootaay juude muudum hano no finaa-tawaaji wi'iri dum nii tunnintaa neddo.

Goondinol Kanananke debbo gom

²¹ Nyannde gom lisa ummidii aahiibe mum, fonndi seraaji Tirus he Sidon.

²² Sey Kanananke debbo gom tawaado nder seraaji diin waddi bojji mum to makko, wi'i: —Joomam, taan Daawda, yurmam ! 'Biyam debbo, ginnaaru woni dow mum, indu torra mo sanne !

²³ Amma lisa jaabaaki mo. Nden aahiibe been battii mo, mbi'i: —Riiwu debbo oo, omo nii gada meeden, omo wulla.

²⁴ Sey lisa jaabii be, wi'i: —Ngam baali Isra'el majjudi diin wadi lilaami.

²⁵ Nden debbo oon wari, sujidi yeeso makko, wi'i: —Joomam, wallam !

²⁶ lisa jaabii mo, wi'i: —Hegaaki neddo hooya nyaamdu sukaabe, faddana dawaadi.

²⁷ Debbo oon jaabitii mo, wi'i kaden: —Goonga non, Joomam. Amma dawaadi duu no nyaama nyaamdu joomiraabe mum'en biltotoondu nder le'e mabbe no saama.

²⁸ Nden, lisa jaabii mo, wi'i: —Goondinol maa ngool no mawni ! Dum laatane no ngidirdaa fuu. Nder wakkati mum, biyiko debbo nyawti.

Nyawtol nyawbe heewbe

²⁹ lisa dilli Tirus he Sidon, o tokkitii daane peta Galili yahde. O yeenyi waamnde gom, o joodowi toon.

³⁰ Himbe heewbe ngari to makko, ngaddani mo layoobe, wumbe, lardube, pahube, he nyawbe heewbe. Be ngaddi be yeeso makko, nden o nyawti be.

³¹ Wakkati be ngi'unoo pahube been no kaala, lardube been no lardita, layoobe been no layita, wumnoobe been no ngi'a. Dum haaydini be sanne. Be tinni ibe njetta Alla mo Isra'el.

Nyamnol worbe ujunaaji nayo

³² lisa noddi aahiibe mum, wi'i be: —Himbe bee no njurminii. Balde tati nii hannden ko ibe ngondi he am, be ngalaa fuu ko nyaamee. Mi hidaa be ndilla tawee be nyaamaay, to rafo liboy be dow laawol.

³³ Nden aahiibe been mbi'i mo: —Toy kebeten ko nyamni jama'aare ndee fuu nder ladde yeeruure ndee ?

³⁴ Sey o yami be, o wi'i: —Buuruuje foti njogidon ? Be njaabii mo, be mbi'i: —Buuruuje jeddi, he likkoy sedda min njogii.

³⁵ Nden o wi'i jama'aare ndeen joodoo he leydi.

³⁶ O hooyi buuruuje jeddi deen he likkoy koy. O yetti Alla, o helti de, o hokki aahiibe been, njeddani jama'aare ndeen.

³⁷ Be fuu be nyaami faa be kaari. Aahiibe been kawri kelte deen, de kebbini kandeeje jeddi.

³⁸ Worbe nyaamube been tan no ngada ujunaaji nayo, sukaabe he rewbe been ngalaa nder.

³⁹ Gada lisa waynii himbe been, o naati laana, o fa'i leydi Magadan.

Matta 16

Mawbe Isra'el gom eeli kollee alaama

¹ Fariisa'en he Sadduki'en gom ngari to lisa faa tunna mo. Be ɳaarii mo o holla be alaama kaaydiniido yuwdo dow kolloowo ko Alla lili mo.

² Nden o jaabii be, o wi'i: —Wakkati naange hidī yanude, kammu no wojji, odon mbi'a nyalooma jaano oon no welan.

³ Illa beete duu, nde duule bodeeje yeenyi, faa kammu nibbi, odon mbi'a hannden ndiyam no tobani. Odon mbaawi senndodirde alamaaji kammu, amma on mbaawaa senndodirde alamaaji wakkatiji !

⁴ Himbe jamaanu bondo mo hulataa Alla ngidi holleede alaama. Alaama fuu non on kollataake ko yaari alaama annabi Ynuusa. Nden o dilli, o acci be.

Haala yuufinirdum Fariisa'en he Sadduki'en

⁵ Wakkati aahiibe been pedditannoo peta Galili, be njeggit be pantiraay buuru gada mabbe.

⁶ Nden lisa wi'i be: —Kakkilee, paddee ko'e moodon he yuufinirdum Fariisa'en he Sadduki'en oo.

⁷ Sey aahiibe been puusdi no mbi'odira: —Ngam en pantiraay buuru, wadi omo wi'a haalaaji dii.

⁸ lisa faami ko be ngoni ibe kaala, nden o wi'i be: —Onon famdube goondinol ! Dume wadi odon mbi'odira hakkune moodon ngam on ngalaa buuru non ?

⁹ On paamaay faa hannden ? On njeggitani buuruuje joy, de njeddanmi worbe ujunaaji joyo deen naa ? Nyannde mum kandeeje foti kebbinirdon kelte buuru oon ?

¹⁰ On njeggitani kaden buuruuje jeddi, de njeddanmi worbe ujunaaji nayo deen naa ? Nyannde mum kandeeje foti kebbinirdon kelte deen ?

¹¹ Noy wadi ko on paamaay, hanaa haala buuru kaalanam on ? Mi wi'aana paddodon ko'e moodon he yuufinirdum Fariisa'en he Sadduki'en.

¹² Nden aahiibe been paami ko o wondaa yuufinirdum tawaado nder buuru oon, amma be kakkilo he ko Fariisa'en he Sadduki'en njannginta.

Piyer tabbintini ko lisa woni Almasiihu

¹³ Wakkati lisa yottinoo nder leydi Kaysariya Filipi. O yami aahiibe makko, o wi'i: —Moy himbe mbi'ata Bii-Neddo oon woni ?

¹⁴ Sey be njaabii mo, be mbi'i: —Wobbe no mbi'a a Yahaaya gadoowo batisma. Wobbe no mbi'a a Eliya. Wobbe duu kaden no mbi'a a Yeremiya naa a gooto nder annabiibe.

¹⁵ Nden lisa yami be wi'i: —Dey onon nee, moy mbi'oton ngonmi ?

¹⁶ Sey Simon Piyer jaabii mo, wi'i: —Aan, a Almasiihu, Bii-Alla duumiido.

¹⁷ Nden lisa wi'i mo: —Aan Simon bii-Ynuusa, a barkinaado. Ngam hanaa bii-aadama wannginani ma dum, amma Baabiraawo am gondo dow.

¹⁸ Miin duu, mi inndirte Piyer, dum woni hayre. Dow hayre ndeen nyibanmi hawriine goondinbe kam. Maayde naa jahannama he semmbe mum fuu walaa ko waawani nde.

¹⁹ Mi hokkete omtirde dammbugal Laamu Alla: Huune fuu ko kadudaa dow leydi, hadetee dow kammu. Huune fuu ko njabudaa dow leydi, jabetee dow kammu.

²⁰ Nden, lisa foodi noppi mabbe wi'i to be kaalan neddo fuu ko kam woni Almasiihu.

lisa sappake maayde he ummitaaki mum

²¹ Gada tabbintinol ngol Piyer wadi, lisa fuddi anndinde aahiibe mum ko no tilsi kam yaha Ursaliima. To mawbe Yahudankoobe, mawbe cakkanoobe Alla he jannginoobe Tawreeta torrata dum sanne, nden be mbara dum. Balde tati gada mum kam ummitittoo.

²² Sey, Piyer foodi mo senngo, tinni no haalda he makko, no wi'a: —Alla reene, Joomam ! Dum hewtotaako ma sam !

²³ lisa yeeyitii Piyer, wi'i: —Woddam, aan Seydan ! A fergere dow laawol am, ngam miilooji maada dii yuwaay to Alla, amma to himbe di yuwi !

²⁴ Nden lisa wi'i aahiibe mum: —Muuydo tokkude kam fuu, acca daarude hoore mum, hooya leggal bardugal mum, tokka kam.

²⁵ Ngam giidoo hisinde yonki mum, mursan ki. Amma mursudo ki ngam am, hebitan ki.

²⁶ Dume kebol duuniyaaru nduu fuu nafirta neddo, nde joomum mursi yonki mum ? No woodi ko neddo waawi hokkitirde ngam hebita ki naa ?

²⁷ Bii-Neddo no wardan he maleykaabe mum nder teddungal Baabiraawo mum. Wakkati mum, o yoban neddo fuu ko foti he golle muudum.

²⁸ Goonga kaalanammi on: Wobbe nder tawaabe do hannden maayataa tawee ngi'aay Bii-Neddo no wara nder laamu mum.

Matta 17

Mbaylitaaki tagaadi lisa

¹ Balde jeegom gada tabbintinol ngol Piyer wadi, lisa nyakkodi Piyer, Yakuuba he dimdaado mum Yahaaya dow waamnde toowne gom.

² Tagaadi makko waylitii yeeso mabbe. Yeeso makko no yayna hano naange, kolte makko duu no yelkita hano jeyngol.

³ Wakkati mum da aahiibe tato been ngi'i Muusa he Eliya mbanngii, ife kaalda he makko.

⁴ Sey Piyer wi'i lisa: —Joomam, no woodi ko tawaaden do. Nde nii ada hidī, mi nyiban hukumuucci tati do: Aan worru, Muusa worru, Eliya worru.

⁵ Wakkati o haalannoo ndeen sey luuldere yelkitoore gom wari suddi be. Daane gom yuwi nder luuldere ndeen, wi'i: —Oo woni Biyam mo korsinmi, mo mbelniranmi. Kettinanee mo !

⁶ Wakkati aahiibe been nanunoo daane ndeen, kippi he leydi. Be kuli sanne.

⁷ lisa battii be, meemi be, wi'i: —Ummee ! To kulee !

⁸ Sey be banti ko'e mabbe, be ngi'aay neddo fuu, se hanaa lisa.

⁹ Wakkati be njippotonoo waamnde ndeen, lisa foodi noppi mabbe, wi'i: —To kaalanee neddo fuu ko ngi'udon dum, sey wakkati Bii-Neddo ummitii e maayde.

¹⁰ Nden aahiibe been yāmi mo, mbi'i: —Dume wadi ko jannginoobe Tawreeta no mbi'a no tilsi Eliya arta Almasiihu warde ?

¹¹ O jaabii be, o wi'i: —Goonga non, Eliya artata wara, moyfina kujje fuu.

¹² Amma mido wi'a on: Eliya warii faa yawti, be annditaay mo, be ndaaraay mo goddum. Hano non duu be ndaarataa Bii-Neddo goddum, be torra mo.

¹³ Nden aahiibe been paamii ko filla Yahaaya gadoowo batisma o wadani be.

Nyawtol suka gom jom padde

¹⁴ Wakkati lisa he aahiibe mum ngartunoo to jama'aare ndeen, gorko gom badii mo, hofi yeeso makko,

¹⁵ wi'i: —Moodibbo, yurma biyam gorko oo ! Padde o woodi, dum tampinii mo sanne. Kile keewde omo saama nder hiite naa nder ndiyam.

¹⁶ Mi yaarii mo to aahiibe maada amma be keppi nyawtude mo.

¹⁷ Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Hey onon himbe jamaanu bondo, be ngoondinaay ! Faa nde ngondanmi he moodon ? Faa nde tinnotoomi mido munyan on ? Ngaddanee kam suka oon do !

¹⁸ O sajiti ginnaaru nduun. Ndu takkiti suka oon. Wakkati mum da suka oon nyawti.

¹⁹ Wakkati lisa wonnoo feere mum, aahiibe been badii mo, yāmi, mbi'i: —Dume wadi ko minen, min keppi riiwude ginnaaru nduun ?

²⁰ lisa jaabii be, wi'i: —Ngam odon pamdi goondinol. Goonga kaalanam on: Nde goondinol moodon no famdi faa foti gabbel mutaari, nde nii on mbi'i waamnde ndee: « Sottu do, njahaa to », nde sottan. Huune fuu heppotaa on.

[²¹ Amma iri ginnaaru nduu riiwataako nde hanaa du'aa'u he suumayeere non.]

lisa sappake maayde he ummitaaki mum kaden

22 Nyannde gom, wakkati lisa he aahiibe mum pottunoo nder leydi Galili, o wi'i be kaden: —Bii-Neddo no jammbetee, wattee nder juude.

23 O waree, balde tati gada mum, o ummitoo. Haala kaa metti berde aahiibe been sanne.

Janngal Juulirde mawne

24 Wakkati lisa he aahiibe mum njottinoo Kafarnahum, jaboobe janngal Juulirde mawne gom ngari to Piyer, mbi'i mo: —Moodibbo moodon no yoba janngal Juulirde mawne naa ?

25 Piyer jaabii be, wi'i: —Omo yoba. Wakkati Piyer naatannoo nder Juulirde ndeen, fadde makko yeccaade, sey lisa wi'i mo: —Simon, dume miilidaa ? Moy haani yobande laamiibe duuniyaaru janngal ? Bibbe leydi naa hobbe ?

26 Nden Piyer jaabii mo, wi'i: —Hobbe. Sey lisa wi'i mo: —Ndenne, bibbe leydi kaanaa yobude naa ?

27 Amma, en ngidaa mettinde berde himbe bee. Yah toon dow peta, paddaa mamaruwol maa. Linngu ngu artudaa nanngude nguun, omtu hunnduko maggu. A tawan tammal cardi, joboowal janngal meeden. Ittaa ngal, njobana en, miin he maa.

Matta 18

Filla burdo teddude nder Laamu Alla

1 Aahiibe been badii lisa, yami mo, mbi'i: —Moy buri teddude nder Laamu Alla ?

2 Nden lisa noddi cukalel gom, darni yeeso mabbe,

3 wi'i: —Goonga kaalanammi on: Nde nii on mbattitaay, faa nanndudon he cukaloy koy, on naatataa nder Laamu Alla.

4 Leesindo hoore mum faa nanndi he cukalel ngel, kam woni burdo teddude nder Laamu Alla.

5 Jabbiido suka gooto hano cukalel ngel dow innde am, miin jaati joomum jabbii.

6 Neddo fuu wadi cukalel gootel goondinngel kam wada hakke, ko buri moyfande joomum woni kaaya mannga habbee he daane mum, yoolee nder nokkuure burne luggididde nder maayo.

7 Kaari duuniyaaru nduu no heewi laabi gadol bone. Sikka fuu walaa laabi gadol ko boni keppataa nder mayru faa abada. Amma bone saama dow neddo fuu laatii sabiiili majji !

⁸ Se tawi junngo maada naa koynal maada no waawi wada ngadaa hakke, taya junngo ngoon naa koynal ngaal paddaa. Naataa nder mbuurnam nduumiidam a lardudo no buri moyyande ma dina paddedaa nder hiite duumiinge tawi ada huubi.

⁹ Se tawi hitere maada no waawi wada ngadaa hakke, itta nde paddaa. Naataa nder mbuurnam nduumiidam a dokko, no buri moyyande ma dina paddidedaa gite maada didi fuu no kuubi nder hiite jahannama.

¹⁰ Kakkilee to njawee baa gooto nder cukaloy koy. Ngam mido wi'a on: Maleykaabe makkoy wonbe dow kammu been, wakkati fuu ibe yeeso Baabiraawo am gondo dow, ibe ngi'a huune fuu.

[¹¹ Ngam Bii-Neddo waraana hisinde majjube.]

Kippol haala dow mbaalu majjungu

¹² —Dume miilotodon ? Nde nii tawaama neddo no jogii baali hemre, dey ngootu majja, hanaa joomum no accan baali hemre go'o walaa diin nder ferro di ndura, nden tefowa majjungu nguun naa ?

¹³ Goonga kaalanammi on: Nde nii o hiitii ngu, o welniran ngu faa ngu buru hemre go'o walaa diito.

¹⁴ Hano non Baabiraawo moodon gondo dow oon, hidaa baa gooto nder cukaloy koy majja.

Filla jaafodirol hakkune banndiraabe goondinbe

¹⁵ —Nde nii bannda goondindo gom wadani ma gacce, yah to makko, nodda mo feere kollaa mo gacce makko. Nde nii o hettinake, o jabi kollitooje maa, a wartiri endam hakkune moodon.

¹⁶ Amma nde nii o jabaay, soyya to makko, aan he neddo gom naa njahdaa himbe dido. Ngam seedeebe dido naa tato tabbintina haala ngadaaka fuu.

¹⁷ Nde nii o jabaay faa hannden, kaalanaa dum hawriine goondinbe. Nde nii o salake jabude haala hawriine goondinbe kaan, adu mo hano neddo mo anndaa Alla naa jaboowo janngal, caliido tuubude.

¹⁸ Goonga kaalanammi on: Huune fuu ko kadudon dow leydi, no hadetee dow kammu. Huune fuu ko njabudon dow leydi, no jabetee dow kammu.

¹⁹ Mido haalana on kaden: Nde nii himbe dido nder moodon potii dow huune worre nder duuniyaaru faa yaarake dum Alla, Baabiraawo am gondo dow no jaabanto be dum.

²⁰ Ngam nokku fuu to himbe dido naa tato kawri dow innde am, mido wondi he mabbe.

Kippol haala dow golloowo mo yaafataako

²¹ Piyer badii lisa, y ami mo wi'i: —Joomam, nde nii banndam wadanii kam gacce, kile foti kaanumi yaafanaade mo ? Kile jeddi, naa kile foti ?

²² Nden lisa jaabii mo, wi'i: —Mi wi'aay ma kile jeddi tan. Njaafodaa mo kile lasooji tati he sappo faa nde jeddi.

²³ Ngam majum wadi Laamu Alla no nanndinee he laamu laamiido gom, annyiido lima njawdi mum wondi nder juude gollanoobe dum.

²⁴ Wakkati o fuddunoo limude ndeen, o waddanaa golloowo gom mo o tokkata nyamaane nde golloowo oon waawtaa yobi keerol mburnam mum fuu.

²⁵ Ko gorko oon heppi yobidide mo fuu, sey laamiido oon hokki laawol gorko oon, deekum, sukaabe mum he ko jogii fuu connee, faa dum yoba nyamaane ndeen.

²⁶ Sey golloowo oon hofi yeeso laamiido oon, eeli mo, wi'i: « Munyanam, mi yobete fuu ! »

²⁷ Nden laamiido oon yurmii mo, yaafanii mo nyamaane ndeen, acci mo o dilli.

²⁸ Amma golloowo oon no wurtorii, sey fotti he mo be ngoliditta gom mo o tokkata nyamaane sedda. O nanngi daane ondon, o deddi, o wi'i mo: « Yoban ceede am ! »

²⁹ Gollidoowo he makko oon hofi yeeso makko, eeli mo, wi'i: « Munyanam, mi yobete ! »

³⁰ Amma o jabaay. O uddowii mo kasu, sey nde o yobi nyamaane ndeen fuu.

³¹ Wakkati golloobe beeto ngi'unoo dum ndeen, dum metti berde mabbe sanne. Be njehi be kaalanowi dum laamiido oon.

³² Nden, laamiido oon noddi golloowo oon, wi'i mo: « Aan a neddo bondo ! Wakkati eelunodaa kam, mi yaafanake ma ko tokkanoomaami fuu.

³³ Ndenne aan, a haanaa yurmaade jaada oo naa, hano no njurmorimaami nii ? »

³⁴ Laamiido oon tikki sanne, nanngi mo portol sey nyanne o yobidi nyamaane ndeen fuu faa laabi.

³⁵ Non duu Baabiraawo am gondo dow wadanta gooto moodon fuu, caliido yaafaade banndum he berne worre.

Matta 19

Waaju lisa dow laabi ceergal

¹ Wakkati lisa timminnoo waaju mum, o dilli Galili o fa'i gada maayo Urdun nder leydi Yahudiya.

² Jama'aare mawne tokki mo, o nyawti nyawbe mabbe.

³ Fariisa'en gom ngari to makko faa tunna mo. Be yami mo be mbi'i: —No dagii gorko seera deekum ngam daliila fuu naa ?

⁴ Sey o jaabii be, o wi'i: —Ndenne, on njanngaay ko winndaa nder dewte deen naa ? Illa fuddorde Alla tagi himbe gorko he debbo.

⁵ Ngam majjum wadi gorko no acca innum e bammum ngam hawtaa he deekum, be fuu dido be laatoo banndu worru.

⁶ Ndenne, joonin be kanaa dido kaden, amma be go'o. To neddo fuu senndu ko Alla hawri.

⁷ Be yami mo kaden, be mbi'i: —Ndenne dume wadi Muusa tilsini gorko hokka deekum talkuru ceergal, nde no seera mo ?

⁸ O jaabii be, o wi'i: —On tibbe-nyireebe, ngam majjum wadi Muusa hokki on laawol no ceerirton rewbe moodon. Amma illa fuddorde, hanaa non dum worri.

⁹ Mido wi'a on: Neddo fuu ceerdo deekum ko hanaa ngam jeenu, dey banji debbo gom, joomum yeeni.

¹⁰ Sey aahiibe been mbi'i mo: —Nde nii hakkune neddo he deekum nii worri, tawee neddo baajaay mo no buri.

¹¹ Amma lisa jaabii be, wi'i: —Hanaa neddo fuu waawi jabude haala kaa, sey nii mo Alla hidani dum.

¹² Daliila kadoowo gorko baaja no woodi. Ngam goddo rimaama no baatoraado. Goddo no tappaado. Goddo duu, kam hadi hoore mum barjude ngam ngollana Laamu Alla. Neddo fuu waawi yardaade he haala kaa, jaba ka !

Iisa du'anake cukaloy gom

¹³ Himbe ngaddi cukaloy mum'en ngam o yowa juude makko dow makkoy, o du'anoo koy, amma aahiibe been nduki be.

¹⁴ Nden lisa wi'i be: —Accee cukaloy koy ngara to am. To kadee koy, ngam nanndube he makkoy njeyii Laamu Alla.

¹⁵ O yowi junngo makko dow makkoy, o du'anii koy, nden o dilli.

Filla jokolle jom njawdi

¹⁶ Ibe don nii, sey gorko gom badii lisa, yami mo, wi'i: —Moodibbo, yerre ndeye kaanumi wadude ngam hebude mbuurnam nduumiidam ?

¹⁷ lisa jaabii mo, wi'i: —Dume yamantaa kam yerre nde kaanudaa wadude ? Alla tan woni jedduudo ! Nde ada hidii naata nder mbuurnam nduumiidam, tokku tilsinooje Tawreeta.

¹⁸ Nden gorko oon yami mo wi'i kaden: —Tilsinoije Tawreeta deye tokkanmi ? lisa jaabii mo, wi'i: —To ittu yonki goddo, to yeenu, to wujju, to seedana fewre.

¹⁹ Teddin inna maa he bammaa, ngidaa gondo maa no ngidirdaa hoore maa.

²⁰ Suka jokolle oon wi'i mo: —Mido wada kujje dee fuu. Dume hoddi kaden ?

²¹ Sey lisa wi'i mo: —Nde ada hidji laatodaa kuubudo, sonnoy ko njogidaa fuu, njeddana talkaabe, a heban baraaje dow. Gada mum, ngaraa tokkaa kam.

²² Jokolle oon no diikudo sanne. Wakkati o nanunoo haalaaji dii, o balinii, o dillidi mettorgal berne.

²³ Gada mum, sey lisa wi'i aahiibe mum: —Goonga kaalanammi on: Naatol diikudo nder Laamu Alla no tiidi faa !

²⁴ Mido haalana on duu: Naatol ngolooba nder wudde battal no buri hoyde dina naatol diikudo nder Laamu Alla.

²⁵ Wakkati aahiibe been nanunoo haala kaan, dum haaydini be sanne. Nden be mbi'i: —Ndenne, moy hisata ?

²⁶ O daari be, o wi'i: —To himbe dum wadataako naa ? Amma walaa fuu ko heportaa Alla.

²⁷ Piyer itti hunnduko, wi'i lisa: —Minen, min mboppii fuu, min tokkii ma. Noy min laatoytoo ?

²⁸ Sey lisa jaabii, wi'i: —Goonga kaalanammi on: Nder duuniyaaru heyrus warooru nduu, nde Bii-Neddo joodake dow joodorgal laamu mum teddungal, onon sappo he dido tokkube kam bee, onon duu on njoodoto dow joodorde laamiibe sappo he didi, laamodon lenyi Isra'el sappo e didi diin.

²⁹ Kaden neddo fuu boppudo baade mum, naa rimdaabe mum worbe naa rewbe, naa woppi innum naa bammum, naa sukaabe mum, naa gese mum ngam am, joomum heban ko buri ko woppi dum kile hemre. Kaden duu joomum heban mbuurnam nduumiidam.

³⁰ Amma ardiibe heewbe keedan gada. Gadaabe been duu laatoto ardiibe.

Matta 20

Kippol haala dow golloobe nder ngesa cabijje

¹ Ndaa no Laamu Alla wa'i nii: —Ingu nanndi he jom ngesa cabijje, dilludo illa beete faa hooyowa golloobe, gollanoobe dum.

² O hebi be, o fotidi he mabbe dow ko nyalooma fuu, o yobataana neddo mabbe fuu tammal cardi gootal. Nden o yaari be nder ngesa makko.

³ Nyawli sedda, sey o wurtii kaden, o hi'i wobbe no njoodii nder luumo, be ngalaa gollal fuu.

⁴ O wi'i be: « Njehee onon duu ngollowon nder ngesa am. Mi yoban on ko haani yobeede. »

⁵ Been duu njehi ngollowi. Har caka nyalooma o wurtii kaden, o hi'i wobbe, o wi'i be njaha be ngollowa nder ngesa makko. O wurtitii kaden har juura sey o hi'i wobbe, o wi'i be kambe duu be ngollowa nder ngesa makko.

⁶ Faa hannden har laasara pewdo dey-dey yamnde joy, o wurtii kaden. O tawi wobbe nder luumo, be ngalaa golle. O wi'i be: « Ko wadi ko nyalludon do on ngollaay ? »

⁷ Be njaabii mo, be mbi'i: « Neddo fuu hooyaay min golle. » Nden o wi'i be: « Too, njehee onon duu ngollowon nder ngesa am. »

⁸ Wakkati naange yanunoo ndeen, sey o wi'i golloovo makko gom: « Noddu golloobe been, njobaa be. Artir sakitiibe warde been, nden ngayniraa artube been. »

⁹ Warbe laasara pewdo been ngari, neddo mabbe fuu hokkaa tammal cardi gootal.

¹⁰ Artunoobe been duu ngari, miili no njobetee ko buri non. Amma kambe duu, neddo mabbe fuu hokkaa tammal cardi gootal.

¹¹ Wakkati be njobanoo ndeen, sey be tinni ibe nguunitoo yeeso jom ngesa oon.

¹² Ibe mbi'a: « Sakitiibe warbe been yamnde worre tan ngolli, dey njobdi amin fonnee. Minen nyallube no tampa nder naange wulnge ! »

¹³ Sey jom ngesa oon jaabii gooto nder mabbe, wi'i: « Neddo am, mi toonyaaki ma. Hanaa dow tammal cardi gootal kaalduden ngam ngollanon kam nyalooma oon fuu naa ?

¹⁴ Ndenne, jabu njobdi maa, tinnodaa. Mi muuyi hokkude sakitiibe warbe been dey-dey ko kokkumaami.

¹⁵ Hanaa ko weli kam ngadiranmi ceede am naa ? Naa moyere nde ngadumi ndeen woni welaay ma ? »

¹⁶ Nden lisa wi'i be: —Non non ardiibe been keedan gada, gadaabe been duu laatoo ardiibe.

Cappaaki lisa tatabere dow maayde he ummitaaki mum

¹⁷ Nyandde gom lisa he lilaabe mum sappo he dido been no pa'i Ursaliima. Dow laawol, sey o henni be senngo, o wi'i be:

¹⁸ —Kettinee, eden don njaha Ursaliima. Toon Bii-Neddo wattetee nder juude hooreebe cakkanoobe Alla he jannginoobe Tawreeta. Be kiitoo mo kiite maayde.

¹⁹ Be ngatta mo nder juude be kanaa Yahudankoobe. Kambe duu be njawoo mo, be bocca mo, be tonta mo dow leggal bardugal ngam o maaya. Amma nyalaane tatabere mum o ummitittoo.

Inna Yakuuba he Yahaaya eelii lisa

²⁰ Inna bibbe Jebede battini sukaabe mum to lisa. O sujidi yeeso makko ngam eelude mo.

²¹ Sey lisa wi'i mo: —Dume ngidaa ? Nden yepraajo oon jaabii mo, wi'i: —Mido hidji podanodaa bibbe am worbe dido bee, be njoodoo takkol maada nder laamu maa. Gooto nyaamo maa, ooto nano maa.

²² Nden lisa jaabii mo, wi'i Yakuuba he Yahaaya: —On anndaa ko eeloton. Odon mbaawi yarirde nyederde nde njaranmi ndeen naa ? Be njaabii mo, be mbi'i: —Miden mbaawi.

²³ O wi'i be: —Goonga, on njaran nde. Amma joodaade nyaamo am naa nano am, hanaa miin woodi baawde hokkude dum. Baabiraawo am moyfini joodordee ngam be o subi.

²⁴ Wakkati lilaabe sappo beeto nanunoo dum, berde mabbe metti he dido beeto.

²⁵ Nden lisa noddi be, be fuu wi'i be: —Odon anndi ko doole doole laamiibe be kanaa Yahudankoobe laamorii himbe mum'en. Mawbe mabbe been duu kolli baawde.

²⁶ Amma onon kay, dum wadataa hakkune moodon. Giidjo laatoo teddudo hakkune moodon on fuu, no haani laatoo golloowo moodon.

²⁷ Kaden duu, giidjo ardaade nder moodon, no haani laatoo maccudo moodon.

²⁸ Noon duu, Bii-Neddo waraay faa gollanee, amma o wari faa o ngollana himbe fuu, o mursa yonki makko ngam hisinde himbe heewbe.

lisa nyawtii wumbe dido

²⁹ Wakkati lisa he aahiibe mum njawtannoo nder Yeriko, jama'aare mawne no tokki mo.

³⁰ Wumbe dido gom no njoodii sera laawol. Wakkati be nanunoo no wi'ee lisa woni no yawta, sey be kuubi, ibe mbi'a: —Moodibbo ! Taan Daawda, yurma min !

³¹ Jama'aare ndeen darii no sajitoo he mabbe, no wi'a be ndeyfita. Sey be tinni ibe kuuba, ibe mbi'a: —Moodibbo ! Taan Daawda, yurma min !

³² lisa darii, noddi be, yami be, wi'i: —Dume ngidudon mi wadana on ?

³³ Be njaabii mo, be mbi'i: —Moodibbo, miden ngidi min mbumtaa.

³⁴ lisa yurmii be, meemi gite mabbe. Wakkati mum da be mbumti, be tokki mo.

Matta 21

Naatol lisa nder Ursaliima

¹ Wakkati lisa he aahiibe mum njottinoo ci'el Baytifaaji hadde Ursaliima har waamnde wi'eteene waamnde Jaytun, sey o lili aahiibe makko dido gom,

² o wi'i be: —Ummee, njehee nder wurel gonngel yeeso moodon ngeel. No njottoridon, on tawan ara gom no habbii, he biyum. Kabbitee nga, ngaddanon kam di.

³ Nde nii goddo yamii on, njaabodon mo mbi'on Joomiraawo haajaa di. Dey di ngartirtee law.

⁴ Dum wadi ngam tabbintinde ko annabijjo gom haalunoo wakkati o wi'unoo:

⁵ Mbi'ee himbe hubeere Siyon: Ndaaree da, laamiido moodon no wara to moodon, no leesinkini, no waddii ara,

binngel mum gorel no tokki.

⁶ Sey aahiibe been njehi, ngadowi ko o wi'i dum'en.

⁷ Be ngaddi ara ngaan he binngel mum. Be ngadi kolte mabbe jappe, be njowi dow majji, nden lisa waddii.

⁸ Himbe dubbe mbedditi kolte mum'en dow laawol. Wobbe duu kelti licce, mbeerti dow maggol.

⁹ Jama'aare wonnde yeeso lisa ndeen, he tokkude gada makko fuu no ilina, no mbi'a: —Hosanna ! Jettooje ngoodani Taan Daawda !Barkinaado woni gardo dow innde Joomiraawo ! Jettooje ngoodani Alla Toowdo !

¹⁰ Wakkati o naatunoo Ursaliima, hubeere ndeen fuu iirti. Himbe no kuuba no mbi'a: —Moy woni gorko oo ?

¹¹ Sey jama'aare wonnde gada makko ndeen no jaaboo, no wi'a: —Ay, oo woni annabi lisa mo Nasaratu nder leydi Galili.

Diiwol iuumotoobe nder Juulirde mawne

¹² lisa naati jawreeru Juulirde mawne ndeen. O riiwi soodoobe he sonnoobe wonbe nder mayru fuu. O libi teburuubi weccoobe ceede he joodorde sonnoobe buugaali.

¹³ Nden o wi'i be: —No winndaa nder dewte Alla kosuudu am noddirtee suudu du'aa'u . Amma onon, on ngartiri nduwumpere wuybe !

¹⁴ Wumbe he layoobe ngari to makko, o nyawti be.

¹⁵ Mawbe cakkanoobe Alla he jannginoobe Tawreeta ngi'ii kujje kaaydiniide, de o wadata. Be nani duu sukaabe no ilina nder Juulirde mawne no mbi'a: — Hosanna ! Jettooje ngoodani Taan Daawda !

Dum tiimi, dum metti berde mabbe faa noy walaa.

¹⁶ Sey be mbi'i lisa: —A nanii ko cukaloy koy mbi'ata naa ? Nden o jaabii be, o wi'i: —Mi nani. Ndenne, on njanggaay baa nde worre nder dewte Alla to winndaa, wi'aa: A wadi kunndule entaabe e musinoobe no njette ?

¹⁷ Illa ndeen, o seedi he mabbe. O dilli nder hubeere ndeen, o yehi, o waalowi Baytaniya.

Kudol ibbi

¹⁸ Beete, wakkati lisa wartannoo nder hubeere ndeen, sey o rafaa dow laawol.

¹⁹ O holliri ibbi gom sera laawol ngool. O fanti ki, amma o tawraay ki fuy nde hanaa haako. Nden o hudii ki, o wi'i: —Taa rimu abada kaden ! Wakkati mum da, ibbi kiin yoorii koyon.

²⁰ Wakkati aahiiibe been ngi'unoo dum, dum haaydini be. Be yami mo, be mbi'i: —Noy wadi ko ibbi kii yoorii, wakkati gooto ?

²¹ lisa jaabii be, wi'i: —Goonga kaalanamni on: Nde nii on ngoondini, on cikkay, odon mbaawi ngadsi ko buri ko ngadumi ibbi kii. On mbaawan wi'ude baa waamnde ndee: « Doofa, saamoy nder maayo », dum laato non duu.

²² Nde nii on ngoondini, ko eeludon nder du'aa'u fuu no jaabete.

To baawde golle lisa yuwi

²³ lisa naati nder Juulirde mawne, omo waajoo. Sey hooreebe cakkanoobe Alla he mawbe Yahudankoobe badii mo, yami mo, mbi'i: —Baawde deye ngadirtaa kujje dee fuu ? Moy hokki ma laawol wadude de ?

²⁴ lisa jaabii be, wi'i: —Miin duu, huune worre tan yamanmi on. Nde nii on njaabake kam, miin duu, mi haalan on baawde deye ngadiranmi kujje dee fuu.

²⁵ Alla naa himbe kokki Yahaaya laawol wadude batisma ? Sey ibe caawodira hakkune mabbe, ibe mbi'a: —Nde nii en mbi'i Alla, o wi'an ko wadi en ngoondinaay Yahaaya ?

²⁶ Amma nde en mbi'i himbe, too, eden kaani kulen jama'aare ndee, ngam himbe fuu no anndi tabbat Yahaaya no annabijo.

²⁷ Sey be njaabii, be mbi'i: —Min anndaa. lisa duu jaabii be, wi'i: —Too, miin duu, mi haalantaa on baawde deye ngadiranmi kujje dee fuu.

Kippol haala dow rimdaabe dido

²⁸ lisa wi'i hooreebe Yahudankoobe been kaden: —Too ! Dume miilotodon nder huune ndee: Gorko gom no woodunoo bibbe worbe dido. O badii arano

oon, o wi'i mo: « Binngel am, yah golloy hannden nder ngesa cabijje meeden.
»

²⁹ Sey biddo oon jaabii mo, wi'i kam yahataa. Gada mum o nimsiti, o yehi, o gollowi.

³⁰ Nden Baaba oon badii didabo oon, wi'i mo ko wi'unoo arano oon. Oon duu jaabii mo, wi'i: « Woodi Baaba, mi yahan. » Amma o yehaay.

³¹ Nder mabbe moy wadi ko bammum hidî ? Nden be njaabii, be mbi'i: — Arano oon. Sey lisa wi'i be: —Goonga kaalanammi on: Jaboobe janngal he rewbe fijoobe no artan on nder Laamu Alla.

³² Ngam Yahaaya wari to moodon, o holli on laawol dartinaaku, amma on ngoondinaay mo. Jaboobe janngal he rewbe fijoobe kam'en ngoondini mo. Baa wakkati ngi'unodon dum ndeen, on tuubaay, ngoondindon mo.

Kippol haala dow remoobe bonbe

³³ lisa wi'i hooreebe Yahudankoobe been: —Too, kettinee kippol haala gom nii kaden: Neddo gom wadi ngesa mum cabijje, wadi koogol filtini nga. O wasi luggere boosirde cabijjam daam. O nyibi suudu toownu ngam doomoobe magga. Nden o wuyi nga remoobe gom, o wadi jahaangal.

³⁴ Wakkati tebol cabijje deen yottinoo, o lili golloobe makko gom to remoobe been, ngam be ngaddanowa dum mbaka mum nder bibbe cabijje deen.

³⁵ Amma remoobe been nanngi golloobe been, piyi arano oon, mbari didabo oon, paddi tatabo oon kaaye faa maayi.

³⁶ Jom ngesa oon lili golloobe gom kaden, burbe aranbe been dudde. Remoobe been ngadî be no ngadunoo aranbe been.

³⁷ Nden o sakitii, o lili biyiiko gorko he mabbe, o wi'i hoore makko: « Be teddinan mo ngam o biyam. »

³⁸ Amma wakkati remoobe been ngi'unoo biyiiko ndeen, be mbi'odiri hakkune mabbe: « Ma'adalla. Oo nii woni donoowo oon. Ngaree mbaren mo, heba ndonen ngesa ngaa ! »

³⁹ Sey be nanngi mo, be mburtini nder ngesa ngaan, be mbari mo.

⁴⁰ Joonin nee, nde nii jom ngesa cabijje oon wari, noy o wadata remoobe bee ?

⁴¹ Be njaabii mo, be mbi'i: —O halkan himbe bonbe bee no boniri. O halfina ngesa ngaan remoobe gom, kokkoobe mo mbaka makko nder bibbe magga wakkati tebol majje.

⁴² Nden lisa wi'i be: —Ndenne on njanngaay ko winndaa nder dewte deen, wi'aa naa ? Hayre nde nyiboobe mboppi ndeen, kayre laatii hoore nyibdi ndiin. Dum golle Joomiraawo, haayne non duu he giide meeden !

⁴³ Ngam majjum mido wi'a on: —Laamu Alla no teetetee he juude moodon, hokkee wadiroobe ngu ko haani.

⁴⁴ Neddo fuu caamudo dow hayre ndeen, helan. Neddo fuu, mo nde saami dow mum, no mornyotoo.

⁴⁵ Wakkati hooreebe cakkanoobe Alla he Fariisa'en nanunoo kippi haala diin, be paami ko filla mum'en o wadi.

⁴⁶ Be tefi no be nanngirta mo, amma be kuli jama'aare ndeen, ngam nde adii mo o annabijio.

Matta 22

Kippol haala dow nyaamdu batu

¹ Iisa wadani be kippol haala gom, wi'i be:

² —Ndaaree no Laamu Alla nanndi nii: Laamiido gom mo biyum bañi, wadi nyaamdu ngam batu dewngal ngaal.

³ O lili golloobe makko noddowa noddaabe been ngara be nyaama. Amma noddaabe been calii warde.

⁴ O lili kaden golloobe gom, o wi'i dum'en: « Mbi'ee noddaabe been nyaamdu banngal ngaal moyfinaama faa woodi. Mi hirsii ga'i he nyalbi paydi. Dum fuu dum siryaama. Be ngara, be nootoo kam nder nyalaane welwelo am ndee. »

⁵ Amma noddaabe been limtaay mo baa, be naati haaju mabbe: Oo yehi ngesa mum, ooto duu naati haaju mum.

⁶ Hoddiibe been nanngi golloobe been, torri be, mbari be.

⁷ Laamiido oon tikki, lili soogeeji mum mbarowa warube lilaabe been, be mbula wurooji mabbe.

⁸ Gada mum, o wi'i golloobe makko been: « Nyaamdu welwelo am nduun moyfinaama, amma noddaabe been kaandinaaka ndu.

⁹ Ndenne, ummee njehee dow laabi mawdi, noddon neddo fuu mo pottudon wara nyaama. »

¹⁰ Golloobe been ummii njehi dow laabi diin, noddi mo be potti fuu. Bondo yahde moyfudo faa wuro jom banngal oon heewi himbe pet.

¹¹ Wakkati laamiido oon naatunoo faa hi'a noddaabe been, sey o holliri gorko gom mo bornaaki kolte banngal ngaal.

¹² Nden o wi'i mo: « Higo, noy naatirdaa do, dey a bornaaki kolte banngal ngaal ? » Amma oon wi'aay mo fuy.

¹³ Sey laamiido oon wi'i golloobe mum: « Nangee mo, kabbee juude makko he koyde makko, paddon mo toon yaasin nder nimre. Toon o woyan, omo neryodira nyiye. »

¹⁴ Nden lisa wi'i: —Noddaabe no duudi amma subaabe been no pamdi.

Filla jobol janngal

¹⁵ Ibe don nii sey Fariisa'en njehi ndawridowi no tunnirta lisa ngam nanngude mo nder haalaaji mum.

¹⁶ Be lili aahiibe mabbe gom he tokkube Hirudus to lisa. Lilaabe been mbi'i lisa: —Moodibbo, miden anndi ko goonga tan kaalataa. Ada janngina laawol Alla goonga e goonga. A hulataa neddo fuu, a burdinaay himbe.

¹⁷ Ndenne, haalan min se no hegii min kokka laamiido Rooma mawdo janngal naa hegaaki ?

¹⁸ Amma ngam lisa no anndi anniyaaji mabbe bondi diin. O wi'i be: —Onon munafikiibe ! Dume wadi ko odon tunna kam ?

¹⁹ Kollee kam tammal jobirteengal janngal. Be kolli mo tammal cardi gootal.

²⁰ Nden o yami be, o wi'i: —Foto moy he innde moy woni do ?

²¹ Be njaabii mo, be mbi'i: —Laamiido Rooma. Sey o wi'i be: —Ndenne, kokkee laamiido Rooma ko jeyi, kokkon Alla duu ko jeyi.

²² Wakkati be nanunoo ko o jaabii be, dum haaydini be. Be acci mo, be ndilli.

Yamol dow ummitaaki maaybe

²³ Nder nyalooma gooto oon, himbe gom, wonbe nder hawriine Sadduki'en ngari to lisa. Kambe ngoni yeddoobe no mbi'a ko maaydo fuu ummitittaako.

²⁴ Be yami mo, be mbi'i: —Moodibbo, Muusa wi'iino, nde nii gorko maayi hebaay biddo, minyum naa mawnum dewla deekiiko ngam hebana mo jippotoobe.

²⁵ Wadinoo worbe rimdaabe jeddo gom. Arano oon dewli, maayi, hebaay biddo. Minyiiko habbani deekiiko,

²⁶ kam duu maayi, hebaay ndimki. Tatabo oon duu tokki, faa jeddo been fuu maayi.

²⁷ Gada maayde mabbe, debbo oon duu maayi.

²⁸ Ndenne, nyannde darmal, moy nder jeddo been laatoto goro debbo oo ? Ngam be fuu kabbani mo.

²⁹ Nden lisa jaabii be, wi'i: —On mboofi, ngam on paamaay ko dewte deen mbi'i, on anndaa duu baawde Alla.

³⁰ Ngam nyannde maaybe ummitii, worbe ndewlataa, rewbe duu ndewlataake. Himbe fuu no mbuuran hano no maleykaabe mbuurdiri nder kammu.

³¹ Woodi, dow haala ummitaaki maaybe, ndenne on njanngaay ko Alla wi'i on dum naa ? O wi'i:

³² Miin woni Alla Ibrahim, Alla Isiyaaku, Alla Yakuuba. Nden lisa beydi wi'ude be: —O Alla w提醒, o hanaa Alla maaybe.

³³ Wakkati himbe nanunoo waaju makko, dum haaydini be sanne.

Tilsinoore burne semmbe

³⁴ Wakkati Fariisa'en nanunoo ko lisa jaalake Sadduki'en nder yewtere mabbe, sey be kawri ngam ndaarodirde kaden.

³⁵ Nden jannginoowo Tawreeta gom awaa doo nder mabbe yami lisa ngam tunnude mo, wi'i:

³⁶ —Moodibbo, tilsinoore ndeye buri tilsinoje fuu semmbe nder Tawreeta ?

³⁷ lisa jaabii mo, wi'i: —Hidir Alla Joomiraawo maa he berne maa fuu he yonki maa fuu he hakkillo maa fuu.

³⁸ Dum woni tilsinoore arandere, kayre duu buri semmbe.

³⁹ Ndaa tilsinoore didabere ndeen nii, de fuu de potu: Ngidaa gondo maa no ngidirdaa hoore maa.

⁴⁰ Tawreeta he dewte annabiibe deen fuu dow tilsinoje didi dee tiggii.

Filla Almasiihu he annabi Daawda

⁴¹ Wakkati Fariisa'en kawrunoo nokkuure worre, sey lisa yami be, wi'i:

⁴² —Dume miilidon dow Almasiihu ? O taan moy ? Nden be njaabii mo, be mbi'i: —O taan Daawda.

⁴³ O wi'i be kaden: —Ndenne, noy Daawda nder baawde Ruuhu Alla noddiri mo Joomam wakkati o wi'unoo:

⁴⁴ Alla Joomiraawo wi'i Joomiraawo am: War, njoodaa nyaamo am, faa mi sorna waybe maa ley teppere maa.

⁴⁵ Nde nii Daawda noddiri mo Joomiraawo, ndenne, noy o laatortoo taanum tan ?

⁴⁶ Be fuu be keppi jaabaade mo. Illa nyannde mum, neddo fuu suusaay yamude mo godduum kaden.

Matta 23

Cemtinol jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en

¹ Wakkati jama'aare hawrunoo hadde lisa, o haalani nde, kayre he aahiibe makko, o wi'i:

² —Jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en, kam'en kalfinaa jannginol Tawreeta Muusa.

³ Ngam majjum wadi, odon kaani wadude huune fuu ko be mbi'i on. Amma to nyemminee golleeji mabbe, ngam be ngadataa ko be mbaajotoo.

⁴ Ibe kabba donle teddude, de donngal mum'en no tiidi, be ndeka dow himbe. Amma be ngidaa meemirde de baa daane honndu mabbe ngam wallude be.

⁵ Huune fuu ko be ngadata, be ngadan dum ngam himbe ngi'a. Ibe kabba talki mawdi dow tiide mabbe he jokkule juude mabbe, ibe njuutina daane kolte mabbe faa no ndasoo.

⁶ Ibe ngidi joodorde burde teddude nde nii be noddaama batu. Ibe ngidi duu joodorde burde teddude nder baajordi.

⁷ Ibe ngidi sanneede cannooje teddude nder luube he noddireede « moodibbo ».

⁸ Amma onon, to njabee noddiredon « moodibbo », ngam Moodibbo gooto tan ngoodudon. On fuu on banndiraabe.

⁹ To mbi'ee neddo fuu « baaba ». Ngam Baabiraawo gooto tan ngoodudon, gondo dow.

¹⁰ To njabee noddiredon « hooreejo ». Ngam Hooreejo gooto tan ngoodudon, kanko woni Almasiihu.

¹¹ Burdo teddude hakkune moodon laatoo golloowo moodon.

¹² Yettudo hoore mum dow, no leesintee. Leesindo hoore mum, no yettetee.

¹³ Bone saaman dow moodon onon jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en, munaafiki'en ! Odon ommbana himbe dammbugal Laamu Alla. Onon e ko'e moodon, on naatataa. On accataa naatoobe naata.

[¹⁴ Bone saaman dow moodon, onon jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en, munaafiki'en ! Odon nyaama njawdi rewbe be goriraabe mum'en maayi, odon njunna du'aa'uuji moodon ngam ngi'edon. Ngam majjum, on kiitetee kiite naawde.]

¹⁵ Bone saaman dow moodon, onon jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en, munaafiki'en ! Odon piiloo nder leyde, odon peddita maayooji ngam kebon neddo gooto tuubudo tokki on. Amma nde nii on kebii mo, sey ngadon o laatoo bii-jahannama burde on.

¹⁶ Bone saaman dow moodon, onon wumbe, dwoobe himbe ! Odon mbi'a: « Nde neddo hunorake Juulirde mawne dum bolum, amma nde hunorake kañye mayre, hunayeere mum nanngan. »

¹⁷ Wumbe, bahimaabe ! Dume buri teddude: Kanje deen naa Juulirde sendinoore kanje deen ?

¹⁸ Odon mbi'a kaden: « Nde neddo hunorake sakkirde dum bolum, amma nde joomum hunorake sadaka gondo dow mayre oon, hunayeere mum nanngan. »

¹⁹ Wumbe ! Dume buri teddude: Sadaka oon naa sakkirde sendinoore sadaka oon ?

²⁰ Ndenne, neddo fuu kunoriido sakkirde ndeen, hunorake nde, kayre he huune fuu ko yowaa dow mayre.

²¹ Neddo fuu kunoriido Juulirde ndeen, hunorake nde, kayre he Alla gondo nder mayre.

²² Neddo fuu kunoriido kammu, hunorake joodorgal Alla ngaal he Joodiido dow maggal.

²³ Bone saaman dow moodon, onon jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en, munaafiki'en ! Odon ittana Alla jakka baa dow kaakooli mbeldi di ndemoton hano mantu, anisa he kume. Amma odon njeeboo ko buri huune fuu teddude nder tilsinooje Tawreeta: Kanyé ngoni dartinaaku, yurmeene he goondinol. Dum kaanudon wadude tawee on mboppaay diito duu.

²⁴ Onon wumbe ardiibe himbe ! Odon cuuta buubel, amma odon moda ngolooba !

²⁵ Bone saaman dow moodon, onon jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en, munaafiki'en ! Odon lawyā gada kore e gada le'e moodon, amma har nder ide keewi golleeji moodon bondi, gineeji guyka e kiram.

²⁶ Fariisaajo bumdo ! Lawyū nder kore deen ginan, nden gada majje duu laaban.

²⁷ Bone saaman dow moodon, onon jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en, munaafiki'en ! Odon nanndi he annyeeje dawninaade, de dow mum'en no mboodi, tawee nder toon no heewi gi'e maaybe he ko tuuni fuu.

²⁸ Onon duu, hano non nga'udon: He hitere odon nanndi dartiibe, amma nder moodon no heewi pet he munafikaaku he rafi dartinaaku.

²⁹ Bone saaman dow moodon, onon jannginoobe Tawreeta he Fariisa'en, munaafiki'en ! Odon nyibana annabiibe annyeeje lobbe, odon peda annyeeje dartiibe.

³⁰ Odon mbi'a: « Nde nii min pottiino he jamaanu maamiraabe amin, nden min kabbiditaano daane he mabbe nder barol annabiibe. »

³¹ Nii kollirdon ko onon he ko'e moodon on jippotoobe he warunoobe annabiibe.

³² Ndenne, kuumnee ko maamiraabe moodon puddunoo !

³³ Firsooje, bibbe bolle bonde ! Noy ndadirton kiite jahannama ?

³⁴ Ngam majum wadi mido lilda on annabiibe, jom'en hikmaaku he jannginoobe Tawreeta. On mbaran wobbe mabbe, tonton wobbe nder mabbe, boccon wobbe mabbe nder baajordi moodon, odon tokkitii be wuro warde wuro odon tampina be.

³⁵ Ndenne, onon Alla tampinta ngam sabbu yonkiji dartiibe ittaadi nder duuniyaaru nduu diin. Illa Haabiila dartiido oon faa wara he Jakariya bii-Barakiya mo mbarnodon caka Juulirde mawne he sakkirde oon.

³⁶ Goonga kaalanammi on: Kiite majum fuu saaman dow himbe jamaanu oo !

Gondi lisa ngam himbe Ursaliima

³⁷ —Hey Ursaliima ! Ursaliima, hubeere warude annabiibe. A wariri lilaabe he maada kaaye ! Mi muuyi kile keewde hawrude bibbe maa hano no gortogal hawrirta coppi mum ley bippoole nii. Amma a jabaay.

³⁸ Joonin kam nii baade moodon no don no woppee. Neddo fuu joodotaako nder, nde laatotoo winnde.

³⁹ Mido wi'a on: On ngi'ataa kam illa joonin faa wara wakkati mo mbi'oyton:Barkinaado woni gardo dow innde Joomiraawo !

Matta 24

Filla alamaaji kollooji timmoode duuniyaaru

¹ Wakkati lisa wurtinoo nder Juulirde mawne ndeen, sey aahiibe makko badii mo, kolli mo nyibdi mayre.

² Nden o haalani be, o wi'i: —On ngi'ii kujje dee fuu naa ? Goonga kaalanammi on: Baa hayre worre hoddataako no deki dow wonnde. Ndi fuu ndi libetee.

³ Wakkati lisa joodinoo dow waamnde wi'eteene waamnde Jaytun ndeen, sey aahiibe been ngari to makko kam'en tan, mbi'i mo: —Haalan min nde dum wadata ? Alaama oye hollata gartol maa, he timmoode duuniyaaru ?

⁴ Nden lisa jaabii be, wi'i: —Kakkilee to neddo fuu majjina on.

⁵ Ngam heewbe no ngardan innde am, ibe mbi'a: « Miin woni Almasiihu. » Be majjina himbe heewbe.

⁶ On nanan habaru konuuji naa siri majji, amma to kulee. No tilsi dum wada, amma dum hanaa alaama kolloo wo timmoode duuniyaaru.

⁷ Lenyol habdan he lenyol, laamu habdan he laamu. Rafooji he dimmbaaki leydi ngadan nokkuuje.

⁸ Kujje garooje dee fuu, nanndoyaana he fuddorde qatawere.

⁹ Nden nanngedon, njaaredon nder kiitorde ngam torredon, mbaredon. Lenyi diin fuu mbanyan on ngam sabbu am.

¹⁰ Wakkati mum, heewbe nder goondinbe pergoto, mboppa goondinol mum'en, tinnoo no njammbodira, no mbanyodira.

¹¹ Annabiibe fewreebe heewbe mbanngan, kiila himbe heewbe.

¹² Bonandaaji keewan faa hidde himbe heewbe buytoo.

¹³ Amma tarsiniido faa yottii he timmoode, joomum no hisintee.

¹⁴ Habaru lobbo filla Laamu Alla no sankititee nder duuniyaaru fuu, faa o fillee nder lenyol fuu. Nden duuniyaaru timma.

Filla torra mawka ka wadoyta

¹⁵ —On ngi'anhuune bonde, burne nyiddinaade nde annabi Daniyel haalunoo filla muudum. Huune ndee, wadetee nder nokkuure seniine ndeen. (Janngudo dum fuu faama dum no woodiri.)

¹⁶ Nden tawaabe nder Yahudiya fuu ndoggira baamle.

¹⁷ Tawaado dow suudu fuu, to jippoo hooya ginol gom nder mayru.

¹⁸ Tawaado ngesa, to yeeyito hooya koltal mum.

¹⁹ Nder balde mum bone no saaman dow saawbe he musinoobe !

²⁰ Eelee Alla to doggudu moodon nduun fottodir he dunngu naa nyalaane fowteteene.

²¹ Ngam nder wakkati mum, torra mawka no wadan kaa hano mum wadaayno illa fuddorde duuniyaaru faa warde hannden. Iri makka wadataa kaden duu faa abada.

²² Nde nii tawiino balde deen rabbindinaaka, neddo fuu hisataano. Amma Alla rabbindinii de ngam subaabe muudum.

²³ Nder wakkati mum, nde nii goddo wi'i on, ndaaree Almasiihu nii do naa too'en, to ngoondinee joomum.

²⁴ Ngam almasiihuube fewreebe he annabiibe fewreebe mbanngowan, be ngada alamaajji mawdii he kaayde, ngam majjinde baa subaabe Alla been, nde nii no wadoo.

²⁵ Paamee ko mi haalani on dum illa dum waraay.

²⁶ Nde nii on mbi'aama: « Kanko nii nder ladde yeeruure », to njehee. Naa nde nii be mbi'ii on: « Kanko nii to nder cuudi », to ngoondinee.

²⁷ Hano no mayere yaynirta nder kammu illa lettugal faa gorgal, hano non Bii-Neddo wardata.

²⁸ To caangu woni, don jigaaje kawrata.

Gartol Bii-Neddo

²⁹ —Gada saddormaaaji nyalaade deen, seynaange nibba, lewru accaa yeynude, koode caama, Alla wada baawde gonde dow fuu ndimmboo.

³⁰ Wakkati mum, alaama Bii-Neddo wanngata dow, berde lenyi duuniyaaru fuu mettan. Be ngi'an Bii-Neddo no wara dow duule. Omo warda baawde e teddungal manngal.

³¹ Luwal manngal fuufee, nden o lila maleykaabe makko nder kappa kuula duuniyaaru fuu, be kawrowa subaabe makko, illa hoore leydi ndii faa hoore leydi ndiito.

³² Too, ndaaree ibbi kii, ekkitodon godđum he makki. Nde nii licce makki keyđitii, kaakooli makki mbilitii, odon anndi ko dunngu badake.

³³ Hano non kaden, nde nii on ngi'ii kujje dee fuu no ngara, paamee ko wakkati oon badake, Bii-Neddo no dammbugal wuro.

³⁴ Goonga kaalananmi on: Jamaanu oo timmataa tawee kujje dee fuu ngaraay.

³⁵ Kammu e leydi taggan, amma haalaaji am timmataa abada.

Filla timmoode duuniyaaru

³⁶ —Walaa anndudo nyalaane ndeen naa wakkati mo đum wadoyta, baa maleykaabe wonbe dow been, naa Bidđo oon anndaa đum, sey nii Baabiraawo oon tan.

³⁷ Hano no đum wadirnoo nder jamaanu Nuhu, hano non gartol Bii-Neddo duu wadirta.

³⁸ Hano no fadde ndiyam tuufaana warde, himbe no nyaama, no njara, no banja, no banjee, faa nyannde Nuhu naati laana kaan.

³⁹ Be paamaay fuu nder ko be ngoni, naako ndiyam tuufaana wari, yooli be, be fuu. Hano non duu gartol Bii-Neddo, wadirta.

⁴⁰ Wakkati mum, worbe đido tawetee nder ngesa. Gooto hooyee, ooto accee.

⁴¹ Rewbe dido tawetee no unida dow bobo. Gooto hooyee, ooto accee.

⁴² Ndenne, tinnee heba tawedon on ciryiibe, ngam on anndaa wakkati Joomiraawo moodon wartoya.

⁴³ Paamee, ko nde nii jom wuro no anndi wakkati mo gujjo warta nder jemma, nden o daanataakono, o acca oon naata suudu makko.

⁴⁴ Ndenne, onon duu ciryee, to gartol Bii-Neddo juhu on.

Filla golloowo kolniido he golloowo bondo

⁴⁵ —Moy woni golloowo kolniido, jom hakkillo ? Golloowo mo mawdo mum halfini baade mum, wi'i o hokka maccube mum gom nyaamdu mum'en nder wakkati mo haani.

⁴⁶ Beldo hoore woni golloowo mo mawdo mum warti, tawi no wada golle mum.

⁴⁷ Goonga kaalananmi on: Mawdo oon no halfinan mo njawdi mum fuu.

⁴⁸ Amma nde golloowo oon no bondo, o wi'annoo hoore makko, mawdo am wartilawtaa.

⁴⁹ Sey o fudda fiyude banndiraabe makko golloobe. Omo nyaamda, omo yarda he jaroobe.

⁵⁰ Too, mawdo golloowo oo no wartan nyannde nde o miilaaka.

⁵¹ Mawdo makko riiwan mo, fiya mo sawru munafikiibe, toon o woyata omo ñeryodira nyiye.

Matta 25

Filla surbaabe sappo be anndaa worbe

¹ —Ndaa Laamu Alla nanndaana he taarihi surbaabe sappo, be anndaa worbe, kooyube fitillaaji mum'en njehi faa njabbowoo bañudo gom.

² Nder mabbe joyo ngalaa hakkillo, joyo beeto duu no jom'en hakkillo.

³ Be ngalaa hakkillo been kooyi fitillaaji mum'en amma pantiraay nebbam.

⁴ Jom'en hakkillo been kay adi fitillaaji mum'en, be njaldi nebbam nder paali mabbe.

⁵ Bañudo oon jenngi waraay, be fuu be ñoji, sey be daanii.

⁶ Har caka jemma, kuubaali nanaa, no wi'ee: « Bañudo wari ! Bañudo wari ! Ummee njabbowee mo ! »

⁷ Sey surbaabe been fuu pini, no moyina fitillaaji mum'en.

⁸ Surbaabe be ngalaa hakkillo been mbi'i jom'en hakkillo been: « Kokkaree min sedda he nebbam moodon, fitillaaji amin no don no nyifa. »

⁹ Jom'en hakkillo been njaabii, mbi'i: « Dam heyataa en, en fuu. Njehee to sonnoobe been, coodowon no buri ! »

¹⁰ Wakkati be mburtii, be coodowi nebbam, sey bañudo oon yottii. Siryiibe tabbitaade mo been naatidi he makko nder batu nguun, nden dammbugal ngal ommbaa.

¹¹ Booyi sedda gada mum, sey surbaabe wurtiibe been ngarti, tawi ingal ommbii. Be tiimi ibe nodda, ibe mbi'a: « Moodibbo, Moodibbo ! Omtan min ! »

¹² Amma bañudo oon jaabii be, wi'i: « Goonga kaalanam mi on: Mi anndaa on. »

¹³ Nden lisa sikitii wi'i be: —Kakkilee ndenne, ngam on anndaa nyalaane ndeen naa wakkati oon.

Filla golloobe tato gom

¹⁴ —Laamu Alla no nanndi he gorko gom gadudo jahaangal, noddi golloobe mum, halfini be njawdi mum.

¹⁵ Gooto nder mabbe o halfini düm cabbi kañje keme joy, ooto o halfini düm cabbi keme didi, tatabo oon cabbi hemre. Neddo mabbe fuu dey-dey he ko waawi, gada mum o dilli.

¹⁶ Wakkati mum da, kalfinaado cabbi kañje keme joy oon yehi luumorii di, hebi cabbi keme joy gom.

¹⁷ Jom keme didi oon duu, luumorii di mum, hebi kam duu cabbi keme didi gom.

¹⁸ Amma jom cabbi hemre oon kay wasoy ngayka non, ufi ko hokkanoo düm fuu.

¹⁹ Booyi sedda gada majjum, sey nyannde gom mawdo mabbe warti, noddi be, ngam daara, hiiso ceede deen.

²⁰ Kalfinaado cabbi kañje keme joy oon wari, waddi cabbi keme joy gom, wi'i: « Joomam, a halfinii kam cabbi keme joy. Ndaa, mi luumorake di, mi hebi cabbi keme joy gom. »

²¹ Sey joomiiko wi'i mo: « Gasii. A golloowo lobbo, kolniido. Ngam a hilnake ko famdi, mi halfinte ko duudi. War naatu, mbelniden ! »

²² Kalfinaado cabbi keme didi oon duu wari, wi'i: « Joomam, a halfinii kam cabbi kañje keme didi. Ndaa, mi lumtorake di, mi hebi cabbi keme didi gom. »

²³ Sey joomiiko wi'i mo: « Gasii. A golloowo lobbo, kolniido. Ngam a hilnake ko famdi, mi halfinte ko duudi. War naatu, mbelniden ! »

²⁴ Kalfinaado cabbi kañje hemre oon wari, kam duu, wi'i: « Joomam, mido anndi a gorko cattudo. Ada hetta ko a aawaay. Ada botta ko a hawraay.

²⁵ Ngam majjum wadi, kulumi, njehumi, ufoymi kañje maa. Joonin, ndaa cabbi maada nii. »

²⁶ Sey joomiiko jaabii mo, wi'i: « Bondo, jaaydo ! Jando ! Ada anndi mido hetta ko mi aawaay, mido botta ko mi hawraay ?

²⁷ Nde nii a wattiino kañje am deen nder banki, faa nde ngartumi, nden de ngaddanan kam riiba.

²⁸ Joonin, teetee cabbi kañje hemre diin, kokkon di jom keme joy oon.

²⁹ Ngam jogiido fuu no beydantee faa heewa. Amma mo walaa oon, baa sedda mo jogii oon, no teetetee.

³⁰ Paddee golloowo jaaydo oo yaasin nder nimre. Toon, o tinnotoo omo woya, omo ḡeryodira nyiiyē. »

Kiite cakitiide

³¹ —Wakkati Bii-Neddo wardi he teddungal mum, he maleykaabe mum fuu, o joodoto dow joodorgal laamu makko teddungal.

³² Himbe duuniyaaru fuu no kawretee yeeso makko, o senndan be, no duroowo senndirta baali he be'i mum.

³³ O wartiran baali dīin har junngo makko nyaamo, o wartira be'i dīin har nano makko.

³⁴ Wakkati mum Laamiido oon wi'a wonbe nyaamo makko: « Ngaree, onon be Baabiraawo am barkini, ndonee laamu ngu ndesanadon illa tagol duuniyaaru.

³⁵ Ngam mi rafanooma, on nyamnii kam. Mi domdiino, on njarnii kam. Mi laatakeno beero, on mberrii kam.

³⁶ Mi walaano koltal, on koltinii kam. Mi nyawiino, on kilnake kam. Mi uddanooma, on ndaarowii kam. »

³⁷ Nder wakkati mum, dartiibe been njaabotoo mo, mbi'a: « Joomiraawo, wakkati oye min ngi'ii ndafedaa, min nyamnii ma, naa wakkati oye domdedaa, min njarnii ma ?

³⁸ Wakkati oye min ngi'ii a beero, min mberrii ma, naa a walaa koltal, min koltinii ma ?

³⁹ Naa wakkati oye min ngi'ii a nyawdo naa a uddaama, min ndaarowii ma ? »

⁴⁰ Sey Laamiido oon jaaboo be wi'a: « Goonga kaalanammi on: Ko ngadandon gooto nder burdo famdude nder banndiraabe am fuu, miin ngadandon. »

⁴¹ Gada mum, o wi'an wonbe nano makko: « Mboddee kam, onon naalaabe ! Njehee nder hiite duumiinge, nge Alla resani Iibiliisa he maleykaabe tokkuge mo !

⁴² Ngam mi rafaama, on nyamnaay kam. Mi domdaama, on njarnaay kam.

⁴³ Mi weeraniino on, on njippinaay kam. Mi walaano koltal, on koltinaay kam. Mi nyawiino, mi uddanooma, on ngaraay ndaarudon kam. »

⁴⁴ Sey be njaaboo mo kambe duu, be mbi'a: « Joomiraawo, wakkati oye min ngi'ii ndafedaa, naa domdedaa, naa mbeerudaa, naa a holtaay, naa nyawdaa, naa uddeedaa, min mballaay ma ? »

⁴⁵ Wakkati mum sey o jaaboo be o wi'a: « Goonga kaalanammi on: Ko on ngadanaay gooto nder burbe famdude bee, miin woni on ngadanaay. »

⁴⁶ Himbe bee, ngoni naatoobe nder torra duumiido, amma dartiibe been duu ngoni keboobe mbuurnam nduumiidam.

Matta 26

Habbi daane dow lisa

¹ Wakkati lisa timminnoo waaju mum, o wi'i aahiibe makko:

² —Odon anndi ko balde didi kori he Juulde dimdinol Isra'ilankoobe, Bii-Neddo hokkitirtee ngam tontee dow leggal bardugal.

³ Mawbe cakkanoobe Alla e mawbe Yahudankoobe kawri wuro mawdo mawbe cakkanoowo Alla gom bi'eteedo Kayafas.

⁴ Be caawodiri ngam be keba no be kiiliri lisa be nannga, be mbara mo.

⁵ Amma be mbi'i: —To en ngadu dum wakkati juulde deen, ngam to himbe murtu.

lisa wujaama nebbam uurdam

⁶ Wakkati lisa wonnoo Baytaniya nder baade Simon inndirteedo Simon Ceppinnga,

⁷ debbo gom badii mo no jogii faanu nebbam uurdam, caadidam sanne. O tawi lisa no nyaama, o joorti dam dow hoore makko.

⁸ Wakkati aahiibe been ngi'unoo dum, berde mabbe metti, ibe mbi'a: —Dum bonnere, dume dum nafata ?

⁹ Idam waawi sonneede ceede dudde, de kokkee talkaabe.

¹⁰ lisa faami ko be ngoni ibe kaala, nden o wi'i be: —Ko wadi ko odon torra debbo oo ? Ko o wadani kam dum no woodi sanne.

¹¹ Talkaabe no tawdee he moodon wakkati fuu. Amma miin, mi tawdataake he moodon wakkati fuu.

¹² O wuji nebbam uurdam dam he banndu am ngam siryaade moobol am.

¹³ Goonga kaalanammi on, nokku fuu to Habaru lobbo oo waajaa nder duuniyaaru, ko debbo oo wadi dum no filletee ngam miccitaade he makko.

Jammaaki lisa

¹⁴ Yahuuda Iskariyot, gooto nder lilaabe sappo e dido been, yehi to mawbe cakkanoobe Alla been,

¹⁵ wi'i be: —Dume kokkoton kam nde nii mi watti lisa nder juude moodon ? Nden be kokki mo tammaaje cardi woronja.

¹⁶ Illa nyante mum, Yahuuda no tefa, no jammbarii lisa.

Hiraane Juulde dimdinol Isra'ilankoobe

¹⁷ Nyalooma arano Juulde buuru mo walaa yuufinirdum, aahiibe been ngari to lisa, yami mo, mbi'i: —Toy ngidaa min ciryawo hiraane Juulde dimdinol Isra'ilankoobe ?

¹⁸ O jaabii be, o wi'i: —Njehee nder hubeere to waane, mbi'on mo: « Moodibbo wi'i, wakkati oon yonii. Nder baade maada kam wadata Juulde dimdinol Isra'ilankoobe deen, kanko he aahiibe makko. »

¹⁹ Sey aahiibe been ngadi ko lisa wi'i be, be ciryii hiraane ndeen.

²⁰ Futuro, wakkati naange yanunoo, lisa joododii he lilaabe sappo e dido been ibe ndoomi hiraane ndeen.

²¹ Wakkati be kiirtotonoo ndeen, o wi'i: —Goonga kaalanammi on: Gooto nder moodon no jammboto kam.

²² Sey be balinii sanne, be keddii ibe yama mo gooto gooto, neddo fuu no wi'a mo: —Moodibbo, kori hanaa miin non ?

²³ O jaabii be, o wi'i: —Cuuwididdo he am junngo mum nder le'al ngaal, oon jammbotoo kam.

²⁴ Bii-Neddo accan duuniyaaru hano no dum winndiraa dow makko nder dewte. Amma bone saaman dow jammbotoodo mo ! Joomum nde nii rimaakano, nden no burananoo dum.

²⁵ Yahuuda jammboytoodo mo oon fiirti hunnduko, yami mo, wi'i: —Moodibbo, kori hanaa miin non ? O jaabii mo, o wi'i: —Aan haali he hunnduko maa.

²⁶ Wakkati be nyaamannoo ndeen, lisa hooyi buuru, yetti Alla, helti mo, hokki aahiibe mum, wi'i: —Njabee, nyaamee. Dum woni banndu am.

²⁷ Gada mum, o hooyi nyederde cabijjam, o yetti Alla, o hokki be, o wi'i: —Njaree, on fuu.

²⁸ Dum woni yiayam am tabbintinoojam amaana Alla, yiayam ndufeteedam ngam hakkeeji himbe heewbe njaafee.

²⁹ Mido haalana on: Mi yarataa cabijjam dam kaden, sey nii nyannde njardowanmi kesam gom he moodon nder Laamu Baabiraawo am.

³⁰ Gada be njimi jimi Jabuura, be mburtii, be njehi dow waamnde wi'eteene waamnde Jaytun.

lisa wi'i Piyer annditittaa dum

³¹ Dow waamnde ndeen lisa wi'i aahiibe sappo e dido been: —Nder jemma oo, on fuu on mboppan kam, ngam no winndaa, wi'aa: Mi fiyan duroowo oon, sewre baali ndeen sankitoo.

³² Sey o wi'i be kaden: —Nde mi ummitake, mi artan on Galili.

³³ Nden Piyer itti hunnduko, wi'i mo: —Baa nde nii be fuu be pergake, be mboppi ma, miin kay, abada mi woppataa ma.

³⁴ lisa jaabii mo, wi'i: —Goonga kaalananaami: Nder jemma oo, fadde ndontoori jogginde, a wi'an a anndaa kam kile tati !

³⁵ Sey Piyer wi'i mo: —Baa nde a maayan non, mi maaydan he maada, abada mi wi'ataa mi anndaa ma. Non aahiibe beeto duu mbi'i.

Du'aa'u lisa nder Gesemaane

³⁶ lisa he aahiibe mum ummii, njehi nokkuure wi'eteene Gesemaane, toon o wi'i be: —Njoodee do, faa mi du'owo.

³⁷ O yahdi Piyer he bibbe Jebede dido been Yakuuba he Yahaaya. Ibe don nii sey tayo-tayo fuddi nanngude mo, billaare naatani mo sanne.

³⁸ Sey o wi'i be: —Bononda berne am duudi sanne faa no tefa warude kam. Ndaree do, ndoomee, kakkilee to on daanee.

³⁹ O woddi be sedda, o turni yeeso makko faa he leydi, omo du'oo, omo wi'a: —Baaba, nde nii tawi idum wadoo, woddinam nyederde torra kaa. To dum laatoo muuyde am, amma dum laatoo muuyde maa aan.

⁴⁰ Gada mum o warti, o tawi aahiibe makko no daanii. O wi'i Piyer: —Jaa on mbaawaa doomude kam baa nii yamnde worre naa ?

⁴¹ Ummee, ndu'ee, to on caamu nder ciilaaki. Berne no hidii amma banndu tampi.

⁴² O soyii kaden, o du'ii, o wi'i: —Baaba, nde nii tawi nyederde torra kaa waawtaa woddi kam, sey nii mi yarii nde. Too ! Muuyde maa laato.

⁴³ O warti, o tawi ibe daanii kaden, doyngol mabbe moddi sanne.

⁴⁴ O soyii kaden, o du'owii nde tatabere, hano no o du'orinoo illa arannde nii.

⁴⁵ Gada mum, o warti to aahiibe makko, o wi'i be: —Odon daanii, odon powta naa ? Ndaaree, wakkati oon yottake ! Bii-Neddo no wattetee nder juude wadoobe hakke.

⁴⁶ Ummee, ndillen ! Ndaa, jammbotoodo kam oon nii, no wara !

Nanngol lisa

⁴⁷ lisa no caka haala, sey Yahuuda, gooto nder lilaabe sappo e dido been, yottii no wondi he jama'aare mawne. Mawbe cakkanoobe Alla he mawbe Yahudankoobe lili be, ibe njogii takubaaje he cabbi.

⁴⁸ Tawi Yahuuda jammbotoodo mo oon tinndinnoo be wi'i: —Mo mbunndotoomi oon kam woni mo. Nanngon mo.

⁴⁹ No be njottorii, sey o fa'i to lisa, o wi'i: —Foofoo, Moodibbo ! Nden o wunndii mo.

⁵⁰ lisa jaabii mo, wi'i: —Gido am, wadu ko waddi ma. Wakkati mum da, be badii lisa, be caami dow makko, be nanngi mo.

⁵¹ Gooto nder wondunoobe he lisa been sorti takubaahi mum, soppi gollanoowo mawdo cakkanoobe Alla fuu, tayi nowru makko.

⁵² Nden, lisa wi'i mo: —Soornu takubaahi maa nder hulgo mum, ngam kabidoowo he takubaahi fuu, takubaahi warata dum.

⁵³ Odon miiloo joonin ko mi waawaa tefude balla to Baaba am naa ? O lilda kam jonnda maleykaabe burbe cefe soogeeji sappo he didi.

⁵⁴ Too, amma nde nii mi wadi dum, noy ko winndaa nder dewte dum tabbitirta ?

⁵⁵ Wakkati mum, o wi'i jama'aare ndeen: —Ko wadi ngardudon takubaaje e cabbi faa nanngon kam hano miin woni mawdo murtube ? Wakkati fuu mido wondunoo he moodon nder Juulirde mawne, mido waajoo, on nanngaay kam.

⁵⁶ Amma dum fuu, dum wadan ngam ko dewte annabiibe kaali dum tabbita. Wakkati aahiibe makko been nanunoo haalaaji dii, be fuu be ndoggi be mboppi lisa.

lisa yeeso hawriine dawroobe

⁵⁷ Nanngunoobe lisa been njaari lisa to Kayafas mawdo cakkanoobe Alla fuu. Tawi jannginoobe Tawreeta he mawbe Isra'ilankoobe kawri.

⁵⁸ Amma Piyer toowti be sedda, tokkitii be, naako nder batamaare baade mawdo cakkanoobe Alla oon. O naati nder baade ndeen, o joodii hadde doomoobe baade ndeen ngam o hi'a no dum sakitortoo.

⁵⁹ Mawbe cakkanoobe Alla he hawriine dawroobe no tefa fewre nde peliri lisa ngam o waree.

⁶⁰ Himbe heewbe ngari seedanaade mo dow fewre, amma dum fuu wadaay be keba no be mbarirta mo. Ko sakitii worbe dido gom ngari,

⁶¹ mbi'i: —Kanko wi'unoo omo waawi libude Juulirde meeden mawne, o nyibitoo nde nder balde tati.

⁶² Nden mawdo cakkanoobe Alla oon ummii, wi'i lisa: —Dume njaabotodaa dow ko himbe bee mbi'i ?

⁶³ lisa wi'aay baafuy. Nden mawdo cakkanoobe Alla oon wi'i mo kaden: —Mi eelirii ma innde Alla duumiido, kaalanaa min ko aan a Almasiihu 'Bii-Alla.

⁶⁴ lisa jaabii mo, wi'i: —Aan, e hoore maada wi'i ka. Kaden, mido wi'a on: Illa joonin, on ngi'an 'Bii-Neddo no joodii nyaamo Jom baawde, no wara dow duule.

⁶⁵ Mone majjum wari mawdo cakkanoobe Alla oon faa o serki kolte makko, o wi'i: —O bonni innde Alla ! Walaa fuu ko kaajadon seedaade dow makko kaden ! On narrii noppi moodon ko o bonni innde Alla.

⁶⁶ Dume miilidon ? Sey be njaabii, be mbi'i omo haani wareede.

⁶⁷ Nder mabbe wobbe kaarti, tutti dow yeeso lisa, wobbe duu luyyii mo.

⁶⁸ Nder mabbe wobbe peenyii mo, no mbi'a: —Hey Almasiihu ! Nde nii a annabijjo, haalan min moy fiyi ma !

Nimsitol Piyer

⁶⁹ Piyer no joodii yaasin nder batamaare baade ndeen. Sey kordo baade ndeen gom badii mo, wi'i: —Aan duu, ada wondunoo bii-Galili oo.

⁷⁰ Hakkune himbe fuu sey Piyer yeddi, wi'i: —Mi faamaay ko kaalataa.

⁷¹ Wakkati Piyer fonndinoo har dammbugal baade ndeen, sey kordo gom hi'i mo, wi'i wonbe don been: —Gorko oo no wondunoo he lisa mo Nasaratu.

⁷² Sey Piyer yeddi kaden, huni wi'i: —Mi anndaa gorko oo.

⁷³ Booyi sedda gada mum, sey dariibe don been badii Piyer, mbi'i mo: —Sikka fuu walaa, nder mabbe njeyadaa, ngam demngal maada ngal tabbintinta dum.

⁷⁴ Sey Piyer fuddi hunaade no huniitoo no wi'a: —Mi anndaa gorko oo ! Wakkati mum da, ndontoori joggini.

⁷⁵ Nden Piyer miccitii ko lisa wi'unoo dum: —Fadde ndontoori jogginde, a wi'an a anndaa kam kile tati. Nden Piyer darii yaasin tinni no wulla no wulla.

Matta 27

Jaarol lisa to Pilaatus

¹ Illa beete, mawbe cakkanoobe Alla he mawbe Yahudankoobe kawri, kabbi anniya mbara lisa.

² Be kabbi mo, be njaari, be ngatti nder juude Pilaatus kawjiido leydi Yahudiya.

Maayde Yahuuda

³ Wakkati Yahuuda jammbiido lisa oon hi'unoo no lisa hiitira kiite maayde, o nimsiti. O wartiri tammaaje cardi woronja deen to mawbe cakkanoobe Alla he mawbe Yahudankoobe been.

⁴ O wi'i dum'en: —Mi wadi hakke ngam mi jammbake mo wadaay gacce fuu faa o waree ! Be njaabii mo, be mbi'i: —Ko hilli min ! Aan dum daarata.

⁵ Yahuuda faddi tammaaje deen nder Juulirde mawne ndeen, dilli, hooyowi boggol, wari hoore mum.

⁶ Mawbe cakkanoobe Alla been kooyi tammaaje deen, mbi'i: —Dagaaki tammaaje de ngattee nder keesuwal, ngam de njobdi yiyyam.

⁷ Nden be caawodiri dow majje, be kooyi de, be coodowi nokkuure gom wi'eteene ngesa mahoowo loode. Be ngadi nga annyeeje be kanaa Yahudankoobe.

⁸ Ngam majjum wadi faa warde hannden ngesa ngaan no wi'ee « Ngesa Yiyyam ».

⁹ Dum humnii haala ka annabi Yeremiya haalunoo mbi'unooka: Be kooyi tammaaje cardi woronja, ceede de himbe Isra'el kiisorii yonki makko,

¹⁰ be coodiri de ngesa mahoowo loode, hano no Joomiraawo wi'iri kam dum nii.

Yamde Pilaatus

¹¹ lisa darii yeeso Pilaatus kawjiido leydi Yahudiya oon. Oon yami mo, wi'i: —Aan a laamiido Yahudankoobe naa ? lisa jaabii mo, wi'i: —Aan, e hoore maada wi'i ka.

¹² Amma wakkati mawbe cakkanoobe Alla he mawbe Yahudankoobe pelannoo mo ndeen, o nootaaki be.

¹³ Nden Pilaatus wi'i mo kaden: —A nanaay ko woni no wi'ee dow maada dum fuu naa ?

¹⁴ lisa nootaaki mo baa. Dum haaydini Pilaatus sanne.

Tayol kiite lisa

¹⁵ He Juulde dimdinol Isra'ilankoobe fuu, Pilaatus kawjiido leydi Yahudiya no woowi yoofande Yahudankoobe kasunke gooto mo be ngidi yoofee.

¹⁶ Nder wakkati mum, no woodunoo kasunke bondo gom, bi'eteedo [lisa] Barabas gaddo innde sanne.

¹⁷ Wakkati jama'aare ndeen warunoo sey Pilaatus yami be, wi'i: —Moy ngidudon mi yoofana on: [lisa] Barabas, naa lisa bi'oovo kam no Almasiihu ?

¹⁸ Ngam hakiika, Pilaatus no anndi ko haasidaaku wadi be ngaddi lisa to mum.

¹⁹ Wakkati Pilaatus joodinoo nder suudu kiite nduun, jom suudu makko lili he makko, wi'i o sela gorko dartiido oo, ngam hankin koydi di o wadi dow makko diin tampinii mo sanne.

²⁰ Mawbe cakkanoobe Alla he mawbe Yahudankoobe uppi jama'aare ndeen, eela Pilaatus yoofana be Barabas, amma o wara lisa.

²¹ Pilaatus yamtinii be, wi'i: —Moy nder dido been ngidudon mi yoofana on ? Be njaabii mo, be mbi'i: —Barabas !

²² Pilaatus yami be, wi'i: —Dey noy ngadanmi lisa bi'eteedo Almasiihu oon ? Be fuu be njaabii mo, be mbi'i: —Tontu mo dow bardugal !

²³ O yami be, o wi'i: —Dey dume o wadi ko foti nii fuu ? Nden be kuubi sanne, be mbi'i: —Tontu mo dow bardugal !

²⁴ Pilaatus hi'i walaa fuu ko kam waawi, omo hula duu murtol ummoo. Sey o hooyi ndiyam, o looti juude makko yeeso himbe fuu, o wi'i: —Miin kay, juude am ngalaa hen, nder dufol yiyyam gorko oo. Onon dum daaraata.

²⁵ Nden be fuu be njaabii, be mbi'i: —Hakke dufol yiyyam makko no dow amin, minen he bibbe amin !

²⁶ Nden, Pilaatus yoofani be Barabas, hokki laawol lisa boccee, gada mum, o tontowee dow leggal bardugal.

Soogeeji njawake lisa

²⁷ Illa don soogeeji kawjiido leydi Yahudiya diin njaari lisa nder batamaare baade Pilaatus. Be ngaddi sewre soogeeji gom piili mo.

²⁸ Be borti kolte makko, be bornii mo alkubbaare wodeere.

²⁹ Be canyi taarde gi'e, be kippi dow hoore makko, be ngatti loocol nder junngo makko nyaamo. Nden be kofi yeeso makko, ibe njawoo mo ibe mbi'a: —Alla sabbinane, laamiido Yahudankoobe !

³⁰ Be kaarti dow makko, be kooyi loocol ibe piya mo dow hoore.

³¹ Wakkati be njawinoo mo faa heyi be, be itti alkubbaare ndeen, be bornii mo kolte makko. Be njaari mo yaasin faa be tontowa mo.

Tontol lisa dow leggal bardugal

³² Wakkati be njahannoo ndeen, sey be potti he gorko gom jeyaado Sirene bi'eteedo Simon. Soogeeji diin tilsi mo o wakkoo leggal bardugal lisa ngaal.

³³ O wakkii ngal faa be njottii nokkuure gom wi'eteene Golgota. Maana Golgota woni « nokkuure laalagal hoore ».

³⁴ Toon be kokki lisa cabijam kawrodiridam he safaare haadune gom ngam o yara. Wakkati o woobunoo dam ndeen, o salii yarude dam.

³⁵ Wakkati be tontunoo mo ndeen, be piyi caaca ngam senndude kolte makko caka mabbe.

³⁶ Gada mum, be njoodii, be ndoomi mo.

³⁷ Sabaabu gaddo be tonti mo, winndaa dow alluwal be takki ngal dow timtude hoore makko. Ndaa ko winndaa nii: « Oo woni lisa, Laamiido Yahudankoobe. »

³⁸ O tontidaama he wuybe diido gom, oo no nyaamo, ooto duu no nano makko.

³⁹ Yawtoobe har toon been no njenna mo, no njinnga ko'e mum'en,

⁴⁰ no mbi'a: —Aan Liboowel Juulirde mawne, dey nyibitoo nde nder balde tati, dannu hoore maa ! Nde nii a Bii-Alla, jippa dow leggal bardugal ngaal !

⁴¹ Noon duu, mawbe cakkanoobe Alla, jannginoobe Tawreeta e mawbe Yahudankoobe tinni no njaltinoo mo hakkune mum'en, no mbi'a:

⁴² —O dannii wobbe, dey o waawaa dannude hoore makko. Oo woni Laamiido Isra'el naa ? Nde nii o jippake joonin joonin, en ngoondinan mo !

⁴³ O halfinii hoore makko Alla. Too, joonin nde Alla no hid'i mo, hisinan mo, ngam nii o wi'i o Bii-Alla.

⁴⁴ Wuybe pasotoobe tontidaabe he makko been duu, no njennira mo non.

Filla maayde lisa

⁴⁵ Caka nyalooma, nimre huuri leydi ndiin fuu faa dum wad'i jamde tati.

⁴⁶ Har yamnde tati juura, lisa fii wullaanu mawnu, wi'i:Eli, Eli, lema sabaktani ? Kam woni:Yaa Alla am ! Yaa Alla am ! Dume wad'i ko mboppudaa kam ?

⁴⁷ Wakkati darinoobe toon been nanunoo dum, wobbe nder mabbe mbi'i: — Kettinee, omo nii omo nodda Eliya.

⁴⁸ Sey gooto nder mabbe doggi waddowi tekkere, suuwi nder ndiyam lammudam gom, habbi nde he loocol, waddi nde hadde hunnduko lisa ngam lisa siiboo dam.

⁴⁹ Amma hoddiibe beeto mbi'i: —Accu ndaaren tawte Eliya waran danna mo.

⁵⁰ lisa fii wullaanu mawnu kaden, sey o foofi foofaango makko sakitiingo.

⁵¹ Riido palaado nder Juulirde mawne oon serki illa dow faa ley, laatii pecce didi. Leydi ndiin dimmbii, kaaye cerki,

⁵² annyeeji udditi. Seniibe maaynoobe heewbe ummitii,

⁵³ mburtii nder annyeeje mum'en. Gada ummitaaki lisa, be naatidi nder Ursaliima wuro seniingo. Himbe heewbe ngi'ii be.

⁵⁴ Soogeeji doomud'i lisa diin he hooreejo majji nani no leydi ndiin dimmbiri, ngi'ii duu ko wad'i fuu, kuli sanne, mbi'i: —Sikka fuu walaa, oo Bii-Alla !

⁵⁵ Rewbe heewbe tokkunoobe mo, illa Galili ngam be ngollana mo no ndarii to toowti, no ndaraa.

⁵⁶ Nder mabbe no tawa Mariyaama mo Magdaala, Mariyaama inna Yakuuba e Yusufu, he inna bibbe Jebede.

Moobol lisa

⁵⁷ Futuro, gorko jom njawdi gom jeyaado wuro Arimatiya wari. Omo wi'ee Yusufu. Kanko duu, o aahijjo lisa.

⁵⁸ O yehi to Pilaatus, o ḥaarii mo banndu lisa. Pilaatus hokki laawol o hokkee ndu.

⁵⁹ O hooyi banndu nduun, o fiili ndu nder kasanke.

⁶⁰ O watti ndu nder annyeere heyre nde o sebanii hoore makko nder tepaare mawne gom. Nden o wadi kaaya mannga gom tallitaa, dammbugal annyeere ndeen uddaa, o dilli.

⁶¹ Mariyaama mo Magdaala he bi'eteedo Mariyaama gom no njoodii, no kuccitii annyeere ndeen.

Soogeeji doomoodi annyeere lisa

⁶² Jaangoore mum woni nyalaane fowteteene. Mawbe cakkanoobe Alla he Fariisa'en kawri to Pilaatus,

⁶³ mbi'i mo: —Alla sabbinane, min miccitake ko kiiloowo himbe oon, wakkati wuuruunoo wi'iino, ko kam no ummitittoo balde tati gada maayde mum.

⁶⁴ Ndenne, ngadaa annyeere ndeen ndoomee faa balde tati deen njawta, ngam to aahiibe makko ngaru, mbujja banndu makko mbi'a himbe o ummitake e maayde. Nden kay, hiila cakittodo oon, no buran arandeejo oon bonde.

⁶⁵ Nden Pilaatus jaabii be, wi'i: —Ndaa soogeeji doomooji diin nii. Njehee, ndoomon annyeere ndeen no mbaawrudon fuu.

⁶⁶ Be njehi, be ndoomowi annyeere ndeen. Be pii kaatimijje laamiido Rooma dow mayre, ngam faamee se nde fiirtaama. Be ngatti soogeeji ndara nde.

Matta 28

¹ Ummitaaki lisa Alal, gada nyalaane fowteteene ndeen, illa subaka kecco, Mariyaama mo Magdaala he Mariyaama gom njehi ndaarowi annyeere ndeen.

² Wakkati mum da, leydi dimmbii sanne. Maleykaajo Joomiraawo gom jippii, talliti kaaya ngaan joodii dow magga.

³ Omo yelkidaa hano mayfere, kolte makko duu no ndawni tarr hano haabu.

⁴ Doomoobe been kuli sanne faa no ndiwna, be laatii hano maaybe.

⁵ Sey maleykaajo oon wi'i rewbe been: —To kulee ! Mido anndi lisa tontanoodo oon tefoton.

⁶ Amma o walaa do, o ummitake hano no o wi'irnoo dum nii. Ngaree, ndaaree nokkuure to o fukkinaa nii.

⁷ Dey njaawdee, njehee, kumpitowodon aahiibe makko mbi'on o ummitake. Woodi, joonin o artan on Galili, toon ngi'oyton mo. Dum njoginoomi faa mi haalana on.

- ⁸ Rewbe dido been ummii, ndilli to annyeere ndeen. Kulal manngal he welwelo manngo heewi be. Be ndoggi, be kaalanowi aahiibe lisa beeto habaru oon.
- ⁹ Wakkati mum da, lisa fotti he mabbe, wi'i be: —Foofo moodon ! Be badii mo, be nanngi koyde makko, be cujidani mo.
- ¹⁰ Nden o wi'i be: —To kulee ! Njehee mbi'owee gidaabe am, be njaha Galili. Toon be ngi'oyta kam. Filla soogeeji doomudi annyeere lisa
- ¹¹ Wakkati rewbe been ndillannoo ndeen, soogeeji doomudi annyeere lisa ndeen kooti, kaalanowi mawbe cakkanoobe Alla been huune fuu ko wadi.
- ¹² Mawbe cakkanoobe Alla he mawbe Yahudankoobe caawodiri, kokki soogeeji diin ceede dudde,
- ¹³ mbi'i: —Mbi'on aahiibe makko ngari nder jemma tawi odon daanii. Be mbujji banndu makko.
- ¹⁴ Nde nii haala kaan yehi to kawjiido leydi oon, min keban ko min mbi'i ngam suddude on. Min keedana on he torra fuu.
- ¹⁵ Soogeeji diin njabi ceede deen, ngadi ko mbi'aa. Nii haala kaa fillortee hakkune Yahudankoobe faa warde hannden. Lilal aahiibe lisa nder duuniyaaru
- ¹⁶ Aahiibe sappo he go'o been njehi Galili, dow waamnde nde lisa tinndinnoo be ndeen.
- ¹⁷ Wakkati be ngi'unoo mo, be cujidani mo, amma nder mabbe wobbe duu no cikka.
- ¹⁸ O badii, o wi'i be: —Mi hokkaama baawde fuu tawaade dow e ley.
- ¹⁹ Ndenne, njehhee nder kappa kuula duuniyaaru fuu, ngaddee lenyi fuu aahiibe am, ngadanon be batisma dow innde Baabiraawo, Biddo he Ruuhu Ceniido.
- ²⁰ Njangginon be, be tokka ko mbi'umi on dum fuu. Paamee ko mido wondi he moodon wakkati fuu sey nyandde duuniyaaru timmi.

Markus

Markus 1

Waaju Yahaaya gadoowo batisma

- ¹ Filla Habaru lobbo, habaru dow lisa Almasiihu Bii-Alla, filla oo
² fuddirii haala Alla tawaaka nder dewtere annabi Esaaya, mbi'uka: Ndaa, mi ardinan lilaado am moyfínane laawol maada.
- ³ Daane no huuba nder ladde yeeruure no wi'a: Ciryanee Joomiraawo laabi dí o tokkata, moyfínee laabi makko.
- ⁴⁻⁶ Yahaaya gadoowo batisma wanngi nder ladde yeeruure. Omo bornii koltal canyiraangal leebi ngolooba. Omo tunndi tunndorgol nguru. Babbatti he njuumri o wuurdii. Omo nodda himbe tuuba ngam hakkeiji mabbe njaafee, be ngadanee batisma. Himbe leydi Yahudiya he himbe hubeere Ursaliima no ngara to makko. Ibe njardoo yeeso Alla e yeeso himbe fuu dow hakkeiji mabbe. Omo wadana be batisma nder maayo Urdun.
- ⁷ Omo waajoo nder daane toowne, omo wi'a himbe: —Burdo kam baawde no wara gada am. Miin, mi fotoay baa to turotoomi ngam fiirtude boggi padé makko.
- ⁸ Miin, ndiyam ngadirananmi on batisma, amma kanko kay, Ruuhu Ceniido o wadiranta on batisma.

Batisma lisa e cii'aaki mum

- ⁹ Nder balde Yahaaya wadanannoo himbe batisma, lisa wari, yúwi Nasaratu nder leydi Galili. Yahaaya wadani mo batisma nder maayo Urdun.
- ¹⁰ Wakkati o umminoo o darii nder ndiyam dam, sey o hi'i kammu omtii, Ruuhu Alla wari nder nanndi wuugaanu, jippii dow makko.
- ¹¹ Daane gom yúwi dow wi'i: « Aan woni Biyam korsudo, aan naniranmi beldum. »
- ¹² Wakkati mum da, Ruuhu jippiido dow makko oon, soggi mo yaari nder ladde yeeruure.
- ¹³ Balde makko lasooji didi toon, Ibiliisa no sii'oo mo, omo hakkune dabbaaji ladde, maleykaabe no ngollana mo.

Aahiibe lisa aranbe

- ¹⁴ Balde sedda gada uddol Yahaaya, lisa ummii, yehi Galili. Omo waajoo Habaru lobbo yúwdo to Alla.
- ¹⁵ Omo wi'a himbe: —Wakkati doomaado oon yottake, Laamu Alla badake. Tuubee, ngoondínee Habaru lobbo.

¹⁶ Nyannde gom, lisa no fiiloo takkol peta Galili. Sey o hi'i nanngoobe liyfí dido gom: Simon inndirteedo Piyer he minyum Andiire, no padda taaruji mum'en.

¹⁷ Sey lisa wari to mabbe wi'i be: —Ngaree, tokkee kam, mi wadan on nanngoobe himbe.

¹⁸ Wakkati mum da be mboppi taaruji mabbe, be tokki mo.

¹⁹ O yehi yeeso sedda, sey o hi'i Yakuuba bii-Jebede he minyum Yahaaya no nder laana ndiyam mum'en, ibe moyfína taaruji mabbe.

²⁰ Kambe duu no lisa noddirnoo be, sey be acci baabiibe Jebede he golloobe mum, be tokki mo be ndilli.

Diiwol ginnaaru gom

²¹ lisa e jabube tokkude dum njehi Kafarnahum. Nyalaane fowteteene gom lisa naati nder waajordu Kafarnahum, fuddi waajaade.

²² Waaju makko haaydini hettinaniibe mo. Ngam o waajoraaki be hano no jannginoobe Tawreeta mbaajorto, amma he baawde o waajorii be.

²³ Nder waajordu nduun no tawa gorko gom, mo ginnaaru woni dow mum no tampina. Sey ginnaaru nduun huubi,

²⁴ wi'i: —lisa mo Nasaratu, dume ngidaa wadude min ? A warii faa mbaraa min naa ? Mido anndi moy woni ma, a Ceniido yuwdo to Alla !

²⁵ Sey lisa laayani ginnaaru nduun, sajiti he mayru wi'i ndu: —Mabbu hunnduko maa, takkiti mo !

²⁶ Wakkati mum da ginnaaru nduun dimmbiri gorko oon he semmbe, ndu huubi sanne, ndu takkitii mo.

²⁷ Dum haaydini jama'aare ndeen fuu. Himbe tokki, no yamodira, no mbi'a: —Dume woni dum nee kaden ? Dume woni anndal kesal jannginiraangal he baawde ngaal nee ? Omo dawrana baa ginnaaji, idí dowtanoo mo duu.

²⁸ Wakkati gooto habaru lisa sankitii nder leydi Galili fuu.

Yamđintinol nyawbe heewbe

²⁹ Wakkati lisa wurtinoo waajordu Kafarnahum, Yakuuba e Yahaaya tokki mo be njaadi wuro Simon Piyer he Andiire'en.

³⁰ Eso Simon Piyer debbo no fukkii, no wondi wulowulo. No lisa yottii naatiri baade Simon Piyer, o wadana filla rafi cellal debbo oon.

³¹ lisa yehi to debbo oon, nanngi junngo makko, ummini mo. Wakkati mum da wulowulo ngoon heli, o yamđiti. O ummii, o jabbii be.

³² Futuro nyannde mum, gada janki naange, himbe tinni no ngadda nyawbe mum'en he wondube he ginnaaji to lisa.

³³ Wuro ngoon fuu hawri dammbugal baade Simon'en.

³⁴ lisa nyawti himbe heewbe, nyawbe nyawuuji feere-fereeji. O riiwi ginnaaji keewdi. Idi anndi mo amma o hadi di haalude.

Anniya waajaade nder Galili

³⁵ lisa ummii illa subaka kecco, wurtii wuro Simon Piyer'en. O yehi nder nokkuure yeewne gom to neddo fuu walaa, o wadi ko du'aade.

³⁶ Simon Piyer he wondunoobe he mum gom ummii, tinni no tefa mo.

³⁷ Wakkati be ngiitowi to o woni, be ngari be mbi'i mo: —Toy ngonnodaa ko himbe fuu no tefe ?

³⁸ Sey lisa wi'i be: —En njah nder gure badiide gom, mi waajoo toon duu, ngam majjum wadi ngarmi.

³⁹ lisa fiili leydi Galili fuu. O riiwi ginnaaji dow himbe. O waajii nder baajordi leydi Galili fuu.

Nyawtol ceppindo gom

⁴⁰ Nyannde gom gorko ceppindo gom wari, hofi yeeso lisa, wi'i mo: —Nde nii a jabi, ada waawi yamdintinde kam !

⁴¹ Yurmeene ceppindo oon nanngi lisa, nden lisa foorti junngo mum, meemi mo, wi'i: —Mi jabi, yamditin !

⁴² Wakkati mum da, ceppam daam yuwi he gorko oon, o nyawti.

⁴³ lisa sallimii mo, amma foodi nowru makko,

⁴⁴ wi'i mo: —Hakkila, to haalan dum neddo fuu. Umma, yah holloy hoore maa cakkanoowo Alla moodon, ngadaa cakkol ngol Muusa tilsini waddee, ngam hollude himbe ko sikka fuu walaa a yamdit.

⁴⁵ Amma no o dilliri to lisa, o fuddi sankitidde habaru oon. lisa wadi wakkati, wurtataako naata hubeere gom. Himbe fuu no kollira mo, ngam filla nyawtol ceppindo oo sankitake nokku fuu. Nder nokkuuje jeewde tan o woni omo joodo. Amma dum fuu hadaay jama'aare he jama'aare no yuwa nokku fuu no wara to makko.

Markus 2

Nyawtol bonnguujo gom

¹ Balde sedda gada jonnde lisa nder nokkuuje jeewde, o warti Kafarnahum. Himbe nani ko o warti, omo nder suudu makko.

² Jama'aare duunde wari hawri dammbugal makko, faa walaa to neddo tuttata joode baa sedda. lisa tinni no waajoo be dow haala Alla.

³ Himbe gom ngari to makko, be ngardi he bonnguugo gom. Worbe nayo ndoondii mo dow kooyirngal maaybe.

⁴ Jama'aare heewi nokkuure ndeen faa walaa to be tokkira, be njottina bonnguugo oon to lisa. Sey be yeenyi suudu nduun, be kunci ndu dey-dey to fotata he to lisa darii, be njuri bonnguugo oon, omo foorti dow kooyirngal maaybe.

⁵ Wakkati lisa hi'unoo no goondinol mabbe foti, o wi'i bonnguugo oon: —Higo, hakkeji maa njaafaama.

⁶ Sey jannginoobe Tawreeta joodinoobe don tinni no miiloo nder berde mum'en no mbi'a:

⁷ —Dume wadi gorko oo no haalira nii ? O bonni innde Alla ! Moy waawi yaafaade hakke se hanaa Alla ?

⁸ Wakkati mum da lisa faami miilooji mabbe, wi'i be: —Dume wadi ko odon miiloo ir miilooji dii nder berde moodon ?

⁹ Dume buri hoyde hakkune wi'ude bonnguugo oo: « Hakkeji mum njaafaama » naa o ummoo, o hooya kooyirngal ngaal, o dilla ?

¹⁰ Amma, mido hidji paamon ko Bii-Neddo no jogii baawde yaafaade hakkeji himbe nder duuniyaaru nduu. Nden, o wi'i bonnguugo oon:

¹¹ —Aan, umma, hooyu kooyirngal maaybe ngal ngaddiradaa, kootaa.

¹² Wakkati mum da gorko oon ummii yeeso himbe fuu, hooyi ngal, dilli. Dum haaydini be, be fuu, be tinni ibe njetta Alla, ibe mbi'a: —Abada min ngi'aay ir dum !

Noddol Lewi

¹³ lisa ummii wuro, soyii dow peta Galili. Jama'aare no wara to makko, omo waajoo be.

¹⁴ Nyannde gom jaboowo janngal gom bi'eteedo Lewi bii-Alfee no joodii nder suudu janngal. Wakkati lisa yawtannoo, sey hi'i mo, wi'i mo: —Tokkam ! Lewi ummii, tokki mo.

¹⁵ Nyannde gom lisa he aahiibe mum no nyaama nder suudu Lewi. Jabooobe janngal gom, he booybe nder gadol hakke, heewbe no njoododii lisa he aahiibe mum, ibe nyaamda. Iri mabbe heewbe tokki lisa.

¹⁶ Wakkati jannginoobe Tawreeta gom, jeyaabe nder hawriine Fariisa'en, ngi'unoo dum, be mbi'i aahiibe lisa: —Dume wadi omo nyaamda he jabooobe janngal, he wadoobe hakke bee ?

¹⁷ Wakkati lisa nanunoo haalaaji mabbe, o wi'i be: —Nyawdo haajaa cawroowo hanaa jamdu. Mi waraay noddude miiloobe kam'en no dartiibe, amma mi waraana ngam anndube kam'en no wadoobe hakke.

Filla suumayeere

¹⁸ Nyannde gom aahiibe Yahaaya gadoowo batisma he Fariisa'en no cuumii, sey himbe gom ngari to lisa, yami mo, mbi'i: —Ko wadi aahiibe Yahaaya gadoowo batisma he aahiibe Fariisa'en no cuumoo, amma aahiibe maada kay cuumataako ?

¹⁹ lisa jaabii be, wi'i: —Warbe banngal no mbaawi suumaade wakkati bañudo oon wondi he mabbe naa ? Nde nii bañudo oon no wondi he mabbe, be cuumataako.

²⁰ Amma nyalaade ngaran de bañudo oon suutetee hakkune mabbe. Nder balde deen be cuumoto.

²¹ Baa gooto nyootataa lefol kesol he koltal kinngal. Nde joomum wadi düm, lefol kesol ngool serkata koltal kinngal ngaal, cerkol ngool beydoo.

²² Kaden duu, walaa loowoowo cabijam kesam nder sumalleeji kiddi. Nde joomum wadii düm, cabijam daam no fusan di, joomum mursa dam, kanyam he sumalleeji diin fuu. Cabijam kesam nder sumalleeji kesi loowetee !

Filla nyalaane fowteteene

²³ Nyalaane fowteteene gom, lisa he aahiibe mum ummii, no peddita gese alkamaaje. Ibe caka yaadu sey aahiibe been puddi no mborsoo camme deen.

²⁴ Nden Fariisa'en mbi'i mo: —Ndaa, ko wadi aahiibe maada no ngada ko hadaa nder nyalaane fowteteene ?

²⁵ lisa jaabii be, wi'i: —Ndenne on njanngaay ko Daawda wadunoo, wakkati kanko he yaadiraabe makko ndafanoo ?

²⁶ Nder jamaanu cakkanoowo Alla mawdo gom bi'eteedo Abiyatar, Daawda naati nder suudu Alla, o adi buuru ittanaado Alla oon, o nyaami, o hokki mo yaadiraabe makko. Tawi duu nder Tawreeta wi'aama ko cakkanoobe Alla tan kaani nyaamude mo.

²⁷ Kaden duu, nyalaane fowteteene himbe wadanaa, amma hanaa himbe ngadaa ngam mayre.

²⁸ Ndenne, Bii-Neddo woni jom nyalaane fowteteene ndeen, kayre he hoore mayre.

Markus 3

Nyawtol gorko mo junngo waanngo

¹ Nyannde gom lisa naati waajordu. Gorko gom mo junngo mum waati no tawa nder mayru.

² Fariisa'en wonbe nder mayru fuu no kora lisa, ngi'a nde o nyawtan gorko oon nder nyalaane fowteteene ndee, nden be keba ko be pelirta mo.

³ lisa wi'i jom junngo waanngo oon ummoo, daroo yeeso himbe fuu.

⁴ Sey o yami be, o wi'i: —Nder nyalaane fowteteene dume haani wadeede ? Ko woodi naa ko boni ? Dannude neddo naa accude mo o maaya ? Be calii jaabaade mo.

⁵ lisa daari be, be fuu, berne makko metti. O wanni ngam tiidal nyiraaku mabbe. Nden o wi'i gorko oon: —Foortu junngo maa ! Gorko oon foorti junngo mum, ngo yamdit.

⁶ Wakkati Fariisa'en wonbe nder waajordu nduun mburtii, be njehi law law, be caawodirowi he Hirudus'en dow no be mbardata lisa.

Tefol meemude lisa dow peta Galili

⁷ lisa ummii, he aahiibe mum, be ponndi peta Galili. Jama'aare mawne no tokki mo.

⁸ Nder mabbe no tawa yuwbe Galili, Ursaliima, Yahudiya, Idumiya, lettugal maayo Urdun, he seraaji Tirus he Sidon. Jama'aaje dee fuu nani ko o wadannoo, be ndillowi be ngari to makko.

⁹ Ngam doggude himbe njaaba mo, lisa wadi aahiibe mum ngaddana dum laanel ndiyam gom.

¹⁰ Nyawbe heewbe no tefa yottaade mo, meema mo ngam o nyawtiino himbe dubbe.

¹¹ Wakkati fuu mo be ginnaaji bondi ngoni dow mum'en, ngi'ii mo, no kofe yeeso makko, no kuuba, no mbi'a: —Aan, a Bii-Alla !

¹² Amma omo hajoo be ngam to be mbanngin moy o woni.

Cubaaki lilaabe sappo e dido

¹³ Nyannde gom lisa yeenyi waamnde, o noddi be o haajaa nder tokkube mo been, ngara to makko.

¹⁴ Be ngari to makko, o subii sappo e dido nder mabbe. O wadi be lilaabe makko, laatiibe wakkati fuu no hadde makko. O subake be duu ngam omo hidji, o lila be, be mbaajowoo himbe.

¹⁵ O hokki be baawde riiwude ginnaaji duu.

¹⁶ Lilaabe makko sappo e dido, be o subi been nii: Simon mo o inndiri Piyer,

¹⁷ Yakuuba bii-Jebede he minyum Yahaaya sowirteebe Bowanerges kam woni nanndube he riggaano,

¹⁸ Andiire, Filipa, Bartolome, Matta, Tomas, Yakuuba bii-Alfee, Tadde, Simon kiranoowo suudu baaba e

¹⁹ Yahuuda Iskariyot mo yahde yeeso jammboytoo lisa.

lisa fenni himbe

²⁰ lisa hooti wuro, jama'aare wari, hawriti dow makko kaden faa kanko he aahiiibe makko fuu anndaa no ngatta ko nyaama.

²¹ Wakkati jeydaabe lisa nanunoo himbe no mbi'a: « Hoore lisa sottake », be ngarani mo.

²² Jannginoobe Tawreeta yuwbe Ursaliima gom ngari, no mbi'a Be'eljebul, hooreejo ginnaaji, woni dow makko. Kanko hokki mo baawde riiwude ginnaaji diin.

²³ Dow haalaaji dii, lisa nootii be, wi'i: —Ibiliisa no waawi riiwude Ibiliisa naa ?

²⁴ Nde nii laamu leydi he hoore mum feccake, feccere worre no habda he ndeeto, leydi ndiin no daroo naa ?

²⁵ Nde wuro senndake, ingo laatoo naa ?

²⁶ Nde nii Ibiliisa no habda he hoore mum, laamu mum feccake, hanti he maggu.

²⁷ Kaden neddo fuu waawaa naati wuro jom semmbe, teeta njawdi makko, nde nii hanaa no artu habbi mo non ginan, nden hooya njawdi ndiin fuu.

²⁸ Goonga kaalanammi on hakke he haala yawaare ko wadanaa Alla fuu no mbaawi yaafeede.

²⁹ Amma neddo fuu bonnudo innde Ruuhu Ceniido, yaafataake abada, ngam hakke duumotoodo joomum wadi.

³⁰ lisa wi'i kujje dee fuu ngam himbe mbi'ii o walanaa hoore makko, ginnaaru o wondi.

Inna lisa e minyiraabe lisa

³¹⁻³² Jama'aare no joodii no fiilii lisa. Inna lisa he minyiraabe lisa worbe ngari, ndarii yaasin. Be ngadi lilaado nodda lisa. Sey himbe mbi'i lisa: —Inna maa he rimdaabe maa no yaasin, ibe nodde.

³³ Nden lisa yami be, wi'i: —Moy'en ngoni inna am he rimdaabe am ?

³⁴ O daari joodiibe no piilii mo been, o wi'i: —Ndaaree inna am e rimdaabe am nii.

³⁵ Gadoowo muuyde Alla, kam woni dimdaado am, kam woni inna am.

Markus 4

Kippol haala dow aawoowo

¹ lisa soyyi nyante gom dow peta Galili no waajoo. Jama'aare mawne gom wari, fiilii mo. Duudol himbe ngool wadi o naati laana ndiyam, o joodii. Jama'aare ndeen duu no darii hunnduko peta ngaan.

- ² Omo waajoroo be kippi haalaaji keewdi, omo wi'a be:
- ³ —Kettinee ! Aawoowo gom dilli nyannde gom faa aawowa aawdiiri mum.
- ⁴ Nder aawre ndeen, gabbe gom caami sera laawol. Nden pooli ngari coppi de.
- ⁵ Gere majje caami nder korkaaye to leydi duudaa. De pudilawi ngam luggidaa sanne.
- ⁶ Amma wakkati naange wulnoo ndeen, de dayli, de njoori ngam de ngadaay dadī.
- ⁷ Gere majje caami to kebbe padata. Kebbe deen mawni, billii de, de ndimaay.
- ⁸ Gere majje duu caami nder leydi lobbiri, pudī, mawni, ndimi. Wassaanjo gom rimi camme woronja, wonngo lasooji tati, wonngo duu hemre.
- ⁹ Jom nowru nanooru fuu, nana !
- ¹⁰ Wakkati lisa wonnoo feere mum, aahiibe makko sappo e dīdō been he wobbe nder piiliibe mo yāmi mo maana kippol haala ngool.
- ¹¹ O jaabii be o wi'i: —Onon, Alla hokkii on baawde anndude ko suudi dow habaru Laamu mum. Amma be tawaaka hakkune moodon kippi haala kaalantee huune fuu.
- ¹² Ngam majjum wadi: Baa nde be ndaari, be ngi'ataa, baa nde be nani, be paamataa, ngam nde nii be paamii, be tuuban, be njaafee.
- ¹³ Ndenne, nde nii on paamaay kippol haala ngool, noy paamirton dīito ?
- ¹⁴ Aawoowo oon, haala Alla aawata.
- ¹⁵ Sera laawol to aawdiiri ndiin saami woni nanube haala Alla, amma wakkati mum da Ibiliisa wari, itti ka nder berde mabbe.
- ¹⁶ Korkaaye to aawdiiri ndiin saami woni nanube haala Alla, njabborii ka welwelo wakkati mum da.
- ¹⁷ Amma ngam ka wadaay dadi nder mabbe, be nanngan ka wakkati sedda tan. Nde nii be billake naa nde be torraama ngam makka, be mboppan ka wakkati mum da.
- ¹⁸ To kebbe pudidi aawdiiri ndiin woni nanube haala Alla,
- ¹⁹ amma sakkulla duuniyaaru, suuno njawdi, he muuyde berne naatanta be, kuma haala Alla, ka laatoo ndimara.
- ²⁰ Leydi lobbiri to aawdiiri ndiin saami woni nanube haala Alla dey njabi ka, naforii ka faa be ngadī barke: Wobbe kile woronja, wobbe kile lasooji tati, wobbe duu kile hemre.

Fitilla kubbaaka

²¹ lisa beydi wi'ude be kaden: —No woodi kubboowo fitilla dey hippa tummbude dow makka naa sorna ka ley leeso ? Hanaa on bilan ka naa ?

²² Huune fuu ko suudi no wanngowan nyannde gom. Ko soomaa fuu duu no somtete.

²³ Jom nowru nanooru fuu, nana !

²⁴ Korkitee noppi moodon faa wooda ! Etirgal ngal etirton, kanngal etirantedon faa duu beydanedon.

²⁵ Jogiido fuu no beydantee. Amma mo walaa oon, baa sedda mo jogii oon, no teetete.

Nanndinol Laamu Alla

²⁶ —No Laamu Alla tinndinirtee nii: Ngu nanndaana he neddo biccudo aawdiiri mum nder ngesa.

²⁷ Balde no njaha, balde no ngarta aawdiiri ndiin fudi, mawni. Amma neddo oo anndaa baa sedda no wadi ko ndi mawni.

²⁸ Leydi ndiin funni aawdiiri ndiin, ndi fiyi yommbe, wutaanu tokki, gada mum, gabbe tokki.

²⁹ Wakkati ngesa ngaan benndowi, sey neddo oo adi kettirngal mum, hetti nga, ngam nga foti hetteede.

³⁰ He dume mbaawten nanndinde Laamu Alla kaden ? Tinndinoore ndeye tinnidirten ngu ?

³¹ Laamu Alla no nanndi he wabbere mutaari, burde gabbe fuu famduude.

³² Amma nde nii nde aawaama, nde fudan, nde mawna faa nde laatoo lekki mawki. Lekki kiin wada licce mawde, de cukka faa pooli no mbaawi nyibi cuudi mum'en ley majje.

³³ lisa naforake iri kippi haala keewdi, omo gollira di, dey-dey no jama'aare ndeen waawirta faamude.

³⁴ Walaa fuu ko o haalani be ko hanaa nder kippol haala o haalii dum, amma wakkati o tawa kanko tan sey aahiibe been, omo fiirtana be maana majji.

lisa darnii henndu

³⁵ Laasara, lisa wi'i aahiibe mum: —En pedditin peta ngaa, kodowen fonngo gooto.

³⁶ Be ummii be acci jama'aare ndeen, be naati nder laana ka lisa wonnoo nder mum kaan, ibe peddita, laanaaji gom no tokki be.

³⁷ Henndu sattunu gom ummini benkeyye no piya laana kaan faa ka hosirufude.

³⁸ lisa no gada, no wahii wawlaare, no daanii. Sey aahiibe been pindini mo, mbi'i mo: —Moodibbo, a faalaaka maayen naa ?

³⁹ Nden lisa ummii, sappii henndu nduun, wi'i benkeyfē deen: —Fatti ! Ndaree ! Henndu nduun darii, joonkay dum wadi siw nokku fuu.

⁴⁰ lisa wi'i aahiibe been: —Ko wadi kulirdon nii ? Noy wadi on ngoondinaay naa ?

⁴¹ Kulkulal manngal nanngi be, be tokki ibe mbi'odira: —Moy woni neddo oo, mo baa henndu e ndiyam no dowtanoo dum ?

Markus 5

Nyawtol laddaado

¹ lisa he aahiibe mum ummii, pedditi peta Galili, panndowi dow fonngo leydi Gerasa.

² Wakkati lisa jippinoo laana kaan, sey gorko gom mo ginnaaru bondu woni dow mum wurtowi nder annyeeje, no wara har makko.

³ Gorko oo nder annyeeje deen joodii. Neddo fuu waawaa habbi mo, ngam baa o habbiraama callali, di nanngataa mo.

⁴ Himbe no mbownoo habbirde koyde he juude makko callali, o taya di, o hela jamde deen. Ndenne, neddo fuu waawaa faddii mo.

⁵ Jemma he nyalooma nder annyeeje naa ley baamle deen o woni, omo huuba, omo nawna hoore makko he kaaye.

⁶ Illa to o hollirnoo lisa, o doggi, o wari, o hofi yeeso lisa.

⁷⁻⁸ Nden lisa wi'i: —Ginnaaru bondu, takkita gorko oo. Sey ginnaaru bondu wonndu dow gorko oon huubi daane toowne wi'i lisa: —lisa Bii-Alla Toowdo, dume ngidaa wadude kam ? Mi eeli ma ngam sabbu Alla, to torram !

⁹ lisa yami ndu, wi'i: —Noy mbi'etedaa ? Ndu jaabii mo, ndu wi'i: —Ujunaaji ngam miden duudii.

¹⁰ Nden di jaarii lisa faa noy walaa, to wurtin di nder leydi Gerasa.

¹¹ Nyannde mum dum fotodiri, hadde mabbe don da, sewre girooji mawne gom no durannoo hoore waamnde.

¹² Sey ginnaaji diin jaarii mo, o acca dum'en naata nder girooji diin.

¹³ lisa jabi, acci di. Ginnaaji diin takkiti gorko oon, naatowi nder girooji diin. Sewre ndeen fuu doggi, saamowi nder peta Galili ngaan, njoolii. Sewre girooji ndeen no wada hano girooji ujunaaji didi.

¹⁴ Duroobe majji ndoggi, kaalanowi himbe wuro ngoon he himbe seraaji maggo ko hewtii dum'en. Himbe njehi yeewowi ko wadi.

¹⁵ Be ngari to lisa, be ngi'i gorko mo ginnaaji ngonnoo dow mum oon no joodii hadde lisa. Omo holti, hakkillo makko duu no huubi. Kulal nanngi be.

¹⁶ Himbe be dum wadunoo yeeso mum'en pillanii warbe ndarii been huune fuu ko wadi.

¹⁷ Warbe been ḥaarii lisa dilla nder leydi mum'en.

¹⁸ Wakkati lisa naatannoo laana kaan, gorko nyawtaado oon wi'i mo: —Mi eeli ma, accu mi tokke.

¹⁹ lisa jabaay, wi'i mo: —Hootu wuro maa nder koreeji maa, kaalanaa be ko Joomiraawo wadani ma, he no o yurmori ma.

²⁰ Nden gorko nyawtaado oon dilli, fuddi no sankita habaru oon nder leydi Gure-sappo gonde hakkune hoore hudo he lettugal peta Galili. Dum haaydini himbe fuu.

Bii-Jayrus debbo he debbo mo yiyam sukkitani

²¹ lisa naati laana soyitii gada koyde mum. Jama'aare mawne gom wari hawri to makko takkol peta Galili.

²² Wakkati Jayrus, gooto nder hooreebi waajordu wuro ngoon, hi'unoo lisa, o wari, o hofi yeeso lisa.

²³ O ḥaarii lisa, o wi'i: —Biyam debbo woni no habda yonki. War ! Yowu junngo maa dow makko, heba o dada, o wuura !

²⁴ lisa ummii tokki Jayrus. Jama'aare mawne tokki mo faa himbe no njaabodira.

²⁵ Debbo gom mo yiyam sukkitani ko wadata duubi sappo e didi no wonnoo hakkune mabbe.

²⁶ O tampi sanne, o yehi to sawroobe heewbe, be nyaamdi njawdi makko fuu. O hebaay jam, nyaw nguun no nii no beydoo.

²⁷⁻²⁸ O nani habaru lisa no wadee sey o feeri hakkune jama'aare ndeen, ngam omo miila ko nde nii o meemii jabbaare lisa tan o nyawtan. Sey o yuwri lisa har gada, o meemi jabbaare makko.

²⁹ Wakkati mum da, yiyam daam darii, o nani jam nder banndu makko.

³⁰ lisa duu nani semmbe gom yuwi he muudum. O yeeyitii hakkune jama'aare ndeen, o wi'i: —Moy meemii jabbaare am ?

³¹ Aahiibe makko mbi'i mo: —A hi'i jama'aare hawri, no billii ma dey yamaa, mbi'aa moy meemii ma ?

³² lisa tinni no daara nder fiiliibe dum been fuu, ngam hi'a meemudo dum oon.

³³ Debbo meemudo lisa oon huli, no diwna ngam no anndi ko wadi. O war, o hofii yeeso lisa, o haalani mo fuu no wadi.

³⁴ Nden lisa wi'i mo: —Banndam debbo, goondinol maa danni ma. Yah he jam ! A dadii nyaw maada.

³⁵ Wakkati lisa haaldannoo he debbo oon, sey himbe gom ngari yuwi wuro Jayrus, mbi'i Jayrus: —Ko tampintaa moodibbo oo kaden ! Biya heddaaki.

³⁶ Amma lisa hettinaaki haala mabbe, nden o wi'i Jayrus: —Taa hulu, goondin tan !

³⁷ lisa accaay neddo fuu yaada he mum wuro Jayrus se hanaa Piyer, Yakuuba he minyum Yahaaya.

³⁸ Wakkati be njottinoo wuro Jayrus, lisa tawi jama'aare. Himbe no mboya, no cimoo.

³⁹ Nden o naati, o wi'i be: —Dume woni bojji dii e hakkillo ummiingo ngoo nee ? Suka oon maayaay, o daanii tan.

⁴⁰ Be njali jaleede yawaare. O wadi be mburtina, be fuu. Nden be naati dow suka oon, kanko lisa oon, Jayrus e deekum, he aahiibe tato been.

⁴¹ lisa nanngi junngo suka oon, wi'i mo: —Talita kuum ! Kam woni: « Suka debbo, umma ! »

⁴² Bii-Jayrus debbo oo, duubi mum sappo e didi. O ummii wakkati mum da, omo dilla. Dum haaynii himbe been sanne sanne.

⁴³ Nden lisa wi'i to be kaalan dum neddo fuu. O wi'i kaden suka oon hokkee ko nyaamee.

Markus 6

Banyol lisa nder Nasaratu

¹ lisa he aahiibe mum ndilli wuro Jayrus, pa'i Nasaratu, wuro ngo lisa mawnunoo nder mum.

² Nyalaane fowteteene jaayi, o fuddi waajaade nder waajordu Nasaratu. Jama'aare hettinatiide waaju makko fuu haaydinaama. Nden be keddii ibe mbi'a: —Toy o hebi kujje dee fuu ? Moy hokki mo anndal ? Noy o hebiri baawde wadude kaayde dee ?

³ Hanaa ya kanko woni sekkeejo oo ? Hanaa kanko woni bii-Mariyaama naa ? Hanaa kanko woni mawnu Yakuuba, Yoses, Yahuuda he Simon'en ? Minyiraabe makko rewbe no ngondi he meeden. Kujje dee ngadi be calii lisa.

⁴ Amma lisa jaabii be wi'i ko annabijjo no teddinee nokku fuu sey nder wuro mum, hakkune rimdaabe mum, he nder baade mum'en.

⁵ Ko yaari junngo makko ngo o yowi dow nyawbe gom, o nyawti be, lisa hebaay wadi haayne baa worre don.

⁶ Rafi goondinol mabbe haaydini lisa sanne.

Lilal lilaabe lisa sappo e dido been

lisa ummii naati gure cakaaje deen fuu, omo waajoo.

⁷ Nyannde gom o noddi lilaabe makko sappo e dido been, o liliri be diddido. O hokki be baawde riiwude ginnaaji,

⁸ o wi'i be: —Nde nii odon njaha, to kooyee huune fuu, se hanaa cabbi moodon. To kooyee nyaamdu, mbasu naa ceede.

⁹ Bornee pade moodon, to yaaree toggooje didi.

¹⁰ Nder wuro fuu ngo ngardon, baade fuu nde njippidon nder mum, njodee nder mayre sey nyannde ndilloton.

¹¹ Nde on ngari nder nokkuure, nde nii himbe njabbaaki on naa kettinanaaki on, nde nii on ummake ndilludu, piddee sollaare koyde moodon ngam dum laatanoo be seeda gacce mabbe.

¹² Aahibe been ummii, njehi no mbaajoo, no mbi'a himbe tuuba.

¹³ Be ndiiwi ginnaaji duddi, be mbuji himbe heewbe nebbam, himbe been nyawti.

lisa e habbi hoore Hirudus

¹⁴ Innde lisa walaa fuu to yehaay. Hirudus, laamiido leydi Galili, nani habaru lisa no wadee. No woodi wi'oobe Yahaaya gadoowo batisma ummitii. Ngam majjum wadi, omo wada kaayde.

¹⁵ Wobbe no mbi'a o Eliya. Wobbe duu no mbi'a o annabijjo nii non hano annabiibe aranbe.

¹⁶ Wakkati Hirudus nani haalaaji dii, o tinni omo yama hoore makko omo wi'a: —Yahaaya mo tayunoomi hoore mum oon, kam ummitii, naa noy ?

Filla maayde Yahaaya gadoowo batisma

¹⁷⁻¹⁸ Hirudus he hoore mum tilsiino Yahaaya nanngee, habbee, uddee, ngam Yahaaya wi'i mo dum daganaaki mo habbande dee-mawniiko Filipa bi'eteedo Hirudiya.

¹⁹ Hirudiya duu no jogitani Yahaaya ngam sabbu ko o wi'i Hirudus dum. O tefi laawol fuu no o wadata, o wada Yahaaya waree. Amma o hebaay laawol majjum,

²⁰ ngam Hirudus no teddina Yahaaya sanne. Omo anndi duu ko Yahaaya gorko ceniido non, dartiido. Omo hakkilii he makko sanne. Haalaaji di

Yahaaya haaldata he makko no jiibodira hakkillo makko. Amma fuu nii hadataa omo nana beldum hettinaade haalaaji Yahaaya.

²¹ Balde no njaha balde no ngarta faa nyannde gom dum fotodiri he nyalaane nde Hirudus rimaa. Nyannde mum Hirudus hawri himbe badiibe dum. O hawri hawjiibe laamu, o hawri hooreebe soogeeji, ngam be kiirto wuro makko. Nyannde mum duu Hirudiya hebi laawol no wadata ko Yahaaya waree.

²² Jama'aare ndee fuu wari hawri, sey bii-Hirudiya debbo naati no woma. Dum weli Hirudus he warbe kawri been fuu.

Hirudus ummii, wi'i suka debbo oon: —Haalanan ko ngidaa mi wadane.

²³ Hirudus huni, wi'i kam no hokkan suka debbo oo huune fuu ko eeli dum, baa se tawi feccere leydi mum non.

²⁴ Suka debbo oon wurtii, wi'i innum: —Dume eelanmi ? Nden Hirudiya, inna suka debbo oon jaabii biyum, wi'i: —Hoore Yahaaya gadoowo batisma !

²⁵ Sey suka debbo oon doggi, yehi to Hirudus wi'i mo: —Joonin joonin, mido hidhi hoore Yahaaya gadoowo batisma waddee do nder le'al !

²⁶ Wakkati Hirudus nanunoo haala kaa, berne makko metti faa hanaa sedda. O hidaa egginde haala makko ngam hunayeere nde o wadi yeeso noddaabe been fuu.

²⁷ Nder soogeeji doomoobe mo been, o lili soogeeru gom, tayowa hoore Yahaaya, waddaa. Soogeeru nduun yehi, tayi hoore Yahaaya,

²⁸ tummbi nder le'al, waddi, hokki suka debbo oon. Suka debbo oon duu hokki nde innum.

²⁹ Wakkati aahiibe Yahaaya been nanunoo dum, be ngari, be kooyi banndu Yahaaya, be moobowi.

Nyamnol worbe ujunaaji joyo

³⁰ Nyannde gom lilaabe sappo e dido been ngari kaalani lisa, to kam'en mbaajii he ko kam'en ngadi.

³¹ Himbe no njaha, no ngarta dow mabbe faa be keppi fuu to be njoodoo be nyaama. Sey lisa wi'i be: —Ngaree njehen to yeewii gom, heba baa powton.

³² Nden be naati laana, kambe tan, be ndilli.

³³ Amma wakkati be ndillannoo, himbe heewbe annditii to be pa'i. Nden be yuwri seraaji diin fuu, be ndoggi, be artowi be.

³⁴ Wakkati lisa wurtinoo laana kaan, o hi'i jama'aare ndeen, be njurminii mo sanne, ngam ibe nanndi baali di ngalaa duroowo. O tinni omo waajoo be

³⁵ dow kujje keewde faa jenngi. Sey aahiibe makko badii, mbi'i mo: —Joonin no don no jennga, nokkuure ndee walaa fuy, ladde non.

³⁶ Accu jama'aare ndeen sankitoo, be naata nder gure he nokkuuje badiide, ngam be coodowa ko nyaamee.

³⁷ lisa jaabii be, wi'i: —Onon he ko'e moodon, kokkee be ko be nyaamata ! Nden be mbi'i: —Ada hidî min coodanowa be buuru tammaaje cardi keme dîdî be nyaama naa ?

³⁸ Sey lisa wi'i be: —Njehee ndaarowee, buuruuje foti njogidon ? Wakkati be ndaaroynoo, be ngarti be mbi'i lisa buuruuje joy he liyî dîdî, kam'en njogii.

³⁹ Nden lisa wi'i aahiibe mum, be njonna jama'aare ndeen cefe cefe dow hudo hecco don da.

⁴⁰ Aahiibe been njonniri jama'aare ndeen cefe hemre hemre, he cefe woygu woygu.

⁴¹ lisa hooyî buuruuje joy deen e liyî dîdî dîin, tiggiti, yetti Alla. Nden o helti buuruuje deen, o hokki aahiibe been njeddana himbe. He liyî dîin duu, o wadiri non.

⁴² Jama'aare ndeen fuu nyaami faa haari.

⁴³ Aahiibe been kawrodiri buuru e liyî koddiidum dûm, dûm hebbini kandeeje sappo e dîdî.

⁴⁴ Nyannde mum worbe ujunaaji joyo nyaami buuru oon.

Dilludu lisa he koyde dow ndiyam

⁴⁵ Gada nyamnol worbe ujunaaji joyo been, lisa wi'i aahiibe mum naata laana, peddita ardoor dûm, njaha fonngo gooto hedde Baytisayda. Kanko duu o sallimoo jama'aare ndeen.

⁴⁶ O seedi he jama'aare ndeen, o nyakki waamnde faa o du'oo.

⁴⁷ Naange yani, laana aahiibe been no caka peta ngaan. lisa duu, kam tan no darii dow fonngo ngo be ndillunoo dow mum.

⁴⁸ Fajiri wakkati lisa hi'unoo ko laana aahiibe been no fotta henndu, awyaaki makka duu no tampinii. lisa dilli he koyde dow ndiyam daam, tayni be. O hewti be, faa omo tefa yawtude he mabbe.

⁴⁹⁻⁵⁰ Amma wakkati aahiibe been ngi'unoo mo ndeen, be miili ko mbeelu maaydo gom non. Berde mabbe tayî, be tinni ibe kuuba. Nden lisa wi'i be: — Pukkinee hakkillooji moodon ! To kulee ! Miin non !

⁵¹ O naati laana kaan, henndu nduun darii. Haayne majjum nanngi aahiibe been sanne.

⁵² Ngam berde mabbe no bumde, be paamaay maana nyamnol worbe ujunaaji joyo been.

⁵³ Be pedditi peta ngaan, be njottii leydi Genesaret, be ndarii.

⁵⁴ Wakkati be mburtii laana kaan, himbe annditi lisa.

⁵⁵ Wonnoobe toon cankitii nder seraaji diin fuu. Be tinni ibe ada nyawbe mabbe dow kooyirde maaybe, ibe njaara nokku fuu to be nani lisa woni.

⁵⁶ Nokku fuu to lisa yehi, rumtoowo non, siire non naa nder hubere non, o tawan himbe no pukkina nyawbe mum'en hunnduko luumo, ibe eela mo, o acca nyawbe been meema baa nii hunnduko jabbaare makko non. Nyawbe hebube meemii mo been fuu nyawti.

Markus 7

Geddi dow finaa-tawaa hakkune lisa he ardiibe gom

¹ Nyannde gom Fariisa'en he jannginoobe Tawreeta gom yuwi Ursaliima ngari to lisa.

²⁻⁴ Nder finaa-tawaa Fariisa'en e Yahudankoobe, neddo nyaamataa, lootaay juude mum faa laaba. Kaden duu se neddo warti, yuwi luumo, nyaamataa se lootaaki. Ibe ngoodi duu finaa-tawaaji gom di be tokki hano lawyol kore, yogirde, nyamrude, loode, e payande. Fariisa'en he jannginoobe Tawreeta bee ngi'ii ko nder aahiibe lisa wobbe lootaay juude mum'en, ibe nyaamira juude de laabaa.

⁵ Nden be yami lisa, be mbi'i: —Dume wadi aahiibe maada tokkataa finaa-tawaaji maamiraabe meeden, ibe nyaamira juude tunnude ?

⁶ Nden lisa jaabii be, wi'i: —Munafiki'en ! Esaaya woofaay sam, wakkati o wadunoo annabaaku dow moodon. Nder maggu Alla wi'i: Himbe bee no mbi'an kam'en no teddina kam, amma berde mabbe no mboddi kam.

⁷ Dewal mabbe no meere ngam ko be ngoni ibe njanngina dum to bibbe aadama yuwi.

⁸ Onon Fariisa'en, odon acca tilsinooje Alla, odon tokka finaa-tawaa bii-aadama.

⁹ Odon coofi finaa-tawaaji moodon he tilsinore Alla !

¹⁰ Ngam nder Tawreeta, Muusa wi'i: Teddin inna maa he bammaa. O wi'i kaden duu: Kududo innum naa bammum fuu no haani wareede.

¹¹ Amma onon, dumé mbi'oton, se neddo wi'i innum naa bammum: Ko mbaawmi wallirde ma dum no « Korban », ko mi sakkanta Alla.

¹² On mbi'an mo, o accaa wadande inniko naa baabiiko fuy naa ?

¹³ Nii ngadirton, odon ngartira haala Alla meere ngam finaa-tawaaji moodon di njannginton sukaabe. Ir majjum re'ataa ngondon odon ngada.

¹⁴ lisa nodditi jama'aare ndeen wi'i nde: —On fuu, kettinanee kam, paamee ko

¹⁵ huune fuu ko yuwi yaasin naati nder banndu neddo hanaa kam watta joomum tunna yeeso Alla. Amma ko wurtotoo nder neddo kam tunninta neddo yeeso Alla.

[¹⁶ Jom nowru nanooru fuu nana !]

¹⁷ lisa seedi he jama'aare ndeen, warti wuro. Aahiibe makko ngari, yami mo maana ko o wi'i dum.

¹⁸ Nden o jaabii be o wi'i: —Onon duu, on paamaay naa ? On paamaay ko huune fuu ko yuwi yaasin, naati banndu neddo, tunnintaa dum.

¹⁹ Dum naataay nder berne joomum, nder reedu joomum tan dum naati, nden dum yehee gada wuro. Nder haalaaji ci, lisa no holla ko nyaamdu fuu no laabi.

²⁰ O wi'i aahiibe been kaden: —Ko wurtotoo berne bii-aadama, kam tunninta dum.

²¹ Ngam nder berne neddo miilooji bondi mburtoto hano iri ko semtini, nguyka, ittol yonki,

²² jeenu, eelgal bonngal, bononda, jammba, golle nyiddude, haasidaaku, haala mbonka, mawnitaare, he bahimaare.

²³ Golle bonde fuu nder berne yuwata, kanye duu tunninta neddo.

Goondinol debbo gom mo hanaa Yahudanke

²⁴ lisa ummii, wari weeri leydi Tirus. O jippii nder baade gom, o hidaa neddo fuu faama to o woni. Amma dum fuu hadaay himbe anndi to o woni.

²⁵⁻²⁶ Nder wakkati mum, debbo bii-leydi Finisi-Siriya gom, biyum debbo, ginnaaru no dow mum. Debbo oo hanaa Yahudanke, o nani habaru lisa no waddee. O ummii, o wari, o hofi yeeso lisa. O eeli lisa riiwa ginnaaru wonndu gada biyiiko.

²⁷ Nden lisa wi'i mo: —Accu sukaabe nyaama faa kaara ginan. Ngam hegaaki neddo hooya nyaamdu sukaabe faddana dawaadi.

²⁸ Debbo oon jaabii lisa, wi'i: —Goonga non, Joomam. Amma dawaadi duu no nyaama ko sukaabe camninta yeeso mum'en.

²⁹ Sey lisa wi'i debbo oon: —Ngam njaabaaki maada kii, hootu, biya seedi he ginnaaru nduun.

³⁰ Debbo oon hooti, tawi biyum seedi he ginnaaru nduun, no fukkii dow leeso.

Nyawtol gorko paho gom

³¹ lisa ummii leydi Tirus, fa'i leydi Sidon, nden warti har peta Galili, o naati leydi Gure-sappo.

³² Nder leydi Gure-sappo, o waddanaa gorko paho gom, mo haala mum laabaa. O eelaa, o yowa junngo makko dow gorko oon.

³³ lisa hakkiti paho oon he jama'aare ndeen, watti kolli mum nder noppi paho oon, tutti nder junngo mum, meemi demngal makko.

³⁴ O tiggitii, o uumi, nden o wi'i paho oon nder aramankoore: —Efata ! Kam woni: « Cukkitee ! »

³⁵ Wakkati mum da, noppi gorko oon cukkiti, demngal makko yoofaa, haala makko darti.

³⁶ Nden lisa wi'i to neddo fuu haalan dum goddo. Amma ngam omo hada be, wadi kambe duu ibe beyda sankitidde haala kaan.

³⁷ Haayne nanngi be faa noy walaa, be tinni ibe mbi'a: —Golle lisa fuu no mboodi, faa yottii to lisa no wada pahube nana, beebeebe duu njecoco.

Markus 8

Nyamnol worbe ujunaaji nayo

¹ Balde tati nii ko jama'aare mawne gom wari hawri to lisa. Jama'aare ndee walaa fuu ko nyaama. Sey lisa noddi aahiibe mum, wi'i be:

² —Himbe bee no njurminii, balde tati nii hannden ko ibe ngondi he am, be ngalaa fuu ko be nyaama.

³ Nde nii mi acci, be koota be nyaamaay, be tampan sanne dow laawol. Ngam nder mabbe no woodi yuwbe to woddii.

⁴ Nden aahiibe been njaabii mo, mbi'i: —Toy kebeten ko nyamnirten be nder ladde yeeruure ndee ?

⁵ lisa yami be, wi'i: —Buuruuje foti njogidon ? Be njaabii mo, be mbi'i: — Buuruuje jeddi.

⁶ Nden o wi'i jama'aare ndeen joodoo he leydi. O hooyi buuruuje jeddi deen, o yetti Alla, o helti de, o hokki aahiibe been njeddani jama'aare ndeen.

⁷ Ibe njoginoo kaden likkoy sedda gom. lisa adi koy, yetti Alla, wi'i aahiibe been njeddana be koy, kankoy duu.

⁸ Jama'aare ndeen nyaami faa haari. Aahiibe been kawri kelte deen, de kebbini kandeeje jeddi.

⁹ Nyaamube nyannde mum been, no ngada hano worbe ujunaaji nayo. Gada mum, lisa sallimii be,

¹⁰ naddi aahiibe mum laana, fonndi leydi Dalmanuuta.

Hidde holleede lisa no yuwdo to Alla

¹¹ Nyannde gom Fariisa'en ngari faa tunna lisa. Be puđđi haaldude he makko, be yami mo, o holla be alaama kaaydiniido yuwđo dow kolloowo ko Alla lili mo.

¹² Sey lisa uumi, wi'i be: —Dume wadi ko onon himbe jamaanu oo, odon ngidi holleede alaama ? Goonga kaalanammi on, alaama fuu walaa mo kolletedon !

¹³ Gada haalaaji dii walaa ko o beydi, nden o seedi he mabbe, o naati laana, o fonndi fonngo gooto.

Poodol noppi dow yuufinirdum Fariisa'en e Hirudus

¹⁴⁻¹⁵ Wakkati lisa he aahiibe mum ponndinoo fonngo gooto, lisa foodi noppi mabbe wi'i be, be kakkilo he yuufinirdum Fariisa'en he yuufinirdum Hirudus oon. Poodol noppi ngool fotodiri ko buuruure worre tan tawaa nder laana mabbe. Be njeggit ko no haani be njalda buuruuje dudđe gada mabbe.

¹⁶ Sey aahiibe been puđđi no kaalda, no mbi'a: —Naa ngam eden njogii buuruure ndee tan, wadi o haali haala kaa ?

¹⁷ lisa faami ko be kaalata, nden wi'i be: —Dume kaaloton hakkune moodon, odon mbi'a on ngalaa buuru ? Dume wadi ko on paamataa ? Naa berde moodon mbumu non ?

¹⁸ Odon ngoodi gite, amma on ngi'ataa ? Odon ngoodi noppi, amma on nanataa ? On miccitaaki naa ?

¹⁹ Wakkati njeddanmi worbe ujunaaji joyo been buuruuje joy deen, kandeeje foti kebbinirdon ko nyaama hodda dum ? Be njaabii mo, be mbi'i: —Kandeeje sappo he dīđī.

²⁰ lisa yami be kaden, wi'i: —Nyannde njeddanmi worbe ujunaaji nayo buuruuje jeddi deen, kandeeje foti kebbindon ko nyaama horii dum ? Be njaabii lisa, be mbi'i: —Kandeeje jeddi.

²¹ Nden, lisa wi'i be: —On paamaay faa joonin naa ?

Bumtinol gom nder Baytisayda

²² Wakkati lisa he aahiibe mum njottinoo Baytisayda, sey himbe ngaddani lisa bumdo gom. Waddube bumdo oo, eeli lisa meema mo.

²³ lisa nanngi junngo bumdo oon, hakkiti mo he himbe, yaari mo gada wuro ngoon. O tutti he gite bumdo oon, o yowi juude makko dow bumdo oon, o wi'i: —Ada hi'a godđum joonin naa ?

²⁴ Sey bumdo oon feerti gite mum, wi'i: —Mido hi'a himbe, amma ibe nga'ani kam hano ledđe jehooje nii.

²⁵ lisa yowi juude mum dow gite makko kaden. Gorko oon feerti gite mum, sey wumti faa woodi, gite makko laabi tarr.

²⁶ Gada mum lisa wi'i mo: —Hootu, dey to naatu wuro ngoo.

Piyer wi'i lisa woni Almasiihu

²⁷ Nyannde gom lisa he aahiibe mum ummii naati nder gure cakaaje Kaysariya Filipi. Dow laawol o yami aahiibe makko o wi'i: —Moy himbe mbi'ata ngonmi ?

²⁸ Nden be njaabii mo, be mbi'i: —No woodi wi'oobe a Yahaaya gadoowo batisma, no woodi wi'oobe a Eliya, no woodi wi'oobe kaden a gooto nder annabiibe.

²⁹ O yami be kaden, o wi'i: —Dey onon nee, moy mbi'oton ngonmi ? Sey Piyer jaabii mo, wi'i: —Aan woni Almasiihu.

³⁰ Nden lisa foodi noppo mabbe wi'i to be kaalan dum neddo fuu.

Bannginol maayde he ummitaaki lisa

³¹ Wakkati Piyer wi'unoo ko lisa woni Almasiihu, lisa fuddi no famtina aahiibe mum, omo wi'a be ko no tilsi Bii-Neddo torree sanne. Ardiibe mawbe, hooreebe cakkanoobe Alla he jannginoobe Tawreeta tottitoo mo. O waree, nden gada balde tati o ummitoo.

³² O daraaki fuu o suudaana be godfum. Sey Piyer foodi mo senngo, tinni no haalda he makko dow ko o wi'i dum.

³³ Nden lisa hucciti har aahiibe been, daari be, nduki Piyer, wi'i mo: —Woddam, aan Ibiliisa ! Sabu miilooji maada, yuwaay to Alla, to himbe di yuwi.

Noy lisa tokkirtee

³⁴ Lisa noddi jama'aare ndeen, aahiibe makko no tawaa nder mayre, o wi'i be: —Muuydo tokkude kam fuu, acca daarude hoore mum, hooya leggal mum bardugal, tokka kam.

³⁵ Sabu giiddu hisinde yonki mum, mursan ki. Amma mursudo ki ngam am he ngam Habaru lobbo oo, hisinan ki.

³⁶ Dume kebol duuniyaaru nduu fuu nafirta neddo, nde joomum mursi yonki mum ?

³⁷ No woodi ko neddo waawi hokkitirde ngam hebita ki naa ?

³⁸ Neddo fuu caliido kam, miin he haalaaji am nder jamaanu bondo oo, murtudo he Alla, miin Bii-Neddo, miin duu, mi saloto joomum wakkati ngartitoymi, miin he maleykaabe seniibe, teddungal Baabiraawo am no tokki.

Markus 9

¹ O wi'i be: —Goonga kaalananmi on, nder tawaabe do be hannden, wobbe maayataa ngi'aay Laamu Alla no warda he baawde.

Baylitol tagaadi lisa

² Balde jeegom gada kollitol no lisa tokkirtee, lisa adi Piyer, Yakuuba, he Yahaaya, be ɳabbi waamnde toowne gom. Tagaadi makko waylitii yeeso mabbe.

³ Kolte makko no yelkita, de ndawni tar. Walaa lonnoowo koltal baawdo boosi koltal ngal laaba faa ngal rawnira non.

⁴ Aahiibe tato been ngi'ii Eliya he Muusa mbanngi no kaalda he makko.

⁵⁻⁶ Kulkulal nanngi aahiibe tato been fuu faa Piyer tinni no haala fuulu faalaaji gom no wi'a: —Moodibbo, no woodi ko tawaaden do. Accu min nyiba hukumuji tati do. Aan worru, Muusa worru, Eliya worru.

⁷ Luuldere gom wari suddi be, sey daane gom yuwi nder luuldere ndeen wi'i: —Oo woni Biyam mo korsinmi. Kettinanee mo !

⁸ Nden aahiibe been ndaari ngi'aay neddo fuu se hanaa lisa.

⁹ Wakkati lisa he aahiibe mum been njippotonoo waamnde ndeen, lisa wi'i be to be kaalan neddo fuu ko be nji'ii sey wakkati Bii-Neddo ummitii e maayde.

¹⁰ Be njabi, amma be keddii, ibe yamodira hakkune mabbe maana « ummitaaki ».

¹¹ Nden be yami lisa, be mbi'i: —Dume wadi jannginoobe Tawreeta no mbi'a no tilsi Eliya arta Almasiihu warde ?

¹² Sey lisa jaabii be, wi'i: —Goonga, Eliya artata wara ginan, moyfina kuje fuu. Amma dume wadi dewte Alla mbi'i no tilsi Bii-Neddo torree sanne, yennie ?

¹³ Mido haalana on, Eliya wariinoo, himbe ngadanii mo ko ngidi hano no dewte Alla pillori dum.

Nyawtol suka laddaado gom

¹⁴ Wakkati be ngartunoo to aahiibe beeto, be tawi jama'aare mawne no fiili be. Jannginoobe Tawreeta no njeddodira he mabbe.

¹⁵ Wonnoobe nder jama'aare ndeen miilaayno nji'a lisa. Wakkati be nji'unoo mo be nani beldum, nden be ndoggi be njabbowii mo.

¹⁶ O yami be, o wi'i: —Dow dume njeddodirton he jannginoobe Tawreeta bee ?

¹⁷ Sey gorko gom fiirti hunnduko, wi'i lisa: —Moodibbo, mi waddanii ma biyam gorko mo ginnaaru beebi.

¹⁸ Wakkati dum ummani mo fuu, idum liba mo, hunnduko makko no wurtina nguufa. Omo ɳeryodira nyiye, o yoora karaw. Mi eeli aahiibe maada ndiiwa ginnaaru nduun, amma be keppi.

¹⁹ Nden lisa wi'i jama'aare ndeen: —Hey onon himbe jamaanu be ngoondinaay ! Faa nde ngondanmi he moodon ? Faa nde tinnotoomi mido munyana on ? Ngaddanee kam suka oon !

²⁰ lisa waddanaa suka oon. Wakkati ginnaaru nduun hi'unoo lisa, ndu dimmbi suka oon, ndu libi suka oon. O heddi omo tallitoo, hunnduko makko no wurtina nguufo.

²¹ lisa yami baaba oon, wi'i mo: —Illa nde dum hebi mo ? Baaba oon jaabii mo, wi'i: —Illa omo famdi.

²² Kile keewde indu liba mo nder hiite naa nder ndiyam ngam tefude no ndu warirta mo. Yurma min, mballaa min nde nii ada waawi !

²³ Nden lisa wi'i mo: —Nde nii mido waawi mbiidaa naa ? Too, huune fuu no hoyani goondindo.

²⁴ Wakkati mum da, baaba suka oon huubi, wi'i: —Mi goondini, amma wallam ngam goondinol sadii kam.

²⁵ Wakkati lisa hi'unoo himbe no ndogga warde, o sajiti ginnaaru nduun o wi'i: —Aan beebinoowo e pahinoowo, yuw gada suka oo, to tokku mo kaden faa abada !

²⁶ Ginnaaru nduun huubi, dimmbiri suka oon semmbe semmbe, yuwi gada makko. Suka oon wa'i hano maaydo nii, faa ko heewi nder wonnoobe don been no mbi'a o maayi.

²⁷ lisa nanngi junngo makko, umminii mo, o darii.

²⁸ Wakkati lisa naatunoo suudu, aahiibe makko ngari yami mo, mbi'i: —Dume wadi ko minen, min keppi riiwude ginnaaru nduun ?

²⁹ Nden lisa jaabii be, wi'i: —Du'aa'u tan, wadataa neddo riiwa iri ginnaaru nduu.

Piitaaki filla maayde e ummitaaki lisa

³⁰ Gada nyawtol suka beebaado oon, lisa ummidii aahiibe mum, be pedditi leydi Galili. O hidaa neddo fuu faama to o woni.

³¹ Omo waajoo aahiibe makko, omo wi'a be Bii-Neddo no jammbetee, wattee nder juude. O waree, balde tati gada mum, o ummitoo.

³² Aahiibe makko been paamaay maana haala makko, be kuli duu yamude mo.

Habaru lilaado burdo teddude

³³ Wakkati lisa he aahiibe mum njottinoo Kafarnahum, be naati suudu weerirde mabbe. lisa yami be, wi'i: —Dow dume ngondon odon njeddodira wakkati ngonnoden dow laawol ?

³⁴ Amma be njaabaaki, ngam dow burdo teddude hakkune mabbe be njeddodiri.

³⁵ lisa joodii, noddi be, kambe lilaabe sappo e dido been, wi'i be: —Neddo fuu hidi ardaade himbe, tilay sey heeda gada, laatoo golloowo mabbe, be fuu.

³⁶ O nanngi junngo cukalel gom, o darni yeeso mabbe, o huufi ngel,

³⁷ o wi'i be: —Jabbiido suka gooto hano cukalel ngel dow innde am, miin jaati jooomum jabbii. Jabbiido kam fuu, hanaa miin tan jabbii, lildo kam jooomum jabbii.

³⁸ Nden Yahaaya wi'i mo: —Moodibbo, min ngi'ii gorko gom no riiwira innde maa ginnaaji. Min kadi mo, ngam o wondaa he meeden.

³⁹ Sey lisa wi'i: —To kadee mo, ngam neddo fuu waawaa wadude haayne gom dow innde am, dey sedda gada mum, sakitoo bona innde am.

⁴⁰ Mo wanyaay en, fuu no wondi he meeden.

⁴¹ Goonga kaalanammi on, neddo fuu kokkudo on ndiyam nder nyederde ngam odon ngondi he Almasiihu, jooomum heppataa baraaje mum baa sedda.

⁴² Neddo fuu wadi gooto nder sukaabe goondinbe kam be wadi hakke, ko burani jooomum wodde woni kaaya mannga habbee he daane jooomum, nden jooomum faddee nder maayo.

⁴³ Se tawi junngo maada wadi ngadaa hakke, tayu ngo. Ngam naatude nder mbuurnam nduumiidam he junngo wooto, no buri moyfande neddo dina naatirde juude mum didi nder jahannama, hiite nge nyifataa abada.

[⁴⁴ Toon, gilyi mum mbaatataa, hiite mum duu nyifataa.]

⁴⁵ Se tawi koynal maa wadi ngadaa hakke, tayu ngal. Ngam naatude nder mbuurnam nduumiidam he koynal gootal no burani neddo dina faddeede koyde mum didi fuu no kuubi he mum nder jahannama hiite nge nyifataa.

[⁴⁶ Toon, gilyi mum mbaatataa, hiite mum duu nyifataa.]

⁴⁷ Se tawi hitere maada wadi ngadaa hakke, ittu nde. Ngam naatude Laamu Alla a dokko, no buri moyfande ma dina paddidedaa gite maada didi fuu no kuubi nder jahannama.

⁴⁸ Toon, gilyi mum mbaatataa, hiite mum duu nyifataa.

⁴⁹ No nyaamdu gom tilay sey wattanee lamdam ngam ndu wela, hano non duu himbe fuu sey hiite tukkee he mum'en heba jikkuuji mum'en ngarta lobbi.

⁵⁰ Lamdam huune lobbere non, amma nde dam lamsaa, dume lamsinta dam ? Laatee hakkune moodon hano lamdam, ngondon he jam.

Markus 10

Habaru ceergal

- ¹ lisa dilli Kafarnahum, fa'i gada maayo Urdun nder leydi Yahudiya. Jama'aare wari, fiilii mo, o tinni omo waajoo be hano no o woowrunoo waajoraade be.
- ² Sey Fariisa'en gom ngari to makko faa tunna mo, nden be yami mo, be mbi'i: —No daganii gorko seera deekum naa dagaaki ?
- ³ lisa jaabii be, wi'i: —Dume Muusa tilsiini on ngadon ?
- ⁴ Be njaabii, be mbi'i: —Muusa hokki laawol se gorko no seera deekum, winnda talkuru ceergal makko, nden seera mo.
- ⁵ Nden lisa jaabii be, wi'i: —Ngam on tibbe-nyireebe, wadi Muusa winndani on tilsiinoore ndee.
- ⁶ Amma illa fuddorde, wakkati Alla no tagannoo huune fuu,o tagi himbe gorko he debbo.
- ⁷ Ngam majjum wadi ko gorko no acca innum e bammum hawtaa he deekum,
- ⁸ be fuu dido be laatoo banndu worru. Ndenne joonin, be kanaa dido kaden, amma be go'o.
- ⁹ To neddo senndu ko Alla hawri.
- ¹⁰ Wakkati lisa he aahiibe mum kootunoo, aahiibe been yamti mo maana haala kaan.
- ¹¹ Sey o wi'i be: —Neddo fuu ceerdo deekum baaji goddo, yeeni,
- ¹² hano non duu, debbo fuu ceedudo he gorum, dey baaja, debbo oon duu yeeni.

Barkinol cukaloy

- ¹³ Nyannde gom himbe ngaddi cukaloy mum'en to lisa ngam o yowa juude dow makkoy, amma aahiibe been nduki be.
- ¹⁴ Wakkati lisa hi'unoo dum, dum naawi mo, nden o wi'i aahiibe been: — Accee cukaloy koy ngara to am. To kadee koy, ngam nanndube he makkoy njeyi Laamu Alla.
- ¹⁵ Goonga kaalanammi on, mo jabboraaki Laamu Alla hano no cukalel ngel jabboraai nii, joomum naatataa nder maggu.
- ¹⁶ Nden o wunndii cukaloy koy, o yowi juude dow makkoy, o barkini koy.

lisa e gorko diikudo gom

- ¹⁷ Nyannde gom, lisa no caka yaadu sey gorko gom doggi wari, hofi yeeso makko, wi'i mo: —Moodibbo lobbo, dume kaanumi wadude ngam hebude mbuurnam nduumiidam ?

¹⁸ lisa jaabii mo wi'i: —Ngam dume noddirtaa kam lobbo ? Lobbo fuu walaa sey Alla.

¹⁹ Ada anndi tilsinoje bi'ooje: To ittu yonki goddo, to yeenu, to wuju, to seedana fewre, to toonya. Teddin inna maa e bammaa. Ada anndi de naa ?

²⁰ Gorko oon wi'i: —Moodibbo, kujje dee fuu mido hakkili he majje illa cukaaku am.

²¹ Nden lisa daari mo daarde hidde, wi'i mo: —Huune worre tan hoddanii ma. Sonnoy ko njogidaa fuu, njeddana talkaabe, a heban baraaje dow. Gada mum, ngaraa tokkaa kam.

²² Gorko oo no diikudo sanne. Wakkati o nanunoo haalaaji dii, o balinii, o dillidi mettorgal berne.

²³ lisa daari aahiibe mum, wi'i: —Naatol jom njawdi nder Laamu Alla no tiidi faa !

²⁴ Nanol haala kaa haaydini aahiibe been sanne. O wi'i be kaden: —Gidaabe am, naatude Laamu Alla no tiidi faa !

²⁵ Ngam naatol ngolooba nder wudde battal no buri hoyde dina naatol jom njawdi nder Laamu Alla.

²⁶ Haayne beydi nanngude aahiibe been kaden. Be keddii, ibe yamodira hakkune mabbe, ibe mbi'a: —Ndenne, moy hisata ?

²⁷ lisa daari be, wi'i: —Ko heppori bii-aadama hepportaa Alla. Walaa fuu ko hepporta Alla.

²⁸ Sey Piyer firti hunnduko wi'i mo: —Minen, min mboppii fuu, min tokki ma !

²⁹ lisa jaabii be, wi'i: —Goonga kaalanammi on. Neddo fuu woppi wuro mum, rimdaabe mum worbe naa rewbe, neddo fuu woppi innum naa bammum, woppi sukaabe mum naa gese mum ngam am he ngam Habaru lobbo oo,

³⁰ joomum no heban ko buri dum kile hemre nder duuniyaaru ndu ngonden nder muudum joonin nduu. Joomum no heban cuudi, rimdaabe worbe he rewbe, inniraabe, bibbe e gese. Joomum no torretee duu nder mayru. Amma nder wakkati garoowo, joomum no heban mbuurnam nduumiidam.

³¹ Amma ardiibe heewbe keedan gada. Gadaabe been duu laatoto ardiibe.

Piitaaki filla maayde e ummitaaki lisa tatabi

³² Nyannde gom lisa no ardi aahiibe mum no tokki, ibe pa'i Ursaliima. Nder jahaangal mabbe ngaal, kulkulal no yaha no warta nder berde aahiibe been he nder berde wondunoobe he mabbe fuu. lisa noddi lilaabe mum sappo he dido been feere, o haalani be ko hewtoyttoo mo Ursaliima.

³³ O wi'i be: —Kettinee, joonin enen nii eden njaha Ursaliima, Bii-Neddo no wattetee nder juude mawbe cakkanoobe Alla he jannginoobe Tawreeta. Be ngatta mo nder juude be kanaa Yahudankoobe, be kiitoo mo kiite maayde.

³⁴ Be njawoo mo, be kartoo be tutta dow makko, be bocca mo, be mbara mo. Amma balde tati gada mum, o ummitoo.

Elgal Yakuuba e Yahaaya

³⁵ Yakuuba he Yahaaya, bibbe Jebede, ngari to lisa mbi'i mo: —Moodibbo, miden ngidi min eele goddum. Miden ngidi ngadanaa min dum duu.

³⁶ Sey lisa wi'i be: —Dume ngiddon mi wadana on ?

³⁷ Nden be njaabii mo, be mbi'i: —Nyannde njoodidaa dow joodorgal laamu maa ngu darja, accu min njoodoo takkol maada, gooto nyaamo maa, ooto nano maa.

³⁸ Nden lisa jaabii be, wi'i: —On anndaa ko eeloton. Odon mbaawi yarirde nyederde nde njaranmi ndeen naa ? Odon mbaawi munyi wadaneede batisma mo ngadanteemi oo naa ?

³⁹ Be njaabii mo, be mbi'i: —Miden mbaawi. Nden lisa wi'i be: —On njaran nyederde nde njaranmi ndeen, on ngadantee batisma mo ngadanteemi oon,

⁴⁰ amma joodaade nyaamo am naa nano am, hanaa miin woodi baawde hokkude dum. Alla moyfini joodorde dee ngam be o subi.

⁴¹ Wakkati aahiibe sappo beeto nanunoo ko Yakuuba e Yahaaya yamani ko'e mum'en, dum monnini be.

⁴² Sey lisa noddi be, be fuu, wi'i: —Odon anndi doole doole laamiibe be kanaa Yahudankoobe laamorii himbe mum'en. Mawbe mabbe been duu kolli baawde.

⁴³ Amma onon kay, dum wadataa hakkune moodon. Giddo laatoo tedduudo hakkune moodon, on fuu, no haani laatoo golloowo moodon.

⁴⁴ Kaden duu, giddo ardaade nder moodon, no haani laatoo maccudo moodon, on fuu.

⁴⁵ Bii-Neddo he hoore mum waraay faa gollanee, amma o wari faa o ngollana himbe fuu, o mursa yonki makko ngam hisinde himbe heewbe.

Bumtinol Bartima'us

⁴⁶ lisa he aahiibe mum ngari Yeriko. Wakkati lisa, aahiibe mum he jama'aare gom umminoo Yeriko no pa'i Ursaliima, bumdo gom bi'eteedo Bartima'us bii-Tima'us no joodii no garbina takkol laawol.

⁴⁷ O nani no wi'ee lisa mo Nasaratu woni no yawta, sey o fuddi huubude, omo wi'a: —lisa, taan Daawda, yurmam !

⁴⁸ Himbe heewbe tokkitii no cajitoo he makko, no mbi'a o dey'ita, amma kanko duu wakkati mum nii, o huubi kaden, o wi'i: —Taan Daawda, yurmam !

⁴⁹ Sey lisa darii, wi'i Bartima'us noddee. Nden, o noddaa o wi'aa: —Haya ! Umma, o wi'i ngaraa !

⁵⁰ Bartima'us garbisi, faddi suddamaare mum, wari to lisa.

⁵¹ lisa yami mo, wi'i: —Dume ngidaa mi wadane ? Bartima'us jaabii mo, wi'i: —Moodibbo, mido hidii mi wumta.

⁵² Sey lisa wi'i mo: —Yah ! Goondinol maada hisinii ma. Wakkati mum da o wumti, o tokki lisa, be ndilli.

Markus 11

Naatol lisa nder Ursaliima

¹ Wakkati lisa he aahiibe mum wonnoo hakkune Baytifaaji he Baytaniya, hedde har waamnde wi'eteene waamnde Jaytun, be mboddaaki Ursaliima sanne, sey lisa lili aahiibe mum dido gom,

² o wi'i be: —Ummee, njehhee nder wurel gonngel yeeso moodon ngeel. No nattirdon nder maggel, on tawan binngel ara gom, ngel waddaaka abada gom no habbii. Kabbitee ngel, ngaddanon kam.

³ Nde nii goddo yamii on wi'i ngam dumme wadi odon ngada dum, mbi'on Joomiraawo haajaa ngel. Dey o wartiran ngel law.

⁴ Be njehi, be tawi binngel ara ngel no habbii yaasi dammbugal baade ndeen, be kabbiti ngel.

⁵ Sey wonnoobe no ndarii don been yami be, mbi'i: —Dume ngatton do nii ? Dume kabbitanton arel ngeel ?

⁶ Aahiibe been njaaborii be dey-dey no lisa wi'irnoo be. Himbe been acci be, be ndillidi arel ngel.

⁷ Be njaari ngel to lisa, be mbedditi kolte mabbe dow maggel, lisa waddii.

⁸ Dow laawol, himbe dubbe mbedditi kolte mum'en, wobbe kelti licce mbeerti dow maggol.

⁹ Ardiibe mo he heedanbe mo gada no kuuba no mbi'a: —Hosanna ! Barkinaado woni gardo dow innde Joomiraawo !

¹⁰ Barke tabbita he laamu ngaroowu, laamu maama meeden Daawda ! Jettooje ngoodani Alla Toowdo !

¹¹ Wakkati lisa naatunoo Ursaliima, o naati nder Juulirde mawne. O hi'i huune fuu ko woni nder mayre. Amma ngam naange no yana, o wurtii Ursaliima, o yehi Baytaniya, kanko he aahiibe makko sappo e dido been.

Kudol ibbi

¹² Wakkati lisa he aahiibe mum ndawannoo Baytaniya no pa'i Ursaliima, lisa no nanannoo rafo.

¹³ Sey toon dow laawol, o holliri ibbi gom ngooduki haako. O yehi, o yeeewowi nde iki tawdee bibbe. Wakkati o yottinoo to makki, fuy non o tawaay he makki se hanaa kaakooli, wakkati dimol ibbe wadaay.

¹⁴ lisa wi'i ibbi kiin: —To neddo fuu yeeyito nyaama bibbe maa kaden !

Aahiibe makko nani ko o wi'i ki.

Diiwol bibbe luumo nder Juulirde mawne

¹⁵ No lisa'en njottorii Ursaliima, lisa naati jawreeru Juulirde Ursaliima mawne, o fuddi omo riiwa soodoobe e sonnoobe wonbe nder mayru. O libi teburuuji weccoobe ceede he joodorde sonnoobe buugaali.

¹⁶ O hadi yaha-warta bibbe luumoobe he donle mum'en nder mayre.

¹⁷ O waajii be o wi'i: —Hanaa no winndii nder dewte, Alla wi'i: Suudu am no inndirtee suudu to lenyi fuu ngarta du'oo ! Amma onon, on ngadii nduwumpere wuybe.

¹⁸ Mawbe cakkanoobe Alla he jannginoobe Tawreeta nani ko o wi'i. Be tefi joonkay no be mbardata mo, amma be kuli mo, ngam waaju makko naatii jama'aare ndeen sanne.

¹⁹ Wakkati naange yanunoo lisa he aahiibe mum mburtii hubere Ursaliima pa'i Baytaniya.

Du'aa'u gondudo he goondinol

²⁰ Jaangoore kippol teburuuji weccoobe ceede e sonnoobe buugaali been, lisa'en kejji illa beete coyfi Ursaliima. Wakkati be paani ibbi kiin sey be ngi'ii ko ki yoorii karaw faa he dadi.

²¹ Nden Piyer miccitii, wi'i lisa: —Moodibbo, ndaa ! Ibbi ki kudunodaa kiin yoorii.

²² Sey lisa jaabii, wi'i be: —Ngoondinee Alla !

²³ Goonga kaalanammi on. Neddo fuu bi'udo waamnde ndee doofa, saamoy ley maayo, nde nii joomum goondinii nder berne muudum, ko kam wi'i dum wadan. Sikka fuu walaa joomum no jaabantee ko wi'i dum.

²⁴ Ngam majcum wadi mido wi'a on, ko eeludon nder du'aa'u fuu, ngoondinee ko on kebii dum, on njaabantee dum duu.

²⁵ Kaden wakkati fuu mo ndaridon odon du'oo, nde nii no woodi mo njogitanidon, njaafanee mo ko o wadi on dum, ngam Baabii'on gondo dow yaafanoo on gacceeji moodon.

[²⁶ Amma se on njaafaaki, Baaba moodon gondo dow oon duu yaafataako hakkeeji moodon.]

To baawde lisa yuwi

²⁷ lisa he aahiibe mum ngarti Ursaliima. Wakkati lisa fiilotonoo nder Juulirde Ursaliima mawne, hooreebe cakkanoobe Alla, jannginoobe Tawreeta he mawbe Yahudankoobe badii mo,

²⁸ yami mo mbi'i: —Baawde deye ngadirtaa kujje dee fuu ? Moy hokki ma laawol wadude de ?

²⁹ Sey lisa jaabii be, wi'i: —Mi yaman on huune worre tan, onon duu. Nde nii on njaabake kam, mi haalanan on baawde deye ngadiranmi kujje dee fuu.

³⁰ Alla naa himbe kokki Yahaaya laawol wadude batisma ? Mido hettinanii on !

³¹ Sey ibe caawodira hakkune mabbe, ibe mbi'a: —Nde nii en mbi'i Alla, o wi'an ko wadi en ngoondinaay Yahaaya ?

³² Amma eden mbaawi wi'ude himbe naa ? Be yamodiri nde ibe mbaawi mbi'i nii ngam ibe kula himbe. To himbe fuu, tabbat Yahaaya gadoowo batisma no annabijjo.

³³ Sey be njaabii lisa, be mbi'i: —Min anndaa. Nden lisa wi'i be: —Too, miin duu, mi haalantaa on baawde deye ngadiranmi kujje dee fuu.

Markus 12

Banndol dow remoobe bonbe

¹ Nder Ursaliima lisa tinni no haalda aahiibe mum he hooreebe Yahudankoobe nder kippol haala, omo wi'a: —Neddo gom wadi ngesa cabiije. O wadi koogol o filitini nga. O wasi luggere boosirde, o nyibi suudu toownu ngam doomoobe magga. Nden o wuyi nga remoobe gom, o wadi jahaangal.

² Wakkati tebol cabiije deen yottinoo, o lili golloowo makko gom jabowa mbaka makko to remoobe been.

³ Remoobe been nanngi lilaado oon, piyi mo, njoofi mo juude bole.

⁴ Jom ngesa kaan liliti golloowo mum gom kaden to mabbe. Be eli mo, be njenni mo.

⁵ Jom ngesa oon lili faa hannden golloowo mum gom kaden, be mbari lilaado oon. O lili golloobe makko re'ataa he mabbe. Be piyi wobbe, be mbari wobbe duu.

⁶ Neddo gooto koraniido mo oon, woni biyiiko korsudo. Kanko duu o lili mo he mabbe, o wi'i hoore makko: « Be teddinan mo ngam o biyam. »

⁷ Amma remoobe been mbi'odiri hakkune mum'en: « Ma'adalla. Oo nii woni donoowo oon. Ngaree mbaren mo, heba ndonen ngesa ngaa ! »

⁸ Sey be nanngi mo, be mburtini mo nder ngesa ngaan, be mbari mo.

⁹ Gada pillaki kippol haala ngool, lisa yami, wi'i: —Too ! Joonin, noy jom ngesa ngaan wadata ? O waran kanko he hoore makko, o wara remoobe been, o halfina ngesa ngaan wobbe, naa noy ?

¹⁰ On njanngaay ko winndaa nder dewte deen, wi'aa: Hayre nde nyiboobe been mboppi ndeen, kayre laatii hoore nyibdi ndiin.

¹¹ Dum golle Joomiraawo, haayne non duu he giide meeden !

¹² Hooreebe Yahudankoobe tefi no nanngirta lisa, ngam be paamii ko kippol haala ngool, kambe ngol sappii. Amma be cuusaay jama'aare ndeen, ngam majjum wadi be acci mo, be ndilli.

Jobol janngal

¹³ Balde no njaha balde no ngarta sey nyannde gom Fariisa'en he himbe Hirudus lili lilaabe he lisa ngam tunna mo nder haalaaji makko.

¹⁴ Be ngari, be mbi'i mo: —Moodibbo, miden anndi ko goonga tan kaalataa. A hulataa neddo fuu, a burdinaay himbe, ada janngina laawol Alla goonga e goonga. No hegii min kokka laamiido Rooma mawdo janngal naa hegaaki ?

¹⁵ Min kokka mo naa to min kokku mo ? lisa faamani munafikaare mabbe, nden wi'i be: —Dume wadi ko odon tunna kam ? Ngaddanee kam tammal cardi, mi hi'a.

¹⁶ Be ngaddani mo. O yami be o wi'i: —Foto moy he innde moy woni do ? Be mbi'i mo: —Laamiido Rooma.

¹⁷ Nden o jaabii be, o wi'i: —Ndenne kokkee laamiido Rooma ko jeyi, kokkon Alla duu ko jeyi. Ko lisa jaabii dum haaynii be sanne.

Filla ummitaaki he maayde

¹⁸ Sadduki'en, kam'en ngoni yeddoobe no mbi'a ko maaydo fuu ummitittaako. Nyannde gom, be ummii be ngari to lisa.

¹⁹ Be yami mo, be mbi'i: —Moodibbo, Muusa tilsinii enen Yahudankoobe, nde gorko dewli, dey maayi rimaay, minyum naa mawnum dewla deekiiko ngam hebana mo jippotoobe.

²⁰ Wadiino rimdaabe jeddo gom. Arano oon dewli debbo mum, dey maayi, rimaay.

²¹ Didabo oon dewli debbo oon, kam duu maayi rimaay. Tatabo oon duu wadi hano non.

²² Rimdaabe jeddo been fuu tokki ndewli debbo oon, baa gooto mabbe rimaay. Gada maayde mabbe, be fuu, debbo oon duu maayi.

²³ Too, nyannde darnjal, moy nder mabbe laatoto goro debbo oo ? Ngam be fuu jeddo kabbani mo.

²⁴ lisa jaabii be, wi'i: —On mboofii, odon anndi ngam dume ? Ngam on paamaay ko dewte deen mbi'i, on anndaa duu baawde Alla.

²⁵ Ngam nyannde maaybe ummitii, worbe ndewlataa, rewbe duu ndewlataake. Himbe fuu no mbuuran hano no maleykaabe mbuurdiri nder kammu.

²⁶ Har ko daarata ummitaaki maaybe, on njanngaay dum jaa nder dewtere Muusa, nder taarihi wuumoore hubboore. Hano no Alla haaldiri he Muusa nii, wi'i: Miin woni Alla Ibrahim, Alla Isiyaaku, Alla Yakuuba.

²⁷ Nden lisa beydi wi'ude be: —O Alla w提醒urbe, o hanaa Alla maaybe. Ndenne, on mboofii sanne sanne.

Tilsinoore burne semmbe

²⁸ Nyannde gom jannginoowo Tawreeta gom nani yewtere lisa he Sadduki'en. O nani duu ko lisa jaabake be faa woodi. Jannginoowo Tawreeta oo badii lisa, yami mo wi'i: —Nder tilsinoje dee fuu, ndeye buri semmbe ?

²⁹ Nden lisa jaabii mo, wi'i: —Burne de fuu semmbe woni wi'ude: Hettina Isra'el ! Alla Joomiraawo meeden tan woni Joomiraawo.

³⁰ Hidir Alla Joomiraawo maa he berne maa fuu he yonki maa fuu he hakkillo maa fuu he semmbe maa fuu.

³¹ Tilsinoore didabere ndeen woni: Ngidaa gondo maa no ngidirdaa hoore maa. Walaa fuu tilsinoje burde tilsinoje didi dee semmbe.

³² Nden jannginoowo Tawreeta oon wi'i mo: —Moodibbo ! A haalii goonga, ko mbi'udaa Alla tan woni Joomiraawo, kaden duu Alla gom fuu walaa se hanaa kanko.

³³ Hidirde Alla he berne mum fuu he hakkillo mum fuu he semmbe mum fuu, he hidirde gondo mum hano neddo hidiri hoore mum, no buri sadakaaji buleteedi he sadakaaji fuu !

³⁴ Wakkati lisa hi'unoo ko jannginoowo Tawreeta oo jaaborake dum he hakkillo, nden o wi'i mo: —A woddaa Laamu Alla. Gada jannginoowo Tawreeta oo, neddo fuu suusaay yamude lisa goddum kaden.

Almasiihu e Daawda

³⁵ Nyannde gom lisa no waajoo nder Juulirde Ursaliima mawne, sey o yami, o wi'i: —Noy wadi jannginoobe Tawreeta no mbi'a ko Almasiihu taan Daawda non ?

³⁶ Ngam Daawda he hoore mum haali nder baawde Ruuhu Ceniido wi'i: Alla Joomiraawo wi'i Joomiraawo am: War, njoodaa nyaamo am, faa mi sorna waybe maa ley teppere maa.

³⁷ Daawda he hoore mum inndiri Almasiihu Joomiraawo mum. Ndenne, noy o laatortoo taaniiko tan ?

Pelol jannginoobe Tawreeta

Jama'aare e jama'aare woni no hettinanii lisa nder welwelo.

³⁸ Nder waaju makko, o wi'i be: —Tinnee, kakkilee he jannginoobe Tawreeta. Ibe ngidi bornaade kolte mawde. Ibe ngidi sanneede cannooje teddude nder luube.

³⁹ Ibe ngidi joodorde burde teddude nder baajordi. Ibe ngidi joodorde burde teddude nde nii be noddaama batu.

⁴⁰ Ibe eyta rewbe be goriraabe mum'en maayi ngam teetude njawdi mabbe. Ibe njunna du'aa'uuji mabbe ngam be limtee nder lobbube. Kiite naawde be ngadantee.

Sadaka debbo gom mo gorum maayi

⁴¹ lisa no joodii nder waajordu, omo hucciti he keesuwal mayru. Omo daara no himbe ngattirta hadiyaaji mum'en nder maggal. Riikube heewbe ngatti ceede dudde nder maggal.

⁴² Fotodiri nyannde mum debbo gom mo gorum maayi, mo walaa fuy, wari, watti buudoy didoy nder maggal.

⁴³ Sey lisa noddi aahiibe mum, wili be: —Goonga kaalanani on: Debbo oo, ko o watti nder keesuwal ngaal no buri ko beeto fuu ngatti.

⁴⁴ Ngam ko be ngatti nder keesuwal ngaal buytataa fuy nder njawdi mabbe. Amma debbo oo, ko o joginoo ngam o wuurdha, dum o watti nder maggal.

Markus 13

Filla cankitol Juulirde Ursaliima mawne

¹ Nyannde gom wakkati lisa wurtinoo nder Juulirde mawne, aahijo makko gom wi'i mo: —Moodibbo, ndaa kaayo mawko koo, kanko he nyibdiji boodusidii fuu !

² Sey lisa jaabii mo wi'i: —A hi'i nyibdi ndii, no ndi foti manngu, baa hayre worre hodataako no deki dow wonnde. Ndi fuu, ndi libetee.

Alamaaji timmoode duuniyaaru

³ Nyannde gom lisa no joodii dow waamnde wi'eteene waamnde Jaytun. Omo hucciti har Juulirde Ursaliima mawne. Sey Piyer, Yakuuba, Yahaaya he Andiire ummii njehi to makko kambe tan, yami mo, mbi'i:

⁴ —Haalan min nde libol ngool wadata. Alaama oye hi'eteetee wakkati dum hidii wadude ?

⁵ Sey lisa jaabii be, wi'i: —Kakkilee to neddo fuu majjina on.

⁶ Himbe heewbe no ngardan innde am, ibe mbi'a: « Miin woni Almasiihu. » Be majjina himbe heewbe.

⁷ Nde nii on nani habaru konuuji naa siri majji, to kulee. No tilsi dum wada, amma dum hanaa alaama kolloowo timmoode duuniyaaru.

⁸ Lenyol habdan he lenyol, laamu habdan he laamu. Dimmbaaki leydi wadan nokku nokkuuje, rafooji duu ngadan. Dum nanndaana he fuddorde qatawere.

⁹ Ndeenee ko'e moodon, ngam himbe no njaaran on to hiitotoobe. Be piyan on nder baajordi mabbe. Be ndarna on yeeso hooreebe kam e laamiibe ngam sabbu am, ngam ceedodon yeeso mabbe dow Habaru lobbo oo.

¹⁰ No tilsi Habaru lobbo oon waajee nder lenyi fuu.

¹¹ Wakkati be nanngoya on faa be njaara on yeeso hiitotoobe, to ko'e moodon kabbo dow ko kaaloton. Nde wakkati oon warri fuu, on keban ko kaaludon. Ngam hanaa onon kaalata, Ruuhu Ceniido haalata.

¹² Himbe no kokkitiran sakiraabe mum'en mbaree, baaba no hokkitiran biyum. Sukaabe no ummanto saaroobe mum'en, gada dabare be mbaree.

¹³ Ngam am, himbe fuu mbanyan on. Amma tarsiniido faa yottii he timmoode, joomum no hisintee.

¹⁴ On ngi'anhuune bonde, burne nyiddinaade no waddetee, darnee to nde haanaa darneede. (Janngudo dum fuu faama dum no woodiri.) Nden, tawaabe nder Yahudiya fuu ndoggira baamle.

¹⁵ Tawaado dow suudu, to jippoo wi'a naatan suudu hooya godsum.

¹⁶ Tawaado ngesa, to yeeyito hooya koltal mum.

¹⁷ Nder balde mum bone no saaman dow saawbe he musinoobe !

¹⁸ Eele Alla to dum fottodir he dunngu.

¹⁹ Ngam nder wakkati oon don, torra mawka waran. Illa wakkati Alla tagi duuniyaaru faa warde hannden iri makka wadaayno abada. Iri makka wadataa kaden duu faa abada.

²⁰ Nde nii Joomiraawo rabbindinaayno balde deen, neddo fuu hisataano. Amma o rabbindinii de ngam subaabe makko.

²¹ Nder wakkati oon, nde nii goddo wi'i on: « Ndaaree Almasiihu nii do » naa « too'en », to ngoondinee joomum.

²² Ngam almasiihuube fewreebe he annabiibe fewreebe mbanngowan, be ngada alamaaji e kaayde, ngam majjinde baa subaabe Alla been, nde nii no wadoo.

²³ Ndenne, kakkilee ! Mi haalani on huune fuu illa dum waraay.

Gartol Bii-Neddo

- ²⁴—Gada saddormaaji nyalaade deen, seynaange nibba, lewru accaa yeynude,
- ²⁵ koode caama, Alla wada baawde gonde dow fuu ndimmboo.
- ²⁶ Wakkati mum,Bii-Neddo no hi'etee, no wara dow duule. Omo warda baawde e teddungal manngal.
- ²⁷ O lilan maleykaabe makko nder kappa kuula duuniyaaru fuu, be kawrowa subaabe makko illa hoore leydi ndii faa hoore leydi ndiito.
- ²⁸ Too, ndaaree ibbi kii, ekkitodon godsum he makki. Nde nii licce makki keyditii, kaakooli makki mbilitii, odon anndi ko dunngu badake.
- ²⁹ Hano non kaden, nde nii on ngi'ii kujje dee no ngara, paamee ko wakkati oon badake, Bii-Neddo no dambugal wuro.
- ³⁰ Goonga kaalanammi on: Jamaanu oo timmataa tawee kujje dee fuu ngaraay.
- ³¹ Kammu e leydi taggan, amma haalaaji am timmataa abada.
- ³² Walaa anndudo nyalaane ndeen naa wakkati mo dum wadoyta, baa maleykaabe wonbe dow been, naa Biddo oon anndaa dum, sey nii Baabiraawo oon tan.
- ³³ Kakkilee, tinnee to on daanee ngam on anndaa nde wakkati oon warta.
- ³⁴ Wakkati oo no wi'ee omo nanndi e gorko gadudo jahaangal. O acci baade makko nder juude golloobe makko. O holli neddo mabbe fuu ko hakkiltoo. O wi'i doomoowo dambugal oon dooma ngal no woodiri.
- ³⁵ Ndenne, tinnee heba tawedon on ciryiibe, ngam on anndaa wakkati jom baade oon wartoya. No waawi wada o warta futuro naa caka jemma, naa fajiri fadde dontooje jogginde naa illa beete.
- ³⁶ To o juhu on, o tawa odon daani !
- ³⁷ Ko kaalanammi on dum, kam kaalanammi himbe fuu: Tinnee to on daanee !

Markus 14

Dabare nanngol lisa

- ¹ Balde didi fadde Juulde dimdinol Isra'ilankoobe e Juulde buuru mo walaa yuufinirdum, mawbe cakkanoobe Alla e jannginoobe Tawreeta no tefa nder cuccukka no nanngirii lisa, mbara mo.
- ² Amma ibe mbi'odira hakkune mabbe: —To en nanngu mo wakkati juulde deen, ngam to himbe murtu.

Bujol lisa nebbam uurdam

³ lisa no Baytaniya nder baade Simon, inndirteedo Simon Ceppinnga. Omo joodii, omo nyaama, sey debbo gom naati, no jogii faanu nebbam uurdam, caadidam sanne, dam hawrodiraaka he huune fuu. Debbo oon heli daane faanu nduun, joorti nebbam daam dow hoore lisa.

⁴ Nder himbe tawaabe toon been, wobbe berne mum'en metti, no mbi'odira: — Bonnude iri nebbam daam, dume dum nafata ?

⁵ Idam waawi sonneede, golloobe keme tato njobee, naa ceede deen kokkee talkaabe ! Be tokki ibe njanca debbo oon.

⁶ Sey lisa wi'i be: —Accee mo ! Ngam dume njancoton mo ? Ko o wadanii kam dum no woodi sanne.

⁷ Talkaabe no tawdee he moodon wakkati fuu, nde muuydon fuu odon mbaawi wadande be moyfere. Amma miin, mi tawdataake he moodon nyandde fuu.

⁸ O wadi ko o waawi. O wuji nebbam uurdam dam he banndu am ngam siryaade moobol am.

⁹ Goonga kaalananni on: Nokku fuu to Habaru lobbo oo waajaa nder duuniyaaru, ko debbo oo wadi dum, no filletee, ngam miccitaade he makko.

Habbi-daane dow lisa

¹⁰ Yahuuda Iskariyot, gooto nder lilaabe sappo e dido been, yehi to mawbe cakkanoobe Alla ngam wattude lisa nder juude mabbe.

¹¹ Be kettinani mo, be nani beldum, faa be adi alkawal be mbi'i kam'en kokkan mo ceede. Illa wakkati oo, Yahuuda no tefa, no jammborii lisa.

Hiraane Juulde dimdinol Isra'ilankoobe

¹² Nyalooma arano Juulde buuru mo walaa yuufinirdum, nyalooma mo be kirsannoo jawdi ngam Juulde dimdinol Isra'ilankoobe, aahiibe lisa yami lisa, mbi'i: —Toy ngidaa min ciryowoo hiraane juulde deen ?

¹³ lisa lili dido nder mabbe, wi'i be: —Ummee naatee hubeere ndee, on pottan gorko gom no ronndi loone ndiyam, tokkon mo.

¹⁴ Baade nde o naati ndeen, mbi'on joomiire moodibbo lili min, min yame toy suudu ndu o nyaamdata he aahiibe makko hiraane juulde nduun woni ?

¹⁵ Jom baade ndeen hollan on suudu mawnu gom, wonndu no deki dow wonndu. Moyfinee ndu, nder mayru ngadanton en hiraane ndeen.

¹⁶ Sey aahiibe dido been njehi, naatowi hubeere ndeen. Be ngiiti huune fuu ko lisa wi'unoo be, be ciryii hiraane ndeen.

¹⁷ Futuro, wakkati naange yanunoo, lisa wardi he lilaabe mum sappo e dido been.

¹⁸ Wakkati be kiirtotonoo, lisa wi'i be: —Goonga kaalananmi on: Hakkune moodon, onon nyaamdoobe he am, gooto nder moodon no jammboto kam.

¹⁹ Be balinii sanne, sey be yami mo gooto gooto, be mbi'ii: —Kori hanaa miin non ?

²⁰ lisa jaabii be, wi'i: —Gooto nder moodon, onon sappo e dido bee, gondo no suuwida junngo mum he am nder le'al gootal, oon non.

²¹ Bii-Neddo accan duuniyaaru hano no dum winndiraa dow makko nder dewte. Amma bone saaman dow jammbotoodo mo ! Joomum nde nii rimaakano non, nden no buranan dum.

²² Wakkati be nyaamannoo ndeen, lisa hooyi buuru, yetti Alla, helti mo, hokki be, wi'i: —Njabee, dum woni banndu am.

²³ Gada mum, o hooyi nyederde cabijam, o yetti Alla, o hokki be, be fuu be njari.

²⁴ O wi'i be: —Dum woni yiyam am, yiyam ndufeteedam ngam sabbu himbe heewbe, yiyam tabbintinoojam amaana Alla.

²⁵ Goonga kaalananmi on. Mi yarataa cabijam kaden, sey nii nder Laamu Alla.

²⁶ lisa he aahiibe been njimi jimi Jabuura, be mburtii, be njehi dow waamnde wi'eteene waamnde Jaytun.

²⁷ Toon lisa wi'i be: —On fuu, on mboppan kam ndoggon, ngam no winndaa, wi'aa: Mi fiyan duroowo oon, baali diin cankitoo.

²⁸ Amma nde mi ummitake, mi artan on Galili.

²⁹ Sey Piyer itti hunnduko, wi'i mo: —Baa nde nii be fuu be ndoggi be mboppi ma, miin kay, mi woppataa ma.

³⁰ lisa jaabii mo, wi'i: —Goonga kaalananmaami. Nder jemma oo, fadde ndontoori jogginde kile didi, a wi'an a anndaa kam kile tati !

³¹ Amma dum fuu hadaay Piyer wi'i mo kaden: —Baa nde a maayan non, mi maaydan he maada, abada mi wi'ataa mi anndaa ma. Non aahiibe beeto duu mbi'i.

Du'aa'u lisa nder Gesemaane

³² lisa he aahiibe mum ngari nokkuure wi'eteene Gesemaane, toon o wi'i be: —Njoodee do, mi yahan mi du'owo.

³³ O noddi Piyer, Yakuuba e Yahaaya, o yahdi he mabbe. Ibe don nii sey tayo-tayo fuddi nanngude mo, billaare naatani mo sanne.

³⁴ Sey o wi'i aahiibe makko: —Bononda berne am duudi sanne faa no tefa warude kam. Ndaree do, ndoomee kam, kakkilee to on daanee.

³⁵ O woddī be sedđa, o turni yeeso makko faa he leydi, omo du'oo, omo wi'a: —Baaba, nde nii tawi idum wadoo, woddinam nyederde torra kaa.

³⁶ Yaa Abba am ! Walaa ko hepporte. Amma to dūm laatoo muuyde am, dūm laatoo muuyde maa aan.

³⁷ Nden o warti, o tawi aahiibe been no daanii. Sey o wi'i Piyer: —Simon ! Simon ! A daanii naa ? Jaa a waawaa doomude kam baa nii yamnde worre ?

³⁸ Ummee, ndu'ee, to on caamu nder cii'aaki. Berne no hidī amma banndu tampi.

³⁹ lisa soyfii kaden, du'ii hano no o du'ori arannde nii.

⁴⁰ O warti, o tawi ibe daanii kaden. Doyngol mabbe moddi sanne. Be mbaawaa joodaade ndoomi, be keppi duu fuu ko be njaabortoo lisa.

⁴¹ lisa yehi, warti tatabere mum, o wi'i be kaden: —Faa joonin odon daanii, odon powta naa ? Too, joonin kay hanti. Wakkati mo Bii-Neddo wattetee nder juude wadoobe hakke oon wari.

⁴² Ummee ndillen ! Ndaa, jammbotoodo kam oon nii, no wara.

Nanngol lisa

⁴³ lisa no caka haala, sey Yahuuda, gooto nder lilaabe makko sappo e dido been, yottii no wondi he himbe heewbe. Mawbe cakkanoobe Alla, jannginoobe Tawreeta, he mawbe Yahudankoobe gom lili be, ibe njogii takubaaje he cabbi.

⁴⁴ Tawi Yahuuda jammbotoodo mo oon, tinndinnoo be wi'i: —Mo mbunndotoomi oon, kam woni mo. Nanngon mo, njaaron, paddodon mo.

⁴⁵ No Yahuuda yottorii, fonndi lisa, wi'i mo: —Moodibbo ! Sey o wunndii mo.

⁴⁶ Wardube he makko, nanngi lisa.

⁴⁷ Aahijo lisa gom tawaado hadde mabbe, sorti takubaahi mum, soppi gollanoowo mawdo cakkanoobe Alla, o tayi nowru makko.

⁴⁸ Sey lisa wi'i be: —Ko wadi ngardudon takubaaje e cabbi faa nanngon kam hano miin woni mawdo murtube ?

⁴⁹ Mido wondunoo he moodon wakkati fuu nder Juulirde mawne mido waajoo. On nanngaay kam, amma tilay ko dewte Alla mbi'i dūm tabbita.

⁵⁰ Sey aahiibe been fuu ndoggi mboppi mo.

⁵¹ Jokolle gom no wakkii wudere mum, tokkitii gada koyde lisa. Be tefi be nannga mo,

⁵² o woppi wudere makko, o doggi banndu boldu.

lisa yeeso dawroobe mawbe

⁵³ Nanngunoobe lisa been njaari lisa to mawdo cakkanoobe Alla fuu. Mawbe cakkanoobe Alla, jannginoobe Tawreeta, he mawbe Yahudankoobe gom kawri nokkuure ndeen.

⁵⁴ Piyer toowti be sedda, tokkitii be naako nder batamaare baade mawdo cakkanoobe Alla oon. Nden kanko duu o wari, o joodii hadde doomoobe baade been, omo yilfoo.

⁵⁵ Mawbe cakkanoobe Alla he hawriine dawroobe no tefa ko peliri lisa ngam o waree, amma be kebaay dum.

⁵⁶ Heewbe no tuuma mo dow fewre, amma haalaaji mabbe ngalaa no tokkodira.

⁵⁷ Nder mabbe wobbe tuumi mo, mbi'i:

⁵⁸ —Min nani omo wi'a, o liban Juulirde mawne nde himbe mahiri juude mum'en. Nden nder balde tati o nyiba juulirde nde junngo fuu mahaay.

⁵⁹ Be potaay baa dow haala ka be mbi'i kaa.

⁶⁰ Nden mawdo cakkanoobe Alla oon ummii, darii caka jama'aare ndeen, yami lisa wi'i: —No woodi ko njaabotodaa dow ko be mbi'i dow maada dum naa ?

⁶¹ lisa deyfiti, wi'aay baa. Mawdo cakkanoobe Alla oon yami mo kaden, wi'i: —Aan woni Almasiihu, Bii-Alla Jom barke naa ?

⁶² lisa jaabii mo, wi'i: —Miin non. On ngi'anBii-Neddo no joodii nyaamo Jom baawde, no wara dow duule.

⁶³ Sey mawdo cakkanoobe Alla oon berne mum ummii, serki kolte mum, wi'i: —Haala gom no gada kaden burka ka naa ?

⁶⁴ On narrii noppi moodon ko o bonni innde Alla. Dume ngi'udon nder huune ndee ? Nden be fuu, be mbi'i omo haani wareede, omo haani wareede.

⁶⁵ Nder mabbe, wobbe kaarti tutti dow makko, cuddi yeeso makko, luyfli mo, mbi'i mo: —Nde nii a annabijjo, haalan min moy fii ma ! Doomoobe baade ndeen duu tinni no piya mo.

Piyer wi'i anndaa lisa

⁶⁶ Wakkati Piyer wonnoo nder batamaare baade mawdo cakkanoobe Alla oon, sey gooto nder horbe baade ndeen yottii.

⁶⁷ O hi'i Piyer no yilfoo, o yeewi Piyer faa woodi, o wi'i mo: —Aan duu, ada wondunoo lisa mo Nasaratu.

⁶⁸ Piyer yeddi, wi'i mo: —Mi anndaa ! Mi faamaay ko kaalataa. No Piyer haaliri haala kaa, sey o ummii, o darowi dammbugal baade ndeen. [Wakkati mum da ndontoori joggini.]

⁶⁹ Kordo oon wurtii, fotti he makko kaden, sey haalani darinoobe don been, wi'i be: —Oo duu, no gooto nder mabbe !

⁷⁰ Piyer yeddi kaden. Booyi sedda gada mum, sey darinoobe don been mbi'i mo: —Sikka fuu walaa, nder mabbe njeyadaa, ngam a bii-leydi Galili.

⁷¹ Sey Piyer fuddi hunaade. Omo hunoo, omo hutto, omo wi'a: —Mi anndaa gorko mo kaalaton haala mum oo sam !

⁷² Wakkati mum da, ndontoori joggini nde didabere. Sey Piyer miccitii ko lisa wi'unoo dum: « Fadde ndontoori jogginde kile didi, a wi'an a anndaa kam kile tati. » Nden Piyer darii yaasin tinni no wulla no wulla.

Markus 15

Yamde Pilaatus

¹ Mawbe cakkanoobe Alla, jannginoobe Tawreeta, mawbe Yahudankoobe he tawaabe nder hawriine dawroobe, kawri illa beete caawodiri. Be kabbi lisa, be njaari to Pilaatus.

² Nden Pilaatus yami mo, wi'i: —Aan woni laamiido Yahudankoobe oon naa ? lisa jaabii mo, wi'i: —Aan e hoore maa wi'i ka.

³ Sey mawbe cakkanoobe Alla been tinni no pela lisa dow kujje keewde.

⁴ Pilaatus yamti lisa kaden wi'i: —Walaa ko njaabotodaa naa ? A nanaay ko be mbi'i dow maada dum fuu naa ?

⁵ Amma lisa fiirtaay hunnduko, jaabii be. Rafi njaabaaki lisa kiin haaydini Pilaatus.

lisa hiitanaama kiite maayde

⁶ Juulde dimdinol Isra'ilankoobe fuu, himbe no cubo kasunke gooto mo yoofantee.

⁷ Juulde dimdinol gom ngari fotodiri, gorko gom bi'eteedo Barabas no uddidaa he murtube gom. Murtube bee, nder murtol mum'en mbaraana goddo.

⁸ Nyannde juulde dee jama'aare wari to Pilaatus, eeli mo o wadana be ko woowi Wadeede he juulde fuu dum. Kam woni o yoofana be kasunke gom.

⁹ Nden o jaabii be, o wi'i: —Odon ngidi mi yoofana on laamiido Yahudankoobe oo naa ?

¹⁰ Pilaatus jaaborake nii ngam no anndi ko haasidaaku wadi mawbe cakkanoobe Alla ngaddi lisa to mum.

¹¹ Kambe duu tutii jama'aare ndeen wara, eela dum kam yoofa Barabas no buri kam yoofa lisa.

¹² Pilaatus yamii be kaden, wi'i: —Ndenne, dume ngiddon mi wada, mbi'oton laamiido Yahudankoobe oon nee ?

¹³ Sey be kuubi, be mbi'i: —Tontu mo dow bardugal !

¹⁴ Pilaatus yami be, wi'i: —Dume o wadi ko foti nii fuu ? Sey be kuubi sanne be mbi'i: —Tontu mo dow bardugal !

¹⁵ Pilaatus yoofi Barabas ngam welnude berne jama'aare ndeen. O hokki laawol lisa boccee, tontowee dow leggal bardugal.

Jawaaki lisa

¹⁶ Soogeeji diin njaari lisa nder batamaare baade Pilaatus, be kawri soogeeji diin fuu.

¹⁷ Be bornii lisa alkubbaare wodeere gom. Be canyi taarde gi'e, be kippi dow hoore makko.

¹⁸ Be puddi salminde he makko, ibe mbi'a: —Alla sabbinate, laamiido Yahudankoobe.

¹⁹ Be piiri mo loocol dow hoore, be kaarti be tutti dow makko. Be kofi yeeso makko, ibe cujidana mo.

²⁰ Wakkati be njawinoo mo faa heyi be, be itti alkubbaare ndeen, be bornii mo kolte makko. Be njaari mo yaasin faa be tontowa mo.

Tontol lisa

²¹ Simon, baaba Skandaaru e Rufus, gorko jeyaado Sirene, no wara no yuwa gese sey fotti lisa he soogeeji diin. Soogeeji diin tilisini mo o wakkoo leggal bardugal lisa ngaal.

²² Be njaari lisa nokkuure wi'eteene Golgota. MaanaGolgota woni « nokkuure laalagal hoore ».

²³ Be kokki lisa cabijam kawrodiridam he dakke kaadde gom ngam o yara, amma o salii.

²⁴⁻²⁵ Yamde jeenay subaka, be tonti lisa dow leggal ngaal. Be piyi kolte makko caaca, ngam be ndaara moy hebata de.

²⁶ « Laamiido Yahudankoobe » winndaa dow alluwal, be takki ngal dow timtude hoore makko. Dum woni sabaabu mo wadi o tontaa.

²⁷ Be tontidi mo he wuybe dido gom, oo nyaamo makko, ooto nano makko.

[²⁸ Dum tabbintini ko dewte mbi'ii: O fiyete sawru bonbe.]

²⁹ Yawtoobe har toon been no njenna mo, no njinnga ko'e mum'en, no mbi'a: —Hey ! Libowel Juulirde mawne, dey nyibitoo nde nder balde tati,

³⁰ dannu hoore maa. Jippa dow leggal bardugal ngaal !

³¹ Noon duu, mawbe cakkanoobe Alla e jannginoobe Tawreeta tinni no njaltinoo mo hakkune mum'en, no mbi'a: —O dannii wobbe, dey o waawaa dannude hoore makko !

³² Almasiihu, Laamiido Isra'el jippoo dow leggal bardugal ngal joonin joonin. Nde nii en ng'i'ii dum, en ngoondinan mo ! Himbe dido tontidaabe he makko been duu no njenna mo.

Maayde lisa

³³ Nyannde lisa tantanoo ndeen, caka nyalooma, nimre huuri leydi ndiin fuu faa dum wadi jamde tati.

³⁴ Har yamnde tati juura, lisa fii wullaanu mawnu, wi'i: —Eli, Eli, lema sabaktani ? Kam woni: Yaa Alla am ! Yaa Alla am ! Dume wadi ko mboppudaa kam ?

³⁵ Wakkati darinoobe toon been nanunoo dum, wobbe nder mabbe mbi'i: —Kettinee, omo nii omo nodda Eliya !

³⁶ Nden gooto nder mabbe doggi, suuwowi tekkere nder ndiyam lammudam, habbi he loocol, waddi nde hadde hunnduko lisa ngam lisa siiboo dam. Nden o wi'i: —Accee, ndaaren tawte Eliya no waran jippina mo !

³⁷ lisa fii wullaanu mawnu kaden, sey o foofi foofaango makko sakitiingo.

³⁸ Riido palaado nder Juulirde mawne oon serki illa dow faa ley, laatii pecce didi.

³⁹ Hooreejo soogeeji Rooma darinoodo yeeso lisa oon hi'i no lisa acciri duuniyaaru. Nden o wi'i: —Sikka fuu walaa, neddo oo no Bii-Alla !

⁴⁰ Rewbe gom toowti don sedda, ndarii no ndaara. Nder mabbe no tawa: Mariyama mo Magdaala, Salome he Mariyama inna Yoses he Yakuuba inndirteedo Pamarel.

⁴¹ Rewbe bee, tokkunoo lisa no ngollana mo, wakkati o wonnou Galili. Rewbe heewbe gom duu, yaadunoobe he makko Ursaliima no ngonnoo don.

Moobol lisa

⁴² Hiiri, fotodiri he jemma nyalaane fowteteene, himbe no ciryanoo juulde deen.

⁴³ Sey Yusufu mo Arimatiya, tawaado nder hawiine dawroobe, neddo non kettinanteedo sanne nder mayre, kedido banngol Laamu Alla. O hulaay fuu yahde to Pilaatus ngam naaraade mo banndu lisa.

⁴⁴ Wakkati Pilaatus nanunoo ko lisa booyaay dow bardugal ngal ko maayi, dum haaynii mo. Nden o noddi mawdo soogeeji Rooma, o yami dum se goonga fuu lisa maayi.

⁴⁵ Wakkati mawdo soogeeji diin haalannoo mo dum, o hokki Yusufu laawol hooya banndu lisa.

⁴⁶ Yusufu soodi kasanke, jippini banndu lisa, wadi ndu kasanke. O watti mo nder annyeere sebaane nder tepaare. Gada mum, o wadi kaaya mannga gom tallitaa, dammbugal annyeere ndeen uddaa.

⁴⁷ Mariyaama mo Magdaala e Mariyaama inna Yoses ngi'ii to lisa wattaa.

Markus 16

Ummitaaki lisa

¹ Nyalaane fowteteene ndeen wari, yawti. Mariyaama mo Magdaala, Salome he Mariyaama inna Yakuuba, coodi uurdiji faa mbuja banndu lisa.

²⁻³ Dow laawol fadde mabbe yottaade, ibe yamodira, ibe mbi'a: —Moy tallitanta en kaaya ngonnga dammbugal annyeere ndeen ? Rewbe bee ngari to annyeere ndeen, alal illa beete.

⁴ Amma wakkati be njottinoo, be ngi'ii kaaya ngaan tallitaama.

⁵ Wakkati be naatunoo nder annyeere ndeen, sey be ngi'i har nyaamo mabbe, jokolle gom no joodii, no bornii kolte daneeje, sey be kuli.

⁶ Jokolle oon itti hunnduko wi'i be: —To kulee ! lisa mo Nasaratu tontanoodo oon, tefoton. O ummitake, o walaa do. Ndaa nokku to o wattanoo don nii.

⁷ Joonin sey njehon, mbi'owon Piyer he aahiibe makko beeto ko o artan be Galili. Toon ngi'oyton mo hano no o wi'irnoo on dum.

⁸ Rewbe been ndoggi, mburtii, no ndiwna, dum wemmbii be sanne. Be kuli sanne faa be keppi haalande dum neddo fuu.

⁹ Alal, illa subaka wakkati lisa ummitii, Mariyaama mo Magdaala, mo o riiwunoo ginnaaji jeddi dow mum, kam o arti wanngande.

¹⁰ Mariyaama yehi haalanowi wondunoobe he lisa been, o tawi ibe balinii, ibe mboya.

¹¹ Amma baa ko Mariyaama wi'i be he hoore mum hi'i mo, be ngoondinaay ummitaaki lisa kiin.

¹² Gada lisa wanngani Mariyaama, aahiibe lisa dido gom no pa'i nguroy gom, kambe duu o wannganii be nder nanndi gom.

¹³ Be ngarti be kaalani aahiibe beeto, amma aahiibe been ngoondinaay haala mabbe.

¹⁴ Ko sikitii, o wanngani aahiibe makko sappo e go'o been, wakkati be nyaamannoo. O nanaay beldum rafi goondinol e njorki berde mabbe. O duki be duu ngam be ngoondinaay warbe mbi'i kam'en ngi'ii mo, o ummitake.

¹⁵ Nden o wi'i be: —Njehee, mbaajee himbe dow Habaru lobbo oo nder kappa kuula duuniyaaru fuu.

¹⁶ Neddo fuu goondini, wadana batisma, joomum no hisintee. Amma neddo fuu mo goondinaay no hiitete.

¹⁷ Alamaaji kaaydiniidi gi'eteedi he goondinbe nii: Be ndiiwan ginnaaji bondi dow innde am. Be ndu'oto nder demle feere feereeje de be meedaay haalude.

¹⁸ Be nanngiran juude mabbe bolle. Baa nii be njari tooke, dum wadantaa be huune fuu. Be njowan juude mabbe dow nyawbe, nyawbe been nyawtaa.

Yeencinol lisa e cankitol Habaru lobbo

¹⁹ lisa Joomiraawo meeden haalani aahiibe mum kuppe dee fuu, nden o yencinaa dow. O yehi o joodowi nyaamo Alla.

²⁰ Aahiibe makko been duu cankiti nder duuniyaaru, no mbaajoo nokku fuu. Joomiraawo wondi he mabbe, o hokki be baawde wadude kaayde ngam tabbintinde ko be mbi'ata fuu to makko dum yuwi.]

Luka

Luka 1

Ko wadi dewtere ndee winndaa

¹ Yaa Tawfilus teddudo, himbe dubbe puddi winndude habaru dow ko lisa wadi hakkune meeden.

² Habaru mo be mbinndi oo duu, yuwaana he kunndule aranbe seedoriibe gite mum'en ko lisa wadi. Kambe duu laatii halfinaabe golle anndinde himbe haala Alla.

³ Miin duu, mi tewtirii hakkillo am kujje deen fuu ngam mi winnda de dey-dey no de ngadira.

⁴ Mi winndanii ma habaru oo ngam tabbintina goongaaku ekkintinol ngol kebudaa.

Bannginol dimeeki Yahaaya gadoowo batisma

⁵ Nder laamu Hirudus, laamiido leydi Yahudiya, no woodunoo cakkanoowo Alla gom bi'eteedo Jakariya, jeyaado nder hawriine cakkanoobe Alla wi'eteene Abiya. Dee-Jakariya no wi'ee Elisabet, o yuwi he lenyol Haaruuna.

⁶ Jakariya e deekum fuu no dartiibe yeeso Alla, feloore fuu walaa he mabbe. Be tokkuge tilsinoje Joomiraawo e farillaaji mum duu.

⁷ Be kebaay beyngu, ngam Elisabet no dimaro, be fuu dido duu, be naywi.

⁸⁻⁹ Nder tawaangal cakkanoobe Alla, cakkanoowo Alla gom subetee, naata nder Juulirde mawne ngam wadude sadakaaji gadanteedi Alla. Nyanne gom, kudel Jakariya subaa ngam o naata nder Juulirde mawne, o wula uurdi nder mayre.

¹⁰ Wakkati uurdi ndiin wuletee, jama'aare ndeen fuu darii yaasin no du'oo.

¹¹ Sey maleykaajo Joomiraawo gom wanngani mo, no darii nyaamo urorde ndeen.

¹² Wakkati Jakariya hi'unoo maleykaajo oon, hakkillo makko ummii, kulol nanngi mo.

¹³ Amma maleykaajo oon wi'i mo: —Jakariya, taa hulu, ngam du'aa'u maada jaabaama. Elisabet, jom suudu maa, no rimante biddo gorko, inndiraa mo Yahaaya.

¹⁴ Suka dimaado oo no waddante welwelo manngo. Himbe dubbe nanan beldum dimeeki makko.

¹⁵ O laatoto neddo mawdo yeeso Joomiraawo. O yarataa cabijjam e ko soptinta hoore fuu. O heewan Ruuhu Ceniido illa nder reedu inniiko.

¹⁶ O wartiran bibbe Isra'el dubbe to Alla Joomiraawo mo be ndewata.

¹⁷ O artan Almasiihu warde. Nder ir baawde Ruuhu Alla de annabi Eliya hebunoo o wartirta berde baabiraabe har bibbe mum'en, hakkillooji murtube har himbe dartiibe. O siryoo lenyi duu ngam garki Joomiraawo.

¹⁸ Jakariya yami maleykaajo oon, wi'i mo: —Noy anndiranmi ko mbiidaa dum no goonga ? Ngam miin, mi naywi, deekam duu, duubi mum duudi.

¹⁹ Maleykaajo oon jaabii mo, wi'i: —Miin woni Jibirilla takkiido Alla, lilaado he maada ngam haalane habaru lobbo oo.

²⁰ Joonin a beebeete, a waawtaa yecci sey nyannde ko mbi'umaami dum tabbiti, ngam a goondinaay. Amma dum tabbitowan nde wakkati majjum wadi.

²¹ Himbe no yaasin no ndoomi Jakariya. Dum haaydini be ko o booyi nder Juulirde mawne ndeen.

²² Wakkati o wurtinoo, o heppi fuu haaldude he mabbe. Nden be paami ko o hi'i ko haaydini gom nder mayre. O beebii, o darii omo tinndina be he juude.

²³ Wakkati golle makko kantunoo, o hooti wuro makko.

²⁴ Balde sedda gada mum, deekiiko Elisabet saawi, suudii lebbi joy, no wi'a:

²⁵ —Ndaaree ko Joomiraawo wadani kam. Nder wakkati mo hid, o hi'i yurmeene am, o ittanii kam mone yeeso himbe.

Bannginol dimeeki lisa

²⁶ Nder lewru Elisabet jeegaburu, Alla lili maleyka Jibirilla Nasaratu nder leydi Galili.

²⁷ O lili mo he surbaajo nannganaado Yusufu, yuwdo he lenyol Daawda. Surbaajo oo no wi'ee Mariyaama, o anndaa gorko abada.

²⁸ Jibirilla wari to makko, wi'i mo: —Jam woni, aan kebudo moyfere yuwne to Alla. Joomiraawo no wondi he maada.

²⁹ Haala Jibirilla ummini hakkillo Mariyaama sanne faa omo yama omo yamtinoo hoore makko maana sannoore ndee.

³⁰ Jibirilla wi'i mo: —Taa hulu, Mariyaama, ngam a hebii moyfere yuwne to Alla.

³¹ Ndaa, a saawan, ndimaa biddo gorko, inndiraa mo lisa.

³² O laatoto mawdo, o noddirtee Bii-Alla Toowdo. Alla Joomiraawo hokkan mo laamu maamiiko Daawda.

³³ O laamoto dow lenyol Yakuuba faa abada abadin, laamu makko duu walaa keerol.

³⁴ Mariyaama yāmi maleyka Jibirilla, wi'i: —Noy dūm laatortoo, miin mo anndaa gorko sam ?

³⁵ Jibirilla jaabii mo, wi'i: —Ruuuhu Ceniido no jippoto dow maada, baawde Alla Toowdo no huurete. Ngam majjum, biddo ceniido mo ndimataa oon no noddirtee Bii-Alla.

³⁶ Ndaa Elisabet, sakiike maa duu saawi. Baa ko o naywi, o riman biddo gorko. Kanko mo himbe mbi'annoo no dimaro, jooni omo nder lewru makko jeegaburu,

³⁷ ngam walaa fuu ko hepporta Alla.

³⁸ Mariyaama jaabii mo, wi'i: —Ndaa, mi kordo Joomiraawo. Dum wada he am hano no mbi'irdaa. Nden maleykaajo oon dilli.

Mariyaama humpitowake Elisabet

³⁹ Nder balde Jibirilla haaldunoo he Mariyaama, nyannde gom Mariyaama ummii dow ko yaawi yehi nder wuro leydi Yahudiya gom tawaango nder baamle.

⁴⁰ Wakkati o yottinoo, o naati nder hoggo Jakariya, o sanni Elisabet.

⁴¹ Wakkati Elisabet nanunoo sannoore Mariyaama ndeen, biyiiko dimmbi nder reedu makko. Elisabet hebbinaa Ruuhu Ceniido,

⁴² o huubi daane mawne, o wi'i: —A barkinaado burdo rewbe fuu, biddo gondo nder reedu maa duu no barkinaado !

⁴³ Noy potumi, faa inna Joomiraawo am wara to am ?

⁴⁴ Ndaa, wakkati sannoore maa tobbinoo nder nowru am, biddo gondo nder reedu am dimmborake welwelo.

⁴⁵ A beldō hoore, aan goondindo kumnol ko Joomiraawo wi'unoo ma !

Jimol Mariyaama

⁴⁶ Mariyaama wi'i: —Yonki am no teddina Joomiraawo,

⁴⁷ berne am duu heewi welwelo Alla Kisinoowo kam,

⁴⁸ ngam o jabi daarude kam, miin kordo makko leesudo. Illa jooni, jamanuji fuu no noddiran kam beldō hoore.

⁴⁹ Ngam Jom baawde wadanii kam kujje mawde ! Innde makko no seniine.

⁵⁰ Yurmeene makko no faa abada dow huloobe mo fuu nder jamanuji fuu.

⁵¹ O wadī kujje mawde he junngo makko semmbidingo,
o sankitii be berde mum'en keewiri mawnitaare.

⁵² O jippinii laamiibe dow laamu mum'en, leesube duu, o banti dum'en.

⁵³ O harni rafaabe kujje lobbe,
riikube duu, o soyfī dūm'en juude bole.

⁵⁴⁻⁵⁵ O walli lenyol Isra'el, lenyol tawaangol nder golle makko. O yeggitaay alkawal ngal o wadannoo maamiraabe himbe Isra'el, Ibrahim e jippotoobe he mum faa abada.

⁵⁶ Mariyaama joododii he Elisabet ko wadata lebbi tati, nden gada mum o hooti.

Dimeeki Yahaaya gadoowo batisma

⁵⁷ Wakkati lebbi Elisabet kuubunoo, o rimi biddo gorko.

⁵⁸ Wondiraabe makko e koreeji makko fuu nani moyfere mawne ndee nde Joomiraawo wadani mo. Nden be kawri be mbelbeltidi he makko.

⁵⁹ Wakkati cukalel ngel wadunoo balde jeddi, himbe ngari juulnol maggel. Be ngidjino wattande ngel Jakariya,

⁶⁰ amma inniigel jaabii be, wi'i: —Aa'a, ngel wattee Yahaaya.

⁶¹ Nden be njaabii Elisabet, be mbi'i: —Nder lenyol maa fuu, walaa inndiraado ir innde ndee.

⁶² Be yami baabiigel nder beebeere, noy o hidj ngel wattanee.

⁶³ O wi'i kam hokke alluwal. O hokkaa ngal nden o winndi dow maggal o wi'i: —Ngel wattanee Yahaaya.

Dum haaydini himbe fuu.

⁶⁴ Wakkati Jakariya wi'unoo ngel wattanee Yahaaya, wakkati mum da, hunnduko makko fiirtii, demngal makko yoofaa, o fuddi omo haala, omo teddina Alla.

⁶⁵ Kulal nanngi tawaabe seraaji makko fuu. Habaru oon sankitii nder wurooji tawaadi nder baamle Yahudiya fuu.

⁶⁶ Nanudo habaru oo fuu jogii mo nder berne mum, tinni no yama hoore mum no wi'a: « Dume cukalel ngel laatoytoo nde ngel mawni ? » Ngam nde goonga junngo Joomiraawo no wondi he maggel.

Annabaaku Jakariya

⁶⁷ Jakariya, baaba cukalel ngel heewnaa Ruuhu Ceniido, nden wadi annabaaku, wi'i:

⁶⁸ —Teddungal laatanoo Joomiraawo, Alla Isra'el, ngam o walli himbe makko, o soptini be.

⁶⁹ O lildani en Kisinoowo jom semmbe, jippotodo he golloowo makko Daawda.

⁷⁰ Dum duu woni ko o haalunoo illa arannde har kunndule annabiibe makko seniibe.

⁷¹ O wi'i o hisinan en honnoobe en,
o soptinan en he juude waybe men fuu.

⁷² O holli maamiraabe men yurmeene
o jogake amaana makko ceniido,

⁷³ amaana mo o hunaninoo maamii'en Ibrahim.

⁷⁴⁻⁷⁵ O soptinan en he juude waybe men. Yeeso makko, ndeewen mo nder senaare e dartinaaku keddi balde men, kulal fuu tawataake nder berde meeden.

⁷⁶ Aan duu, binngel am, a noddirtee annabijjo Alla Toowdo, ngam a ardoto Joomiraawo moy'inana mo laawol makko.

⁷⁷ Anndinaa himbe makko laawol kisinam ngam hakkeeji mabbe no njafetee.

⁷⁸ Alla meeden no keewdo yurmeene mawne, ngam yurmeene makko,
o lildowan en jeyngol makko manngol diga dow,

⁷⁹ ngam ngol yaynana tawaabe nder nimre e wonbe nder d'owdi maayde, ngol dowa en dow laawol jam.

⁸⁰ Yahaaya no mawna, hakkillo mum no beydoo. O hodowi nder ladde yeeruure naako wakkati mo o wanngintee yeeso himbe Isra'el oon yottii.

Luka 2

Dimeeki lisa

¹ Nder balde dimeeki Yahaaya gadoowo batisma, Ogustus mawdo laamiibe leydi Rooma, tilsini joodiibe nder laamu Rooma fuu limee.

² Limngal ngaal duu woni limngal aranal gadaangal wakkati Kiriniyus wonnoo guferner leydi Siriya.

³ Neddo fuu yehi nder wuro mum'en ngam limee.

⁴⁻⁵ Yusufu duu ngam yuwi he lenyol Daawda ummii Nasaratu nder leydi Galili, he Mariyaama yamaado mum, pa'i Baytilaama nder leydi Yahudiya ngam limoyde ko'e mum'en. Jahaangal mabbe ngaal duu fotodiri Mariyaama no caawdo.

⁶ Wakkati be njottinoo Baytilaama, qatawere nanngi mo.

⁷ Be kebaay nokku nder suudu nannganaadu weerbe nduun. Nden be cori ley mayru, toon to dabbaaji kabbetee be njippi. Don o rimi afo makko, o soomi nder wudere lobbere, o fukkini nder akala.

Duroobe mbannginanaama dimeeki lisa

⁸ Nder jemma mo lisa rimetee, duroobe gom ngari no coggina dabbaaji mum'en nder seraaji Baytilaama.

⁹ Maleykaajo Joomiraawo gom wanngani be, teddungal Joomiraawo yayni be, sey kulal manngal nanngi be.

¹⁰ Nden Maleykaajo oon wi'i be: —To kulee, ngam mi waddani on habaru lobbo. Habaru laatantoodo himbe fuu welwelo manngo.

¹¹ Hannden nder wuro Daawda on ndimanaama Kisinoowo, kanko woni Almasiihu, Joomiraawo.

¹² Ndaaree, dhum woni alaama mo kokkedon: On tawan cukalel keccel no soomaa nder wudere lobbere, no fukkinaa nder akala.

¹³ Wakkati mum da maleykaabe dubbe gom duu, yuwi dow, ngari, tawi maleykaajo arano oon, nden be fuu be tinni ibe njetta Alla, ibe mbi'a:

¹⁴ —Teddungal laatanoo Alla toon dow, jam laatoo dow leydi ngam horsube e makko.

¹⁵ Wakkati maleykaabe been yeenyunoo dow kammu, sey duroobe been mbi'odiri: —En njaha Baytilaama, ndaarowen ko wadi, ko Joomiraawo anndini en dhum.

¹⁶ Nden be njaawdi, be njehi, be tawi Mariyaama, Yusufu he cukalel keccel ngeel, ingel fukkinaa nder akala.

¹⁷ Wakkati be ngi'unoo cukalel ngeel, be pillii ko maleykaajo oon haalannoo be fuu dow maggel.

¹⁸ Nanube ko duroobe been mbi'unoo fuu dum haaydini dum'en sanne.

¹⁹ Mariyaama kam duu jogii ko be mbi'i dum nder berne mum, tinni no miiloo dow majjum.

²⁰ Duroobe been coyiti, no teddina Alla, no njetta mo, ngam ko be nani e ko be ngi'ii dum, wadiri dey-dey no maleykaajo oon wi'irnoo be.

Juulnol lisa e jaarol makko nder Juulirde mawne

²¹ Balde jeddi gada dimeeki cukalel ngeel, ngel juulnaa, ngel wattanaa lisa. Innde ndee woni innde nde maleykaajo oon haalannoo Mariyaama illa saawaaynnoo reedu maggel.

²² Wakkati balde lamnol Mariyaama kuubunoo, hano no Tawreeta Muusa tilsiniri dum, Yusufu e Mariyaama njaari lisa Ursaliima ngam halfinde mo Joomiraawo.

²³ Ngam dum woni ko Joomiraawo wi'i nder Tawreeta: Biddo, gorko afo fuu no cubanaado Joomiraawo.

²⁴ Be ngari sakkudebuugaali didi naa tantabalaaji pamari didi hano no dum woni idum winndiraa nder Tawreeta nii.

²⁵ Simeyon, gorko dartiido, tokkudo Alla he berne worre, no wonnoo nder wuro Ursaliima. Omo hedii wakkati gondii Isra'el moytete. Ruuhu Ceniido no wondi he makko.

²⁶ Ruuhu oo wannginani mo ko o maayataa o hi'aay Almasiihu Joomiraawo.

²⁷ Nyannde Yusufu e Mariyaama ngaddunoo lisa faa ngadana mo ko Tawreeta tilsini, nyannde mum Ruuhu oon dowi Simeyon faa nder Juulirde mawne.

²⁸ Nden Simeyon adi lisa temmbi mo, yetti Alla, wi'i:

²⁹ —Joonin Joomam, accu miin, maccudo maa, mi maaya he jam, ngam a jogake haala maa.

³⁰ Mi hi'iri gite am kisinam maada,

³¹ kisinam dam ciryidaa ngam himbe fuu,

³² jeyngol bannginaangol ngam lenyi duuniyaaru fuu, jeyngol teddinoowol Isra'el, lenyol maa.

³³ Ko haalaa dow cukalel ngeel haaydini inniigel e baabiigel.

³⁴ Simeyon barkini be, wi'i inniigel Mariyaama: —Cukalel ngeel, ngel gidaangel, ngel wari libude dubbe e umminde dubbe nder Isra'el. Ngel laatoto alaama Alla mo himbe caloto.

³⁵ Ngel wannginan miilooji berde himbe dubbe gondii no cuudii. Aan duu, Mariyaama, naawdum yuhan berne maa hano no takubaahi yuwirta goddum.

³⁶ Nder wakkati juulnol cukalel ngel nii no woodunoo annabiijo debbo gom bi'eteedo Anna, bii-Fanu'el, jeyaado he lenyol Asiira. Debbo oo nii naywi sanne. O habbanaama illa omo surbaajo. Duubi jeddi gada dewngal makko, goriiko maayi.

³⁷ O joodii o walaa goriyyo faa o naywi, duubi makko duu no ngada lasooji-nay e nay (84). O faddaaki koynal makko abada he Juulirde mawne. Omo teddina Alla, omo suumoo. Omo du'oo jemma e nyalooma.

³⁸ Nder wakkati mum, kanko duu o wari, omo yetta Alla. Omo haalana hediiibe coptinol Ursaliima fuu, habaru cukalel ngeel.

³⁹ Wakkati saaroobe lisa kumnunoo ko Joomiraawo wi'unoo nder Tawreeta fuu, be coyfi Nasaratu.

⁴⁰ Cukalel ngeel no mawna no semmbida. Ingel heewaa hakkillo, moyyere Alla duu no wondi he maggel.

lisa nder duubi mum sappo e didi

⁴¹ Hitaane fuu he Juulde dimdinol Isra'ilankoobe, saaroobe lisa no njeha Ursaliima.

⁴² Wakkati lisa wannoo duubi sappo e didi, be njehi Ursaliima hano no be mboowrunoo, be njaari lisa gada mabbe.

⁴³⁻⁴⁴ Ko juulde deen timmi, be nanngi laawol wuro. Be miili omo wondi yaadiraabe mabbe. Jaa be anndaa lisa no Ursaliima. Be ngadi yaadu nyalooma mubbo, nden be puddi ibe tefa mo hakkune koreeji mabbe e anndaabe mabbe.

⁴⁵ Amma be ngiitaay mo. Nden be coyyi Ursaliima ngam tefude mo.

⁴⁶ Balde tati gada mum, be ngiiti mo nder Juulirde mawne. Omo joodii hakkune jannginoobe Tawreeta, omo hettinanii be, omo wadana be yamde.

⁴⁷ Nanube yamde makko, faamo makko e njaabaaki fuu makko dum haaydini dum'en.

⁴⁸ Wakkati saaroobe makko ngi'unoo mo hakkune jannginoobe Tawreeta bee, dum haaydini be sanne. Sey inniiko wi'i mo: —lisa am, no wadi ko ngaddaa min huune ndee ? Miin e bammaa, hakkillooji amin fuu ummake sanne. Min tinni miden tefe.

⁴⁹ Nden lisa jaabii be, wi'i: —Dume tefanton kam ? On anndaa ko no tilsi mi hinno golleeji Baaba am naa ?

⁵⁰ Amma saaroobe been paamaay haalaaji makko dii.

⁵¹ Nden o tokki be, be kooti Nasaratu. Omo dowtanoo be. Inniiko jogii kujje dee fuu nder berne mum.

⁵² lisa no mawna, hakkillo mum no beydoo. Omo weli Alla e himbe fuu.

Luka 3

Waaju Yahaaya gadoowo batisma

¹⁻² Haala Alla warani Yahaaya, bii-Jakariya nder ladde yeeruure. Nder wakkati mum Tiberiya laamiido Rooma mawdo no woodi duubi sappo e joy dow laamu. Pontiyus Pilaatus hawji leydi Yahudiya. Hirudus no guferner leydi Galili. Filipa mawnu Hirudus no laamii leydi Ituriya e leydi Tarakonitis. Lisaniyas no laamii leydi Abilene. Annas e Kayafas kam'en ngoni mawbe cakkanoobe Alla fuu.

³ Ko nii wadi haala Alla ka wanngi yahde he makko, sey Yahaaya ummii yehi nder leyde tawaade hadde maayo Urdun. Omo nodda himbe tuuba ngam hakkeiji mabbe njaafee, be njaba ngadanee batisma

⁴ hano no dum winndiraa nder dewtere annabi Esaaya wi'aa: Daane no huuba nder ladde yeeruure no wi'a: Ciryee laabi di Joomiraawo tokkata, moyfinee di ngam garki makko.

5 Naddere fuu hebbinee,

waamnde e yolde fuu leynee, guurti oonyiidī ndartinee, laabi bonudi moyfīnee.

6 Neddo fuu hi'an kisinam Alla.

7 Himbe dubbe ngari to Yahaaya ngam o wadana be batisma. Nden o wi'i be: —Onon bibbe bolle ! Moy wi'i ndogganon tikkere Alla waroore ?

8 Ngadee ko hollata on tuubii. Nde on mbi'i nder berde moodon on jippotoobe he Ibrahim, miin mi wi'an on: Alla no waawi wayli kaaye dee, de laatoo taaniraabe Ibrahim.

9 Joonin jammbere aagaama ngam soppude dadi ledde. Ndenne, lekki fuu ki rimataa bibbe lobbe, no soppetee, faddee nder hiite.

10 Himbe dubbe yami mo, mbi'i: —Ndenne, dume min kaani wadude ?

11 Nden o jaabii be, o wi'i: —Neddo fuu jogiido toggooje didi, hokka mo walaa worre. Jogiido nyaamdu duu, wada hano non.

12 Jaboobe janngal duu ngari faa ngadanee batisma, be yami mo, be mbi'i: —Moodibbo, dume min kaani wadude ?

13 Yahaaya jaabii kambe duu, wi'i: —To beydee dow ko mbi'adon njabon.

14 Soogeeji gom duu yami mo, mbi'i: —Minen nee, dume min kaani wadude ? O jaabii be, o wi'i: —To teetiree njawdi neddo fuu semmbe semmbe. To tuumee neddo fuu dow fewre ngam njabon ceede he mum. Ndaree he njobdi mon.

15 Himbe kaabi ngi'aay Almasiihu. Neddo fuu no yama hoore mum no wi'a naa Yahaaya woni Almasiihu ?

16 Nden Yahaaya wi'i be: —Miin, ndiyam ngadirananmi on batisma, amma burdo kam baawde no wara. Mi fotoay baa fiirtude boggi pade makko. Kanko kay, Ruuhu Ceniido e hiite o wadiranta on batisma.

17 Omo jogii yarorde makko ngam yaraade alkamaari makko faa laaba. O hawra gabbe makko, o loowa nder yeelu. Nden o wula nyaane ndeen nder hiite nge nyifataa abada.

18 Yahaaya no waajoo himbe dow Habaru lobbo, omo hollita be dow kujje dudde.

19 Hirudus, teeti mawnum debbo mum bi'eteedo Hirudiya. Nden Yahaaya feli mo, o feli mo duu dow kujje bonde fuu de o wadannoo.

20 Sey Hirudus beydi wadude bone kaden, o uddi Yahaaya.

Gadol batisma lisa

²¹ Wakkati himbe fuu ngadantee batisma, lisa duu wadana batisma. Wakkati o du'otonoo, sey kammu omtii,

²² Ruuhu Ceniido jippii dow makko nder nanndi wuugaanu. Daane gom yuwi dow, wi'i: —Aan woni Biyam korsudo. Aan naniranmi beldum.

Maamiraabe lisa

²³ Wakkati lisa fuddi golle mum, o faanake duubi woronja (30). Nder miilooji himbe lisa no bii-Yusufu. Yusufu duu no bii-Eli,

²⁴ Eli bii-Mattat, Mattat bii-Lewi, Lewi bii-Melki, Melki bii-Yannaay, Yannaay bii-Yusufu,

²⁵ Yusufu bii-Mattatiya, Mattatiya bii-Amos, Amos bii-Nahum, Nahum bii-Hesli, Hesli bii-Naggaay,

²⁶ Naggaay bii-Maata, Maata bii-Mattatiya, Mattatiya bii-Semeyin, Semeyin bii-Yosek, Yosek bii-Yoda,

²⁷ Yoda bii-Yowanen, Yowanen bii-Resa, Resa bii-Jorobaabiila, Jorobaabiila bii-Salaatiyel, Salaatiyel bii-Neeri,

²⁸ Neeri bii-Melki, Melki bii-Addi, Addi bii-Koosam, Koosam bii-Elmadam, Elmadam bii-Eri,

²⁹ Eri bii-lisa, lisa bii-Eliyeser, Eliyeser bii-Yoorim, Yoorm bii-Mattat, Mattat bii-Lewi,

³⁰ Lewi bii-Simeyon, Simeyon bii-Yahuuda, Yahuuda bii-Yusufu, Yusufu bii-Yonam, Yonam bii-Eliyakim,

³¹ Eliyakim bii-Meleya, Meleya bii-Menna, Menna bii-Mattata, Mattata bii-Natan, Natan bii-Daawda,

³² Daawda bii-Yesa, Yesa bii-Yobed, Yobed bii-Bo'es, Bo'es bii-Sala, Sala bii-Naason,

³³ Naason bii-Aminadabu, Aminadaabu bii-Admin, Admin bii-Arni, Arni bii-Hesruna, Hesruuna bii-Fares, Fares bii-Yahuuda,

³⁴ Yahuuda bii-Yakuuba, Yakuuba bii-Isiyaaku, Isiyaaku bii-Ibrahim, Ibrahim bii-Tera, Tera bii-Nakor,

³⁵ Nakor bii-Seruku, Seruku bii-Ragaw, Ragaw bii-Faleka, Faleka bii-Eber, Eber bii-Sala,

³⁶ Sala bii-Kayinan, Kayinan bii-Arfakasada, Arfakasada bii-Sem, Sem bii-Nuhu, Nuhu bii-Lemek,

³⁷ Lemek bii-Metusela, Metusela bii-Enok, Enok bii-Yaret, Yaret bii-Maleliyel, Maleliyel bii-Kayinan,

³⁸ Kayinan bii-Enos, Enos bii-Setu, Setu bii-Aadamu, Aadamu bii-Alla.

Luka 4

Iibiliisa sii'ake lisa

¹ lisa yuwi maayo Urdun no heewi Ruuhu Ceniido. Ruuhu oon dowi mo nder ladde yeeruure.

² Toon Iibiliisa sii'ii mo balde lasooji didi. O nyaamaay fuy nder balde lasooji didi dee fuu faa o rafaa.

³ Nden Iibiliisa wi'i mo: —Se goonga fuu a Bii-Alla, tilsin hayre ndee laatoo nyaamdu.

⁴ Sey lisa jaabii mo wi'i: —Dewtere Alla wi'i:Hanaa nyaamdu tan neddo wuurdatala.

⁵ Nden Iibiliisa yaari mo nokkuure toowne gom, holli mo nder mayfere hitere laamuuji duuniyaaru fuu,

⁶ wi'i mo: —Mi hokkete baawde dow majji, di fuu, kanyi e teddungal majji fuu ngam mi hokkaama di. Mido waawi hokki di mo muuyanmi fuu.

⁷ Nde a sujidanii kam, mi hokkete di, dii fuu.

⁸ Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Dewtere Alla wi'i:Alla Joomiraawo maa tan kaandaa sujidande. Kanko tan kaandaa rewude.

⁹ Nden Iibiliisa yaari mo hubere Ursaliima, darni mo dow hoore Juulirde mawne, wi'i mo: —Se goonga fuu a Bii-Alla, jikku,

¹⁰ ngam Dewtere Alla wi'i:Alla tilsinan maleykaabe mum ndeene.

¹¹ Be tabbite to koynal maada fii he hayre.

¹² Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Dewtere Alla wi'i:A sii'ataako Alla Joomiraawo maa.

¹³ Wakkati Iibiliisa sii'ii mo iri cii'aaki fuu, sey dilli acci mo faa nde gom.

Golle lisa nder leydi Galili

¹⁴ lisa soyfii Galili, baawde Ruuhu Ceniido no dow makko. Habaru makko sankitii nder leydi Galili ndiin fuu.

¹⁵ Omo waajoo nder baajordi Yahudankoobe, himbe fuu no teddina mo.

Himbe Nasaratu calake lisa

¹⁶ Nyannde gom lisa yehi Nasaratu, wuro ngo o mawnunoo nder mum. Nyannde mum dum fotodiri nyalaane fowteteene. O naati waajordu hano no o woowrunoo. O ummii faa o jannga,

¹⁷sey o hokcaa dewtere annabi Esaaya. O taggiti nde, o fotodiri he nokku to winndaa, wi'aa:

¹⁸—Ruuuhu Joomiraawo no dow am, ngam o subake kam, ngam talkaabe mbaajee Habaru lobbo. O lili kam ngam nanngaabe kaalanee joofol mum'en, wumbe duu, bumtinol mum'en, torraabe keba dimdinol mum'en.

¹⁹Himbe duu kaalanee wakkati mo Joomiraawo wannginta moyfere mum.

²⁰O taggi dewtere ndeen, o hokkiti deenoowo waajordu nduun, o joodii. Wonnoobe toon fuu puttini gite he makko.

²¹Sey o wi'i be: —Ko nanudon nder dewtere Alla ndee, tabbiti hannden.

²²Be mani mo be fuu. Haalaaji lobbi burtidi nder hunnduko makko diin duu haaydini be. Nden be mbi'i: —Hanaa o bii-Yusufu naa ?

²³lisa wi'i be: —Sikka fuu walaa, on ngadanan kam banndol ngool mbi'on: « Cawroowo, sawru hoore maa ». On mbi'an kam kaden: « Do duu wuro maa non. Ndenne, wadu ko min nani ngaddaa nder Kafarnahum. »

²⁴lisa beydi wi'ude be kaden: —Nde goonga mido wi'a on, annabijjo fuu jabbataake nder wuro mum.

²⁵Goonga mido haalana on, nder jamaanu annabi Eliya, be goriraabe mum'en maayunoo no duudi nder leydi Isra'el. Wakkati ndiyam wadunoo duubi tati e lebbi jeegom tobaayno, rafo manngo gom wadiino nder leydi ndiin fuu.

²⁶Amma Eliya lilaaka he baa gooto mabbe, sey he debbo mo gorum maayi gom, debbo jeyaado Sarepta nder leydi Sidon.

²⁷Nder jamaanu annabi Eliisa, seppinbe no duudunoo nder Isra'el. Amma baa gooto mabbe nyawtaaka, nde hanaa Naaman, jeyaado leydi Siriya.

²⁸Wakkati wonnoobe nder waajordu nduun, nanunoo haala kaa, ka mettini berde mabbe sanne.

²⁹Be nanngi lisa be njaari mo gada wuro ngoon. Be njaari mo toon dow hoore waamnde nde dow mum, wuro ngoon nyiba, ngam be tutoo mo o saama ley.

³⁰Amma lisa feeri hakkune mabbe, dilli.

lisa sawrii laddaado gom

³¹lisa yehi Kafarnahum nder leydi Galili. Nyalaane fowteteene gom o naati waajordu omo waajoo.

³²Waaju makko haaydini be ngam he baawde o waajorii be.

³³Gorko gom, mo ginnaaru woni dow mum no tampinaa no tawaa nder waajordu nduun. Sey ginnaaru nduun huubi daane toowne, wi'i:

³⁴ —Hey ! lisa mo Nasaratu, dume ngidaa wadude min ? A wari faa mbaraa min naa ? Mido anndi moy woni ma. A Ceniido yuwdo to Alla !

³⁵ Sey lisa laayani ginnaaru nduun, sajiti he mayru, wi'i: —Mabbu hunnduko maa, takkita mo ! Ndu libi gorko oon hakkune himbe. Ndu takkiti mo, walaa to ndu nawni he banndu makko.

³⁶ Dum haaydini himbe been fuu. Nden be tinni ibe yamodira, ibe mbi'a: —Iri kaye woni haala kaa ? Ngam haala makko kaa no woodi baawde e semmbe. Omo dawrana baa ginnaaji, idì takkitoo neddo.

³⁷ Habaru lisa oo sankitii nder leyde deen fuu.

lisa yamdintini nyawbe dubbe

³⁸ lisa wurtii waajordu nduun, yehi wuro Simon Piyer. Eso Simon Piyer debbo no wondi wulowulo naawngo, be yami lisa walla mo.

³⁹ lisa turii dow makko, tilsi wulowulo ngoon hela. Ngo heli, debbo oon yamdit, ummii wakkati mum da, jabbii be.

⁴⁰ Ko naange yani, woodube nyawbe, nyawirbe nyawuuji ir iriji fuu ngaddi nyawbe mum'en to makko. O deki juude makko dow mabbe, o yamdintini be, be fuu, gooto gooto.

⁴¹ Ginnaaji diin no takkitoo himbe heewbe, no kuuba, no mbi'a: —Aan woni Bii-Alla. Amma lisa no sajito he majji, omo hada di haalude, ngam idì anndi kanko woni Almasiihu.

lisa no waajoo filla Laamu Alla

⁴² Ko weeti, lisa wurtii Kafarnahum, yehi nder nokkuure yeewne gom. Himbe heewbe tinni no tefa mo faa ngiitowi mo. Be njabaay o seeda he mabbe kaden.

⁴³ Amma lisa wi'i be: —No tilsi mi waajoo Habaru lobbo dow Laamu Alla nder gure feere feereeje. Ngam majjum wadi liowaami.

⁴⁴ lisa yehi no waajoo nder baajordi leydi Yahudiya.

Luka 5

Noddol aahiibe lisa aranbe

¹ Nyannde gom, lisa no darii dow fonngo peta Genesaret , jama'aare no dow makko no billodira ngam hettinoo haala Alla.

² lisa holliri laanaaji didi gom no panndi dow fonngo peta ngaan. Nanngooibe liyiyi gom mburtii nder majji no loota taaruucci mum'en.

³ Simon bi'eteedo Piyer no tawa nder mabbe. Sey lisa naati nder laana makko, wi'i mo, o awyoo ka sedda, be mboddoo fonngo ngoon. lisa joodii nder makka tinni no waajoo jama'aare ndeen.

⁴ Wakkati o hantunoo waaju makko, o wi'i Simon: —Yah to luggidi, paddon taaruji mon, aan e banndiraabe maa, nanngon liyfi.

⁵ Simon jaabii lisa, wi'i mo: —Moodibbo, min mbaalii miden ngolla, min kebaay baafuy. Amma ngam a haali, mi faddan taaruji diin.

⁶ Wakkati be paddunoo di, di nanngi liyfi duddi faa di puiddi serkude.

⁷ Nden be noddi banndiraabe mabbe gom wonbe nder laana feereha gom ngara mballira be. Be ngari, be kebbini laanaaji didi diin fuu, faa di kosi rufude.

⁸ Wakkati Simon hi'unoo dum, o dicci yeeso lisa, o wi'i mo: —Moodibbo, woddam, ngam miin mi gadoowo hakke.

⁹ Simon haalani lisa haala kaa ngam kanko e wondube he makko been fuu, duudal liyfi nanngaadi dii haaydini be.

¹⁰ Yakuuba e Yahaaya bibbe Jebede gollidoobe he Simon been duu, dum haaydini be. Nden lisa jaabii Simon wi'i mo: —Taa hulu, baawo hannden a laatoto nanngoowo himbe.

¹¹ Wakkati be panndini laanaaji mabbe, be mboppi di, dii fuu, be tokki lisa.

Nyawtol ceppindo gom

¹² Nyannde gom gorko ceppindo gom wari, tawi lisa nder wuro gom. Wakkati o hi'unoo lisa, o turni yeeso makko faa he leydi, o wi'i mo: —Moodibbo, nde nii a jabi, ada waawi yamdintinde kam.

¹³ Sey lisa foorti junngo mum, meemi mo, wi'i: —Mi jabi, yamdintin ! Wakkati mum da, gorko oon yamditi.

¹⁴ Nden lisa wi'i mo: —To haalan dum neddo fuu. Amma yah holloy hoore maa cakkanoowo Alla, ngadaa cakkol ngol Muusa tilisini waddee ngam hollude himbe ko sikka fuu walaa a yamditi.

¹⁵ Amma baa nii ko lisa hadi mo haalande himbe, habaru oo sankitake nokku fuu. Jama'aare warta, no hawra to makko ngam hettinaade waaju makko e yamdintineede he nyawuuji mum'en.

¹⁶ lisa duu wakkati warde wakkati no wurto yeha nder nokkuuje jeewde ngam du'oo.

lisa yamdintinii bonngujo gom

¹⁷ Nyannde gom lisa no waajoo, tawi Fariisa'en e jannginoobe Tawreeta, yuwbe gure Galili, Yahudiya, e Ursaliima fuu no njoodii doon hadde makko. Baawde Alla Joomiraawo no wondi he makko omo yamdintina nyawbe.

¹⁸ Wobbe ngaddi gorko bonngujo gom no fukkinaa dow kooyirngal maaybe. Ibe tefa nannude mo nder suudu ndu lisa woni nder mum ngam be pukkina mo yeeso makko.

¹⁹ Amma be kebaay fuu no be nanniri mo ngam jama'aare woodi sanne. Sey be yeenyidi he makko dow suudu nduun. Be kunci ndu, be njippini mo caka himbe fuu yeeso lisa. Omo fukkii dow kooyirngal maaybe ngaal.

²⁰ Wakkati lisa hi'unoo no goondinol mabbe foti, o wi'i bonngujo oon: —Higo, hakkeji maa njaafaama.

²¹ Sey jannginoobe Tawreeta e Fariisa'en tinni no mbi'a nder berde mum'en: —Dume wadi gorko oo no bona innde Alla ? Moy waawi yaafaade hakke se hanaa Alla ?

²² lisa faami miilooji mabbe, jaabii be, wi'i: —Dume wadi ko odon miiloo ir miilooji dii nder berde moodon ?

²³ Dume buri hoyde hakkune wi'ude bonngujo oo « Hakkeji mum njaafaama » naa « O ummoo, o dilla » ?

²⁴ Amma mido hidji paamon ko Bii-Neddo no jogii baawde yaafaade hakkeji himbe nder duuniyaaru nduu. Sey o wi'i bonngujo oon: —Mido haalane: « Umma, hooyu kooyirngal maaybe ngal ngaddiredaa, hootu. »

²⁵ Wakkati mum da, bonngujo oon ummii yeeso himbe fuu, hooyi kooyirngal mum, hooti, no yetta Alla.

²⁶ Dum haaydini himbe fuu, be tinni ibe njetta Alla. Kulal nanngi be, be mbi'ii: —Hannden en ngi'ii haayne.

lisa noddi Lewi bi'eteedo Matta

²⁷ Gada bonngitol gorko oo, lisa wurtii, hi'i jaboowo janngal gom bi'eteedo Lewi no joodii nder suudu janngal, nden wi'i mo: —Tokkam !

²⁸ Sey Lewi acci are mum fuu, ummii, tokki mo.

²⁹ Lewi wadi nyaamduuji ir-iriji ndefaa wuro mum ngam lisa. Jaboobe janngal dubbe e himbe gom no nyaamda he mabbe.

³⁰ Sey Fariisa'en e jannginoobe mabbe puudii no nguuntuu, no mbi'a aahiibe lisa: —Dume wadi odon nyaamda, odon njarda he jaboobe janngal, he wadoobe hakke bee ?

³¹ Sey lisa jaabii be, wi'i: —Nyawdo haajaa cawroowo hanaa jamduudo.

³² Mi waraay noddude miiloobe kam'en no dartiibe. Mi waraana ngam anndube kam'en no wadoobe hakke faa be tuuba.

Yamde dow suumayeere

³³ Fariisa'en gom mbi'i lisa: —Aahiibe Yahaaya gadoowo batisma no cuumoo sanne, ibe ndu'oo duu, non aahiibe amin duu ngadata. Amma aahiibe maada kay, no nyaama, no njara !

³⁴ lisa jaabii be wi'i: —Odon mbaawi suuminde warbe banngal, wakkati bañudo oon no wondi he mabbe naa ?

³⁵ Amma nyalaade ngaran de bañudo oon suutetee hakkune mabbe. Nder balde deen be cuumoto.

³⁶ Nden lisa wadani be kippol haala ngool, wi'i be: —Neddo fuu serkataa koltal kesal, itta lefol he maggal nyoota he koltal kiinngal. Nde joomum wadi düm, no bonnan kesal ngaal, tawa lefol kesol ngool duu yaadaay he kiinngal ngaal.

³⁷ Kaden duu, neddo fuu loowataa cabijam kesam nder sumalleeji kiddi. Nde joomum wadi düm, cabijam kesam daam fusan di, dam rufa, sumalleeji diin duu mursee.

³⁸ Amma cabijam kesam nder sumalleeji kesi haani loowee.

³⁹ Neddo fuu yari cabijam kiddam, hidaa kesam, ngam joomum no wi'an kiiddam daam buri welde.

Luka 6

lisa Jom nyalaane fowteteene

¹ Nyalaane fowteteene gom, lisa he aahiibe mum no peddita gese alkamaaje, sey aahiibe been tinni no mborsoo camme alkama, no molma de, no yäkka.

² Nden Fariisa'en gom mbi'i be: —Ko wadi odon ngada ko hadaa nder nyalaane fowteteene ?

³ Sey lisa jaabii be, wi'i: —On njanngaay ko Daawda wadunoo wakkati kanko he yaadiraabe makko fuu ndafanoo ?

⁴ O naati nder suudu Alla, o adi buuru ittanaado Alla oon, o nyaami. O hokki mo yaadiraabe makko. Tawreeta duu wi'aana ko cakkanoobe Alla tan kaani nyaamude mo.

⁵ lisa wi'i be kaden: —Bii-Neddo woni jom nyalaane fowteteene.

⁶ Nyalaane fowteteene gom, lisa naati waajordu gom omo waajoo. Gorko gom mo junngo mum nyaamo waati no tawa nder mayru.

⁷ Jannginoobe Tawreeta e Fariisa'en no kora lisa, ngi'a nde o nyawtan goddo nder nyalaane fowteteene, nden be keba ko be pelirta mo.

⁸ Amma lisa no anndi miilooji mabbe. Sey o wi'i gorko mo junngo mum waati oon: —Umma, dara yeeso himbe. Gorko oon ummii, dariai.

⁹ lisa wi'i jannginoobe Tawreeta e Fariisa'en been: —Mido yama on: Nder nyalaane fowteteene, dume haani Wadeede ? Ko woodi naa ko boni ? Dannude neddo naa halkude mo ?

¹⁰ lisa daari be, be fuu, nden o wi'i gorko oon: —Foortu junngo maa ! Gorko oon foorti junngo mum, ngo yamđiti.

¹¹ Berne jannginoobe Tawreeta e Fariisa'en metti sanne. Sey be kaaldi caka mabbe no be ngaddata he lisa.

Cubaaki lilaabe lisa sappo e dido

¹² Nyannde gom, lisa yeenyi waamnde faa du'oo. O waali omo du'oo.

¹³ Ko weeti sey o noddi aahiibe makko, o subii sappo e dido nder mabbe, o wadi be lilaabe.

¹⁴ Simon mo o inndiri Piyer, he minyum Andiire, Yakuuba, Yahaaya, Filipa, Bartolome,

¹⁵ Matta, Tomas, Yakuuba bii-Alfee, Simon kiranoowo suudu baaba,

¹⁶ Yahuuda bii-Yakuuba, kam e Yahuuda Iskariyot, mo yahde yeeso jammboytoo lisa. Aahiibe sappo e dido bee ngoni subaabe ngada lilaabe.

lisa yamdintini himbe dubbe

¹⁷ lisa jippodii he mabbe waamnde ndeen, darii nder nokkuure yaajune gom. Dubbe nder aahiibe makko no tawa toon. Jama'aare yuwne leydi Yahudiya, Ursaliima e gure tiimooje Maayo Manngo, illa Tirus faa Sidon fuu no tawaa nder nokku oo.

¹⁸ Be ngari ngam hettinaade mo, he ngam be nyawtee duu. Be ginnaaji bondi torrunoo, coptinaama.

¹⁹ Himbe bee fuu no ngidi meemude mo ngam baawde no mburtoo nder makko no yamdintina be, be fuu.

Barkinaabe e hudaabe

²⁰ lisa yeewi aahiibe mum, wi'i: —On mbelii ko'e, onon talkaabe, ngam onon njeyi Laamu Alla.

²¹ On mbelii ko'e, onon rafaabe jooni, ngam on kaaran. On mbelii ko'e, onon woyoobe jooni, ngam on njalan.

²² On mbelii ko'e nde himbe mbanyii on, mboppi on, njennii on, mbonnii inde moodon ngam Bii-Neddo.

²³ Non maamiraabe mabbe torrirnoo annabiibe artube on. Amma nyannde mum, kuubee ngam welwelo. Baraaje mawde no ndoomi on nder kammu.

²⁴ On mbonii, onon riikube, ngam on kebii mbaka moodon.

²⁵ On mbonii, onon haarbe jooni, ngam on ndafetee. On mbonii, onon jaloobe jooni, ngam berde moodon no mettan, on mboyan.

²⁶ On mbonii, nde himbe fuu manii on, ngam non maamiraabe mabbe ngadannoo annabiibe fewreebe.

Ngidee waybe moodon

²⁷—Onon hettinaniibe kam, mido wi'a on: « Ngidee waybe moodon, ngadanee wanyube on ko woodi.

²⁸ Eelee Alla mbarkina naaloobe on, ndu'anee torroobe on duu.

²⁹ Nde goddo feenyii ma dow gabbugal, linnyu mo ngaldo duu. Se goddo teetii jabbaare maa, taa hadu mo toggoore maa.

³⁰ Yamudo ma fuu, kokkaa dum. Se neddo teeti ko njeydaa, accan mo dum.

³¹ Ngadiranee himbe no ngiddon be ngadana on.

³² Se hidube on tan ngidoton, baraaje deye keboton ? Baa wadoobe hakke no ngidi hidube dum'en.

³³ Se wadanoobe on ko woodi tan ngadanton ko woodi, baraaje deye ngiddon hebude ? Baa wadoobe hakke non ngadata.

³⁴ Se be miilidon mbaawi yobude on tan kokkoton nyamaane, baraaje deye keboton ? Baa wadoobe hakke no nyalmo wadoobe hakke hano mum'en, ngam be njobee nyamaane mabbe.

³⁵ Amma onon, ngidee waybe moodon, ngadanon be ko woodi. Nyalmee tawa on tammaay baafuy he mabbe, ngam Alla no wonnana be njettataa, kam'en e bonbe duu. Nde on ngadiri nii on keban baraaje mawde. On laatoto bibbe Alla Toowdo.

³⁶ Laatee jom'en yurmeene hano no Alla Baabii'on laatori jom yurmeene. »

To kiitee wobbe

³⁷—To kiitee himbe, on kiitataake. To ndekee gacce dow wobbe, onon duu on ndekantaake gacce. Njaafee himbe, on njaafetee.

³⁸ Kokkee himbe, on kokketee. Se on kokkii, on etirantee etirgal lobbal, kebbinaangal faa no rufa. Nden ko hoddi dum duu mbanjanedon dum nder gawargal moodon. Ngam etirgal ngal etirton, kanngal etirantedon.

³⁹ Gada mum lisa beydi banndol ngool, o wi'i be: —Bumdo no waawi dowde bumdo naa ? Se dum wadi, hanaa sey be fuu dido, be caamowan nder ngayka naa ?

⁴⁰ Aahijjo burataa moodibbo mum. Amma aahijjo kumnudo jannde mum fuu no laatoto hano moodibbo mum.

⁴¹ Ko wadi ko ada hi'a kudel nder hitere bannda, amma a hi'ataa bonjariyal gonngal nder nde maada ?

⁴² Noy mbaawirtaa wi'ude bannda: « Banndam, accu mi ittane kudel gonngel nder hitere maa », amma aan kay, a hi'ataa bonjariyal tawaangal nder nde maada ? Munaafiki, ittu bonjariyal ngonngal nder hitere maada ginan, ngam

ngi'iraa no woodiri, nden kebaa no ittirdaa kudel tawaangel nder hitere bannda ngel.

Lekki no annditiree bibbe mum

⁴³ —Lekki lobbi rimataa ko boni, non duu lekki mbonki rimataa ko woodi.

⁴⁴ Ngam lekki fuu no annditiree bibbe mum. Ibbe tebataake he wuumoore gi'e, cabijje tebataake he kebbe.

⁴⁵ Neddo moyyudo, ko moyyi ko resii nder berne mum, kam hunnduko mum wurtinta. Neddo bondo duu, ko boni ko resii nder berne mum, kam hunnduko mum wurtinta. Ngam ko heewi nder berne neddo, wurtotoo nder hunnduko mum.

Iri cuudi didi

⁴⁶ lisa wi'i be: —Dume wadi odon noddira kam Joomiraawo moodon, amma on ngadataa ko mbi'umi on ?

⁴⁷ Neddo fuu gardo to am hettini haalaaji am, golliri di, mi hollan on no joomum nanndi.

⁴⁸ Omo nanndi he neddo nyibudo suudu mum, wasi leydi faa yottii e tepaare, sinngi suudu mum dow mayre. Nde ndiyam tobi faa ilam wubbi ndu, dam waawtaa yinngude ndu, ngam dow tepaare ndu nyibaa.

⁴⁹ Amma kettiniido haalaaji am, golliraay di, no nanndi he nyibudo suudu dow leydi, dey wasanaay ndu sinngirde. Nde ilam wubbi ndu, wakkati gooto ndu saama, ndu sankitoo, ndu fuu.

Luka 7

Goondinol hooreejo soogeeji Rooma

¹ Wakkati lisa hantunoo waaju mum, o ummii o naati siire Kafarnahum.

² Hooreejo soogeeji Rooma gom no nder siire ndeen. Maccudo makko, korsudo gom nyawi faa no hosa maayde.

³ Wakkati hooreejo oon nanunoo habaru lisa no wadfee, sey o lili Yahudankoobe dottiibe gom to makko, eela mo o wara, o yamdinntina maccudo makko oo.

⁴ Dottiibe been ngari to lisa, be jaarii mo, be jaariti mo, be mbi'i: —No haani mballaa neddo oo

⁵ ngam omo hidii lenyol meeden, kanko duu nyibi waajordu amin.

⁶ Nden lisa yahdi he mabbe. Wakkati be badinoo wuro hooreejo oon, sey hooreejo oon wadi lilaabe gom ngari to lisa, mbi'i mo: —Moodibbo, taa tampin hoore maa, ngam higiimin wi'i ko kam fotaay to naataa baade mum.

⁷ Ngam majjum wadi kam miilii, ko kam e hoore mum, haani wara to maada. Ndenne, haala maada tan heyi, maccudo makko yamditaa.

⁸ Ngam kam e hoore mum, kam no woodi dawranoobe dum, kam duu no dawrana soogeeji Rooma. Se kam tilsini gooto yaha, o yahan. Se kam wi'i goddo wara, o waran. Se kam wi'i maccudo mum wada goddum, o wadan dum.

⁹ Wakkati lisa nanunoo haala kaa, dum haaydini mo, o yeeyitii himbe tokkube mo been, o wi'i: —Mido haalana on, baa nder leydi Isra'el fuu mi hi'aay ir goondinol ngool.

¹⁰ Wakkati lilaabe been coyfitino, be tawi maccudo oon yamditii.

lisa ummintinii bii debbo mo gorum maayi gom

¹¹ lisa ummii Kafarnahum, yehi wuro gom wi'eteengo Nayin. Aahiibe makko e jama'aare mawne gom no tokki mo.

¹² Wakkati o badinoo dammbugal wuro ngoon, sey o fotti himbe gom no ndonndi maaydo gom faa moobowa mo. Maaydo oo, kam tan innum e bammum ndimi. Baaba oon maayi, inna oon duu habbanaaka. Himbe Nayin dubbe no tokki debbo oon.

¹³ Wakkati lisa hi'unoo debbo oo, nani yurmeene makko, wi'i mo: —Taa woyu !

¹⁴ Sey lisa badii, meemi kooyirngal maaydo oon. Ronndiibe maaydo oon ndarii, lisa wi'i: —Jokolle, mido wi'e: Ummodaa !

¹⁵ Sey maaydo oon ummii joodii, fuddi no haala. lisa hokkiti mo inniiko.

¹⁶ Kulal nanngi himbe been fuu, be puddi ibe teddina Alla, ibe mbi'a: —Annabijjo mawdo wanngii hakkune meeden. Alla warii wallude himbe mum.

¹⁷ Habaru oo sankitii nder leydi Yahudiya fuu e seraaji mum.

Lilal ngal Yahaaya lili he lisa

¹⁸ Ko aahiibe Yahaaya gadoowo batisma kaalanowi Yahaaya ko lisa wadi. Yahaaya noddi dido nder mabbe,

¹⁹ lili be to lisa. O lili be yama lisa nde kanko woni Almasiihu bi'aado waran oon naa be ndooma goddo ?

²⁰ Nden worbe been ngari to lisa, mbi'i mo: —Yahaaya lili min to maa. O wi'i min yame nde aan woni Almasiihu bi'aado waran oon, naa min ndooma goddo ?

²¹ Tawi nder wakkati mum lisa yamdintini himbe dubbe nyawirbe nyawuuji feere-fereeji. O riiwi ginnaaji bondi. O wumtini wumbe dubbe.

²² Sey lisa jaabii be, wi'i: —Njehee, kaalanowee Yahaaya ko ngi'udon e ko nanudon fuu: Wumbe no mbumta, layoobe no njaha faa wooda. Seppinbe no nyawtee, pahube no pahitee. Maaybe no ummintinee, talkaabe duu no pillanee Habaru lobbo.

²³ Barkinaado woni mo woppaay goondinol mum ngam am.

²⁴ Wakkati lilaabe Yahaaya been ndillunoo, lisa fuddi fillanaade jama'aare ndeen filla Yahaaya, nden o yami be, o wi'i: —Ko njaanodon nder ladde yeeruure, dume ndaaroydon ? Hudo ko henndu wifata ndaaroydon,

²⁵ naa dume njaadon daaroyde ? Gorko borniido kolte gasude naa ? Bornotoodo koltal gasujal e nanoowo beldum nder baade laamiido tawetee.

²⁶ Ndenne, dume ndaaroydon ? Naa annabijjo njaadon daaroyde ? Too, mido haalana on, Yahaaya no buri annabijjo.

²⁷ Kanko woni mo haala Alla haalunoo dow mum wi'i:Ndaa, mi ardinan lilaado am moyfinane laawol maada.

²⁸ Mido haalana on, walaa dimaado nder duuniyaaru nduu burdo Yahaaya. Amma fuu nii, burdo famdude nder Laamu Alla no buri mo teddude.

²⁹ Himbe fuu nanube ko lisa wi'i, faa e jaboobe janngal njabi ko laawol Alla woni goonga. Kambe duu ngoni be Yahaaya wadani batisma.

³⁰ Amma Fariisa'en e jannginoobe Tawreeta njabaay ko Alla hidani be. Kambe ngonnoo caliibe Yahaaya wadana be batisma.

³¹ Nden lisa wi'i be kaden: —Ndenne, he dume mbaawmi nanndinde himbe jamaanu hannden oo ?

³² Ibe nanndi he sukaabe joodiibe nder luumo, no nodda higiraabe mum'en, no mbi'a: —Min puufanii on seeseeji, amma on mbomaay ! Min njimani on jimi jurminiidi, amma on mboyaay !

³³ Wakkati Yahaaya gadoowo batisma warnoo, o nyaamataa ir nyaamduuji gom, o yarataa cabijjam, amma on mbi'ii o laddaado.

³⁴ Bii-Neddo duu wari, no nyaama, no yara. On mbi'i nyaamde e jarde tan adi hakkillo makko. On mbi'i o higo jaboobe janngal e wadoobe hakke.

³⁵ Amma goondinbe hikmaaku Alla, no kolla nder mbuurnam mum'en ko laawol Alla no goonga.

lisa yaafake debbo gadoowo hakke gom

³⁶ Fariisaajo gom noddi lisa wuro mum ngam be nyaama. lisa yehi wuro Fariisaajo oon, joodii, ibe nyaamda.

³⁷ Nder wuro ngoon, no woodunoo debbo gom anndiraado pijol. Wakkati o nanunoo lisa no wuro Fariisaajo oon, o waddi faanu nebbam uurdam,

³⁸ o heedi sera koyde lisa. Omo woya, omo leppinira koyde lisa gondi makko. Omo wunndii de, omo moytira de gaasa makko, omo wuja de nebbam.

³⁹ Wakkati Farisaajo noddunoodo lisa oon hi'i dum, wi'i nder berne mum: —Se nii goonga fuu neddo oo no annabijjo, o anndannoo ko debbo meemoowo mo oo, no gadoowo hakke.

⁴⁰ Sey lisa haaldi he Fariisaajo oon, wi'i mo: —Simon, no woodi goddum ko kaanumi haalande ma. Simon, Fariisaajo oon, wi'i mo: —Haalanam, Moodibbo !

⁴¹ Nden lisa wi'i mo: —Nyalmotoodo gom no tokkannoo himbe dido gom. Gooto, omo tokka dum tammaaje cardi keme joy, ooto woygu.

⁴² Amma ko be keppi yobude mo fuu, sey o yaafanii be fuu dido nyamaane ndeen. Caka himbe dido bee moy burata hidude mo nder mabbe ?

⁴³ Simon jaabii mo wi'i: —Mido miila mo o accanii nyamaane duunde oon. Sey lisa wi'i mo: —A haalii goonga !

⁴⁴ lisa yeeyitii debbo oon, wi'i Simon: —A hi'i debbo oo naa ? Mi naatii hoggo maa, a hokkaay kam ndiyam mi loota koyde am. Amma debbo oo, o leppinirii koyde am gondi mum. Nden kaden o moytirii de gaasa makko.

⁴⁵ A wunndaaki kam, amma kanko, illa naatumi, o accaay wunndaade koyde am.

⁴⁶ A wujaay hoore am nebbam, amma kanko, o wujii koyde am nebbam uurdam.

⁴⁷ Ngam majum mido wi'e: No hakkeeji makko duudiri fuu, di njaafaama, ngam o holli hidde mawne. Amma jaafanaado sedda, hidde sedda hollata.

⁴⁸ Nden lisa wi'i debbo oon: —Hakkeeji maada njaafaama.

⁴⁹ Sey nyaamdoobe he lisa been puddi no mbi'a hakkune mum'en: —Moy woni neddo jaafotoodo baa hakkeeji oo ?

⁵⁰ lisa wi'i debbo oon: —Goondinol maada hisinii ma. Yah he jam.

Luka 8

Rewbe wallirbe lisa he njawdi mum'en

¹ lisa no fiiloo nder ci'e e gure fuu, no waajoo filla Habaru lobbo, filla Laamu Alla. Lilaabe makko sappo e dido no ngondi he makko.

² Rewbe gom, be o riiwi ginnaaji bondi dow mum'en he rewbe be o yamsintini e nyawuuji mum'en gom duu, no ngondi he makko: Mariyaama mo Magdaala, mo lisa riiwunoo ginnaaji jeddi dow mum,

³ Yowanna, dee-Kuja, ardiido golloobe laamiido Hirudus, Susaana, he rewbe dubbe gom. Rewbe bee ngoni rewbe wattube njawdi mum'en mballiri lisa e aahiibe mum.

Kippol haala dow aawoowo

⁴ Himbe yuwi nder ci'e feere-fereeje ngari kawri, ngadī jama'aare mawne fiili lisa. Nden o wadani be kippol haala ngool, o wi'i be:

⁵ —Aawoowo gom dilli faa aawowa aawdiiri mum. Nder aawre ndeen, gabbe gom caami sera laawol, de njaabaa. Nden pooli ngari coppi de.

⁶ Gere majje caami nder korkaaye. De pudi, amma de njoori, ngam nokkuure ndeen faddataako ndiyam.

⁷ Gere majje caami to kebbe pudata. Kebbe deen pudidi he majje, nanngi de.

⁸ Gere majje caami nder leydi lobbiri, de pudi, de ndimi. Wassaango fuu wadi camme hemre. Wakkati o timmini kippol haala ngool, sey o towni daane, o wi'i: —Jom nowru nanooru fuu, nana !

⁹ Sey aahiibe makko yāmi mo mbi'i: —Dume woni maana kippol haala ngool ?

¹⁰ Nden o wi'i be: —Onon, Alla hokkii on baawde anndude ko suudi dow habaru Laamu muudum. Amma wobbe, he kippol haala be kaalirantee dum. Baa nde ibe ndaara, be ngi'ataa. Baa nde be nani, be paamataa.

¹¹ Piirtol kippol haala ngool nii: —Aawdiiri ndiin woni haala Alla.

¹² Sera laawol to aawdiiri ndiin saami woni nanube haala kaan. Amma wakkati be nanunoo ka, Ibiliisa waran, itta ka nder berde mabbe ngam be keppa goondinde, sako be kisa.

¹³ Korkaaye to aawdiiri ndiin saami woni nanube haala kaan, njabborii ka welwelo. Amma ka wadaay dadī nder mabbe. Wakkati sedda tan be ngoondinta. Nde nii be cii'aama sedda tan, be mboppa ka.

¹⁴ To kebbe pudidi aawdiiri ndiin woni nanube haala kaan amma sakkulla, suuno njawdi e mbelirka duuniyaaru huma ka, ka heppa benndude nder mabbe.

¹⁵ Leydi lobbiri to aawdiiri ndiin saami woni nanube ka, njabbori ka berne worre lok. Be munyi munyal manngal faa be ngadī barke.

Kippol haala dow fitilla

¹⁶ —Walaa kubboowo fitilla, nden hippira ka le'al naa sorna ka ley leeso. Amma nde neddo hubbii fitilla, sey nii bila ka ngam ka yahnana naatoobe.

¹⁷ Huune fuu ko suudi no wanngowan nyannde gom. Ko soomaa fuu duu no somtatee.

¹⁸ Ndenne, kakkilee he no nanirton kujje, ngam jogiido fuu no beydantee. Amma mo walaa oon, baa ko miili no jogii dūm, no teetetee.

Minyiraabe lisa worbe e innii dūm'en

¹⁹ Minyiraabe lisa worbe e inniidum'en ngari to lisa, amma be kebaay yottaade mo ngam jama'aare woni no fiili mo.

²⁰ Nden goddo wi'i mo ko inniiko e rimdaabe makko no ndarii yaasin no ngidi ngi'a mo.

²¹ Sey o jaabii, o wi'i: —Inna am e rimdaabe am ngoni nanoobe e golliroobe haala Alla.

lisa darnii duydi

²² Nyannde gom lisa e aahiibe mum naati nder laana, sey o wi'i aahiibe been: —En njolu peta ngaa. Sey be njoli.

²³ Wakkati be njolannoo, sey doyngol adi mo. Duydi ummii dow peta ngaan, laana mabbe heewi ndiyam faa ka hosi rufude.

²⁴ Aahiibe makko battii mo, pindini mo, mbi'i mo: —Moodibbo, moodibbo, en maayan ! Sey o fini, o sappii henndu nduun e benkeyfē deen. Dum fuu dūm darii. Peta ngaan fuu wadi siw.

²⁵ Nden lisa wi'i aahiibe been: —Toy goondinol moodon ?

Dum haaydini be. Be kuli, ibe mbi'odira: —Moy woni neddo oo, tilsinoowo baa henndu e ndiyam, dī dōwtanoo dūm oo ?

lisa sawrii laddaado joodiido nder annyeeje

²⁶ lisa he aahiibe mum pedditi peta Galili faa panndowa leydi Gerasa.

²⁷ Wakkati be njippinoo gorko gom, jeyaado wuro ngoon, mo ginnaaru bondu woni dow mum, wari to lisa'en. Gorko oo booydi he ginnaaru nduu faa ndu wadi o bornataako, o eggi nder wuro ngoon o joodowi nder annyeeje.

²⁸ Wakkati o hi'unoo lisa, sey o huubi daane toowne, o hofi yeeso lisa, o wi'i mo: —lisa, 'Bii-Alla Toowdo, dūme ngidaa wadude kam ? Mi ḥaarake ma, to torram !

²⁹ Ginnaaru nduun no yeenyannoo dow gorko oo kile keewde. Indu yaara mo faa nder ladde yeeruure. Juude gorko oo e koyde mum de fuu kabbiraama callali, amma omo taya dī. lisa tilsinii ginnaaru bondu nduun jippoo dow gorko oo.

³⁰ O yāmi mo, o wi'i: —Noy mbi'etedaa ? O jaabii, o wi'i: —Mido wi'ee: « Jama'aare ». Ngam ginnaaji dūddi ngoni dow makko.

³¹ Nden dī ḥaarii lisa to o tilsin dī dī njaha nder ngaykaa laahara nga walaa fuu keerol.

³² Hadde don sewre girooji mawne gom no durannoo dow waamnde. Ginnaaji diin ḥaarii mo o acca dī njippowo dow girooji diin. lisa jabi, acci dī.

³³ Di takkiti gorko oon, dī njippowi dow girooji diin. Sewre ndeen fuu doggi simmiti waamnde ndeen. Di talliti, dī caamowi nder peta ngaan, dī njoolii.

³⁴ Wakkati duroobe girooji diin ngi'ii dum, be ndoggi, be kaalanowi himbe wuro ngoon e himbe seraaji maggo.

³⁵ Himbe been njehi yeewowi ko wadi. Wakkati be njottinoo to lisa, be tawi laddanoodo oon no joodii hadde koyde makko. Omo holti, hakkillo makko duu no huubi. Kulal nanngi be.

³⁶ Warbe ngi'ii gorko oon kaalanowi himbe no gorko laddanoodo oon nyawtiniraa.

³⁷ Himbe leydi Gerasa fuu ḥaarii lisa dilla nder leydi mum'en, ngam kulal manngal nanngi be. lisa naati laana, dilli.

³⁸ Wakkati be ndillannoo ndeen gorko mo ginnaaji mum ndiiwaa oon, ḥaarii lisa acca kam tokka mo. Amma lisa soyſiti mo, wi'i mo:

³⁹ —Hootu wuro maa, kaalowa ko Alla wadani ma fuu. Nden o hooti, o haalanowi wuro ngoon fuu ko lisa wadani mo.

lisa ummintini bii-Jayrus, yamđintini debbo mo tuuni mum tayataa

⁴⁰ Wakkati lisa wartunoo Galili, jama'aare jabbii mo, ngam illa ndeen ibe ndoomi mo.

⁴¹ Sey Jayrus, hooreejo waajordu oon, wari to lisa, hofi yeeso makko, ḥaarii mo o wara wuro mum

⁴² ngam biyum debbo gooto mo o rimi no habda he yonki. Bii-Jayrus debbo oo duubi mum ngadaay sappo e didi. Wakkati lisa fa'uno wuro Jayrus, jama'aare tokki mo faa himbe no billa mo.

⁴³ Debbo gom, mo tuuni mum heppi tayfude duubi sappo e didi nii no tawa nder jama'aare ndeen. Ko o joginoo fuu, o watti dum ngam o sawree, amma neddo fuu waawaay yamđintinde mo.

⁴⁴ Debbo oo yuwri lisa har gada, meemi hunnduko jabbaare makko. Wakkati mum da yiyyam daam tayi.

⁴⁵ lisa wi'i jama'aare ndeen: —Moy meemii kam ? Neddo mabbe fuu wi'i hanaa kam non. Sey Piyer wi'i mo: —Moodibbo, himbe dubbe ngatti ma caka. Kambe ngoni no bille !

⁴⁶ Nden lisa wi'i: —Goddo meemii kam, ngam mi nani baawde yuwi nder am.

⁴⁷ Wakkati debbo oon faamunoo ko kam waawtaa suudaade, sey o wari omo hodda, o dicci yeeso lisa, o haali yeeso himbe fuu ko wadi kam meemi lisa, e no o yamditiri wakkati mum da.

⁴⁸ Nden lisa wi'i mo: —Banndam debbo, goondinol maa danni ma. Yah he jam !

⁴⁹ lisa no caka haala sey goddo yuwi wuro Jayrus, wari, wi'i: —Jayrus, biya debbo maayi, fotaay tampinaa moodibbo oo kaden !

⁵⁰ Wakkati lisa nanunoo dum, sey wi'i Jayrus: —Taa hulu, goondin tan, biya dadan.

⁵¹ Wakkati lisa yottinoo wuro Jayrus, o accaay neddo fuu nadda he makko, sey nii Piyer, Yahaaya, Yakuuba, baaba suka oon e inna suka oon.

⁵² Himbe fuu no cimoo, no mboya suka oon. Nden lisa wi'i be: —Dume woni bojji dii ? O maayaay, o daanii tan.

⁵³ Be njali, jaleede yawaare ngam ibe anndi ko suka oon maayi.

⁵⁴ lisa nanngi junngo suka oon, towni daane, wi'i: —Suka, umma !

⁵⁵ Yonki suka oon warti, wakkati mum da o ummii. lisa wi'i, be kokka suka oon ko nyaamata.

⁵⁶ Ummintinol suka oon haaydini saaroobe suka oon sanne. Amma o wi'i be to be kaalan neddo fuu ko wadi.

Luka 9

lisa lili lilaabe mum sappo e dido

¹ lisa noddi lilaabe mum sappo e dido been. O hokki be semmbe e baawde riiwude ginnaaji e nyawtude nyawbe.

² Nden o lili be, be mbaajoo dow Laamu Alla, be njam dintina nyawbe.

³ O wi'i be: —To neddo moodon fuu yaaru sawru, mbasu, nyaamdu, ceede, naa toggoje didi nder jahaangal ngaal.

⁴ Nder wuro fuu ngo ngardon, baade fuu nde njippidon nder mum, njooddee nder mayre sey nyannde ndilloton.

⁵ Wuro fuu ngo himbe mum njabbaaki on, nde odon mburtoo ngo, piddee sollaare koyde moodon ngam dum laatanoo be seeda gacce mabbe.

⁶ Lilaabe been ndilli, ibe njaha wuro warde wuro, ibe mbaajoo Habaru lobbo, ibe njam dintina nyawbe nokku fuu.

Wemmbere Hirudus

⁷ Wakkati Hirudus, laamiido leydi Galili, nanunoo ko lisa woni no wada fuu, hakkillo makko ndiibodiri. O nani wobbe no mbi'a Yahaaya gadoowo batisma ummitii,

⁸ wobbe no mbi'a Eliya wanngi. Wobbe duu no mbi'a gooto nder annabiibe aranbe ummitii.

⁹ Amma Hirudus wi'i: —Mi tayi hoore Yahaaya. Moy woni mo nanammi kujje dee fuu no kaalee dow mum oo ? Nden o tefi no wattu o hi'a lisa.

lisa nyamnii worbe ujunaaji joyo

¹⁰ Wakkati lilaabe been ngartunoo, be kaalani lisa ko kam'en ngad'i fuu. Nden o ummodi kambe tan ngam be pa'a har siire Baytisayda.

¹¹ Wakkati jama'aare ndeen nanunoo be ndillan, sey nde tokki mo. Nden o jabbii nde. O waajii nde dow habaru Laamu Alla. O sawri haajaabe sawreede duu.

¹² Wakkati hiirunoo, lilaabe sappo e dido been battii lisa, mbi'i mo: —Do nder ladde ngonden. Accu jama'aare ndee yaha nder gure e daddooji seraaji dii, ngam be keba to be njippoo e to be nyaami.

¹³ Nden lisa wi'i be: —Onon e ko'e moodon, kokkee be ko be nyaamata !

Aahiibe been njaabii mo, mbi'i: —Ko min njogii fuu buruuje joy e liy'i didi. Naa a hidaana min coodanowa himbe bee fuu nyaamdu non ?

¹⁴ Worbe tawaabe toon tan no ngada worbe ujunaaji joyo. Nden lisa wi'i aahiibe mum: —Njonnee be cefe-cefe, sewre fuu wada hano himbe woygu.

¹⁵ Be njonni be cefe-cefe faa neddo mabbe fuu hebi to joodii.

¹⁶ lisa hooy'i buuruuje joy e liy'i didi diin, tiggitii, yetti Alla. O helti buuruuje deen e liy'i diin o hokki aahiibe been njeddana jama'aare ndeen.

¹⁷ Himbe fuu nyaami faa kaari. Kelte koddiide deen kawra, de kebbini kandeeje sappo e didi.

Piyer wi'i lisa woni Almasiihu

¹⁸ Nyannde gom wakkati lisa wonnoo feere mum no du'oo, aahiibe makko no tawaa hadde makko. Sey lisa yami be, wi'i: —Moy himbe mbi'ata ngonmi ?

¹⁹ Nden be njaabii mo, be mbi'i: —Wobbe no mbi'a aan woni Yahaaya gadoowo batisma. Wobbe to mum'en, aan woni Eliya. Wobbe duu no mbi'a a gooto nder annabiibe aranbe ummitiido.

²⁰ lisa yami be, wi'i: —Dey onon nee, moy mbi'oton ngonmi ? Piyer jaabii mo, wi'i: —Aan woni Almasiihu mo Alla !

²¹ lisa foodi noppi mabbe wi'i to be kaalan dum neddo fuu.

²² Nden o wi'i be: —No tilsi Bii-Neddo torree sanne. Mawbe Yahudankoobe, hooreebe cakkanoobe Alla e jannginoobe Tawreeta tottitoo mo. O waree, nden o ummitoo nyannde tatabere.

²³ O wi'i be, be fuu: —Muuydo tokkude kam fuu, acca daarude hoore mum, hooya leggal mum bardugal nyannde fuu, tokka kam.

²⁴ Ngam giddo hisinde yonki mum, mursan ki. Amma mursudo ki ngam am, hisinan ki.

²⁵ Dume kebol duuniyaaru nduu fuu nafirta neddo, nde joomum mursi yonki mum ?

²⁶ Miin, Bii-Neddo, caliido kam miin e haalaaji am dii fuu yeeso himbe, mi saloto dum nde mi wari nder teddungal am, e nder teddungal Baaba am e maleykaabe mum seniibe.

²⁷ Goonga kaalanammi on: Nder tawaabe do bee hannden, wobbe maayataa ngi'aay Laamu Alla.

Mbaylitaaki tagaadi lisa

²⁸ Balde jeetati gada ko lisa wi'i dow hoore mum, o nyakki dow waamnde faa o du'oo. Piyer, Yahaaya e Yakuuba no ngondi he makko.

²⁹ Wakkati o du'otonoo, tagaadi yeeso makko waylitii. Kolte makko ndawni tar faa no yelkitoo.

³⁰ Wakkati mum da himbe dido gom, Muusa e Eliya mbanngi.

³¹ Be mbanngidi teddungal, ibe kaalda he lisa. Be kaaldi he makko dow no o humnirta golle makko har maayde makko nder Ursaliima.

³² Piyer e yaadiraabe mum no daanii doyngol mabbe moddi. Ko be pini, sey be ngi'ii teddungal lisa e worbe dido wondube he makko been.

³³ Wakkati himbe dido been ceedunoo he lisa, sey Piyer wi'i mo: —Moodibbo, no woodi ko tawaaden do. Accu min nyiba hukumuji tati: Aan worru, Muusa worru, Eliya worru. Piyer haaldi he lisa, amma anndaa ko woni no wi'aa.

³⁴ Wakkati Piyer wonnoo no haala, luuldere gom wari, suddi be. Luuldere jippiine dow mabbe ndee wadi aahiiibe been kuli sanne.

³⁵ Daane gom yuwi nder luuldere ndeen, wi'i: —Oo woni Biyam mo cubiimi. Kettinanee mo !

³⁶ Ko daane ndeen deyfi, lisa tan be ngi'ii. Aahiiibe been njogii ko wadi dum caka mum'en. Nder balde mum walaa mo be kaalani ko be ngi'ii.

lisa sawri suka laddaado

³⁷ Jaangoore mbaylitaaki tagaadi lisa, wakkati lisa e aahiiibe mum tato been njippinoo waamnde ndeen, jama'aare mawne gom wari jabbii lisa.

³⁸ Sey nder jama'aare ndeen, gorko gom huubi, wi'i: —Moodibbo, mi ḥaarake ma, yeewanam biyam gorko oo, kanko tan ndimumi.

³⁹ Ginnaaru gom woni dow makko. Nde ndu yeenyii mo, ndu dimmba mo, o tinno omo hacca faa nguufa waajonoo mo. Ndu accataa mo, sey to o nawnake ko ndu yoofa mo.

⁴⁰ Mi ḥaarake aahiibe maa ndiiwa ndu, amma be keppi.

⁴¹ Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Hey onon himbe jamaanu bondo, be ngoondinaay ! Faa nde ngondanmi he moodon ? Faa nde tinnotoomi mido munyana on ? Waddu suka maada do !

⁴² Wakkati suka oon badinoo, sey ginnaaru nduun libi mo. Ndu tinni indu dimmba mo. lisa sajiti he mayru ndu takkitoo suka oon. O sawri suka oon, o hokkiti dum bammum.

⁴³ Wonbe toon been fuu nanngi kunndule mum'en, baawde Alla mawde haaydini be. Wakkati lisa hi'unoo ko golleeji mum dii haaydini jama'aare ndee fuu, sey o wi'i aahiibe makko:

⁴⁴ —Onon, korkitee noppi mon, kettinodon ko kaalanmi: 'Bii-Neddo no jammbetee, wattee nder juude.

⁴⁵ Amma aahiibe makko paamaay maana haala kaa. Ka laabanaay be, ibe kula duu yamude mo.

Moy buri teddude ?

⁴⁶ Geddi ummii hakkune aahiibe lisa dow burdo teddude nder mabbe.

⁴⁷ lisa no anndi ko woni nder berde mabbe, sey o nanngi junngo cukalel gom, o darni hadde makko,

⁴⁸ o wi'i be: —Jabbiido cukalel ngel dow innde am, miin jabbii. Jabbiido kam, jabbake lildoo kam. Ngam burdo leesude hakkune moodon, kam woni burdo teddude nder moodon.

⁴⁹ Sey Yahaaya fiirti hunnduko, wi'i: —Moodibbo, min ngi'ii goddo no riiwa ginnaaji bondi he innde maa. Min kadfi mo ngam o wondaa he meeden.

⁵⁰ lisa jaabii mo, wi'i: —To kadee mo, ngam mo yeddaay on fuu, no wondi he moodon.

Himbe leydi Samariya calake jabbaade lisa

⁵¹ Wakkati yeencinol lisa dow kammu badinoo, lisa e hoore mum adi anniya yahde Ursaliima.

⁵² O lili lilaabe makko ardo mo. Be ndilli be naatowi nder wuro leydi Samariya gom ngam be ciryanoor lisa ko haajaa fuu.

⁵³ Amma himbe wuro ngoon calii jabbaade lisa ngam be anndi ko Ursaliima o fa'i.

⁵⁴ Ko Yakuuba e Yahaaya ngi'unoo dum, sey be mbi'i: —Moodibbo, ada hidī min mbi'a hiite yuwa dow jippoo nyaama be naa ?

⁵⁵ lisa yeeyitii be, duki be.

⁵⁶ Sey be njehi wuro feerewo gom.

No lisa tokkirtee

⁵⁷ lisa'en no he laawol sey neddo gom wi'i mo: —Mi tokkete mi yaha to njehataa fuu.

⁵⁸ lisa jaabii mo, wi'i: —Junkuaji no ngoodi gayde, pooli duu no ngoodi cuudi, amma Bii-Neddo walaa baa nokku to fukkoo, fowtina hoore mum.

⁵⁹ lisa wi'i goddo: —Tokkam ! Amma neddo oon jaabii mo, wi'i: —Moodibbo, accu mi moobowa baaba am ginan.

⁶⁰ Sey lisa wi'i mo: —Accu maaybe mooba maaybe mum'en. Aan kay, yah waajowa habaru Laamu Alla.

⁶¹ Goddo wi'i lisa: —Mi tokkete, Moodibbo. Amma accu mi waynitowo hoggo am ginan.

⁶² lisa jaabii neddo oo, wi'i: —Neddo fuu dekudo junngo mum dow demirgal, nde yeeyitake, walaa ko nafataa nder Laamu Alla.

Luka 10

lisa lilii aahiibe mum lasooji tato e sappo e dido

¹ Gada ekkintinol dow no lisa tokkirtee, lisa subii kaden aahiibe lasooji tato e sappo e dido, liliri diddido, be ardoor mo nder wuro fuu e nokku fuu to o haani yahde.

² O wi'i be: —Ko hettee no duudī, hettoobe duudaa. Ndenne, eelee Jom hetto oon lilda hettoobe nder gese mum.

³ Njehee, mi lilii on he himbe odon nanndi baali hakkune pobbi.

⁴ To njaaree baafuy. To njaaree albey, to njaaree mbasu, naa pade. Dow laawol, to on cannodiree he himbe cannodirol juungol.

⁵ Baade nde naatudon fuu, cannon joomiinde ginan, mbi'on: « Jam jippoo dow baade ndee. »

⁶ Nde neddo mo jam non, barke du'aa'u moodon tabbitan he makko. Nde o hanaa jom jam duu, o hebataa barke du'aa'u moodon.

⁷ Njooddee nder baade nde mbernadon. Ko be kokki on fuu nyaamon, njaron, ngam no haani golloowo fuu heba njobdi mum. To ngadee naata-wurto nder baade fuu.

⁸ Wuro ngo naatudon nder mum fuu, nde on njabbaama, ko ngaddanadon fuu nyaamon.

⁹ Njamđintinon nyawbe tawaabe toon, mbi'on be: Laamu Alla badake on.

¹⁰ Amma wuro fuu ngo naatudon, nde on njabbaaka nder maggo, njehee nder laabi maggo, mbi'on:

¹¹ « Min piđđii baa sollaare wuro moodon takkinoone he koyde amin he moodon. Amma anndee ko Laamu Alla badake. »

¹² Mido haalana on: Nyannde darjal, kiite wuro ngoon no buran kiite Sodooma naawde.

¹³ O wi'i siire Korasin: —Korasin, a boni ! Bone saaman dow maa, aan Baytisayda ! Nder moodon Alla wadi kujje kaayđđiniide. Ngam nde nii kaayde de Alla wadunoo nder moodon deen, o wadinoo de nder Tirus he nder Sidon, nden tawan wonbe nder majje tuubinoo ila. Be boornakeno saakuuji, be njoodakeno nder ndooni, ngam hollude ko be tuubii.

¹⁴ Ndenne nyannde darjal, kiite moodon no buran kiite Tirus e Sidon naawde.

¹⁵ Aan duu Kafarnahum, ada miiloo a townatee faa dow naa ? Too, a leynetee faa ley toon nder laahara.

¹⁶ lisa wi'i aahiibe mum kaden: —Kettinaniido on fuu, miin hettinanii. Caliido on fuu, miin salii. Caliido kam duu, salake lildo kam.

¹⁷ Aahiibe lasooji tato e sappo e dido been njehi, ngartidi welwelo, mbi'i lisa: —Moodibbo, baa ginnaaji bondi wakkati min tilsinii di dow innde maa, di dowtanake min.

¹⁸ lisa jaabii be, wi'i: —Mi hi'i Ibiliisa no yuwa nder kammu, no saama hano mayyere.

¹⁹ Nanee, mi hokkii on baawde yaabude dow bolle, jahe, e jaalaade baawde ganyo fuu. Walaa ko hebata on.

²⁰ To mbelnee ngam ginnaaji dowtanake on tan, amma mbelnee ngam inde moodon mbinndaama nder kammu.

²¹ Nder wakkati mum, Ruuhu Ceniido hebbini lisa welwelo. Sey o wi'i: —Mi yetti ma, Baabiraawo jom dow he ley. A suudanii jom'en hakkillo he anndal kujje dee fuu, amma a wannginanii de sukaabe famarbe. Mi yetti Baaba, ngam kanyum weli ma.

²² Baaba am watti huune fuu nder juude am. Walaa anndudo Biddo oon, nde hanaa Baabiraawo oon. Walaa anndudo Baabiraawo oon duu nde hanaa Biddo oon, he mo Biddo oon muuyi wannginande Baaba oon.

²³ lisa yeeyitii aahiibe mum haalani be kambe tan, wi'i: —Gite gi'ooje ko ngi'oton, mbelii hoore !

²⁴ Ngam mido wi'a on, annabiibe e laamiibe dubbe ngidiino ngi'a ko ngi'oton dum, amma be ngi'aay dum. Be ngidiino hettinaade ko nanoton dum, amma be nanaay dum.

Kippol haala dow bii-leydi Samariya lobbo

²⁵ Nyannde gom jannginoowo Tawreeta gom ummii faa tunna lisa. O wari, o yami lisa, o wi'i: —Moodibbo, dume kaanumi wadude ngam hebude mbuurnam nduumiidam ?

²⁶ lisa jaabii mo, wi'i: —Dume winndaa nder Tawreeta ? Dume njanngudaa toon ?

²⁷ Sey jannginoowo Tawreeta oon jaabii, wi'i: —Hidir Alla Joomiraawo maa he berne maa fuu he yonki maa fuu he semmbe maa fuu he hakkillo maa fuu. Ngidaa gondo maa no ngidirdaa hoore maa.

²⁸ lisa wi'i mo: —A nootake no woodiri. Wadu non, a wuuran.

²⁹ Amma jannginoowo Tawreeta oon no hidil holla ko kam no woodi goonga, nden wi'i mo: —Ndenne, moy woni gondo am ?

³⁰ lisa jaabii mo, wi'i: —No woodi gorko gom yuwdo Ursaliima no yeha Yeriko. Pasotoobe gom nanngi mo, boorti kolte makko, piyi mo, acci mo hano maaydo.

³¹ Dum fotodiri cakkanoowo Alla gom tokkowi laawol ngool no wara warde. Wakkati o hi'unoo teetaado oon no fukkii, o hammbi mo, o wittii.

³² Noon Lewinke gom duu wari hi'i mo, hammbi mo, wittii.

³³ Bii-leydi Samariya gom nder jahaangal mum, tokki laawol ngool, sey wari tawi teetaado oon. Wakkati o hi'i mo, o heewi yurmeene.

³⁴ O badii mo, o sawriri barme makko nebbam e cabijam, o fiili de. O waddini mo dow baddu makko. Nden o yaari mo jipporde weerbe gom, o hinnii mo.

³⁵ Jaangoore mum, o itti tammaaje cardi didi, o hokki jom weerirde ndeen, o wi'i mo: « Hiinna mo. Nde ko mbarandaa mo buri non, nde mi wartii, mi yobete. »

³⁶ lisa yami jannginoowo Tawreeta oon wi'i mo: —He giide maa, nder himbe tato bee moy laatii gondo teetaado oon ?

³⁷ Jannginoowo Tawreeta oon jaabii lisa, wi'i mo: —Kolludo mo yurmeene oon. Sey lisa wi'i mo: —Aan duu, yah, wadoy hano non !

lisa humpitake Marta e Mariyama

³⁸ lisa e aahiibe mum no nder jahaangal, sey be ngari wuro gom. Debbo gom bi'eteedo Marta weerni be.

³⁹ Marta no woodi minyiraawo mum debbo gom bi'eteedo Mariyama. O joodii sera koyde lisa, omo hettinoo haala lisa.

⁴⁰ Marta no he moyïnde ko haani fuu ngam weernude be. Golle deen duudiri mo sanne faa o henni hakkillo makko fuu he majje. Sey o wari, o wi'i lisa: — Joomam a hi'aay ko golle duudiri kam non ? Minyam accidi kam golleeji dii, walaa ko mbi'udaa ? Wi'u o ummoo, o wara, o walla kam.

⁴¹ lisa jaabii mo, wi'i: —Marta, Marta, hakkillo maa fuu ummake, ada tampina hoore maa dow kujje dudde.

⁴² Amma nder majje worre tan nafata. Mariyama subake ko buri nafude dum, walaa teetoowo mo dum.

Luka 11

lisa jannginii aahiibe mum no be ndu'ortoo

¹ Nyannde gom lisa no du'oo nder nokku gom. Wakkati o hantunoo, sey gooto nder aahiibe makko yami mo, wi'i: —Moodibbo, janngin min no min ndu'ortoo, hano no Yahaaya gadoowo batisma jannginiri aahiibe mum.

² Nden lisa jaabii, wi'i be: —Wakkati ndu'otodon fuu, mbi'on:

« Baabiraawo, innde maa teddinee. Laamu maa wara.

³ Hoynan min nyaamdu heynu ndu min kaajaa nyannde fuu.

⁴ Yaafana min hakkeeji amin, ngam minen duu, miden njaafuu wadanbe min gacce. Taa accu min cii'ee. »

⁵ O wi'i be kaden: —Se gooto nder moodon yehi to gido mum caka jemma, wi'i mo: « Gido, wuyam buuruuje tati,

⁶ Higo am gom woni e jahaangal, o wari o jippake wuro am. Mi walaa ko kokkanmi mo ».

⁷ Nde gido maa oo jaabake ma toon nder suudu mum, wi'i: « Taa torram, mi mabbi. Miin e sukaabe am duu, min pukkake. Mi waawtaa ummaade mi hokke godđum. »

⁸ Mido wi'a on, baa nde o ummaaki o hokki mo ngam o gido makko, o ummoto, o hokka mo ko o haajaa fuu, ngam o accaa sulnande mo.

⁹ Miin, mido wi'a on: —Eelee, on keban. Tefee, on ngiitan. Calminee, on omtantee.

¹⁰ Ngam eeludo fuu heban, tefudo fuu hiitan, calmindo fuu omtantee.

¹¹ Hakkune moodon baaba oye hokkata biyum hayre nde eeli buuru ? Naa hokka mo mboddi se o eeli linngu ?

¹² Naa nee hokka mo yaare nde o yami woppaane ?

¹³ Goonga onon, no mbonirdon nii fuu, odon kokka bibbe moodon kujje lobbe, sako Baabii'on gondo dow. Omo hokka eeludo mo fuu Ruuhu Ceniido.

No lisa riiwirta ginnaaji bondi

¹⁴ Ginnaaru bondu gom nanngi neddo gom beebi mo. Nyannde gom, lisa riiwi ginnaaru bondu nduu dow neddo oo. Ko ndu takkiti neddo mo ndu beebi oon, sey neddo oon fuddi no haala. Dum haaydini jama'aare ndeen.

¹⁵ Nden nder jama'aare ndeen, wobbe tinni no mbi'a: —Be'eljebul, hooreejo ginnaaji oon, hokki mo baawde riiwude ginnaaji diin !

¹⁶ Wobbe duu ngam cii'oo mo, muuyi o wadana dum'en alaama kaaydiniido gom yuwdo dow, kolloowo ko Alla lili mo.

¹⁷ Amma lisa no anndi miilooji mabbe, nden o wi'i be: —Laamu fuu senndi pecce didi no habda hoore mum, sankititto. Wuro fuu fecciingo duu no sankititto.

¹⁸ Nde nii Ibiliisa no habda he hoore mum, noy laamorde mum darortoo ? Ngam on mbi'i he baawde Be'eljebul ndiiwiranmi ginnaaji dii.

¹⁹ Nde tawi Be'eljebul ndiiwiranmi ginnaaji, aahiibe moodon, dum'e ndiiwirta di ? Ndenne golleeji mabbe he hoore mum kollata ko on ngalaa goonga !

²⁰ Amma nde nii junngo Alla ndiiwiranmi ginnaaji, idum holla ko Laamu Alla wari to moodon.

²¹ Gorko jom semmbe nde jogake takubaahi reeni hoggo mum, njawdi mum no reenoto.

²² Amma baa nii ko omo fiira ki gabaare, nde burdo mo semmbe gom saami dow makko, teetan ki he makko, senndida njawdi makko wobbe.

²³ lisa wi'i: —Ndenne mo wondaa he am fuu, no ganyo am. Mo wallataa kam mi hawra duu no cankitoowo.

²⁴ Nde nii ginnaaru wurtake neddo, ndu yahan indu warta. Ndu tefan nokkuje joorde to ndu fowtata, amma ndu hebataa. Nden ndu wi'a: « Ndaa, mi soyfoto wuro am to yuwnoomi. »

²⁵ Nde nii ndu wartii, ndu tawtaa nokkuure ndeen wuuwaama, moyinaama.

²⁶ Nden ndu yaha, ndu waddowa ginnaaji jeddi burdi ndu bonde gom. Di naata, di koda nder wuro ngoon. Sakitoo mbuurnam neddo mo ndu wurtinoo nder mum oon bura dam arannde dam bonde.

²⁷ Wakkati lisa haalannoo haalaaji dii, sey nder jama'aare ndeen debbo gom yetti daane wi'i: —Debbo dimudo ma, musini ma, welii hoore !

²⁸ lisa jaabii, wi'i: —Goonga non. Amma nanoobe haala Alla tokka ka, ko'e mum'en buri welde.

Himbe jamaanu bondo oo no tefa alaama

²⁹ Wakkati jama'aare hawrunoo, lisa wi'i nde: —Himbe jamaanu oo no himbe bonbe. Ibe ngidi be kollee alaama yuwdo to Alla, amma walaa alaama mo be kolletee ko yaari alaama annabi Yunuusa.

³⁰ Ngam non, no Yunuusa laatorani himbe Niniwe alaama, hano non duu Bii-Neddo laatoranto himbe jamaanu oo alaama.

³¹ Nyannde darjal, debbo laamiido leydi hoore hudo gom ummodoto he himbe jamaanu hannden oo. O hiitodo he mabbe, o liba be. Debbo oo yuwi faa to woddi, wari ngam hettinaade haalaaji Suleymaanu keewdi hikmaaku. Haya, burdo Suleymaanu nii do !

³² Nyannde darjal, himbe Niniwe ummodoto he himbe jamaanu hannden. Be kiitodoo he mabbe, be liba be, ngam kambe, be tuubii wakkati be nanunoo waaju Yunuusa. Haya, burdo Yunuusa nii do !

Jeyngol banndu

³³ lisa wi'i jama'aare ndeen: —Walaa kubboowo fitilla dey suuda ka naa hippa tummbude dow makka, amma sey nii joomum bila ka, ka yaynana naatoobe.

³⁴ Gite ngoni fitillaaji banndu. Nde gite maa no mbooli, banndu maa fuu no yaynan. Amma nde de mboolaa, banndu maa fuu no nibban.

³⁵ Ndenne, hakkila to jeyngol gonngol he maa ngool nibbu.

³⁶ Nde banndu maa fuu heewi jeyngol, nde nimre walaa he mayru baa sedda, ndu yaynan nokku fuu hano no fitilla yaynirtee.

lisa felii Fariisa'en e jannginoobe Tawreeta

³⁷ Wakkati lisa timminoo waajoo mum, sey Fariisaajo gom wi'i o wara o nyaama wuro mum. lisa naati, joodii, fuddi no nyaama.

³⁸ Wakkati o hi'unoo lisa no nyaama lootaay juude mum, dum haaydini mo.

³⁹ Sey lisa wi'i mo: —Onon Fariisa'en, odon lawya gada kore e gada le'e moodon, amma berde moodon no keewi golleeji bondi e hidde guyka !

⁴⁰ Famdube hakkillo ! Tawte hanaa tagudo gada oon, kam tagi nder duu naa ?

⁴¹ Kokkiree talkaabe berde laabude, nden ko hoddi fuu no laabanan on.

⁴² Bone saaman dow moodon, onon Fariisa'en ngam odon ittana Alla jakka koyriih, haako uurko e ir kaakooli nyaameteedi fuu. Amma odon njeeboo dartinaaku e hidde Alla. Dum duu woni ko kaanudon wadude, tawee on mboppaay diito duu.

⁴³ Bone saaman dow moodon, onon Fariisa'en ! Ngam odon ngidi joodorde burde teddude nder baajordi. Odon ngidi sanneede cannooje teddude nder luube duu.

⁴⁴ Bone saaman dow moodon, ngam odon nanndi he annyeeje de ngalaa alaama, annyeeje de himbe njaabata dow mum'en anndaay.

⁴⁵ Sey jannginoobe Tawreeta gom jaabii lisa, mbi'i: —Moodibbo, no ngondaa ada haalira nii, ada don ada yenna min, minen duu !

⁴⁶ lisa jaabii, wi'i: —Onon jannginoobe Tawreeta duu, bone saaman dow moodon ! Ngam odon ndeka donle teddude dow himbe, amma onon e ko'e moodon, on meemirtaa de baa daane honndu moodon ngam wallude be !

⁴⁷ Bone saaman dow moodon, ngam on nyibi annyeeje annabiibe, be maamiraabe moodon mbari.

⁴⁸ He golle dee kollirdon ko golle maamiraabe moodon mbelii on. Ngam be mbarii be, onon duu, on nyibi annyeeje mabbe !

⁴⁹ Ngam majjum wadi Alla nder hikmaaku mum wi'i: « Mi lilan yahde he mabbe annabiibe e lilaabe. Be mbara wobbe mabbe, be torra wobbe mabbe duu. »

⁵⁰ Ndenne, yiyam annabiibe ndufaadam illa fuddorde duuniyaaru, himbe jamaanu oo no njomnetee dam.

⁵¹ Goonga kaalanammi on: Illa Haabiila faa wara he Jakariya baraado hakkune sakirde e Juulirde mawne, kiite mum'en fuu caaman dow himbe jamaanu oo !

⁵² Bone saaman dow moodon, onon jannginoobe Tawreeta ! Ngam on teeti mabbitirdum anndal. On naataay, onon e ko'e moodon, hidube naata been duu, on accaay be naata.

⁵³ Wakkati lisa yuwanno toon, jannginoobe Tawreeta e Fariisa'en tinni no tinnana mo sanne. Ibe yama mo dow kujje dudde.

⁵⁴ Ibe tunna mo ngam be keba ko be nanngiri mo.

Luka 12

Kaanudo huleede

¹ Himbe ujunaaji ujunaaji ngari kawri to lisa faa no njaabodira. Sey lisa wi'i aahiibe mum: —Kakkilee to ngartiree ko'e moodon Fariisa'en, ngam be munafikiibe.

² Walaa fuu ko suudi ko wanngintaake, walaa sirri duu ndi anndataake.

³ Ko kaaludon nder nimre fuu, no nanetee yaasin laabdo. Kaden duu ko nyo'udon nder cuudi ommbiidi fuu, no haaletee yaasin daane toowne.

⁴ Higiraabe am, mido haalana on: —To kulee waroobe on ngam ko y'aari dum walaa fuu ko be mbaawi wadande on.

⁵ Mi haalanan on moy kaanudon hulude. Kulee Alla ngam gada maayde moodon kanko woodi baawde bugaade on nder jahannama. Nde goonga, mido wi'a on, kanko kaanudon hulude.

⁶ Pooloy njoyoy connataake tammaaje dīdī naa ? Amma dum fuu wadataa Alla yeggitaa baa gootel nder makkoy.

⁷ Baa leebi ko'e moodon fuu no limaadī faa laabi. Ndenne, to kulee, ngam odon buri pooloy dukkoy koy teddungal.

⁸ Mido wi'a on: —Miin Bii-Nedđo, bi'udo no anndi kam yeeso himbe, miin duu, mi annditan joomum yeeso maleykaabe Alla.

⁹ Amma caliido kam yeeso himbe fuu, mi saloto dum miin duu yeeso maleykaabe Alla.

¹⁰ Nedđo fuu kaaludo ko boni dow Bii-Nedđo, joomum no waawi yaafeede. Amma bonnudo innde Ruuhu Ceniido yaafataake.

¹¹ Nde on njaaraama nder baajordī, yeeso hooreebe naa laamiibe, to cuulee dow ko njaabotodon, naa ko kaaloton,

¹² ngam nder wakkati mum Ruuhu Ceniido anndinan on ko kaanudon haalude.

Kippol haala dow diikudo pamđudo hakkillo

¹³ Nder jama'aare godđo wi'i lisa: —Moodibbo, wi'u mawnam sennda ndonu baabiimin, hokka kam mbaka am.

¹⁴ Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Hey aan ! Moy wadi kam kiitotoodo moodon naa ceendoowo njawdi moodon ?

¹⁵ Nden lisa wi'i jama'aare ndeen: —Kakkilee he suuno njawdi, ngam hanaa njawdi wuurnata nedđo, baa nde tawi o diikudo sanne.

¹⁶ lisa wadani be kippol haala ngool, wi'i: —Diikudo gom, gese mum ndimi sanne.

¹⁷ Sey omo yama omo yamtinoo hoore makko, omo wi'a: « Noy ngadanmi ? Ngam mi walaa fuu to moobanmi kabbe am ?

¹⁸ Ayyo, nii ngadanmi ! Mi fiirtan yeeli am, mi nyiba burđi manngu gom. Mi loowa kabbe am e njawdi am fuu.

¹⁹ Nden mi wi'a hoore am: Mi hebi njawdi mbaawni jogaade kam duubi e duubi. Mi fowti, mi nyaama, mi yara, mi nana beldum. »

²⁰ Amma Alla wi'i mo: « A haanjaama ! Jemma oo da, mi jaban yonki maada. Moy ronata ko kawrandaa hoore maa dūm ? »

²¹ Nden lisa wi'i be: —Dum woni ko hewtotoo neddo fuu hawrani hoore mum njawdi nder duuniyaaru, fadde hawrande hoore mum njawdi yeeso Alla.

Koolee Alla

²² Gada kippol haala dow diikudo ngool, lisa wi'i aahiibe mum: —Ndenne, mido wi'a on: To cuulee ko'e moodon nder mbuurnam moodon dow ko nyaamton naa dow ko bornotodon.

²³ Ngam mbuurnam no buri nyaamdu, banndu duu no buri koltal.

²⁴ Yeewee gagaaje: De aawataa, de kettataa. De ngalaa tukke, de ngalaa yeeli, amma Alla no nyamna de. Onon nee, odon buri pooli dii teddungal !

²⁵ Moy he moodon waawi beydude nyalooma gooto dow balde mum ngam hoore mum habbake ?

²⁶ Ndenne, nde tawi on mbaawaa wadude baa ko buri famdude dum, dume cuulantodon dow ko hoddii ?

²⁷ Yeewee no piindiji ladde mawnirta: Di ngollataa, dī mottataa. Amma mido haalana on: Baa Suleymaanu he darjaaji mum fuu holtiraay ko foti gootel nder majji.

²⁸ Nde nii Alla no holtina hudo taweteeko nder ngesa hannden, tayeteeko faddee nder hiite jaanjo, dume hadata mo holtinde on faa bura nii, onon famdube goondinol ?

²⁹ To cuulanee ko nyaamee e ko yaree. To mbemmbree ko'e mon ngam majjum !

³⁰ Ngam kujje dee fuu, tokkuge duuniyaaru pilotoo. Nde goonga, Baabii'on no anndi ko odon kaajaa dum.

³¹ Amma tefee Laamu Alla, nden Alla beydanan on kujje dee fuu.

³² To kulee, onon sewre famarde, ngam Baabiraawo moodon no nana beldum hokkude on Laamu mum.

³³ Connee ko njogidon, cakkon. Ngadanee ko'e mon ndesa ka bonataa. Kawron njawdi dow kammu ndi timmataa, ndi gujjo badataako, mooyu duu bonnataa.

³⁴ Ngam to njawdi mon woni, toon berne mon duu wonata.

Siryiibe jabbaade joomi dūm'en

³⁵ —Ciryee, tunndodon, kubbon fitillaaji moodon.

³⁶ Laatee hano golooobe siryiibe jabbaade joomi dūm'en wakkati yuwata batu. No o yottorii, be omtana mo.

³⁷ Golloobe be joomi dum'en tawi daanaaki, mbelii ko'e. Mido haalana on goonga: O tunndoto, o wara o ngollana be. O rott, o joddina be nyaama.

³⁸ Nde caka jemma naa nde fajiri non o warti, welbe ko'e ngoni be o tawi daanaaki.

³⁹ Nde nii jom wuro no anndi wakkati mo gujjo warta, o dooman mo, o hada mo naatude suudu makko.

⁴⁰ Onon duu, ciryee, to gartol Bii-Neddo juhu on.

⁴¹ Piyer wi'i lisa: —Joomam, kippol haala ngool, minen tan ngadandaa ngol naa himbe fuu ?

⁴² Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Moy woni golloowo kolniido, jom hakkillo ? Golloowo mo mawdo mum halfini hokka maccube mum gom mbaka mum'en nyaamdu nder wakkati mo haani.

⁴³ Beldo hoore woni golloowo mo mawdo mum warti, tawi no wada golle mum.

⁴⁴ Goonga kaalanammi on: Mawdo oon halfinan mo njawdi mum fuu.

⁴⁵ Amma nde golloowo oon wi'i nder berne mum mawdo mum wartilawtaa. Sey o fudda fiyude maccube e horbe been. Omo nyaama, omo yara, faa njaram nannga mo.

⁴⁶ Too, mawdo golloowo oo no wartan nyannde nde o miilaaka. Mawdo makko riiwan mo, fiya mo sawru be ngoondinaay Alla.

⁴⁷ Golloowo anndudo ko joomiidum hidī, dey siryaaki baafuy, naa gollaay ko joomiidum hidī, no fiyeteet dorri dūddi.

⁴⁸ Amma golloowo mo anndaa ko joomiidum hidī, se wadī ko foti fiyeede, no fiyeteet dorri sedđa. Kokkaado ko duudi, no yamtetee ko duudi. Kalfinaado ko duudi, no yamtetee ko buri non duudde.

Ceendiigu ngam lisa

⁴⁹ —Mi wari wattude hiite dow leydi ndii. Mido hari nge hubba !

⁵⁰ No woodi gadol batisma mo kaanumi wadaneede. Fadde makko wadeede, mido nder suulaare.

⁵¹ Odon miila jam ngaddumi nder duuniyaaru naa ? Too, hanaa ! Mido wi'a on: Ko ngaddumi woni, ceendiigu.

⁵² Illa jooni himbe joyo nder hoggo no ceedan. Tato kabda he dido, dido kabda he tato.

⁵³ Baaba habdan he biyum gorko, biddo gorko habdan he bammum. Inna habdan he biyum debbo, biddo debbo habdan he innum. Esiyo debbo habdan he banjaado mum, banjaado habdan he esum debbo.

Noy cenndodirten alamaaji gadooji

⁵⁴ lisa wi'i jama'aare ndeen: —Nde on ngi'ii balinde har gorgal, dow ko yaawi on mbi'an ndiyam tobán. Noon duu, düm laatorto.

⁵⁵ Se henndu hoore hudo wifi, on mbi'an düm wulan. Noon duu, düm laatorto.

⁵⁶ Onon munaafiki'en ! Odon mbaawi senndude alamaaji leydi e kammu, dey dume wadi on mbaawaa senndude alamaaji wakkati oo ?

⁵⁷ Dume wadi on mbaawaa anndande ko'e moodon ko dartii ?

⁵⁸ Nde ada yaada he kabdudo maa yeeso kiite, illa dow laawol tefu potal he makko. Nde hanaa non, nde on ngari yeeso kiitotoodo oon, o wattete nder juude doomoowo kasu, uddedaa.

⁵⁹ Goonga kaalanammi ma, a wurtataako abada nde a yobaay ko tokketedaa dum faa laaba.

Luka 13

Tuubude naa halkude

¹ Nder wakkati mo lisa haalannoo dow no alamaaji gadooji cenndodirtee, himbe gom ngari kaalani mo ko Pilaatus, hooreejo leydi Yahudiya, wadi bibbe leydi Galili gom mbaraa wakkati be ngadanannoo Alla sadaka. Ko be mbaraa yiyele mabbe kawrodira he yiyele dabbaaji cakkaadi diin.

² Nden lisa jaabii be, wi'i: —Odon miila ko bibbe Galili torraabe bee no buri horiibe been hakke naa ?

³ Too, hanaa. Mido haalana on nde on tuubaay, onon duu on kalketee.

⁴ Odon miccitoor he bibbe Galili sappo e njeetato, be suudu Silowam toownu saamunoo dow mum'en faa maayi been, odon miila ko kambe buri himbe Ursaliima fuu wadude hakke naa ?

⁵ Mido haalana on nde on tuubaay, onon duu on kalketee.

⁶ Nden lisa wadani be kippol haala ngool, wi'i: —Neddo gom no woodunoo ibbi nder ngesa mum. Nyandé gom o wari faa o teba ki, amma o tawaay binngel baa gootel he makki.

⁷ Sey o wi'i kakkiliido ngesa ngaan: « Ndaa, duubi tati nii ko hitaane fuu mido wara faa mi teba ibbi kii, amma mi tawtaa binngel baa gootel he makki. Soppu ki ! Nde walaa ko ki nafirta, dume ki waranta en nokkuure nder fuu. »

⁸ Nden kakkiliido ngesa ngaan wi'i mo: « Mawdo am, accu ki hikka tan. Mi wasan senngooji makki fuu, mi watta birgiiri.

⁹ Tawte ki riman mawuuri. Nde ki rimaay, a wadan ki soppee. »

lisa sawri debbo gom nder nyalaane fowteteene

¹⁰ Nyalaane fowteteene gom, lisa no darii no waajoo nder waajordu gom.

¹¹ Debbo gom mo ladde lardini no tawa nder mayru. Duubi sappo e jeetati ko debbo oo no turii faa waawtaa dartaade he hoore mum sam.

¹² Wakkati lisa hi'unoo debbo oo, noddi mo, wi'i: —Banndam debbo, a dadii he nyaw maa.

¹³ lisa deki juude mum dow makko. Wakkati mum da, o dartii, omo teddina Alla.

¹⁴ Amma hooreejo waajordu nduun nanaay beldum majjum baa sedda. Nden o wi'i himbe been: —Balde jeegom kokkaden ngam gollude. Nder balde deen kaanudon warde ngam yamdintineede, amma hanaa nder nyalaane fowteteene.

¹⁵ Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Munaafiki'en. Nder nyalaane fowteteene hanaa neddo moodon fuu no fiirta ngaari mum naa dakiya mum e tiggere, yarnowa.

¹⁶ Debbo oo no taanu Ibrahim, mo Ibiliisa habbiri duubi sappo e jeetati. O haanaa soptineede nder nyalaane fowteteene naa ?

¹⁷ Wakkati lisa haalunoo haala kaa, sey waybe makko fuu keewi semteene. Amma kuppe kaaydiniide de o wadi deen mbeli jama'aare ndeen fuu.

Misaali dow laamu Alla

¹⁸ Nden lisa wi'i kaden: —He dume Laamu Alla nanndi ? Dume nanndiniranmi ngu ?

¹⁹ Laamu Alla no nanndi he wabbere mutaari nde neddo hooyi, aawi nder koogol mum. Nde fudi, nde laatii lekki faa pooli no nyiba cuudi dow makki.

²⁰ lisa wi'i kaden: —Dume nanndiniranmi Laamu Alla ?

²¹ Ingu nanndi he yuufinirdum dum debbo watti nder muddiji conndi alkama tati mawdi, budi faa dum fuu dum yuufi.

Dammbugal paadungal

²² lisa no fa'i Ursaliima. Omo tokka ci'e e gure tawaade dow laawol makko, omo waajoo.

²³ Sey goddo yamii be, wi'i: —Moodibbo, himbe sedda tan hisintee naa ? lisa jaabii mo, wi'i:

²⁴ —Ndurwee heba naatiron dammbugal paadungal. Mido wi'a on: Dubbe tefan naatude, keppa.

²⁵ Ngam wakkati waran mo jom baade oon ummoto ommaba dammbugal mum. No ndaroridon yaasin, odon calmina fuu, odon mbi'a: « Moodibbo ! Omtan min. » Jom baade ndeen wi'an on: « Mi anndaa to njeyadon ! »

²⁶ Nden, puudon wi'ude mo: « A waajake nder laabi gure amin. Min nyaamdi he maa, min njardii he maa. »

²⁷ Amma o jaaboto on, o wi'a: « Mi anndaa to njeyadon. Mboddee kam, onon wadoobe ko boni. »

²⁸ Wakkati ngi'udon Ibrahim, Isiyaaku, Yakuuba, e annabiibe fuu nder Laamu Alla, onon duu odon ndiiwee, odon adee odon paddee yaasin wakkati mum non mboyoton, odon ḥeryodira nyiiye.

²⁹ Himbe yūwan lettugal e gorgal, sobbirde e hoore hudo, ngara njoodoo nyaamda nder Laamu Alla.

³⁰ Nder wakkati oo non, ardiibe been keedata gada, gadaabe been duu laatoo ardiibe.

Iisa yurmake himbe Ursaliima

³¹ Nder wakkati Iisa haalannoo dow Laamu Alla, sey Fariisa'en gom ngari to makko, mbi'i mo: —Dillu, woddā dō, ngam laamiido Hirudus no hidī ware.

³² Sey Iisa jaabii be, wi'i: —Njehee mbi'owee junkuwel ngeel ko hannden e jaaṇo mi riiwan ladde, mi nyawtan nyawbe. Fabbī-jaaṇo timminanmi golle am fuu.

³³ Amma no tilsi mi wada golle hannden, jaaṇo e fabbi-jaaṇo, ngam annabijjo haanaa maayde nokku feere gom mo hanaa Ursaliima.

³⁴ Hey Ursaliima ! Ursaliima, hubere warude annabiibe. A waririi lilaabe he maada kaaye ! Mi muuyi kile keewde hawrude bibbe maa hano no gortogal hawrirta coppi mum ley bippoole nii. Amma a jabaay.

³⁵ Joonin baade moodon, kam nii no dōn no woppee. Neddo fuu joodotaako nder mayre. Nde laatotoo winnde. Mido wi'a on: On ngi'ataa kam illa joonin faa wara wakkati mo mbi'oyton:Barkinaado woni gardo dow innde Joomiraawo !

Luka 14

Yamđintinol jom buddi gom

¹ Nyalaane fowteteene gom, Iisa naati baade hooreejo Fariisa'en gom faa nyaama. Wonnoobe nder baade ndeen no kora mo yéewa ko o wattu.

² Gorko mo banndu mum buuti gom, no darii yeeso makko.

³ Sey Iisa yāmi jannginoobe Tawreeta e Fariisa'en gom, wi'i: —Yamđintinde neddo nder nyalaane fowteteene, no hegii naa hegaaki ?

⁴ Amma be nootaaki mo. Nden Iisa deki junngo dow jom buddi oon, yamđintini mo, acci mo o dilli.

⁵ Iisa wi'i be kaden: —Moy he moodon, biyum naa ngaari mum saamata nder bunndu heppa wurtinde dum law law, baa nde tawi dum wadaanaa nder nyalaane fowteteene ?

6 Be keppi jaabaade mo kaden.

Laatee leynube ko'e

7 Wakkati lisa hi'unoo noddaabe been fuu ngari, neddo mabbe fuu no subo joodorde burde teddude. Sey o fillanii be taarihi oo, o wi'i:

8 —Nde nii a noddaama batu, taa jooda dow joodorgal burngal teddude. Tawte burdo ma teddude gom waran,

9 nden jom batu oon waran, wi'e: « Umma, hokku neddo oo joodorgal ngaal ! » Cemtaa njoodowodaa dow joodorgal burngal leesude gom.

10 —Amma nde nii a noddaama batu, joodowa ley, ngam jom batu oon no waran, wi'e: « Higo, umma, jooda dow ! » Dum laatane teddungal yeeso noddaabe-ngari been fuu.

11 Ngam yettudo hoore mum dow, no leesintee. Leesindo hoore mum, no yettetee.

12 Nden o wi'i jom baade, noddudo mo oon: —Nde ada nodda himbe bottaari naa hiraane, taa noddu higiraabe maa, naa banndiraabe maa, naa koreeji maa, naa wondiraabe maa riikube tan. Ngam nde be nodditii ma, dum laatotoo njobdi maa.

13 Nde a wadi batu, noddu talkaabe, bonnguube, layooibe e wumbe.

14 A welan hoore, ngam be ngala ko be njobire. A heban duu baraaje nyannde ummitaaki dartiibe.

Kippol haala dow batu manngu

15 Wakkati gooto nder nyaamdoobe he lisa been nanunoo ko lisa wi'i jom baade ndeen, sey o wi'i lisa: —Nyaamoowo nder batu Laamu Alla, welii hoore.

16 Nden lisa jaabii mo, wi'i: —Gorko gom wadi batu manngu, noddi himbe dubbe.

17 Wakkati nyaamdu nduun gasunoo, sey o lili golloowo makko gom wi'owa noddaabe-ngara been, siri batu oon fuu gasi.

18 Sey gooto gooto, be ngadi ko eelude mo o accana dum'en hakke, o yaafoo be. Arano oon wi'i mo: « Mi soodii ngesa, no tilsi mi yaha mi hi'owa nga, mi ɳaarake ma, yaafam. »

19 Didabo oon duu wi'i mo: « Mi soodii ga'i demooji sappo e demirde joy. Mido hidî sii'aade di, mi ɳaarake ma, yaafam. »

20 Tatabo oon wi'i kam duu: « Booyaay ko ɓanjumi, ndenne mi hebataa wari. »

21 Wakkati golloowo oon warti, haalani mawdo mum ko wi'aa. Sey jom batu oon berni, wi'i mo: « Yawda yah dow laabi mawdî nder wuro ngoo e nder

nokkuuje to himbe kawrata, noddaana kam talkaabe, bonnguube, wumbe e layoobe. »

²² Nden golloowo oon yehi warti, wi'i: « Alla sabbinate, mi wadi ko mbi'udaa kam fuu. Amma faa jooni nokku no hoddii. »

²³ Nden jom batu oon wi'i mo: « Yah dow laabi mawdi e pamari. Mo kebudee fuu, tilisina dum wara naata, ngam suudu am nduu heewa.

²⁴ Nde goonga mido wi'a on: Baa gooto nder be noddunoomi bee meedataa nyaamdu am. »

Torra laataade aahijo lisa

²⁵ Nyannde gom jama'aare mawne gom no yaada he lisa, sey lisa yeeyitii be, wi'i:

²⁶ —Neddo fuu hidji tokki kam, nde mi buranaay dum: Innum naa bammum, deekum naa sukaabe mum, mawniraabe mum naa minyiraabe mum, nde mi buranaa dum hoore mum. Too, joomum waawtaa laataade aahijo am.

²⁷ Neddo fuu mo wakkaaki leggal mum bardugal tokki kam, waawtaa laataade aahijo am.

²⁸ Ngam nde hakkune moodon no tawa giiddu nyiba suudu toownu, hanaa sey nde joomum joodake ginan, hiiso ko ndu nyaamata dum, yeewa nde no jogii ko huumnata ndu naa.

²⁹ Nde hanaa non duu, joomum diidan ndu, heppa hantude ndu. Gi'udo ndu fuu no yawoto mo,

³⁰ wi'a: « Yeewee neddo oo. O fuddi nyibude, o heppi humnude. »

³¹ Naa, nde laamiido no jogii soogeeji ujunaaji sappo, nde adi niiya honoyde laamiido goodudo soogeeji ujunaaji laso. Hanaa sey nde o joodake o miiloo goonga fuu omo woodi semmbe jaalaade worbe ujunaaji laso been, naa o walaa ?

³² Nde o waawtaa, o wadan lilaabe kaalanowa be illa ibe mboddii, ngam laawol jam wada hakkune mabbe.

³³ Hano non duu, neddo moodon fuu waawtaa laataade aahijo am nde woppaay ko jogii fuu.

³⁴ Lamdam no woodi, amma nde dam lamsataa, dumme lamsinta dam kaden ?

³⁵ Walaa fuu ko dam waawata nafude nder leydi, naa nder birgiiri. Dam bugetee yaasin. Jom nowru nanooru fuu, nana !

Luka 15

Kippol haala dow mbaalu majjungu

¹ Nyannde gom jaboobe janngal he wadoobe hakke gom ngari to lisa ngam kettinoo waaju makko.

² Sey Fariisa'en e jannginoobe Tawreeta tinni no nguuntuu hakkune mum'en, no mbi'a: —Neddo oo no jabbo wadoobe hakke, omo nyaamda he mabbe !

³ Nden lisa wadani be kippol haala ngool, wi'i:

⁴ —Nde gooto nder moodon no woodi baali hemre, sey ngoottu majjaa. O accan baali hemre go'o walaa diin ndura, o tefowa majjungu nguun faa o hiita ngu.

⁵ Nde o hiitii ngu, o heewa welwelo, nden o wakkoo ngu, o yaara wuro.

⁶ O hawra higiraabe e wondiraabe makko fuu, o wi'a be: « Accee mbelnen ngam mi hiitii mbaalu am majjunoongu nguun. »

⁷ Mido haalana on: Non welwelo duu wadirta dow kammu nde nii gadoowo hakke gooto tuubii. Welwelo gadoowo dow ngoon buran welwelo dartiibe hemre go'o walaa, be kaajaaka tuubude.

Kippol haala dow tammal cardi majjungal

⁸ —Misaali wi'ee joonin debbo gom nii no woodi tammaaje cardi sappo, dey gootal majjoraa mo. Hanaa o hubban fitilla, o wuuwa suudu makko, o tefira ngal hakkillo faa nde o hiitii ngal naa ?

⁹ Nde o hiiti tammal ngal, o hawran higiraabe makko rewbe e wondiraabe makko rewbe, o wi'a be: « Accee mbelnen ngam mi hiitii tammal am majjunoongal. »

¹⁰ Too, hano non welwelo laatoranto maleykaabe Alla, nde nii gadoowo hakke gooto tuubii.

Kippol haala dow biddo majjudo

¹¹ Lisa wi'i kaden: —Gorko gom no woodunoo bibbe worbe dido.

¹² Nyannde gom minyiyo oon wi'i baaba mum: « Baaba, hokkam mbaka am nder ndonu amin. » Sey baaba oon senndi njawdi mum hakkune bibbe been.

¹³ Balde sedda gada mum, minyiyo oon hawri ko jogii fuu, dilli, yehi leydi mbodduni gom. O tokkitii fijirde faa o bonni njawdi makko fuu.

¹⁴ Wakkati o timminnoo ndi ndeen, rafo manngo gom wadi nder leydi ndiin. Sey o fuddi naatude nder rafi.

¹⁵ O yehi o takkowi he bii-leydi ndiin gom. Bii-leydi ndiin, yaari mo nder gese mum, o durowa girooji mum.

¹⁶ O rafaa faa omo tefa nyaamude nyaamdu girooji diin, amma walaa kokkudo mo ndu.

¹⁷ Sey berne makko warti he wuro, o wi'i hoore makko: « Golloobe baaba am no nyaama faa hodda, amma joonin, miin nii do, mido maayda rafo.

¹⁸ Mi ummoto non, mi hoota hoggo baaba am mi wi'a mo: Baaba, mi wadi hakke yeeso Alla. Mi wadi hakke to maada.

¹⁹ Mi fotaay baa wi'eede biya. Joonin adan hano golloowo maa ! »

²⁰ Nden o ummii, o fa'i to baabiiko. Illa to woddi, baabiiko holliri mo, nani yurmeene makko sanne. Nden doggi, wunndowii mo.

²¹ Sey o wi'i baabiiko: « Baaba, mi wadi hakke yeeso Alla. Mi wadi hakke to maada. Mi fotaay baa wi'eede biya. »

²² Nden baaba oon wi'i maccube mum gom: « Njehee law, ngaddowee jabbaare burne woodude, bornon mo. Ngattanon mo hootande he honndu makko, bornon mo pade.

²³ Ngaddon ngaari payni, kirson, nyaamen, mbelnen.

²⁴ Ngam biyam mo miilunoomi maayi oo no wuuri. Biyam majjunoodo oo hiitaama. » Nden be puddi welnude. Amma wakkati be mbelnannoo ndeen, mawniraawo oon no gese.

²⁵ Mawniraawo oon ummii gese no warta. Wakkati badinoo, sey nani bawdi e bomi no ngada nder baade mum'en.

²⁶ O noddi golloowo mabbe gom, o yami ko woni no wada.

²⁷ Oon jaabii mo wi'i: « Minya warti jam. Baaba maa hirsani mo ngaari payni. »

²⁸ Sey mawniraawo oon berni, salii naatude baade ndeen. Baabiiko wurtii, sawrini mo o naata.

²⁹ Nden o wi'i baabiiko: « Ndaa, mi gollanii ma duubi he duubi, baa nde worre mi salaaki tilsinooje maa. Baa nde worre a hokkaay kam damngel, miin e higiraabe am, min mbelna.

³⁰ Amma biya oo, nyaamudo njawdi maa fuu, he rewbe fijoobe, warta dey kirsanaa dum ngaari payni ndii. »

³¹ Sey baabiiko jaabii mo, wi'i: « Binngel am, enen ngondi wakkati fuu, ko njeymi fuu, aan jeyii dum.

³² Minya mo miilunoomi maayi oo no wuuri. Minya majjunoodo oo hiitaama. Ndenne, no haani ngaden batu, mbelnen. »

Luka 16

Kippol haala dow kawjotoodo yoyudo

¹ Nyannde gom lisa wi'i aahiibe mum: —Diikudo gom no woodi kawjotoodo njawdi mum gom. O haalanaama ko kawjotoodo njawdi makko oo, no don no bona njawdi makko.

² Nden nyanne gom o noddi mo, o wi'i: « Dume woni ko nanumi no fillee dow maa dum ? War, kiisoden ko kalfinmaami, ngam a hawjataako njawdi am kaden. »

³ Sey kawjotoodo njawdi oon wi'i hoore mum: « Noy ngadanmi ? Ngam mawdo am ittan kam golle. Mi walaa semmbe remude, mido semta fiyude mbara.

⁴ Ahaa ! Mido anndi no ngadanmi ko nde mi ittaama golle, mi heba jabbiiibe kam nder kowle mum'en. »

⁵ Nden be mawdo makko tokkata nyamaane been, o noddi dum'en gooto gooto. Arano oon o wi'i dum: « Foti mawdo am tokkete ? »

⁶ Oon wi'i mo: « Bidooji nebbam hemre tokketeemi. » Nden kawjotoodo oon wi'i mo: « Hooyu dewtere maa nyamaane, jooda law, mbinndaa woygu. »

⁷ Didabo oon o wi'i dum: « Aan nee, foti tokketeda ? » Oon jaabii mo wi'i: « Saakuji alkama keme joy tokketeemi. » Sey o wi'i mo kanko duu: « Hooyu dewtere maa nyamaane, mbinndaa saakuji keme nay. »

⁸ Yoye kawjiido njawdi dee ngadi gorko diikudo oon mani mo. Mi hokkii on misaali oo non ngam paamon ko himbe duuniyaaru no burdi yoye hakkune mum'en dina himbe jeyngol.

⁹ Miin, mido wi'a on: Ngolliree njawdi duuniyaaru heba kebon higiraabe ngam nde njawdi ndiin re'i njabbedon nder wuro Alla ngo faa abada abadin.

¹⁰ Kolludo Aadilaaku nder kujje pamare, hollan Aadilaaku nder kujje mawde. Kolludo Jammbi nder kujje pamare, hollan Jammbi nder kujje mawde duu.

¹¹ Ndenne, nde on kollaay Aadilaaku nder njawdi duuniyaaru nduu, moy halfinta on njawdi ngoonaari ?

¹² Kaden duu, nde on kollaay Aadilaaku nder njawdi jananndi, moy hokkata on ko njeydon ?

¹³ Golloovo fuu waawtaa gollande mawbe dido, ngam joomum wanyan gooto, hidaa ooto, naa teddina gooto, yawo ooto. On mbaawtaa gollande Alla ngollanon njawdi.

¹⁴ Wakkati Fariisa'en, suunaabe ceede been nanunoo dum, be njaltinii mo.

¹⁵ Sey o wi'i be: —Onon, odon ngidi laataade dartiibe yeoso himbe, amma Alla no anndii berde moodon. Ngam ko himbe teddinta hakkune mum'en, kam woni ko harminii yeoso Alla.

¹⁶ Tawreeta e dewte annabiibe ngoni no ndawrana himbe faa yottii he garki Yahaaya. Amma Yahaaya gadoowo batisma wari, Habaru lobbo filla dow Laamu Alla no waajee. Neddo fuu no durwa naata nder maggu.

¹⁷ Taggol kammu e leydi no buri hoyde dina ittude tobbel gootel nder Tawreeta.

¹⁸ Neddo fuu ceerdo deekum banji goddo, yeeni. Kaden duu banjudo debbo ceeraado, kam duu yeeni.

Kippol haala dow diikudo e Laajaru

¹⁹ —Wadiino gorko diikudo gom, bornotoodo kolte lobbe, caadiide sanne. Wakkati fuu omo nder weltaare. Omo nyaama ko weli mo.

²⁰ Laajaru, no talka. Banndu makko fuu no buuye. Wakkati fuu omo waddee omo fukkinee dammbugal baade diikudo oo.

²¹ O wanyaa nyaamude baa ko yuwi nder nyaamdu diikudo oon, saami dow leydi. Dawaadi duu no ngara no metta buuye makko.

²² Nyannde gom sey talka oon maayi. Maleykaabe njaari mo to Ibrahim. Diikudo oon duu maayi, ufaa.

²³ Omo torroo sanne laahara, sey o banti hoore makko, o holliri Ibrahim to woddi, Laajaru no hadde mum.

²⁴ Sey diikudo oon huubi, wi'i: « Hiite ngee torri kam sanne. Maama am Ibrahim, yurmam. Lilu Laajaru suuwa kollel mum sedda nder ndiyam, o wara o simtina dow demngal am, mi feewa. »

²⁵ Nden Ibrahim jaabii mo, wi'i: « Binngel am, miccita a hebiino kujje lobbe nder mbuurnam maa, amma Laajaru kay bone tan yari. Joonin, o heban jam, aan duu torroodaa.

²⁶ Gada mum duu, ngayka mawka tawaa hakkune amin he moodon. Ka wattaama ngam hidube ummaade to amin, njeha to moodon naa hidube yuwde to moodon ngara to amin, keppa yahde. »

²⁷ Nden diikudo oon wi'i mo: « Ndenne maama am, mi jaarake ma, lilu Laajaru nder hoggo baaba am,

²⁸ ngam mido woodi banndiraabe worbe joyo toon, o famtina be, ngam to be ngaru kambe duu nder nokkuure heewne torra ndee. »

²⁹ Nden Ibrahim wi'i mo: « Ibe njogii Tawreeta Muusa e dewte annabiibe, accu be kettinoo ko de mbi'ataa. »

³⁰ Sey o jaabii Ibrahim, o wi'i: « Yaa Ibrahim ! Hettinaade dewte dee tan heyataa. Amma nde goddo ummitake yehi to mabbe haalani be, be tuuban. »

³¹ Nden Ibrahim wi'i mo: « Nde nii hettinaade haalaaji Muusa e annabiibe heyfaay be tuuba, too, baa nde goddo ummitii yehi to mabbe, be ngoondintaa. »

Luka 17

Jaafol, goondinol e hoolaare

¹ Nyannde gom lisa wi'i aahiibe mum: —Sikka walaa no woodi ko tutotoo himbe ngada hakke. Amma bone saama dow neddo fuu laatii sabiili majjum.

² Kaaya mannga habbee he daane joomum, faddee nder maayo, no buri hoyande joomum, dina wadude gooto nder cukaloy koy wada hakke.

³ Ndenne, kakkilee e ko'e moodon. Nde banndiraawo maa wadanii ma hakke, felu mo. Nde o tuubii, njaafodaa mo.

⁴ Nde o wadanii ma hakke kile jeddi nder nyalooma, nde o wari to maa kile jeddi omo tuubane, yaafa mo.

⁵ Sey lilaabe been mbi'i lisa: —Beydu goondinol amin.

⁶ lisa jaabii be, wi'i: —Nde goondinol moodon no famdi faa foti gabbel mutaari, nde on mbi'ii lekki kii doofo, sinngowoo nder maayo, ki downtanto on.

⁷ Nder moodon moy demoowo naa duroowo mum yuwata ladde dey wi'a mo wakkati oon ndaa: « Yaawnu war nyaamu » ?

⁸ Hanaa sey joomum wi'a mo: « War, jonngu nyaamdu, ngaddanaa kam mi nyaama mi yara. Nden nyaamowaa, aan duu » ?

⁹ Odon miila o yettan golloowo oon ngam wadi ko haani wadude naa ?

¹⁰ Hanaa. Onon duu, nde on ngadi huune fuu ko kaanudon wadude, sey mbi'on ko'e moodon: « Min maccube tan. Min ngadi ko min kaani wadude. »

Yamdinol seppinbe sappo

¹¹ Wakkati lisa yehannoo Ursaliima, o tokki hakkune leydi Samariya e leydi Galili.

¹² No o naatiri wuro gom, non worbe seppinbe sappo gom ngari potti he makko. Be ndarii to toowti,

¹³ be kuubi, be mbi'i: —lisa, Moodibbo, yurma min !

¹⁴ Wakkati lisa hi'unoo be, sey o wi'i be: —Njehee, kollowee balli moodon cakkanoobe Alla. Wakkati be njehannoo, ibe dow laawol, sey be njamdit.

¹⁵ Gooto mabbe, wakkati hi'unoo kam yamdit, soyfii. Omo yeha omo teddina Alla he daane toowne.

¹⁶ O wari, o jimminii yeeso lisa faa he leydi, o yetti mo. Gorko oo no bii-leydi Samariya.

¹⁷ lisa fiirti hunnduko, wi'i: —Tawte hanaa sappo been fuu njamđintinaa ? Toy njeenayo been nee ngoni ?

¹⁸ Kodo oo tan miili soyfitaade teddina Alla naa ?

¹⁹ Nden lisa wi'i gorko oon: —Umma dillu, ngam goondinol maa dannii ma.

Garol Laamu Alla

²⁰ Fariisa'en gom yami lisa mbi'ii: —Wakkati oye Laamu Alla warta ? Nden o jaabii be, o wi'i: —Hitere hi'ataa no Laamu Alla warirta.

²¹ Neddo fuu waawaa wi'i ingu doo naa ingu too, ngam Laamu Alla no hakkune moodon.

²² Sey lisa wi'i aahiibe mum: —Wakkati waran mo ngiddon hi'ude Bii-Neddo baa nii nyalooma gooto non, amma on ngi'ataa mo.

²³ On mbi'etee: « Ndaa omo do ! » naa « Ndaa omo too ! » Amma to njehee, to ndoggiree toon.

²⁴ Ngam hano no mayfere mayfirta nder kammu keerol yahde keerol, hano non Bii-Neddo lattoo nyannde gartol mum.

²⁵ Amma no tilsi o torree sanne ginan, himbe jamaanu oo caloo mo.

²⁶ Hano nii no dum wadirnoo nder jamaanu Nuhu, hano non dum wadan nder balde de Bii-Neddo wartoyta.

²⁷ Himbe no nyaama, no njara, no banja, no banjee, faa nyannde Nuhu naati laana kaan. Nii ndiyam tuufaana wari, halki be, be fuu.

²⁸ Iri majjum duu wadiino nder jamaanu Luutu. Himbe no nyaama, no njara, no cooda, no conna, no aawa, no nyiba.

²⁹ Amma wakkati Luutu wurtinoo Sodooma, Alla tobini norde hiite e sinaadar dow maggo. O halki be, be fuu.

³⁰ Non duu dum wadirta nyannde Bii-Neddo wanngata.

³¹ Nyannde mum, tawaado dow suudu, nde tawi are mum no nder suudu, to jippoo wi'a hooyan de. Tawaado ngesa, to wi'u hootan wuro.

³² Miccitech ko hewti dee-Luutu.

³³ Tefudo hisinde yonki mum nder duuniyaaru nduu, mursan ki. Amma mursudo ki, hisinan ki.

³⁴ Mido haalana on, nder jemma mum, on ngi'an himbe dido fukkiibe dow leeso wooth. Gooto hooyee, ooto accee.

³⁵ Rewbe dido wonbe no unida nder wowru worru. Gooto hooyee, ooto accee.

^[36] Worbe dido wonbe nder ngesa ngoota. Gooto hooyee, ooto accee.]

³⁷ Nden aahiibe been yami mo, mbi'i: —Moodibbo, toy dum wadata ? O jaabii be, o wi'i: —To canngu woni, don jigaaje kawrata.

Luka 18

Kippol haala dow tittinkinaaku nder du'aa'u

¹ lisa wadani aahiibe mum kippol haala ngool ngam hollude be ko no haani be tittinkinoo nder wadude du'aa'u, to be comu wadude du'aa'u.

² O wi'i be: —Wuro gom woodi kiitotoodo gom mo hulataa Alla. Walaa duu mo o semtataa.

³ Debbo gom mo gorum maayi, no tawaa nder wuro ngoon. Wakkati fuu omo wara to kiitotoodo oon, omo wi'a mo: « Hiita hakkune am, miin he kabdudo am. »

⁴ Kiitotoodo oon booyi no saloo kiite deen. Ko sakitii sey o wi'i hoore makko: « Mi hulataa Alla, mi semtataa gooto duu.

⁵ Debbo oo tampinii kam. Mi hiitoto hakkune mabbe ngam to o war omo fusana kam noppi wakkati fuu. »

⁶ lisa wi'i be kaden: —On nani naa ko kiitotoodo bondo oon wi'i !

⁷ He giide moodon, Alla ittataa hakke subaabe mum, woyoobe jemma e nyalooma no eela dum bee fuu naa ? O jaabataako law law bojji mabbe naa ?

⁸ Mido wi'a on: O jaaboto di dow ko yaawi. Amma ko yamanmi woni nde 'Bii-Neddo wartowi, tawan goondinbe nder duuniyaaru naa ?

Kippol haala dow Farisaajo e jaboowo janngal

⁹ No woodi daaroobe ko'e mum'en no dartiibe, ibe njawoo wobbe duu. Daliila himbe bee wadi lisa wadi kippol haala ngool, wi'i be:

¹⁰ —Worbe dido naati Juulirde mawne faa ndu'oo. Gooto no Fariisaajo, ooto duu no jaboowo janngal.

¹¹ Fariisaajo oon darii no du'oo nder berne mum no wi'a: « Alla, mi yetti ma ngam mi laataaki iri himbe gom, misaali ir wuybe, bonbe, yeenoobe. Mi yetti ma ko mi laataaki hano jaboowo janngal oo duu.

¹² Jeddire fuu mido suumo kile didi, mido itta jakka dow ko kebumi fuu. »

¹³ Jaboowo janngal oon no darii to toowti, suusaay baa tiggitaade kammu, nani semteene, no wi'a: « Yaa Alla ! Yurham, mi gadoowo hakke. »

¹⁴ Nden lisa wi'i aahiibe mum: —Mido wi'a on, jaboowo janngal oon hooti wuro mum, hakkeeji makko njaafaama. Amma Fariisaajo oon hakkeeji mum njaafaaka. Mido wi'a on yettudo hoore mum dow, no leesintee. Leesindo hoore mum, no yettetee.

lisa du'anake cukaloy

¹⁵ Nyannde gom himbe ngaddi cukaloy mum'en keccoy gom to lisa, ngam o yowa juude dow makkoy. Amma wakkati aahiiibe makko ngi'unoo düm, be nduki be.

¹⁶ Sey lisa noddi aahiiibe mum, wi'i be: —Accee cukaloy koy ngara to am. To kadee koy, ngam nanndube he makkoy njeyaa nder Laamu Alla.

¹⁷ Goonga kaalananmi on, mo jabboraaki Laamu Alla hano no cukalel ngel jabboraan nii, joomum naatataa nder maggu.

Kollitol gorko diikudo gom

¹⁸ Hooreejo Yahudankoobe gom yamii lisa, wi'i: —Moodibbo lobbo, dume kaanumi wadude ngam hebude mbuurnam nduumiidam ?

¹⁹ lisa jaabii mo, wi'i: —Ngam dume noddirtaa kam lobbo ? Lobbo fuu walaa sey Alla.

²⁰ Ada anndi ko tilsinoje Tawreeta mbi'ii: To yeenu, to ittu yonki godđo, to wujju, to seedana fewre. Teddin inna maa e bammaa.

²¹ Sey hooreejo Yahudankoobe oon jaabii lisa, wi'i: —Mido tokki kujje dee fuu illa nder cukaaku am.

²² Wakkati lisa nanunoo dum, wi'i mo: —Huune worre tan hoddanii ma. Sonnoy ko njogidaa fuu, njeddana talkaabe, a heban baraaje dow. Nden, ngaraa tokkaa kam.

²³ Hooreejo Yahudankoobe oon no diikudo mawdo. Wakkati o nanunoo haalaaji dii, o balinii tik, o dillidi mettorgal berne.

²⁴ Sey lisa yeewi mo, wi'i: —Naatol riikube nder Laamu Alla no tiidí faa !

²⁵ Ngam naatol ngolooba nder wudde battal no buri hoyde dina naatol diikudo nder Laamu Alla !

²⁶ Hettinaniibe mo mbi'ii: —Ndenne, moy hisataa ?

²⁷ Sey lisa jaabii be, wi'i: —Ko heppori bii-aadama heportaa Alla.

²⁸ Piyer jaabii, wi'i: —Minen, min mboppi ko min njogii fuu, min tokkii ma !

²⁹ Sey lisa wi'i be: —Mido haalana on goonga, accudo wuro mum, naa deekum, naa rimdaabe mum, naa saaroobe mum, naa sukaabe mum ngam Laamu Alla,

³⁰ no heban ko buri düm kile dudđe nder wakkati mo ngonden nder mum jooni. Joomum no heban duu mbuurnam nduumiidam nder wakkati garoowo oon.

lisa wannginii kaden maayde mum e ummitaaki mum

³¹ lisa henni lilaabe sappo e dido been senngo, wi'i be: —Kettinee, eden don eden njaha Ursaliima. Toon ko annabiibe mbinndunoo dow Bii-Neddo fuu, huubata.

³² Ngam o wattetee nder juude be kanaa Yahudankoobe, be njawoo mo, be njenna mo, be tutta dow makko,

³³ be piya mo dorri, be mbara mo. Amma nyalaane tatabere mum o ummitittoo.

³⁴ Amma aahiibe been paamaay haala kaa sam. Maana makka suudanake be, ngam majjum wadi be paamaay ko o hid'i wi'ude be.

Bumtinol neddo gom

³⁵ Wakkati lisa badinoo Yeriko, o tawi bumdo gom no joodii no garbina takkol laawol.

³⁶ Wakkati bumdo oon nanunoo mbittaaki jama'aare ndeen, sey o yami himbe ko woni no wada.

³⁷ Nden be njaabii mo, be mbi'i: —lisa mo Nasaratu woni no yawta.

³⁸ Nden o huubi, o wi'i: —lisa, taanu Daawda, yurmam !

³⁹ Wonbe yeeso jama'aare been puddi no cajitoo he makko, no mbi'a o dey'ita. Amma o huubi kaden, o wi'i: —Taan Daawda, yurmam !

⁴⁰ lisa darii, wi'i be ngadda mo to mum. Wakkati o badinoo lisa, lisa yami mo, wi'i:

⁴¹ —Dume ngidaa mi wadane ? Nden o jaabii, o wi'i: —Moodibbo, mido hid'i mi wumta.

⁴² lisa wi'i mo: —Wumtu. Goondinol maa danni ma.

⁴³ Wakkati mum da o wumti, o tokki lisa, omo teddina Alla. Wakkati himbe ngi'unoo dum, be njetti Alla.

Luka 19

Kisinol Jakayus

¹ lisa naati Yeriko, no feera siire ndeen yahde.

² Jakayus, hooreejo jaboobe janngal, gorko diikudo no tawaa nder Yeriko.

³ Jakayus no tefa hi'ude nder jama'aare ndeen moy woni lisa, amma o heppi ngam o dabbo.

⁴ Nden, ngam hi'ude mo, sey o doggi, o arditii jama'aare ndeen. O yehi, o yeenyowi ibbi ngonki dow laawol to lisa wittortoo.

⁵ Wakkati lisa yottinoo ibbi kiin o tiggitii, sey o wi'i Jakayus: —Jakayus, yawda jippa, ngam no tilsi mi weerane hannden.

⁶ Jakayus yaawdi jippii, jabborii mo welwelo.

⁷ Wakkati himbe fuu ngi'unoo dum, be puuddi ibe nguuntoo, ibe mbi'a: —O weeranowi gadoowo hakke !

⁸ Wakkati be ngari be mbeer, sey Jakayus ummii darii, wi'i lisa: —Moodibbo, hettina. Hannden mi hokkan talkaabe feccere njawdi am fuu. Nde mi nyaami ceede goddo, mi yobitan mo kile nay.

⁹ Sey lisa wi'i: —Gorko oo duu, taanu Ibrahim non. Hannden, kisinam naatii nder hoggo ngoo,

¹⁰ ngam Bii-Neddo wari tefude majjube faa hisina be.

Kippol haala dow tammaaje kañje

¹¹ Wakkati himbe ngonnoo no kettinii haala lisa, sey o wadani be kippol haala ngool ngam be badake Ursaliima, ibe miila ko Laamu Alla no wanngan jooni jooni.

¹² Nder kippol haala ngool lisa wi'i be: —Dimo mawdo gom yehi nder leydi mbodduni gom faa mellee laamiido mayri, nden warta.

¹³ Fadde makko dillude, o noddi golloobe makko sappo gom. O hokki gooto mabbe fuu tammal kañje, o wi'i be: « Luumoree de, faa mi warta. »

¹⁴ Himbe leydi makko no mbanyi mo. Ngam majjum wadi, gada makko be ummini lilaabe mbi'owa kam'en ngidaa gorko oo laamoo dum'en.

¹⁵ Amma dum fuu hadaay o mellaa, o warti nder leydi makko. Wakkati o wartunoo, o noddi golloobe makko, be o halfinnoo tammaaje kañje been, ngam o annda ko gooto mabbe fuu hebi nder luumaaku mum.

¹⁶ Arano oon wari, wi'i: « Joomam, tammal kañje maa rimi tammaaje kañje sappo. »

¹⁷ Sey o wi'i mo: « Gasii, a golloovo lobbo. Ngam a hilnake ko famdi, mi mellii ma laamiido gure sappo. »

¹⁸ Didabo oon badii, wi'i: « Joomam, tammal kañje maa rimi tammaaje kañje joy. »

¹⁹ O wi'i didabo oon: « Gasii, aan duu, mi mellii ma laamiido gure joy. »

²⁰ Tatabo oon wari, wi'i: « Joomam, ndaa tammal kañje maa nii. Mi fibii ngal nder tekkere mi suudi.

²¹ Ngam mido hule, sabu a gorko cattudo. Ada hooya ko a resaay. Ada hetta ko a aawaay. »

²² Nden gorko diikudo oon wi'i mo: « Bondo, jaaydo ! Dara ! Dow haalaaji maa dii kiitanmaami. Ada anndi ko mi gorko cattudo, mido hooya ko mi resaay, mido hetta ko mi aawaay ?

²³ Too, dume wadi ko a wattaay ceede am nder banki faa nde ngartumi, nden de ngaddanan kam riiba ? »

²⁴ Nden o wi'i golloobe makko beeto: « Teetee tammal kanje makko ngaal, kokkon ngal jom tammaaje sappo oon. »

²⁵ Sey be njaabii mo be mbi'i: « Alla sabinane, mo mbi'udaa hokkee oo duu tammaaje kanje sappo jogii ! »

²⁶ Sey mawdo oon wi'i be: « Mido haalana on, jogiido fuu beydantee. Amma mo walaa oon, baa sedda mo jogii oon, teetetee. »

²⁷ Jooni toy waybe am be ngidaa mi laamoo dum'en been ngoni ? Ngaddee be do, kirson be yeeso am. »

Naatol Iisa Ursaliima

²⁸ Gada kippol haalaaji dii, lisa ardii aahiibe mum, fa'i Ursaliima.

²⁹ Wakkati o badinoo nguroy Baytifaaji e Baytaniya hedde har waamnde wi'eteene waamnde Jaytun, sey o lili aahiibe makko dido gom,

³⁰ o wi'i be: —Ummee, njehée nder wurel gonngel yeeso moodon ngeel. No nattirdon nder maggel, on tawan binngel ara gom, ngel waddaaka abada gom no habpii. Kabbitee ngel, ngaddanon kam.

³¹ Nde nii goddo yamii on, wi'i ngam dume wadi odon kabbita ngel, mbi'on Joomiraawo haajaa ngel.

³² Lilaabe been njehi, tawi huune fuu hano no lisa tinndiniri be dum.

³³ Wakkati be kabbitannoo arel ngel, sey joomiingel wi'i be: —Dume kabbitanton arel ngeel ?

³⁴ Be mbi'i mo: —Joomiraawo haajaa ngel.

³⁵ Nden be njaari ngel to lisa. Be njowi kolte mabbe dow maggel be ngadijappe, be nanngani lisa waddii dow maggel.

³⁶ Omo yaha, himbe no mbeddita kolte mum'en dow laawol makko.

³⁷ Wakkati o faani Ursaliima, doon hadde simmitorde waamnde wi'eteene waamnde Jaytun, goondinbe tokkube mo fuu keewi welwelo, sey be townidaade, ibe njetta Alla daliila kujje kaaydiniide de be ngi'ii.

³⁸ Ibe mbi'a: —Barkinaado woni laamiido gardoowo innde Joomiraawo ! Jam laatoo nder kammu. Teddungal laatanoo Alla Toowdo !

³⁹ Sey Fariisa'en gom tawaabe nder jama'aare ndeen mbi'i mo: —Moodibbo, haja aahiibe maa ndeyf'a !

⁴⁰ O jaabii be, o wi'i: —Mido haalana on, nde be ndeyf'i, kaaye dee e ko'e mum'en kuuban !

⁴¹ Wakkati lisa hi'unoo hubeere Ursaliima, o woyani nde,

⁴² o wi'i: —Mi hidino tawee hannden, aan duu, a faami ko hokkete jam. Amma kaari, dum suudanake gite maada !

⁴³ Nyalaade no ngaran nde waybe maa nyibata cuudi loope ngam be yeenya be piile, be kone,

⁴⁴ be pusee, be accataa baa hayre worre no deki dow wonnde nder maada. Be mbare, aan e bibbe maada fuu, ngam a annditaay wakkati mo Alla warunoo ngam hisinde ma.

Diiwol sonnoobe nder Juulirde mawne

⁴⁵ lisa naati jawreeru Juulirde mawne, fuddi no riiwa sonnoobe,

⁴⁶ no wi'a be: —Dum winndaama nder dewte Alla:Suudu am laatoto suudu du'aa'u. Amma onon, on ngadii nduwumpere wuybe !

⁴⁷ lisa no waajoo nyannde fuu nder Juulirde mawne. Mawbe cakkanoobe Alla e jannginoobe Tawreeta e haaloobe nanee nder lenyol ngool fuu no ndaara no mbardata lisa.

⁴⁸ Amma be keppi hebude laawol fuu, ngam himbe fuu no ngattani haalaaji makko hakkillo sanne.

Luka 20

Toy baawde lisa yuwi ?

¹ Nyannde gom lisa no janngina himbe nder Juulirde mawne, omo waajoo be dow Habaru lobbo. Sey mawbe cakkanoobe Alla gom, jannginoobe Tawreeta e mawbe Yahudankoobe gom ngari to makko,

² mbi'i mo: —Haalan min, baawde deye ngadirtaa kujje dee fuu ? Moy hokki ma laawol wadude de ?

³ Nden lisa jaabii be, wi'i: —Miin duu, huune worre tan yamanmi on, njaabodon kam:

⁴ Alla naa himbe kokki Yahaaya laawol wadude batisma ?

⁵ Sey ibe caawodira hakkune mabbe, ibe mbi'a: —Nde nii en mbi'ii Alla, o wi'an ko wadi en ngoondinaay Yahaaya ?

⁶ Amma nde en mbi'ii himbe, too, himbe fuu no mbugoto en kaaye, ngam be fuu be tabbintini ko Yahaaya no annabijjo.

⁷ Nden be njaabii lisa, be mbi'i: —Min anndaa liludo mo.

⁸ lisa duu wi'i be: —Too, miin duu, mi haalantaa on baawde de ngadiranmi kujje dee.

Kippol haala dow remoobe bonbe

⁹ Gada ko lisa haaldunoo he mawbe cakkanoobe Alla, jannginoobe Tawreeta he mawbe Yahudankoobe, o wadani himbe kippol haala ngool, o wi'i: — Neddo gom wadi ngesa cabijje, nden wuyi nga remoobe gom, wadi jahaangal, o booyi har toon.

¹⁰ Wakkati tebol cabijje deen yottinoo, o lili golloowo makko gom jabowa mbaka makko cabijje deen to remoobe been. Amma remoobe been piyi lilaado oon. O coyfitii juude bole.

¹¹ O lili golloowo makko gom kaden to mabbe, be piyi oon duu, be njennii mo. O coyfitii kanko duu juude bole.

¹² Jom ngesa oon lili kaden golloowo mum tatabo gom, be mbarmini mo, be ndiiwi mo.

¹³ Sey jom ngesa oon wi'i hoore mum: « Joonkay, mido anndi no ngadanmi. Mi lilan biyam gorko korsudo he mabbe, tawte be teddinan mo ! »

¹⁴ Amma wakkati remoobe been ngi'unoo biyiiko, sey be mbi'odiri: « Ma'adalla. Oo woni donoowo ngesa ngaa. Ngaree mbaren mo, heba ndonen nga ! »

¹⁵ Sey be mburtini mo nder ngesa ngaan, be mbari mo. Too, dume miiloton jom ngesa oon wadata remoobe bee ?

¹⁶ Mido wi'a on: « O waran, o wara remoobe been, nden o halfina ngesa ngaan wobbe. » Wakkati himbe nanunoo kippol haala ngool, be mbi'i: —Alla hiinu en dum !

¹⁷ lisa yeewi be, wi'i: —Ndenne, dume woni maana ko winndaa nder dewte deen, wi'aa: Hayre nde nyiboobe been mboppi ndeen, kayre laatii hoore nyibdi ndiin.

¹⁸ lisa beydi wi'ude be kaden: —Neddo fuu caamudo dow hayre ndeen, helan. Neddo fuu, mo nde saami dow mum, no mornyotoo.

¹⁹ Jannginoobe Tawreeta e hooreebe cakkanoobe Alla paamii ko kippol haala ngool, kam'en ngol sappii. Be muuyiino nanngude mo doon da, amma be kuli himbe.

Ittande laamiido Rooma mawdo janngal

²⁰ Jannginoobe Tawreeta e hooreebe cakkanoobe Alla ngattani lisa hitere. Be lili himbe gom ngada ko'e mum'en hano dartiibe, tunna mo nder haalaaji makko ngam be keba laawol no be ngattirta mo nder juude laamu.

²¹ Lilaabe been ngari to lisa, yami mo, mbi'i: —Moodibbo, miden anndi ko kaalataa e ko mbaajotodaa fuu no dartii. Miden anndi ko a burdinaay himbe. Ada janngina laawol Alla goonga e goonga.

²² No hegii min kokka laamiido Rooma mawdo janngal naa hegaaki ?

²³ Amma lisa annditani yoyre mabbe, nden wi'i be:

²⁴ —Kollee kam tammal cardi ! Foto moy he innde moy woni do ? Be njaabii, be mbi'i: —Laamiido Rooma.

²⁵ Nden o wi'i be: —Ndenne kokkee laamiido Rooma ko jeyi, kokkon Alla duu ko jeyi.

²⁶ Be kebaay fuu ko be tunnirta mo nder ko o wi'i be yeeso himbe fuu. Nootaaki makko haaydini be, nden be ndeyyiti.

Yamde dow ummitaaki maaybe

²⁷ Sadduki'en, kam'en ngoni yeddoobe no mbi'a ko maaydo fuu ummitittaako. Nyannde gom, wobbe mabbe ummii ngari to lisa, yami mo, mbi'i:

²⁸ —Moodibbo, Muusa tilsi enen Yahudankoobe, wi'i:Nde gorko dewli, maayi, hebaay biddo, minyum naa mawnum dewla deekiko ngam hebana mo jippotoobe.

²⁹ Too, wadiino rimdaabe jeddo gom. Arano oon dewli debbo gom, maayi, hebaay biddo.

³⁰ Didabo oon dewli debbo oon, kam duu maayi, hebaay biddo.

³¹ Tatabo oon duu tokki, faa jeddo been fuu maayi.

³² Gada maayde mabbe, debbo oon duu maayi.

³³ Too, nyannde darjal, moy nder mabbe laatoto goro debbo oo ? Ngam be fuu jeddo kabbani mo.

³⁴ Sey lisa jaabii be, wi'i: —Nder duuniyaaru nduu worbe banjata, rewbe duu banjee.

³⁵ Amma be Alla daari fotube keba mbuurnam jaajo, ummitittoobe nyannde darjal, worbe mabbe ndewlataa, rewbe mabbe duu ndewlataake.

³⁶ Be maayataa kaden, ngam be laatoto hano maleykaabe. Be bibbe Alla duu, ngam be ummitake he maayde.

³⁷ Muusa he hoore mum wakkati Alla haaldannoo he mum nder taarihi kaaloowo dow wuumoore hubboore, Muusa sappake ko maaybe no ummititto. Ngam toon o noddiri Joomiraawo Alla Ibrahim, Alla Isiyaaku, Alla Yakuuba.

³⁸ lisa wi'i be kaden: —Ndenne, Alla hanaa Alla maaybe, o Alla wuurbe. Ngam to makko himbe fuu no wuurbe.

³⁹ Gere nder jannginoobe Tawreeta piirti hunnduko, mbi'ii: —Moodibbo, a haalii goonga.

⁴⁰ Illa ndeen be cuusaay yamude mo goddum kaden.

Almasiihu hanaa taanu Daawda tan

⁴¹ lisa wi'i be: —Noy himbe mbaawiri wi'ude ko Almasiihu no taan Daawda ?

⁴² Daawda e hoore mum wi'i nder Jabuura:

«Alla Joomiraawo wi'i Joomiraawo am: War, njoodaa nyaamo am

⁴³ faa mi sorna waybe maa ley teppere maa. »

⁴⁴ Daawda no noddira mo, « Joomiraawo », ndenne, o hanaa taanu Daawda.

Kakkilee he jannginoobe Tawreeta

⁴⁵ Wakkati jama'aare wonnoo no hettinanii lisa, sey lisa wi'i aahiibe mum:

⁴⁶ —Tinnee. Kakkilee he jannginoobe Tawreeta. Ibe ngidi bornaade kolte mawde. Ibe ngidi sanneede cannooje teddude nder luube. Ibe ngidi joodorde burde teddude nder baajordi. Ibe ngidi joodorde burde teddude nde nii be noddaama batu.

⁴⁷ Ibe eyta rewbe be goriraabe mum'en maayi ngam teetude njawdi mabbe. Ibe njunna du'aa'uji mabbe ngam be limtee nder lobbube. Kiite naawde be ngadantee.

Luka 21

Sadaka debbo talkaajo mo gorum maayi

¹ lisa banti hoore mum nder Juulirde mawne, sey hi'i riikube gom no ngatta hadiyaaji mum'en nder keesuwal mayre.

² O hi'ii duu debbo talkaajo gom mo gorum maayi no watta buudoy dīdoy nder maggali.

³ Sey o wi'i: —Mido haalana on goonga: Ko debbo talkaajo mo gorum maayi oo watti nder keesuwal dum, no buri ko beeto fuu ngatti.

⁴ Ngam be fuu, be kokki sedda nder ko be njogii. Amma debbo oo, ko o joginoo ngam o w提醒da dum, o watti nder maggali.

Cankitol Juulirde mawne e alamaaji timmoode duuniyaaru

⁵ Nder Juulirde mawne ndeen wobbe tinni no kaala dow mayre, no mbi'a ko inde woodi ngam nde moyyiniraama kaaye boodde. Nde fediraama sadakaaji ittanaadi Alla. Amma lisa wi'i be:

⁶—Nder ko ngi'oton dum fuu, wakkati waran mo baa hayre mayre worre hodataako no deki dow wonnde. Nde fuu, nde libetee.

⁷ Nden be yami mo, be mbi'i: —Moodibbo, haalan min nde dum wadata. Alaama oye hollata ko kuppe dee fuu badake ?

⁸ Sey lisa jaabii be, wi'i: —Kakkilee to neddo fuu majjina on. Himbe heewbe ngardan innde am, mbi'a: « Miin woni Almasiihu », be mbi'a: « Wakkati oo badake. » To tokkee be.

⁹ Nde nii on nani habaru konu e murtol no wadee, to kulee. No tilsi dum wada ginan, amma dum hollataa ko wakkati mum da timmoode duuniyaaru yottake.

¹⁰ lisa tinni no wi'a be: —Lenyol habdan he lenyol, laamu habdan he laamu.

¹¹ Dimmbaaki leydi mawki wadan. Rafooji e nyawuuji bondi ngadan nokku nokkuje. Kuppe kulyiniide e alamaaji mawdi ngadan dow kammu.

¹² Amma fadde majjum wadude, on nangetee, torredon, njaaredon yeeso laamiibe e hooreebe, kiitedon nder baajordi Yahudankoobe, padfedon nder kasu ngam sabbu am.

¹³ Dum hokkan on laawol seedanaade kam.

¹⁴ Ndenne, kabbee anniya illa joonin, heba no coptirton ko'e moodon to suulu on,

¹⁵ ngam mi hokkan on nyenyal haala e anndal faa nder waybe moodon bee fuu walaa baawdo libude naa yeddude on.

¹⁶ Baa saaroobe moodon, rimdaabe moodon, koreeji moodon e higiraabe moodon no njammboto on. Be laatoo daliila maayde wobbe moodon.

¹⁷ Himbe fuu mbanyan on ngam am.

¹⁸ Amma baa leebol ko'e moodon gootol majjataa.

¹⁹ Tittinkinaaku moodon kebirton kisinam.

Cankitol Ursaliima

²⁰—Wakkati ngi'udon soogeeji piili Ursaliima, anndon ko cankitol maggo badake.

²¹ Nder wakkati oo, be dum tawi Yahudiya ndoggira baamle. Be dum tawi nder hubeere Ursaliima, mburto nder mayre. Tawaabe nder ladde duu, to naatu nder mayre.

²² Ngam nyalaade deen no nyalaade yoptitaade ko winndaa nder dewte Alla fuu no tabbitan.

²³ Nder balde mum bone saaman dow saawbe he musinoobe ! Ngam torraaji mawdi no caaman dow leydi ndiin. Tikkere Alla no jippoto nder lenyol ngool.

²⁴ Wobbe mbardetee takubaaje, wobbe nanngee, njaree hakkune lenyi fuu. Be kanaa Yahudankoobe ndampan Ursaliima, dawranaade faa wakkati mo dum fodanaa oon huuba.

Gartol lisa Almasiihu

²⁵ —Alamaaji no ngadan dow naange, di ngadan dow lewru e dow koode. Kulkulal nanngan himbe duuniyaaru duu. Iido maayo baleewo e benkeyfe mum mawna faa lenyi dii fuu mbemmbree ngam majjum.

²⁶ Nde himbe miilake ko waroya nder duuniyaaru, sey kulkulal wada be pekkora, ngam baa baawde gonde dow fuu no ndimmboto.

²⁷ Nder wakkati mum, Bii-Neddo no hi'etee, no wara dow luuldere. Omo warda baawde e teddungal manngal.

²⁸ Nde nii dum fuddii wadude, ummodon ndarodon, banton ko'e moodon, ndaaron dow ngam coptinol moodon badake.

Tinndinoore dow ibbi

²⁹ Gada filla alamaaji kolooji gartol makko ngool, lisa wadani be tinndinoore ndee, wi'i: —Ndaaree ibbi e ledde koriide fuu.

³⁰ Nde nii on ngi'ii de mbilitii, odon anndi ko dunngu badake.

³¹ Hano non, onon duu, nde nii on ngi'ii kujje dee no ngada, paamee ko Laamu Alla badake.

³² Goonga kaalanammi on: Jamaanu oo timmataa tawee kujje dee fuu ngadaay.

³³ Kammu e leydi taggan, amma haalaaji am timmataa abada.

lisa holitti himbe ndeena ko'e mum'en

³⁴ —Ndeenee ko'e moodon to accee nyaamdu ada hakkillo moodon. To njaree duu faa ko'e moodon pudda soptaade. To accee miilooji duuniyaaru cuula on. Nde hanaa non, nyalaane ndeen no juhan on, on anndaay.

³⁵ Ngam nyalaane ndee no waran dow yonki fuu nder duuniyaaru.

³⁶ Ndenne, kakkilee, ndu'ee wakkati fuu, ngam kebon semmbe dadude kujje kaanude wadude dee fuu. Mbaawon daraade duu yeeso Bii-Neddo.

³⁷ Nyalooma, lisa no waajoo nder Juulirde mawne, amma nde jemma wadi, o wurtoo, o waalowa dow waamnde wi'eteene waamnde Jaytun.

³⁸ Illa subaka kecco himbe fuu no ummoo, no njaha to makko, no tawowaa mo nder Juulirde ndeen ngam hettinaade ko o wi'ata.

Luka 22

Dabare nanngol lisa

- ¹ Wakkati Juulde buuru mo walaa yuufinirdum, juulde bi'eteede Juulde dimdinol Isra'ilankoobe badinoo,
- ² mawbe cakkanoobe Alla e jannginoobe Tawreeta no tefa no mbarirta lisa, amma ibe kula himbe.
- ³ Sey Ibiliisa naati nder berne Yahuuda inndirteedo Iskariyot, gooto nder lilaabe sappo e dido been.
- ⁴ Nden o yehi, o haaldowi mawbe cakkanoobe Alla e mawbe soogeeji kakkiliidi he Juulirde mawne ndeen dow no o wattirta lisa nder juude mabbe.
- ⁵ Be nanii beldum majcum sanne, nden be adi alkawal ko be kokkan mo ceede.
- ⁶ Yahuuda jabi, nden fuddi tefude laawol no o jammbortoo lisa, tawa himbe paamaay.

Ciryaki hiraane Juulde dimdinol Isra'ilankoobe

- ⁷ Juulde buuru mo walaa yuufinirdum wari. Nyannde majje himbe mbownoo hirsude jawdi ngam wadude hiraane Juulde dimdinol Isra'ilankoobe.
- ⁸ lisa lili Piyer e Yahaaya, wi'i be: —Njehee ciryaneen hiraane Juulde dimdinol Isra'ilankoobe, nyaamen.
- ⁹ Nden be yamii mo, be mbi'i: —Toy ngiddaa min ciryowoo nde ?
- ¹⁰ lisa jaabii be, wi'i: —Kettinee, nde nii on naati nder hubere ndee, on pottan gorko gom no ronndii loone ndiyam. Tokkon mo faa nder baade nde o naatata nder mum.
- ¹¹ Nden mbi'on jom baade ndeen: « Moodibbo lili min, min yame toy suudu ndu o nyaamdata he aahiibe makko hiraane Juulde dimdinol Isra'ilankoobe nduun woni ? »
- ¹² O hollan on suudu mawnu gom, ciryaanu wonndu dow. Toon ciryotodon hiraane ndeen.
- ¹³ Sey be njehi, be tawi huune fuu dey-dey no lisa wi'rnoo be. Nden be ciryii hiraane ndeen.

Hiraane Juulde dimdinol Isra'ilankoobe

- ¹⁴ Wakkati kiraade deen njottinoo, sey lisa joododii he lilaabe been faa be nyaama.
- ¹⁵ Nden o wi'i be: —Mi haabii en njoodidaaki nyaamuden hiraane Juulde dimdinol Isra'ilankoobe ndee, fadde am torreede.
- ¹⁶ Ngam mido wi'a on, mi nyaamataa hiraane ndee kaden sey nyannde maana mayre humnaa nder Laamu Alla.

¹⁷ lisa hooyí nyederde cabijjam, o yetti Alla, o wi'i: —Njabee, ceendee hakkune moodon

¹⁸ ngam mido haalana on, mi yarataa cabijjam kaden, sey wakkati Laamu Alla wari.

¹⁹ O hooyí buuru, o yetti Alla, o helti mo, o hokki be, o wi'i: —Dum woni banndu am kokkaanu ngam moodon. Ngadee iri nii he banndum ngam miccitaade he am.

²⁰ Gada be kiirtake, lisa hooyí nyederde cabijjam, yetti Alla, hokki be, wi'i: — Nyederde ndee woni amaana keso tabbintinaado har yiyam am ndufeteedam ngam moodon.

²¹ Amma jammbotoodo kam oon no do. Omo nyaamda he am nder le'al gootal.

²² Bii-Neddo accan duuniyaaru hano no dum fodira. Amma bone saaman dow jammbotoodo mo !

²³ Sey lilaabe been puddí no yamodira moy nder mum'en woni gadoowo dum.

Geddi hakkune lilaabe lisa

²⁴ Geddi ummii hakkune aahiiibe been dow moy buri teddude nder mabbe.

²⁵ Nden lisa wi'i be: —Doole doole laamiibe be kanaa Yahudankoobe laamorii himbe mum'en. Jom'en baawde duu no ngidi noddireede lobbube.

²⁶ Amma onon kay, dum wadataa hakkune moodon. Accee burdo teddude hakkune moodon laatoo hano burdo famdude. Ardiido laatoo hano golloowo.

²⁷ Ngam moy buri teddude hakkune joodiido faa nyaama naa golloowo gaddoowo nyaamdu oon ? Joodiido faa nyaama oon kam woni mawdo. Amma miin, mido hakkune moodon hano golloowo.

²⁸ Onon, odon ngondi he am wakkati torreteemi fuu.

²⁹ Miin duu, mi hokkii on laamu hano no Baaba am hokkiri kam ngu,

³⁰ ngam nyaamon, njaron he le'al am nder laamu am. Njoododon dow joodorde laamu, kiiodon lenyi Isra'el sappo e didi diin.

lisa wi'i Piyer annudititaa dum

³¹ Gada geddi naatuni caka aahiiibe been, sey lisa wi'i Simon Piyer: —Simon, Simon, Ibiliisa yamii baawde faa seda on hano no alkama sedirtee.

³² Amma mi du'anake ma ngam to a mursu goondinol maa. Aan duu, nde a wartii to am, cemmbindinaa banndiraabe maa.

³³ Piyer jaabii mo wi'i: —Joomam, baa nii mi uddiditee he maada non naa mi wardetee he maada non, mido siryi !

³⁴ Nden lisa jaabii mo, wi'i: —Mido haalane Piyer, nder jemma oo, fadde ndontoori jogginde, a wi'an a anndaa kam kile tati !

Ciryee ngam torra

³⁵ lisa wi'i aahiibe been: —Wakkati lilunoomi on ko on njaaraayno albey, mbasu e pade, no woodi ko ηakkani on naa ? Sey be njaabii mo be mbi'i: —Walaa !

³⁶ O wi'i be kaden: —Amma jooni, goodudo albey, hooya. Jogiido mbasu, yaara. Mo walaa takubaahi, sonna jabbaare mum sooda ngooti.

³⁷ Ngam no winndaa dow am, wi'aa:O fiyete sawru bonbe. Mido wi'a on: No tilsi dum heewtoo kam ngam ko winndaa dow am fuu huubaa.

³⁸ Nden be mbi'i mo: —Moodibbo, ndaa takubaaje dīdī nii ! O wi'i be: —Heyii !

Du'aa'u lisa dow waamnde Jaytun

³⁹ lisa wurtii hubeere Ursaliima, fa'i waamnde wi'eteene waamnde Jaytun hano no o woowiri wadirde dum. Aahiibe makko tokki mo.

⁴⁰ Wakkati o yottinoo toon, o wi'i be: —Ndu'ee to on caamu nder cii'aaki.

⁴¹ Sey o toowtiri be kuule sedda, o hofi, omo du'oo,

⁴² omo wi'a: —Baaba, nde a muuyii, woddinam nyederde torra ndee. To dum laatoo muuyde am, amma dum laatoo muuyde maa !

[⁴³ Nden, maleykaajo gom yuwdo dow kammu wanngani mo, ngam semmbindīna mo.

⁴⁴ Nder torra makko, o beydi tekkindinde du'aa'u makko faa gulinol makko laatii hano tobbe yiyyam tinni no simta dow leydi.]

⁴⁵ Wakkati o du'odii, o soyyii to aahiibe makko, o tawi ibe daanii ngam berde mabbe mboni.

⁴⁶ Nden o wi'i be: —Dume daanantodon ? Ummee ndu'ee, to on caamu nder cii'aaki !

Nanngol lisa

⁴⁷ lisa no caka haala, sey jama'aare gom wari. Yahuuda, gooto nder lilaabe sappo e dido been, no ardi. O badii lisa faa o wunndoo dum.

⁴⁸ Sey lisa wi'i mo: —Yahuuda, mbunndaaki njammbortodaa Bii-Neddo naa ?

⁴⁹ Wakkati aahiibe lisa ngi'ii ko hidī wadude, be mbi'i: —Moodibbo, min coppira be takubaaje naa ?

⁵⁰ Sey gooto mabbe soppi gollanoowo mawdo cakkanoobe Alla gom, tayi nowru makko nyaamo.

⁵¹ Nden lisa jaabii be, wi'i: —Accee nii ! lisa meemi nowru peyfaado oon, o yamđintini mo.

⁵² Nden o haalani mawbe cakkanoobe Alla, mawbe soogeeji kakkiliidi Juulirde mawne ndeen e mawbe Yahudankoobe warbe nanngude mo been, o wi'i: — Ko wadi ngardudon takubaaje e cabbi faa nanngon kam hano miin woni mawdo murtube ?

⁵³ Mido wondunoo he moodon wakkati fuu nder Juulirde mawne mido waajoo, on ndekaay junngo dow am. Amma jooni wakkati moodon non, wakkati mo nimre laamotoo.

Nimsitaaki Piyer

⁵⁴ lisa nannga, ardinaa faa nder baade mawdo cakkanoobe Alla fuu. Piyer tokkitii be to toowti.

⁵⁵ Hiite no hubba caka batamaare baade ndeen, himbe no njoodii no ngatti nge caka no yilfoo. Piyer wari joodii hakkune mabbe.

⁵⁶ Nder jeyngol hiite ngeen, kordo gom hi'i Piyer no yilfoo. Kordo oon yeewi Piyer faa woodii, wi'i himbe: —Neddo oo duu, no wondunoo he lisa.

⁵⁷ Nden Piyer yeddi, wi'i mo: —Banndam debbo, mi anndaa mo sam !

⁵⁸ Booyi sedda gada mum, sey goddo hi'ii mo, wi'i mo kaden: —Aan duu, a gooto nder mabbe ! Piyer jaabii mo, wi'i: —Higo, hanaa miin non !

⁵⁹ Yamde worre gada mum, sey goddo ummini haala kaan kaden, wi'i: — Sikka fuu walaa, omo jeyda he mabbe, ngam o bii-leydi Galili.

⁶⁰ Piyer jaabii mo, wi'i: —Higo, mi faamaay ko mbi'udaa ! Piyer hantaay haala ko ndontoori joggini.

⁶¹ lisa yeeyitii, yeewi Piyer, sey Piyer miccitii ko lisa wi'unoo dūm: —Fadde ndontoori jogginde hannden, a wi'an a anndaa kam kile tati.

⁶² Piyer wurtii yaasi, tinni no wulla no wullitoo.

lisa yeeso hawriine dawroobe

⁶³ Jogiibe lisa been no njawoo lisa, no piya mo.

⁶⁴ Be cuddi yeeso makko, ibe yama mo, ibe mbi'a: —Nde nii a annabijjo, haalan min moy fii ma !

⁶⁵ Be tinni ibe pamdina mo, ibe njenna mo jennooje ir-irije.

⁶⁶ Wakkati weetunoo, mawbe Yahudankoobe, mawbe cakkanoobe Alla e jannginoobe Tawreeta kawri. lisa yaaraa yeeso hawriine dawroobe.

⁶⁷ Be mbi'i mo: —Nde aan woni Almasiihu oon, haalan min. lisa jaabii be, wi'i: —Baa nde mi wi'i on non, on ngoondintaa.

⁶⁸ Nde mi yamii on duu, on njaabataako.

⁶⁹ Amma illa jooni, Bii-Neddo no joodoyto nyaamo Alla Jom baawde.

⁷⁰ Sey be fuu be mbi'i: —Ndenne a Bii-Alla naa ? lisa jaabii be wi'i: —On kaali ko ngonmi.

⁷¹ Nden be mbi'i: —Seede oye ndoometen kaden ? En fuu en nani ko o haaliri hunnduko makko !

Luka 23

lisa yeeso Pilaatus

¹ Hawriine dawroobe ndeen fuu ummii, yaari lisa to Pilaatus.

² Be puddi ibe tuuma mo, ibe mbi'a: —Min tawi neddo oo no majjina lenyol amin, no hada laamiido Rooma mawdo hokkee janngal. Omo wi'a hoore makko kee, kam woni Almasiihu, laamiido.

³ Nden Pilaatus yamii lisa, wi'i: —Aan woni laamiido Yahudankoobe naa ? lisa jaabii mo, wi'i: —Aan wi'i ka.

⁴ Pilaatus fiirti hunnduko, wi'i hooreebe cakkanoobe Alla e jama'aare ndeen fuu: —Mi hi'aay daliila fuu he makko ko jukkata mo.

⁵ Be nani ko Pilaatus wi'i, sey be towni daade mabbe be ngadi ko haalude dow lisa, ibe mbi'a: —Ko o waajotoo dum no murtina himbe. O fuddii nder leydi Galili, nden o yawti o yehi nder leydi Yahudiya, joonin o warii faa do.

lisa yeeso laamiido Hirudus

⁶ Pilaatus, ngam haalaaji di tuumube lisa been ngadi, yami himbe wi'i: — Gorko oo no bii-leydi Galili naa ?

⁷ Wakkati o nanunoo ko lisa yuwaana nder laamu Hirudus, nden o wadi lisa yaaree to Hirudus, ngam nder balde mum, Hirudus he hoore mum no tawaa Ursaliima.

⁸ Wakkati Hirudus hi'unoo lisa, nani beldum sanne, daliila haalaaji di o nanannoo dow mum diin. Illa ko booyii duu o hidiihi hi'ude mo. Omo hidii o hi'a lisa no wada alaama kaaydiniido.

⁹ O yami lisa yamde dudde, amma lisa jaabaaki mo baafuy.

¹⁰ Mawbe cakkanoobe Alla e jannginoobe Tawreeta ndarii, no pelira mo keddi semmbe mum'en.

¹¹ Hirudus e soogeeji mum duu njenni mo, njawii mo, bornii mo alkubbaare woodune sanne gom, coyfiti mo to Pilaatus.

¹² Hirudus e Pilaatus no mbanyidirnoo amma nyannde mum be laatii higiraabe.

Tayol kiite lisa

¹³ Pilaatus hawri hooreebe cakkanoobe Alla, mawbe Yahudankoobe, o hawri himbe fuu,

¹⁴ o wi'i be: —On ngaddanii kam neddo oo mbi'udon oo majjinoowo himbe. Too, mi yamii mo yeeso moodon, amma dow ko peludon mo dum fuu, mi hi'aay daliila ko njukkata mo.

¹⁵ Hirudus duu hi'aay baafuy he makko, dum wadi o soyfitani en mo. Paamee ko gorko oo wadaay fuu ko foti o wareede.

¹⁶ Ndenne, mi boccan mo, mi yoofa mo.

[¹⁷ Tawi he Juulde dimdinol Isra'ilankoobe fuu, no tilsi Pilaatus yoofana be uddanoodo gom.]

¹⁸ Amma be poti be kuubi, be mbi'i: —War mo, njoofanaa min Barabas !

¹⁹ Barabas uddaama ngam no tawaa nder murtol gadunoongol nder hubeere Ursaliima, he ngam o wari goddo.

²⁰ Pilaatus haaldi he mabbe kaden ngam omo hidj o yoofa lisa.

²¹ Amma be puddi, ibe kuuba, ibe mbi'a: —Tontu mo ! Tontu mo dow bardugal !

²² Pilaatus yeeyi haaldi he mabbe kaden wi'i be: —Ko boni oye o wadi ko foti nii fuu ? Mi hi'aay daliila fuu ko foti o waree. Ndenne, mi boccan mo, mi yoofa mo.

²³ Be tinni ibe kuuba sanne, ibe mbi'a o tontee faa be njaalii Pilaatus.

²⁴ Nden Pilaatus jabi wadande be ko be yami.

²⁵ O yoofani be, uddanoodo ngam murtol e barol goddo mo be yami yoofee oon. Nden o wattu lisa nder juude mabbe, faa be ngada mo ko weli be.

lisa dow leggal bardugal

²⁶ Wakkati soogeeji diin njaarannoo lisa, sey di potti Simon mo Sirene no wara no yuwa gese. Be nanngi mo be tilsi mo o wakkoo leggal bardugal lisa, be mbi'i mo o tokkira lisa gada gada.

²⁷ Jama'aare tokki lisa, rewbe gom no ndeki juude dow ko'e mum'en no mboya ngam makko.

²⁸ lisa yeeytii rewbe bee, wi'i be: —Rewbe Ursaliima, to mboyee kam, mboyee ko'e moodon e bibbe moodon !

²⁹ Ngam nyalaade ngaran de himbe mbi'ata: « On mbeli ko'e onon rewbe rimarbe, be deedi mum'en caawaay abada, endi mum'en musinaay sam. »

³⁰ Nder wakkati mum himbe mbi'an baamle caama dow mum'en, be mbi'a yoole cudda dhum'en.

³¹ Nde lekki kecci wadaama iri nii he banndum noy ki wadetee nde ki yoorii ?

³² Be ardini lisa he bonbe dido gom ngam be mbardee he makko.

³³ Wakkati be njottinoo nokkuure wi'eteene Laalagal hoore, be tonti mo dow leggal bardugal. Be tonti bonbe dido been duu, oo nyaamo lisa, ooto nano.

³⁴ lisa wi'i: —Baaba, yaafa be ngam be anndaa ko be ngadata. Soogeeji diin piyi caaca ngam senndude kolte makko caka mum'en.

³⁵ Himbe no ndarii don no yeewa. Hooreebe Yahudankoobe duu puddi no njawoo mo, no mbi'a: —O dannii wobbe, jooni o danna hoore makko, nde nii o Almasiihu, Cubaado Alla !

³⁶ Soogeeji diin duu njawii mo, ngaddani mo ndiyam lammudam,

³⁷ mbi'i mo: —Too, nde nii aan woni Laamiido Yahudankoobe, dannu hoore maa !

³⁸ Dow timtude hoore lisa be mbinndi dow alluwal: « Oo woni Laamiido Yahudankoobe », be takki.

³⁹ Gooto nder tontidaabe he makko been no yenna mo, no wi'a: —Hanaa aan woni Almasiihu naa ? Dannu hoore maa, ndannaa min, minen duu !

⁴⁰ Nden ooto feli banndum, wi'i: —A hulataa Alla naa ? Kiite goote ngadanadon aan e makko fuu.

⁴¹ Enen, en kebii ko kaanuden, kiite meeden no goonga jaati. Ko ngolluden nii njobaden. Amma gorko oo wadaay ko boni fuu.

⁴² Nden o wi'i: —lisa, miccitodaa kam wakkati ngartudaa nder laamu maa.

⁴³ Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Mido haalane goonga, hannden jaati a wondan he am nder aljanna.

Maayde lisa

⁴⁴⁻⁴⁵ Caka nyalooma, naange nibbi. Nimre huuri leydi ndiin fuu faa dhum wadi jamde tati. Riido palaado nder Juulirde mawne oon serki caka, laatii pecce didi.

⁴⁶ lisa huubi huubaajo manngo, wi'i: —Baaba, mi tummbi yonki am nder juude maa. Gada haalaaji dii, o foofi foofaango makko sakitiingo.

⁴⁷ Wakkati hooreejo soogeeji Rooma hi'unoo ko wadi, teddini Alla, wi'i: —Sikka fuu walaa, neddo oo no dartiido !

⁴⁸ Himbe dubbe warnoobe yeewi, wakkati ngi'unoo ko wadi dhum, coyfitii, ndeki juude dow ko'e mum'en no mboya.

⁴⁹ Amma anndube mo ndarii to toowti no ndaara. Rewbe tokkunoobe lisa illa Galili duu no hakkune mabbe.

Moobol lisa

⁵⁰⁻⁵¹ Nder hawriine dawroobe no woodi gorko lobbo, dartiido gom, jeyaado Arimatiya nder leydi Yahudiya bi'eteedo Yusufu. O haabi o hi'aay banngol Laamu Alla. Yusufu jabaaynoo laabi di hawriine dawroobe ndeen darnunoo, o jabaay duu ko nde wadi.

⁵² Sey o ummii, o yehi to Pilaatus ngam naaraade mo banndu lisa.

⁵³ O wadi banndu lisa jippina dow leggal bardugal. O fiili ndu kasanke, o watti nder annyeere sebaane nder tepaare gom nde baa gooto fukkinaaka nder mum.

⁵⁴ Dum fotodiri aljumaare, nyalaane fowteteene duu badake.

⁵⁵ Rewbe wondunoobe he lisa illa Galili tokki Yusufu, ngi'ii annyeere ndeen e no banndu makko wattiraa nder mayre.

⁵⁶ Be kooti wuro, be ciryowii nebbeeble uurde e turaare ngam wujjude banndu lisa. Be powti nyalaane fowteteene hano no Tawreeta wi'iri dum.

Luka 24

¹ Ummitaaki lisa Alal illa subaka kecco, rewbe wondunoobe he lisa illa Galili been pa'i to annyeere ndeen. Be njaldi nebbeeble uurde de be ciryinoo.

² Be ngari, be tawi kaaya ommbiranoonga annyeere ndeen tallitaama.

³ Wakkati be naatunoo, be tawaay banndu lisa Joomiraawo.

⁴ Hakkillooji mabbe ummii, sey worbe dido gom mbanngi yeeso mabbe. Ibe bornii kolte yelkitittooode.

⁵ Kulal nanngi be, sey be leyni ko'e mabbe faa he leydi. Worbe dido been mbi'i be: —Ko saabi odon tefa buurdo hakkune maaybe ?

⁶ O walaa do, o ummitake. Odon miccitoo ko o haalannoo on illa nder leydi Galili naa ?

⁷ O wi'i: « No tilsi 'Bii-Neddo wattee nder juude wadoobe hakke, tontee dow bardugal, nden nyalaane tatabere mum ummitoo. »

⁸ Nden be miccitii he haalaaji lisa diin.

⁹ Be ndilli to annyeere ndeen, be coyfitii, be kaalanowi lilaabe sappo e go'o been he aahiibe beeto.

¹⁰ Mariyaama mo Magdaala, Yowanna e Mariyaama inna Yakuuba he rewbe wondunoobe he mabbe gom kam'en ngoni rewbe warbe kaalani lilaabe been.

¹¹ Be kaalani lilaabe been fuu, amma lilaabe been adi haala mabbe hano meere, be ngoondinaay.

¹² Nden Piyer ummii, doggi fa'i to annyeere ndeen. Wakkati o yuurninoo nder mayre, kasanke oon tan o hi'i. O hooti nder wemmbere, omo yama hoore makko ko wadi. Dow laawol Emmayus

¹³ Alal mo rewbe been ngarnoo kaalani aahiibe been, aahiibe dido gom nanngi laawol Emmayus. Hakkune wuro ngoo e Ursaliima no wada yaadu jamde didi.

¹⁴ Ibe njeha ibe njewta dow ko wadi dum.

¹⁵ Wakkati be njewtannoo, sey lisa e hoore mum hewtii be, no yaada he mabbe.

¹⁶ Amma Alla hadii be anndita mo.

¹⁷ lisa yami be, wi'i: —Dow dume ngondon odon njewta dow laawol ngool ? Sey be ndarii kak, ibe balinii.

¹⁸ Nden Kiliyopas jaabii mo, wi'i: —Ndenne, aan tan woni kodo nder Ursaliima mo anndaa ko wadi nder nyalaade dee ?

¹⁹ Sey lisa wi'i be: —Dume ? Be mbi'i: —Ko wadi he lisa mo Nasaratu ! O annabijjo, jom baawde nder ko haalata e ko gollata yeeso Alla e yeeso himbe fuu.

²⁰ Amma hooreebe cakkanoobe Alla e mawbe meeden ngatti mo nder juude laamu ngam o jukkee jukkol maayde. Be tonti mo dow bardugal.

²¹ Miden tammi ko kanko soptinta Isra'el. Hannden woni nyalooma tatabo ko dum wadi.

²² Kaden duu, rewbe hawiine amin gom kaaydini min. Illa subaka kecco be njehi to annyeere makko,

²³ amma be tawaay banndu makko. Nden be ngarti, be mbi'i maleykaabe mbannganii dum'en, be mbi'i omo wuuri.

²⁴ Wobbe nder amin gom ummii njehi to annyeere ndeen. Be tawi huune fuu hano no rewbe been mbi'irnoo min. Amma be ngi'aay mo, kanko e hoore makko.

²⁵ Sey lisa wi'i be: —Hey onon famdube hakkillo ! Be njaawaa goondinde haala annabiibe !

²⁶ Hanaa no tilsi Almasiihu torree, fadde mum naatude nder teddungal mum ?

²⁷ Nden lisa famtini be ko dewte fuu kaalunoo dow mum, illa nder Tawreeta faa wara nder dewte annabiibe.

²⁸ Wakkati be paaniino Emmayus, sey lisa wadi hano wittoto.

²⁹ Nden be ዳሪዎች ስሮ, ተመሳሳይ፡—Waalan min, ካል የዚህ ዘመን ንዑስ ነው. ገዢ በትክክል ስሮ, በዚህ ዘመን ነው.

³⁰ Wakkati be ኃይልና የሚከተሉት ውስጥ ተመሳሳይ፡—Wakkati o haaldannoo en dow laawol, omo famtina en ko dewte Ceniide mbi'i, en nani beldum nder berde meeden.

³¹ Sey gite mabbe peertii, be annditi lisa. Wakkati mum da o majji yeeso mabbe.

³² Nden be mbi'odiri፡—Wakkati o haaldannoo en dow laawol, omo famtina en ko dewte Ceniide mbi'i, en nani beldum nder berde meeden.

³³ Be በሙሉ ስባት, ተመሳሳይ፡—Goonga non, Joomiraawo meeden ummitake. O wannganii Simon Piyer.

³⁴ Nden be mbi'i kambe duu፡—Goonga non, Joomiraawo meeden ummitake. O wannganii Simon Piyer.
Nden aahiibe dido been kaalani be ko wadunoo dow laawol mum'en fuu. Be kaalani be duu no wadi ko be annditi mo wakkati o heltannoo buuru oon. Banngol lisa hakkune aahiibe mum

³⁵ Kiliyopas'en no caka haala, sey lisa e hoore mum wanngi hakkune mabbe, wi'i be፡—Jam wonda he moodon !

³⁶ Berde mabbe tayi, be kuli, be miili ko mbeelu maaydo gom be ngi'ii.

³⁷ Nden lisa wi'i be፡—Dume wadi hakkillooji mon ummi ? Dume wadi sikka no tawaa nder berde moodon ?

³⁸ Yeewee juude am e koyde am, paamon ko miin nii non. Meemee kam, yeewon. Mi hanaa mbeelu maaydo ngam mbeelu walaa banndu, walaa gi'e.

³⁹ Wakkati o haaldannoo he mabbe, o holli be juude e koyde makko.

⁴⁰ Amma dum fuu wadaay be ኃይልና ውስጥ ተመሳሳይ፡—Odon njogii ko nyaamee do naa ?

⁴¹ Be ngaddani mo ኃይልና ውስጥ ተመሳሳይ፡—O jabi እኔ, o nyaami yeeso mabbe.

⁴² Nden o wi'i be፡—Wakkati ngondunoomi he moodon, mi wi'iino on no tilsi kuppe de Tawreeta, dewte annabiibe e Jabuura kaali dow am fuu kuuba.

⁴³ O fiirti ko'e mabbe, ngam be paama dewte deen.

⁴⁴ O wi'i be፡—Nii dum winndiraa፡ No tilsi Almasiihu torree faa maaya, ummitoo nyalaane tatabere.

⁴⁵ Nder innde makko duu, lenyi dii fuu no mbaajetee faa tuuba keba jaafol hakkeejii mum'en. Dum fuu, dum fuddan nder Ursaliima.

⁴⁸ Onon ngoni seedantoobe kujje dee fuu !

⁴⁹ Miin, mi lildan Ruuhu Ceniido mo Baaba am wadani on alkawal dow mum. Amma njoodee nder hubeere ndee, faa baawde gonde dow njippoo keewa on, on fuu.

Yeencinol lisa

⁵⁰ lisa yaari aahiibe been faa hadde Baytaniya. O banti juude, o barkini be.

⁵¹ Wakkati o barkinannoo be, sey o seedi he mabbe, o yencinaa dow.

⁵² Be cujidani mo, nden be coyfi Ursaliima nder welwelo manngo.

⁵³ Wakkati fuu ibe tawee nder Juulirde mawne, ibe teddina Alla.

Yahaaya

Yahaaya 1

Almasiihu woni Haala nduumiika

- ¹ Illa fuddorde Haala no woodi. Haala kaan no wondunoo he Alla, kanka woni Alla.
- ² Ika wondi he Alla illa fuddorde.
- ³ He makka Alla tagiri huune fuu. Huune fuu ko tagaa he makka yuwi.
- ⁴ Mbuurnam woni he makka, mbuurnam daam laatanii himbe jeyngol.
- ⁵ Jeyngol ngool no yayna nder nimre. Nimre ndee waawaay nyifude ngol.
- ⁶ No woodunoo neddo gom mo Alla lilunoo bi'eteedo Yahaaya.
- ⁷ O wari hano seedeejo ngam seedanaade jeyngol ngool, heba himbe fuu ngoondina ngol.
- ⁸ Hanaa kanko woni jeyngol ngool, amma o wari seedaade dow maggol.
- ⁹ Haala kaan woni Jeyngol goongaawol, garngol nder duuniyaaru, jaynanoowol himbe fuu.
- ¹⁰ Ika nder duuniyaaru, sabbu makka duuniyaaru tagaa, amma duuniyaaru annditaay ka.
- ¹¹ Ka warii to lenyol makka, amma lenyol makka jabaay ka.
- ¹² Amma jabube ka fuu, goondinbe ka been, ka hokki be baawde laataade bibbe Alla.
- ¹³ Be ndimiraaka hano no bibbe aadama ndimirtee naa har muuyo neddo, amma dimngol mabbe yuwi to Alla.
- ¹⁴ Haala kaan laatake neddo. Neddo oon joodake hakkune meeden, o keewdo moyere e goonga. Min ngi'ii teddungal makko, hano teddungal ngal Biddo bajjo hebata to Baaba mum.
- ¹⁵ Yahaaya seedake dow makko, huubi, wi'i: —Oo woni mo kaalannomi on haala mum, mbi'umi: « Gada am, artudo kam waran, sabu omo don illa mi walaano don. »
- ¹⁶ Ngam duudal moyere makko en fuu en kebii barke dow barke.
- ¹⁷ Sabu Muusa kebirden Tawreeta, amma moyere e goonga sabu lisa Almasiihu hebiraa.
- ¹⁸ Baa gooto hi'aay Alla abada, amma Biddo bajjo gondo Alla, korsudo kawtudo he Baabiraawo, faamini en mo.

Yahaaya seedake dow lisa

¹⁹ Dum woni seede Yahaaya wakkati mawbe Yahudankoobe Ursaliima lilunoo cakkanoobe Alla e Lewinkoobe yamowa mo, kanko woni moy.

²⁰ O salaaki jaabaade be amma o haaliranii be no laabiri, o wi'i: —Mi hanaa Almasiihu.

²¹ Be yami mo, be mbi'i: —Aan, a moy ? A Eliya naa ? O wi'i: —Mi hanaa. Be mbi'i: —A annabijjo garoovo oon naa ? O jaabii: —Hanaa !

²² Be mbi'i mo: —Ndenne, a moy ? Haalan min ko min kaalanoya ta lilube min. Dume mbiidaa dow hoore maa ?

²³ O jaabii, o wi'i: —Miin woni kuuboovo nder ladde yeeruure no wi'a: Moyyinnee laabi Joomiraawo hano no annabi Esaaya wi'iri nii.

²⁴ Lilaabe bee to Fariisa'en yuwi.

²⁵ Be yami mo, be mbi'i: —Ko saabii ko adfa wadana himbe batisma nder ndiyam tawi a hanaa Almasiihu. A hanaa Eliya, a hanaa annabijjo oon ?

²⁶ Yahaaya jaabii be, wi'i: —Miin, mido wadana himbe batisma nder ndiyam, amma no woodi goddo hakkune mon mo on anndaa.

²⁷ Kanko woni garoovo gada am mo mi fotaay baa fiirtude boggi pade mum.

²⁸ Dum fuu dhum wadi Baytaniya gada maayo Urdun, to Yahaaya woni no wadana himbe batisma nder ndiyam.

²⁹ Jaangoore mum Yahaaya hi'i lisa no wara to mum, wi'i: —Ndaaree Njawdiri Alla ittoori hakkeeji duuniyaaru.

³⁰ Dum woni ko mbi'unoomi dow makko: « Neddo gom waran gada am, artudo kam, sabu omo don illa mi tagaaka. »

³¹ Miin, mi anndaano mo. Amma mi wari, mido wadana himbe batisma nder ndiyam ngam o wanngana himbe Isra'el.

³² Yahaaya seedake, wi'i: —Mi hi'i Ruuhu Alla nder nanndi wuugaanu yuwi dow jippii dow makko.

³³ Miin, mi anndaano mo. Amma lido kam mi wadana himbe batisma nder ndiyam oon wi'i kam: « Oon mo ngi'ataa Ruuhu no jippoo dow mum oo, kanko woni gadanoovo himbe batisma nder Ruuhu Ceniido. »

³⁴ Miin, mi hi'i, mi seedake kanko woni Bii-Alla.

Aahiiibe lisa aranbe

³⁵ Jaangoore mum kaden Yahaaya no dardii aahiiibe mum dido gom.

³⁶ O hi'i lisa no yawta, sey o wi'i: —Ndaaree Njawdiri Alla !

³⁷ Aahiiibe dido been nani ko o haali dhum, tokkitii lisa.

³⁸ lisa yeeyitii, hi'i ibe tokki dum, wi'i be: —Dume tefoton ? Be njaabii, be mbi'i: —Rabbi , toy njoodotodaa ? Rabbi kam woni Moodibbo.

³⁹ Nden o wi'i be: —Ngaree, yeewee ! Fotodiri laasara wadi. Be njehi, be ngi'ii to o joodoto, be kiirtidi he makko toon.

⁴⁰ Andiire, minyo Simon Piyer, no tawa nder aahiibe dido tokkube lisa wakkati be nanunoo haala Yahaaya.

⁴¹ O wari to Simon Piyer, o wi'i dum: —Min ngi'ii Almasiihu.

Almasiihu maana mum woni « Cubaado » oon.

⁴² O yaari Simon Piyer to lisa. lisa yeewi mo, wi'i: —Aan, a Simon bii-Yahaaya, a innditirtee Kefas. Maana Kefas e Piyer woni hayre.

lisa noddi Filipa e Natanayel

⁴³ Jaangoore mum lisa habbi anniya yahde leydi Galili. O fotti Filipa, o wi'i mo: —Tokkam !

⁴⁴ Filipa no jeyaa Baytisayda, wuro Andiire e Piyer.

⁴⁵ Filipa fotti Natanayel, wi'i mo: —Min ngiidi he oon mo habaru mum winndanoo nder Tawreeta Muusa e nder dewte annabiibe, lisa bii-Yusufu mo Nasaratu.

⁴⁶ Sey Natanayel wi'i mo: —Ko woodi no waawi yuwde Nasaratu naa ? Filipa jaabii mo, wi'i: —War, yeewu !

⁴⁷ Wakkati lisa hi'unoo Natanayel no wara to mum, sey wi'i: —Oo woni Isra'ilanke jaati. Jibe fuu walaa he makko.

⁴⁸ Nden Natanayel wi'i mo: —Toy anndudaa kam ? lisa jaabii mo, wi'i: —Mi hi'ii ma ley ibbi illa Filipa noddaay ma.

⁴⁹ Natanayel jaabii, wi'i: —Moodibbo, a Bii-Alla. A Laamiido Isra'el.

⁵⁰ lisa jaabii mo, wi'i: —Sabu mi wi'i mi hi'ii ma ley ibbi tan ngoondindaa naa ? A hi'an ko buri dum manngu.

⁵¹ Nden lisa beydi wi'ude: —Goonga kaalanammi on: On ngi'an kammu no mabbitoo, maleykaabe Alla no njippoo no nabba dow Bii-Neddo.

Yahaaya 2

Kabbal nder Kaana

¹ Balde didi gada mum, kabbal wadi Kaana nder leydi Galili. Inna lisa no tawanoo toon.

² lisa e aahiibe mum duu noddaama to maggal.

³ Wakkati cabijjam mabbe kaddam hantunoo, sey inna lisa wi'i lisa: —Bengalaa cabijjam.

⁴ lisa jaabii mo, wi'i: —Inna day, munyanam. Dume ngiddaa mi wada ? Wakkati am yonaay ginan.

⁵ Nden inniiko wi'i golloobe been: —Ngaddee ko o wi'i on fuu.

⁶ Loode jeegom gadiraade kaaye gom no tawaa don hadde mabbe. Loode dee ngadaama ngam al'aada laabinol Yahudankoobe. Loone fuu no hooya ko watta liitereeji hemre.

⁷ lisa wi'i golloobe been: —Kebbinee loode dee ndiyam. Be kebbini de faa de keewi pet.

⁸ Sey lisa wi'i be: —Joonkay, nyedee, njaaranee ardiido batu oon. Be nyedi be njaarani ardiido oon.

⁹ Ardiido batu oon meedi ndiyam mbaylitaadam cabijjam daam. O anndaa to dam yuwii, amma golloobe nyedube daam kay, no anndi. Nden o noddi banjudo oon,

¹⁰ o wi'i dum: —Himbe fuu cabijjam mbeldam mboowi fuddirde. Nden nde dam fuddi nanngude be, dam welaa dam waddee. Amma aan, a resi burdamwelde dam naako joonin.

¹¹ Alaama kaaydiniido oo woni alaama kaaydiniido arano mo lisa wadi. O wadii mo nder wuro Kaana nder leydi Galili. O wanngini teddungal makko. Aahiibe makko ngoondinii mo.

¹² Gada dum lisa, innum, minyiraabe mum he aahiibe mum njehi Kafarnahum. Be njoodii toon balde sedda.

lisa riiwi sonnoobe nder Juulirde mawne

¹³ Wakkati juulde Yahudankoobe bi'eteede Juulde dimdinol Isra'ilankoobe badinoo, lisa yehi Ursaliima.

¹⁴ Nder jawreeru Juulirde Ursaliima mawne lisa tawi sonnoobe ga'i, baali e buugaali he weccoobe ceede no njoodii.

¹⁵ O sowi boggi, o riiwi be nder Juulirde mawne ndeen, kambe e ga'i mabbe e baali mabbe fuu. O sankitii ceede weccoobe been, o libi teburuuj mabbe.

¹⁶ O wi'i sonnoobe buugaali been: —Ittee dum doo ! To ngaddee suudu Baaba am luumorde !

¹⁷ Aahiibe makko miccitii ko winndanoo nder dewte wi'aa: Kiranol suudu maa no hubba berne am sanne.

¹⁸ Nden mawbe Yahudankoobe mbi'i mo: —Ir haayne ndeye mbaawdaa wadude ngam hollude min ko a foti wadude ko ngaddaa dum ?

¹⁹ lisa jaabii be, wi'i: —Pusee Juulirde mawne ndee, mi nyibitan nde nder balde tati.

²⁰ Be mbi'i mo: —Juulirde ndee nyibiraama duubi lasooji didi e jeegom. Dey aan, mbiidaa a nyibitan nde nder balde tati ?

²¹ Amma lisa kay fonndaana Juulirde mawne ndeen e banndu mum.

²² Ngam majum wadi wakkati lisa ummitinoo, aahiibe makko miccitii ko o haalunoo dum'en. Be ngoondini ko winndaa wi'aa nder dewte deen e konngi di o haalunoo.

²³ Wakkati lisa yehunoo Juulde dimdinol Isra'ilankoobe nder Ursaliima, himbe dubbe ngoondini mo ngam be ngi'ii alamaaji kaaydiniidi di o wadi.

²⁴ lisa hoolaaki be ngam be fuu, omo anndi be sanne.

²⁵ O haajaaka baa gooto mabbe seedanoo mo dow bibbe aadama, ngam omo anndi ko woni nder berde mabbe.

Yahaaya 3

Nikodemu wari to lisa

¹ Nder hawriine Fariisa'en no woodunoo gorko gom bi'eteedo Nikodemu. Nikodemu no tawa duu nder hooreebe Yahudankoobe.

² Jemma gom o yehi to lisa, o wi'i dum: —Moodibbo, miden anndi a moodibbo mo Alla lili. Walaa baawdo wadi kaayde de ngadataa dee, nde Alla wondaa he joomum.

³ Sey lisa jaabii mo, wi'i: —Mido haalane goonga: Walaa baawdo hi'ude Laamu Alla se rimtaaka.

⁴ Nikodemu yami mo, wi'i: —Noy neddo waawi rimiteede gada naywi ? Omo waawi soyfaade nder reedu inniko, o rimitee naa ?

⁵ lisa jaabii mo wi'i: —Mido haalane goonga: Nde neddo rimiraka ndiyam e Ruuhu Alla, waawtaa naatude nder Laamu Alla.

⁶ Bii-aadama rimataana bii-aadama. Ruuhu duu, rimataana ruuhu.

⁷ To dum haaydine ngam mi wi'i no tilsi ndimitedaa.

⁸ Henndu no wifa to muuyri fuu. Ada nana bifol mayru, amma a anndaa to ndu yuwi, a anndaa to ndu fa'i. Hano non dimiraado Ruuhu Alla duu worri.

⁹ Nikodemu wi'i mo: —Noy dum laatortoo ?

¹⁰ lisa jaabii mo wi'i: —Baa ko a moodibbo Isra'el mawdo, a anndaa dum naa ?

¹¹ Mido haalane goonga: Minen, ko min anndi, min kaalata. Ko min ngi'ii, min ceedantoo. Amma on njabataa seede amin.

¹² On ngoondinaay nde kaalanmi on dow kuppe duuniyaaru. Noy ngoondinirton se mi haalanii on dow kuppe kammu ?

¹³ Walaa ḥabbudo dow kammu, se hanaa yuwdo dow oon. Bii-Neddo kam duu woni yuwdo dow oon.

¹⁴ Hano no Muusa bantiri mboddi gadiraani njamndi mbodeeri nder ladde yeeruure, hano non Bii-Neddo duu bantirtee,

¹⁵ ngam goondindo mo fuu heba mbuurnam nduumiidam.

¹⁶ Ngam Alla no hidhi duuniyaaru sanne wadi o hokkitiri Biyiko bajjo, heba goondindo mo fuu to halku, amma heba mbuurnam nduumiidam.

¹⁷ Alla lilaay Biyum nder duuniyaaru ngam o hiitoo ndu, amma ngam ndu hisaa daliila makko.

¹⁸ Goondindo mo fuu hiitataake. Amma mo goondinaay mo hiitaama jaati, ngam goondinaay Bii-Alla bajjo.

¹⁹ Ndaa kiite mabbe nii: Jeypol warii nder duuniyaaru, amma himbe ngam golleeji mum'en bondi ngidi nimre burde ngol.

²⁰ Bondo golle fuu hidaa jeyngol, omo wurtoo nder maggol, ngam omo hula to golleeji makko bondi mbanngu.

²¹ Amma golliroowo goonga waran nder jeyngol heba golleeji di wadi ngam Alla dii mbanngaa.

Seede mo Yahaaya wadi dow lisa

²² Gada mum lisa yahdi aahiibe mum Yahudiya. O joddii he mabbe wakkatiyel, omo wadana himbe batisma.

²³ Yahaaya duu no wadana himbe batisma nokkuure wi'eteene Aynon hadde Salim. Toon ndiyam no duudi sanne. Himbe no njaha toon no ngadanee batisma.

²⁴ Wakkati mum Yahaaya nanngaaka kasu.

²⁵ Sey geddi dow farillaaji laabinol banndu naati hakkune aahiibe Yahaaya he Yahudanke gom.

²⁶ Be njehi to Yahaaya, be mbi'i mo: —Moodibbo, ada miccitoo gorko gondunoodo he maa toon gada maayo Urdun, gorko mo ceedaninodaa oon ? Kanko duu, omo wadana himbe batisma. Himbe fuu no njaha to makko !

²⁷ Nden Yahaaya jaabii be, wi'i: —Neddo waawtaa hebude goddum se hanaa Alla hokki dum.

²⁸ Onon e ko'e moodon, on seedeebe am ngam mi wi'i mi hanaa Almasiihu amma mido arti mo lileede.

²⁹ Gaddanaado baŋaado, kam woni baŋudo. Higo baŋudo oon no darii, no hettinani mo. Se nanii daane makko no welnan sanne. Iri welwelo ngoo nananmi faa noy walaa.

³⁰ No tilsi lisa b̄eydoo, miin duu mi buytoo.

lisa woni yuwdo dow

³¹ Yuwdo dow oon, no buri huune fuu. Yuwdo nder duuniyaaru oon, duuniyaaru jeyi d̄um. Haala mum duu no haala jeyaabe nder mayru. Yuwdo dow kammu oon, kam buri huune fuu.

³² Ko o hi'i e ko o nani, kam o seedantoo, amma baa gooto jabataa seedaaku makko.

³³ Jabudo seedaaku makko, tabbintini ko Alla no goongaajo.

³⁴ Mo Alla lili fuu, ko Alla haali haalata, ngam Alla hokki mo Ruuhu mum mo walaa keerol.

³⁵ Baabiraawo no hidī Bid̄do oon faa watti huune fuu nder junngo makko.

³⁶ Goondindo Bid̄do oon hebi mbuurnam nduumiidam. Amma caliido goondinde Bid̄do oon hebataa dam, mone Alla woodani joomum.

Yahaaya 4

lisa haaldi bii-leydi Samariya debbo gom

¹ Fariisa'en nanii lisa no wadana himbe batisma, omo heba aahiibe dubbe burde Yahaaya.

² Amma nde goonga, lisa e hoore mum kay, wadanaay baa gooto batisma. Aahiibe makko tan ngadanannoo himbe batisma.

³ Wakkati lisa nanunoo haala Fariisa'en, o dilli Yahudiya, o soȳyi Galili.

⁴ Ko o ummii yahde Galili, sey o tokkiri Samariya.

⁵ Nder leydi Samariya, o wari wuro Sikar hadde ngesa nga Yakuuba hokkunoo biyum Yusufu.

⁶ Nder Sikar, Yakuuba wasiino bunndu gom. Caka nyalooma lisa yottii dow bunndu nduun, jahaangal ngaal duu tampinii mo. Nden o joodii daane mayru ngam o fowta.

⁷⁻⁸ Aahiibe been duu naati wuro ngoon ngam coodowa ko nyaamee. Sey bii-leydi Samariya debbo gom wari faa yooga. lisa wi'i mo: —Hokkaram ndiyam, mi yara !

⁹ Nden debbo oon wi'i mo: —Noy ! Noy aan, Yahudanke, yamirtaa kam ndiyam njareeedam miin, bii-leydi Samariya debbo ? Ngam potal walaano caka Yahudankoobe e himbe leydi Samariya.

¹⁰ lisa jaabii mo wi'ii: —Nde ada anndi kokkal ngal Alla hokkata he kaden duu nde ada anndi duu yamudo ma ndiyam njareetedam, a yamannoo mo, o hokke ndiyam buurdam.

¹¹ Sey debbo oon wi'i mo: —Moodibbo, a walaa cawgal, bunndu nduun duu no luggidī. Toy kebataa ndiyam buurdam daam ?

¹² Ada buri maama amin Yakuuba accando min bunndu nduu manngu naa ? Kanko e hoore makko, bibbe makko e dabbaaji makko fuu, njari he mayru.

¹³ Nden lisa jaabii mo wi'i: —Neddo fuu jardo ndiyam daam, no domdetee kaden,

¹⁴ amma jardo ndiyam dam kokkanmi dam, domdataake faa abada. Ngam ndiyam dam kokkanmoomi dam, no laatanto mo ndiyam illojam kokkoojam mbuurnam nduumiidam.

¹⁵ Debbo oon wi'i: —Moodibbo, hokkaram ndiyam dam heba to mi domdee kaden, to mi wartu yoogude do duu.

¹⁶ lisa wi'i mo: —Yah noddoy gora, ngardon !

¹⁷ Debbo oon jaabii mo wi'i: —Mi walaa goriyo. lisa wi'i mo: —Ada woodi goonga ko mbiidaa a walaa goriyo.

¹⁸ A wadiino goriraabe joyo. Gorko mo ngondudaa joonin oo duu, hanaa gora. Ndenne, a haalii goonga.

¹⁹ Debbo oon wi'i mo: —Moodibbo, mi faamii a annabijjo.

²⁰ Maamiraabe amin no ndewanno Alla dow waamnde ndee. Amma onon Yahudankoobe, odon mbi'a Ursaliima toon Alla haani reweede.

²¹ lisa wi'i mo: —Banndam debbo, jabu ko kaalananaami: Wakkati waran, ko hanaa dow waamnde ndee naa Ursaliima ndewoton Baabiraawo.

²² Onon bibbe leydi Samariya, odon ndewa ko on anndaa, minen Yahudankoobe nee, ko min anndi min ndewata, ngam to Yahudankoobe kisinam yuwata.

²³ Wakkati no waran, o wari jaati, nde rewoobe goonga e goonga no ndewiran Baabiraawo ruuhu mum'en e goonga. Hano ir rewoobe bee jaati Baabiraawo hidī.

²⁴ Alla no Ruuhu. Rewoobe mo been duu no kaani rewirde mo ruuhu e goonga.

²⁵ Debbo oon wi'i: —Mido anndi Almasiihu waran, kanko woni Cubaado Alla. Nde o warii, o faaminan min huune fuu.

²⁶ lisa wi'i mo: —Miin, kaaldoowo he maa oo, woni mo.

²⁷ Be kantaay haala kaan, ko aahiibe been ngartii tawi be. Dum haaydini aahiibe been ko lisa no haalda he debbo oon. Amma baa gooto nder mabbe suusaay wi'ude debbo oon: « Dume ngidaa ? » naa yamude lisa wi'a: « Dume kaaldantaa he makko ? »

²⁸ Debbo oon resi loone mum, soyfii nder wuro ngoon, haalanowi himbe wi'i:

²⁹ —Ngaree, yeewee gorko kaalando kam ko ngadunoomi fuu. Naa kanko woni Almasiihu ?

³⁰ Himbe mburtii wuro ngoon, njehi to lisa.

³¹ Wakkati debbo oon dillunoo aahiibe been eelii mo mbi'i: —Moodibbo, nyaamu !

³² Sey o jaabii be o wi'i: —Mido jogii nyaamdu ndu on anndaa.

³³ Aahiibe been tinni no yamodira no mbi'a: —Moy woni gaddando mo ko nyaamee ?

³⁴ lisa wi'i be: —Nyaamdu am woni wadude muuyo lildo kam e humnude golle makko.

³⁵ Onon, odon mbi'a: « Lebbi nay koddani kettol. » Amma miin, mido wi'a on: Bantee gite mon, yeewon ko gese deen benndi, de poti hetteede.

³⁶ Kettudo fuu no heban baraaje, hawran gabbe ngam mbuurnam nduumiidam, ngam aawdo e kettudo mbelnida.

³⁷ Idum tabbintina banndol bi'ungol: « Goddo no aawa, goddo no hetta. »

³⁸ Mi lili on kettowon to on ngollaay. To wobbe ngolli, onon, on naati nder barke golle mabbe.

lisa wannginani hoore mum bibbe leydi Samariya

³⁹ Nder wuro ngoo, bibbe leydi Samariya dubbe ngoondinii lisa ngam haala debbo ceedaniido mo wi'i: —O haalanii kam ko ngadunoomi fuu.

⁴⁰ Ngam majjum wadi wakkati bibbe leydi Samariya njottinoo to lisa, be ḥaarii mo o joodo to mabbe. Nden o wadani be balde didi.

⁴¹ Dubbe ngari beydake he goondinbe mo wakkati nanunoo haala makko.

⁴² Be mbi'i debbo oon: —Joonin, hanaa ngam haalaaji maada tan min ngoondini. Minen e ko'e amin, min nanii haala makko, miden anndi ko kanko jaati woni kisinoowo duuniyaaru nduu.

lisa yamdintinii bii-kawjotoodo laamu Rooma

⁴³ lisa wadi balde didi nder wuro leydi Samariya nden yawtiri leydi Galili,

⁴⁴ ngam kanko e hoore makko o wi'i: —Annabijjo teddintaake nder wuro mum.

⁴⁵ Wakkati o yottinoo Galili, bibbe Galili njabborake mo juude diiddidi, ngam kambe duu be njehiino Ursaliima to Juulde dimdinol Isra'ilankoobe. Be ngi'ii duu ko o gollunoo toon.

⁴⁶ Sey lisa warti kaden Kaana, to o waylitinnoo ndiyam, dam laatii cabijam. Fotodiri kawjotoodo laamu Rooma nder wuro Kafarnahum biyum gorko yamdaa.

⁴⁷ Kawjotoodo oon nani ko lisa yuwii Yahudiya, wartii Galili. Nden o yehi to lisa, o ɳaarii dum wara yamdintinowa biyiiko gondo no habda he yonki.

⁴⁸ lisa wi'i mo: —Abada on ngoondintaa, se on ngi'aay alamaaji naa ko haaydini.

⁴⁹ Kawjotoodo oon wi'i mo: —Moodibbo, en njaha illa biyam maayaay.

⁵⁰ Sey lisa wi'i mo: —Hootu, biya dadii ! Gorko oon goondini ko lisa haalani dum, dilli.

⁵¹ Golloobe makko potti mo dow laawol, mbi'i mo: —Biya dadii !

⁵² O yamii be wakkati mo biyiiko yamdit. Be njaabii mo be mbi'i: —Keenja juura, wulowulo ngoon heli.

⁵³ Baaba oon annditi wakkati oon jaati lisa wi'i mo: « Biya dadii ! » Nden kanko e baade makko fuu, be ngoondini lisa.

⁵⁴ Dum woni alaama kaaydiniido didabo mo lisa wadi Galili wakkati o yuwnoo Yahudiya.

Yahaaya 5

lisa yamdintini bonnguujo gom

¹ Gada majcum juulde Yahudankoobe gom no ngada. lisa yehi Ursaliima.

² Toon Ursaliima, hadde dammbugal bi'eteengal Dammbugal baali, no woodi luggere ndiyam gom inndirteene Baytijata nder ibrankoore. Tendeeje joy no piili nde.

³ Nyawbe dubbe no pukki nder majje: Wumbe, layoobe e bonnguuube. [Ibe ndoomi faa ndiyam daam irtee.

⁴ Ngam himbe no miila maleykaajo Alla no jippoo wakkati warde wakkati nder luggere ndee, no irta ndiyam daam. Nyawdo artudo naati nder majjam wakkati dam irtaa, no yamditan ir nyaw ngu wondi fuu.]

⁵ Gorko nyawirdo duubi woronja e jeetati gom no tawa toon.

⁶ Ko lisa hi'i omo fukkii, annditi ko o booydii he nyaw nguun, nden yamii mo, wi'i: —Ada hidî yamdtineede naa ?

⁷ Nyawdo oon jaabii mo, wi'i: —Moodibbo, mi walaa balloowo kam mi naata nder luggere ndee wakkati ndiyam ðam wona no irtee. To mbi'anmi mi yahan fuu, tawan godðo artii kam juurude.

⁸ Nden lisa wi'i mo: —Umma, hooyu daago maa, dillu !

⁹ Wakkati mum da gorko oon yamditi, hooyi daago mum, dilli.

Dum fotodiri he nyalaane fowteteene.

¹⁰ Nden mawbe Yahudankoobe mbi'i jamdintinaado oon: —Hannden nyalaane fowteteene non, haanaa ndoondodaa daago maa.

¹¹ Sey o jaabii be, o wi'i: —Jamdintindo kam oon wi'i kam hooyu daago maa, dillu !

¹² Be yamii mo be mbi'i: —Moy woni nedðo bi'udo ma kooyaa daago maa, ndillaa ?

¹³ Amma jamdintinaado oon anndaa moy yamdintini ðum, ngam lisa halkii nder jama'aare tawanoone nder nokkuure ndeen.

¹⁴ Gada ko lisa nyawti mo, fotti he makko nder Juulirde mawne, wi'i mo: —Yeewu, joonkay, a yamditi. Taa wadu hakke kaden ngam to ko buri ðum bonde hebe.

¹⁵ Sey gorko oon yehi haalanowi mawbe Yahudankoobe ko lisa woni nyawtudo mo oon.

Kawtal Alla Baabiraawo e Biyum

¹⁶ Mawbe Yahudankoobe pufði habdude lisa ngam o nyawti gorko oo nder nyalaane fowteteene.

¹⁷ Sey lisa wi'i be: —Baaba am no golla faa jooni, miin duu, mido golla.

¹⁸ Haalaaji ði lisa haali ðii wadi mawbe Yahudankoobe adi anniya warude mo. Hanaa ngam o bonnii nyalaane fowteteene tan, amma ngam o wi'i Alla woni Baabiiko duu. Ndenne o fonnii hoore makko he Alla.

¹⁹ lisa wi'i be: —Mido haalana on goonga: Bidðo waawaa wadude baafuy, kam tan, sey ko o hi'i Baabiraawo no wada. Sabu ko Baabiraawo wadata fuu, kam Bidðo oon duu wadata.

²⁰ Baabiraawo no hidî Bidðo oon, no holla mo ko wadata fuu. O hollan mo golleeji burði golleeji ðii fuu manngu heba kaaydinedon.

²¹ Ngam hano no Baabiraawo ummitinirta maaybe wuurna be nii, hano non Bidðo oon duu wuurnirta mo muuyi.

²² Baabiraawo oon kay, hiitantaako baa gooto, amma o hokkii Bidðo oon baawde hiitaade huune fuu,

²³ ngam himbe fuu teddina 'Biddo oon hano no be teddinirta Baabiraawo. Neddo fuu mo teddinaay 'Biddo oon, teddintaa Baabiraawo lildo mo oon duu.

²⁴ Mido haalana on goonga: Nanudo haala am, se goondini lildo kam oon, hebi mbuurnam nduumiidam. O walaa e kiite kaden, o yuwii e maayde, o warii e mbuurnam.

²⁵ Mido haalana on goonga: Wakkati no wara, o yottake jaati, nde maaybe nanata daane Bii-Alla oon. Nanube nde been mbuuran.

²⁶ Hano no Baabiraawo laatorii asili mbuurnam, hano non o hokkiri 'Biddo oon duu baawde laataade asili mbuurnam.

²⁷ O hokkii mo baawde hiitaade, ngam kanko woni Bii-Neddo.

²⁸ To dum haaydin on. Wakkati waran mo maaybe wonbe nder annyeeje fuu nanan daane makko,

²⁹ mburtoo. Gollube golle lobbe ummitanoo mbuurnam, gollube ko boni duu ummitanoo kiite.

³⁰ Miin e hoore am, walaa fuu ko mbaawmi wadude. Ko nanumi dum, kiitortoomi. Kiite am no dartii, sabu mi wadataa muuyo am, amma muuyo lildo kam oon ngadanmi.

Seedeobe lisa

³¹ —Nde mi seedanake hoore am, seede am hanaa goonga.

³² Amma goddo seedantoo kam. Mido anndi seede makko dow am no goonga.

³³ Onon, on lili lilaabe to Yahaaya, o seedanake on goonga.

³⁴ Miin, mi haajaaka seede bibbe aadama, amma mi wi'i on dum ngam kison tan.

³⁵ Yahaaya laatakeno hano fitilla kubbaaka, njaynooka. On njabi welnude wakkati sedda nder jeyngol makka.

³⁶ Amma miin, mido jogii seede dow am burdo mo Yahaaya manngu: Golleeji di Baabiraawo tilsiini kam mi wada dii, kanyi jaati ceedantoo kam ko Baabiraawo lili kam.

³⁷ Baabiraawo lildo kam oon e hoore mum seedantoo kam. Abada on nanaay daane makko, abada on ngi'aay mo.

³⁸ Haala makko naataay on, sabu on ngoondinaay mo o lili oon.

³⁹ Odon pincitoo dewte ngam odon miila ko de kokkan on mbuurnam nduumiidam. Kany'e jaati ceedantoo kam.

⁴⁰ Amma, baa ko non wadi, on ngidaa warde to am faa kebon mbuurnam.

⁴¹ Mi walaa mido tefa himbe mana kam.

⁴² Mido anndi on jaati, mido anndi hidde Alla walaa nder berde moodon.

⁴³ Miin, mi wari dow innde Baaba am, amma on njabbaaki kam. Dey se goddo wari dow innde mum, on njabboto dūm !

⁴⁴ Noy ngoondinirton, onon gidube manodirde, tawi on mbaawaay tefude manoore yuwne to Alla gooto ?

⁴⁵ To miilee hala miin felata on yeeso Baabiraawo. Muusa, mo ndekudon tammude moodon dow mum oon, kam felata on.

⁴⁶ Nde nii goonga fuu on ngoondiniino Muusa, on ngoondinanno kam, miin duu, sabu miin jaati o sappinoo nder dewte makko.

⁴⁷ Se on ngoondinaay ko o winndunoo dūm, noy ngoondinirton haala am ?

Yahaaya 6

lisa nyamnii jama'aare duunde

¹ Balde sedda gada juulde Yahudankoobe gadaade Ursaliima, lisa joli peta Galili wi'eteenga Tiberiya.

² Jama'aare duunde no tokki mo sabu be ngi'ii kaayde de o wadi wakkati o yamdintinnoo nyawbe.

³ lisa nyakki dow waamnde, joododii he aahiibe mum.

⁴ Juulde Yahudankoobe bi'eteede Juulde dimdinol Isra'ilankoobe badake.

⁵ lisa banti hoore mum, sey holliri jama'aare mawne gom no wara to mum. Nden o wi'i Filipa: —Toy coodoyten nyaamdu ngam himbe bee fuu ?

⁶ Tawi o fiyi hunnduko Filipa tan o nana ngam omo anndi ko o siini wadude.

⁷ Filipa jaabii mo: —Baa buuru ko tammaaje keme didi cooduden, wobbe nder mabbe kebataa ηoppitto.

⁸ Gooto nder aahiibe lisa bi'eteedo Andiire, minyo Simon Piyer, wi'i mo:

⁹ —Suka gorko gom nii jogiido buuruuje joy e liyfī didi, amma dume dūm nafirta himbe bee fuu ?

¹⁰ Nden lisa wi'i be: —Mbi'ee be, be njoodoo ! Nokkuure ndeen no heewi hudo, be njoodii. Worbe tawaabe nder jama'aare ndee tan no ngada ujunaaji joyo.

¹¹ lisa hooyī buuruuje deen, yetti Alla, yeddani wonbe toon been. Noon duu o wadi he liyfī diin. O hokki be, be nyaami faa be kaari.

¹² Wakkati be nyaamunoo faa be kaari, sey lisa wi'i aahiibe mum: —Kawree ko hoddi dūm, to baa ηoppitto bonu.

¹³ Be kawri ko himbe nyaami koddi nder buuruuje joy deen, dum hebbini kandeeje sappo e didi.

¹⁴ Wakkati himbe been ngi'unoo haayne nde lisa wadi, mbi'i: —Kanko jaati woni annabijjo bi'anoodo no waran nder duuniyaaru.

¹⁵ Wakkati lisa annditinnoo ibe ngidi be ngatta mo semmbe-semmbe nder laamu, sey o dilli. O nyakki waamnde, kanko tan.

lisa dillirii koyde mum dow ndiyam

¹⁶ Nde hiirunoo, aahiibe lisa njuuri nder peta ngaan.

¹⁷ Be naati laana faa be njola, yahde Kafarnahum. Jemma fuddii naatude, lisa duu heewtaaki be.

¹⁸ Henndu mawnu no wifa faa benkeyfye ummii.

¹⁹ Be awyi laana kaan faa be kebi hano kilooji joy naa jeegom. Nden be kolliri lisa no dilla he koyde mum dow peta ngaan, no fonndii be. Sey be kuli.

²⁰ Amma lisa wi'i be: —To kulee, miin noon !

²¹ Be muuyi o naata laana kaan. Amma wakkati mum da be njottii fonngo ngo be pa'i, nden be panndi.

²² Weeti jaangoore mum, jama'aare hoddinoonde gada peta ngaan, paami ko laana goota tan wari nder nokkuure ndee. Be ngi'ii duu ko aahiibe been tan naati nder makka, awyi ka, ndilli, lisa duu naataay ka. Aahiibe been tan ndilli.

²³ Sey laanaaji gom nii ngari yuwi Tiberiya, di ngari hadde to be nyaamunoo buuru toon gada ko lisa yetti Alla nder du'aa'u.

²⁴ Wakkati jama'aare ndeen hi'unoo ko lisa e aahiibe mum fuu ngalaa toon, be naati laanaaji diin, be pa'i Kafarnahum tefoyde lisa.

lisa woni nyaamdu kokkooru mbuurnam

²⁵ Wakkati be tawoynoo lisa gada peta ngaan, be mbi'i mo: —Moodibbo, nde ngardaa doo ?

²⁶ lisa jaabii be wi'i: —Goonga non, hanaa ngam on ngi'ii kaayde de ngadaama toon wadi odon tefa kam. Amma ko tefanton kam woni ngam on nyaami faa on kaari.

²⁷ To ngollanee nyaamdu bonooru. Ngollanee nyaamdu nduumotoonu, kokkooru mbuurnam nduumiidam. Kayru woni ndu Bii-Neddo hokkata on, sabu Alla Baabiraawo deki lammba baawde mum dow makko.

²⁸ Nden be yami mo: —Dume min ngadata ko min ngolla golleeji di Alla hid'i ?

²⁹ lisa jaabii be, wi'i: —Golle de Alla hid'i deen ngoni ngoondinon mo o lili oon.

³⁰ Be njaabii mo, be mbi'i: —Too, haayne ndeye ngadataa ngam min ngi'a, min ngoondine ? Golle deye ngadataa ?

³¹ Maamiraabe amin nder ladde yeeruure nyaamii nyaamdu wi'eteenu manna, hano no dum winndiraa nder dewte wi'aa:O hokkii be nyaamdu yuwnu dow kammu.

³² lisa jaabii be, wi'i: —Mido haalana on goonga: Hanaa Muusa hokkunoo on nyaamdu yuwnu dow kammu. Amma Baaba am hokki on nyaamdu goongaaru yuwnu dow kammu.

³³ Ngam nyaamdu ndu Alla hokkata nduun woni yuwooru dow kammu kokkooru duuniyaaru mbuurnam.

³⁴ Sey be mbi'i mo: —Moodibbo, hokku min ir nyaamdu nduu nyannde fuu.

³⁵ lisa wi'i be: —Miin woni nyaamdu kokkooru mbuurnam. Gardo to am fuu, rafataake faa abada. Goondindo kam oon duu domdataake abada.

³⁶ Amma mi haalaniino on: « On ngi'i kam, dey on ngoondinaay. »

³⁷ Mo Baabiraawo hokki kam fuu, waran to am. Gardo to am fuu, mi riiwataa dum sam.

³⁸ Sabu hanaa faa mi wada muuyo am, wadi yuwmi dow kammu, amma ngam mi wada muuyo lildo kam oon.

³⁹ Ndaa, muuyo lildo kam oon nii: To baa gooto nder be o hokki kam been majju, amma mi ummintina be nyannde darrjal.

⁴⁰ Muuyo Baaba am nii: Neddo fuu gi'udo Biddo oon, goondini mo, heban mbuurnam nduumiidam. Mi ummintinan dum nyannde darrjal.

⁴¹ Sey Yahudankoobe been puddi no nguuntaa hakkune mum'en, ngam lisa wi'i be: « Miin woni nyaamdu yuwnu dow kammu nduun. »

⁴² Be mbi'i: —Hanaa lisa bii-Yusufu mo annduden innum e bammum on non naa ? Noy o wi'irta hannden dow kammu o yuwi ?

⁴³ Nden lisa wi'i be: —Accee nguuntaade hakkune moodon !

⁴⁴ Walaa baawdo warde to am, se Baabiraawo lildo kam oon, foodaay mo. Miin duu, mi ummintinan mo nyannde darrjal.

⁴⁵ Dum winndaama nder dewte annabiibe wi'aa:Be fuu Alla ekkintinii be. Neddo fuu hettinnani ko Baabiraawo ekkintini, waran to am.

⁴⁶ Walaa gi'udo Baabiraawo, se hanaa oon yuwdo to makko, kanko tan hi'i Baabiraawo.

⁴⁷ Mido haalana on goonga: Goondindo kam fuu, hebi mbuurnam nduumiidam.

⁴⁸ Miin woni nyaamdu kokkooru mbuurnam.

⁴⁹ Maamiraabe moodon nyaamii manna nder ladde yeeruure, dey hadaay be maayi.

⁵⁰ Amma nyaamdu yuwnu dow kammu nduun kay, nyaamdo hen fuu maayataa.

⁵¹ Miin woni nyaamdu wuurnu yuwnu dow kammu. Nde goddo nyaami he mayru, no wuuran faa abada. Nyaamdu ndu kokkanmi nduun woni banndu am hokkaanu ngam duuniyaaru heba mbuurnam.

⁵² Haala kaa ummini geddi hakkune Yahudankoobe, ibe mbi'a: —Noy o waawri hokkude en banndu makko, nyaamen ?

⁵³ Iisa wi'i be: —Mido haalana on goonga: Nde on nyaamaay banndu Bii-Neddo, on njaraay yiyyam mum, mbuurnam walanaa on.

⁵⁴ Neddo fuu nyaamdo banndu am, nde yari yiyyam am, hebi mbuurnam nduumiidam. Mi ummitinan dum nyannde dargal.

⁵⁵ Ngam banndu am woni nyaamdu wuurnu, yiyyam am duu woni cemmbam buurdam.

⁵⁶ Neddo fuu nyaamdo banndu am, nde yari yiyyam am, wondi he am, mi wondan he mum.

⁵⁷ Baabiraawo lildo kam oon no wuddu mbuurnam. Sabbu makko mbuurumi. Hano non nyaamdo banndu am fuu no wuuran sabbu am.

⁵⁸ Nyaamdu yuwnu dow kammu nduun nii: Ndu hawtaa he ndu maamiraabe mon nyaamunoo nduun, ndu hadaay be maayde. Nyaamdo nyaamdu nduu, no wuuran faa abada.

⁵⁹ Waaju oo, Iisa wadi nder waajordu Kafarnahum.

Konngi kokkooji mbuurnam nduumiidam

⁶⁰ Wakkati aahiibe Iisa nanunoo haalaaji dii, dubbe nder mabbe mbi'i: —Konngi dii no tiidi. Moy waawi jabude di ?

⁶¹ Iisa he hoore mum faami dow ko aahiibe mum ngoni no nguuntuu, wi'i be: —Dum laatanake on fergere naa ?

⁶² Ndenne dume wadata, se on ngi'ii Bii-Neddo ḥabbitii to wonnou illa arannde ?

⁶³ Ruuhu Alla woni ko hokkata mbuurnam, banndu walaa baawde baafuy. Konngi di kaalanmi on dii ngoni ruuhu, kanyi ngoni mbuurnam duu.

⁶⁴ Amma no woodi nder moodon be ngoondinaay. Tawi illa arannde Iisa no anndunoo be ngoondinaay been e jammboytodo mo oon.

⁶⁵ O beydi wi'ude: —Ngam majjum mbi'umi on: Baa gooto waawtaa warde to am nde Baabiraawo waddaay mo.

⁶⁶ Illa ndeen dubbe nder aahiibe makko coyfiti, acci tokkude mo.

⁶⁷ Nden lisa yami lilaabe sappo e dido been wi'i: —Onon duu, odon ngidi dillude naa ?

⁶⁸ Simon Piyer jaabii mo wi'i: —Joomam, to moy min njahata ? Hanaa aan jogii konngi kokkooji mbuurnam nduumiidam naa ?

⁶⁹ Min ngoondinii, miden anndi ko aan woni Ceniido yuwdo to Alla.

⁷⁰ lisa jaabii be wi'i: —Hanaa miin subii on, onon sappo e dido bee naa ? Amma gooto nder moodon no seydan.

⁷¹ Dow Yahuuda, bii-Simon Iskariot, gooto nder lilaabe sappo e dido been o haali. Kanko woni jammboytodo lisa.

Yahaaya 7

Minyiraabe lisa worbe ngoondinaay mo

¹ lisa tinni no fiiloo nder leydi Galili. O hidaa fiilaade nder leydi Yahudiya ngam mawbe Yahudankoobe no tefa warde mo.

² Juulde Yahudankoobe bi'eteede kowaade badake.

³ Sey minyiraabe lisa worbe mbi'i mo: —Dillu do, njahaa leydi Yahudiya ngam aahiibe maa ngi'a golle de ngadataa.

⁴ Neddo fuu hidii anndee, suudataa ko wadata. Nde ada wada ir golle dee, wannginan himbe hoore maa.

⁵ Baa minyiraabe makko e ko'e mum'en ngoondinaay mo.

⁶ lisa wi'i be: —Wakkati am yonaay ginan, amma to moodon, wakkati fuu no woodii.

⁷ Himbe duuniyaaru mbaawtaa wanyude on. Amma miin, ibe mbanyi kam ngam mido seedoo ko golleeji mabbe no mboni.

⁸ Onon, njehee to juulde deen. Miin, mi yahataa sabu wakkati am yonaay ginan.

⁹ Gada o haalani be dum, o joodii nder Galili.

lisa yehi Juulde kowaade

¹⁰ Wakkati minyiraabe lisa ndillirii juulde deen, lisa duu njehi to majje amma nder cuccukka, o hollaay hoore makko.

¹¹ Mawbe Yahudankoobe no tefa mo nder jama'aare ndeen, no mbi'a: —Toy o woni ?

¹² Himbe dubbé no nguuntoo dow makko. Gere no mbi'a: —Neddo oo o lobbo ! Wobbe no mbi'a: —Aa'a, o majjinoowo himbe.

¹³ Walaa cuusudo towni haali dow makko, sabu ibe kula mawbe Yahudankoobe.

¹⁴ Wakkati lisa yehunoo tawi juulde deen pecciri, o fuddi omo waajoo nder Juulirde mawne.

¹⁵ Yahudankoobe kaaydinaa, sey be mbi'i: —Noy wadi ko neddo oo hebi anndal dewte, kanko mo janngaay ?

¹⁶ lisa jaabii be wi'i: —Waaju mo mbaajotoomi oo, yuwaay to am. Amma to lido kam oon, o yuwi.

¹⁷ Giddo wadude muuyo Alla fuu, no annditan nde waaju oo to Alla yuwi naa to am.

¹⁸ Kaaloowo miilo hoore mum, hoore mum tefanta teddungal. Amma tefoowo teddungal lido dum, goonga haalata, ko boni fuu walaa he mum.

¹⁹ Hanaa Muusa hokki on Tawreeta naa ? Amma baa gooto nder moodon wadaay ko Tawreeta wi'i. Dume wadi odon tefa warde kam ?

²⁰ Himbe njaabii mo, mbi'i: —Aan, a laddaado. Moy tefata warde ma ?

²¹ Nden lisa wi'i be: —Gollal gootal tan ngadumi, on fuu, on kaaydinaama.

²² Muusa wi'i ngadon juulnol. Odon njuulna neddo baa nyalaane fowteteene. Maamiraabe moodon puddi ngol, hanaa Muusa fuddi ngol.

²³ Nde neddo no juulnee nyalaane fowteteene ngam to bonnu Tawreeta Muusa, dume tikkanton kam sabu mi yamdintinii neddo bumbuujo nder nyalaane fowteteene ?

²⁴ To on kiitoree no ngirrudon, kiitoree goonga.

Jeddodirol dow moy woni lisa

²⁵ Gere nder himbe Ursaliima mbi'i: —Hanaa oo woni mo be tefata warde oon naa ?

²⁶ Amma ndaa, omo darii omo waajoo yeeso himbe fuu, be mbi'aay mo baafuy. Tawte mawbe meeden potii dow kanko woni Almasiihu oon ?

²⁷ Oo kay, eden anndi to yuwi, amma nde Almasiihu oon wari, baa gooto anndataa to o yuwata.

²⁸ lisa no waajoo nder Juulirde mawne ndeen, sey o towni daane, o wi'i: —On mbi'ii odon anndi kam naa ? Odon anndi to yuwmi ? Amma hanaa miin waddi hoore am. Lido kam oon woni goongaajo, kanko woni mo on anndaa.

²⁹ Miin, mido anndi mo sabu to makko yuwmi, kanko lili kam.

³⁰ Nden be tefi nanngude mo, amma junngo baa gooto yottaaki mo, ngam wakkati makko yonaay ginan.

³¹ Dubbe nder jama'aare ndee ngoondini mo, mbi'i: —Kee nde Almasiihu oon wari, omo waawi wadude kaayde burde de gorko oo wadi naa ?

Dogariibe lilaama nannga lisa

³² Fariisa'en nani ko himbe been ngoni no nguuntuu dow lisa. Hooreebe cakkanoobe Alla e Fariisa'en lili dogariibe nannga lisa.

³³ Sey lisa wi'i be: —Miin, mi wondan he moodon wakkati sedda ginan. Gada mum, mi soyfuu to lido kam oon.

³⁴ On tefan kam, amma on ngiitataa kam, ngam on mbaawtaa yahde to ngnomni.

³⁵ Mawbe Yahudankoobe yamodiri mbi'i: —Toy o yahata ko en mbaawtaa hiitude mo ? O tefowan himbe meeden sankitiibe nder lenyi janaani, o waajoo lenyi dii naa ?

³⁶ O wi'i en tefan mo, en ngiitataa mo, sabu en mbaawtaa yahde to o tawetee toon. Dume woni maana haala kaa ?

Maayooji ndiyam mbuurnoojam

³⁷ Nyalaane burde teddude nder juulde deen fuu woni nyalaane nde juulde deen timmata. Nyannde mum lisa darii huubi, wi'i: —Domdudo fuu wara to am, yara.

³⁸ Goondindo kam fuu, maayooji ndiyam mbuurnoojam no ilan nder berne mum hano no dum winndiraa nder dewte nii.

³⁹ Dow Ruuhu Ceniido lisa woni no haala. Ruuhu Ceniido oo kam woni ko goondindo mo fuu hebata. Amma wakkati mum Ruuhu Ceniido hokkaakano ngam lisa teddinaakano ginan.

Ceendiigu e rafi goondinol

⁴⁰ Wakkati himbe gom nanunoo haala kaa nder jama'aare ndeen, mbi'i: — Sikka fuu walaa kanko woni annabijjo oon.

⁴¹ Wobbe duu mbi'i: —Oo nii woni Almasiihu oon. Amma wobbe mbi'i kaden: —Almasiihu oon yuwan Galili naa ?

⁴² Hanaa Dewtere Alla wi'i ko nder lenyol Daawda Almasiihu yuwata ? Hanaa nde wi'i kaden Baytilaama wuro Daawda o yuwata ?

⁴³ Haalaaji jama'aare ndee luurodiri dow lisa.

⁴⁴ Nder mabbe no woodi hidube nanngude mo, amma junngo baa gooto yottaaki mo.

⁴⁵ Wakkati dogariibe been ngartunoo, hooreebe cakkanoobe Alla e Fariisa'en yami be, mbi'i: —Ko wadi on ngaddaay mo ?

⁴⁶ Dogariibe been njaabii be, mbi'i: —Abada goddo waajoraaki hano no neddo oo waajori.

⁴⁷ Sey Fariisa'en njaabii be, mbi'i: —Kaari ! Baa onon duu, on eytaama naa ?

⁴⁸ Naa on ngi'ii goddo nder hooreebe Yahudankoobe naa nder Fariisa'en goondindo mo non ?

⁴⁹ Amma jama'aare ndee no kudaane, nde anndaa Tawreeta Muusa !

⁵⁰ Nikodemu, gooto nder Fariisa'en jehunoodo to lisa, wi'i be:

⁵¹ —Tawreeta meeden waawaa hiitaade neddo nde nanaay ko joomum haali, naa ko wadi.

⁵² Be njaabii mo, be mbi'i: —Aan duu, a bii-Galili naa ? Fincita haala Alla, a hi'an ko annabiijo fuu wanngataa Galili.

[⁵³ Gada majjum neddo fuu hooti wuro mum,

Yahaaya 8

¹ lisa duu yehi waamnde Jaytun.

Debbo nanngiraado jeenu

² Illa subaka kecco lisa warti nder Juulirde mawne ndeen. Himbe fuu ngari to makko. O joodii, omo waajoo be.

³ Jannginoobe Tawreeta e Fariisa'en ngaddi debbo tawaado no yeena gom. Be ndarni mo hakkune jama'aare ndeen.

⁴ Be mbi'i lisa: —Moodibbo, debbo oo mabaama no yeena.

⁵ Too, Muusa tilsinii min nder Tawreeta min mbarda ir rewbe bee kaaye. Aan nee, dume mbiidaa ?

⁶ Be ngadi yamde dee ngam be tunna mo be keba laawol ngol be njukkirta mo. Amma lisa jimminii no diidira honndu mum dow leydi.

⁷ Wakkati be tokkiri lisa yamde dee, nden o banti hoore, o wi'i be: —Mo wadaay hakke abada nder moodon arta bugaade mo hayre.

⁸ Nden lisa yeeyi jimmini, no diida dow leydi.

⁹ Wakkati be nanunoo dum, sey be cortorii gooto gooto. Nayeebe been artii. lisa he debbo dariido yeeso mum oon tan acca toon.

¹⁰ Nden lisa banti hoore mum, wi'i mo: —Banndam debbo, toy be ngori ? Walaa jukkudo ma naa ?

¹¹ O jaabii lisa o wi'i: —Moodibbo, baa gooto. Nden lisa wi'i mo: —Miin duu, mi jukkataa ma. Yah, amma taa wadu hakke kaden.]

lisa woni jeyngol duuniyaaru

¹² lisa haaldi he himbe kaden, wi'i: —Miin woni jeyngol duuniyaaru. Tokkudo kam fuu, dillataa nder nimre abada, amma no heban jeyngol mbuurnam.

¹³ Sey Fariisa'en mbi'i mo: —Aan, ada seedanoo hoore maa, seede maa hanaa goonga.

¹⁴ lisa jaabii be wi'i: —Baa nde mi seedanake hoore am, seede am no goonga, sabu mido anndi to yuwmi, mido anndi to njahanmi. Amma onon, on anndaa to yuwmi, on anndaa to njahanmi.

¹⁵ Onon, odon kiitoroo dabareeji himbe, miin kay, mi hiitataako baa gooto.

¹⁶ Amma baa nde mido hiitoo, kiite am no goonga, sabu mi hiitataako miin tan, Baabiraawo lildo kam oon, no wondi he am.

¹⁷ No winndaa nder Tawreeta moodon wi'aa: Seede himbe dido no goonga.

¹⁸ Too, mido seedanoo hoore am. Baabiraawo lildo kam oon duu, no seedanoo kam.

¹⁹ Sey be mbi'i mo: —Toy Baaba maa oon woni ? lisa jaabii be wi'i: —On anndaa kam, on anndaa Baaba am oon. Se nii odon anndunoo kam, on anndanno Baaba am oon duu.

²⁰ lisa haalii konngi dii wakkati o waajotonoo nder Juulirde mawne, hadde to ceede ndesetee. Amma baa ko non wadi, walaa nanngudo mo, ngam wakkati makko yonaay ginan.

To pa'umi toon, on mbaawtaa yahde toon

²¹ lisa wi'i be kaden: —Mi yahan, on tefan kam, amma on maaydan he hakkeeji moodon. To pa'umi toon, on mbaawtaa yahde toon.

²² Kanyum wadi mawbe Yahudankoobe mbi'i: —Tawte o waran hoore makko wadi o wi'i en mbaawtaa yahde to o fa'i toon ?

²³ lisa wi'i be: —Onon, ley njeyaadon, amma miin, dow njeyaami. Onon, nder duuniyaaru nduu njeyaadon, amma miin, mi jeyaaka nder mayru.

²⁴ Ngam majjum wadi mbi'umi on: On maaydan he hakkeeji moodon. Sabu se on ngoondinaay koMiin woni oon mo ngonmi , on maaydan he hakkeeji moodon.

²⁵ Nden be yami mo, be mbi'i: —Aan woni moy ? lisa jaabii be, wi'i: —Miin woni mo mbi'unoomi on ngonmi illa arannde.

²⁶ Onon, kujje dudde no ngoodi de mbaawmi haalude dow moodon, mi hiitoo on duu. Amma lildo kam oon woni goongaaajo. Ko nanumi to makko, kaalananmi duuniyaaru nduu.

²⁷ Be paamaay ko dow Baabiraawo o woni omo haalana be.

²⁸ Dum wadi lisa wi'i be: —Nde on banti Bii-Neddo fuu, on paaman koMiin woni oon mo ngonmi . Mi wadataa baafuy ngam hoore am. Ko Baabiraawo anndini kam tan kaalananmi on.

²⁹ Lildo kam oon no wondi he am, o accaay kam feere am, ngam ko weli mo tan ngadanmi nyannde fuu.

³⁰ Wakkati lisa haalirannoo nii, dubbe ngoondini mo.

Goonga no rimdinan on

³¹ lisa wi'i Yahudankoobe goondinbe mo been: —Se on tinnake odon njogii haalaaji am, on laatoto aahiibe am goongaabe.

³² On anndan goonga, goonga oon duu no rimdinan on.

³³ Be njaabii mo, be mbi'i: —Minen, min jippotoobe he Ibrahim, walaa mardo min abada. Noy mbi'irtaa min ndimdan ?

³⁴ lisa jaabii be wi'i: —Mido haalana on goonga: Gadoowo hakke fuu, no maccudo hakke.

³⁵ Abada maccudo duumataako nder hoggo, amma biddo no duumoto nder maggo faa abada.

³⁶ Ngam majjum, nde Bidde oon rimdinii on, on laatoto rimbe goongaabe.

³⁷ Mido anndi ko on jippotoobe he Ibrahim, amma odon tefa warde kam, ngam konngi am naataay on.

³⁸ Miin, mido haala ko ngiirumi Baaba am, amma onon, odon ngada ko narrudon baabii'on.

Ibiliisa woni baabii'on

³⁹ Be njaabii mo, be mbi'i: —Baabiimin woni Ibrahim. lisa wi'i be: —Se nii on jippotoobe he Ibrahim, on ngadataana golleeji Ibrahim.

⁴⁰ Amma jooni odon tefa warde kam, miin kaalando on goonga mo narrumi Alla. Ibrahim kay, wadaay ir dum.

⁴¹ Onon, golleeji baabii'on ngadoton. Be mbi'i mo: —Minen, min kanaa bibbe henndu. Baabiraawo gooto min ngoodi, kanko woni Alla.

⁴² lisa wi'i be: —Se goonga fuu Alla wonnoo Baabii'on, on ngidan kam, ngam to Alla yuwmi, ngarmi to moodon. Mi waddaay hoore am, kanko lili kam.

⁴³ Dume wadi ko on paamataa haala am ? On paamataa ka ngam ika dadí hakkillo mon.

⁴⁴ Onon, Ibiliisa woni baabii'on. Odon ngidi wadude muuyo baabii'on. O baroowo himbe illa fuddorde. Abada o daraaki dow goonga, ngam goonga walaa he makko. Se o feni, jikku makko non, sabu o penoowo, o baaba fewre.

⁴⁵ Amma miin, ngam mido haala goonga, wadi ko on ngoondinaay kam.

⁴⁶ Moy e moodon waawi seedaade ko mi wadi hakke ? Ndenne dume wadi se mi haalii goonga, on ngoondintaa kam ?

⁴⁷ Neddo Alla kay no hettintoo haala Alla. Onon nee, on kettintaako ngam on kanaa himbe Alla.

Iisa no buri Ibrahim

⁴⁸ Yahudankoobe mbi'i lisa: —Hanaa goonga amin ko min mbi'unoo a bii-leydi Samariya, a laddaado ?

⁴⁹ Iisa jaabii be wi'i: —Mi hanaa laddaado, amma mido teddina Baaba am. Onon, odon pamdina kam.

⁵⁰ Hanaa miin tefanta hoore am teddungal. No woodi tefanoowo kam ngal, oon woni kiitotoodo.

⁵¹ Goonga kaalananmi on: Jogiido haala am fuu, maayataa abada.

⁵² Nden Yahudankoobe mbi'i mo: —Joonkay min tabbintini ko a laddaado. Ibrahim e annabiibe fuu maayi, dey aan, mbi'aa jogiido haala maa fuu, maayataa abada.

⁵³ A wonaana ada miila ko ada buri baabiimin Ibrahim manngu naa ? O maayi, annabiibe duu maayi. Moy ngondaa ada ada hoore maa nii ?

⁵⁴ Iisa jaabii be wi'i: —Miin, se hoore am tedinanmi, teddungal am no meere. Baaba am, mo mbi'oton Alla moodon, tediinta kam.

⁵⁵ Onon, on anndaa mo. Miin, mido anndi mo. Nde mi wi'i mi anndaa mo, mi laatake penoowo hano moodon. Amma mido anndi mo, mido jogii haala makko.

⁵⁶ Baabii'on Ibrahim no welwelta sanne ngam heba hi'a nyalaane am. O hi'i nde, o nani beldum.

⁵⁷ Yahudankoobe mbi'i mo: —A wadaay baa duubi woygu ginan, dey mbi'aa a hi'i Ibrahim ?

⁵⁸ Iisa wi'i be: —Mido haalana on goonga: Illa Ibrahim rimaaka, mido don.

⁵⁹ Ko Iisa haali haala kaa sey be adi kaaye faa be mbugoo mo. Amma o moli, o wurtii Juulirde mawne ndeen.

Yahaaya 9

lisa wumtini dimiraado mbumdam

- ¹ Wakkati lisa woni no yawta, sey o hi'i gorko dimiraado mbumdam gom.
- ² Aahiibe makko yami mo mbi'i: —Moodibbo, ko o rimaa nder mbumdam dam, kanko wadi hakke naa saaroobe makko ?
- ³ lisa jaabii be wi'i: —Hanaa kanko, hanaa saaroobe makko ngadi hakke. Amma dum heewtake mo heba baawde Alla mbannga dow makko.
- ⁴ No tilsi ngaden golle lildo kam illa nder nyalooma. Ngam nde jemma wari, baa gooto waawaa gollude.
- ⁵ Nde mido nder duuniyaaru nduu, miin woni jeyngol mayru.
- ⁶ Gada o haali haala kaa, sey o tutti dow leydi, o hawrodiri ndi e joode, o wuji e gite bumdo oon.
- ⁷ O wi'i mo: —Yah lootoy yeeso maa to luggere Silowam. MaanaSilowam woni « Lilaado. » O lootowi yeeso makko, o warti, omo hi'a.
- ⁸ Wondiraabe makko, he anndunoobe ko o bumdo piyoowo bara ndenno, mbi'i: —Tawte hanaa oo woni joodinoodo no fiya bara naa ?
- ⁹ Wobbe mbi'i: —Kanko non ! Wobbe duu mbi'i: —Hanaa ! Nanndi makko nii non ! Amma gorko oon e hoore mum wi'i: —Miin nii non !
- ¹⁰ Nden be yami mo be mbi'i: —Noy mbumtirdaa ?
- ¹¹ Neddo oon jaabii be wi'i: —Gorko bi'eteedo lisa, wadi kecciri, wuji e gite am, wi'i kam mi yaha to luggere Silowam, mi lootowa yeeso am. Lootoomi yeeso am, sey mbumtumi.
- ¹² Be yami mo be mbi'i: —Toy gorko oon woni ? O wi'i: —Mi anndaa !

Fariisa'en no tefa faamude dow bumtinol gorko oo

- ¹³ Nden himbe njaari bumtinaado oon to Fariisa'en.
- ¹⁴ Tawi nyalaane fowteteene non, lisa wadunoo kecciri wumtini mo.
- ¹⁵ Ngam majjum Fariisa'en duu yami mo no o wumtiri. O jaabii be o wi'i: —O wuji kecciri e gite am, lootumi yeeso am, mbumtumi.
- ¹⁶ Gere nder Fariisa'en mbi'i: —Gorko oo yuwaay to Alla ngam o hoddanaay nyalaane fowteteene. Amma wobbe mbi'i: —Noy gadoowo hakke waawi wadude ir kaayde dee ?
- Dum waddi rafi potal caka mabbe.
- ¹⁷ Nden Fariisa'en yami bumtinaado oon kaden mbi'i: —Dume mbi'ataa dow bumtindo ma oon ? O jaabii, o wi'i: —O annabiijo.

¹⁸ Mawbe Yahudankoobe been kay njabaay ko o bumoodo e ko o wumti jooni, naako be noddi saaroobe makko.

¹⁹ Be yami be, be mbi'i: —Gorko oo, no biyii'on naa ? On mbi'i ko mbumdam o rimdaa naa ? Ndenne noy wadi ko o wumti joonin ?

²⁰ Saaroobe been njaabii, mbi'i: —Miden anndi ko o biyiimin, miden anndi duu ko mbumdam o rimdaa.

²¹ Amma min anndaa noy o wumtiri. Min anndaa bumtindo mo oon duu. Yamee mo ! Kanko duu o mawdo. Omo waawi jaabanaade hoore makko.

²² Saaroobe makko njaaborake nii sabu ibe kula mawbe Yahudankoobe. Ngam be potii dow ko neddo fuu goondini ko lisa woni Almasiihu, be ndiiwan joomum nder waajordu.

²³ Ngam majjum wadi saaroobe been mbi'i: « O mawdo. Yamee mo ! »

²⁴ Fariisa'en nodditi bumtinaado oon, mbi'i mo: —Hulu Alla ! Minen kay, miden anndi ko gorko oo no gadoowo hakke.

²⁵ O jaabii be: —Se o gadoowo hakke duu, miin kay, mi anndaa. Gootel tan woni ko anndumi: Ndenno mi bumdo, jooni mi wumti.

²⁶ Be yamtini mo, be mbi'i: —Dume o wadani ma ? Noy o wumtiniri ma ?

²⁷ O jaabii be, o wi'i: —Mi haalaniino on dum, amma on njabaay. Dume wadi odon ngidi nantude dum kaden ? Tawte onon duu, odon ngidi laataade aahiibe makko non ?

²⁸ Be njenni mo, be mbi'i: —Aan nii woni aahijo makko ! Minen kay, min aahiibe Muusa.

²⁹ Minen, miden anndi Alla haaldii he Muusa, amma neddo oo kay, min anndaa fuu to o yuwata.

³⁰ Gorko oon jaabii be, wi'i: —Haba ? Hannden mi hi'i haayne. On anndaa to o yuwi, dey o wumtinii kam !

³¹ Eden anndi Alla hettintaako wadoobe hakke, amma omo jaabanoo kuloowo mo, gadoowo muuyo makko.

³² Illa fuddam duuniyaaru walaa nanudo bumtindo dimdaado mbumdam.

³³ Se nii hanaa to Alla gorko oo yuwi, o waawtaa wadude baafuy.

³⁴ Be njaabii mo: —Aan, laatiido a fuu nder hakke ndimedaa, aan waajoto min naa ! Be ndiiwi mo.

Be berde mum'en mbumii

³⁵ lisa nani be ndiiwii mo, sey yehi tawowi mo, wi'i mo: —Aan nee, a goondini Bii-Neddo naa ?

³⁶ O jaabii, o wi'i: —Moodibbo, moy woni Bii-Neddo ? Hollan mo faa mi goondina mo ?

³⁷ Nden lisa wi'i mo: —A hi'i mo, kanko jaati woni no haalda he maa.

³⁸ Sey o jaabii lisa o wi'i: —Joomiraawo, mi goondini. O sujidani lisa.

³⁹ Nden lisa wi'i mo: —Mi wari nder duuniyaaru ngam kiite ngadaa, wumbe ngi'a, hi'oobe mbumaa.

⁴⁰ Wobbe nder Fariisa'en wonbe hadde makko, nanube haala kaa, yami mo mbi'i: —Ndenne, min wumbe naa ?

⁴¹ lisa jaabii be, wi'i: —Se on wumbe, nden on gadataano hakke. Amma ko mbi'udon joonin odon ngi'a, hakkeeji moodon tabbitii.

Yahaaya 10

lisa woni duroowo lobbo

¹ lisa wi'i: —Mido haalana on goonga: Neddo fuu naatoowo hoggo baali dey naatiraay dammbugal, kam woni gujjo, kam woni teetoowo.

² Amma naatiroowo dammbugal oon woni duroowo baali diin.

³ Deenoowo dammbugal oon no mabbitanan mo, baali diin duu no nanan daane makko. O noddiran mbaalu makko fuu he innde mum, o wurtina di yaasi.

⁴ Nde o wurtini di di fuu, o ardoto, di tokka mo ngam idi anndi daane makko.

⁵ Di tokkataa kodo sam, amma di ndoggan mo sabu di anndaa daane makko.

⁶ lisa hippaani be haala kaa, amma be paamaay maana makka.

⁷ O beydi wi'ude: —Mido haalana on goonga, miin woni dammbugal hoggo baali.

⁸ Artube kam fuu no wuybe e teetoobe, baali diin nanaay daade mabbe.

⁹ Miin woni dammbugal, neddo fuu naatirdo kam, hisan, no oornan heba duurdude, jaayina.

¹⁰ Gujjo warataana ngam wujja, itta yonki, bona, amma miin, mi warii faa himbe keba mbuurnam ngam be kebira dam no duudiri.

¹¹ Miin woni duroowo lobbo. Duroowo lobbo woni cottoowo yonki mum ngam baali mum.

¹² Amma duroowo jobeteedo hanaa duroowo goongaajo. O hanaa jom baali, illa o holliri suunu no wara, o doggan o acca di. Nden ndu saama e majji, di cankitoo.

¹³ O doggan ngam o duroowo jobeteedo tan, walaa fuu ko hilli mo he baali diin.

¹⁴ Miin woni duroowo lobbo. Mido anndi baali am, baali am duu no anndi kam.

¹⁵ Hano no Baabiraawo anndiri kam, non anndirmi Baabiraawo. Mido sotta yonki am ngam baali am.

¹⁶ Mido woodi baali gom kaden di ngalaa nder hoggo ngoo. Kanyi duu no tilsi mi waddowa di. Di nanan daane am, di laatoto sewre worre nde duroowo gooto.

¹⁷ Ko wadi Baabiraawo no hidii kam woni ngam mi sottan yonki am faa mi hebita ki kaden.

¹⁸ Walaa ittoowo ki, ngam miin e hoore am hokkata ki. Mido woodi baawde hokkude ki. Mido woodi baawde hebtude ki. Dum woni tilisinoore nde kebumi to Baaba am.

¹⁹ Haalaaji dii beydi senndude Yahudankoobe.

²⁰ Dubbe nder mabbe no mbi'a: —O kaanjaado kubdo ! Ko saabii odon kettinanii mo ?

²¹ Gere mabbe duu mbi'i: —Haala kaa hanaa haala laddaado. Laddaado no waawi wumtinde bumdo naa ?

Yahudankoobe calake lisa

²² Juulde cendifinol Juulirde mawne ngadi Ursaliima. Dum fotodiri he dabbune.

²³ Nder Juulirde mawne ndeen, lisa no yaha no warta ley danki Suleymaanu.

²⁴ Sey Yahudankoobe piili mo, mbi'i: —Faa nde tinnotodaa ada jogii min nder wemmbere ? Se aan woni Almasiihu, laabinan min.

²⁵ lisa jaabii be, wi'i: —Mi arti mi haalanii on dum, amma on ngoondinaay. Golleeji di ngadumi dow innde Baaba am diin, kanyi jaati ceedantoo kam.

²⁶ Amma onon, on ngoondinaay ngam on kanaa baali am.

²⁷ Baali am no nana daane am. Mido anndi di, idii tokka kam.

²⁸ Mido hokka di mbuurnam nduumiidam, di mbaatataa abada. Walaa baawdo teetirde di semmbe semmbe nder junngo am.

²⁹ Baabiraawo kokkudo kam di oon, no buri huune fuu. Walaa baawdo teetirde di semmbe semmbe nder junngo Baabiraawo.

³⁰ Miin e Baabiraawo fuu, min go'o.

³¹ Sey Yahudankoobe adi kaaye faa padda mo.

³² Amma lisa wi'i be: —Yeeso moodon, baawde Baabiraawo ngadirmi golle dudde lobbe sanne de fuu. Nder golle de ngadumi de fuu, ngam gollal ngale ngiddon faddude kam kaaye ?

³³ Yahudankoobe njaabii mo mbi'i: —Hanaa ngam golle lobbe min ngidi warirde ma kaaye. Ko wadi miden ngidi warude ma woni a famdini Alla. Aan a tagaado, dey a adi hoore maa Alla.

³⁴ lisa jaabii be, wi'i: —Hanaa no winndaa nder Tawreeta moodon ko Alla wi'i: Onon, on allaabe ?

³⁵ Eden anndi ko haala Alla sottataa. Nde Alla noddiri be o subii been « allaabe »,

³⁶ too, miin mo Alla sendini, lili nder duuniyaaru nduu, noy haala am laatortoo pamdinol Alla ngam mi wi'i: « Miin, mi 'Bii-Alla » ?

³⁷ Se nii mi wadaay golleeji Baaba am, to ngoondinee kam.

³⁸ Amma se mido wada di, baa se on ngoondintaa kam, ngoondinee golleeji dii, ngam paamon, njabon duu no woodiri ko Baabiraawo no wondi he am, mido wondi he makko.

³⁹ Nden be tefi nanngude mo kaden. O soptii be.

⁴⁰ lisa soyfii toon gada maayo Urdun nokkuure to Yahaaya wadanannoo himbe batisma, o joodii toon.

⁴¹ Himbe dubbe ngari to makko, ibe mbi'odira: —Yahaaya wadaay haayne baa wootere. Amma, ko o haali dow gorko oo fuu no goonga.

⁴² Toon dubbe ngoondini lisa.

Yahaaya 11

Maayde Laajaru

¹ Nder wuro Baytaniya no woodi gorko bi'eteedo Laajaru, Laajaru oo yemaaki. Omo woodi sakiraabe makko rewbe dido gom, Marta e Mariyaama.

² Mariyaama woni debbo bujunoodo nebbam uurdam dow koyde lisa, moytiri de gaasa mum. Too, Mariyaama oo banndum gorko woni Laajaru oo.

³ Sakiraabe Laajaru rewbe dido bee lili goddo wi'a lisa: —Moodibbo, war ! Gido maada yamdaa.

⁴ Nde lisa nanunoo dum, sey wi'i: —Nyaw ngu hanaa nyaw mbaroowu. Amma ngu wari ngam wannginde teddungal Alla, heba 'Bii-Alla oon duu teddinee.

⁵ lisa no hidhi Marta, Mariyaama e sakiike mabbe gorko Laajaru.

⁶ Baa nii ko lisa nanii Laajaru yamdaa, dum hadaay mo joodaade to o wonnoo toon balde didi.

⁷ Gada dum o wi'i aahiibe makko: —En coy'oo leydi Yahudiya !

⁸ Aahiibe been mbi'i mo: —Moodibbo, booyaay ko Yahudankoobe tefi faddude ma kaaye nder leydi ndiin. Toon ngidaa soy'aade kaden naa ?

⁹ lisa jaabii be wi'i: —Hanaa jamde sappo e didi ngoni nder nyalooma gooto naa ? Dilloowo nyalooma fuu fergataako ngam no hi'a jeyngol duuniyaaru.

¹⁰ Amma dilloowo jemma fergoto ngam jeyngol walaa he makko.

¹¹ Gada o haalii haalaaji dii, o wi'i be: —Higii'en Laajaru daanake, mi yahan, mi findinowa mo.

¹² Nden be mbi'i mo: —Moodibbo, se tawaama o daaniido, ndenne o dadan.

¹³ Maayde Laajaru o haalani be. Amma kambe kay, be miilataana ko filla doyngol allawol ngool nii o wondi.

¹⁴ Nden lisa laabinani be, wi'i: —Laajaru laatake !

¹⁵ Mi nani beldum ngam moodon ko mi tawaaka toon. Dum laatanto on sabaabu goondinol. Amma en njaha to makko.

¹⁶ Nden Tomas bi'eteedo Funeejo wi'i aahiibe beeto: —Accee, njehen enen duu baa nde en maaydan he makko non.

lisa woni ummitaaki maaybe e mbuurnam

¹⁷ Wakkati lisa yottii, tawi Laajaru wadi balde nay he moobeede.

¹⁸ Hakkune Baytaniya e Ursaliima buraa kilooji tati.

¹⁹ Yahudankoobe dubbe ngari kinniri Mariyaama e Marta maayde Laajaru.

²⁰ Wakkati Marta nanunoo lisa no wara, o acci Mariyaama no joodii nder suudu, o yehi o jabbitowii mo.

²¹ Marta wi'i lisa: —Joomam, se nii ada wonnoo do, banndam gorko maayataano.

²² Amma mido anndi baa joonin, ko yamdaa Alla fuu, o wadante dum.

²³ Nden lisa wi'i mo: —Bannda gorko no ummitoto.

²⁴ Marta wi'i: —Mido anndi ko o ummitittoo nyannde darmal.

²⁵ lisa wi'i mo: —Miin woni ummitaaki maaybe, miin woni mbuurnam duu. Neddo fuu goondindo kam, baa se maayi, no wuuran.

²⁶ Buurdo goondindo kam fuu, maayataa abada. A goondini dum naa ?

²⁷ Marta wi'i mo: —Ayyo, Joomam ! Mi goondini aan woni Almasiihu, Bii-Alla, banngando duuniyaaru nduu.

²⁸ Gada ko o haali dñum, o yehi o noddowi sakiike makko, Mariyaama. O nyo'ani mo, o wi'i: —Moodibbo oon warii, omo nodde.

²⁹ Illa ko Mariyaama nanunoo dum, o yaawdñ o yehi to lisa.

³⁰ Wakkati mum fuu lisa naataay wuro ngoon ginan. Omo wonnoo to Marta fottunoo he makko.

³¹ Yahudankoobe wondunoobe he Mariyaama nder suudu no cawrina mo, wakkati be ngi'unoo o yaawdñ o wurtii, sey be tokki mo, ngam be miilii to annyeere ndeen o fa'i faa o woyowa.

³² Nde Mariyaama yottii to lisa woni, illa o hi'i mo, o hofi yeeso makko, o wi'i: —Joomam, se nii ada wonnoo do, banndam gorko maayataano.

lisa woyi

³³ Wakkati lisa hi'unoo Mariyaama e Yahudankoobe wondunoobe he mum been no mboya, berne makko metti sanne.

³⁴ O wi'i: —Toy moobudon mo ? Be mbi'i mo: —Moodibbo, war, yéewu !

³⁵ Sey lisa fusi gondñ.

³⁶ Nden Yahudankoobe gom mbi'i: —Yéewee no o hidiri mo.

³⁷ Amma wobbe mabbe duu mbi'odiri: —Bumtindo bumdo no waawaa hadude gorko oo maayde naa ?

lisa ummintini Laajaru

³⁸ Berne lisa metti kaden, nden o yehi tiimoyde annyeere ndeen. Annyeere ndeen, lowol mabbiraangol hayre non.

³⁹ Nden lisa wi'i: Ittee hayre ndee ! Marta sakiike maaydo oon wi'i mo: —Joomam, hannden tawan henndu makko waylake, sabu hannden woni balde makko nay he maayde.

⁴⁰ lisa jaabii mo, wi'i: —Hanaa mi wi'i ma, se a goondini, a hi'an baawde Alla naa ?

⁴¹ Be itti hayre ndeen. lisa tiggiti, wi'i: —Baabiraawo, mi yetti ma ngam a hettinake kam.

⁴² Miin kay, mido anndi nyandde fuu ada hettinanii kam. Amma mi haaliri nii sabu himbe dariibe bee, ngam be ngoondina aan lili kam.

⁴³ Gada haalaaji dñi, o banti daane makko, o huubi sanne, o wi'i: —Laajaru, wurta !

⁴⁴ Sey maaynoodo oon wurtii. Juude mum e koyde mum no kabbaa leppi, yeeso mum no suddii. Nden lisa wi'i be: —Piirtee mo o yaha !

Mawbe Yahudankoobe caawodiri dow barol lisa

⁴⁵ Dubbe nder Yahudankoobe warnoobe to Mariyaama, hi'ube ko wadi, ngoondini lisa.

⁴⁶ Amma gere mabbe njehi to Fariisa'en, kaalani be ko lisa wadi.

⁴⁷ Nden Fariisa'en e hooreebe cakkanoobe Alla ngadi hawiine mawne, be mbi'i: —Noy ngatten ? Ngam gorko oo no wada kaayde dudde.

⁴⁸ Se en accirii mo nii, be fuu, be ngoondinan mo. Nden himbe Rooma ngara, nannga Juulirde meeden mawne e lenyol meeden.

⁴⁹ Gooto mabbe bi'eteedo Kayafas laatiido mawdo cakkanoobe Alla nder hitaane ndeen, wi'i be: —Onon, on anndaa baafuy.

⁵⁰ On anndaa ko neddo gooto maayana himbe fuu no buri woodande en dina lenyol ngool fuu halka.

⁵¹ Hanaa muuyo makko o haaliri haala kaa, amma annabaaku o wadi doon. Hitaane ndeen kanko woni mawdo cakkanoobe Alla, nder annabaaku nguu o wi'i ko lisa no maayanan lenyol ngool.

⁵² Hanaa lenyol ngool tan o maayanta, amma ngam o hawra bibbe Alla sankitiibe been fuu laatoo gootum.

⁵³ Illa nyante mum, hooreebe Yahudankoobe caawodiri dow no be mbardata mo.

⁵⁴ Dum duu wadi lisa acci fiilaade hakkune Yahudankoobe. Nden o yehi Efrayim, wuro wonngo har ladde yeeruure. O jooddii he aahiibe makko.

⁵⁵ Juulde Yahudankoobe gom bi'eteede Juulde dimdinol Isra'ilankoobe badake. Sey himbe dubbe nder leydi ndiin njehi Ursaliima faa laabina ko'e mum fadde juulde dee fuddude.

⁵⁶ Be ndarii nder Juulirde mawne ndeen, ibe tefa lisa, be mbi'odiri: —Dume miiloton ? O waran to juulde dee naa noy ?

⁵⁷ Tawi mawbe cakkanoobe Alla e Fariisa'en kokki tilisinoore wi'ude anndudo to o woni fuu, haala faa o nannghee.

Yahaaya 12

Mariyaama wuji koyde lisa nebbam uurdam

¹ Balde jeegom fadde Juulde dimdinol Isra'ilankoobe yottaade, lisa yehi Baytaniya to Laajaru mo o ummintinnoo he maayde oon.

² Be njonngani mo hiraane, Marta woni no yeddana be nde. Laajaru no wondi he nyaamdoobe he lisa been.

³ Nden Mariyaama hooyi feccere liteereeru nebbam uurdam, nebbam caadidam, dam hawrodiraaka he huune fuu, wuji koyde lisa, moytiri de gaasa mum. Suudu nduun fuu uuri.

⁴ Sey Yahuuda Iskariyot, gooto nder aahiibe been, jammboytoodo lisa, wi'i:

⁵ —Dume wadi nebbam daam sonnaaka, ceededeen kokkee talkaabe ? Ngam ceede majjam no yoba golloofe keme tato.

⁶ Hanaa ngam yurmeene talkaabe wadi o wi'i haala kaa, amma ngam o gujjo. Kanko wonnoo jogiido mbasu ceede mabbe. Omo wujjanno duu he majje.

⁷ Amma lisa wi'i: —Takkita debbo oo. O resi dam ngam nyalaane moobeteemi.

⁸ Talkaabe no tawdee he moodon nyannde fuu. Amma miin, mi tawdataake he moodon nyannde fuu.

Habbi-daane dow barol Laajaru

⁹ Yahudankoobe dubbe nanani lisa Baytaniya, njehi toon. Hanaa lisa tan wadi be njehi toon, be njehi duu ngam be ngi'a Laajaru ummintinaado oon.

¹⁰ Mawbe cakkanoobe Alla ngadi daane worre ngam warude Laajaru duu.

¹¹ Ngam daliila Laajaru, Yahudankoobe dubbe ceedi he mawbe mum'en, ngoondini lisa.

lisa naati Ursaliima

¹² Jaangoore mum jama'aare duunde, warde to juulde deen, nani ko lisa no wara Ursaliima.

¹³ Sey be tayi licce dabinaaje, be njabbitowii mo. Ibe kuuba, ibe mbi'a: — Hosanna ! Barkinaado woni gardo dow innde Joomiraawo, Laamiido Isra'el !

¹⁴ lisa duu hebi arel gom, waddii, hano no dum winndiraa nder dewte wi'aa:

¹⁵ Himbe hubeere Siyon, to kulee ! Ndaaree da: Laamiido mon no wara, no waddii arel.

¹⁶ Arannde fuu aahiibe makko paamaayno ko woni no wada. Amma wakkati be ngi'unoo lisa teddinaa, nden be miccitii ko be ngadani mo dum fuu winndaanooma dow makko nder dewte.

¹⁷ Jama'aare tawanoone toon wakkati o noddanno Laajaru wurtoo nder annyeere ndeen, e ko o ummintini mo fuu ceedake dow ko be ngi'ii dum.

¹⁸ Dum duu wadi himbe dubbe njabbiti mo, wakkati be nanunoo haayne nde o wadi.

¹⁹ Nden Fariisa'en mbi'odiri: —On ngi'ii, walaa fuu ko mbaawden wadande mo. Duuniyaaru nduu fuu no dogga gada makko.

lisa haalii dow maayde mum

²⁰ Gerekankoobe gom ngari Ursaliima to juulde deen ngam ndewa Alla.

²¹ Be battii Filipa jeyaado Baytisayda, nder leydi Galili. Be mbi'i dum: —Mawdo, miden ngidi min ngi'a lisa.

²² Filipa haalanowi Andiire, be fuu dido njehi kaalanowi lisa.

²³ lisa jaabii be, wi'i: —Wakkati teddinol 'Bii-Neddo warii.

²⁴ Mido haalana on goonga: Wabbera alkama fusataa nder leydi se nde ufaaka. Amma se nde ufaama, nde fusan. Nden nde fudan, nde rima faa duuda.

²⁵ Giddo yonki mum fuu no mursan ki, jeebiido ki nder duuniyaaru nduu, no heban mbuurnam nduumiidam.

²⁶ Giddo gollande kam fuu, sey se tokki kam. To ngonmi fuu, don golloowo am duu tawetee. Baabiraawo no teddinan gollanoowo kam fuu.

²⁷ Joonkay, mi wemmbaama. Dume mbi'anmi ? Mi wi'a Baabiraawo hisinam e wakkati oo naa ? Aa'a, mi waawtaa wi'ude dum ngam sabbu wakkati oo jaati ngarmi.

²⁸ Baabiraawo, teddin innde maa. Sey daane gom yuwi dow, wi'i: —Mi teddiniino nde, mi teddinan nde kaden.

²⁹ Himbe dariibe toon nani ko wadi, nden mbi'i dum riggaajo kammu. Wobbe mbi'i maleykaajo haaldi he makko.

³⁰ lisa wi'i be: —Beydaari moodon wadi daane ndee nanaa amma nde nanaaka ngam beydaari am.

³¹ Joonin woni wakkati kiite duuniyaaru nduu. Joonin, Ibiliisa laamiido duuniyaaru nduu riiwetee.

³² Miin, se mi yencinaama dow, mi foodan himbe fuu ngara to am.

³³ lisa haaliri nii ngam hollude no kam maayirta.

³⁴ Nden himbe been njaabii mo mbi'i: —Winndaama nder Tawreeta: Almasiihu oon maayataa abada. Noy mbi'irtaa 'Bii-Neddo no bantetee dow ? Moy woni 'Bii-Neddo oo ?

³⁵ lisa jaabii be: —Odon nder jeyngol ginan, amma dum booyataa. Ndillee illa odon nder jeyngol, ngam to nimre juhu on. Sabu dilloowo nder nimre anndaa fuu to yahata.

³⁶ Ngoondinee jeyngol illa odon nder maggol heba laatodon bibbe jeyngol ngool. Gada lisa haaliri nii, yehi, suudowii.

Yahudankoobe ngoondinaay lisa

³⁷ Baa ko o wadi kaayde dudde dee fuu yeeso mabbe, be ngoondinaay mo.

³⁸ Dum fuu wadi ngam humnude haala Esaaya mbi'uka: Joomiraawo, moy goondini waaju meeden ? Moy Joomiraawo wannginani baawde mum ?

³⁹ Esaaya haali duu ko wadi himbe bee mbaawtaa goondinde, o wi'i:

⁴⁰ Alla wumnii be,

yoornii berde mabbe, ngam to gite mabbe ngi'u,
to berde mabbe paamu,
sako be tuuba faa mi danna be.

⁴¹ Esaaya wi'i dum, ngam o hi'iino teddungal lisa, o haali dow makko duu.

⁴² Amma baa ko nii wadi dubbe nder hooreebe Yahudankoobe ngoondinii lisa. Dey ngam kulal Fariisa'en wadi be ceedanaaki mo ngam to be ndiiwee nder waajordu.

⁴³ Ibe coofi teddinde himbe burde teddinde Alla.

⁴⁴ Nden lisa huubi, wi'i: —Neddo fuu goondini kam, hanaa miin tan goondini, amma lildo kam oon joomum goondini.

⁴⁵ Gi'udo kam fuu, hi'i lildo kam.

⁴⁶ Min woni jeyngol, mi wari nder duuniyaaru heba goondindo kam fuu to tawee nder nimre.

⁴⁷ Nde goddo nani haalaaji am, goondinaay, hanaa miin hiitoto mo. Ngam mi waraay hiitaade duuniyaaru nduu, amma mi wari faa mi hisina ndu.

⁴⁸ Caliido kam jabataa haalaaji am, hebi ko hiitoto dum. Haala ka kaalumi kaa, kanka hiitoto joomum nyannde darrjal.

⁴⁹ Mi walaa mido haala muuyo hoore am, amma Baabiraawo lildo kam, kam hokki kam ko kaalanmi e ko mbaajotoomi.

⁵⁰ Mido anndi ko waaju mo o halfini kam oo no hokka mbuurnam nduumiidam faa abada. Ngam majjum wadi ko kaalumi fuu, mido haalira dum, hano no Baabiraawo haalirani kam dum.

Yahaaya 13

lisa lootii koyde aahiibe mum

- ¹ Fadde Juulde dimdinol Isra'ilankoobe yottaade, lisa anndi ko wakkati mo o dillata nder duuniyaaru o soyf'oo to Baabiraawo yottake. Omo hidī himbe makko wonbe nder duuniyaaru, omo hidī be keerol baawde makko.
- ² Wakkati lisa e aahiibe mum ngoni no kiirtoo, tawi Ibiliisa re'i watti anniya jammbaade mo nder berne Yahuuda Iskariyot bii-Simon.
- ³ lisa no anndi ko Alla watti huune fuu nder junngo mum. Omo anndi duu to Alla kam yuwi, to Alla kam soyf'oto.
- ⁴ O ummii, o boorti jabbaare makko, o hooyi lefol, o tuundi.
- ⁵ Nden o wanji ndiyam nder tummbude, o fuddi lootude koyde aahiibe makko, omo moytira de lefol ngol o tuundi.
- ⁶ Wakkati o yottinoo to Simon Piyer, Simon Piyer wi'i mo: —Joomam, aan lootata koyde am ?
- ⁷ lisa jaabii mo wi'i: —A faamataa ko ngadanmi jooni, amma a faamowan yeeso sedda.
- ⁸ Piyer wi'i mo: —A lootataa koyde am abada ! lisa jaabii mo: —Se nii mi lootaay de, a walaa mbaka to am.
- ⁹ Sey Simon Piyer wi'i mo: —Joomam ! Se non dum worri, taa haadu he koyde am tan, lootu juude am e hoore am duu.
- ¹⁰ lisa wi'i mo: —Lootiido fuu no laabudo. Koyde makko tan o haajaa lootude. Onon on laabube, amma hanaa on fuu.
- ¹¹ lisa no anndi jammbotoodo dum, kam wadi o wi'i hanaa be fuu ngoni laabube.
- ¹² Nde lisa lootidinnoo koyde mabbe, o hooyi jabbaare makko, o joodii, nden o wi'i: —On paamii ko ngadanmi on dum ?
- ¹³ Odon noddira kam Moodibbo e Joomiraawo. On penaay, sabu miin woni dum fuu.
- ¹⁴ Ndenne, se miin gondo Joomiraawo e Moodibbo moodon, se mi lootii koyde moodon, onon duu odon kaani lootodirde koyde.
- ¹⁵ Ko kollumi on dum no laawol non ngam onon duu ngadon hano ko ngadanmi on dum.
- ¹⁶ Mido haalana on goonga, maccudo burataa joomum, lilaado burataa lildoo dum.
- ¹⁷ Jooni ko anndudon dum, se on ngollirii dum, on mbelii ko'e.

lisa haali dow jammbotoodo dum

¹⁸ —Mi walaa mido haalda he moodon, on fuu, mido anndi be cubiimi. Amma no tilsi ko winndaa nder dewte dum huuba, kam woni: Junngo nyaamdoowo he am ngoon fiyi kam.

¹⁹ Mido haalana on dum illa jooni fadde majjum yottaade, ngam nde dum yottake fuu, ngoondinon ko « Miin woni oon mo ngnom » !

²⁰ Mido haalana on goonga: Neddo fuu jabbido mo lilumi, miin jabbii. Neddo fuu jabbido kam, jabbake lildo kam oon duu.

²¹ Gada ko o haaliri nii, berne makko metti sanne, o wi'i: —Goonga kaalanammi on: Gooto nder moodon jammboto kam.

²² Aahiibe been yeewodiri, be anndaa dow moy o woni omo haala.

²³ Gooto nder aahiibe been mo lisa hidî oon, no wahinoo hadde makko.

²⁴ Simon Piyer fiyani mo hitere ngam o yama lisa moy o wondi.

²⁵ Nden aahijo oon baggi lisa, yâmi mo: —Joomam, moy non ?

²⁶ lisa jaabii mo wi'i: —Mi suwan ñoppitto buuru, mo kokkanmi ngo, woni mo. Nden o hooyi ngo, o suuwi, o hokki Yahuuda Iskariot, bii-Simon.

²⁷ Illa o jabi ñoppitto ngoon Ibiliisa naati nder berne makko. lisa wi'i mo: — Wađu ko ngadataa law law !

²⁸ Nder wahinoobe toon been baa gooto faamaay ngam dume o haali dum.

²⁹ Ngam Yahuuda no joginoo mbasu ceede nguun, wobbe miili ko lisa lili mo o soodowa ko be kaajaa ngam juulde deen, naa kaden ngam o heba ko o hokki talkaabe.

³⁰ Yahuuda jabi ñoppitto ngoon tan, wurtii. Tawi jemma naati.

Tilsinoore heyre

³¹ Nde Yahuuda wurtinoo, lisa wi'i: —Joonkay Bii-Neddo teddinaama, Alla duu teddinaama ngam makko.

³² Se Alla teddinaama ngam makko, Alla e hoore mum duu no teddinan mo. Alla teddinan mo jooni jooni.

³³ Sukaabe am, no hoddanii kam wakkati sedda mo ngondanmi he moodon. On tefan kam, amma hano no mbi'irnoomi mawbe Yahudankoobe mbaawtaa yahde to pa'umi toon, non, onon duu, mbi'iranmi on dum jooni.

³⁴ Mido hokka on tilsinoore heyre: Ngidodiree ! Hano no ngidirmi on nii, onon duu ngidodiree !

³⁵ Nde hidde no hakkune moodon, dum wadan himbe fuu anndita ko on aahiibe am.

lisa wi'i Piyer wi'an anndaa dum

³⁶ Simon Piyer wi'i mo: —Joomam, toy njahataa ? lisa jaabii mo wi'i: —To pa'umi toon, a waawtaa tokkude kam jooni. Amma yahde yeeso a tokkan kam !

³⁷ Piyer wi'i mo: —Joomam, ngam dume wadi ko mi waawtaa tokkude ma joonin ? Mi siryake mursude yonki am sabu maada.

³⁸ lisa jaabii, wi'i: —A siryake mursude yonki maa sabu am naa ? Goonga kaalananaami: Fadde ndontoori jogginde, a wi'an a anndaa kam kile tati !

Yahaaya 14

lisa woni laawol, goonga e mbuurnam

¹ lisa wi'i aahiibe mum: —To accee berde mon mbona, ngoondinee Alla, ngoondinon kam, miin duu.

² Cuudi duddi no nder hoggo Baaba am. Mi yahan toon, mi siryano on nokkuure. Se hanaa goonga non, mi haalantaa on dum.

³ Ndenne, nde mi siryanake on nokkuure, mi wartanan on, mi yaara on ngam to ngonmi fuu, ngonden.

⁴ Odon anndi laawol jehoowol to njahanmi toon.

⁵ Sey Tomas wi'i mo: —Joomam, min anndaa to njahataa. Noy min anndirta laawol ngol ?

⁶ lisa jaabii mo wi'i: —Miin woni laawol, miin woni goonga, miin woni mbuurnam duu. Walaa jehoowo to Baabiraawo se tokkiraay to am.

⁷ Se odon anndunoo kam, on anndanno Baaba am duu. Illa jooni odon anndi mo, on ngi'ii mo.

⁸ Filipa wi'i mo: —Joomam, hollu min Baabiraawo, dum don tan hey'ii min.

⁹ lisa wi'i mo: —Filipa, no booydirmi he moodon nii fuu, a anndaa kam naa ? A anndaa ko giido kam fuu, hi'i Baabiraawo naa ? Noy mbaawdaa wi'ude hollu min Baabiraawo ?

¹⁰ A goondinaay ko mido hawti he Baabiraawo, Baabiraawo duu no hawti he am naa ? Haalaaji di kaalanmi on di fuu, yuwaay to am. Baabiraawo gondudo he am, wadata golle mum.

¹¹ Ngoondinee kam se mi wi'i: Mido hawti he Baabiraawo, Baabiraawo duu no hawti he am. Baa se on ngoondinaay haala am, ngoondinee ngam golle am.

¹² Mido haalana on goonga: Neddo fuu goondindo kam, no wadan golleeji di ngadumi dii. O wadan baa ko buri di sabu mi yahan to Baabiraawo.

¹³ Mi wadanan on huune fuu ko eelirdon innde am. Mi wadan dum ngam Baabiraawo teddinee sabu Biddo oon.

¹⁴ Ko eelirdon innde am fuu, mi wadan dum.

Iisa wi'i no Iildan Ruuhu Ceniido

¹⁵ —Se odon ngidi kam, on tokkan tilsinoanje am.

¹⁶ Mi ḥaaroto Baabiraawo hokka on Balloovo gom. O wondan he moodon faa abada.

¹⁷ Kanko woni Ruuhu goonga. Duuniyaaru nduu waawtaa jabude mo, ngam ndu hi'ataa mo, ndu anndaa mo. Amma onon, odon anndi mo sabu omo jooddii he moodon, o wondan he moodon.

¹⁸ Mi accataa on, onon tan hano alatummi'en, mi wartanan on.

¹⁹ Se booyii sedda duuniyaaru nduu hi'ataa kam. Amma onon, on ngi'an kam, sabu mi buurdo, onon duu on mbuuran.

²⁰ Nyannde mum on paaman ko mido hawti he Baabiraawo, odon kawti he am, mido hawti he moodon.

²¹ Anndudo tilsinoje am, nden golliri de, kam woni giddo kam. Giddo kam, Baaba am hidan dum. Miin duu, mi hidan mo, mi wannganan mo.

²² Nden Yahuuda, mo hanaa Yahuuda Iskariyot, wi'i lisa: —Joomam, noy dum laatorto mbannganaa min, tawee a wanngantaa duuniyaaru fuu ?

²³ Iisa jaabii mo wi'i: —Giddo kam fuu no golliran haala am, Baaba am duu hidan dum. Miin e Baabiraawo, min ngardan to joomum, min cinnga joodorde amin to makko.

²⁴ Neddo fuu mo hidaa kam, gollirta haala am. Haala ka nanoton kaa yuwaay to am, amma ka yuwaana to Baabiraawo lildo kam.

²⁵ Dum fuu, mi haalanii on dum, illa mido wondi he moodon.

²⁶ Balloovo oon, woni Ruuhu Ceniido, mo Baabiraawo Iildanta on dow innde am, kanko anndinta on kuppe fuu. O miccintinan on ko kaalannomi on fuu.

²⁷ Jam accidanmi on, mi hokkan on jam am. Hanaa hano no duuniyaaru nduu hokkirta on, kokkirani on. To hakkillo mon ummoo, to kulee.

²⁸ On nanii nii ko mbi'umi on: Mi yahan, mi wartan to moodon. Se odon ngidunoo kam, on mbelhan dow jaaki am to Baabiraawo, sabu kanko buri kam manngu.

²⁹ Too, mido haalana on joonin, illa dum waraay ginan, ngam se dum warii, ngoondinon.

³⁰ Gada hannden mi haaldataa he moodon sanne, sabu Ibiliisa laamiido duuniyaaru no wara. O waawanaa kam baafuy.

³¹ Amma sey duuniyaaru nduu annda ko mido hidî Baabiraawo, ndu annda duu ko mido wada ko Baabiraawo tilsini kam. Ummee, ndillen do.

Yahaaya 15

Iisa woni cabiihi goongaahi

- ¹ —Miin woni cabiihi goongaahi, Baabiraawo woni demoowo ngesa cabiije.
- ² Liccal am ngal rimataa fuu, o tayan ngal. Dimoowal fuu, o saltoto ngal, ngam ngal beyda rimude.
- ³ Onon, jooni jaati laabudon sabu waaju mo ngadanmi on.
- ⁴ Kawtee he am, miin duu mi hawtan he mon. Liccal fuu waawtaa rimde feere mum nde ngal sinngaaki he cabiihi kiin, hano non, onon duu on mbaawtaa wadude ko woodi barke se on kawtaay he am.
- ⁵ Miin woni cabiihi kiin, onon ngoni licce deen. Se neddo hawti he am, miin duu mi hawtan he mum, o wadan ko duudi ko woodi barke. Sabu on mbaawtaa wadude baafuy se dum yuwaay to am.
- ⁶ Mo hawtaay he am, no faddetee nder ladde hano liccal jorngal. Licce joorde deen no kawretee, paddee nder hiite, mbulee.
- ⁷ Se on kawti he am, se waaju am duu no duumii nder mon, nden kay ko yamudon fuu, on keban.
- ⁸ Se on ngadi ko duudi ko woodi barke, dum hollan ko on laatake aahiibe am. Ndenne Baaba am teddinaama.
- ⁹ Hano no Baabiraawo hidiri kam nii, hano non ngidirmi on. Kawtee nder hidde am.
- ¹⁰ Se on tokkii tilsinoje am, on kawtan nder hidde am, hano no kawtirmi nder hidde Baaba am nii, ngam mi tokki tilsinoje makko.
- ¹¹ Mi haalanii on dum ngam welwelo am joodo nder mon, nden welwelo mon duu huuba.
- ¹² Tilsinoore am woni ngidodiron hano no ngidirmi on nii.
- ¹³ Walaa hidde fotune neddo sotta yonki mum ngam higiraabe mum.
- ¹⁴ Se on ngadii ko tilsinmi on, onon ngoni higiraabe am.
- ¹⁵ Mi yeeyataako mi noddira on maccube kaden, sabu maccudo anndaa ko joomum wadata. Amma mi noddiran on higiraabe sabu mi anndinii on ko narrumi Baaba am fuu.
- ¹⁶ Hanaa onon cubii kam, amma miin subii on. Mi lilii on faa njehon, ngadon ko woodi barke, barke mon duu duumoo. Nden Baabiraawo hokkan on ko nyaaridon mo fuu nder innde am.

¹⁷ Ndenne, ko tilsinanmi on woni ngidodiron.

Duuniyaaru wanyi lisa e himbe mum

¹⁸ —Se duuniyaaru nduu wanyii on, anndee ko miin ndu artii wanyude.

¹⁹ Se nii on laatakeno be duuniyaaru, duuniyaaru hidanno ko jeyi. Amma on njeyaaka he mayru. Miin subii on, senndi on he duuniyaaru nduu. Ngam majjum wadi ndu wanyi on.

²⁰ Miccitechko mbi'unoomi on: « Maccudo burataa joomum. » Se be torrii kam, be torran on, onon duu. Se be njogake haala am, be njogoto haalaaji moodon.

²¹ Amma kujje dee fuu, be ngadan on de sabu innde am, ngam be anndaa lildoo kam.

²² Nde mi waraayno kaaldumi he mabbe, hakkeji mabbe limataakeno. Amma jooni be ngalaa no be kisirta hakkeji mabbe.

²³ Banyudo kam fuu wanyii Baabiraawo duu.

²⁴ Nde mi wadaayno golleeji di neddo fuu meedaay wadude hakkune mabbe, hakkeji mabbe limataakeno. Amma jooni be ngi'ii di, di fuu, baa ko non wadi, be accaay wanyude kam, miin e Baabiraawo.

²⁵ Amma dum wadi ngam humnude ko winndaano nder Tawreeta mabbe, wi'aa: Be mbanyii kam ngam meere.

²⁶ Nde Balloovo mo lildanmi on warii, kanko woni Ruuhu goonga yuwoowo to Baabiraawo, kanko seedantoo kam.

²⁷ Onon duu, on ceedanto kam sabu odon ngondi he am illa fuddorde.

Yahaaya 16

¹ —Mi haalanii on dum fuu ngam to on pergo.

² Be ndiiwan on nder baajordi. Wakkati waran, ko bardo on fuu miilan wadi ko Alla hidi.

³ Be ngadan non sabu be anndaa Baabiraawo, be anndaa kam, miin duu.

⁴ Mi haalanii on dum, ngam nde wakkati oon wari, miccitodon ko mi haalaniino on dum.

Golle Ruuhu Ceniido

—Mi haalanaay on kujje dee illa arannde sabu mido wondunoo he moodon.

⁵ Joonin mido don mido hoota to liludo kam oon, dey baa gooto nder moodon yamataa kam to njahanmi.

⁶ Amma berde moodon metti ngam mi haalanii on kujje dee fuu.

⁷ Amma nder dūm fuu, mido haalana on goonga, yahdu am buri woodande on. Nde mi yahaay, Balloowo oon warataa to moodon. Amma nde mi yehi, mi lildanan on mo.

⁸ Nde o warii, o faamtinan himbe duuniyaaru nduu ko be mboofi har ko daarta hakke, foccitaare e kiite.

⁹ Har ko daarta hakke, be mboofi ngam be ngoondinaay kam.

¹⁰ Har ko daarta foccitaare, be mboofi ngam be paamaay coyʃitaaki am to Baabiraawo kolloohi foccitaare am. On ngi'ataa kam kaden.

¹¹ Har ko daarta kiite, be mboofi ngam be paamaay ko Ibiliisa laamiido duuniyaaru re'i hiitaama.

¹² Mido woodi kujje dudde de kaalanani on, amma on mbaawtaa faamude de joonin.

¹³ Wakkati Ruuhu goonga oon wari, o dowan on nder goonga oon fuu, ngam o haaldataa he muuyo hoore makko, amma o haalan on ko o nani, o wannginanan on ko warata fuu.

¹⁴ O haalan on ko o nani to am fuu, hano non o wannginirta teddungal am.

¹⁵ Ko Baaba am jeyii fuu, miin jeyii, ngam majjum wadi mbi'umi ko Ruuhu goonga oon no faaminan on ko o nani to am fuu.

Mettal berne moodon waylititto welwelo

¹⁶ —Nder wakkati sedda on ngi'ataa kam, nder wakkati sedda kaden on ngi'an kam.

¹⁷ Gere nder aahiibe makko yamodiri, mbi'i: —Dume woni maana haala makko kaa: « Nder wakkati sedda on ngi'ataa kam, nder wakkati sedda kaden on ngi'an kam ? » E ko o wi'i: « Ngam mi yahan to Baabiraawo ? »

¹⁸ Be mbi'odiri: —Dume woni maana haala kaa: « Nder wakkati sedda » ? Min paamaay ko dūm hidī wi'ude do.

¹⁹ Iisa faami ibe ngidi yamude dūm, wi'i be: —Odon yamodira maana haala am kaa: « Nder wakkati sedda on ngi'ataa kam, nder wakkati sedda kaden on ngi'an kam. »

²⁰ Mido haalana on goonga: Onon, on mboyan, on mboytoto, tawaa duuniyaaru nduu no nder welwelo. Berde mon no mettan, amma mettal berde moodon no waylititto welwelo.

²¹ Nde ḥatawere caawdo yottake, o nanan naawdum sanne ngam wakkati torra makko wari. Amma nde o rimii, o yeggitan torra makko, o welnan ngam cukalel kesel naati duuniyaaru.

²² Onon duu hano non nanirton naawdum jooni, amma en ngiidowan. Wakkati mum, on nanan beldum, kaden walaa baawdo ittude welwelo moodon.

²³ Nyannde mum, on yamataa kam dow baafuy. Mido haalana on goonga, ko jaaridon Baabiraawo dow innde am fuu on kokketee.

²⁴ Faa joonin, walaa fuu ko eeludon dow innde am. Daaree, on keban ngam welwelo moodon huuba.

Iisa woni jaaliido duuniyaaru

²⁵ —Ko kaalanmi on dum fuu nder haala kippaaka kaalirmi düm. Amma wakkati waran ko mi hippataa haala, no laabiri kaaliranammi on dow Baabiraawo.

²⁶ Nyannde mum on jaaroto Baabiraawo he innde am. Mi wi'aay mi jaaranto on Baabiraawo,

²⁷ ngam Baabiraawo he hoore mum no hidî on. Omo hidî on sabu odon ngidî kam, on ngoondinii to Alla yuwumi.

²⁸ Mi yuwii to Baabiraawo, mi warii nder duuniyaaru. Jooni duu mi accan duuniyaaru mi soyfuu to Baabiraawo.

²⁹ Sey aahiibe makko mbi'i mo: —Joonkay, a haalii faa laabii, a acci hippude haalaaji maa.

³⁰ Joonin miden anndi ko walaa fuu ko suudanii ma, sabu ada anndi ko neddo yamata illa o yamaay ma. Dum wadi min ngoondini ko a yuwdo to Alla.

³¹ Iisa jaabii be wi'i: —Joonkay ! On ngoondinii naa ?

³² Too, wakkati no wara, wakkati oon yottake, nde on fuu on cankitoto, neddo fuu dogga hoota wuro mum, joofon kam, miin tan. Amma mi wonaa miin tan, sabu Baabiraawo no wondi he am.

³³ Mi haalanii on dum, ngam kebon jam nder kawtal moodon he am. Odon ngondi he torra nder duuniyaaru. Amma cemmbidee, sabu mi jaalake duuniyaaru.

Yahaaya 17

Iisa du'anake aahiibe mum

¹ Wakkati Iisa laabinani aahiibe mum to fa'i, sey o tiggitii kammu, o wi'i: — Baabiraawo, wakkati oo yonii, wanngin teddungal Biya, faa Biya duu wanngina teddungal maa.

² A hokkii mo baawde dow himbe fuu, ngam o hokka, be kokkudaa mo fuu mbuurnam nduumiidam.

³ Mbuurnam nduumiidam woni be annde, aan Alla gooto goongaajo, be annda mo lildaa oon duu, Iisa Almasiihu.

- ⁴ Mi teddinii ma nder duuniyaaru, mi humnii golle de kokkudaa kam mi golla.
- ⁵ Joonkay, Baabiraawo, teddinam teddungal ngal ngoodunoomi to maada illa duuniyaaru tagaaka.
- ⁶ Mi wannginii ma to himbe duuniyaaru be kokkudaa kam. Aan jeynoo be, a hokkii kam be. Be tokki haala maa.
- ⁷ Joonkay, be anndii ko kokkudaa kam fuu, to maada dum yuwi.
- ⁸ Mi yottinanii be haala ka kaalandaa kam kaan. Be njabi ka, be tabbitinii ko to maada yuwumi, be ngoondinii aan lili kam.
- ⁹ Ngam mabbe ndu'otoomi. Mi du'ataako ngam duuniyaaru nduu. Amma mido du'oo ngam be kokkudaa kam bee, sabu aan jeyii be.
- ¹⁰ Huune fuu ko njeymi, aan jeyii dum, huune fuu ko njeydaa, miin jeyii dum. Teddungal am wanngi hakkune mabbe.
- ¹¹ Mi joodotaako nder duuniyaaru, mi wartan to maada. Amma kambe, ibe nder duuniyaaru. Aan Baabiraawo Ceniido, reenir be innde maada nde kokkudaa kam, ngam be laatoo gooto hano no laatoriden gooto.
- ¹² Wakkati ngondunoomi he mabbe nder duuniyaaru, mi reenirii be innde nde kokkudaa kam. Mi reenii be, baa gooto halkaay se hanaa kalkudo ngam ko sappaa wi'aa nder dewte dum huubaa.
- ¹³ Joonkay mido fa'i to maa. Mido haala haalaaji dii illa mido nder duuniyaaru ngam welwelo am heewa nder berde mabbe.
- ¹⁴ Mi haalanii be haala maa. Amma duuniyaaru wanyii be, sabu be njeyaaka nder duuniyaaru, hano no mi jeyiraaka nder duuniyaaru nii.
- ¹⁵ Mi jaaraaki mburtinaa be nder duuniyaaru, amma mido eela ndeenaa be e bondo.
- ¹⁶ Be njeyaaka nder duuniyaaru, hano no mi jeyiraaka nder duuniyaaru nii.
- ¹⁷ Haala maa woni goonga. Ndenne, sendinir be goonga oon.
- ¹⁸ Hano no lilirdaa kam nder duuniyaaru nii, non miin duu lilirmi be nder duuniyaaru.
- ¹⁹ Miin e hoore am mi hokkii ma hoore am ngam kambe duu be kokka ko'e mabbe nder goonga.
- ²⁰ Hanaa sabu mabbe tan ndu'otoomi. Amma mido du'oo duu sabu goondinbe kam har waaju mabbe.
- ²¹ Baabiraawo, mido eela ngam be laatoo gootum. Be kawta e meeden hano no kawtirdaa he am, e no kawtirmi he maa. Be fuu be laatoo gootum heba duuniyaaru goondina aan lili kam.

²² Miin, mi hokkii be teddungal ngal kokkudaa kam, ngam be laatoo gootum, hano no laatoriden gootum nii.

²³ Mido wondi he mabbe, ada wondi he am, ngam be laatoo gootum, faa duuniyaaru annda ko aan lili kam. Ada hidī be duu hano no ngidīrdaa kam nii.

²⁴ Baabiraawo, mido hidī be kokkudaa kam been tawee to ngonmi fuu ngam be ngi'a teddungal ngal kokkudaa kam ngaal, sabu a hidī kam illa duuniyaaru diidaaka.

²⁵ Baabiraawo dartiido, duuniyaaru anndaa ma, amma miin kay mido anndii ma, beedo duu anndii aan lili kam.

²⁶ Mi anndinii be ma. Mi anndinan be ma kaden ngam hidde nde ngidīrdaa kam tawee nder mabbe, miin duu mi wonda he mabbe.

Yahaaya 18

Nanngol lisa

¹ Gada du'aa'u oo, lisa yahdi he aahiibe mum gada gooruwal bi'eteengol Kedoron. Toon no woodi koogol gom, o naddi he aahiibe makko nder maggol.

² Yahuuda jammbotoodo mo oon no anndi nokkuure ndee, sabu lisa e aahiibe mum no mboowi yahde toon.

³ Yahuuda ardii oorngal soogeeji e dogariibe yuwbe to cakkanoobe Alla e Fariisa'en gom. Be naati koogol ngool, ibe njogii yulbaaji, fitillaaji e kabirde.

⁴ Tawi lisa no anndi huune fuu ko hebata dūm, tabbitii be, wi'i: —Moy tefoton ?

⁵ Be njaabii mo, be mbi'i: —lisa mo Nasaratu. Nden o wi'i be: —Miin non ! Yahuuda jammbotoodo mo oon no dardii he mabbe.

⁶ Nde lisa wi'unoo « Miin non ! » Be coyforii gada, be caami e leydi.

⁷ lisa Yamii be kaden wi'i: —Moy tefoton ? Be njaabii, be mbi'i: —lisa mo Nasaratu.

⁸ lisa jaabii be wi'i: —Mi wi'i on, miin non. Se miin tefoton, accee himbe am kay ndilla.

⁹ Noon dūm laatorii ngam haala lisa kaa tabbita: « Walaa kalkudo nder be kokkudaa kam been. »

¹⁰ Nden Simon Piyer no joginoo takubaahi gom, sorti ki, soppi Malkus gollanoowo mawdo cakkanoobe Alla gom, tayi nowru makko nyaamo.

¹¹ Sey lisa wi'i Piyer: —Wattu takubaahi maa nder hulgo mum. No tilsi mi yara nyederde torra nde Baabiraawo fodanii kam.

lisa yaaraama wuro Annas

¹² Oorngal soogeeji e hooreejo mum, kam e dogariibe Yahudankoobe nanngi lisa, kabbi mo.

¹³ Be artii yaarude mo to Annas, eso Kayafas. Nder hitaane ndeen, Kayafas woni mawdo cakkanoobe Alla fuu.

¹⁴ Kayafas faamtiniino mawbe Yahudankoobe ko no buri woodude, neddo gooto maayana himbe fuu.

Piyer wi'i kam hanaa aahijo lisa

¹⁵ Simon Piyer e aahijo gom tokki lisa. Ko nii wadi mawdo cakkanoobe Alla oon no anndi aahijo oon, sey aahijo oon naddi he lisa nder hoggo mawdo cakkanoobe Alla oon.

¹⁶ Amma Piyer darii dambugal baade ndeen. Aahijo anndaado oon, wurtii haaldi he kordo deenoowo dambugal oon, nden debbo oon acci Piyer naati hoggo ngoon.

¹⁷ Kordo deenoowo oon wi'i mo: —Aan nee, a hanaa gooto nder aahiibe gorko oo naa ? Piyer jaabii mo: —Mi hanaa !

¹⁸ Tawi jaanol wadi. Golloobe e dogariibe been kubbi hiite no yilfoo. Piyer duu darii hadde mabbe no yilfoo.

Yamde mawdo cakkanoobe Alla fuu

¹⁹ Mawdo cakkanoobe Alla fuu yamii lisa dow aahiibe mum e dow ko o waajotoo.

²⁰ lisa jaabii mo: —Mi wannginanii duuniyaaru nduu fuu waaju am. Mi waajake nder cuudi baajordi e nder Juulirde mawne to Yahudankoobe kawrata nyandde fuu. Walaa fuu ko kaalumi nder cuccukka.

²¹ Ko saabii ada yama kam ? Yamu hettinaniibe kam ko kaalannomi be. Ibe anndi ko kaalumi.

²² Wakkati o wi'unoo nii, gooto nder dogariibe been no darii don feenyii lisa wi'i: —Nii nootortodaa mawdo cakkanoobe Alla naa ?

²³ lisa jaabii mo: —Se ko boni kaalumi, haalu ko bonni ko kaalumi. Se tawi ko woodi kaalumi, dume piyandaan kam ?

²⁴ Nden Annas lildi mo to Kayafas mawdo cakkanoobe Alla fuu gom, tawi omo habbii.

Piyer wi'i kaden kam hanaa aahijo lisa

²⁵ Simon Piyer no yilfoo toon, sey be mbi'i mo: —Aan, a gooto nder aahiibe makko naa ? Piyer yeddi, wi'i: —Mi hanaa !

²⁶ Gooto nder golloobe mawdo cakkanoobe Alla fuu, sakiike mo Piyer tayunoo nowru mum oon, wi'i mo: —Mi hiidaayno ma he makko too nder koogol naa ?

²⁷ Piyer yeddi kaden. Wakkati mum da, ndontoori joggini.

lisa yaaraama yeeso Pilaatus

²⁸ Jaangoore mum illa subaka kecco be itti lisa to Kayafas, be njaari mo hoggo Pilaatus, kawjotoodo leydi Yahudiya. Yaarube mo been naataay hoggo ngoon ngam to be tunnin ko'e mabbe, be kadee nyaamude nyaamdu Juulde dimdinol Isra'ilankoobe nduun.

²⁹ Pilaatus yehi tawowi be yaasin, wi'i: —Dume pelirton gorko oo ?

³⁰ Be njaabii mo be mbi'i: —Se nii o gollataano ko boni, min ngaddataano mo to maa.

³¹ Sey Pilaatus wi'i be: —Njaaree mo, kiitorodon mo Tawreeta moodon. Nden be mbi'i mo: —Min kokkaaka laawol hiihanaade goddo kiite maayde.

³² Dum tabbintini haala ka lisa wi'unoo wakkati o haalunoo dow no o maayirta.

³³ Pilaatus soyfii nder hoggo mum, noddi lisa, wi'i mo: —Aan, a laamiido Yahudankoobe naa ?

³⁴ lisa jaabii mo wi'i: —Haala kaa he becce maa ittudaa ka naa wobbe narrudaa ka ?

³⁵ Pilaatus jaabii mo wi'i: —Miin, mi Yahudanke naa ? Himbe lenyol maa e mawbe cakkanoobe Alla ngaddi ma to am. Dume ngaddaa ?

³⁶ lisa jaabii wi'i: —Laamu am hanaa laamu duuniyaaru. Se nii ngu laamu duuniyaaru, aahiibe am no kaban ngam to mi naatu juude mawbe Yahudankoobe. Amma jooni laamu am hanaa laamu do non.

³⁷ Nden Pilaatus wi'i mo: —Ndenne, a laamiido naa ? lisa jaabii mo wi'i: —Aan wi'i ka. Ngam majjum ndimaami, mi warii nder duuniyaaru ngam mi seedanoo goonga. Giddo goonga fuu, nanan haala am.

³⁸ Pilaatus yami mo: —Dume woni goonga ? Nden Pilaatus wurtii kaden, o tawowi mawbe Yahudankoobe been yaasin, o wi'i be: —Mi hebaay feloore baa worre nde nanngiranmi gorko oo.

³⁹ Odon mboowi Juulde dimdinol Isra'ilankoobe fuu mi yoofana on kasunke gooto. Odon ngidi mi yoofana on laamiido Yahudankoobe naa ?

⁴⁰ Sey be puddi huubude, ibe mbi'a: —Hanaa kanko, Barabas. Tawi Barabas nee no murtudo he gomnati.

Yahaaya 19

lisa hiitaama kiite maayde

¹ Pilaatus tilsini lisa boccowee.

² Soogeeji canyi taarde gi'e, kippi dow hoore makko. Be ngattani mo alkubbaare wodeere.

³ Be badii mo, ibe mbi'a: —Alla sabbinane, laamiido Yahudankoobe ! Ibe peenya mo.

⁴ Pilaatus wurtii kaden, wi'i Yahudankoobe been: —Mi wurtinanan on mo, ngam anndon mi hebaay feloore fuu nde nanngiranmoomi.

⁵ lisa wurtii taarde gi'e no hippaa dow hoore mum. Omo watti alkubbaare wodeere. Pilaatus wi'i be: —Ndaaree neddo oo !

⁶ Wakkati mawbe cakkanoobe Alla e dogariibe been ngi'unoo mo, be kuubi be mbi'i: —Tontu mo ! Tontu mo dow bardugal ! Nden Pilaatus wi'i be: — Nangee mo onon, tonton mo, sabu miin kay, mi hebaay feloore e makko.

⁷ Yahudankoobe njaabii mo mbi'i: —Nder Tawreeta amin, omo haani wareede, sabu o adi hoore makko Bii-Alla.

⁸ Nde Pilaatus nanunoo haala kaa, o beydi hulude.

⁹ O naati nder baade, o wi'i lisa: —Aan, toy yuwdaa ? lisa jaabaaki mo baa.

¹⁰ Nden Pilaatus wi'i mo: —A jaabataako kam naa ? Tawte a anndaa ko mido woodi baawde yoofude ma, e baawde tontude ma naa ?

¹¹ lisa jaabii mo wi'i: —Walaa fuu ko mbaawandaa kam, se hanaa ko fodaa dum. Sabu gattudo kam nder junngo maa oon, buri ma wadude hakke.

¹² Illa wakkati oo, Pilaatus no tefa yoofude mo. Amma Yahudankoobe no kuuba, no mbi'a: —Se nii a yoofii mo, a hanaa gido laamiido Rooma mawdo. Sabu adudo hoore mum laamiido fuu, no ganyo laamiido Rooma mawdo.

¹³ Illa wakkati Pilaatus nanunoo haalaaji dii, o wurtini lisa, o joodii dow joodorgal kiitotoodo nder nokkuure wi'eteene « Hayre sebaane », nokkuure inndirteeene « Gabbata » nder ibrankoore.

¹⁴ Nyalaane fadde Juulde dimdinol Isra'ilankoobe wada, har caka nyalooma, Pilaatus wi'i Yahudankoobe: —Laamiido moodon nii !

¹⁵ Be kuubi be mbi'i: —Waru mo ! Waru mo ! Tontu mo dow bardugal ! Pilaatus jaabii wi'i: —Mi tonta laamiido moodon naa ? Mawbe cakkanoobe Alla mbi'i: —Min ngalaa laamiido se hanaa laamiido Rooma mawdo !

¹⁶ Nden o watti lisa nder juude mabbe ngam tontowee dow leggal bardugal.

lisa tontaama

Soogeeji nanngi lisa.

¹⁷ lisa wurtii no ronndii leggal mum bardugal. Be paadi mo gada wuro toon to wi'eteet nder ibrankoore Golgota naa mbi'en Laalagal hoore.

¹⁸ Toon be tontidi mo himbe dido gom: Oo no nano, ooto no nyaamo lisa.

¹⁹ Pilaatus wadi dum winndaa dow alluwal: « lisa mo Nasaratu, Laamiido Yahudankoobe », o tilsiini ngal takkee dow leggal bardugal ngaal.

²⁰ Dubbe nder Yahudankoobe njanngi binndi ndii sabu to lisa tontaa toon woddaa wuro ngoon. Alluwal ngaal winndaama nder ibrankoore, romankoore e gerekankoore.

²¹ Mawbe cakkanoobe Alla mbi'i Pilaatus: —Taa winndu « O laamiido Yahudankoobe », amma winndu: « Kanko wi'i o laamiido Yahudankoobe. »

²² Pilaatus jaabii be wi'i: —Ko mbinndumi dum, winndake.

²³ Nde soogeeji diin kantunoo tontude lisa, di cenndi kolte makko cenndande nay, neddo fuu hooyi mbaka mum. Be adi jabbaare makko ngadiraane lefol gootol, jabbaare ndee walaa nyogol illa dow faa ley.

²⁴ Soogeeji diin kaaldi, potti, mbi'i: —To en cerku nde. En piya nde caaca, yeewen nyaamoowo nde. Be ngadi non ngam humnude ko sappanoo nder dewte mbi'u dum: Be cenndii kolte am hakkune mabbe,

be piyi jabbaare am caaca. Nii soogeeji diin ngadi.

²⁵ Inna lisa e minyum debbo, Mariyama dee-Kolopas e Mariyama mo Magdaala no ndarii hadde leggal, ngal lisa tontaa dow mum ngaal.

²⁶ lisa hi'i innum e aahijo mo o hid'i oon no ndardii. O wi'i inniiko: —Inna, biya nii !

²⁷ Gada mum, o wi'i aahijo oon: —Inna maa nii. Illa nyannde mum, aahijo oo yaari Mariyama wuro mum.

Maayde lisa

²⁸ Gada ko lisa anndii walaa fuu ko hoddi, ngam ko wari nder dewte dum tabbita, o wi'i: —Mi domdii.

²⁹ Loone heewne ndiyam lammudam no wonnoo toon. Sey be cuuwi tekkere nder ndiyam lammudam daam, be kabbi e loocol isop, be ngaddi nde hadde hunnduko lisa.

³⁰ Wakkati lisa siibinoo ndiyam lammudam daam, wi'i: —Dum hanti ! O turni hoore, o foofi foofaango makko sakitiingo.

³¹ Tawi nyalaane siri juulde non. Yahudankoobe ngidaa balli tontaabe been tawee dow ledde deen nder nyalaane fowteteene, sabu nyalaane ndee no teddi sanne. Dum wadi, be yamii Pilaatus koyde tontaabe been kelee, be kooyee.

³² Soogeeji diin ngari, keli koyde worbe dido tontidaabe he lisa been.

³³ Amma wakkati be njottinoo to lisa, be tawi o maayi, ngam majjum wadi, be kelaay koyde makko.

³⁴ Amma gooto nder soogeeji diin yuwi lisa nder wuttudu. Wakkati mum da yiyyam e ndiyam ili.

³⁵ Ceediido kujje dee hi'i de, seedanake goonga. O haalii goonga ngam onon duu ngoondinon.

³⁶ Dum fuu wadii ngam ko sappaa nder dewte dee huuba:Baa gi'al makko gootal helataake.

³⁷ Aayaare gom duu wi'i:Be ndaaran mo be njuwi oon.

lisa moobaama

³⁸ Gada mum, Yusufu mo Arimatiya, kam duu no aahijo lisa nder cuccukka ngam omo hulanno Yahudankoobe, o yamii Pilaatus hokka mo banndu lisa. Pilaatus jabii, Yusufu wari hooyi ndu.

³⁹ Nikodemus, artunoodo yahde to lisa nder jemma, kam duu wari waddi dakke uurde kawrodiraade he ledde uurde, ko wadata kilooji woronja.

⁴⁰ Be kooyi banndu lisa, be piili ndu leppi, cuuwaadi nder uurdi hano no Yahudankoobe mboowi wadude nde no mooba maaydo nii.

⁴¹ No woodunoo koogol takkol to lisa tontanoo toon. Nder maggol no woodi annyeere heyre nde baa gooto moobaaka nder mum.

⁴² Ngam annyeere ndeen buri badaade e ngam nyalaane fowteteene no hidu naatude, sey be ngatti banndu lisa toon.

Yahaaya 20

Ummitaaki lisa

¹ Alal Mariyaama mo Magdaala hejji illa nder nimre, yehi tuumtowii annyeere lisa. O tawi kaaya ommbiranoonga annyeere ndeen tallitaama.

² Sey o doggi, o yehi to Simon Poyer e aahijo mo lisa hidu oon, o wi'i be: —Be itti banndu lisa nder annyeere ndeen, min anndaa duu to be ngatti ndu.

³ Poyer e aahijo gom mburtii pa'i to annyeere ndeen.

⁴ Be fuu dido ibe ndogga. Aahijo ooto dadi Poyer, artii mo yottaade to annyeere ndeen.

⁵ O turii o yuurni, o hi'i leppi diin no dekodiri, amma o naataay.

⁶ Simon Poyer yottii, naati, tawi leppi diin no njoowii.

⁷ Lefol piilanoongol e hoore makko ngool wondaa he leppi diin. Ngol tawaama ingol taggii feere maggol.

⁸ Nden aahijo artudo warde oon, kam duu naati, hi'i dum, goondini.

⁹ Tawi faa hannden be paamaay ko sappanoo nder dewte mbi'u dum lisa no haani ummitaade.

¹⁰ Gada mum aahiibe been kooti.

lisa wannganii Mariyaama

¹¹ Mariyaama hootaay no darii yaasin, no huybiti har annyeere ndeen, no woya. O turii, omo yuurnoo ley annyeere ndeen.

¹² Sey o hi'i maleykaabe dido borniibe kolte daneeje no njoodii to lisa fukkinanoo: Gooto har hoore, ooto har koyde.

¹³ Maleykaabe been yami mo mbi'i: —Debbo, dumé mboyataa ? O jaabii be o wi'i: —Be adi Joomam, mi anndaa to o yaaraa.

¹⁴ Wakkati o hantunoo haala kaa, o yeeyitii, sey o hi'i lisa no darii, amma o annditaay mo.

¹⁵ lisa wi'i mo: —Banndam debbo, dumé mboyataa ? Moy tefataa ? Amma Mariyaama miili ko gondo no haalda he mum oon woni golloowo nder koogol ngool, nden o wi'i mo: —Gorko mawdo, se aan hooyi mo, haalanan to njaarudaa mo, faa mi hooyowa mo.

¹⁶ lisa wi'i mo: —Mariyaama ! Mariyaama waylitii, daari mo, wi'i nder ibrankoore: —Rabbuni kam woni « Moodibbo ».

¹⁷ lisa wi'i mo: —Taa jogam, sabu mi yeenyaay to Baaba am ginan. Yah to banndiraabe am, mbi'aa be: « Mi yahan to Baaba am, Baabiraawo mon, Alla am, Alla mon. »

¹⁸ Mariyaama mo Magdaala yehi to aahiibe been, wi'i: —Mi hi'i Joomiraawo. Nden, o haalani be ko lisa wi'i mo fuu.

lisa wannganii aahiibe mum

¹⁹ Alal laasara peewdo, aahiibe lisa fuu kawri nder suudu, mabbi dammbule deen sabu kulal mawbe Yahudankoobe, sey lisa wanngi hakkune mabbe, wi'i be: —Jam wonda he moodon !

²⁰ Gada haala kaa, o holli be juude makko e wuttudu makko. Aahiibe been nanii beldum nde ngi'unoo mo.

²¹ Nden lisa wi'i be kaden: —Jam wonda he moodon. Hano no Baabiraawo liliri kam non, liliranmi on.

²² Wakkati o hantunoo haalaaji dii, o fuufi dow mabbe, o wi'i: —Njabee Ruuhu Ceniido.

²³ Mo njaafidon fuu, yaafaama, mo on njaafaaki duu, yaafataake.

lisa wanngii ngam Tomas

²⁴ Tomas bi'eteedo Funeejo, gooto nder lilaabe sappo e dido been, walaano doon wakkati lisa wanngunoo.

²⁵ Sey aahiibe been mbi'i mo: —Min ngi'ii Joomiraawo ! O jaabii be o wi'i: —Se mi hi'aay tontande deen he juude makko, mi watta honndu am nder majje, mi loowa junngo am nder wuttudu makko, mi goondintaa sam.

²⁶ Jeddire gada mum, aahiibe been kawri kaden nder suudu, indu mabbii, Tomas no wondi he mabbe. Dammbule deen fuu no mabbii, sey lisa wanngi hakkune mabbe, wi'i be: —Jam wonda he moodon !

²⁷ O wi'i Tomas: —Wattu honndu maa do, yeewu juude am. Loowu junngo maa nder wuttudu am. Accu sikka, goondin tan.

²⁸ Tomas jaabii mo wi'i: —Joomam, Alla am.

²⁹ lisa wi'i mo: —Ngam a hi'i kam, a goondinii. Too, be ngi'aay kam se ngoondinii kam, kambe ngoni welbe hoore.

Maana dewtere ndee

³⁰ lisa wadi kuppe kaaydiniide dudde yeeso aahiibe mum de mbinndaaka nder dewtere ndee.

³¹ Amma dewtere ndee winndaama ngam ngoondinon ko lisa woni Almasiihu Bii-Alla, ngam se on ngoondinii dum, kebon mbuurnam daliila makko.

Yahaaya 21

¹ lisa wannganii aahiibe mum jeedido Gada bannganol Tomas ngool lisa wannganii aahiibe mum hadde peta Tiberiya. Ndaa no o wanngiri nii:

² Simon Piyer, Tomas bi'eteedo Funeejo, Natanayel mo wuro Kaana nder leydi Galili, bibbe Jebede worbe e aahiibe dido gom, no tawaa toon.

³ Sey Simon Piyer wi'i be: —Mi nanngowan liyfi. Be mbi'i: —Minen duu, min njahdan he maa. Be njehi, be naatowi laana. Jemma oon, be kebaay baafuy.

⁴ Wakkati pooyngol umminoo, lisa wari darii fonngo maayo ngoon, amma aahiibe been anndaay hala kanko non.

⁵ Sey lisa wi'i be: —Sukaabe, on kebii liyfi ? Be njaabii mo be mbi'i: —Min kebaay !

⁶ Nden o wi'i be: —Paddee taaruwal ngool nyaamo laana kaan, on keban. Ko be paddi ngol, be kebi liyfi duddi faa be keppi naatinde ngol nder laana kaan.

⁷ Aahijo mo lisa hidi oon wi'i Simon Piyer: —Joomiraawo non ! Nde Simon Piyer nanunoo Joomiraawo non, o hooyi jabbaare makko, o bornii sabu o boortakeno, o fitti, o jikki nder ndiyam daam.

⁸ Amma aahiibe beeto ngardi he laana kaan, ibe ndaasa taaruwal keewngol liyfi ngool. Be mboddaaki fonngo ngoon ko wadata kuule hemre.

⁹ Wakkati be yeenyunoo fonngo ngoon, be ngi'ii pette, liyfí no ndekii dow mum. Be ngi'ii buuru duu no resii.

¹⁰ lisa wi'i be: —Ngaddee sedda nder liyfí dí nanngudon díin.

¹¹ Simon Piyer naati laana kaan, foodí taaruwol keewngol liyfí mawdí ngool. Liyfí hemre e woygu e tati ngol yeenyini. No dí keewiri nii fuu, taaruwol ngool serkaay.

¹² lisa wi'i be: —Ngaree, pummee ! Nden be annditi mo amma baa gooto nder aahiibe been suusaay yamude mo wi'aa: « Aan woni moy ? »

¹³ Nden lisa badii, o hooyí buuru o hokki be. O hokki be liyfí díin duu.

¹⁴ Dum woni tatabere nde lisa wanngani aahiibe mum gada ummitaaki mum. lisa haaldi he Simon Piyer

¹⁵ Gada pummaari, lisa wi'i Simon Piyer: —Simon bii-Yahaaya, ada buri be hidde kam naa ? Piyer jaabii mo wi'i: —Ayyo ! Joomam, ada anndi mido hidí ma. Nden lisa wi'i mo: —Duru bibbe baali am !

¹⁶ lisa wi'i mo kaden: —Simon, bii-Yahaaya, ada hidí kam naa ? O jaabii mo o wi'i: Ayyo ! Joomam, ada anndi mido hidí ma ! Nden lisa wi'i mo: —Duru baali am !

¹⁷ lisa wi'i mo kaden: —Simon, bii-Yahaaya, ada hidí kam naa ? Sey berne Piyer metti, sabu o wi'i mo nde tati: « Ada hidí kam naa ? » Piyer wi'i mo: —Joomiraawo, ada faamani huune fuu, ada anndi duu mido hidí ma. lisa wi'i mo: —Duru baali am.

¹⁸ Mi haalante goonga, nder njokollaaku maa, a habbanan hoore maa duhol, njahaa to welii ma. Amma nde a naywi, a bantan juude maa, kabbanedaa duhol maa njaaredaa to welaa ma.

¹⁹ lisa wi'i haalaaji díi ngam hollude no Piyer maayirta, e no o teddinirta Alla. Gada dum, o wi'i Piyer: —Tokkam.

²⁰ Piyer yeeyítii, hi'i aahijo mo lisa hidí oon no tokki be. Aahijo oo woni gonnoodo no wahi hadde lisa wakkati be kiirtotonoo. Kanko bagginoo yami lisa, wi'i: « Moy woni jammbotoodo ma ? »

²¹ Wakkati Piyer hi'unoo mo, wi'i lisa: —Joomam, oo nee dume o laatoto ?

²² lisa jaabii mo wi'i: —Se mi hidii o wuura faa mi warta, ko hilli ma ? Aan kay, tokkam tan !

²³ Haala kaan sankitii hakkune goondinbe lisa fuu ko aahijo oo maayataa, amma lisa wi'aay o maayataa. O wi'aana tan: « Se mi hidii o wuura faa mi warta, ko hilli ma ? »

²⁴ Aahijo oo woni aahijo ceedaniido kujje dee ko winndi dee, eden anndi duu ko seede makko no goonga.

²⁵ lisa wadi kujje dudde gom duu laatiide se mbinndanooma gootel, gootel, mido miila duuniyaaru nduu waawaa hooyude dewte majje.

Golle Lilaabe

Golle Lilaabe 1

Yeencinol lisa

¹ Banndam Tawfilus, nder dewtere am arandeere, mi winndanii ma dow ko lisa fuddiri e ko o waajii illa arannde

² faa wara nyalaane nde o yeencinaa. Fadde makko yeencineede, nder baawde Ruuhu Ceniido o foodi hakkillo lilaabe makko be o subinoo, o tinndini be.

³ Gada torraaji makko, he maayde makko, nder alamaaji duddi tabbintinooji ummitaaki makko o wanngani be, omo wuuri. Omo haalda he mabbe dow Laamu Alla duu. O wadii dum, dum fuu, nder balde lasooji didi.

⁴ Nyannde gom wakkati o nyaamidanoo he mabbe o foodi hakkillo mabbe o wi'i be: —To ndillee nder Ursaliima, amma njoodee kedodon alkawal yuwanggal to Baaba am ngal kaalanannomi on,

⁵ mbi'umi: « Yahaaya, ndiyam wadiranannoo himbe batisma, amma onon nder balde sedda, batisma moodon, Ruuhu Ceniido wadirtee. »

⁶ Nden lilaabe been kawri, yami mo, mbi'i: —Joomiraawo, jooni ngartirta laamu Isra'el naa ?

⁷ lisa jaabii be wi'i: —On ngalaa baawde anndude hitaane naa wakkati mo Alla Baabiraawo darni nder baawde hoore mum.

⁸ Amma wakkati Ruuhu Ceniido jippoto dow moodon, on keban baawde. On laatoto seedantoobe kam nder Ursaliima, nder leydi Yahudiya, nder leydi Samariya fuu, happa don faa hulna duuniyaaru fuu.

⁹ Wakkati o hantunoo haalaaji dii, be fuu ibe ndaara mo faa o yeencinaa. Luuldere gom wari senndi mo he gite mabbe.

¹⁰ Wakkati be tiggitinoo, ibe ndaara omo yeencinee ndeen, worbe dido gom borniibe kolte daneeje mbanngi he mabbe,

¹¹ mbi'i be: —Hey, onon bibbe Galili, dume wadii ko odon nii odon tiggitiidow ? lisa gooto dilludo hakkune moodon oon, yeencinaado oo, wartan. O wartitan hano no ngi'irdon mo, wakkati o yeencintenoo.

¹² Nden lilaabe been njippi waamnde wi'eteene waamnde Jaytun ngarti nder Ursaliima. Waamnde ndeen yahde Ursaliima buraay kilo go'o.

¹³ Wakkati be ngartunoo nder hubeere ndeen, be yeenyi be naatowi nder suudu dowuuru to be mbowunoo weerde. Piyer, Yahaaya, Yakuuba, Andiire, Filipa, Tomas, Bartolome, Matta, Yakuuba bii-Alfee, Simon kiranoowo suudu baaba, e Yahuuda bii-Yakuuba no tawa nder mabbe.

¹⁴ Be fuu be poti be ngadi daane worre, kambe he inna lisa, minyiraabe lisa he rewbe gom, be tinni ibe ndu'oo.

Luttinol Yahuuda

¹⁵ Nder balde mum hawriine gom wadi. Goondinbe wadoobe hano himbe hemre he laso kawri. Piyer ummii, darii hakkune mabbe wi'i:

¹⁶⁻¹⁷ —Banndiraabe, no tilsi ko Ruuhu Ceniido haalunoo nder Dewtere Alla Seniine har hunnduko Daawda dum tabbita. Dow Yahuuda Ruuhu Ceniido haali, wakkati o wi'unoo: « Omo limenoo nder meeden, o hebi mbaka makko nder gollal ngal ngolleten ». Yahuuda kam ardi nanngube lisa.

¹⁸ Ceede de o yobaa ngam gollal makko nyiddungal ngaal, o soodiri ngesa. Toon o saamiri hoore hoore, reedu makko fusi, teketti makko ndufi, o maayi.

¹⁹ Habaru oo sankitii nder Ursaliima fuu, ngesa ngaan inndiraa Akeldama nder demngal mabbe, kam woni « Ngesa nga Yiiyam ».)

²⁰ Ngam dum winndaa nder dewtere Jabuura wi'aa: Wuro makko laatoo winnde,

to neddo fuu hodu toon. No winndaa kaden: Neddo gom naata nokku makko.

²¹⁻²² Ndenne, no tilsi goddo subee ngam seedaade dow ummitaaki lisa Almasiihu Joomiraawo meeden. Neddo oo duu no haani laatoo neddo gondunoodo he meeden illa wakkati mo Yahaaya wadani lisa batisma faa warde nyalaane nde lisa yéencinaa.

²³ Sey goondinbe been ndarni haala dow himbe dido: Yusufu Barsabas inndirteedo Yustus, he Mattiyas.

²⁴ Be ndu'i, be piirti hunnduko, be mbi'i: —Joomiraawo, aan anndudo berne neddo fuu, hollu min, moy cubidaa nder himbe dido bee,

²⁵ ngam ada gollal lilaaku ngal Yahuuda acci, yehi nanngowi golle de o haani.

²⁶ Be cubi, cubaaki kiin saami dow Mattiyas. Nden o beydaa he lilaabe sappo e go'o been.

Golle Lilaabe 2

Garki Ruuhu Ceniido

¹ Wakkati Juulde kettol alkamaari bi'eteede Pentakota njottinoo, goondinbe been fuu kawri nokkuure worre.

² Sey olko gom yuwi dow, nanndungo olko henndu mawnu, wari heewni suudu ndu be kawri nder mum nduun.

³ Nden goddum nanndudum he demle hiite wanngi, sankitii, jippowi dow neddo mabbe fuu.

⁴ Be fuu be keewi Ruuhu Ceniido, be puiddi ibe kaala nder demle feere-fereeje hano no Ruuhu Ceniido hokkiri be baawde haalirde.

⁵ Nder hubeere Ursaliima no woodunoo Yahudankoobe huloobe Alla gom, yuwbe nder sera-seraaji duuniyaaru fuu.

⁶ Wakkati be nanunoo olko ngoon, be mbemmbaa, be ndoggi, be pa'i to lilaabe been. Neddo mabbe fuu no nana goondinbe been no kaala nder demngal mum.

⁷ Huune ndee haaydini be, dum naati balli mabbe sanne, sey be tokki, ibe yamodira ibe mbi'a: —Himbe bee, be kanaa bibbe Galili naa ?

⁸ Noy wadi ko neddo meeden fuu no nana ko be kaalata nder demngal mum ?

⁹ Nder meeden no tawa Partiyankoobe, Mediyankoobe, Elamiyankoobe, no woodi joodsiibe Mesopotamiya, Yahudiya, Kapadokiya, Pontus he Asiya,

¹⁰ Firigiya, Pamfiliya, Misira, leyde Libiya hedde har Sirene. Gere meeden yuwi nder leydi Rooma,

¹¹ wobbe yuwi duune Kereta, wobbe duu yuwi leydi Arabiya. Wobbe nder meeden no Yahudankoobe, wobbe duu no tuubube njabi diina Yahudankoobe. Enen wonbe do, eden nana ko be kaalata nder demle meeden dow kaayde de Alla wadi.

¹² Dum haaydini be, dum hooyi hakkillooji mabbe sanne, faa ibe yamodira, ibe mbi'a: —Dume woni maana dum naa dum to ?

¹³ Amma wobbe nder mabbe duu no njala goondinbe been, no mbi'odira: — Cabijjam be njari faa dam soptini hakkillooji mabbe.

Waaju Piyer

¹⁴ Piyer ummii, ndarii, kanko he lilaabe sappo e go'o been, o banti daane makko o wi'i: —Onon Yahudankoobe he tawaabe nder Ursaliima, kettinee ! Korkitee noppi moodon heba paamon ko won no wada.

¹⁵ Himbe bee, ko'e mabbe coptaaki hano no miilirdon ngam jamde jeenay subaka ngonden joonin !

¹⁶ Amma dum wadi ngam tabbintinande en ko annabi Yo'el haalunoo nder annabaaku mum. Nder maggu Alla wi'i:

¹⁷ Nder jamaanu cakittitoodo, mi jippinan Ruuhu am dow bii-aadama fuu. Bibbe moodon worbe he rewbe no ngadan annabaaku. Sukaabe moodon jokolbe no kolletee ko wadata. Nayeebe moodon duu no koydan koydi yuwdi to am.

¹⁸ Nder balde mum mi jippinan Ruuhu am dow golloobe am worbe he rewbe. Be ngadan annabaaku.

¹⁹ Mi wadan kujje kaaydiniide dow kammu, he alamaaji duu dow leydi.

Yiiyam, hiite he cuurki baleehi mbanngan.

²⁰ Fadde nyalaane mawne, nyalaane teddude, nyalaane Joomiraawo ndee warde, naange no nibban, lewru duu wojja hano yiiyam.

²¹ Wakkati mum neddo fuu noddi innde Joomiraawo, joomum no heban kisinam.

²² —Onon Isra'ilankoobe, kettinee, lisa mo Nasaratu woni mo Alla subii, hokki baawde wadude kujje kaaydiniide, he alamaaji duddi hakkune moodon. Onon e ko'e moodon, odon anndi ko wadi.

²³ Gorko oo, nanngaado, wattaa nder juude bonde, tontaado dow leggal bardugal hano no Alla waadori dum nder muuyde mum.

²⁴ Alla ummintinii mo, soptini mo he baawde maayde ngam maayde waawaa faddaade mo.

²⁵ Se goonga Daawda winndinoo dow makko wi'i: Wakkati fuu mido hi'a Joomiraawo yeeso am, mi diwnirtaa kulkulal ngam omo nyaamo am.

²⁶ Ngam majium berne am no nder welwelo, hunnduko am no mana mo. Banndu am duu no joodoto nder gokka,

²⁷ ngam Joomiraawo, a accataa yonki am nder annyeere. A accataa Ceniido maa nyola.

²⁸ A hollii kam laabi jaarooji to mbuurnam. Wondude he maada no heewnira kam welwelo.

²⁹ —Banndiraabe, ko kaalanani on dum dow maamii'en Daawda, se goonga, o maayi, o ufaama, annyeere makko no don faa warde hannden.

³⁰ Ngam Alla wadi mo annabijjo, omo anndi duu ko Alla hunake, wadanii mo amaana, wi'i ko kam no dekan gooto nder jippotoobe he makko dow joodorgal laamu.

³¹ Daawda hi'i ummitaaki lisa Almasiihu, o haali dow makki o wi'i: Yonki makko accaaka nder annyeere, banndu makko nyolaay.

³² En fuu eden ceedi ko Alla ummintinii lisa mo ngonmi mido haala dow mum oon.

³³ Alla tiddini lisa, joonnii mo nyaamo mum, hokki mo Ruuhu mum Ceniido mo alkawal mum ngadanaden oon. lisa duu jippini mo dow amin hano no ngondon odon ngi'ira dum, odon nana dum hannden.

³⁴ Daawda yeencinaaka amma o wi'i kanko he hoore makko: Alla Joomiraawo wi'i Joomiraawo am: War, njoodaa nyaamo am,

³⁵ faa mi sorna waybe maa ley teppere maa.

³⁶—Ndenne Isra'ilankoobe fuu, no kaani paama ko sikka fuu walaa lisa mo tontudon oo, kanko Alla wadi Joomiraawo, o wadi mo duu Almasiihu.

³⁷ Wakkati be nanunoo haalaaji dii fuu, dum suuli berde mabbe sanne, nden be mbi'i Piyer he lilaabe beeto: —Banndiraabe dume min ngadata ?

³⁸ Piyer jaabii be wi'i: —Tuubee, neddo moodon fuu wadane batisma dow innde lisa Almasiihu, ngam hakkeiji moodon njaafee, nden Alla jippina Ruuhu Ceniido, kokkal mum dow moodon.

³⁹ Alla wadi alkawal oo ngam moodon, ngam bibbe moodon, he himbe wonbe to woddi. O wadaama duu ngam neddo fuu mo Alla Joomiraawo meeden noddi.

⁴⁰ Piyer haalanii be haalaaji duddi ngam be paama, be cemmbidaa. O wi'i be ndogga, be ndada jamaanu bondo oo.

⁴¹ Jabube haala makko fuu ngadanaama batisma. Nyannde mum, himbe wadoobe hano himbe ujunaaji tato ngari beydi he hawriine goondinbe ndeen.

⁴² Ibe kettinoo waaju lilaabe been nde hennon fuu, ibe nanngodira nder hawriine mabbe, ibe cennda buuru, ibe ngadida du'aa'u.

⁴³ Ngam sabbu kaayde dudde de lilaabe been ngori no ngada nder baawde Alla, kulal Alla nanngi neddo mabbe fuu.

⁴⁴ Goondinbe been fuu kawri laatii inna gooto baaba gooto. Neddo mabbe fuu no hokkara banndum he ko woodi.

⁴⁵ Be conni ko be ngoodi fuu, be cenndi ceede deen caka mabbe, neddo mabbe fuu hebi keddi ko heyata dum.

⁴⁶ Wakkati fuu ibe ngara, ibe kawra nder Juulirde Alla mawne. Ibe cennda buuru nder cuudi mabbe, ibe nyaamda nder welwelo he berne worre.

⁴⁷ Ibe njetta Alla, ibe mbeeginha himbe. Nyannde fuu Joomiraawo no beyda himbe nder hawriine mabbe.

Golle Lilaabe 3

Yamđintinol bonnguujo gom

¹ Nyalooma gom har yamnde tati, Piyer he Yahaaya no njahda Juulirde Alla mawne ngam du'aade.

² Hadde dammbugal mayre, dammbugal inndirteengal dammbugal Wodde, gorko gom bonngudo illa dimeeki mum no tawee don wakkati fuu. Nyannde fuu omo waddee, omo jonnee yeeso maggal, ngam o garbina he naatoobe been.

³ Wakkati bonnguujo oon hi'unoo Piyer he Yahaaya no naata, o eeli be, be cakkana mo.

- ⁴ Piyer he Yahaaya tiimi mo, nden Piyer wi'i mo: —Ndaaru min !
- ⁵ O daari be faa woodi ngam omo miila ko o heban godđum he mabbe.
- ⁶ Sey Piyer wi'i mo: —Mi walaa kanje, mi walaa cardi, amma mi hokkete ko ngoodumi. Dow innde lisa Almasiihu mo Nasaratu, umma, dillu.
- ⁷ Nden Piyer nanngi junngo makko nyaamo, faa ummina mo. Wakkati mum da koyde makko cemmbidi.
- ⁸ O garbisi, o darii, o fuddi omo dilla. O tokki be o naati Juulirde ndeen, omo dilla, omo fitta, omo yetta Alla.
- ⁹ Himbe fuu ngi'ii omo dilla, omo yetta Alla.
- ¹⁰ Be annditii ko kanko woni garbinoowo yeeso dammbugal Wodde ngaal, dum haaydini be sanne, dum habbi ko'e mabbe duu.

Waaju Piyer

- ¹¹ Bonnguujo oon woddaaki Piyer e Yahaaya. Dum haaydini himbe fuu, be ndoggi, be ngari, be kawri to mabbe ley danki Suleymaanu, hadde batamaare Juulirde mawne.
- ¹² Wakkati Piyer hi'unoo dum, o wi'i jama'aare ndeen: —Isra'ilankoobe, dume wadi ko yamdintinol ngool no haaydina on ? Dume wadi ko odon yeewa min, hano har semmbe amin naa har tokkol amin Alla he berne worre wadi gorko oo no dillira koyde mum ?
- ¹³ Alla Ibrahim, Alla Isiyaaku e Alla Yakuuba, Alla maamiraabe meeden, teddinii lisa Golloovo mum. Amma onon, on ngattii mo nder juude hooreebe leydi, on calake mo yeeso Pilaatus, baa ko o muuyi yoofude mo.
- ¹⁴ On calake Ceniido Dartiido, dey yamudon njoofanedon ittoowo yonki nokku makko.
- ¹⁵ On mbari Wuddu Mbuurnam, amma Alla ummintini mo. Miden ceedii dum.
- ¹⁶ Baawde innde lisa he goondinol mum yamdintini neddo oo mo ngi'udon, mo anndudon no wuuirnnoo. Goondinde lisa hokki mo jam banndu hano no ngi'irton mo nii.
- ¹⁷ Too banndiraabe, mido anndi ko nder rafi anndal ngadudon golle dee, onon he ardiibe moodon fuu.
- ¹⁸ Amma Alla humni haala ka o wi'unoo har kunndule annabiibe makko dow lisa, wakkati be mbi'unoo ko Almasiihu no torretee.
- ¹⁹ Ndenne tuubee, ngartee he Alla ngam hakkeeji moodon moytee.
- ²⁰ Joomiraawo hokka on wakkatiji powtiri, o lilda on lisa, Almasiihu mo o fodani on.

²¹ Jooni lisa no haani joodoo dow, sey nyannde Alla heydintini huune fuu hano no annabiibe makko kaaliri dum illa ko booyi.

²² Ngam Muusa wi'i: Alla Joomiraawo moodon no suboto gooto nder moodon wada annabijjo. O lila mo hano no o liliroy kam. Kettinee huune fuu ko o wi'ata on.

²³ Neddo fuu mo jabaay ko o wi'i, no ittetee nder himbe Alla.

²⁴ Annabiibe fuu illa Samuwila faa wara he warube gada makko fuu ngadi annabaaku dow nyalaade dee.

²⁵ Onon ngoni donube annabaaku nguu, he amaana mo Alla watti hakkune mum he Ibrahim wakkati o wi'unoo mo: Duuniyaaru fuu no barkintee ngam sabbu jippotoobe he maada.

²⁶ Onon Alla arti wannginande Golloowo mum wakkati o ummintinii mo, ngam o barkina on, neddo moodon fuu woppa golleeji mum bondi.

Golle Lilaabe 4

Piyer e Yahaaya yeeso hawriine dawroobe

¹ Wakkati Piyer e Yahaaya kaaldanno jama'aare ndeen, cakkanoobe Alla he hooreejo doomoobe Juulirde Alla mawne ndeen, he Sadduki'en njotti.

² Dum metti berde mabbe faa noy walaa, ngam be ngi'ii Piyer he Yahaaya no mbaajoo, no njanngina himbe, no mbi'a har lisa, Alla no ummintina maaybe.

³ Nden be nanngi be, be uddowi faa weeta ngam jenngi sanne wakkati mum.

⁴ Amma himbe dubbe nder hettiniibe waaju oon ngoondinii. Ibe ngada hano himbe ujunaaji joyo.

⁵ Jaangoore mum woodube ardanjal, mawbe Yahudankoobe, he jannginoobe Tawreeta kawri nder Ursaliima.

⁶ Nder hawriine ndeen no tawa Annas mawdo cakkanoobe Alla fuu, Kayafas, Yahaaya, Skandaaru e jippotoobe he mawbe cakkanoobe Alla.

⁷ Be noddi Piyer e Yahaaya, be yami be, be mbi'i: —Baawde deye naa dow innde moy nyawtirdon gorko oo ?

⁸ Nden Piyer heewi Ruuhu Ceniido, wi'i be: —Onon woodube ardanjal he mawbe Yahudankoobe,

⁹ on yamii min hannden dow moyfere nde gorko oo hokkaa, he no wadi ko o bonngiti.

¹⁰ Too, paamee ko gorko gondo yeeso moodon oo, bonngiti dow innde lisa Almasihu mo Nasaratu, mo Alla ummintinii, gada ko onon tontudon mo dow leggal bardugal.

¹¹ lisa woniHayre nde onon nyiboobe mboppi, kayre duu laatii hoore nyibdi ndiin.

¹² To lisa tan kisinam yuwata. Ngam hakkune bibbe aadama, innde fuu walaa nde Alla hokki nde kaanirden hisinireede, nde hanaa innde makko.

¹³ Wakkati ardiibe been ngi'unoo cuusal Piyer e Yahaaya, dum haaydini be. Be paamii ko Piyer e Yahaaya himbe ladde non, be njanngaay. Be paamii duu ko himbe wondube he lisa non.

¹⁴ Wakkati be ngi'unoo bonngitaado oon no darii hadde mabbe, be keppi fuu ko be mbi'a kaden.

¹⁵ Be mbi'i Piyer e Yahaaya mburtinee, nden be caawodiri,

¹⁶ be mbi'i: —Noy ngatten worbe bee ? Ngam sikka fuu walaa Ursaliima fuu nani haayne nde be ngadi, en mbaawaa yeddude duu.

¹⁷ Amma joonin ngam to habaru oo sankitoo hakkune himbe, en poodu noppi mabbe, kaden be haaldude himbe dow innde lisa.

¹⁸ Nden be noddi Piyer e Yahaaya, be tilsini dum'en be mbi'i, to be pilloo samsam, to be mbaajoo neddo fuu dow innde lisa kaden.

¹⁹ Amma Piyer e Yahaaya njaabii be mbi'i: —Too, laasibee ndaaree hakkune moodon he Alla, dum'e buri hegaade, min tokka ko mbi'udon naa min tokka ko Alla wi'i ?

²⁰ Ngam no tilsi he amin, min ceedo dow ko min ngi'ii e dow ko min nani.

²¹ Ardiibe been poodi noppi mabbe kaden, nden njoofi be. Be keppi fuu hebude laawol jukkude be ngam himbe wonbe don fuu no njetta Alla ngam ko wadi dum.

²² Bonngitaado oon buran duubi lasooji didi.

²³ Wakkati be njoofanoo, Piyer e Yahaaya coyfi to banndiraabe mum'en. Be pillanii be huune fuu ko ardiibe been mbi'i.

²⁴ Wakkati be nanunoo haalaaji diin, kambe duu, be ummii he berne worre be ngadi du'aa'u, be mbi'i: —Yaa Joomiraawo, aan tagudo dow e ley, aan tagudo maayo e huune fuu ko tawa nder mum.

²⁵ Aan mo nder baawde mum, nder Ruuhu mum wadi maamiimin Daawda golloowo mum, wi'i:

Dume wadi hakkillo leyde fuu ummii ? Lenyi fuu no ngada habbi-daane meere meere ?

²⁶ Dume wadi laamiibe duuniyaaru no ciryoo konu ? Ardiibe no caawodira dow Joomiraawo he Almasiihu mum.

²⁷—Tabbat sikka fuu walaa nder hubeere ndee non, Hirudus, Pontiyus Pilaatus, lenyi gom he Isra'ilankoobe ngaddi hunnduko wooto dow lisa, golloowo maada ceniido mo cubidaa.

²⁸ Be kawri, be kumni ko podinoodaa nder baawde maada he ko muuydaa fuu.

²⁹ Yaa Joomiraawo, jooni, yéewu haalaaji mabbe bondi dii, kokcaa golloobe maada cuusal haalude haalaaji maada.

³⁰ Wanngin baawde maada, heba himbe njamditaa, kujje kaaydiniide he alamaajji ngi'ee ngam sabbu innde lisa, golloowo maada ceniido.

³¹ Wakkati be kantunoo du'aa'u mabbe, nokkuure nde be tawanoo nder mum ndeen yinngi. Be fuu be keewi Ruuhu Ceniido, be beydi suusude, be tinni ibe mbaajoo haala Alla.

³² Goondinbe been fuu, laatii inna gooto baaba gooto. Ibe cennda ko be ngoodi fuu, walaa fuu bi'oowo kam tan jeyii ginol ngool naa kam jeyaa ngol.

³³ Nder baawde mawde lilaabe been ngoni no ceedoro dow ummitaaki lisa Joomiraawo, Alla duu no barkina be sanne.

³⁴ Nder mabbe, walaa fuu keppudo godđum. Goodudo ngesa naa suudu fuu, sonnii,

³⁵ watti ceede deen nder juude lilaabe been. Be cenndi, ngam neddo fuu fiirta haaju mum.

³⁶ Nder sonnube been no tawa Lewinke gom, yuwdo duune Kipurus bi'eteedo Yusufu mo lilaabe been coowirta Barnabas, kam woni cemmbindinoowo berde himbe.

³⁷ O sonni ngesa makko, o watti ceede magga nder juude lilaabe been.

Golle Lilaabe 5

Fewre Ananiyas e Safira

¹ Nyannde gom, gorko gom bi'eteedo Ananiyas e deekum Safira conni ngesa mum'en.

² Sey Ananiyas saawodiri he deekiiko, nden o fecci ceede magga, o suudi feccere gom, o wattowi feccere ndeeto nder juude lilaabe been.

³ Wakkati o waddi ceede deen, sey Piyer wi'i mo: —Ananiyas dume wadi accudaa Seydan naati nder berne maa, penandaa Ruuhu Ceniido, peccudaa ceede deen cuududaa feccere majje ?

⁴ Ko a sonnaayno ngesa ngaa, aan jeynoo nga, hannden duu ko connudaa nga, aan jeyii ceede magga. Noy wadi ko ngaddaa ir huune ndee ? Hanaa bibbe aadama penandaa amma Alla he hoore mum penandaa.

- ⁵ Wakkati Ananiyas nanunoo haala kaa, o foodaay koyngal ko o maayi. Kulal manngal nanngi nanube haala kaan.
- ⁶ Jokolbe ngari, ngatti mo nder kasanke, moobowi.
- ⁷ Jande tati gada mum, jom suudu makko kam duu wari amma anndaayno ko wadi.
- ⁸ Sey Piyer yami mo wi'i: —Ceede de connudon ngesa moodon deen tan nii naa ? Safira jaabii mo wi'i: —Ayyo, keddi majje nii non.
- ⁹ Nden Piyer wi'i mo: —Noy wadi ko aan he gora kabbudon daane, cii'idon Ruuhu Joomiraawo. Ndaa, ufoybe gora nii no ngarta, be ufoyte, aan duu !
- ¹⁰ Wakkati mum da debbo oon duu foodaay koyngal ko maayi. Jokolbe been naati, be tawi o maayi. Be adi mo, be ufowi hadde goriiko.
- ¹¹ Kulal manngal nanngi goondindo lisa fuu tawaado nder Ursaliima, he himbe heewbe nanunoobe haala kaan.
- ¹² Lilaabe been ngadi alamaaji he kujje keewde kaaydiniide hakkune himbe. Goondinbe lisa been fuu no kawra ley danki Suleymaanu.
- ¹³ Neddo fuu mo walaa nder hawriine mabbe suusaa yottaade to mabbe amma no teddina be faa hanaa sedda.
- ¹⁴ Jama'aare, worbe e rewbe ngoondini Joomiraawo. Ibe ngara, ibe beydoo he goondinbe been.
- ¹⁵ Dum yottii joonkay faa to dow laabi, himbe tinni no ngadda nyawbe mum'en. Ibe pukkina be dow leece naa dow daage ngam dowdi Piyer tokka dow mabbe wakkati o yawtata.
- ¹⁶ Himbe tawaabe nder gure piiliide Ursaliima no ngadda nyawbe mum'en he be ginnaaji bondi culnani. Be fuu duu nyawti.

Torra lilaabe

- ¹⁷ Wakkati mawdo cakkanoobe Alla e Sadduki'en ngi'unoo ko lilaabe been ngori no ngolla, berde mabbe keewi kiram.
- ¹⁸ Sey be ngadi lilaabe been nanngaa, uddaa.
- ¹⁹ Amma nder jemma mum, Maleykaajo Joomiraawo gom omti dammbugal kasu ngaal, wurtini be,
- ²⁰ nden wi'i be: —Naatowee nder Juulirde Alla mawne, mbaajodon himbe dow mbuurnam kesam.
- ²¹ Wakkati be nanunoo haala kaa, illa subaka be naatowi nder Juulirde ndeen, be puiddi waajaade himbe. Mawdo cakkanoobe Alla he wondunoobe he mum been, noddi mawbe Yahudankoobe ngam be caawodira. Nden be

kokki doomoobe Juulirde mawne ndeen laawol ittowa lilaabe been nder kasu, ngadda be.

²² Amma wakkati be njottinoo, be tawaay lilaabe been toon. Be coyýi be kaalanowi hawriine dawroobe ndeen, be mbi'i:

²³ —Min tawi kasu oon no mabbi no woodiri, reenoobe kasu been duu no ndarii nokkuuje mum'en. Amma wakkati dammbugal ngaal fiirtanoo, baa gooto mabbe tawaaka nder kasu oon.

²⁴ Wakkati mawdo doomoobe Juulirde mawne ndeen he mawbe cakkanoobe Alla been nanunoo haalaaji ñiin, ñum habbi ko'e mabbe, be tinni ibe ýamodira ko ñum rimanta be.

²⁵ Ibe don nii, sey goddo wari, wi'i be: —Be uddudon been, no nder Juulirde mawne no mbaajoo.

²⁶ Nden mawdo doomoobe been he himbe mum njehi ngaddowi lilaabe been. Amma be ngadiraay ñum semmbe semmbe ngam ibe kula to himbe paddu be kaayé.

²⁷ Wakkati be ngaddanoo yeeso hawriine dawroobe ndeen, mawdo cakkanoobe Alla oon ýami be wi'i:

²⁸ —Min kadi on waajaade sam dow innde gorko oo, amma on calake. Odon mbaajoo himbe. Fillä waaju moodon no nokku fuu to neddo tokki nder Ursaliima. Odon tefa dekude gacce dufol ýiyam makko dow amin.

²⁹ Nden Piyer he lilaabe beeto njaabii mo mbi'i: —Neddo tokka ko Alla wi'i no buri neddo tokka ko himbe mbi'i.

³⁰ Alla maamiraabe meeden, ummintini lisa mo ngaddon tontaa, wara dow leggal bardugal.

³¹ Alla yeencini mo, joonni nyaamo mum. Alla wadi mo laamiido e kisinoowo ngam Isra'ilankoobe keba laawol no tuubiri, hakkeeji mum'en duu njaafee.

³² Minen he Ruuhu Ceniido mo Alla hokki tokkuge ko o wi'i fuu, min ceedake dow kujje dee.

³³ Wakkati mawbe been nanunoo haalaaji ñiin, be tikki sanne faa be ngidiino warude be.

³⁴ Amma nder hawriine ndeen no tawa Fariisaajo gom bi'eteedo Gamaliyel, jannginoowo Tawreeta mawdo, mo haala mum no jabee. Sey o ummii, o ndarii, o wi'i lilaabe been mburtinee wakkati sedda.

³⁵ Nden o foodi noppi dawroobe been, o wi'i: —Onon Isra'ilankoobe, kakkilee faa he ko ngiddon wadde himbe bee.

³⁶ Ko booyaay da en ngi'iino neddo gom bi'eteedo Tewdas, miiludo kam no goddum. Himbe wadoobe hano keme nayo tokkii mo. Amma ñum fuu hadaay

kanko he hoore makko o waraama, tokkube mo been duu cankitaama, walaa fuu koddiido nder mabbe.

³⁷ Gada majjum, hitaane limngal wadeteeno ndeen, en ngi'ii duu bii-Galili gom bi'eteedo Yahuuda kam duu, wari murtinii himbe dubbe, kanko duu o waraama, tokkube mo been duu cankitaa.

³⁸ Jooni, ko ngidumi haalande on woni mboddee himbe bee, accon be ndilla. Ngam nde nii tawaama anniyaaji dii he golleeji mabbe dii fuu no yo'e bibbe aadama, fotoay junngo gom sankita dum, dum sankitanto hoore majjum.

³⁹ Amma nde nii goonga e goonga to Alla dum yuwi, too on mbaawaa kabdi he mabbe, kakkilee to kabdee he Alla !

⁴⁰ Hawriine ndeen jabi kollitoje makko, amma be ngadi lilaabe been boccaa, be kadi be haalude dow innde lisa, nden be njoofaa.

⁴¹ Lilaabe been mburtii no nana beldum ngam be poti torreede ngam sabbu lisa.

⁴² Illa nyannde mum, be tinni ibe mbaajoo nder Juulirde mawne. Ibe njaha nder cuudi himbe, ibe mbaajoo Habaru lobbo haala lisa Almasiihu.

Golle Lilaabe 6

Cubaaki worbe jeddo walooobe aahiibe lisa

¹ Nder balde mum aahiibe been no nii no beydoo yahde. Sey Yahudankoobe haaloobe gerekankoore no mbullira Yahudankoobe haaloobe ibrankoore. Ibe mbullira been, ibe mbi'a ko be goriraabe mum'en maayi wonbe nder mum'en ngalaa no keba mbaka mum'en nyaamdu wonndu no senndee nyannde fuu.

² Nyandde gom lilaabe sappo e dido been kawri goondinbe been fuu mbi'i be: —Dum hegaaki min acca waaju haala Alla, min cenndana himbe nyaamdu.

³ Ngam majjum wadi banndiraabe, miden ngidi ndaaron hakkune moodon, cubodon worbe jeddo anndiraabe golle lobbe, heewbe Ruuhu Ceniido he hakkillo ngam be kalfinee golle cenndol nyaamdu deen.

⁴ Dey accon min, min njaara golle amin yeeso, min tittinkinoo nder du'aa'u e waaju haala Alla.

⁵ Haala kaa weli jama'aare ndeen fuu. Be cubi Etiyen keewdo goondinol e Ruuhu Ceniido, Filipa, Porokorus, Nikanor, Timon, Parmenas he Nikolas mo Antiyokiya tuubudo jabi diina Yahudankoobe.

⁶ Subaabe jeddo been ngaddaa yeeso lilaabe been, be njowi juude dow mabbe, be ngadani be du'aa'u.

⁷ Haala Alla no sankitoo yahde, lilaabe been duu no beydoo sanne nder Ursaliima, cakkanoobe Alla dumbe ngoondini lisa.

Golle Etiyen e nanngol mum

⁸ Etiyen keewdo moyfere he baawde Alla no wada kaayde e alamaaji mawdi hakkune himbe.

⁹ Amma himbe waajordu inndirteenu waajordu rimdinaabe, ngari puddi yeddodirde he makko. Nder mabbe no tawa yuwbe nder leydi Sirene, leydi Alekasandiire, Silisi e Asiya.

¹⁰ Amma be keppi jaalaade mo ngam omo haalda he mabbe nder hakkillo e Ruuhu Ceniido.

¹¹ Nden be kokki himbe ceede nder cuccukka, mbi'a ko kam'en nani omo bona innde Muusa he innde Alla.

¹² Be uppi himbe he mawbe mum'en fuu, he jannginoobe Tawreeta. Sey be nanngi Etiyen, be njaari yeeso hawriine dawroobe.

¹³ Be ngaddi seedeebe fewreebe gom, no mbi'a: —Gorko oo accaay bonnude innde Juulirde Alla Seniine e Tawreeta Muusa.

¹⁴ Min nani omo wi'a lisa mo Nasaratu no sankitan Juulirde ndeen, o waylitan finaa-tawaaji di Muusa holli en diin.

¹⁵ Joodiibe nder hawriine ndeen fuu no puttini gite mum'en dow Etiyen no ndaara mo, sey be ngi'ii yeeso makko no nanndana be hano yeeso maleykaajo.

Golle Lilaabe 7

Waaju Etiyen

¹ Mawdo cakkanoobe Alla tawaado nder hawriine dawroobe ndeen yami Etiyen wi'i: —Ko mbi'edaa dum no goonga naa ?

² Nden Etiyen jaabii mo wi'i: —Baabiraabe e banndiraabe am, accee hakke kettinanee kam. Alla jom teddungal wanngani maamii'en Ibrahim wakkati o wonnoo nder leydi Mesopotamiya fadde makko joodowaade nder wuro Haran.

³ O wi'i mo: Wurta nder leydi maa, nder lenyol maa, njahaa nder leydi ndi kollanmaami.

⁴ —Nden Ibrahim dilli nder leydi Kaldiya, o joodowi nder wuro Haran. Gada maayde baabiiko, o dilli toon o wari nder leydi ndi ngondon nder mum hannden ndii.

⁵ Alla ronnaay mo, baa kuulal naa yabbere nder mayri. Amma Alla wadi alkawal hokkude mo leydi ndii, ndi laatoo halal-mulal makko, kanko e jippotoobe he makko. Dey nder wakkati mum, Ibrahim walaano biddo baa gooto.

⁶ Alla wi'i mo kaden: Jippotoobe he maada no peran kodowa nder leydi gom, be torree duubi keme nay, be ngadee maccube.

⁷ Amma mi jukkan leydi torrundi be, wadi be maccube. Nden be ngarta nder nokkuure ndee, be teddina kam.

⁸ Alla habbidii Ibrahim amaana, juulnol laatii alaama kolloowo amaana oon. Ngam majjum wadi Ibrahim juulni Isiyaaku balde jeddi gada dimeeki mum. Isiyaaku duu juulni Yakuuba, Yakuuba kam duu juulni bibbe mum worbe sappo e dido, laatiibe maamiraabe meeden.

⁹ Maamiraabe meeden nder haasidaaku mum'en nanngi Yusufu, connani yehoobe Misira gom, amma Alla no wondi he makko.

¹⁰ Alla soptini mo he torraaji makko fuu, moy'ani mo hokki mo hakkillo yeeso Firawna, laamiido Misira. Firawna ardini Yusufu, dawrana ko watta nder baade mum he ko wadetee nder Misira fuu.

¹¹ Nder jamaanu ardaaki makko, rafo manngo gom wadi nder kappa kuula leydi Misira e leydi Kanaana. Ngo torri himbe sanne, maamiraabe meeden ngalaa fuu ko nyaamata.

¹² Wakkati Yakuuba nanunoo ko Misira no woodi nyaamdu, lili bibbe mum. Maamiraabe meeden coodowa nyaamdu. Be njehi, be ngarti.

¹³ Nder coy'itaaki mabbe didabi, Yusufu wannginani be hoore mum. Nii wadi ko Firawna duu anndi lenyol Yusufu.

¹⁴ Nden Yusufu lilani bammum Yakuuba he koreeji mum, himbe lasooji tato e sappo he joyo ngara Misira.

¹⁵ Nden Yakuuba he koreeji mum ngari Misira. O joodii toon faa be maayi gooto gooto, kanko he bibbe makko, maamiraabe meeden.

¹⁶ Nder ngesa nga Ibrahim soodunoo he bibbe Hamor nder wuro Sikem, toon be moobaa.

¹⁷ Nde wakkati mo Alla humnannoo ko wi'unoo Ibrahim dum yottinoo, Ibrankoobe duudi sanne nder leydi Misira.

¹⁸ Nder wakkati mum duu, laamiido gom, mo anndaa Yusufu, mellaa nder Misira.

¹⁹ Laamiido oon yoyni lenyol meeden, torri maamiraabe men, tilsinii be, be mboppa cukaloy mabbe maaya.

²⁰ Nder wakkati mum Muusa rimaa, omo horsi he Alla. Lebbi tati tan o wadi wuro baabiiko, nden kanko duu o woppaa.

²¹ Wakkati o woppanoo, bii-Firawna debbo hooyi mo, jogii hano biyum reedu.

²² Muusa ekkita hikmaaku Misirankoobe fuu, o laatii neddo baawdo haala e golle.

²³ Wakkati Muusa wadunoo duubi lasooji didi, nyandde gom o anniyi tuntowaade banndiraabe makko Isra'ilankoobe.

²⁴ Sey o hi'i Misiranke gom no torra Isra'ilanke gom, o tettini mo, o wari Misiranke oon ngam yoptanaade banndiiko.

²⁵ Muusa no miila ko banndiraabe mum no paamowan ko har junngo mum Alla hisinirta be, amma be paamaay.

²⁶ Jaangoore mum Muusa hi'i Isra'ilankoobe dido gom no kaba. Nden o tefi fonnude be, sey o yami be, o wi'i: « Hey ! Onon, on banndiraabe ! Dume wadi odon piyodira ? »

²⁷ Sey gondo no torra banndum oon tutii Muusa wi'i mo: Moy watti ma ardodaa min naa kiitodaa min ?

²⁸ Naa miin duu, ada hidii mbaraa kam non, no mbarirdaa Misiranke oo keenja ?

²⁹ Wakkati Muusa nanunoo haalaaji dii, doggi, suudowi nder leydi Midiyan, to o rimi bibbe worbe dido.

³⁰ Duubi lasooji didi gada mum, maleykaajo gom wanngani Muusa nder ladde yeeruure, takkol waamnde Sinayi nder demle hiite wuumoore gom wonnde no jaba.

³¹ Wakkati o hi'unoo dum, dum haaydini mo. Wakkati o ummii faa o daarowa dum, sey o nani daane Alla wi'i mo:

³² Miin woni Alla maamiraabe maada, Alla mo Ibrahim, Isiyaaku e Yakuuba tokkunoo. Sey Muusa huli, darii, no diwna faa waawtaa daari wuumoore ndeen.

³³ Nden Joomiraawo wi'i mo: Bortu pade maa, ngam nokkuure nde ndaridaa dow mum ndee no seniine.

³⁴ Mi hi'i torra himbe am wonbe nder leydi Misira. Mi nani duu uumaali mabbe. Mi wari ngam soptinde be. Jooni war, mi lile nder Misira.

³⁵ Muusa mo Isra'ilankoobe calinoo faa mbi'imoy watti mo o ardo be naa o hiitoo be, kanko nii Alla lili he mabbe. Har hunnduko maleykaajo banngando mo, Alla wadi mo ardiido e optinoowo mabbe.

³⁶ Muusa oon duu nii, wurtini be nder leydi Misira. Nder duubi lasooji didi, o wadi kaayde e alamaaji gom nder Misira, nder maayo Maaliya he nder ladde yeeruure.

³⁷ Muusa gooto oon duu wi'unoo Isra'ilankoobe: Alla no lildan on annabijjo gom hano am, burtotoodo hakkune moodon.

³⁸ Wakkati jama'aare ndeen hawrunoo nder ladde yeeruure, Muusa laatii naatudo hakkune maamiraabe meeden he maleykaajo banngando mo dow waamnde Sinayi. Kanko duu hebi haalaaji kokkooji mbuurnam, hokki en dī.

³⁹ Amma maamiraabe men tokkaay ko o wi'i. Be calii mo, hakkillooji mabbe fuu kuybiti har Misira.

⁴⁰ Nden be mbi'i Haaruuna wadana betoruure ardotoone be ngam hakiika Muusa wurtini be nder Misira amma be anndaa fuu ko hebi mo.

⁴¹ Nder balde mum be ngadī ga'el gom, ngel laatii tooruure mabbe. Be ngadani ngel sadaka, be nani beldum golle juude mabbe.

⁴² Amma Alla duu tottiti be, acci be, be ndewa koode hano no dum winndiraa nder dewtere annabiibe. Alla wi'i nder mayre: Onon himbe Isra'el, duubi lasooji didi dī fuu

dī ngadudon nder ladde yeeruure,
on cakkanii kam ndabba naa on ngadanii kam sadaka gom ?

⁴³ Aa'a. On ndonndaakina hukumuuru Moloko, tooruure mon e Refan, hoodere nde ndewudon, ngam ndewon tooruuje dee, wadi ngadudon de. Miin duu, mi wadan nanngedon, njaaredon nder leydi Baabiila.

⁴⁴ —Nder ladde yeeruure ndeen, maamiraabe meeden no ngoodunoo hukumuuru, nyibaanu hano no Alla tinndiniri Muusa nyibol mayru nii. Kayru hollata Alla no wondi he mabbe.

⁴⁵ Hukumuuru ndu maamiraabe meeden ndoni, kayru be njaari nder leydi ndi be koni, be teeti he lenyi gom dī Alla riiwi yeeso mabbe nder ardaaki Yosu'a. Ndu joodake faa nder jamaanu Daawda,

⁴⁶ kebudo moyfere Alla Yakuuba. Daawda tefi laawol he makko ngam nyibande mo suudu nder mayri,

⁴⁷ amma Suleymaanu nyibi ndu.

⁴⁸ Dey Alla Toowdo joodotaako nder suudu ndu bibbe aadama nyibi hano no o wi'iri dum har kunndule annabiibe, wakkati o wi'unoo:

⁴⁹ Kammu woni joodorde laamu am

leydi woni njabirdi koyde am. Suudu nduye, nyibanton kam ? Toy woni nokkuure nde powtanmi ?

⁵⁰ Hanaa junngo am tagi huune fuu naa ?

⁵¹ —Onon tibbe-nyiireebe, be berde mum'en tottiti Alla, be noppi mum'en cukki. Wakkati fuu odon caloo Ruuhu Ceniido, onon he maamiraabe moodon on fuu on go'o.

⁵² Annabiiijo oye non maamiraabe moodon torraay ? Be mbari duu annabiibe, haalunoobe illa hanaa hannden dow garki Dartiido, gorko oo mo njammbidon, mbardon.

⁵³ Onon kebube Tawreeta he juude maleykaabe, on njogaaki nde.

Maayde Etiyen

⁵⁴ Wakkati hawriine dawroobe ndeen nanunoo haalaaji Etiyen dii, be nani mone makko sanne sanne faa ibe yakkana mo nyiiye.

⁵⁵ Amma Etiyen keewdo Ruuhu Ceniido, ndarii no tiggiti kammu. Sey o hi'i teddungal Alla, o hi'i lisa no ndarii nyaamo Alla.

⁵⁶ Nden o wi'i: —Ndaa ! Kammu nii no udditii, mido hollira Bii-Neddo no darii nyaamo Alla.

⁵⁷ Be cukki noppi mabbe, be kuubi sanne, be fuu, be pa'i mo.

⁵⁸ Be poodi mo, be mburtini nder hubeere ndeen. Nden be tinni ibe paddira mo kaaye faa be mbara mo. Seediibe dum borti kolte mum'en kalfini jokolle gom bi'eteedo Sol.

⁵⁹ Wakkati be ngonnoo ibe paddira mo kaaye, o du'ii, o wi'i: —Yaa lisa Joomam ! Jabba yonki am !

⁶⁰ Nden o dicci, o huubi, o wi'i: —Yaa Joomiraawo ! To nanngir be hakke oo. Nden yonki makko saami.

Golle Lilaabe 8

¹ Sol yardake he barol Etiyen.

Sol torri hawriine goondinbe lisa

Nyannde maayde Etiyen, nyannde mum nder hubeere Ursaliima torra mawka fuddani hawriine goondinbe lisa. Goondinbe been fuu ndoggi cankiti nder leydi Yahudiya e leydi Samariya acci lilaabe been tan.

² Worbe huloobe Alla gom moobi Etiyen, be nani naawdum maayde makko, be mboyi sanne.

³ Amma Sol kay, no durwa sankita hawriine goondinbe lisa. Omo naata suudu yahde suudu, omo nannga semmbe semmbe gorko e debbo mabbe, omo udda.

⁴ Goondinbe sankitaabe been tinni no mbaajoo Habaru lobbo oon nokku fuu to be njehi.

Waaju Filipa nder leydi Samariya

⁵ Nder wakkati mum Filipa yehi nder hubeere Samariya mawne gom omo waajoo himbe filla lisa Almasiihu.

⁶ Wakkati be ngi'unoo kaayde e kujje de o woni omo wada, himbe fuu no ngara no kettino waaju makko he hakkillo.

⁷ Himbe heewbe nder mabbe, woodunoobe ginnaaji bondi, ginnaaji diin no kacca sanne no njippo dow mabbe, bonnguube dubbe, he layoobe njamdi.

⁸ Dum laatii welwelo manngo nder hubeere ndeen.

⁹ Nder wakkati mum, gorko gom bi'eteedo Simon no tawa nder hubeere ndeen. Omo wada dobo-dobooji, idum haaydina himbe, omo ada hoore makko no o goddum.

¹⁰ Himbe fuu, gorko yahde debbo no teddina mo no mbi'a: —Golle gorko oo no baawde Alla bi'eteede Baawde Mawde.

¹¹ Ibe kettinanoo mo sanne ngam dum booyi ko golleeji makko no kaaydina be.

¹² Amma wakkati be ngoondinnoo Habaru lobbo dow filla Laamu Alla he dow filla lisa Almasiihu, Habaru mo Filipa woni no waajoo oon, gorko yahde debbo mabbe tinni no hokka hoore mum no wadanee batisma.

¹³ Simon duu goondini, wadana batisma. O woddaaki Filipa kaden. Omo hi'a kaayde he alamaaji di Filipa woni no wada, dum haaydini mo.

¹⁴ Lilaabe wonbe nder Ursaliima nani ko himbe Samariya ngoondini haala Alla, nden be lili Piyer e Yahaaya to mabbe.

¹⁵ Wakkati be njottinoo nder leydi Samariya, be njippi to goondinbe been. Be ndu'ani be heba Ruuhu Ceniido jippoo dow mabbe,

¹⁶ ngam Ruuhu Ceniido jippaaki dow baa gooto mabbe ginan. Dow innde lisa Joomiraawo tan be ngadana batisma.

¹⁷ Nden Piyer e Yahaaya njowi juude dow mabbe, sey Ruuhu Ceniido jippii dow mabbe.

¹⁸ Wakkati Simon hi'unoo lilaabe been njowi juude mum'en dow goondinbe been, Ruuhu Ceniido duu jippii dow mabbe, o waddi ceede.

¹⁹ O wi'i be: —Miin duu, kokkaree he baawde dee, ngam mo ndekumi juude dow mum fuu heba Ruuhu Ceniido oo.

²⁰ Amma Piyer jaabii mo wi'i: —Ada miila ko ceede coodirtaa kokkal Alla ngal naa ? Alla halke, aan e ceede maa fuu.

²¹ A walaa mbaka fuu, a ronataa duu gollal ngal, ngam berne maa dartinaaki yeeso Alla.

²² Tuubu ngam dabareeji maa bondi, eela Alla, tawte o yaafante iri anniyaaji maa dii.

²³ Ngam mi hi'i berne maa no bawli sanne, a maccudo hakke duu.

²⁴ Nden Simon jaabii be wi'i: —Too, onon he ko'e mon, ndu'anee kam, eelanon kam Joomiraawo ngam baa gootel nder ko mbi'udon dum fuu to heewtoo kam.

²⁵ Wakkati be ngayni tabbintinande bibbe leydi Samariya haala goondinol lisa, he waajaade haala Joomiraawo, be coyfi Ursaliima. Ibe njaha, ibe mbaajoo Habaru lobbo oon nder wurooji Samariya duddi tawaadi dow laawol mabbe.

Filipa wadani Etiyopiyanke gom batisma

²⁶ Nyannde gom Maleykaajo Joomiraawo gom wanngani Filipa wi'i mo: — Umma, yah har hoore hudo, tokka laawol boppaangol ngool, laawol yuwrowol Ursaliima no yaha Gaaja.

²⁷ Filipa ummii, dilli. Wakkati o yehannoo ndeen, sey o fotti he Etiyopiyanke gom, jehunoodo Ursaliima ngam teddinde Alla no warta no yuwa Ursaliima. Gorko oo no mantaado, kanko duu hakkili ceede Kandake, debbo laamiido leydi Etiyopiya.

²⁸ Wakkati o hootanoo, omo joodii nder torko pucci makko, omo jannga dewtere annabi Esaaya.

²⁹ Sey Ruuhu Alla wi'i Filipa: —Doggu, hewtowa jom torko oo.

³⁰ Nden Filipa doggi hewtowi mo. Wakkati o yottinoo, sey o nani gorko oon no jannga ko annabi Esaaya winndunoo nder dewtere mum. Nden Filipa yami gorko oon wi'i mo: —Ada faama ko ngondaa ada jannga dum naa ?

³¹ Nden gorko oon jaabii mo wi'i: —Noy paamiranmi dum, nde goddo famtinaay kam ? Sey o wi'i Filipa ηabba joodo hadde makko.

³² Aayaaje de o wonnoo omo jannga nder dewtere deen nii: Omo nanndi he mbaalu njaareetengu hirsirde. Hano jawngel deyfūngel, no mabbi hunnduko, wakkati ngel femmbetee.

³³ Be cemtini mo, o hiitanaaka e goonga. Moy waawi fillaade habaru jippotoobe he makko, ngam be itti yonki makko nder duuniyaaru nduu.

³⁴ Nden Etiyopiyanke oon yami Filipa wi'i: —Famtina. Dow moy aayaaje dee ngori no kaala ? Annabijo oon he hoore mum de ngondi naa neddo fereejo gom.

³⁵ Sey Filipa fuddi famtinde mo maana majji faa o yottii he Habaru lisa lobbo oon.

³⁶ Ibe njaha yahde faa be njottii feto gom, sey Etiyopiyanke oon wi'i Filipa: — Ndaa ndiyam nii. Dume waawi hadude, mi wadanee batisma ?

[³⁷ Sey Filipa jaabii mo wi'i: —Nde nii a goondini he berne worre, ada waawi wadaneede batisma. Etiyopiyanke oon wi'i mo: —Mi goondini ko lisa Almasiihu no bii-Alla.]

³⁸ Nden o wi'i torko oon darnee. Be njippi nder ndiyam ðam, Filipa wadani mo batisma.

³⁹ Wakkati be mburtotonoo nder ndiyam ðam, sey Ruuhu Joomiraawo adi Filipa. Gorko oon yeeyitaaki hi'i mo kaden, tokki laawol mum nder welwelo.

⁴⁰ Filipa duu yehi Ajotus. Omo yaha, omo waajoo wurooji tawaadi dow laawol makko fuu faa o yottii nder wuro wi'eteengo Kaysariya.

Golle Lilaabe 9

Tuubol Sol

¹ Sol no torra aahiibe Joomiraawo been sanne, faa omo wi'a o waran be. Nyannde gom o yehi o tawowi mawðo cakkanoobe Alla been fuu,

² o yami mo, o winnda ðerol hokkude mo laawol naatude cuudi baajordi hubeere Damas ngam nanngude gorko e debbo tokkubé laawol lisa Almasiihu, o uddowa ðum'en nder kasu Ursaliima.

³ Wakkati o wonnoo dow laawol Damas faa o faani hubeere ndeen, sey jeyngol gom yuwi dow huuri mo.

⁴ O saami, sey o nani daane gom no wi'a mo: —Sol ! Sol ! Dume wadi ada torra kam ?

⁵ Nden o jaabii nde o wi'i: —Aan woni moy Joomiraawo ? Daane ndeen nooti mo wi'i: —Miin woni lisa mo ngondaa ada torra.

⁶ Amma jooni, umma naatu nder hubeere ndee, toon kaalantedaa ko kaanudaa wadude.

⁷ Dowtube mo fuu ndarii no ndaara, keppi fuu ko mbi'ata. Be nani daane ndeen kay, amma be ngi'aay neddo fuu.

⁸ Sol ummii darii, no futtina gite amma o hi'ataa yeeso makko baa sedda. Be nanngi junngo makko, be dowi mo faa nder hubeere Damas.

⁹ Balde tati o waawtaa hi'i, o nyaamata, o yarataa.

¹⁰ Nder Damas no tawanoo aahijo lisa gom bi'eteedo Ananiyas. Joomiraawo wannginani mo, wi'i mo: —Ananiyas ! O jaabii, o wi'i: —Miin nii, Joomiraawo !

¹¹ Nden Joomiraawo wi'i mo: —Umma jooni jooni, njahaa dow beddawol bi'eteengol Laawol Portiingol. Naataa baade Yahuuda, yamaa moy woni bi'eteedo Sol yuwðo Tarsus. Jooni to o woni fuu, omo don omo du'oo.

¹² Mi wannginani mo, o hi'i gorko gom bi'eteedo Ananiyas no deka juude mum dow makko ngam o hepta gite makko. Aan duu woni gorko oo.

¹³ Ananiyas jaabii wi'i: —Joomiraawo, himbe heewbe kaalani kam, bone fuu mo gorko oo wadani goondinbe maa nder Ursaliima.

¹⁴ O hebi duu to mawbe cakkanoobe Alla laawol garki nder wuro ngoo ngam nanngude noddowo innde maa fuu.

¹⁵ Nden Joomiraawo wi'i: —Ananiyas, umma, yah ngam mi subake gorko oo ngollana kam. O waajoo innde am hakkune lenyi duddi e laamiibe mum'en. O waajoo nde duu hakkune Isra'ilankoobe.

¹⁶ Mi hollan mo kaden duu ko no tilsi o torree torraaji keewdi ngam sabbu am.

¹⁷ Nden Ananiyas ummii yehi baade Yahuuda, naatowi nder suudu ndu Sol weeri nder mum. O deki juude makko dow Sol o wi'i mo: —Banndam, lisa Joomiraawo meeden banngando ma dow laawol oo wakkati ngarannodaa ndeen, lili kam ngam mbumtaa, keewa Ruuhu Ceniido.

¹⁸ Wakkati mum da kobitte gom kobbiti, yuwi he gite makko caami. O hepti gite makko. O ummii, o darii, o wadana batisma.

¹⁹ O nyaami, nden semmbe makko warti.

Waaju Sol nder hubere Damas

Sol joodii to aahiibe Damas balde sedda.

²⁰ Nder balde mum, omo naata nder baajordi Damas omo waajoo, omo wi'a lisa no Bii-Alla.

²¹ Nanudo haala kaa fuu, dum haaydina dum. Nden yama hoore mum wi'a: — Hanaa yaa gorko oo wonnoo no torra faa noy walaa goondinbe lisa nder Ursaliima ? Naa o waru non yaa goonga e goonga ngam eytude be, o nannga be o yaara to mawbe cakkanoobe Alla ?

²² Wakkati fuu mo o waajotoo, omo holla himbe wuro ngoon, ko sikka fuu walaa lisa woni Almasiihu Alla faa joonkay be mbaawtaa mbi'i goddum kaden.

²³ Balde no njeha, balde no ngarta, sey nyante gom Yahudankoobe kawri ngadi habbi-daane ngam mbara Sol.

²⁴ Nden be ngadi dammbule wuro ngoon fuu ndoomee jemma e nyalooma ngam be nannga mo, be mbara. Amma Sol hebi habaru habbi-daane mabbe ndeen.

²⁵ Sey jemma gom aahiibe makko adi mo ngatti nder hanndeere, njaari mo senngo birniyol wuro ngoon juri mo yaasin.

Gartol Sol nder Ursaliima

²⁶ Wakkati Sol warnoo nder Ursaliima, o tefi joodaade nder hawriine aahiibe lisa gom amma be koolaaki mo. Be fuu ibe kula mo ngam be tabbintinaay goonga e goonga ko o aahijio lisa.

²⁷ Nden Barnabas adi mo, yaari to lilaabe been. O fillanii be fuu noy Sol hi'iri Joomiraawo, he no Joomiraawo haaldiri he makko dow laawol Damas.

Barnabas fillanii be duu ko Sol hulaay hitere fuu, o waajake dow innde lisa nder hubeere Damas goonga e goonga.

²⁸ Illa nyannde mum Sol joodii hakkune mabbe, omo fiilido he mabbe, omo waajoo dow innde lisa nder Ursaliima he berne worre.

²⁹ Omo waajoo Yahudankoobe haaloobe gerekankoore, omo yeddodira he mabbe, kambe duu ibe tefa warude mo.

³⁰ Wakkati banndiraabe makko goondinbe lisa nanunoo dum, be njaari mo nder hubeere Kaysariya, nden be lili mo Tarsus.

³¹ Illa wakkati mum hawriine goondinbe lisa hebi jam nder leydi Yahudiya, Galili e Samariya fuu. Hawriine mabbe no beydoo yahde, inde semmbida. Inde beyda kulal Joomiraawo, inde beyda himbe, Ruuhu Ceniido no wondi he mabbe no semmbindina be.

Yamđintinol e ummintinol ko Piyer wadi

³² Wakkati Piyer wonnoo no fiiloo hakkune leydi Samariya he leydi Yahudiya, o weerani goondinbe lisa wonbe nder hubeere Lidda.

³³ Nyannde mum o tawi Ayne'as, gorko bonngiriido duubi jeetati no fukkii dow daago mum.

³⁴ Sey Piyer wi'i mo: —Ayne'as, lisa Almasiihu nyawti ma ! Umma, taggu daago maa. Sey o ummii.

³⁵ Wakkati himbe Lidda he himbe leydi Saron ngi'unoo mo, be fuu be tuubii be ngoondini Joomiraawo.

³⁶ Nder hubeere Yoppe, no woodunoo aahijo lisa debbo gom bi'eteedo Tabita, Dorkas nder gerekankoore, kam woni « lella ». Wallude talkaabe e gollude ko woodi tan debbo oo anndira.

³⁷ Nder balde Piyer wonnoo nder Lidda no fiiloo, debbo oo jontaa, maayi. O lootaa, o wattowaa nder suudu wonndu dow gom.

³⁸ Yoppe woddaa Lidda. Wakkati aahiibe lisa been nanunoo ko Piyer no nder Lidda, sey be ummini worbe dido gom njaha mbi'owa mo, o yaawdo o wara Yoppe.

³⁹ Worbe been njottini lilal ngal, nden Piyer ummii tokki be. Wakkati o yottinoo ndeen, be njaari mo to maaydo oon. Rewbe be goriraabe mum'en maayi gom badii no mbulla, no kolla kolte de maaydo oon wadannoo be.

⁴⁰ Piyer wi'i himbe fuu mburtinee, o hofi, o du'i, o huybiti har maaydo oon, wi'i mo: —Tabita, umma ! Sey Tabita firti gite mum, hi'i Piyer, ummii, joodii.

⁴¹ Nden Piyer nanngi junngo makko, darni mo. Piyer noddi be goriraabe mum'en maayi been e worbe goondinbe tawaabe don been, holli be Tabita no foofaa.

⁴² Habaru oon sankitii nder hubeere Yoppe fuu, walaa fuu mo nanaay mo. Himbe dubbe ngoondini Joomiraawo.

⁴³ Piyer joodii balde sedda nder Yoppe nder baade gargasaaajo gom bi'eteedo Simon.

Golle Lilaabe 10

Bannginol ngol Korneliyus hebi

¹ Nder Kaysariya no tawa gorko gom bi'eteedo Korneliyus, mawdo sewre soogeeji inndirteene « nde Italiya ».

² Korneliyus no wakkiliido he Alla. Kanko he koreeji makko fuu, be huloobe Alla. Omo walla faa noy walaa Yahudankoobe be ngalaa, omo du'oo, omo eela Alla wakkati fuu.

³ Nyannde gom, nyalooma har yamnde tati maleykaajo gom wanngani mo, wari no wi'a mo: —Korneliyus !

⁴ O darii o daari maleykaajo oon faa woodi, omo diwna, o jaabii o wi'i: —Joomam, dume ngidaa ? Nden maleykaajo oon wi'i mo: —Joomiraawo jaabake du'aa'uuji maa, omo hi'a duu balla ka ngondaa ada wadana talkaabe. O yeggitaay ma.

⁵ Joonin wadu lilaabe njeha Yoppe noddowa Simon inndirteedo Piyer.

⁶ Omo wuro gargasaaajo bi'eteedo Simon, mo wuro mum tawa daane maayo.

⁷ Wakkati maleykaajo oon dillunoo, Korneliyus noddi golloobe mum dido gom, he soogeeru kuloru Alla gom wonndu wuro makko.

⁸ O fillani be ko maleykaajo oon wi'unoo mo fuu, nden o lili be Yoppe.

Bannginol ngol Piyer hebi

⁹ Jaangoore dilludu lilaabe Korneliyus, wakkati be ngonnoo dow laawol faa be paani Yoppe. Caka nyalooma, fotodiri Piyer duu yeenyi dow suudu to o weerunoo faa o du'oo.

¹⁰ Wakkati o wonnoo omo du'oo, rafo nanngi mo sanne faa omo suuna nyaamdu. Wakkati o wadantenoo nyaamdu ndeen, sey Alla wannginani mo,

¹¹ o hi'i kammu mabbiti, goddum nanndudum he guda mannga no jippinee, yahde har makko. Kunndule majjum nay deen fuu no njogaa.

¹² Nder mayre no tawa dabbaaji iri iriji fuu: Dabbaaji di koyde nay, bodooji, he pooli iri iriji fuu.

¹³ Sey daane gom wi'i mo: —Piyer, umma, hirsu, nyaama !

¹⁴ Nden Piyer jaabii, wi'i: —Aa'a, Joomam ! Abada mi nyaamaay ko harmi naa ko nyiddinii yeeso Alla.

¹⁵ Sey daane ndeen wi'i mo kaden: —Ko Alla harminaay, to hooyu dum ko harmi.

¹⁶ Dum wadi faa nde tati. Sey guda ngaan yencinaa.

¹⁷ Huune ndee wemmbii Piyer. O tinni omo yama hoore makko maana ko o hi'i dum. Wakkati o yamannoo hoore makko maana ko o hi'i dum, tawi lilaabe Korneliyus been tefiino faa ngiiti wuro Simon gargasaajo oon. Kambe duu nii no ndarii dammbugal makko.

¹⁸ Be calmini be yami se Piyer no don.

¹⁹ Sey Ruuhu Ceniido wi'i Piyer: —Worbe tato gom nii no yamane,

²⁰ njippaa yah to mabbe, to dara fuu mbi'a goddum, miin wadi be lilaa he maada.

²¹ Nden Piyer jippii, wari to worbe been, o wi'i be: —Miin woni Piyer mo yamanton. Jam nda waddi on do ?

²² Nden be mbi'i mo: —Korneliyus, mawdo soogeeji Rooma kam lili min. Gorko non dartiido, kuloowo Alla. Filla golle makko lobbe no dow demle Yahudankoobe fuu. Maleykaajo ceniido gom wanngani mo, wi'i, o wada lilaabe noddowee ngam no woodi ko mbi'ata mo.

²³ Nden Piyer weerni be. Jaangoore mum, o ummii, o tokki be, be pa'idi Kaysariya. Yahudankoobe goondinbe lisa gom jeyaabe Yoppe dowtiri mo, be njahdi Kaysariya.

²⁴ Fabbi-jaangoore mum Piyer he dowtirbe dum njottii Kaysariya. Be tawi Korneliyus hawri lenyi mum he higiraabe mum fuu, ibe kedii Piyer.

²⁵ Wakkati Piyer naatannoo ndeen, Korneliyus ummii jabbitii mo, sujidani mo.

²⁶ Sey Piyer nanngi mo ummini, wi'i: —Umma, miin he hoore am mi bii-aadama.

²⁷ Nden be puudi ibe njewta. Piyer e Korneliyus naati nder baade, sey Piyer tawi jama'aare no hawri no doomi dum.

²⁸ Nden o wi'i be: —Onon he ko'e moodon, odon anndi ko no harmi Yahudanke hawta he lenyol gom naa yaha wuro mo hanaa Yahudanke. Amma miin, Alla hollii kam ko neddo fuu haana wi'ude goddo no karmudo naa no nyiddiniido yeeso mum.

²⁹ Ngam majjum wadi wakkati liludon mi noddowee, mi daraaki fuu mi wi'a goddum. Joonin, miin nii, mido hidii mi faama ko wadi noddandon kam ?

³⁰ Korneliyus jaabii, wi'i: —Balde nay nii, nyannde gom har yamnde tati nyalooma, mido nder suudu am, caka du'aa'u, sey gorko borniido kolte yelkitooje gom wanngi yeeso am.

³¹ Gorko oon wi'i kam: « Korneliyus, Alla jaabake du'aa'uuji maa, o hi'i duu ko ngondaa ada wadana talkaabe.

³² Wadu lilaabe njahaa Yoppe noddowa Simon inndirteedo Piyer. Omo daane maayo, wuro gargasaaajo bi'eteedo Simon. »

³³ Ngam majjum wadi ngadumi noddedaa, mi daraaki fuu ndoomumi godđum. A wonnii duu ko ngardaa. Joonin min fuu miden do ngam hettinaade ko mbi'ataa min nder ko Joomiraawo holli ma fuu.

Waaju Piyer e goondinol be kanaa Yahudankoobe

³⁴ Nden Piyer itti hunnduko, wi'i: —Joonin, tabbat sikka fuu walaa, Alla walanaa oo naa ooto.

³⁵ Neddo fuu huli Joomiraawo, teddini mo, wadi ko woodi he ko dartii, joomum welan Alla.

³⁶ Alla lildi haala mum dow bibbe Isra'el fuu. O wadani be filla Habaru lobbo, Habaru jom jam har lisa Almasiihu, Joomiraawo himbe fuu.

³⁷ Odon anndi ko wadi nder leydi Galili faa sankitii nder leydi Yahudiya fuu gada waaju he batismaaji di Yahaaya wadani himbe.

³⁸ Odon anndi no Alla jippiniri baawde Ruuhu Ceniido dow lisa mo Nasaratu. Odon anndi duu no lisa fiilori nder leydi ndiin fuu no golla golleeji lobbi, no soptina wonbe nder maccangaaku Ibiliisa. lisa wadi kujje dee fuu ngam Alla no wondi he makko.

³⁹ Minen, min ceedake ko o wadi fuu nder leydi Yahudiya he nder Ursaliima. Be tontii mo dow leggal bardugal, be mbari mo.

⁴⁰ Amma balde tati gada mum Alla ummintini mo, hokki mo baawde wanngande himbe.

⁴¹ Amma o wannganaay neddo fuu nde hanaa minen, be Alla subii ngam seedanaade mo. Min nyaamdi, min njardii he makko gada ummitaaki makko.

⁴² O wi'i min duu, min mbaajoo himbe, min kolla be ko kanko Alla subii wadi kiitotoodo wuurple he maaybe.

⁴³ Annabiibe fuu kaali dow makko mbi'i neddo fuu goondini mo, hakkeeji mum no njaafetee ngam sabbu makko.

⁴⁴ Wakkati Piyer wonnoo no waajoo, sey Ruuhu Ceniido jippii dow hettiniibe been fuu.

⁴⁵ Kebal Ruuhu Ceniido be kanaa Yahudankoobe ngaal, haaydini Yahudankoobe goondinbe tokki Piyer ngari been.

⁴⁶ Be nani, be kanaa Yahudankoobe been no njetta Alla nder demle de be meedaay nanude. Nden Piyer jaabii be, wi'i:

⁴⁷ —Jooni himbe bee, be ngi'oton, kebi Ruuhu Ceniido mo kebunoden. No woodi baawdo hadude be ngadanee batisma naa ?

⁴⁸ Nden Piyer hokki laawol be ngadanee batisma nder innde lisa Almasiihu. Gada gadol batisma ngool, be eeli Piyer joodo, wadana be balde sedda.

Golle Lilaabe 11

Njaabaaki Piyer yeeso hawriine goondinbe Ursaliima

¹ Lilaabe been he goondinbe tawaabe nder leydi Yahudiya nani ko be kanaa Yahudankoobe duu njabi haala Alla.

² Wakkati Piyer wartunoo Ursaliima, Yahudankoobe goondinbe, tiidube he juulnol janci mo,

³ mbi'i: —A weerani be njulnaaka, a nyaamdi he mabbe !

⁴ Nden Piyer fillani be no düm wadiri, o wi'i be:

⁵ —Nder Yoppe, nyannde gom, wakkati ngonnoomi, mido du'oo, sey kollaami godđum nanndudum he guda gom. Kunndule magga nay fuu no njogaa, düm yuwi dow, idum fa'i har am.

⁶ Ndariimi, tiimumi düm faa woodi, sey ngi'umi dabbaaji dī koyde nay, dabbaaji bodooji e pooli ir iriji nder majjum.

⁷ Nden nanumi daane gom no wi'a kam: « Piyer, umma, hirsu, nyaamu ! »

⁸ Njaabiimi nde mbi'umi: « Joomam ! Abada abadilla mi nyaamaay ko harmi naa ko nyiddinii yeeso Alla. »

⁹ Sey nde wi'i kam kaden: « Ko Alla harminaay, to hooyu düm ko harmi. »

¹⁰ Kile tati idum wada, nden guda ngaan yeenyina dow.

¹¹ Nder wakkati mum, worbe tato gom yuwi faa Kaysariya ngari to am.

¹² Sey Ruuhu Ceniido wi'i to mi daroo fuu mi wi'a godđum, mi ummoo, mi yahda he mabbe tan. Nden min njahdi Kaysariya, min naati faa nder baade Korneliyus. Worbe goondinbe jeego'o gom tokki min.

¹³ Wakkati min fuu min ngonnoo nder baade makko, o fillanii min no o hi'iri maleykaajo banngando mo caka mayre, wi'i mo o wada mi noddowee.

¹⁴ Mi wara mi waajoo, waaju kisinoowo mo kanko he baade makko.

¹⁵ Wakkati puddumi waajaade, sey Ruuhu Ceniido jippii dow mabbe hano no o jipporinoo dow amin illa arannde.

¹⁶ Nden micciimi he ko Joomiraawo wi'i, wakkati o wi'unoo: « Yahaaya, ndiyam wadiranannoo himbe batisma. Amma onon, batisma moodon, Ruuhu Ceniido wadirtee. »

¹⁷ Nde nii Alla hokki be huune fuu ko o hokkunoo min wakkati min ngoondinnoo lisa Almasiihu Joomiraawo meeden. Ndenne noy potumi faa mi heppora Alla, mi fonna hoore am he makko ?

¹⁸ Wakkati Yahudankoobe goondinbe been nanunoo haalaaji dii, be fuu be peewi. Nden be tinni, ibe njetta Alla, ibe mbi'a: —Jaa ! Alla hokki be kanaa Yahudankoobe duu laawol tuubude he hebude mbuurnam nduumiidam.

Hawriine goondinbe Antiyokiya Siriya

¹⁹ Torra umminooka faa Etiyen waraa kaan, sankitii goondinbe heewbe. Nder mabbe wobbe njehi Finisi, Kipurus, Antiyokiya Siriya. Ibe mbaajoo Yahudankoobe tan dow habaru lisa Almasiihu.

²⁰ Amma goondinbe gom duu yuwi Kipurus he Sirene ngari Antiyokiya no mbaajoo be kanaa Yahudankoobe dow Habaru lobbo, habaru lisa Joomiraawo.

²¹ Junngo Joomiraawo no dow mabbe. Himbe heewbe tuubii ngoondini.

²² Wakkati hawriine goondinbe Ursaliima nanunoo ko wadi Antiyokiya, be cubi Barnabas, be lili toon.

²³⁻²⁴ Barnabas neddo lobbo non, keewdo Ruuhu Ceniido he goondinol. Wakkati o yottinoo Antiyokiya, o hi'i no Alla barkiniri goondinbe been, o nani beldum majjum. O holliti be, o semmbindini be ngam be tittinkinoo nder hoolaade Alla. Himbe heewbe ngoondini, ngari beydi he goondinbe illa arannde been.

²⁵ Barnabas ummii Antiyokiya fa'i Tarsus ngam tefoyde Sol.

²⁶ Wakkati o hiitunoo Sol, o ardii mo, be ngari Antiyokiya. Be njoodii hitaane mubbere hakkune hawriine aahiibe lisa, be njanngini himbe heewbe. Nder Antiyokiya goondinbe been puđda noddireede tokkube Almasiihu.

²⁷ Nder balde mum, annabiibe dubbe ummake Ursaliima ngari Antiyokiya.

²⁸ Nder baawde Ruuhu Ceniido, Agabus gooto nder mabbe, ummii, wi'i rafo manngo no wadan nder duuniyaaru fuu. Ir maggo wadinoo nder jamaanu laamiido Rooma bi'eteedo Kalawdiyus.

²⁹ Aahiibe wonbe leydi Antiyokiya, anniyi wallude banndiraabe mum'en tawaabe nder leydi Yahudiya, neddo mabbe fuu keddi baawde mum.

³⁰ Be adi keddi ko be mbaawi hokkude, be ngatti nder juude Barnabas e Sol ngam be njaara be kokkowa mawbe hawriine goondinbe lisa wonnde Ursaliima.

Golle Lilaabe 12

Uddol Piyer

¹ Nder wakkati mo Pol e Barnabas njaarannoo balla goondinbe Antiyokiya nder Ursaliima, Hirudus laamiido Yahudiya fuddi, kam duu, torrude goondinbe lisa gom.

² O wadi Yakuuba mawnu Yahaaya soppira takubaahi, waraa.

³ Wakkati o hi'unoo ko torrol goondinbe ngool no weli Yahudankoobe, o nanngi Piyer duu o uddi. Uddol Piyer ngool fottodiri he Juulde buuru mo walaa yuufinirdum.

⁴ O watti cefe soogeeji nay paddo Piyer, sewre fuu soogeeji nay. O adi duu anniya hiitaade mo yeeso himbe fuu, gada Juulde dimdinol Isra'ilankoobe.

⁵ Piyer faddaa, amma hawriine goondinbe ndeen duu tinni no du'anoo mo.

Joofol Piyer

⁶ Jemma mo Hirudus waaldiri anniya ko nde weeti fuu kam no hiitoto Piyer, Piyer no fukkii no daanii hakkune soogeeji didi. Omo habbiraa callali didi, daaroobe dammbule kasu been duu no ndarii no ndooma de.

⁷ Sonnyo fuu wadaay, sey Maleykaajo Joomiraawo gom wanngani Piyer, jeyngol gom wadi nder cuurel to o faddaa. Maleykaajo oon meemi wecco makko, findini mo, wi'i o ummoo law law. Callali diin piirti, yuwi he juude makko, caami.

⁸ Maleykaajo oon wi'i mo kaden: —Tunnda, kabba pade maa. Piyer ummii, tunndi, habbi pade mum. Nden maleykaajo oon wi'iti mo: —Wattu alkubbaare maa, tokkaa kam.

⁹ Piyer watti alkubbaare mum ummii tokki maleykaajo oon wurtii. O faamaay fuu ko woni no wada. Dum wa'ani mo hano koydol nii.

¹⁰ Be njawti doomoowo arano oon, didabo oon, nden be njotti dambugal njamndi darowal hubeere ndeen. Wakkati be ndarinoo yeeso maggal, sey ngal omtanii hoore maggal. Be mburtii, be njehi yeeso sedda sey maleykaajo oon majjani mo.

¹¹ Wakkati Piyer faamanoynoo hoore mum, o wi'i: —Sikka fuu walaa, Joomiraawo lili maleykaajo mum, wara soptina kam he juude Hirudus e ko Yahudankoobe ndoomi heewtoo kam.

¹² Nden o ummii, o yehi to jama'aare hawrata no wada du'aa'u nder baade Mariyaama, inna Yahaaya inndireedo Markus.

¹³ Piyer darii dambugal salmini. Debbo golloowo gom bi'eteedo Roda battii, faa daara moy woni dambugal.

¹⁴ Wakkati o annditinnoo daane Piyer, o heewi welwelo faa o yeggit omtande mo. O doggi, o haalanowi wonbe nder suudu been, o wi'i be Piyer woni no darii dambugal no salmina.

¹⁵ Sey be mbi'i o kaanjaado. O tokki omo wi'a ko hanaa fuu goddo non, Piyer nii woni dammbugal. Nden be mbi'i tawte maleykaajo duroowo makko non.

¹⁶ Piyer tinni no salmina. Wakkati be omtunoo dammbugal ngaal, sey be ngi'ii Piyer, dum haaydini be.

¹⁷ O deki honndu dow hunnduko makko ngam wi'ude be ndey'ita. O fillanii be no Joomiraawo wurtiniri mo nder kasu oon. O wi'i be kaalana Yakuuba he goondinbe beeto fuu. Nden o wurtii, o yehi to goondinbe gom.

¹⁸ Wakkati weetunoo, burtaaki Piyer kiin ummini faa noy walaa hakkillo soogeeji diin. Be tinni ibe yamodira toy Piyer naati.

¹⁹ Hirudus wadi o tefee nokku fuu amma o hiitaaka. O noddi soogeeji diin, o yami ko wadi. Nden o hokki laawol di nannghee di mbaree. Di nanngaa, di mbaraa. Gada mum Hirudus ummii Yahudiya, hodowi Kaysariya balde sedda.

Maayde Hirudus

²⁰ Wadiino wakkati ko Hirudus fotaa he ci'e Tirus he Sidon. Mbuurnam ci'e deen fuu ngalaana no kebee nder leydi makko. Nyannde gom himbe gom nder ci'e dee, ummii faa ngara to Hirudus ngam tefa potal. Tawi be narriino he mawdo faada Hirudus bi'eteedo Bilastus.

²¹ Nyannde be pottannoo, Hirudus bornii kolte mum laamu, joodii no haalda he mabbe.

²² Huune fuu nanaaka sey be kuubi, ibe mbi'a: —Daane ndee, hanaa daane tagaado, daane deweteedo non !

²³ Wakkati mum da, maleykaajo Joomiraawo gom fiyi mo, ngam o teddinaay Alla. Gilyi tinni no nyaama mo faa o maayi.

²⁴ Haala Alla no waajee yahde, ika sankitoo nokku fuu.

²⁵ Wakkati Barnabas e Sol timminnoo golle mum'en nder Ursaliima, Yahaaya inndirteedo Markus tokki be, be kootidi.

Golle Lilaabe 13

Jahaangal Pol aranal

(13.1–14.28)

Cubaaki Barnabas e Sol ngam golle lilaaku

¹ Nder hawriine goondinbe wonnde Antiyokiya no tawa annabiibe e jaanginoobe gom, Barnabas, Simeyon inndirteedo Baleejo, Lukiyus mo Sirene, Sol e Manahen, mo he laamiido Hirudus ummodi nokku ngootu.

² Nyannde gom wakkati be teddinannoo Joomiraawo, ibe cuumi nyannde mum, sey Ruuhu Ceniido wi'i be: —Cubanee kam Barnabas e Sol ngam golle de noddanmi be.

³ Wakkati be kumtinoo, be ndu'ii, be njowi juude mabbe dow Barnabas e Sol, be callimi be, be ndilli.

Barnabas e Sol nder duune Kipurus

⁴ Ruuhu Ceniido lili Barnabas e Sol nder duune Kipurus. Wakkati be njehannoo, be tokkiri har Selewkiya, be naatowi laana ndiyam, be ponndi Kipurus.

⁵ Wakkati be njottinoo Salamis, be mbaajii haala Alla nder baajordi Yahudankoobe. Yahaaya inndirteedo Markus no wondi he mabbe no walla be.

⁶ Be piili duune ndeen fuu faa be njottii Pafos. Nder Pafos be potti he Bar-lisa, Yahudanke gadoowo dobo-dobooji, adudo hoore mum hano annabiijo.

⁷ Bar-lisa no wondi he laamiido Sergiyus Polus, gorko jom hakkillo. Nyannde gom Sergiyus Polus noddi Barnabas e Sol ngam hettinaade haala Alla.

⁸ Amma Elimas gadoowo dobo-dobooji, mo maana innde mum woni « jom dobo-dobooji » nder gerekankoore, no tefa hadude dum. O hidaa laamiido oon hettinanoo be faa goondina.

⁹ Sol gooto, lilidaado he Barnabas, no inndiree Pol. O heewi Ruuhu Ceniido, o daari Elimas faa woodi,

¹⁰ o wi'i: —Hey yoyre ! Jammbotoongel, aan Seydan ganyo Alla, ganyo ko woodi ! Nde celataa bonude laabi Joomiraawo ?

¹¹ Jooni sawru Joomiraawo saaman dow maa, mbumaa. A wadan balde, a hi'aay jeyngol naange. Wakkati mum da nimre huuri mo, gite makko ngi'ataa fuy. Omo memmemta, omo tefa dowoo mo.

¹² Waaju haala Joomiraawo oo naati berne laamiido Sergiyus Polus sanne. Wakkati o hi'unoo ko wadi, o tuubii, o goondini lisa.

Waaju Pol nder hubeere Antiyokiya leydi Pisidiya

¹³ Pol he wondunoobe he mum ummii naati laana ndiyam Pafos, ponndi Perga nder leydi Pamfiliya. Yahaaya inndirteedo Markus seedi he mabbe, soyfii Ursaliima.

¹⁴ Amma Pol he horiibe been ummii Perga, ngari Antiyokiya nder leydi Pisidiya.

Nyalaane fowteteene gom Pol'en naati waajordu njoodii.

¹⁵ Wakkati be kantunoo jannde aayaaje gom nder Tawreeta he nder dewte annabiibe, hooreebe waajordu nduun ngadi lilaabe ngari mbi'i Pol'en: — Banndiraabe, nde nii odon ngoodi ko mbi'oton himbe hawrube hannden nder waajordu nduun ngam semmbindinde be, odon mbaawi wi'ude dum jooni.

¹⁶ Sey Pol ummii, darii sappii be wi'i: —Onon Isra'ilankoobe he onon huloobe Alla, kettinee ko mbi'anmi on.

¹⁷ Wakkati maamiraabe meeden ngonnoo Misira, Alla mo Isra'ilankoobe ngoondini subii be mawnini be. Nder baawde makko duu o wurtiniri be nder mayri.

¹⁸ Wakkati be ngadunoo duubi lasooji didi nder ladde yeeruure, kanko nyamni be, yarni be.

¹⁹ Nder leydi Kanaana o moyti lenyi jeddi, o hokki be ndi, be ndona

²⁰ ko watta duubi keme nay e woygu (450). Illa duubi keme nay e woygu diin faa wara he jamaanu annabi Samuwiila, Alla hokki be hiitotoobe gom.

²¹ Maamiraabe meeden eeli mo o hokka dum'en laamiido. O hokki be Sawulu bii-Kis jippotoodo he Benyamin, mari be duubi lasooji didi.

²² Wakkati Alla teeti laamu Sawulu, o subii Daawda laamoo be. O haali dow Daawda, o wi'i:Mi hi'i ko Daawda bii-Yesa, gorko non pottando berne am, gadoowo muuyde am fuu.

²³ Nder jippotoobe he Daawda lisa yuwi. Kanko duu Alla wadi Kisinoowo Isra'ilankoobe hano no o wi'irnoo dum nii.

²⁴ Fadde lisa warde, Yahaaya gadoowo batisma watti daane he himbe Isra'el fuu o wi'i, be tuuba, be ngadanee batisma.

²⁵ Wakkati Yahaaya gadoowo batisma timminnoo golle mum, wi'i ko kam hanaa neddo mo be ndoomi garki mum oon. Gada mum neddo oon warta, kam fotaay duu baa fiirtude boggi pade makko.

²⁶ Banndiraabe, onon jippotoobe he Ibrahim he huloobe Alla, enen habaru kisinam oo lildanaa.

²⁷ Himbe Ursaliima he mawbe mum'en annditaay moy woni lisa. Wakkati be kiitotonoo lisa, be kumni haalaaji annabiibe di be njanngata nyalaane fowteteene fuu.

²⁸ Baa nii ko be kebaayno feloore fuu he makko, be eeli Pilaatus wada o waree.

²⁹ Wakkati be kumnunoo ko dewte kaalunoo dow lisa, o jippinaa dow leggal bardugal, o moobaa.

³⁰ Amma Alla ummintinii mo.

³¹ O wadi balde omo wanngana wondunoobe he makko illa Galili faa wara Ursaliima, laatiibe seedantoobe mo hannden yeeso himbe.

³² Minen he ko'e amin, miden kaalana on dow Habaru lobbo oo, mo Alla fodaninoo maamiraabe meeden.

³³ Wakkati Alla ummintinnoo lisa, o humni fodoore ndee ngam meeden en fuu, enen jippotoobe he mabbe. Ngam no winndaa nder Jabuura suura didi: Aan woni Biyam, baawo hannden miin woni Bammaa.

³⁴ Kaden duu, Alla wi'iino kam no ummintinan mo, kam accataa banndu makko nyola. Nii woni no o haaliri dum: Mi hokkan on barke ceniide, barke goongaaje de podaniimi Daawda.

³⁵ Ngam majjum wadi Daawda wi'i nder aayaare Jabuura gom: —A accataa ceniido maa nyola nder annyeere.

³⁶ Daawda gollani Alla, maayi, moobaa hadde annyeeje maamiraabe mum. Banndu makko nyoli,

³⁷ amma mo Alla ummintini oon kay, banndu mum nyolaay.

³⁸⁻³⁹ Banndiraabe, paamee ko dow filla moytol hakkeeji daliila lisa min mbaajii on. Neddo fuu goondini mo no soptinte he maccangaaku hakke, ngu Tawreeta waawaay soptinde on he mum.

⁴⁰ Kakkilee to ko winndaa nder dewte annabiibe dum wadu he moodon:

⁴¹ Kettinee onon yawiibe Alla,

dum laatanto on haayne, kalkon ! Ngam mi wadan gollal nder mbuurnam moodon, ngal baa nde goddo fillanii on, on njabataa.

⁴² Wakkati Pol e Barnabas mburtii waajordu nduun, jama'aare ndeen eeli be, be ngarta nyalaane fowteteene waroore, be mbaajoo ir waaju oo.

⁴³ Gada cankitaaki hawriine ndeen, Yahudankoobe dubbe e tuubube gom, njabi diina Yahudankoobe, tokki Pol e Barnabas. Pol e Barnabas njewtani be, cemmbindini be ngam be beyda fenzaade he Alla moyfudo.

⁴⁴ Wakkati nyalaane fowteteene ndeen wartunoo, duudal himbe wuro ngoon fuu ngari kettini waaju Pol e Barnabas.

⁴⁵ Wakkati Yahudankoobe been ngi'unoo jama'aare ndeen, haasidaaku naatani be. Be tinni ibe njeddodira he Pol'en, ibe njanca haalaaji Pol.

⁴⁶ Sey caka jama'aare ndeen, Pol e Barnabas acci kulal fuu, mbi'i be: — Waajibi, onon haala Alla kaa haani haalaneede. On calake ka, ngam odon miila ko on kaandaa mbuurnam nduumiidam. Ndenne, min coyfoto to be kanaa Yahudankoobe, min kaalana be ka.

⁴⁷ Ngam kanyum woni ko Joomiraawo wi'i min ngada, wakkati o wi'unoo: Mi subake ma laatodaa jeyngol duuniyaaru, ngaddaa kisinam nder kappa kuula mayru fuu.

⁴⁸ Wakkati be kanaa Yahudankoobe nanunoo haala kaa, be nanii beldum. Be tinni ibe teddina haala Alla. Himbe fuu, be Alla fodi laatoo goondinbe nyannde mum, ngoondini.

⁴⁹ Haala Joomiraawo sankitii nder leydi ndiin fuu.

⁵⁰ Yahudankoobe uppi rewbe e worbe, haaloobe nanee nder wuro ngoon tokkuge diina mabbe, ngam be torra Pol e Barnabas. Be ndiiwi Pol e Barnabas nder leydi ndiin.

⁵¹ Wakkati Pol e Barnabas ndillannoo, be piddi sollaare koyde mabbe dow wuro ngoon, be pa'i Ikoniyum.

⁵² Aahiibe wonbe Antiyokiya Pisidiya keewi beldum berne e Ruuhu Ceniido.

Golle Lilaabe 14

Pol e Barnabas nder Ikoniyum

¹ Nder Ikoniyum Pol e Barnabas naati nder waajordu Yahudankoobe mbaajii. Waaju mabbe oo nafi sanne faa Yahudankoobe he be kanaa Yahudankoobe heewbe ngoondini.

² Amma Yahudankoobe horiibe be ngoondinaay ngatti miilooji bondi nder berde be kanaa Yahudankoobe ngam be mbanya banndiraabe mabbe goondinbe.

³ Amma dum fuu wadaay Pol'en ndilla, be booyi Ikoniyum, ibe mbaajoro cuusal haala Joomiraawo moyuka. Ibe kooli Joomiraawo, omo hokka be baawde wadude alamaaji e kujje kaaydiniide. Omo holla be duu ko goonga nii be ngoni ibe mbaajoo.

⁴ Nder hubere ndeen himbe cenndi, wobbe no ngada Yahudankoobe been, wobbe duu no tokki lilaabe been.

⁵ Yahudankoobe, be kanaa Yahudankoobe e mawbe mum'en, fuu ciryii torrude Pol e Barnabas, be padda be kaaye, be mbara.

⁶ Wakkati Pol e Barnabas paamunoo dum, be ndoggi be pa'i ci'e Listira e Derbe nder leydi Likoniya e gure piiliide dum.

⁷ Be mbaajii Habaru lobbo oon.

Pol he Barnabas nder hubere Listira

⁸ Nder Listira no woodunoo gorko bonngiido illa nder cukaaku mum. O yaabaay koynal baa nde worre, o dilla.

⁹ Nyannde gom o wari, o joodii, omo hettini ko Pol woni no wi'a. Pol yetti gite daari mo faa woodi, sey hi'i ko goondinol gorko oo no waawi wada o nyawta.

¹⁰ Pol toowni daane wi'i mo: —Umma, dara dow koyde maa ! Sey gorko oon garbisi, darii, no yaha.

¹¹ Wakkati jama'aare hi'unoo dum be kuubi ibe mbi'a nder likoniyanchoore: — Deweteebe gom njippi, mbayliti, laatii tagaabe ngari to amin !

¹² Nden be noddiri Barnabas « Jewus », Pol duu « Hermes », ngam kanko Pol woni burdo haalude.

¹³ Suudu rewirde Jewus no tawa dammbugal hubeere ndeen. Cakkanoowo tooruure inndiraane Jewus oon wari, waddi ga'i pediraadī pinni. O darni dī dammbule mayru. Omo hidī, kanko he jama'aare ndeen, ngadana Pol e Barnabas sadakaaji hano no be ngadiranta deweteebe mabbe.

¹⁴ Wakkati Barnabas e Pol nanunoo dūm, be cerki kolte mabbe, ngam hollude mettal berde mabbe. Be ndoggi, be naatowi nder jama'aare ndeen,

¹⁵ ibe mbi'a: —Dume ngatton huune ndee fuu ? Min tagaabe hano moodon. Min ngaraana waajaade oon dow Habaru lobbo, mboppon filla dewol tooruue de ngalanaa oon fuu nafakka gom. Kuybiton har Alla Duumiido, tagudo dow e ley, tagudo diyeele e ko tawa nder gootel majji fuu.

¹⁶ Nder jamanuuji bittiidī, o acci neddo fuu tokki ko weli dūm.

¹⁷ Amma dūm fuu hadaay mo wannginde moyē makko nder ko o wadata fuu. Kanko jippinanta on dunngu mbarkinaangu. Omo nyamna on faa kaaron, omo welna berde moodon.

¹⁸ Da cat he walaa hawli Barnabas e Pol kebii kadī jama'aare ndeen hirsande be sadakaaji diin.

¹⁹ Yahudankoobe gom ngari, yūwi Antiyokiya he Ikoniyum. Be poodī hakkillooji himbe been faa be mbaawi dūm'en. Nden be murtini jama'aare ndeen, nde tinni inde faddira Pol kaaye. Wakkati jama'aare ndeen miili o maayi, nden o daasaa, o yaaraa gada wuro.

²⁰ Wakkati aahiiibe been kawrunoo dow makko, o ummii, o naati nder hubeere ndeen. Be mbaali toon faa weeti, nden kanko e Barnabas pa'i Derbe.

Coyitaaki Pol e Barnabas nder Antiyokiya leydi Siriya

²¹ Pol e Barnabas mbaajake Habaru lobbo nder Derbe. Himbe heewbe laatii aahiiibe lisa. Gada be mbaajake nder Derbe, be padditi dow koyde mabbe. Be njehi Listira, Ikoniyum, he Antiyokiya.

²² Pol e Barnabas cembindini berde goondinbe, ngam be tittinkinoo nder goondinol mabbe, ibe mbi'a be: —Nde haana en tampu non faa noy walaa, en naatata nder Laamu Alla.

²³ Hawriine goondinbe fuu, be cubani dūm ardiibe mum. Be cuumi, be ndu'i, be kalfini ardiibe been Joomiraawo mo be ngoondini.

²⁴ Dow laawol mabbe be panti nder Pisidiya, be ngari leydi Pamfiliya.

²⁵ Be mbaajii nder wuro Perga, nden be njippowi nder Ataliya.

²⁶ Toon be naati laana ndiyam, be pa'i Antiyokiya Siriya. Nder Siriya, moyēre Alla eelaa wondaa he mabbe ngam golle dē be ngayni dēen.

²⁷ Wakkati be ngartunoo, be kawri goondinbe been fuu, be kaalani dum'en huune fuu ko Alla wadi he mabbe, he no o fiirtirani be kanaa Yahudankoobe laawol goondinde.

²⁸ Be njoddi he aahiibe wonbe Antiyokiya been faa booyi.

Golle Lilaabe 15

Hawiine wadaane Ursaliima

¹ Himbe gom yuwi Yahudiya ngari Antiyokiya Siriya, no mbaajoo goondinbe no mbi'a: —Neddo fuu, mo juulnaaka hano no Muusa haaliri dum, hebataa kisinam.

² Pol e Barnabas poododiri sanne he mabbe dow ko be mbi'i nder waaju oo. Sey dum wadi Pol, Barnabas e goondinbe Antiyokiya gom ummoo, njeha Ursaliima to lilaabe beeto e ardiibe kawriide goondinbe ngam kebowa hoore haala kaa.

³ Hawriine goondinbe Antiyokiya hokki be joobaari keyuni, nden be ndilli. Pol, Barnabas e wondunoobe he mabbe nder jahaangal ngaal, pedditi leyde Finisi e Samariya. Ibe njaha, ibe pillanoo goondinbe tawaabe nder nokkuje deen, no be kanaa Yahudankoobe tuubiri, tokki Joomiraawo. Haala kaa weli goondinbe been fuu.

⁴ Wakkati be njottinoo nder Ursaliima, hawiine goondinbe Ursaliima, lilaabe been he ardiibe kawriide goondinbe tabbitii be. Pol'en pillanii be huune fuu ko kam'en ngadi nder baawde de Alla hokki dum'en.

⁵ Amma Fariisa'en goondinbe gom ummii, mbi'i: —Tilay sey nii be kanaa Yahudankoobe njulnee, tilsinee tokka Tawreeta.

⁶ Lilaabe been e ardiibe kawriide goondinbe been njoodii, ndaari haala kaan ngam hiitude hoore makka.

⁷ Be neebi, ibe caawodira faa booyi. Nden Simon Piyer ummii, wi'i be: — Banndiraabe, odon anndi ko Alla subii kam illa ko booyi mi waajoo Habaru lobbo hakkune be kanaa Yahudankoobe, ngam be tuuba, be ngoondina.

⁸ Wakkati Alla anndudo berne bii-aadama hokkunoo be Ruuhu Ceniido hano no o hokkirnoo en mo, o holli ko kam jabi tuubu mabbe.

⁹ Walaa fuu ko o senndiri en he mabbe. O lamni berde mabbe ngam be tuubii, be ngoondini.

¹⁰ Joonin, ko wadi odon ngidi sii'aade haala Alla ? Odon tefa njowon donngal dow aahiibe makko, donngal ngal enen he maamiraabe meeden en fuu en mbaawaay ronndaade.

¹¹ Enen he mabbe, en fuu en ngoondini ko ngam sabbu moyyere lisa Joomiraawo wadi kebuden kisinam.

¹² Hawriine ndeen fuu wadi siw. Be kettini Pol e Barnabas no pillo no Alla hokkiri dūm'en baawde wadude kaayde e alamaaji dūddi hakkune be kanaa Yahudankoobe.

¹³ Wakkati be ngaynunoo haala mabbe, Yakuuba wi'i: —Kettinee banndiraabe ! Kettinanee kam !

¹⁴ Simon Piyer haalani en ko illa arannde no Alla holliri be kanaa Yahudankoobe hidde mum, har cubaaki himbe ngadaaki hakkune mabbe ngam be laatoo himbe mum.

¹⁵ Haalaaji annabiibe duu njardake dow majjum, ngam har kunndule mabbe Joomiraawo wi'i:

¹⁶ Mi wartan, gada mum, mi nyibitoo suudu Daawda saamunu nduun. Mi fonndita ko boni fuu nder mayru, mi darna ndu,

¹⁷⁻¹⁸ ngam horiibe fuu tefa kam, lenyol fuu ngool noddumi laatoo halal am.

Dum woni ko Joomiraawo anndindo ko kujje dee fuu ngadan illa fil'ajal, wi'i.

¹⁹ —Ngam majjum wadi, miin kay ko ngi'umi woni to en tinnan be kanaa Yahudankoobe tuubube tokki Alla.

²⁰ Amma mbinndanen be ko be kaanaa nyaamude tewu ngu laabaa, tewu cakkanaangu tooruuje. Be paddo ko'e mabbe he jeenu he golle jaayde he ko nanndi he mum, to be nyaamu ko saadi, to be nyaamu yiyyam.

²¹ Ngam illa ko booyi Tawreeta no waajee nder gure fuu, no jannginee nder baajordi nyalaane fowteteene fuu.

Derol binndaangol ngam be kanaa Yahudankoobe

²² Lilaabe been, ardiibe kawiide goondinbe lisa he goondinbe been fuu narii, cubi hakkune mum'en goondinbe dowtiranbe Pol e Barnabas Antiyokiya Siriya. Nder subaabe been no tawa hooreebe dido, Yahuuda inndirteedo Barsabas e Silas.

²³ Be kokkaa derol ngool. Nder maggol be mbinndi, be mbi'i: —Minen, lilaabe e ardiibe kawiide goondinbe lisa, gonde nder Ursaliima miden canna on, onon be kanaa Yahudankoobe goondinbe lisa tawaabe nder Antiyokiya, Siriya e leydi Silisi fuu.

²⁴ Min nani ko himbe gom yuwi nder wurooji amin ngari culnani on. Be ummini hakkilooji moodon, baa ko min kokkaay be laawol be ngara be kaalana on iri haalaaji dii.

²⁵ Ngam majjum wadi min kawri, min ngadi daane worre, min adi worbe dido bee, be dowtira Barnabas e Pol higiraabe amin horsube,

²⁶ connube yonkiji mum'en ngam sabbu lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

²⁷ Min lili Yahuuda e Silas he moodon ngam be njanngana on ko winndaa nder derol ngool.

²⁸ Ruuhu Ceniido hawri he amin, min potti dow ko haana ndekedon donngal fuu ngal tawaaka nder tilsinooje bi'ude:

²⁹ To nyaamee tewu cakkanaangu tooruuje, to nyaamee yiiyam, to nyaamee ko saadi, paddee ko'e moodon he jeenu he golle jaayde ko nanndi he mum. Nde nii on mboddake kujje dee, too, on ngadi ko woodi. Jam wonda he moodon.

³⁰ Nden dum waynodiri he worbe been, be tokki Pol'en be pa'i Antiyokiya. Wakkati be njottinoo Antiyokiya, be kawri goondinbe wuro ngoon fuu. Be linnyi be derol ngool.

³¹ Wakkati be njanngana ngol, be nani beldum maggol ngam ngol semmbindini be sanne.

³² Yahuuda e Silas, be annabiibe duu. Be mbaajii goondinbe been sanne ngam semmbindinde be nder goondinol mabbe.

³³ Be ngaddi he mabbe balde. Nden nyannde gom dum waynodiri he mabbe, be koota jam.

[³⁴ Amma Silas kay ndillaay.]

³⁵ Pol e Barnabas duu njoodii toon. Kambe he himbe heewbe gom, njanngini, mbaajii haala Joomiraawo.

Jahaangal Pol didabal

(15.36–18.22)

Ceedol Pol e Barnabas

³⁶ Balde sedda gada waaju mabbe, nyannde gom Pol ummii, wi'i Barnabas: — En tuntowoo nokkuuje de mbaajiden ngi'en no banndiraabe meeden ngontiri.

³⁷ Barnabas hidino Yahaaya inndirteedo Markus tokka dum'en yaha.

³⁸ Amma Pol jabaay ngam wakkati be ngonnoo Pamfiliya, Markus dilli acci be. Illa ndeen o yeeyitaaki dowtirde be kaden nder jahaale mabbe.

³⁹ Pol e Barnabas njeddodiri sanne, amma be potaay faa be ceedi. Barnabas adi Markus, be naati laana ndiyam, be ponndi duune Kipurus.

⁴⁰ Pol duu adi Silas. Goondinbe wuro ngoon eeli moyyere Joomiraawo wonda he mabbe, nden be ndilli.

⁴¹ Be pa'i leyde Siriya e Silisi. Ibe njaha, ibe cemmbindina kawriide goondinbe.

Golle Lilaabe 16

Naatol Timote nder jahaale Pol e Silas

¹ Jahaangal Pol e Silas yaari be gure Derbe e Listira. Nder Listira no tawa aahijjo lisa gom, mo innum no Yahudanke tuubudo goondini lisa, bammum duu no Gerekanke. Gorko oo no wi'ee Timote.

² Goondinbe wonbe nder Listira e Ikoniyum fuu no mana mo sanne.

³ Pol no hidj jahdal makko. O juulni mo ngam Yahudankoobe tawaabe nder leydi ndiin fuu no anndi ko baabiiko no Gerekanke.

⁴ Nder ci'e fuu de be panti, ibe kaalana goondinbe majje laabi adaadi nder hawriine wadaane Ursaliima caka ardiibe goondinbe he lilaabe been. Ibe mbi'a be, be tokka laabi diin.

⁵ Kawriide goondinbe ci'e deen no beydoo wakkati fuu, goondinbe majje duu no beyda semmbididde nder goondinol mum'en.

Noddol Pol nder Makedoniya

⁶ Wakkati Ruuhu Ceniido hadunoo Pol'en waajaade Habaru lobbo nder leydi Asiya, be tokki nder leyde Firigiya e Galatiya be ngari leydi Misiya.

⁷ Wakkati be ngarnoo he keerol Misiya, be kosi yahde leydi Bitiniya. Amma Ruuhu lisa, Ruuhu Ceniido, faddi be.

⁸ Nden be tokki nder Misiya be ngari Torowas.

⁹ Nder jemma mum, Pol hoydi. O hi'i Makedoniyanke gom no eela mo, no wi'a: —War nder Makedoniya, paabodaa min !

¹⁰ Wakkati Pol wadunoo koydol ngool, law law min he Pol'en min tefi yahde Makedoniya, ngam min tabbintini ko Alla noddi min, min mbaajoo Habaru lobbo toon.

Pol nder wuro Filipi

¹¹ Nyannde gom min ummii Torowas, min naati laana ndiyam, min ponndi duune Samotaras. Min mbaali, jaangoore mum min pa'i Neyapolis.

¹² Min ummii Neyapolis, min ponndi Filipi, hubeere Makedoniya mawne nde leydi Rooma ndawranta. Min ngadi mbalkoy nder mayre.

¹³ Nyalaane fowteteene gom min mburtii hubeere ndeen, min njehi daane maayo. Ngam miden miila min ngiitannoo du'orde Yahudankoobe toon. Min njoodii daane maggo, min kaaldi he rewbe kawrube toon gom.

¹⁴ Nder mabbe no tawa debbo gom, bi'eteedo Lidiya, debbo kuloowo Alla, yuwdo hubeere Tiyatira wari no sonna gude bodeeje, gude caadiide. Omo joodii, omo hettini waaju amin, sey Joomiraawo omti berne makko heba o goondina ko Pol woni no waajoo.

¹⁵ Kanko e koreeji makko fuu ngadana batisma. Gada mum, o eeli min, o wi'i: —Nde nii on njabi ko mi goondini Joomiraawo, naatee nder baade am, mbeeranom kam. O tinnani min faa min njabi.

Uddol Pol e Silas nder Filipi

¹⁶ Nyannde gom wakkati min njehannoo to himbe kawrata ngada du'aa'u, min potti kordo gom mo ginnaaru bondu gom woni gada mum. Ngam mayru, debbo oo no anndi ko wadoyta jaajo. Rimbe makko no naforoo mo, no tefa ceede.

¹⁷ O tokki min, min e Pol, o tinni omo huuba, omo wi'a: —Himbe bee, be gollanoobe Alla Toowdo non. Laawol kisinam be ngoni ibe mbaajoo.

¹⁸ Debbo oo wadi balde no haala haala kaa. Haala ka heyi Pol, sey Pol wonyiti wi'i ginnaaru nduun: —Nder innde lisa Almasiihu yuwu gada makko ! Wakkati mum da ndu yuwi gada debbo oon.

¹⁹ Wakkati joomiraabe makko been ngi'unoo ko laawol njawdi mum'en hanti, be nanngi Pol e Silas, be njari yeeso mawbe hubeere ndeen.

²⁰ Be ngaddi be yeeso hiitotoobe, be mbi'i: —Yahudankoobe, worbe bee, no don no ngatta fitina nder hubeere meeden.

²¹ Be ngalaana ibe mbaajoo finaa-tawaaji karmudi to meeden, enen bibbe leydi Rooma.

²² Wakkati mum da jama'aare ummodi he mabbe. Hiitotoobe been ngadi kolte mabbe ittaa, be boccaa,

²³ be uddaa. Nden be mbi'i doomoowo kasu oon, dooma be faa wooda.

²⁴ Wakkati be kokkunoo mo tilisinoore ndee, o watti be faa nder yeesooru kasu oon. O tummbi koyde mabbe caka lekko tedduko gom, o habbiri callali faa tiidi.

²⁵ Caka jemma, Pol e Silas no du'oo, no njimana Alla. Kasunkoobe gom duu no kettinanii be.

²⁶ Huune fuu nanaaka, sey leydi dimmbii sanne, faa joyfinirde kasu deen njinngi. Wakkati mum da dammbule kasu deen fuu omtii, callali di kasunkoobe been kabbiraa, fuu kabbitii.

²⁷ Wakkati doomoowo oon finunoo, o hi'i dammbule kasu deen fuu no omtii. O miili kasunkoobe been fuu ndoggi, ndilli. Sey o sorti takubaahi faa o wara hoore makko.

²⁸ Nden Pol huubi he makko, wi'i mo: —To nawnu hoore maa ! Min fuu miden don.

²⁹ Wakkati o nanunoo daane ndeen, sey o wi'i, o hokkee yeynirngal. O doggi, o naati nder cuurel to Pol e Silas ngoni. O hofi yeeso Pol e Silas, omo weda kak kak.

³⁰ O wurtini be, nden o yami be, o wi'i: —Moodibbe ! Noy ngadanmi ko mi hisaa ?

³¹ Nden be njaabii mo, be mbi'i: —Goondin lisa Joomiraawo, aan he koreeji maa, on fuu, on kisintee.

³²⁻³³ Nder jemma mum, o wurtini be, o looti putte mabbe. Be mbaajii mo, kanko he koreeji makko fuu, be ngadani be batisma.

³⁴ Nden o yaari Pol e Silas, nder suudu makko, o hokki be nyaamdu. Kanko e koreeji makko fuu nani beldum ngam be ngoondini Alla.

³⁵ Waali weeti, hiitotoobe been lili soogeeji kaalana doomoowo kasu oon, mbi'i Pol e Silas njoofee.

³⁶ Nden doomoowo oon wari wi'i Pol: —Hiitotoobe been njoofi on. Jooni odon mbaawi mburtii, njehhee he jam.

³⁷ Amma Pol fiirti hunnduko, wi'i: —Be ngadi min bocca caka jama'aare, min kiitanaaka, nden be uddi min nder kasu. Minen duu min bibbe leydi Rooma non. Be nannii min nder kasu, joonin be mburtinan min nder cuccukka naa? Dum wadataako sam. Tilay kambe he ko'e mabbe, be ngara be mburtina min!

³⁸ Nden lilaabe been pillanowi dum hiitotoobe been. Wakkati be nanunoo ko Pol e Silas no bibbe leydi Rooma, be kuli.

³⁹ Be njehi, be tuubonowi Pol'en. Be njoofi be, amma be eeli be, be ndilla nder hubeere ndeen.

⁴⁰ Wakkati be njoofunoo be, Pol e Silas njehi wuro Lidiya, be kawri goondinbe hubeere ndeen fuu, be cemmbindini be, nden be ndilli.

Golle Lilaabe 17

Waaju Pol e Silas nder Tesalonika

¹ Pol e Silas ummii Filipi, tokkiri Amifipolis e Apolloni ngari nder Tesalonika, to Yahudankoobe ngoodunoo waajordu.

² Pol naati hano no woowrunoo nder waajordu Tesalonika. Nyalaade powteteede tati, o naati, omo haalda he himbe tawaabe nder mayru dow Dewtere Seniine.

³ Omo famtina be, omo holla be duu ko Dewtere Seniine wi'i no haani Almasihu oon torree, nden o ummintinee. Omo wi'a be ko lisa oo woni Almasihu oon.

⁴ Nder mabbe, wobbe ngoondini tokki Pol e Silas. Gerekankoobe heewbe huloobe Alla, he rewbe heewbe haaloobe nanee, tokki be.

⁵ Dum monnini Yahudankoobe be ngoondinaay been. Be kawri himbe be limaaka no goddum nder leydi ndiin, ummina fitina nokku fuu nder hubeere ndeen. Himbe bee, njehi wuro Yason, be tefi Pol e Silas faa be njaara be yeeso mawbe hubeere ndeen.

⁶ Amma be ngiitaay be. Nden be nanngi Yason, he banndiraabe mum gom, be njaari yeeso hiitotoobe been. Ibe kuuba, ibe mbi'a: —Himbe bee, umminii hakkillooji duuniyaaru fuu, hannden kambe nii wuro meeden.

⁷ Yason weerni be wuro mum ! Ibe ngada kujje de njahdataa he laabi laamorde meeden. Ngam ibe mbi'a ko no woodi laamiido gom bi'eteedo lisa ko hanaa laamiido meeden.

⁸ Haalaaji kaalaadi dii ummini hakkillo hiitotoobe been, he wonbe nder hubeere ndeen.

⁹ Yason he nanngidaabe he mum been ngadaa njobi, nden ko be njoofaa.

Waaju Pol e Silas nder Bereya

¹⁰ Wakkati jenngunoo, goondinbe gom mballi Pol e Silas mburtii Tesalonika, pa'i Bereya. Wakkati be njottinoo Bereya, be naati waajordu Yahudankoobe gom.

¹¹ Yahudankoobe Bereya no buri Yahudankoobe Tesalonika jikku ngasungu. Be njabbori haala kaan juude diddidi. Wakkati fuu ibe njannga dewtere Alla ngam faamude se haalaaji Pol he ko dewtere Alla wi'i no njahda.

¹² Heewbe nder mabbe ngoondini Alla. Nder Gerekankoobe duu worbe dubbe, he rewbe heewbe haaloobe nanee, fuu ngoondini.

¹³ Wakkati Yahudankoobe Tesalonika been nanunoo ko Pol waajake haala Alla nder Bereya, be ummii Tesalonika be ngari Bereya. Be kubbi hiite hakkune himbe, be uppi be ngam be murta.

¹⁴ Wakkati mum da, goondinbe Bereya adi Pol njaari daane maayo, ngam o acca wuro ngoon. Amma Silas e Timote kay, njoodii.

¹⁵ Pol e dowtirbe dum, naati laana ndiyam ngari Ateena. Nden o lili be, be mbi'a Silas e Timote jaawdo law law ngara tawa mo Ateena.

Waaju Pol nder hubeere Ateena

¹⁶ Wakkati Pol doomannoo Silas e Timote nder hubeere Ateena, berne makko nyawi sanne ngam hubeere ndeen no heewi tooruuje.

¹⁷ Nder waajordu Ateena, omo yewtida he Yahudankoobe, he be kanaa Yahudankoobe kuloobe Alla. Wakkatiji gom omo haalda he himbe nder hiirirde.

¹⁸ Nder Ateena jom'en annde luggididde gom wi'eteebe Epikuri'en he Sitoyko'en kaaldi he makko. Wakkati be nanannoo Pol no waajoo dow lisa e ummitaaki mum, nder mabbe wobbe no mbi'a: —Dume olkoowo oo woni no wi'a ? Wobbe duu no mbi'a: —Idum nanndi filla diina leyde gom.

¹⁹ Be adi mo be njaari nokkuure wi'eteene Areyopagus , be yami mo be mbi'i: —Ada waawi famtinde min maana jannginoje kese dee, de ngondaa ada janngina ?

²⁰ Ngam ada haala dow ko min anndaa e ko min meedaay nanude abada. Miđen ngidi min paama maana majje.

²¹ Ngam bibbe wuro he hobbe tawaabe nder Ateena fuu no njewta naa no kettinoo haalaaji kesi dii.

²² Sey Pol ummii darii caka hawriine Areyopagus, wi'i: —Jama'aare, himbe Ateena, mi hi'i ko diina no nder berde moodon sanne.

²³ Ngam wakkati piiliimi hubeere moodon, mi hi'i kujje de ndewoton, mi hi'i duu no winndaa dow sakkirde moodon gom: « Sakkirde deweteedo mo anndaaka. » Too miin, mi wari haalande on filla mo ndewoton baa nde tawaama on anndaa mo.

²⁴ Alla tagudo duuniyaaru, he ko woni nder mayru fuu, kam woni jom dow e ley. O walaa nder juulirde mawde nyibiraade juude bibbe aadama.

²⁵ Walaa fuu ko neddo waawi wallirde mo o wuura, ngam walaa ko njaccani mo. Kanko woni kokkudo neddo mbuurnam, foofaango he ko hoddi.

²⁶ He neddo gooto o itti lenyi duddi, di mbuura nokku fuu dow leydi. O diidi keeri caka leyde, o wadi wakkati fuu he wakkaade mum.

²⁷ Alla wadaana kujje dee fuu ngam himbe tefa mo. Tawte be memmemtan faa be ngiitowa mo, baa ko o woddaaki neddo meeden fuu.

²⁸ Ngam baawdo haala gom wi'i: « Kanko wadi eden mbuura, eden ndilla, yonki duu no nder meeden. » Waawbe haala nder moodon gom duu, goonga non mbi'i: « Enen duu, to makko yuwden. »

²⁹ Ndenne, nde nii enen duu to makko yuwden, en kaana nanndinde mo he goddum miilaadum wadraa kañje naa cardi naa golle juude bibbe aadama.

³⁰ Alla nanngirtaa himbe wakkati be ngonnoo nder majjere. Amma joonin, o wi'i neddo to tawaa fuu tuuba.

³¹ Ngam o itti nyalaane nde o hiitotoo duuniyaaru nduu he dartinaaku. O subake kiitotoodo oon. Wakkati o ummintinnoo neddo mo o subii oo, o holli goonga e goonga ko neddo oo woni kiitotoodo oon.

³² Wakkati Gerekankoobe been nanunoo ko Alla no waawi ummintina maaybe, nder mabbe wobbe no njaltinoo Pol, wobbe duu no mbi'a: — Nyanne gom min kettinto haala maa.

³³ Nden Pol dilli to mabbe.

³⁴ Nder Gerekankoobe been wobbe njabi tokki Pol, laatii goondinbe. Nder jabube tokki been, no tawa Diyonisiyus jeyaado nder hawriine Areyopagus, debbo gom bi'eteedo Damaris, he himbe gom.

Golle Lilaabe 18

Pol nder hubeere Korintu

¹ Pol ummii Ateena dilli fa'i hubeere Korintu.

² Wakkati o yottinoo Korintu, o fotti Yahudanke Pontus gom bi'eteedo Akilas, he deekum Piriskilla, warbe yuwi Rooma, ngam Kalawdiyus, laamiido Rooma mawdo wi'i Yahudankoobe fuu mburtoo hubeere mum. Pol higodiri he mabbe,

³ joodii, ngollidi he mabbe, ngam be fuu be wadoobe hukumuji.

⁴ Nyalaane fowteteene fuu omo yewtida Yahudankoobe e Gerekankoobe nder waajordu Korintu dow haala Alla. Omo fooda hakkillooji mabbe, omo tefa jaalaade be, be ngoondina lisa.

⁵ Garki Silas e Timote yuwde Makedoniya, hokki Pol laawol wattude semmbe mum fuu he golle waaju, he tabbintinande Yahudankoobe ko lisa woni Almasiihu.

⁶ O waajii be amma be calii. Be njeddodiri he makko, be tinni ibe njenna mo. Nden o ummii, o fiddi kolte makko, o wi'i be: —Juude am he koyde am ngalaa hen ! Se on kalki, onon anndani ko'e mon. Baawo hannden mi wartataa to moodon, to be kanaa Yahudankoobe pa'anmi.

⁷ Pol wurtii waajordu nduun, yehi takkol mayru, wuro mo hanaa Yahudanke gom bi'eteedo Titius Yustus, gorko kuloowo Alla.

⁸ Kirispus, hooreejo waajordu nduun, he koreeji mum fuu, ngoondini Joomiraawo. Himbe Korintu dubbe hettinatiibe Pol, ngoondini, ngadana batisma.

⁹⁻¹⁰ Jemma gom, Joomiraawo wannginani Pol nder koydol, wi'i mo: —Taa hulu, to deyyitin, neddo fuu waawanaama goddum, ngam mido wondi he maada. Tinna waaja, ngam mido woodi himbe heewbe nder hubeere ndee.

¹¹ Pol wadi hitaane he feccere hakkune mabbe, omo waajoo, omo janngina haala Alla.

¹² Nder jamaanu mo Galliyon ardinoo leydi Akaya, Yahudankoobe ngadi habbi-daane dow Pol, be nanngi mo, be njaari yeeso hiitotoobe leydi ndiin.

¹³ Be peli mo, be mbi'i: —Neddo oo no tefa waylita ko'e himbe, be ndewa Alla dow laabi di njahdataa he tilsinooje Tawreeta.

¹⁴ Pol fiirti hunnduko wi'i no yeccoto, sey Galliyon wi'i Yahudankoobe been: —Onon Yahudankoobe, nde nii tawanooma kiite goddum ko dartaaki naa kiite gollal bonngal gom non, nden mi hiitanto on.

¹⁵ Amma jooni ko nii geddi dow filla karfeeje, filla inde he tilsinooje Tawreeta non, dum daarataa kam. Mi waawaa hiitanii on.

¹⁶ O riiwi be nder hiitordu nduun.

¹⁷ Sey be nanngi Sostenes, hooreejo waajordu Korintu, be bocci mo yeeso jama'aare tawaane nder hiitordu nduun. Amma dum fuu wadaay Galliyon wi'a goddum.

Coyitaaki Pol Antiyokiya

¹⁸ Pol wadi balde nder Korintu no wondi he goondinbe been. Nden nyannde gom o waynodiri he mabbe, o naddi Piriskilla he Akilas laana ndiyam, be pa'i Siriya. Nder Kenkereya Pol tokki finaa-tawaa Yahudankoobe, o femmbi hoore makko ngam hunayeere nde o wadannoo Alla.

¹⁹ Wakkati be njottinoo Efeesu, Pol seedi he Piriskilla e Akilas, naatowi nder waajordu gom. O yewtidi Yahudankoobe gom.

²⁰ Yahudankoobe been eeli mo, o wadana be mbalkoy amma o jabaay.

²¹ O wayni be, o wi'i: —Nde Alla jabi nyannde gom mi wartan to moodon. Nden o naati laana ndiyam, o dilli Efeesu,

²² o yottowi Kaysariya. O nyakki Ursaliima, o sanni hawriine goondinbe lisa.

Jahaangal Pol tatabal

(18.23–21.14)

Pol ummii Ursaliima, yehi Antiyokiya.

²³ O wadi balde sedda nder Antiyokiya, nden o dilli. O tokkiri nder Galatiya he Firigiya, omo yaha omo beyda semmbindinde aahiibe been fuu.

Waaju Apolos nder Efeesu e leydi Akaya

²⁴ Yahudanke dimaado Alekasandiire bi'eteedo Apolos, wari Efeesu. Apolos, neddo baawdo haala non, jom anndal manngal dow Dewtere Alla.

²⁵ O janngi laabi tokkol Joomiraawo fuu. Haala Alla no bula nder berne makko. Omo waajoroo goonga e goonga huune fuu ko daarata lisa Almasiihu baa nii ko batisma Yahaaya tan o anndi.

²⁶ O tinni omo waajoroo berne worre. Wakkati Piriskilla e Akilas nanunoo haalaaji makko, be adi mo, be njaari wuro mabbe, be pamtini mo faa woodi laawol tokkol Alla.

²⁷ Wakkati Apolos wadunoo haaju yahde leydi Akaya, banndiraabe makko goondinbe cemmbindini mo, mbinndani aahiibe tawaabe toon been derol ngam be tabbitoo mo no woodiri. O wari Akaya, nder baawde moyfere Alla o nafii sanne goondinbe wonbe Akaya.

²⁸ Ngam waawde haala, omo yedda Yahudankoobe, omo liba be yeeso himbe. Omo tuugo dow haalaaji dewte Ceniide, omo holla himbe ko sikka fuu walaa lisa woni Almasiihu mo Joomiraawo subii.

Golle Lilaabe 19

Waaju Pol nder Efeesu

¹ Wakkati Apolos wonnoo hubeere Korintu nder leydi Akaya, Pol ummii fedditi baamle cakantaraaje deen, wari Efeesu. Nder Efeesu o tawi aahiibe gom,

² o yami be, o wi'i: —On kebiino Ruuhu Ceniido wakkati ngoondinodon naa ? Nden be njaabii mo, be mbi'i: —Min meedaay nanude filla Ruuhu Ceniido.

³ Pol yami be, wi'i kaden: —Ndenne, ir batisma oye ngadanadon ? Be njaabii, be mbi'i: —Ir batisma Yahaaya.

⁴ Pol wi'i be kaden: —Yahaaya no wadana tuubube batisma. Omo wi'a bibbe Isra'el tuuba, goondina garoowo gada mum. Garoowo gada makko oo woni lisa.

⁵ Wakkati be nanunoo haalaaji Pol dii, be ngadanaa batisma dow innde lisa Joomiraawo.

⁶ Nden Pol deki juude dow mabbe. Ruuhu Ceniido jippii dow mabbe, ibe kaala nder demle feere-fereeje, ibe ngada annabaaku.

⁷ Nyannde mum, be Ruuhu Ceniido jippii dow mum'en no ngada worbe sappo he dido.

⁸ Lebbi tati, nyannde fuu Pol no naata nder waajordu Yahudankoobe, omo waajoroo berne worre. Omo haalda he hettinaniibe mo goonga e goonga, omo fooda hakkillooji mabbe, omo famtina be dow filla Laamu Alla.

⁹ Amma tibbe-nyireebe gom no tawa hakkune aahiibe been, be calii goondinde, be tinni ibe njaltinoo laawol lisa Almasiihu yeeso jama'aare ndeen. Nden Pol dilli accani be nokkuure ndeen. O dillidi he goondinbe jabube tokki lisa been. Omo janngina be nyannde fuu nder janngirde Tiranus.

¹⁰ Duubi didi omo waajoo faa Yahudanke he mo hanaa Yahudanke leydi Asiya fuu nani haala Joomiraawo.

Bibbe Sikewas

¹¹ Alla wadi kaayde dudde har juude Pol.

¹² Baa tekkere naa koltal meemungal banndu Pol no adee yaaree, yowee dow nyawbe, be nyawta. Woodunoobe ginnaaji, ginnaaji diin no njippo, no takkitoo be.

¹³ Nder Yahudankoobe, wobbe no piiloo nokku warde nokku ibe ngollira innde lisa. Ibe ndiiwa ginnaaji bondi dow nyawbe, ibe mbi'a: —Nder barke innde lisa, mo Pol waajotoo haala mum, njippee, takkitee neddo oo !

¹⁴ Mawdo cakkanoobe Alla gom, Yahudanke bi'eteedo Sikewas, bibbe mum worbe jeddo no nder wadoobe ir golle dee.

¹⁵ Nyannde gom, ginnaaru gom jaabii be, wi'i: —Mido anndi lisa, Pol duu mido anndi dum. Amma onon, on moy'en ?

¹⁶ Huune fuu hi'aaka, sey mo ginnaaru nduun woni dow mum oon hippii be, tirfi be semmbe semmbe faa jaali be. O torri be faa be ndoggi, be mburtii suudu nduun balli boli, balli mabbe fuu no barmande.

¹⁷ Joodiibe Efeesu fuu, Yahudanke he mo hanaa Yahudanke, nani ko wadi. Kulkulal manngal nanngi be, be fuu, be tinni ibe teddina innde lisa Joomiraawo.

¹⁸ Fuddube goondinde been ngari, no town daane no kaala gacce de ngadunoo.

¹⁹ Jom'en dobo-dobooji heewbe botti dewte mum'en, mbuli yeeso himbe fuu. Dimma ceede dewte bualaade deen, no ngada tammaaje cardi ujunaaji woygu.

²⁰ Nii wadi ko haala Joomiraawo sankitii, kaa beydi semmbe har baawde makko.

Fitina gaddo nder Efeesu

²¹ Gada fii bibbe Sikewas, Pol anniyi tokkira Makedoniya e Akaya, nden wara Ursaliima. O wi'i duu: —Nde nii mi yottake Ursaliima, tilay mi yaha Rooma.

²² Sey o lili Timote e Erastus, gollidoobe he makko gom nder Makedoniya, kanko duu, o joodii Asiya balde sedda.

²³ Gada dilludu Timote e Erastus, Pol tinni no janngina nder hubeere ndeen. Nyannde gom, ngam sabbu laawol lisa Almasiihu ngol Pol woni no janngina, fitina mawdo gom ummii nder Efeesu.

²⁴ Bahillo ciwoowo cardi gom bi'eteedo Demetirus no siiwa cuuroy cardi nanndukoy he suudu to Artemis, tooruure mabbe rewetee. Golle dee no ngaddana mo ceede sanne, kanko he siwoobe been fuu.

²⁵ Nyannde gom, o hawri gollidoobe he makko, he wadoobe ir golle dee, o wi'i be: —Banndiraabe, odon anndi ko nder golle dee, kebal meeden tawa.

²⁶ Odon ngi'a, odon nana ko woni no wada. Pol wi'i himbe heewbe ko tooruue dee, de ngonden eden ngada kanaa goonga. Hanaa nder Efeesu do tan o wi'i dum, amma nder leydi Asiya fuu. Himbe heewbe njabi haala makko. O wi'i

duu ko kuppe deweteede, moyfiniraade juude bibbe aadama kanaa ko neddo rewata.

²⁷ Nde nii dum soyfuraaki gada fuu, too dum biisan en. Himbe tottitittoo Artemis tooruure teddinaane, nde leydi Asiya e duuniyaaru fuu rewi. Be mboppa suudu dewal mayre.

²⁸ Haalaaji Demetirus dii uppi wahilbe been fuu. Be tinni ibe kuuba, ibe mbi'a: —Artemis nder Efeesu, deweteedo mawdo non ! Artemis nder Efeesu, deweteedo mawdo non !

²⁹ Fitina oo sankitii nder hubeere ndeen fuu. Be nanngi yahdiraabe Pol, Gayus e Aristarkus bibbe leydi Makedoniya, be pa'idi be huirirde Efeesu.

³⁰ Pol hidjino haalda he jama'aare ndeen amma aahiibe been kadi mo.

³¹ Golloobe mawbe wonbe leydi Asiya, laatiibe higiraabe makko ngadii baa lilaado wi'a mo to o fantu huirirde ndeen.

³² Jama'aare ndeen njibi, wobbe no kuuba no mbi'a dum, wobbe duu ko kuubata no mbi'a no feere, faa ko heewi anndaa ko waddi dum'en. Na'i nii ndiggi gada be'i.

³³ Nder jama'aare ndeen, wobbe njehi kaalanowi Skandaaru, gorko mo Yahudankoobe ardini. Skandaaru banti junngo ngam wi'ude kam no hidj haalda he jama'aare ndeen.

³⁴ Amma wakkati jama'aare ndeen faamunoo ko kanko he hoore makko o Yahudanke, be tinni ibe kuuba faa dum wadi jamde didi ibe pota, ibe mbi'a: —Artemis nder Efeesu, deweteedo mawdo non !

³⁵ Nden hunnduko ardiido hubeere ndeen hebi deyfini be, wi'i: —Bii-Efeesu walaa mo anndaa, ko Efeesu woni hijorde dwoobe Artemis, deweteedo mawdo. Hayre makko yuwne dow nder Efeesu woni. Neddo fuu duu no anndani dum.

³⁶ Walaa baawdo yeddi haala kaa. Ndenne odon kaani ndeyfon, pukkinon hakkilooji moodon.

³⁷ Worbe bee, be ngaddudon do, mbujjaay gineeji Artemis, be njennaay mo duu.

³⁸ Nde nii Demetirus he banndiraabe mum siiwoobe cardo no ngoodi ko njukkirta goddo, no woodi to be kaani be njaha, he wakkati mo be kaani yahde. To hiitotoobe be kaani yahde amma hanaa do.

³⁹ Nde nii tawaama duu odon ngoodi ko ngiddon kaalon naa yamon, dum ndaretee nder hawriine laamu.

⁴⁰ Ngam nde nii en kakkilaaki, en adetee hano hidube murtude. Walaa fuu ko waawi hollude goongaaku kawrol moodon do. En ngalaa duu ko woodi semmbe ko kaaleten nde nii en yamaama. Ndenne kootee, mi sallimake on.

⁴¹ Haalaaji dii ngoni ko hunndukoojo ardiido Efeesu haalani be ko be cankitii.

Golle Lilaabe 20

Gartol Pol nder leyde Makedoniya e Geres

¹ Wakkati fitina Efeesu oon hantunoo, Pol hawri aahiibe been, semmbindini be, nden wayni be, dilli fa'i Makedoniya.

² Wakkati o warunoo Makedoniya, o semmbindini goondinbe toon been har yewtereiji makko keewdii. Nden o dilli o fa'i leydi Geres.

³ O joodii Geres lebbi tati. Wakkati o naatannoo laana yahde Siriya, o nani ko Yahudankoobe ngadi habbi-daane dow makko. Nden o anniyi soy'aade Makedoniya.

⁴ Omo wondi Sopater bii-Pirrus jeyaado Bereya, Aristarkus, Sekundus jeyaabe Tesalonika, Gayus jeyaado Derbe. Timote, Tikikus e Torofimus jeyaabe leydi Asiya duu no ngondi he makko.

⁵ Be ngoni ardiibe, ndoomowi min, minen e Pol nder Torowas.

⁶ Gada Juulde buuru mo walaa yuufinirdum, min ummii, min naati laana yahde Filipi. Balde joy gada mum min kewti Torowas, min ngadi jeddiire toon.

Pol ummintini Ewtikus nder Torowas

⁷⁻⁸ Asawe futuro wakkati min nyaamannoo hiraane seniine, min fuu, min kawri nder suudu dowuuru, miden nyaama. Fitillaaji duddi kubbaa nder mayru. Sey Pol kaanudo dilla nde weeti alal, ummii no waajoo faa yottii caka jemma.

⁹ Pol junni waaju mum sanne, tawi jokolle gom bi'eteedo Ewtikus no joodii dow finetere. O nonji faa o daanii. Doyngol makko moddi sey o biltii illa finetere suudu tataburu nduun, o saami. Ko himbe ngara ada mo, tawi o maayi.

¹⁰ Nden Pol jippii, turii dow makko, wunndii mo, no wi'a himbe pukkina hakkilooji mum'en, o maayaay, nden ummintini mo he maayde.

¹¹ Pol yeenyi, tayi buuru, nyaami, warti, waajii faa weeti, nden dilli.

¹² Jokolle oon horraa no wuuri. Dum fukkini berde mabbe sanne.

Njaaki Pol nder Miletus

¹³ Pol anniyi yahde Asos he koyde, nden min ardi, min naati laana yahde Asos to Pol tawoyta min.

¹⁴ Wakkati o tawi min Asos, min naddi laana, min pa'i Mitilene.

¹⁵ Min ummii Mitilene, jaangoore mum min ngari daane duune Kiyos. Min ummii Kiyos, weeti min ngari takkol duune Samos. Min ummii Samos, min ndilli nyalooma gooto, nden min ngari Miletus.

¹⁶ Pol hidaa daraade Efeesu, ngam to o booyu nder Asiya. Omo hari, nyalaane Juulde kettol alkamaari bi'eteede Pentakota ngara, tawa omo Ursaliima.

Baynitaaki ardiibe hawriine goondinbe Efeesu

¹⁷ Nder Miletus Pol wadi lilaabe noddowa ardiibe hawriine goondinbe Efeesu.

¹⁸ Wakkati be ngarnoo, o wi'i be: —Odon anndi, illa hanaa hannden no njoodoriimi hakkune moodon illa garki am arani nder Asiya.

¹⁹ Mi gollani Joomiraawo nder leesinaaku, nder mettal berne e torra, wakkati habbi-daaneeji Yahudankoobe gadaadī dow am.

²⁰ Odon anndi ko mi suudaay on, huune fuu waawde nafude on. Mi waajake on, mi janngini on hakkune himbe he nder baadeeji moodon.

²¹ Mi holli Yahudanke e mo hanaa Yahudanke fuu tuuba, ngoondina lisa Joomiraawo meeden.

²² Joonin, Ruuhu Ceniido tilsiini kam mi yaha Ursaliima, mi anndaa ko hewtoyttoo kam toon.

²³ Amma ko anndumi woni, nder hubeere fuu, Ruuhu Ceniido holii kam ko torra e kasu ndoomi kam.

²⁴ Amma miin kay, mi daaraay yonki am godđum. Golle waajaade Habaru lobbo he moyyere Alla, ko lisa Joomiraawo meeden halfini kam, kam woni ko ngidumi humnude no woodiri.

²⁵ Jooni mido anndi ko on ngi'ataa kam kaden, onon be hakkune mum'en mbaajiimi Habaru lobbo oo.

²⁶ Ngam majum wadi nder daane toowne, mido wi'a on: Nde gooto nder moodon seli laawol, hanaa gacce am non.

²⁷ Ngam mi waajake on dow siri mo Alla wadani bibbe aadama fuu, walaa fuu ko cuudumi on.

²⁸ Kakkilee he ko'e moodon, ndeenee njawdi ndi Ruuhu Ceniido halfini on. Laatodon duroobe hawriine goondinbe Alla. lisa mursi yonki mum ngam hisinde nde.

²⁹ Mido anndi ko gada am ir bonbe bee, be guri dawaadī, keppataa naatude hakkune moodon, be accataa hawriine ndeen duu.

³⁰ Baa hakkune moodon, no wadan fenoobe ngam pooda aahiibe gom tokka dum'en.

³¹ Kakkilee ndenne, miccitem ko duubi tati nii, jemma e nyalooma mido fooda noppo moodon dow mabbe. Mido woyana on dūm wakkati fuu.

³² Jooni, mi halfini on he Alla e haala mum moyfuka. Haala ngooduka baawde sinngude hawiine moodon. Har makka duu Alla no waawi hokki on ndonngu ngu o fodani seniibe makko.

³³ Mi suunaaka ceede, kañje naa koltal neddo moodon fuu.

³⁴ Odon anndi ko juude am ngollirmi faa kebumi ko mbuuriranmi he ko fiirti haajuuij wonduhe he am.

³⁵ Mi holli on duu ko odon kaani gollude ngam wallude be ngalaan baawde. Mi holli on duu ko odon kaani miccitaade haalaaji di lisa Joomiraawo meeden haali, wakkati o wi'unoo: « Kokkudo no buran kokkaado welwelo. »

³⁶ Nden Pol hofidii he mabbe, du'ii.

³⁷ Dum nanngi berde mabbe faa gondi no mbanjanoo be. Be kippi dow makko, ibe mbunndoo mo ngam hollude mo endam.

³⁸ Berde mabbe mboni. Amma ko buri bonnude berde mabbe woni ko Pol wi'i be ngi'ataa dum kaden. Be dowtiri mo faa to laana kaan.

Golle Lilaabe 21

Jahaangal Pol nder Ursaliima

¹ Wakkati min ceedunoo he mabbe, min naati laana ndiyam, min pa'i duune Kos. Jaangoore mum min ummii Kos, min ngari duune Rodos. Min yuwi Rodos, min ngari Patara.

² Nder Patara min tawi laana gom njehooka Finisi. Nden min naati ka, min ndilli.

³ Wakkati min njottinoo to neddo hollirta duune Kipurus, min acci nde nano amin, min pa'i har leydi Siriya. Wakkati min ngarnoo Tirus, min ndarii don ngam laana kaan no haani jippinde gineeji gom.

⁴ Nder Tirus, min tawi aahiibe gom, min njoddii he mabbe jeddiire. Nder baawde Ruuhu Ceniido ibe mbi'a Pol to yehu Ursaliima.

⁵ Wakkati jeddiire amin huubunoo, min nanngi laawol. Goondinbe Tirus been dowtiri min: Kambe, deekiraabe mabbe e bibbe mabbe fuu faa min mburtii hubeere ndeen. Minen he mabbe, min fuu min kofi daane maayo ngoon, min ndu'ii.

⁶ Min mbaynodiri he mabbe, min naati laana, kambe duu be coyfi gada koyde mabbe.

⁷ Wakkati min ngarnoo nder Potolemayis, min cannowi goondinbe tawaabe nder hubeere ndeen. Min nyallidi he mabbe, nyalooma oon fuu.

⁸ Jaangoore mum, min ummii Potolemayis, min ngari Kaysariya. Min njippi wuro baajotoodo Habaru lobbo gom bi'eteedo Filipa, gooto nder jeddo subaabe nder Ursaliima.

⁹ Filipa no woodi bibbe rewbe nayo, surbaabe wadoobe annabaaku.

¹⁰ Min ngadi balde toon. Nder balde mum, annabijjo gom bi'eteedo Agabus yuwi Yahudiya,

¹¹ wari tawi min Kaysariya, o adi tunndorgol Pol, o habbi koyde makko e juude makko, o wi'i: —Dum woni ko Ruuhu Ceniido wi'i: « Nder hubeere Ursaliima Yahudankoobe no nanngan jom tunndorgol ngool, kabba mo hano no kabbirmi hoore am nii, nden be ngatta mo nder juude be kanaa Yahudankoobe. »

¹² Wakkati min nanunoo haala kaa, minen he himbe Kaysariya, min eeli Pol to yaha Ursaliima.

¹³ Amma o jaabii, o wi'i: —Dume wadi ko odon mboya ? Accee to on tayee berne am. Mi hulataa habbeede naa wareede nder Ursaliima ngam sabbu lisa Joomiraawo meeden.

¹⁴ Ngam min mbaawaay surude mo, min tinnanaay mo, amma min mbi'i: —Joomiraawo wonnu.

Njottaaki Pol to Yakuuba nder Ursaliima

¹⁵ Wakkati min ngadunoo balde sedda nder Kaysariya, min ciryii, nden min pa'i Ursaliima.

¹⁶ Aahiibe gom dowtiri min, be njaari min to Manason jeyaado Kipurus, aahijjo lisa arano gom. Kanko haani werna min.

¹⁷ Wakkati min njottinoo Ursaliima, goondinbe hubeere ndeen tabbitii min no woodiri.

¹⁸ Jaangoore mum, ardiibe kawrital goondinbe kawri wuro Yakuuba, Pol tokki min yehi toon.

¹⁹ Pol sanni tawaabe toon fuu, nden fillanii be huune fuu ko Alla wadi hakkune be kanaa Yahudankoobe daliila golle mum.

²⁰ Wakkati be nanunoo haalaaji dii, be teddini Alla. Nden be mbi'i Pol: —A hi'i naa banndiraawo, Yahudankoobe ujunaaji ujunaaji ngoondini lisa, amma ibe ngidi tokkol Tawreeta sanne.

²¹ Be nani duu, ko a waajake Yahudankoobe joodiibe nokku nokkuuje fuu ngam be mboppa Tawreeta, mbi'udaa be to be njuulnu sukaabe mabbe, to be tokku finaa-tawaaji mabbe.

²² Dume ngatten jooni ? Tabbat be nanan ko a wari, ada do.

²³ Ndenne wadu ko min mbi'ete. Himbe nayo gom nii wonbe hakkune amin, wadanbe Alla alkawal.

²⁴ Adu be yaaru, ngadidon gaba go'o ko Tawreeta wi'i wadee ngam laataade laabube. Njobaa be pemmbee, be laatoo laabube. Nde nii a wadi kujje dee, too no faametee ko woni no wi'ee dow maada dum baa gootel hanaa goonga. Amma aan he hoore maa a tokkudo Tawreeta.

²⁵ Har ko ndaarata goondinbe lisa be kanaa Yahudankoobe, min mbinndanii be dow ko min kawri, min njardii kam woni: Be kaanaa nyaamude tewu cakkanaangu tooruuje, yiyam, ko saadi, be paddo ko'e mabbe he golle jaayde hano jeenu.

²⁶ Nden Pol yahdi he worbe been. Jaangoore mum, be ngadidi huune fuu ko diina Yahudankoobe tilsiini ngam laabinde hoore mum. Gada majjum o yehi nder Juulirde mawne, o haalani himbe nyalaane nde laabinol ngool timmata, he wakkati mo sadaka neddo mabbe fuu wadetee.

Nanngol Pol nder Juulirde mawne

²⁷ Wakkati jeddiire laabinol ngool badinoo huubude, sey Yahudankoobe gom yuwbe Asiya ngi'ii Pol nder Juulirde mawne ndeen. Be uppi jama'aare ndeen nannga mo.

²⁸ Ibe kuuba, ibe mbi'a: —Isra'ilankoobe ! Paabee, nanngee neddo gondo no waajoo nokku fuu no wi'a ko lenyi meeden, Tawreeta e Juulirde meeden mawne kanaa goonga. Kanko nii naatidi he be kanaa Yahudankoobe nder Juulirde meeden. Be tunnini nokkuure meeden seniine !

²⁹ Ngam be ngi'idi Pol e Torofimus jeyaado Efeesu nder Ursaliima, ibe miila duu ko Pol nannii mo nder Juulirde ndeen.

³⁰ Himbe Ursaliima fuu ummii ngari. Be nanngi Pol, be mburtini baade Juulirde mawne ndeen. Be ommibii law law dammbule baade ndeen.

³¹ Wakkati be tefanno warude mo, himbe gom ndoggi kaalanowi mawdo soogeeji Rooma mbi'i ko Ursaliima fuu irbodiri.

³² Nden o ummii sabbat, o hooyi soogeeji gom e mawbe mum'en, o fa'i to jama'aare ndeen. Wakkati himbe kollirnoo mawdo soogeeji diin he soogeeji mum, be acci piide Pol.

³³ Mawdo soogeeji diin badii Pol, hokki callali didi, wi'i Pol nanngee, habbiree di. Nden o yami jama'aare ndeen, moy woni gorko oo ? Dume o wadi ?

³⁴ Nder jama'aare ndeen wobbe no mbi'a dum, wobbe duu no mbi'a dumtoo. Olko himbe hadi hooreejo soogeeji diin faamude hoore haalaaji mabbe. Nden o wi'i Pol yaaree nder kaliyol soogeeji gom.

35-36 Sey himbe fuu tokki Pol, no kuuba, no mbi'a: —Mbaree mo ! Mbaree mo ! Wakkati Pol yottinoo yencirgal suudu nduun, ngam sabbu fitina jama'aare ndeen, soogeeji diin yetti mo nanni nder mayru.

Haala Pol yeeso himbe Ursaliima

37 Wakkati Pol nannetenoo nder kaliyol soogeeji ngool, sey o wi'i hooreejo maggol nder gerekankoore: —Mido waawi yeccaade naa ? Nden o jaabii Pol, o wi'i: —Oo ? Ada waawi gerekankoore naa ?

38 Ndenne hanaa aan woni bii-Misira, mo balde jawtude murtini himbe, ardi murtube ujunaaji nayo, naddi he mabbe nder ladde yeeruure ?

39 Pol wi'i mo: —Miin, mi Yahudanke Tarsus, hubere nde suudaaki, nder leydi Silisi. Mi eeli ma, acca mi haalda he himbe bee.

40 Nden hooreejo soogeeji diin hokki mo laawol haaldude he mabbe. Pol darii dow yencirgal ngal, bantani jama'aare ndeen junngo wi'i be kettinoo. Wakkati himbe fuu ndeyfunoo, Pol fuddi haala mum nder aramankoore, wi'i:

Golle Lilaabe 22

1 —Banndiraabe am e baabiraabe am, kettinee ko ngidumi haalande on ngam lamnude hoore am.

2 Wakkati be nanunoo Pol haali aramankoore, be ngadi siw be ndeyyiti. Pol itti hunnduko wi'i:

3 —Miin, mi Yahudanke, mi rimaama Tarsus nder leydi Silisi. Amma Ursaliima mawnumi. Gamaliyel janngini kam. To makko njanngumi Tawreeta faa laabi tar. Mido wakkili he Alla hano no mbakkiliridon on fuu hannden he makko.

4 Mi joodake mido torra tokkuge laawol lisa Almasiihu faa dum yottani be he maayde. Mi nanngi worbe e rewbe goondinbe lisa, mi uddi.

5 Mawdo cakkanoobe Alla e mawbe hawriine goondinbe lisa fuu no ceedanoo kam, kam'en duu. Kambe he ko'e mabbe kokki kam derol ngam mi heba laawol yahde to banndiraabe meeden Yahdankoobe wonbe Damas. Nden njehumi ngam habboyde goondinbe lisa, mi wadda be Ursaliima be njukkee.

6 Woodi, ummiimi, pa'umi Damas faa badiimi. Caka nyalooma, wakkati gooto, sey annuura mawdo gom yuwi dow, saami dow am, fiilii kam.

7 Caamumi, sey nanumi daane gom no wi'a kam: « Sol ! Sol ! Ko wadi ada torra kam ? »

8 Nden njaabiimi, mbi'umi: « Joomiraawo ! Aan woni moy ? » Sey nde wi'i kam: « Miin woni lisa mo Nasaratu, mo ngondaa ada torra oon. »

9-10 Nden, mbi'umi: « Joomiraawo, dume ngadanmi ? » Sey Joomiraawo wi'i kam: « Umma, yehu Damas. Toon, a haalantee fuu ko haani ngadaa. »

Wondube he am been ngi'ii annuura oon, amma be nanaay daane haaldude he am ndeen.

¹¹ Yelkitol annuura ngool wumni kam, nden be dowi kam, be njaari nder Damas.

¹² Nder Damas no tawa gorko kuloowo Alla gom, tokkudo Tawreeta bi'eteedo Ananiyas. Filla golle makko lobbe no dow demle Yahudankoobe Damas fuu.

¹³ Sey o wari, o darii yeeso am, o wi'i kam: « Banndam Sol, wumtu ! » Wakkati mum da, mbumtumi, ngi'umoomi.

¹⁴ Nden o wi'i kam: « Alla maamiraabe meeden subake ma ngam paama muuyde mum, ngi'aa Dartiido, nanaa daane makko,

¹⁵ ngam a seedantoo mo yeeso himbe fuu dow ko ngi'udaa e ko nanudaa.

¹⁶ Joonin, ko ndoomudaa ! Umma, ngadaneda batisma, nodda innde Joomiraawo hakkeeji maada njaafee. »

¹⁷ Wakkati coyliimi Ursaliima, nyannde gom mido du'oo nder Juulirde Ursaliima mawne, sey kollaami, ngi'umi,

¹⁸ Joomiraawo no wi'a kam: « Yawda, mburtodaa Ursaliima, ngam himbe hubeere ndeen njabataa seedaaku fuu ngu ngadata dow am. »

¹⁹ Nden njaabiimi, mbi'umi: « Yaa Joomiraawo, ibe anndi ko mido naatannoo nder baajordi, mido nannga himbe, mido udda. Mido fiya be ngam be ngoondini ma.

²⁰ Nyannde Etiyen goondindo ma waraa, mido darii, maayde makko welii kam. Miin duu doomi kolte warbe mo been. »

²¹ Sey Joomiraawo jaabii kam, wi'i kaden: « Umma, wurta, mi lilete faa to woddii, to be kanaa Yahudankoobe. »

Mawdo soogeeji Rooma tettini Pol

²² Wakkati jama'aare ndeen nanunoo konngol « mi lilete faa to woddii, to be kanaa Yahudankoobe » wurtii nder hunnduko Pol, sey be yetti daade mabbe dow, be poti, be mbi'i: —Mbaree mo, ittee mo nder duuniyaaru nduu ! O haanaa wuuruude sam !

²³ Be tinni, ibe kuuba, ibe itta kolte mabbe, ibe mbicca leydi.

²⁴ Nden hooreejo soogeeji leydi Rooma hokki laawol Pol yaaree nder kaliyol mum'en, o boccee heba faamee ko wadi jama'aare ndeen no huuba ngam makko.

²⁵ Wakkati be kabbunoo Pol faa o boccee, sey o wi'i soogeeru mawnu wonndu don gom: —Bii-Rooma mo hiitanaaka ngiddon boccude fa. Idum dagii duu nii ?

²⁶ Wakkati soogeeru nduun nanunoo ko Pol wi'i dum, o yehi to mawdo mabbe, o wi'i: —Ada anndi ko anniyidaa wadde naa ? Gorko oo no bii-Rooma !

²⁷ Nden mawdo soogeeji diin wari to Pol, yami mo, wi'i: —Mbiidaa a bii-Rooma naa ? Pol jaabii mo, wi'i: —Ayyo, mi bii-Rooma !

²⁸ Nden mawdo soogeeji diin, wi'i mo: —Ceede re'ataa njobumi ko laatiimi bii-Rooma. Sey Pol wi'i mo: —Miin, mi fini tawumi mi bii-Rooma.

²⁹ Nden anniyibe bocca Pol been takkiti mo. Wakkati hooreejo soogeeji diin duu faamoynoo ko bii-Rooma nanngi habbi, kulkulal nanngi mo faa noy walaa.

Pol yeeso hawriine hiitotoobe

³⁰ Nyannde mawdo soogeeji Rooma faamunoo ko Pol no bii-Rooma, o naati tefude maana ko wadi mawbe Yahudankoobe no tuuma Pol. Jaangoore mum, o noddi mawbe cakkanoobe Alla e hawriine hiitotoobe potta. O wadi Pol habbitee waddee daroo yeeso mabbe.

Golle Lilaabe 23

¹ Pol wari darii yeeso hawriine ndeen, wi'i: —Banndiraabe, nyannde ummiimi warde hannden mbuurnam am fuu mi wattaana dum naa nder golle Joomiraawo, nder miilo lamngo.

² Sey Ananiyas, mawdo cakkanoobe Alla wi'i dariibe hadde Pol been, tebba hunnduko Pol.

³ Nden Pol jaabii Ananiyas wi'i mo: —Aan Alla tebbata, aan ɳata-fuufowel ! Aan ! Ada joodii faa kiitodaa kam dow tilsinoje Tawreeta, dey piirta hunnduko mbi'aa mi fiyee. Haalanam toy dum winndaa naa dum wi'aa nder Tawreeta ?

⁴ Darinoobe hadde makko been ndoofi mbi'i mo: —Mawdo cakkanoobe Alla, mo Alla subii njennataa naa ?

⁵ Pol jaabii be, wi'i: —Banndiraabe, mi faamaay ko o mawdo cakkanoobe Alla. Mido anndi ko no winndaa wi'aa: To yennu ardiido moodon !

⁶ Pol no anndi ko nder hiitotoobe been, wobbe no Sadduki'en, wobbe no Fariisa'en, ngam majjum wadi nder daane toowne, o wi'i: —Banndiraabe, miin mi Farisaajo, bii-Farisaajo. Ngam mi tabbintini ko ummitaaki no goonga, wadi mido hiitee !

⁷ Wakkati Pol haalunoo haala kaa, geddi ummii hakkune Fariisa'en e Sadduki'en, sey hawriine ndeen fecci.

⁸ Sadduki'en no mbi'a ko ummitaaki walaa, maleykaabe ngalaa, ruuhuji duu ngalaa. Fariisa'en duu no ngoondini ko kuppe dee fuu no ngoodi.

⁹ Be tinni ibe olka, faa olko mabbe mawni. Sey jannginoobe Tawreeta gom wondube he Fariisa'en, ndoofi no mbi'a: —Walaa fuu ko boni ko min ngi'ii he gorko oo ! No waawi taweede ruuhu naa maleykaajo haaldi he makko !

¹⁰ Geddi ndiin mawni hakkune mabbe faa mawdo soogeeji diin huli to be ciccitta Pol. Sey o wadi soogeeji diin njippoo, itta Pol nder juude himbe been, njaara mo nder kaliyol mum'en.

¹¹ Pol nannaa nder kaliyol ngool. Joomiraawo wanngani mo nder jemma, wi'i mo: —Taa hulu ! No ceedoranidaa kam Ursaliima nii, no tilsi duu ceedanodaa kam nder Rooma.

Habbi-daane dow Pol

¹² Pol waali nder kaliyol soogeeji Rooma, weeti Yahudankoobe gom duu kawri ngadî habbi-daane, kuni ko kam'en nyaamataa, kam'en njarataa se hanaa kam'en kebu mbari Pol non.

¹³ Yahudankoobe kuniibe been buri lasooji dido.

¹⁴ Be ummii be njehi to mawbe cakkanoobe Alla e mawbe Yahudankoobe, be mbi'i dum'en: —Min kunorake Alla ko min nyaamataa, min njarataa, se hanaa min kebu Pol min mbari non.

¹⁵ Joonin, onon he hawiine dawroobe, ummee njehee to mawdo soogeeji Rooma mbi'on mo, o wada Pol waddee, yamon yamton mo, ngam kiite makko ngada no haaniri. Minen duu, min mbaran mo fadde makko yottaade to moodon.

¹⁶ Bii sakiike Pol debbo nani filla habbi-daane ndeen, sey o yehi nder kaliyol soogeeji ngool, o naati, o haalani Pol filla habbi-daane ndeen fuu.

¹⁷ Pol noddi soogeeru mawnu gom, wi'i ndu: —Mido hidî njaaranaa kam suka gorko oo to mawdo moodon, ngam no woodi ko o hidî haalande mo.

¹⁸ Soogeeru mawnu nduun yaari mo to mawdo mum'en, wi'i mo: —Uddaado bi'eteedo Pol eeli kam mi wadda suka gorko oo to maada, ngam no woodi ko o hidî haalande ma.

¹⁹ Nden mawdo soogeeji oon nanngi junngo suka oon, towtidi sedda he makko, yami mo wi'i: —Dume ngidaa kaalanaa kam ?

²⁰ Sey suka oon fiirti hunnduko, wi'i mo: —Yahudankoobe gom kawri faa ngara eele jaango ngadanaa dum'en Pol yeeso hawiine dawroobe. Be mbi'etee ko kam'en no ngidi daarude fii Pol oon no woodiri.

²¹ Amma to njabu. Ngam ko wadata, Yahudankoobe lasooji dido tunnan Pol. Be kunorake Alla ko be nyaamataa, be njarataa nde kam'en mbaraay Pol. Jooni be ciryake, ko mbi'ataa tan be ndoomi.

²² Nden hooreejo soogeeji oon wi'i suka gorko oon: —War hootu dey ɳata hunnduko maa deyʃ'a, taa haalan baa gooto ko mbi'udaa kam dum.

Jaarol Pol nder Kaysariya

²³ Wakkati mawdo soogeeji Rooma nannoo ko suka oon wi'unoo dum dow habbi-daane mo Yahudankoobe ngadi dow Pol, o noddi soogeeji makko mawdi didi gom, o wi'i di: —Kawree worbe keme dido, waddotoobe pucci lasooji tati e sappo e jom'en labbe keme dido. Ciryodon jamde jeenay hannden jemma,

²⁴ kirkinon pucci, njaaron Pol no woodiri yeeso Filiki guferner Kaysariya.

²⁵ O winndi derol o hokki be. Nder maggol o wi'i:

²⁶ —Filiki guferner teddudo, miin Kalawdiyus Lisiya, mido yewte.

²⁷ Gorko mo lildanmaami oo, Yahudankoobe nanngi mo, kuni sey mbara mo. Wakkati paamoymi o bii-Rooma, naatumi, miin e sewre soogeeji am, coptinmoomi.

²⁸ Ngam mido hidhi faamude ko be pelirta mo, nanngumoomi ngaddumi yeeso hawriiine dawroobe.

²⁹ Sey tawumi ko dow fii Tawreeta mabbe tan, be pelirta mo, ndenne gacce makko fotaay o waree naa o uddee.

³⁰ Gada mum, nanumi kaden Yahudankoobe kawri, ngadi habbi-daane faa mbara mo. Dum wadi ko lildumoomi jooni to maa. Mi tilsi ni felooobe mo been duu ngara to maa, pela mo toon.

³¹ Soogeeji diin ngadi ko mbi'aa. Be ciryii, be mburtodi Pol jamde jeenay jemma mum, be njaari mo faa Antipatiris.

³² Waali weeti jaangoore mum, worbe keme dido been e jom'en labbe been coy'i Ursaliima nder kaliyol mum'en. Waddiibe pucci been njaari Pol Kaysariya.

³³ Wakkati be njottinoo Kaysariya ndeen, be kokki guferner oon derol binndaangol ngool, be ngatti Pol nder juude makko.

³⁴ Guferner oon janngi derol ngool, nden yami Pol wi'i: « Toy njeyadaa ? » Pol jaabii mo wi'i: « Leydi Silisi. »

³⁵ Nden o wi'i Pol: —Mi noddete nde nii felooobe ma ngari. O hokki laawol Pol faddee nder laamorde Hirudus.

Golle Lilaabe 24

Pelol Pol yeeso guferner Filiki

¹ Balde joy gada garki Pol nder Kaysariya, Ananiyas mawdo cakkanoobe Alla kam duu wari nder Kaysariya. Omo wondi he mawbe gom, omo wondi duu he Tertullus neddo janngudo laabi kiite leydi Rooma ngam tettinde himbe nder kiite. Be fuu be ngaraana ngam felude Pol yeeso guferner oon.

² Pol noddaa wari darii yeeso Filiki. Tertullus fuddi felude mo, fiirti hunnduko wi'i: —Alla sabbinane guferner ! Sabbu maada, e laabi kesi di ndarnudaa nder jamaanu maada wadi jam jippii hakkune amin.

³ Nokku fuu ada yettee jettooje de ngalaa keerol.

⁴ Jooni nii to mi junnu haala, mi naarake ma, kettinodaa min sedda.

⁵ Min taykake min ndaari sey min tawi ko gorko oo no bondo faa hanaa sedda. Neddo oo kubboowo fitina non hakkune Yahudankoobe to be tawa fuu. O ardiido sewre diina himbe Nasaratu.

⁶ O wadi no wadfee fuu ngam o liba darja Juulirde amin mawne. Dum wadi min nanngi mo. [Min ngidiino hiitanaade mo dow laabi kiite amin,

⁷ amma Lisiya mawdo soogeeji Rooma teeti mo semmbe semmbe nder juude amin,

⁸ hokki laawol feloobe mo been ngara, pela mo to maa. Aan he hoore maa, ada waawi yami mo,] ngam paama goonga e goonga ko wadi miden pela mo.

⁹ Yahudankoobe tawaabe toon been tokkitii haala Tertullus, mbi'i goonga nii Tertullus haali.

Njaabaaki Pol

¹⁰ Guferner Filiki wonyiti har Pol hokki mo laawol haalude. Pol fiirti hunnduko wi'i: —Hanaa hannden tan, amma illa ko booyi mido anndi ko aan woni kiitantoodo leydi amin. Ngam majjum wadi ko sikka fuu walaa mido waawi tettinde hoore am yeeso maa nder kiite dee.

¹¹ Mi buraay balde sappo e didi he warde nder Ursaliima ngam rewude Alla. Nde nii a taykake, a faaman ko mi buraay non.

¹² Walaa tawdo kam nder Juulirde mawne, nder baajordi naa to gom nder hubeere Ursaliima, mido yeddodira he goddo naa mido uppa jama'aare murta.

¹³ Huune fuu ko be tuumiri kam, nder mabbe walaa baawdo tabbintinde dum.

¹⁴ Amma jooni yeeso maa, he daane toowne, mido anndi ko mi waraana rewude Alla maamiraabe amin dow laawol Alla. To mabbe laawol ngool hanaa goonga, ngol sewre diina tan. Amma miin, mi goondini ko winndaa fuu nder Tawreeta e nder dewte annabiibe,

¹⁵ kam woni ko Alla accataa maaydo baa gooto. O ummintinan dartiibe, o ummintinan bonbe duu. Huune ndee duu mi tabbintinti dum, tuumoobe kam bee duu tabbintini dum.

¹⁶ Ngam majjum wadi wakkati fuu mido dartii nder miilo laabujo ngo felataa kam yeeso Alla he yeeso himbe.

¹⁷ Ko wayri kam do wadi duubi. Mi wari jooni yeddande himbe amin kokke he wadande Alla sadakaaji.

¹⁸ Nder Juulirde mawne toon ngonmi ko be tawi kam. Mi gayni golle laabinol am fuu, mi wondaa fuu he jama'aare gom. Fitina fuu duu wadaay.

¹⁹ Amma Yahudankoobe Asiya no ngonnoo nder Juulirde ndeen. Nde nii ibe ngoodunoo ko be pelirta kam, kambe kaani ngara pela kam yeeso maa.

²⁰ Naa wakkati ngaddaami yeeso hiitorde mabbe, himbe wonbe do nanngiri kam gacce gom ? Nde nii be nanngiri kam gacce gom, be kaala.

²¹ Yeeso hawriine dawroobe nder daane toowne mi wi'i ko mi tabbintini ko Alla no ummintinan maaybe. Haala ka kaalumi kaa tan woni no wada mi hiitee yeeso maada naa ?

²² Guferner oon no anndi laawol lisa Almasiihu, ngam majjum wadi o itti hunnduko o wi'i Pol'en: —Mi hiitotoo fii moodon oo wakkati Lisiya, mawdo soogeeji Rooma, wari. Kiite deen eggina faa nyannde gom.

²³ O hokki laawol mawdo soogeeji diin faddoo Pol, amma to o habbee. To higiraabe makko duu kadee tuntaade mo.

Filiki e Durusilla tuntake Pol

²⁴ Pol wadi balde no uddii. Nyannde gom guferner Filiki wardi he deekum Yahudanke bi'eteedo Durusilla ngam tuntaade Pol. Filiki wadi Pol noddaa, o hettini Pol no haala dow filla goondinde lisa Almasiihu.

²⁵ Nden Pol tinni no famtina dow noy neddo wuuriita ngam wela Alla. Noy neddo watta ko waawa hoore mum. O wi'i duu ko Alla no hiitoto duuniyaaru fuu. Sey Filiki huli, wi'i Pol: —Hey! hannden kay ! Jooni soyfa joodowa. Wakkati kebumi daama fuu, mi wadan noddedaa.

²⁶ Filiki no miila ko Pol soodan hunnduko mum wadi o yuwtaa dow makko. Wakkati warde wakkati omo nodda mo ngam be njewtida.

²⁷ Pol wadi duubi didi no uddii. Sey nyannde gom Filiki itaa guferner, Porsiyus Festus naati nokku makko. Amma ngam welnude berde Yahudankoobe Filiki dilli, acci Pol no uddii.

Golle Lilaabe 25

Pol yeeso guferner Festus

¹ Balde tati gada garki Festus ngam fuddude golle gufernaaku, o ummii Kaysariya o wari Ursaliima.

² Mawbe cakkanoobe Alla e ardiibe Yahudankoobe gom ngari peli Pol yeeso makko.

³ Be eeli mo o wada Pol waddee Ursaliima ngam be ciryake Yahudankoobe waroobe Pol gom, be ndesi dow laawol.

⁴ Amma Festus jaabii be wi'i: —Pol no uddii nder Kaysariya. Mi booyataa Ursaliima, miin he hoore am mi soyfyo Kaysariya.

⁵ Mawbe moodon ngara min njaada, nde tawi Pol wadi ko foti feleede, be pela mo.

⁶ Guferner Festus wadidaayna he mabbe balde jeetati naa balde sappo nder Ursaliima, nden soyfii Kaysariya. Nder Kaysariya o waali, weeti jaangoore mum, o wadi Pol waddee nder hiirirde ndeen ngam hiitanaade mo.

⁷ Pol wari, nden mawbe Yahudankoobe warbe yuwi Ursaliima ngatti mo caka tinni no pelira mo gacce keewde. Amma be mbaawa tabbintinde baa worre nder majje.

⁸ Pol ummii ngam tettinde hoore mum wi'i: —Walaa gacce de ngadumi, daaroeje Tawreeta naa yeewooje Juulirde mawne. Mi wadanaay laamiido Rooma gacce fuu.

⁹ Amma ngam welnude berde Yahudankoobe been, Festus yami Pol, wi'i: — Ada hidí yahde Ursaliima, kiitenedaa toon yeeso am ?

¹⁰ Nden Pol jaabii, wi'i: —Nder sardorde Kaysar laamiido Rooma mawdo ngonmi, don duu kaanaami hiitaneede. Walaa gacce de ngadanmi Yahudankoobe, aan he hoore maa ada anndani düm.

¹¹ Nde nii mi nanngiraama gacce gom naa mi wadi ko foti wareede mi salaaki wareede. Amma goonga fuu walaa nder ko be peliri kam. Ndenne, walaa goodudo laawol watta kam nder juude mabbe. Mido eela kiite am dee njaaree yeoso Kaysar.

¹² Guferner Festus yewtidi saawidiroobe mum, nden wi'i Pol: —A eeli kiite maa njaaree yeoso Kaysar. Yeoso Kaysar kiite maa njaaretee.

Pol yeoso Agirippa e Bernike

¹³ Guferner Festus adi laawol yaarude kiite Pol yeoso Kaysar, balde sedda gada mum, laamiido Agirippa e mawnum debbo bi'eteedo Bernike, ngari Kaysariya ngam barkitaade Festus.

¹⁴ Be ngadi balde Kaysariya ibe njewtana Festus. Nyannde gom Festus wadani Agirippa filla Pol, wi'i: —Gorko gom, mo Filiki acci no do, no uddii nder Kaysariya.

¹⁵ Nder njaaki am Ursaliima mawbe cakkanoobe Alla e mawbe Yahudankoobe ngari peli mo to am, be eeli kam mi taya kiite makko.

¹⁶ Njaabiimi be, mbi'umi: Nder leydi Rooma, min mboowaay hiitanaade pelaado fuu nde hanaa omo darii felooobe mo been duu nii no darii. O hokkee laawol tefude tettinde hoore makko.

¹⁷ Mawbe cakkanoobe Alla e ardiibe Yahudankoobe gom tokki kam ngari do. Miin duu, mi joodaaki fuu ndoomumi godđum. Waali weeti nyannde be ngarnoo, ngadumi o waddee nder hiirirde ngam hiitanaade mo.

¹⁸ Warbe ngam felude mo been ngari, ndarii. Mi miilii ko ibe ngoodi daliila mawdo mo be pelirta mo. Amma kas !

¹⁹ Dow filla laabi diina mabbe e dow fii neddo gom bi'eteedo lisa, be tinni ibe pelira mo. Neddo bi'eteedo lisa oo maayi amma Pol no wi'a omo wuuri.

²⁰ Dum wemmbii kam, mi anndaa fuu ko mbi'anmi. Nden yamumi Pol nde no jaba kiite mum ngadaa Ursaliima.

²¹ Amma o eeli kam kiite makko ngattee nder juude Kaysar. Wakkati o eelunoo kam ndeen, mbi'umi o faddee ginan. Nde kebumi laawol fuu mi daaran no ngadanmi o yaaree to Kaysar.

²² Sey Agirippa jaabii Festus, wi'i mo: —Miin he hoore am, mido hidî mi narra nowru am ko gorko oo wi'ata. Nden Festus wi'i mo: —Jaanjo o waran, a nanan ko o wi'ata.

²³ Waali weeti, Agirippa e mawnum debbo Bernike, ngari no yuggini, be naati nder hiirirde to kiite Pol ngadetee. Soogeeji mawdi he mawbe hubeere ndeen no tokki. Festus wadi Pol waddaa.

²⁴ Nden o wi'i: —Laamiido Agirippa e onon tawaabe do, on ngi'ii gorko oo, kanko woni mo Yahudankoobe fuu ngari peli to am nder Ursaliima. On ngi'ii be ngari do duu be peli mo, be mbi'i: Barol woni dow makko.

²⁵ Amma miin he hoore am, mi hi'aay ko o wadi ko foti wareede. Kanko he hoore makko, eeli kam kiite makko njaaree to Kaysar. Miin duu mbi'umi kiite makko no njaaretee to Kaysar.

²⁶ Amma mi walaa fuu haala tabbitikka dow makko, ka mbinndananmi burdo baawde nder Rooma fuu. Ngam majjum wadi ngaddumoomi yeeso moodon. Mi waddi mo duu yeeso maada, aan Agirippa. Yamu mo, aan he hoore maada. Nden miin duu, mi heban ko mbinndananmi Kaysar.

²⁷ Ngam he giide am yaarude kasunke yeeso Kaysar, neddo winndaay ngam famtinde ko wadi o felaa, huune non nde hegaaki.

Golle Lilaabe 26

Pamtinol Agirippa dadol tuumol Pol

¹ Pol no darii nder hiirirde ndeen, sey Agirippa wi'i mo: —A hokkaama laawol haalude. Haalu haala maa. Nden, Pol banti junngo mum, jaabii, wi'i:

²—Laamiido, mi nani beldum sanne hannden ngam hebude laawol daraade yeeso maada faa mi tettina hoore am dow ko Yahudankoobe pelirta kam dūm fuu.

³ Ada anndi finaa-tawaaji Yahudankoobe, ada anndi duu geddi fuu wondi hakkune mabbe e himbe. Ngam majjum wadi mido eele, ngatta munyal kettinodaa kam.

⁴ Yahudankoobe fuu no anndi no mbuurumi illa cukaaku am. Ibe anndi no njoodoriimi fuu nder suudu baaba am he nder Ursaliima.

⁵ Ibe anndi, nde nii be calaaki seedaade, ko illa arannde mi tokkudo laawol diina amin, laawol burngol tiidude faa mido limtee nder Fariisa'en.

⁶ Joonin, miin nii mido hiitee ngam mi watti gokka am dow fodoore nde Alla wadani maamiraabe meeden.

⁷ Lenyi meeden sappo e didi diin fuu no ngatti gokka mum'en dow tabbintinde alkawal Alla ngaal. Jemma e nyalooma, idi tittinkini nder dewol Alla ngam heewtaade fodoore ndee. Laamiido, ngam sabbu gokka kaa wadi Yahudankoobe no pela kam !

⁸ Ko wadi onon Yahudankoobe, odon miila ko Alla waawaa ummitinde maaybe ?

⁹ Miin he hoore am, nder balde jawtude mi miiliino ko no haani no ngadan mi fuu, mi bona innde lisa mo Nasaratu.

¹⁰ Kujje dee fuu ngoni ko ngadumi nder hubeere Ursaliima. Mawbe cakkanoobe Alla kokki kam laawol mi udda goondinbe heewbe. Wakkati be kiitantenoo faa be mbaree, mi jabi be mbaree.

¹¹ Mi torri be kile keewde nder baajordi. Mido tilisina be, be kaala haalaaji mettudi dow Almasiihu mo be ngoondini oon. Mido nanannoo mone mabbe sanne sanne, faa mido tayna be nder gure janaane, mido torra be.

¹² Nyannde gom mawbe cakkanoobe Alla kokki kam laawol nanngude goondinbe lisa nder hubeere Damas sey ummiimi njehumi Damas.

¹³ Laamiido, mido wonnoo dow laawol Damas caka nyalooma, sey ngi'umi jeyngol gom, ingol buri naange yeynude. Ngol yuwi dow, ngol fiili kam, miin he yaadiraabe am fuu.

¹⁴ Min fuu, min caami. Wakkati min fuu min ngonnoo e leydi, sey nanumi daane gom no wi'a kam nder Ibrankoore: « Sol ! Sol ! Ko wadi ada torra kam ? Nde mbanyudaa kam, a torri hoore maada ngam meere. »

¹⁵ Nden njaabiimi, mbi'umi: « Joomiraawo ! Aan woni moy ? » Daane ndeen wi'i kam: « Miin woni lisa mo ngondaa ada torra.

¹⁶ Umma, dara, ngam mi wanngani ma, mi subake ma ngam ngollanaa kam, ceedanodaa kam nder ko ngi'udaa joonin dow am he ko ngi'oyta nde mi wanngi he maa yahde yeeso.

¹⁷ Mi reenete he Yahudankoobe, mi reenete he lenyol gom ngol lilanmaami he mum'en joonin.

¹⁸ Mi lilete ngam piirta gite mabbe, be yuwa nder nimre, be ngarta nder jeyngol. Be copto baawde Ibiliisa, be naata Laamu Alla. Be keba hakkeiji mabbe njaafee, kambe he seniibe kawtida ndonu ngam be ngoondini kam. »

¹⁹ Ngam majjum laamiido, mi salaaki dowlanaade ko ngi'umi, yuwandum kam dow.

²⁰ Be artumi waajaade been ngoni himbe Damas, himbe Ursaliima he fiiliibe leydi Yahudiya fuu. Gada mum, tokkinmi himbe lenyi gom. Mbi'umi be, be tuuba, be ngarta he Alla. Be ngolla golle kollooje be tuubii.

²¹ Ngam majjum wadi Yahudankoobe nanngi kam nder Juulirde mawne, be tefi warude kam.

²² Amma Alla wallii kam illa nyannde mum faa warde hannden. Ngam majjum wadi mido do hannden ngam haalande mawdo yahde pamaro goonga. Mi waajataako huune fuu nde hanaa ko annabiibe he Muusa mbi'unoo no warowan.

²³ Kanyum woni: Almasiihu no torretee faa maaya, o arta maaybe ummitaade, o waajoo lenyi meeden he lenyi gom fuu dow kisinam, dam laatanoo be jeyngol.

²⁴ Wakkati Pol haalannoo ndeen, sey Festus hacci he makko, wi'i: —Pol, a haanjaama ! Anndal maada ngal haanjii ma !

²⁵ Nden Pol jaabii mo, wi'i: —Sabbujo maada juuta, mi haanjaaka. Ko kaalanmi dum no goonga. Hakkillo am soptaay baa.

²⁶ Agirippa no anndani dum, ngam majjum wadi mido suusi haalude dum yeeso makko. Nde goonga, mi tabbintini ko dum suudanaaki mo, ngam dum wadaaka nder cuccukka.

²⁷ Laamiido ! A goondini annabiibe naa ? Mido anndi ko a goondini !

²⁸ Sey Agirippa wi'i Pol: —Ndenne nder wakkati sedda oo, ada hidî ngadaa kam law law goondindo Almasiihu naa ?

²⁹ Nden Pol jaabii mo, wi'i: —Juuti neebi mido eela Alla, aan he hettinaniibe kam joonin on fuu laatodon hano am, amma tawee callali di ngalaa he moodon.

³⁰ Laamiido oon, guferner oon, Bernike he joododinoobe he mabbe been fuu ummii.

³¹ Wakkati be mburtinoo ndeen, ibe mbi'odira: —Gorko oo wadaay ko foti wareede naa ko foti habbireede callali.

³² Sey Agirippa wi'i Festus: —Omo waawi yoofeede nde nii o wi'aayno kiite makko njaaree to Kaysar, laamiido Rooma mawdo.

Golle Lilaabe 27

Lildol Pol nder Rooma

¹ Wakkati njaaki amin leydi Italiya tabbitinnoo ndeen, Pol e kasunkoobe gom ngattaa nder junngo Yuliyus, mawdo soogeeji gondo nder sewre soogeeji Kaysar.

² Min naati laana ndiyam yuwka Adaramatiya, kaanuka fanta gure leydi Asiya, gure tawaade dow hunnduko ndiyam. Miden ngondi he Aristarkus gorko jeyaado leydi Makedoniya, yuwdo Tesalonika. Min ndilli Kaysariya,

³ jaangoore mum weeti, tawi min njottake Sidon. Yuliyus nani yurmeene Pol, hokki mo laawol tuntowaade higiraabe makko wonbe nder Sidon ngam be keba ko be mballiri mo.

⁴ Wakkati min yuwnoo Sidon, henndu mawnu woni no njabbitoo min. Nden min tokkiri fonngo duune Kipurus.

⁵ Min pedditi hedde har Silisi e Pamfiliya. Min njottii Mira nder leydi Lisiya.

⁶ Mira toon, Yuliyus tawi laana yuwka Alekasandiire no fonndi Italiya. O nanni min nder makka.

⁷ Min ngadi balde, laana amin no yaha heese heese. Da cat he walaa hawli ko min njottii Kinidus. Henndu nduun hadi min, min tokka to min kaani tokkirde. Nden min takki fonngo duune Kereta har to henndu walaa, min panti Salmoni.

⁸ Da cat ko min njottii nokkuure wi'eteene Jipporde Lobbere, nde woddaa Lasiya.

⁹ Ngam min booyi sanne dow laawol, jahaangal ngaal duu no hulyinii jooni. Wakkati Juulde moytol hakkeeji ngari, faa njawti. Nden Pol holliti be wi'i:

¹⁰ —Banndiraabe, mi hi'i ko jahaangal meeden ngal no keewngal torra he balaa'u. Hanaa ngam laana kaa he gineeji dii tan, amma enen he ko'e meeden duu no waawi laataade mursen yonkiji meeden.

¹¹ Yuliyus, mawdo soogeeji oon, hoolaaki hollitoore Pol ndeen. Sey o hettinani ko mawdo awyooibe laana kaan he joomiika mbi'i.

¹² Duudal himbe tawaabe nder laana kaan ngidaa dabba nder jipporde ndeen ngam don welaa dabbude. Nden be mbi'i kam'en tefowa yottaade Fenikisa ngam dabbude toon. Fenikisa jipporde laanaaji non wonnde Kereta huccitidde caka hoore hudo he gorgal, he caka sobbirde he gorgal.

Duydi caka maayo hakkune Kereta he Italiya

¹³ Kenel hoore-hudowel gom fuddi no wifa, golloobe nder laana kaan miili ko kam'en mbaawan yottaade Fenikisa. Be yéencini jamde darnooje laana deen, be takki fonngo Kereta, ibe njaha yahde.

¹⁴ Amma wakkati sedda gada mum, sey henndu mawnu gom yúwanndu sobbirde huccitidde lettugal, ummiroy semmbe semmbe illa duune Kereta.

¹⁵ Henndu nduun tabbiti laana kaan faddii ka, min acci ka, ika doya yahde.

¹⁶ Wakkati min njawtunoo duungel Kawda, semmbe mayru buyti sedda. Da cat ko min kebi, min poodi ngel, min ngartiri laanel pamarel ngel hadde laana mawka kaan.

¹⁷ Sey golloobe been yetti ngel, njowi dow laana mawka kaan. Nden be kooyi boggi, be piili laana mawka kaan. Ngam hulude to be nufoy dow fonngo nder sobbirde Libiya, be njippini guda ngadoowa laana kaan dilla, be acci ika doya yahde.

¹⁸ Henndu nduun tokki no yonka min faa jaangoore mum be puddi ibe padda donle laana kaan nder maayo ngoon.

¹⁹ Fabbii jaangoore mum, kambe he ko'e mabbe adi gineeji gollirdi mabbe paddi nder maayo ngoon.

²⁰ Naange he koode ngadi balde ngi'ataake. Henndu nduun tinni no wifa, faa min itti gokka kisol fuu nder berde amin.

²¹ Min ngadi balde, min nyaamaay. Sey nyannde gom Pol ummii darii hakkune jama'aare fuu, wi'i: —Nde nii on njabiino haala am, on ndillataano Kereta, torraaji dii he mursere ndee duu hewtotaako on.

²² Joonin, ko kaalanani on woni pukkinee hakkillooji moodon, baa gooto nder moodon mursataa yonki mum, laana kaa tan mursetee.

²³ Hankin, Alla jeydo kam mo ndewanmi, lili maleykaajo gom he am.

²⁴ Maleykaajo oon wi'i kam: « Pol, taa hulu, walaa ko waawi hadude ma darowaade yeeso Kaysar. Alla reenete, aan he yaadiraabe maada been fuu. »

²⁵ Ndenne, pukkinee hakkillooji moodon, ngam mido hooli ko Alla haalani kam dum. Tabbat ko o wi'i dum wadan.

²⁶ Amma paamee faa ko tilay nufen dow duune gom.

²⁷ Min ngadi jemmaaji sappo e nay, miden ndoya nder maayo Cakawo. Caka jemma sappo e nayabo oon, awyooobe laana kaan miili ko kam'en badake leydi gom.

²⁸ Be paddi boggol ettirgol luggidirka ndiyam, be tawi luggidirka kaan no wada gabaaje laso. Yeeso sedda kaden, be paddi ngol, be tawi luggidirka kaan no keddi gabaaje sappo he joy.

²⁹ Be kuli to be caamoy dow kaaye. Nden be njippini har gada jamde nay darnooje laana kaan, ibe kedii Alla holla be beete.

³⁰ Wakkati golloobe nder laana kaan njippinoo laanel pamarel ngel dow ndiyam, faa be ndilla kambe tan, sey be peni be mbi'i wobbe ko kam'en no njippinowan jamde yeesooje darnooje laana kaan.

³¹ Nden Pol wi'i mawdo soogeeji oon, he soogeeji mum: —Nde nii be ndillii be acci on nder laana kaa, to baa gooto moodon dadataa.

³² Wakkati soogeeji diin nanunoo ko o wi'i dum, sey be tayi boggi di laanel ngel habbiraa, be acci ngel ingel dilla yahde kanngele tan.

³³ Wodda weetude, sey Pol eeli be, be fuu be nyaama, o wi'i be: —Hannden woni balde sappo he nay, on nyaamaay. Odon ndoomi ko watta.

³⁴ Mi eeli on, ngaree, nyaamee ngam kison. Fakat baa leebol hoore gooto moodon solataa sako saama.

³⁵ Wakkati o haaldannoo he mabbe ndeen, o hooyi buuru, o yetti Alla yeeso mabbe, be fuu. O helti, o fuddi nyaamude.

³⁶ Sey be fuu hakkillooji mabbe pukki. Be kooyi, kambe duu buuruuje deen ibe nyaama.

³⁷ Minen tawaabe nder laana kaan, miden ngada himbe keme dido e lasooji tato e sappo he jeego'o (276).

³⁸ Wakkati be nyaamunoo faa be kaari ndeen, sey be kooyi saakuuji alkama gondi nder laana kaan, be paddi nder maayo heba dum huyfinan ka.

Nufol laana Pol'en

³⁹ Wakkati weetunoo, awyoobe laana kaan anndaa toy kam'en tawa amma be kolliri fonngo gom to maayo ngoon wadi hano luuro nii. Ibe ngidi hodoyde toon he laana kaan, nde no wadoo.

⁴⁰ Nden be tayi boggi jamde darnooje laana deen, be njoofi nder ndiyam. Be kabbiti boggi awyirngel laana kaan. Be adi awyirngel ngel, be yenciniri wudere wadoore ka yaha, be peerti nde. Nden be ponndi fonngo maayo ngoon, henndu no tutooka, ika doya yahde.

⁴¹ Be njottii to taasiri gom, sey laana kaan fiyi he tilde gom. Hoore makka irii nder tilde ndeen faa ka sonnyataa. Semmbe benkeyye deen tinni no cerka ka har gada.

⁴² Soogeeji gondi nder laana kaan ciryii warude kasunkoobe wonbe nder makka heba to baa gooto mabbe doggu.

⁴³ Amma ngam Yuliyus mawdo soogeeji diin no hidī danna Pol, sey o itti be dow anniya mabbe. Nden o hokki laawol waawbe yinaade been arta njinoo mburtowoo.

⁴⁴ Hoddiibe been duu tiigoo dow kobitte laana kaan naa godđum yuwđum he makka. Nii wadi ko min fuu min kebi yottaade fonngo ngoon jam he seho.

Golle Lilaabe 28

¹ Pol nder duune Malta Wakkati min kisunoo sarri maayo ngoon, nden min nani ko innde duune nde min ngari ndeen woni Malta.

² Himbe tawaabe dow mayre njabborii min teddirka. Ndiyam no toba, jaangol duu no woodi. Nden be kubbani min hiite min yilfoo.

³ Pol hawri ledde, faddi nder magge. Nguleeki magge wadi mboddi tawani nder majje gom wurtii, soppi Pol he junngo.

⁴ Wakkati himbe duune ndeen ngi'unoo mboddi ndiin no bilii he junngo Pol, sey be mbi'odiri hakkune mabbe: —Tabbat gorko oo no ittoowo yonki non. Baa nii ko o hisi sarri maayo ngoo, kiite caami dow makko, de accataa mo o wuura.

⁵ Pol fiddi junngo mum, sey mboddi ndiin saami nder hiite ngeen. Meentol ngool torraay mo baa sedda.

⁶ Be miili o buutan naa o saaman wakkati mum da, o maaya. Be kedii faa booyi, be ngi'ii dum torraay mo baa sedda. Nden be mbayli anniyaaji mabbe ibe mbi'a: Deweteedo gom non !

⁷ Don da hadde amin gese Pubiliyus, hooreejo duune ndeen, no kolliree. O wari, o jabbii min no woodiri. O weerni min balde tati, omo hakkilii he amin.

⁸ Baabiiko no fukkii sellaa. O jontaado, omo wondi wulowulo manngo, reedu makko no fiyaa, omo doggina yiyyam. Pol ummii yehi to makko, du'ii, yowi juude mum dow makko, o yamditii.

⁹ Wakkati baaba Pubiliyus yamditinnoo, nyawbe duune ndeen fuu no ngara no nyawto to Pol.

¹⁰ Himbe duune ndeen teddini min ir teddungal fuu. Wakkati min ciryinoo dillude, be ngaddani min joobaari. Nder mayri be ngatti huune fuu ko min kaajaa ngam jahaangal amin. Malta yahde Rooma

¹¹ Miden ngonnoo Malta faa lebbi tati. Nyannde gom min naati laana yuwka Alekasandiire, ndabbunooka Malta, inndirteeka inde tooruuje funeebe worbe Kastor e Polukisa, min ndilli.

¹² Wakkati min ndillunoo Malta min ngari hubeere Sirakus. Min ngadii balde tati nder mayre.

¹³ Min ndilli Sirakus, min takki daane maayo Cakawo, min ngari Regiyum. Jaangoore mum, henndu hoore hudooru gom no wifa. Balde didi tan min ngadi ko min njottowi Potiyoli.

¹⁴ Nder Potiyoli, min tawi banndiraabe goondinbe gom eelube min, min ngadana dum'en jeddiire. Gada jeddiire amin nder Potiyoli, min ummii, min njehi Rooma.

¹⁵ Wakkati banndiraabe amin gom wonbe Rooma nanunoo garki amin, be ummii be ngari luumo Abiya he nokkuure wi'eteene Jipporde Tati ngam jabbitaade min. Wakkati Pol hi'unoo be, o yetti Alla, o beydi suusude.

¹⁶ Min ummodi he mabbe min ngardi Rooma. Wakkati min njottinoo Rooma, Pol hokkaa laawol jippoo feere mum, soogeeru gom dooma mo. Waaju Pol nder Rooma

¹⁷ Balde tati gada garki amin nder Rooma, Pol noddi mawbe Yahudankoobe ngara jipporde mum. Wakkati be kawrunoo to Pol, Pol wi'i be: —Banndiraabe ! Baa nii ko mi wadanaay himbe meeden gacce fuu, mi yaabaay duu laawol finaa-tawaaji maamiraabe meeden baa gootol, mi nanngaama Ursaliima, mi wattaama nder juude hooreebe leydi Rooma.

¹⁸ Wakkati hooreebe leydi ndiin yami yamtinii kam, be ngidiino yoofude kam, ngam be tawraay kam fuu godsum kaanudum wada mi waree.

¹⁹ Amma Yahudankoobe Ursaliima calii. Ngam majjum wadi tilay am, baa nii ko mi hidaa felude himbe am, mi yama kiite am njaaree yeeso Kaysar.

²⁰ Dum woni sabiili gaddo mi noddi on ngam fillanaade on. Odon anndi gokka Isra'ilankoobe, ngam gokka kaa wadi kabbiraami callali dii.

²¹ Sey mawbe Yahudankoobe njaabii mo, mbi'i: —Minen, min kebaay fuu derol gom yuwngol Yahudiya garngol dow innde maa. Nder banndiraabe amin baa gooto waraay, wadani min filla maada naa haalana min ko boni gom dow maada.

²² Amma ko min ngidi woni aan he hoore maada kaalanaa min ko miiludaa. Ngam minen, miden anndi ko nokku fuu no woodi himbe jancoobe sewre diina maa.

²³ Nden mawbe Yahudankoobe kokki Pol nyalaane nde be ngartoya to makko. Wakkati nyalaane nde be mbi'unoo be ngartan ndeen yottii, Yahudankoobe heewbe ngari to Pol weeri. Illa subaka kecco faa gada kiraade, Pol no waajoo be dow filla Laamu Alla. Omo tuugo dow Tawreeta Muusa he dewte annabiibe, ngam be ngoondina lisa.

²⁴ Nder mabbe wobbe njabi ko o haalani dum'en, wobbe duu njabaay.

²⁵ Be poododiri hakkune mabbe, faa be puudi sankitaade, sey Pol wi'i be: — Goonga Ruuhu Ceniido haali, wakkati o wi'unoo maamiraabe moodon har hunnduko annabi Esaaya:

²⁶ Yehu to lenyol ngool, mbi'aa: On nanan faa wooda, amma on paamataa. On ndaaran faa wooda, amma on ngi'ataa.

²⁷ Ngam himbe lenyol ngool no njoori berde: Be cukkii noppi mabbe, be mabbii gite mabbe. Ngam to gite mabbe ngi'u,
to noppi mabbe nanu,
to hakkillooji mabbe paamu,
to be tuubu sako mi danna be.

²⁸ Pol wi'i be kaden: —Paamee ko Alla lildi kisinam mum to be kanaa Yahudankoobe, ngam kambe kay be kettinto !

[²⁹ Wakkati Pol haalannoo haalaaji dii, Yahudankoobe been ndilli, tinni no njeddodira sanne hakkune mum'en.]

³⁰ Pol joodii duubi didi nder suudu ndu o luwi. Omo jabboo waroobe no ndaara mo fuu.

³¹ Nder cuusal manngal omo waajoo dow Laamu Alla, omo janngina Habaru lisa Almasiihu Joomiraawo. Walaa fuu ko waawi hadi mo.

Rooma

Rooma 1

¹ Miin Pol, maccudo lisa Almasiihu, mo Alla noddi ngam laatoo lilaado makko. Miin mo Alla subii, waajoo Habaru lobbo filla dow lisa Almasiihu winndi derol ngool.

² Habaru lobbo mo mbaajotoomi oo woni habaru mo illa fil'ajal Alla fodaninoo en nder dewte ceniide har kunndule annabiibe mum.

³ Habaru oo walaana no haala dow Biyiiko, lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, mo har bii-aadamaaku wurtaakina nder lenyol Daawda.

⁴ Amma har Ruuhu Ceniido tabbintinaama ko o Bii-Alla, wakkati mo nder baawde Ruuhu Ceniido o ummintina he maayde.

⁵ Alla barkindini kam wadi kam lilaado dow innde lisa Almasiihu heba be kanaa Yahudankoobe fuu ngoondina mo tokka ko o wi'i dum'en.

⁶ Onon, be Alla noddi warta tokkuge lisa Almasiihu, onon duu, odon limtee nder mabbe.

⁷ On fuu wonbe Rooma, be Alla horsini, noddi dum'en ngam ngartaa himbe mum, mido sanna on. Alla Baabiraawo meeden, he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden hokka on jam e moyfere.

Pol haabi sanne hi'aay goondinbe Rooma

⁸ Duuniyaaru fuu nani filla goondinol moodon. Ngam majjum wadi, mido yetta Alla daliila lisa Almasiihu ngam moodon.

⁹ Alla, mo ngollananmi he berne am fuu, nder waaju Habaru lobbo, habaru Biyiiko, no anndi ko nder du'aa'u am fuu, mido miccitoo he moodon.

¹⁰ Mido eela Alla, nde hidī, jabi hoynana kam laawol no mi warirta to moodon.

¹¹ Mido hidī hi'ude on sanne ngam mi walla on kebon kokkal ngal Ruuhu Ceniido hokkata heba cemmbidon.

¹² Kaden, mido hidī mi tawee hakkune moodon faa cemmbindinodiren nder goondinol ngol kawtuden ngool.

¹³ Banndiraabe, mido hidī paamon ko mi sirtyake kile keewde ngam warde to moodon amma faa warde hannden mi hebaay laawol majjum. Mido hidī golle am ngada barke hakkune moodon hano no de ngadiri barke hakkune wobbe.

¹⁴ Waajibi non, teddorgal yahde to himbe fuu no dow gi'al daane am. Teddorgal yahde to tawaabe nder hubeere naa nder ladde, teddorgal yahde to janngube he be njanngaay, dum fuu no dow am.

¹⁵ Ndenne, daliila kuppe dee fuu wadi, mido hari warde waajaade on Habaru lobbo oo, onon tawaabe Rooma.

Baawde Habaru lobbo

¹⁶ Waaju Habaru lobbo hanaa semteene non to am, ngam Habaru lobbo oo woni baawde Alla jottinooje goondindo fuu he kisinam. Arannde nii Yahudankoobe, nden be kanaa Yahudankoobe.

¹⁷ Ngam Habaru lobbo wanngini dartinaaku yuwngu to Alla kebeteengu daliila goondinol tan. Ngam nii woni no dum winndiraa wi'aa:Jom dartinaaku wuuran daliila goondinol mum.

Jikku boppudo Alla

¹⁸ Illa dow, Alla wanngini tikkere mum ngam bibbe aadama ngadi hakke, ibe nder gadol oonyaare. Har oonyaare mabbe duu ibe kada goonga wanngude.

¹⁹ Nde goonga, ko neddo waawi anndude dow Alla fuu no laabani be. Alla he hoore mum holli be dum.

²⁰ Goonga non ko woni he makko fuu hitere waawaa hi'ude dum. Amma illa fuddorde o holli ko kam no Alla. O holli baawde makko dow ko o tagi fuu. Ngam majjum wadi nde nii dum taykaama, dum daaraama be ngalaa ko be mbi'a.

²¹ Baa nii ko ibe anndi Alla, dum fuu wadaay be njetta mo, be teddina mo no foti o teddiniree. Be tokkitii taykaaki meere faa be mbini, ko'e mabbe mbaati, berde mabbe duu nibbi.

²² Ibe mbi'a ko kam'en no jom'en hakkillo, jaa be haanjaabe.

²³ Fadde mabbe rewude Alla jom teddungal, Duumiido faa abada abadin, tooruuje gadaade nder nanndi neddo maayoowo, naa pooli, naa dabbaaji, naa bolle, be tinni ibe ndewa.

²⁴ Ngam majjum wadi Alla duu acci be tokki muuyde berde mabbe tunnude faa be pekiti balli mabbe he tuuni jeenu.

²⁵ Be mbattiti goonga Alla he fewre. Be teddini ko tagaa dum, be ndewi dum. Be mboppi Tagudo huune fuu oon, potudo yetteede faa abada ! Teddungal laatanoo mo faa abada abadin. Aamiin !

²⁶ Ngam majjum Alla acci, be tokka muuyde berde mabbe, be ngada ko wadude ko semtini. Rewbe mabbe acci ko dagii, ko anndanoo, kam woni debbo hawra he gorko, rewbe mabbe hakkune mum'en tefodirta.

²⁷ Non duu worbe mabbe acci ko dagii ko anndanoo, kam woni gorko hawra he debbo, worbe mabbe hakkune mum'en tefodirta. Nii wadi ko be poodani ko'e mabbe kiite potude dey-dey he golle mabbe nyiddude.

²⁸ Ko nii be calii wondude he anndal Alla, Alla duu accidi be he hakkillooji mabbe benbaadi di ngalaa fuu nafakka gom, be ngadi ko haanaa wadeede.

²⁹ Ibe keewi iri rafi dartinaaku fuu, iri haasidaaku fuu he ir cadal fuu. Ibe keewi borondi, suuno, ittodirol yonki, he habdo. Ibe keewi yoyre he iri laru fuu, nyo'oore bonnoore innde he rafi herseene.

³⁰ Ibe mbi'odira haalaaji bondi, be waaybe Alla, be toonyotoobe, be yettoobe ko'e, be hidube innde. Ibe nyenyi nder gadol bone. Ibe murta he saaroobe mabbe.

³¹ Be ngalaan basiira, haala mabbe yottataako, be koolnaaki, be ngalaan yurmeene fuu.

³² Baa nii ko ibe anndi ko Alla wi'i wadoobe iri golleeji di fuu maayde woni mbaka mum'en, be accaay wadude ko boni. Ibe njardii duu he wadoobe ko boni.

Rooma 2

Filla kiite Alla

¹ Ko nii wadi bii-aadama fuu no woodi anndal dow dartinaaku Alla, ndenne aan peloowo goddo, baa nii a moy non, walaa fuu no coptirtodaa. Ndenne, nde a felii goddo, a libi hoore maa ngam aan he hoore maada ada wada kujje dee.

² Eden anndi ko kiite de Alla tayi fuu no poti dey-dey he wadoobe golle bonde.

³ Aan peloowo wadoobe golle bonde, tawi duu aan he hoore maada ada wada ir majje, he giide maada ada miila ko a hisan kiite Alla naa ?

⁴ Naa a yawi duudal moyyere Alla, munyal makko, he ko o yaawaa bonude he maada ? Ndenne a anndaa ko moyyere Alla no wada tuuba ?

⁵ Amma tiidal nyiraaku he berne baleeraaku maada wadi kawrandaa hoore maa kiite gonde no ndoomi ma nyannde fuu tikkere Alla wanngi. Nyalaane ndee nder mum kiite makko dartiide wanngintee.

⁶ Alla yoban neddo fuu dow golle mum.

⁷ Tittinkiniibe ngolli ko woodi ngam tefude teddungal, darja e mbuurnam nduumiidam, bee ngoni be Alla hokkata laawol wuurdude he mum faa abada abadin.

⁸ Amma hidube ko'e mum'en tan calii goonga, penji he wadude bononda, tikkere he mone ngoni mbaka mabbe.

⁹ Torra he billaare ngoodani gadoowo ko boni fuu. Yahudankoobe artiree ginan, nden ko be kanaa Yahudankoobe tokkinee.

¹⁰ Amma darja, teddungal e jam ngoni mbaka gadoowo ko woodi fuu. Yahudankoobe artiree ginan, nden ko be kanaa Yahudankoobe tokkinee.

¹¹ Ngam Alla walaa hedran-hedran.

¹² Neddo fuu wadi hakke ngam anndaa ko winndaa nder Tawreeta, joomum no hiitetee kiite maayde baa nii ko anndaano Tawreeta. Neddo fuu anndi ko Tawreeta wi'i, dey wadi hakke, no wadantee kiite dey-dey dow ko Tawreeta wi'i.

¹³ Hanaa nanube ko Tawreeta wi'i ngoni jom'en dartinaaku yeoso Alla, amma tokkuge ngolli ko nde wi'i, kam'en ngoni jom'en dartinaaku yeoso Alla.

¹⁴ Mo hanaa Yahudanke, baa nii anndaa ko Tawreeta wi'i, nde nii wadi ko Tawreeta tilsini waddee nder rafi anndal mum, too dum no holla ko joomum no anndi ko haani wadeede, baa nii ko anndaano ko Tawreeta wi'i.

¹⁵ Ko o wadi dum no holla ko Tawreeta wi'i fuu no winndaa nder berne makko. Hanaa nder berne makko tan, idum winndaa duu nder berne neddo fuu mo hanaa Yahudanke. Berde mabbe no kolla ko dum goonga ngam wakkatiji gom miilooji mabbe no pela be, wakkatiji gom duu idi lamna be.

¹⁶ Ngam majjum wadi hano no Habaru lobbo mo ngonmi mido waajoo wi'iri dum, non dum laatoytoo nyandde Alla tokkirta har lisa Almasiihu hiito ko suudi fuu nder berde himbe.

Jonnde Yahudankoobe he Tawreeta

¹⁷ Aan, bi'owo aan he hoore maa, a Yahudanke. Aan mo wakkili hoore mum he Tawreeta, aan piyoowo gabaare dow kawtal mum he Alla.

¹⁸ Aan anndudo muuyde Alla, aan mo nder nawtoraade he ko Tawreeta wi'i waawi subaade ko woodi.

¹⁹ Aan tabbintindo ko ada waawi dowi bumdo, aan tabbintindo ko a jeyngol ngam yeeynanande wonbe nder nimre.

²⁰ Aan ekkintinoowo be ngalaan anndal, jannginoowo sukaabe ngam ada jogii goonga he anndal kuubungal tawaangal nder Tawreeta.

²¹ Aan ekkintinoowo wobbe, a ekkintintaa hoore maada. Ada fooda noppi himbe to be mbuju, amma aan he hoore maada ada wujja.

²² Ada fooda noppi himbe ngam to be jeenu, amma aan ada yeen. Ada harmini tooruue, amma ada wujja nder cuudi majje.

²³ Ada fiira Tawreeta gabaare, amma a dowtantaako ko nde wi'i. Ndenne, a hokkaay Alla teddungal mum.

²⁴ Ngam no winndaa wi'aa:Daliila moodon wadi ko be kanaa Yahudankoobe no mbonna innde Alla.

²⁵ Tabbat juulnol no nafee, nde nii a dowtaniido ko Tawreeta wi'i. Amma nde nii a hanaa dowtaniido ko Tawreeta wi'i, baa nii ko a juulnaado, aan he mo juulnaaka fuu no go'o.

²⁶ Alal misaali mo juulnaaka gom no dowtanoo ko Tawreeta wi'i, Alla daarata joomum hano no juulnaado naa ?

²⁷ Mo juulnaaka oo, dowtaniido ko Tawreeta wi'i oo, kam wadante kiite. Aan juulnaado, jogiido Tawreeta mubbo binndaado amma no murta he ko Tawreeta wi'i.

²⁸ Yahudanke goonga e goonga hanaa mo dow banndu mum tan hollata ko kam no Yahudanke, kaden juulnol goonga e goonga hanaa juulnol ngol wadetee dow banndu gorko.

²⁹ Ndenne, Yahudanke goonga e goonga woni laatiido Yahudanke nder berne mum. Juulnol goonga e goonga woni juulnol ngol Ruuhu Alla wadata nder berne neddo. Juulnol ngool yuwaay nder tilsinoje binndaade. Ir neddo oo Alla manata dum, hanaa bii-aadama.

Rooma 3

¹ Ndenne, nde nii woni no wada, nafakka kaye Yahudanke woodi ? Dume juulnol nafiri ?

² Nde en etii en ndaari nder laabi keewdi, ko Yahudanke burdi mo hanaa Yahudanke no duudi. Misaali sedda gom nii, Yahudankoobe Alla halfini haala mum.

³ Goonga non, wobbe nder mabbe kolaaki Alla, amma baa nii ko be koolaaki mo, dum waawaa bonnude fuy nder ko Alla no kolniido.

⁴ Ndenne, neddo fuu faama ko Alla woni goonga, himbe ngoni fenoobe. Hano no dum winndiraa wi'aa: Aan Alla nde a haali, neddo fuu no anndi ko a haali goonga. Nde a felaama duu, aan hepta goonga.

⁵ Nde nii rafi dartinaaku meeden no laatoo laawol tabbintinol dartinaaku Alla, ndenne dume woodi ko mbi'eten kaden ? Nde nii Alla jippinii tikkere mum dow meeden, en mbi'an ko o hanaa jom dartinaaku naa ? Ko mi wi'i dum no miiloo bii-aadama.

⁶ En mbaawaa wi'ude dum he Alla, ngam nde nii Alla hanaa jom dartinaaku, noy o hiitorto duuniyaaru ?

⁷ Nde fewre am walli himbe ngi'a goonga Alla yaasin laabdo, nde nde wadi be teddina mo, ndenne dume wadi hannden mido hiitee hano mi gadoowo hakke ?

⁸ Nde nii non, sey tinnoden nder wadude ko woodaa ngam dum laatoo laawol wurtinde ko woodi. Goonga non wobbe no mbi'an ko en mbi'iri nii amma dum hanaa goonga, dum kuddi tan. Ir himbe bee no ngadantee kiite dey-dey golle mum'en.

Jom dartinaaku fuu walaa

⁹ Enen Yahudankoobe, dume mbi'eten ? Eden buri be kanaa Yahudankoobe naa ? Too, en buraa be baa fuy ! En artiino en mbi'i ko Yahudanke he mo hanaa Yahudanke fuu no nder maccangaaku hakke.

¹⁰ Hano no dum winndiraa wi'aa: Jom dartinaaku walaa, baa gooto.

¹¹ Walaa gooto, goodudo faamu, naa gooto tefoowo yeeso Alla.

¹² Be fuu be mbinake Be fuu be mboni. Walaa baa gooto gadoowo ko woodi. Baa gooto walaa.

¹³ Kunndule mabbe no nanndi he annyeeje omtíide. Ibe nawtoro demle belde ngam hiilude himbe. Toni mabbe no keewi tooke hano firsoori.

¹⁴ Kunndule mabbe no keewi kuddi he haalaaji mettudi.

¹⁵ Koyde mabbe no karganoo rufude yiyyam.

¹⁶ To be pa'i fuu, bononda e mettorgal berne no tokki be,

¹⁷ be anndaa laawol wadude jam.

¹⁸ Kulol Alla walaa nder berde mabbe baa sedda.

¹⁹ Eden anndi huune fuu ko Tawreeta wi'i, nde wi'aanaa dum na ngam wonbe no dowtanoo ko nde wi'i. Neddo fuu waawaa wi'ude ko kam wadaay hakke. Ndenne, himbe fuu no kaani paama ko kam'en ngadi hakke yeeso Alla.

²⁰ Walaa tokkudo ko Tawreeta wi'i daarooyeedo jom dartinaaku yeeso Alla, ngam no tokki Tawreeta. Tawreeta wadataa neddo jom dartinaaku amma nde hollataana himbe dume woni hakke.

Kebol dartinaaku har goondinol

²¹ Alla wanngini hannden laawol kebol dartinaaku mum. Dartinaaku nguu hanaa har Tawreeta, ngu hebirtee baa nii ko Tawreeta he dewte annabiibe ceedanake ngu.

²² Dartinaaku yuwngu to Alla nguu no hebbee daliila goondinde lisa Almasiihu. Neddo fuu goondini Almasiihu, Alla wartiran dum jom dartinaaku. Alla walaa hedran-hedran.

²³ Himbe fuu ngadi hakke, be fuu be mbaawaa kebi dartinaaku Alla.

²⁴ Amma joonin Alla wartiri neddo meeden fuu jom dartinaaku daliila moyfere nde o wadani en forba. Hakke neddo meeden fuu moytaama yeeso makko nder barke dimdinol ngol Almasiihu wadani en.

²⁵ Alla lili mo ngam o laatoo sadaka heba neddo fuu goondini mo hakke mum moytee daliila yiyyam makko. Alla wadi dum ngam hollude dartinaaku mum, ngam ndenno o munyanino wadoobe hakke. Kiite fuu non o tayanaay be.

²⁶ Alla wadi nii nder wakkati oo ngam hollude ko he hoore mum no jom dartinaaku, kaden duu o wadan neddo fuu goondini lisa jom dartinaaku.

²⁷ Ndenne, walaa ko neddo fiyira gabaare wi'a kam no goddum. Dume wadi ko dum walaa ? Dum walaa ngam hanaa golle meeden wadata en jom'en dartinaaku. Goondinol lisa kam wartirta en jom'en dartinaaku.

²⁸ Ngam eden anndi ko neddo no wartiree jom dartinaaku yeeso Alla ngam no goondindo amma hanaa ngam no tokkudo Tawreeta.

²⁹ Naa Alla, no Alla Yahudankoobe tan ? Naa o hanaa Alla be kanaa Yahudankoobe ? Nde goonga, o Alla be kanaa Yahudankoobe duu.

³⁰ Alla, o gooto. Kanko duu wadata juulnaabe jom'en dartinaaku ngam be goondinbe lisa. Kanko duu wadata be njuulnaaka jom'en dartinaaku ngam be goondinbe lisa.

³¹ Nde nii en ngoondini lisa, ndenne en ngartiri Tawreeta meere, naa noy ? Aa'a, en ngartiraay nde meere, en tabbintinan nde non.

Rooma 4

Misaali goondinol Ibrahim

¹ Dume mbi'eten dow Ibrahim maama meeden ? Dume o hebiri hoore makko kanko tan ?

² Nde nii o hebiino nder golle makko, laawol laataade jom dartinaaku yeeso Alla, o hebanno goddum ko o fiyirta gabaare yeeso wobbe, amma hanaa yeeso Alla.

³ No winndaa wi'aa:Ibrahim goondini Alla, ngam majjum wadi, Alla adi mo jom dartinaaku.

⁴ Njobdi golloowo limtataake hano moy'ere non, nde o hokkaa. Amma njobdi makko ndii, no tilsi non o hokkee ndi.

⁵ Neddo fuu watti gokka goondini Alla, gartiroowo jom hakke jom dartinaaku yeeso mum, dey wattaay gokka mum dow gollal mum, too daliila goondinol neddo oo, Alla adan mo jom dartinaaku.

⁶ Dum wonnoo ko Daawda hidunoo haalude wakkati o haalunoo dow neddo mo Alla barkini noddi mo jom dartinaaku ko hanaa ngam golle mum lobbe.

⁷ Daawda wi'i: Beldo hoore woni mo gacce mum ittaa, mo hakke mum yaafaa !

⁸ Beldo hoore woni neddo mo Joomiraawo limataa gacce mum kaden.

⁹ Too ! Yahudankoobe tan njeyii barke dee naa ? Be kanaa Yahudankoobe ngalaa mbaka nder majje naa ? En mbi'ii goondinol Ibrahim wadi Alla wi'i o jom dartinaaku.

¹⁰ Nde Alla wi'i o jom dartinaaku ? Illa o juulnaaka naa gada juulnol makko ? Illa o juulnaaka Alla wi'i dum hanaa gada juulnol makko.

¹¹ Amma wakkati o juulnaa ndeen, juulnol makko ngool laatake alaama mo seedantoo mo ko o jom dartinaaku har goondinol illa o juulnakaano. Ngam majjum wadi Ibrahim laatii baaba goondinbe Alla fuu, adaabe jom'en dartinaaku, baa nii ko be njulnaaka.

¹² Nii duu wadi ko Ibrahim laatii baaba juulnaabe, hanaa ngam be juulnaabe tan amma ngam be ngoondini Alla hano no Ibrahim goondiniri illa o juulnaaka.

Amaana Alla e goondinol neddo

¹³ Alkawal ndonngu duuniyaaru ngu Alla wadani Ibrahim he jippotoobe he mum hanaa ngam be tokki ko Tawreeta wi'i o wadaa. O wadaakana daliila dartinaaku kebeteengu har goondinol.

¹⁴ Nde nii tokkol Tawreeta wadata neddo donoowo duuniyaaru, ndenne goondinol neddo warti meere, alkawal ngal Alla wadi ngaal duu walaa ko nafirta.

¹⁵ Tawreeta, tikkere Alla tan wadata. Amma nde nii Tawreeta walaano, gadol hakke duu walaano.

¹⁶ Ngam majjum wadi sey nde neddo goondini ko rona fodoore Alla ndee. Ndonngu fodoore ndee duu no forba. Dum duu ngam hokkude jippotoobe he Ibrahim fuu laawol hebude ndonngu ngu. Hanaa tokkuge Tawreeta tan, baa goondinbe hano no Ibrahim maama himbe fuu goondiniri.

¹⁷ Hano no dum winndiraa wi'aa: Mi wadi laatodaa baaba lenyi duudi. Ndenne dum tabbintini amaana oon yeeso Alla mo Ibrahim goondini, Alla ummintinoowo maaybe, mo nawtortaako godsum, taga godsum.

¹⁸ Ibrahim deki tammude mum dow Alla baa nii ko wakkati mum o walaano tammude fuu. O goondini ngam majjum wadi o laatii baaba lenyi duudi. Hano no dum winndiraa wi'aa: Jippotoobe he maada duudan hano koode kammu.

¹⁹ Wakkati mum Ibrahim walaana duubi hemre, baa nii ko o hi'i semmbe banndu makko hanti, Saratu duufi beyngu mum yawti, dum fuu wadaay o soyforoo gada nder goondinol makko.

²⁰ O sikkaay alkawal ngal Alla wadani mo, o accaa goondinde Alla. Amma goondinol makko semmbindini mo, o teddini Alla.

²¹ O tabbintini ko Alla no woodi baawde humnude alkawal mum.

²² Dum wadi Ibrahim daliila goondinol mum Alla adi mo jom dartinaaku.

²³ Ko winndaa wi'aa o jom dartinaaku hanaa kanko tan wondaa.

²⁴ Amma dum winndaama ngam meeden, enen be Alla wartiri jom'en dartinaaku, enen goondinbe ummintindo lisa Joomiraawo meeden.

²⁵ Daliila hakkeeji meeden wadi lisa waraa, nden o ummintinaa he maayde ngam adeden jom'en dartinaaku yeoso Alla.

Rooma 5

Potal meeden he Alla daliila lisa Almasiihu

¹ Ko nii en kebii wartireede jom'en dartinaaku yeoso Alla har goondinol meeden, potal naati hakkune meeden he Alla daliila lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

² Har goondinol meeden, kanko lisa oon, o udditani en dammbugal kebol moy'ere Alla mo ngonden nder mum joonin. Eden nana beldum ngam eden ngatti gokka hebude teddungal Alla.

³ Hanaa dum tan, eden nana beldum torraaji di njarten ngam eden anndi ko jarde torra no ekkintina en dow munyal.

⁴ Nde neddo no munya torra, munyal mum rimataana Aadilaaku, Aadilaaku duu rimataana tammude.

⁵ Tammude ndeen duu semtintaa en ngam Alla loowi hidde mum sanne nder berde meeden har Ruuhu Ceniido mo o hokki en.

⁶ Nder wakkati mo tampuden, dey-dey wakkati mo Alla subii, Almasiihu maayi ngam sabbu wadoobe hakke.

⁷ No tiidi, goddo jaba mursa yonki mum ngam sabbu goddo, baa nii nde tawi neddo oo no jom dartinaaku. Amma tawte no wadoo goddo nyoyfa berne mum mursa yonki mum ngam makko.

⁸ Amma Alla holli en hidde mum ngam wakkati ngonnoden wadoobe hakke, Almasiihu maayanii en.

⁹ Joonin ko ngartiraden jom'en dartinaaku daliila yiyyam Almasiihu, ndenne tabbat o hisinan en tikkere Alla.

¹⁰ Ndenno en waybe Alla amma hannden potal warti hakkune meeden he makko daliila maayde Biyiiko. Joonin ko potal no hakkune meeden he Alla en tabbintini ko Alla hisinan en ngam Biyiiko no wuuri.

¹¹ Eden nana beldum Alla hanaa ngam potal ngaal tan, amma eden nana beldum ngam lisa Almasiihu Joomiraawo meeden wadi joonin kebuden potal ngaal.

Aadamu he Almasiihu

¹² Hakke daliila neddo gooto naatiri duuniyaaru. Hakke de neddo oo wadi, waddi maayde. Nii wadi ko maayde no dow gi'al daane neddo fuu ngam walaa mo wadaay hakke.

¹³ Tabbat fadde Tawreeta jippineede, hakke no nder duuniyaaru. Amma wakkati Tawreeta walaano Alla nanngirtaa himbe hakkeeji mum'en.

¹⁴ Illa jamaanu Aadamu warde jamaanu Muusa maayde woodi jaalorgal dow himbe fuu. Inde dow gi'al daane neddo fuu baa mo wadaay hakke ir hakke de Aadamu wadi wakkati o murtunoo he tilisinoore Alla. Aadamu woni alaama tinndinoowo garoowo oon.

¹⁵ Moyyere nde Alla hokkata no seedi he hakke mo Aadamu wadi. Himbe dubbe maayi daliila hakke de neddo gooto wadi. Amma moyyere nde Alla hokkata himbe heewbe daliila lisa Almasiihu tan no mawni faa hanaa sedda.

¹⁶ Amma, kokkal ngal Alla hokkata no seedi he hakke neddo gooto oo, ngam kiite de Alla tayani neddo gooto oo wadi en jom'en hakke. Amma moyyere nde Alla wadi forba daliila hakkeeji di nde'ataa woni wartirde neddo fuu jom dartinaaku.

¹⁷ Nde nii goonga fuu daliila hakke neddo gooto maayde ηabbi gi'al daane himbe fuu. Ndenne, sikka fuu walaa ko hebube moyyere mawne ngam wartireede jom'en dartinaaku, laamodoto he Alla, mbuurda he makko daliila lisa Almasiihu gooto oo.

¹⁸ Ndenne, no hakke neddo gooto dekkiri maayde dow gi'al daane neddo fuu, hano non duu gollal jom dartinaaku gooto wadata himbe fuu jom'en dartinaaku. Har gollal ngaal, be fuu be kebi mbuurnam.

¹⁹ Hano no himbe heewbe laatori wadoobe hakke daliila gadol hakke neddo gooto, hano non duu himbe heewbe ngartan jom'en dartinaaku daliila dowtanaaki neddo gooto.

²⁰ Daliila gadudo Tawreeta waddaa woni himbe fuu mbaawa hi'ude no kam'en ngadiri hakke sanne. Wakkati fuu mo gadol hakke semmbe mum beydi, sey moyyere Alla bura dum duudude.

²¹ Ngam majum wadi hano no ndenno hakke laamorii har maayde, non hannden moyyere Alla duu woodiri baawde wartirde himbe jom'en dartinaaku. Nii watta ko keben mbuurnam nduumiidam faa abada daliila lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

Rooma 6

Maayden he Almasiihu, mbuurden he mum

¹ Ndenne, dume mbi'eten do joonin ? En tinnotoo nder wadude hakke heba moyyere Alla beydoo naa noy ?

² Toy nee, hitere fuu seadataako dum. To hakke en maaybe, en ceedi he mayre, haanaa tinnoden eden ngada hakke.

³ Ndenne, on anndaa ko batisma meeden peñudo en he lisa Almasiihu he hoore mum, fenji en he maayde makko duu ?

⁴ Ndenne har batisma meeden, hano nii en ufidaabe he makko heba hano no o ummintinira he maayde nder baawde Alla, enen duu naaten nder mbuurnam kesam.

⁵ Ngam enen he makko, en fuu en kawti maayde worre, en tabbintinii ko en kawtidan duu he makko ummitaaki gooti.

⁶ Eden anndi duu ko jikku meeden kiinngu tontidaa he makko dow bardugal. Ndenne, hakke gonnoodhe he meeden deen moytaama. Joonin en coptake maccangaaku hakke,

⁷ ngam maaydo fuu rimdinaama he maccangaaku hakke.

⁸ Ko nii wadi, enen en maaydi he makko, tabbat non en mbuurdan he makko.

⁹ Ngam eden anndi ko wadi Almasiihu ummitii he maayde, o maayataa kaden. Maayde walaa baawde gom fuu dow makko kaden.

¹⁰ Almasiihu maayi, maayde makko gaba go'o hakkiti hakke he makko. Joonin omo wuuri, omo wondi he Alla.

¹¹ Hano non, onon duu, adee ko'e moodon hano on maaybe, be hakke walaa baawde gom fuu dow mum'en, mbuuron no Alla hidiri nder kawtal moodon he lisa Almasiihu.

¹² Ndenne, to accee hakke heba baawde fuu dow balli moodon maayooji tokkon muuyde majji.

¹³ To adee terde balli moodon kokkon hakke de laatoo ko waawi nawtoreede ngam wadude ko boni. Amma kokkee ko'e moodon Alla dey-dey no haaniri hano on ummintinaabe he maayde, ngartiraa he mbuurnam. Nawtoree terde balli moodon ngam wadude ko woodi dartinaaku.

¹⁴ Hakke hebataa jaalorgal fuu dow moodon kaden ngam hanaa nder laamu Tawreeta ngondon amma nder laamu moyfere Alla ngondon.

Maccube dartinaaku

¹⁵ Ndenne noy non ? En ngadan hakke ngam eden nder moyfere Alla, en ngalaa nder laamu Tawreeta naa ? Hitere fuu seedataako dum !

¹⁶ On anndaa ko nde on kokki ko'e moodon goddo ngam dowtanodon joomum, on laatake maccudo joomum. Ndenne, nde nii on maccube hakke, hakke yaarataana on na to maayde. Nde nii on maccube Alla, Alla wada on jom'en dartinaaku ngam odon dowtanoo dum.

¹⁷ Yettoore woodani Alla. Ndenno on maccube hakke, amma hannden on dowtanake ekkintinoje gadanaade himbe fuu he berne worre.

¹⁸ On ndimdinaama he hakke, on laatake maccube dartinaaku.

¹⁹ Mido haalda he moodon do no paamirton ngam on cemmbidaa. Ndenno on ngartiriino ko'e moodon maccube terde banndu ngadudon ko nyiddinii, walaa ko fonnditi nder mbuurnam moodon. Ko dum rimani on woni murtol he Alla. Joonin ko ngadoton woni, ngatton terde moodon fuu nder laawol dartinaaku hano on maccube maggu, ko dum rimanoya on woni senaare.

²⁰ Wakkati ngonnodon nder maccangaaku hakke, on paalaaka he gadol golle dartinaaku.

²¹ Beydaari ndiye kebudon nder golle moodon ? Hannden semteene tan habbi ko'e moodon ngam maayde woni ko de ndimani on.

²² Amma joonin, ko on ndimdinaama he maccangaaku hakke, on laatake maccube Alla. Beydaari ndi kebudon woni senaare, nde timmirde mum woni mbuurnam nduumiidam.

²³ Ngam njobdi hakke woni maayde, amma moyfere nde Alla hokkata forba ndeen woni mbuurnam nduumiidam nder kawtal he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

Rooma 7

Tinndinoore dow dewngal

¹ Banndiraabe, on fuu on anndube ko wi'aa nder Tawreeta. Ndenne, odon mbaawi faamude ko ngidumi haalude. Wakkati neddo wuuri tan, Tawreeta woodi baawde dawrande dum.

² Alal misaali debbo kabbanaado, nde nii gorum no wuuri, Tawreeta habbodirii be. Amma nyannde fuu goriiko maayi, boggi dewngal kabbudi mo he goriiko tayi.

³ Amma nde goriiko maayaay faa gorko gom habbani mo, no wi'etee o jeenoowo non. Amma nde goriiko maayi, boggi dewngal makko di tayi. Nde gorko gom habbani mo, o wi'ataake jeenoowo.

⁴ Banndiraabe misaali oo, no misaali yahde he moodon. Onon duu, daliila maayde lisa Almasiihu, on laatake maaybe to Tawreeta. Ndenne, walaa fuu ko wondi on he Tawreeta, on kawtaana he neddo maaynoodo ummintina ngam ngaden ko woodi barke yeeso Alla.

⁵ Wakkati tokkunoden muuyde balli meeden, Tawreeta semmbindini muuyde deen ngam ngollen ko rimanta en maayde.

⁶ Amma daliila en maaydi he Almasiihu, en ndimdinaama he Tawreeta gadudo en maccube. Joonin en njoofi laawol meeden kiinngol, laawol Tawreeta, eden ngollana Alla dow laawol kesol gom, laawol Ruuhu makko.

Tawreeta he baawde hakke

⁷ Too, dume mbi'eten do ? Tawreeta he hoore mum no hakke naa ? Nowru fuu nanataa dum. Nde hanaa daliila Tawreeta, mi waawaa anndi dume woni hakke. Nde Tawreeta wi'aayto suuna ko goddo, nden mi anndataano ko woni suuno.

⁸ Amma hakke hebi laawol nder tilsinooje Tawreeta uppi kam nder ir suuno fuu. Ngam nde Tawreeta walaano, semmbe hakke waati.

⁹ Miin he hoore am, wakkati mi anndaano Tawreeta, mido wu runoo, amma wakkati anndunoomi ko hadaa, hakke wadi yonki, miin duu maayumi.

¹⁰ Tilsinooje Tawreeta kaanude hollude kam laawol ngol tokkanmi ko mi heba mbuurnam nduumiidam, tilsinooje Tawreeta de poodani-kam maayde.

¹¹ Hakke hebi laawol, nawtori tilsinooje Tawreeta, yoyni kam, wari kam.

¹² Tabbat Tawreeta he hoore mum no senii, tilsinooje mayre duu no cenii. Ide moyfi, ide ngoodi dartinaaku.

¹³ Ndenne, ko woodi dum kanyum waddani kam maayde naa ? Aa'a ! Hakke waddani kam maayde ndeen. Har tilsinooje Tawreeta lobbe dee, hakke rimani kam maayde ngam dum hi'a ko hakke no wannga nder baawde mawde.

Habude he hakke

¹⁴ Eden anndi nii ko Tawreeta yuwaana to Ruuhu Alla, amma miin kay, mi nanndaana he accidaado he hoore mum, mi maccudo hakke.

¹⁵ Mi anndanaa ko ngadanmi ngam hanaa ko ngidumi wadude kam mi woni mido wada. Kaden ko mbanyumi kam mi woni mido wada.

¹⁶ Nde nii mido wada ko mi hidaa wadude, mi holli ko mi jabi ko Tawreeta no woodi.

¹⁷ Ndenne, hanaa min woni no wada dum, amma hakke gonde nder am deen ngoni no wada dum.

¹⁸ Mido anndi duu ko woodi fuu walaa nder jikku am, ngam anniya wadude ko woodi no nder berne am amma mi waawaa wadude dum.

¹⁹ Mi wadataa ko woodi fuu ko ngidumi wadude, amma ko boni ko mi hidaa wadude kam woni ko ngadanmi.

²⁰ Nde nii mido wada ko mi hidaa wadude, ndenne idum holla ko hanaa miin woni no wada dum, amma hakke gonde nder am ngoni no wada dum.

²¹ Wakkati taykiimi fuu, mido hidu wadude ko woodi, amma hakke no wondi he am no hada kam wadude dum.

²² Nder berne am mido nana beldum tilsinooje Tawreeta.

²³ Amma nder terde banndu am fuu mi hi'i tilsinoore gom no habda he tilsinoore nde hakkillo am holli kam no woodi. Tilsinoore ndee no wada kam maccudo hakke gonde nder banndu am.

²⁴ Kaari, mido yurminii ! Moy hisinta kam sarri banndu yaarooru he maayde nde hanaa Alla ?

²⁵ Jettooje ngoodani Alla daliila lisa Almasiihu Joomiraawo meeden ! Ndenne miin, nder hakkillo am mi maccudo Tawreeta, amma ngam jikku no hakke, mi maccudo hakke.

Rooma 8

Mbuurnam nder Ruuhu Alla

¹ Joonin kiite fuu ngalaan dow daane wondube he lisa Almasiihu.

² Nde en ngondi he Almasiihu tilsinoore Ruuhu Alla hokkata en mbuurnam. Inde rimdina en he laamu hakke, inde rimdina en duu he maayde.

³ Tawreeta waawaayno rimfinde en ngam nder bii-aadamaaku meeden en ngalaan semmbe dowtanaade ko wi'aa nder mayre amma Alla rimdini en. O lili Biyiko nder duuniyaaru ngam rimdina en. O wari nder banndu nanndunu he banndu wadoobe hakke ngam o laatoo sadaka ngam hakke. O sankita semmbe hakke gondo nder balli meeden.

⁴ Alla wadi dum ngam enen tokkube ko Ruuhu Alla wi'i hanaa tokkube muuyde balli mum'en, mbaawen wadude golle dartinaaku de Tawreeta wi'i.

⁵ Tokkudo muuyde banndu, muuyde banndu ndawranta hakkillo mum. Amma tokkudo Ruuhu, Ruuhu dawranta hakkillo mum.

⁶ Neddo fuu tokki gidaale berne mum, maayde woni ko mum. Amma neddo fuu tokki ko Ruuhu Alla wi'i heban mbuurnam, heban jam.

⁷ Ngam dekude berne mum dow gidaale banndu no wanyude Alla. De dowtanaaki Tawreeta, de mbaawaa duu dowtanaade nde.

⁸ Tokkudo muuyde banndu waawaa welude Alla.

⁹ Amma onon, on tokkaay muuyde banndu. On tokkaana muuyde Ruuhu Alla ngam Ruuhu Alla oo no tawa nder moodon. Nde neddo walaa Ruuhu Almasiihu, Almasiihu njeyaa dum.

¹⁰ Nde nii Almasiihu no nder berde moodon, baa nii ko banndu moodon no maayooru daliila hakke, Ruuhu makko no hokkan on mbuurnam ngam on jom'en dartinaaku yeeso Alla.

¹¹ Nde Ruuhu mo ummintini lisa Almasiihu he maayde no nder berde moodon, ummintindo lisa oo hokkan balli moodon maayooji dii mbuurnam. O hokkiran dam Ruuhu makko gondo nder berde moodon.

¹² Ngam majum wadi banndiraabe, no woodi nyamaane gom wonnde dow daade meeden, amma hanaa muuyde balli meeden tokki en nyamaane ndee. Ndenne, haanaa tokken muuyde balli meeden.

¹³ Ngam nde nii odon tokkitii muuyde balli moodon, on maayan. Amma nde nii on nawtorake Ruuhu Alla bardo muuyde balli moodon, on keban mbuurnam nduumiidam.

¹⁴ Mo Ruuhu Alla dowata fuu no bii-Alla.

¹⁵ Alla hokkaay on Ruuhu gadoowo on maccube, kulkulal heewa on. Amma o hokkaana on naa Ruuhu gadoowo on bibbe makko. Ruuhu mo daliila mum noddirten mo Abba.

¹⁶ Ruuhu Alla he hoore mum no wi'a en nder berde meeden ko en bibbe Alla.

¹⁷ Nde nii en bibbe Alla, eden ngoodi mbaka nder ndonu ngu o fodani himbe makko. En ndonidan he Almasiihu kujje lobbe de o hebi fuu. Tabbat, nde nii en kawtidi he Almasiihu torra, en kawtidan duu he makko teddungal.

Teddungal garoowal

¹⁸ Mi tabbintini ko walaa no neddo waawi fonnude torra meeden hannden he teddungal ngal Alla wannginanta en yahde yeeso.

¹⁹ Nde goonga, ko tagaa fuu no haaba hi'aay nyalaane nde Alla wannginta bibbe mum.

²⁰ Ko tagaa fuu saami nder juude laamu ngu walaa fuu darja gom. Hanaa ko tagaa dum subii naatude nder juude dee amma Alla he hoore mum wattu dum nder majje. Amma baa ko nii he banndum wadi, laawol tammude no don ngol ittaaka.

²¹ Ko tagaa fuu no rimdintee he maccangaaku semmbe bonnooje, dum heba mbaka nder teddungal bibbe Alla.

²² Eden anndi duu ko faa warde hannden, ko tagaa fuu no otta dow e ley hano debbo mo ɿatawere nanngi.

²³ Hanaa ko tagaa tan woni no otta. Enen he ko'e meeden eden otta, enen kebube Ruuhu Alla, Ruuhu laatiido huune arannde nder kujje de Alla hokkata en. Eden otta nder berde meeden, en kaabi Alla wadaay en bibbe muudum, o rimdina balli meeden duu.

²⁴ En kisinaama ngam eden ngoodi tammude tan. Amma nde nii en ng'i'i ko ngattuden tammude meeden dow mum, ndenne ko min tammi dum hanaa tammude meeden kaden. Moy wattata tammude mum he ko arti hebi ?

²⁵ Amma nde nii en ngatti tammude dow ko en kebaay, too, en kedoto dum, munyen.

²⁶ Munyal wallan en non, Ruuhu kam duu waran walla en nder jaccere meeden. Ngam nde goonga, en anndaa ko kaanuden du'aade. Amma Ruuhu Alla he hoore mum eelanta en Alla wakkati fuu mo keppuden ko mbi'en. O uumanan en nder uumaali burdi haalaaji luggididde.

²⁷ Alla gi'oowo ko tawa nder berne neddo duu no anndi anniya Ruuhu mum, ngam Ruuhu Alla no eelana himbe makko dey-dey he muuyde makko.

²⁸ Eden anndi duu ko Alla wadata fuu omo wada dum ngam dum laatanoo hidube mo moyere. Woodanbe mo hidde bee, o noddi be, no o hidiri.

²⁹ Be Alla artunoo subii been, o subake be fadde duuniyaaru tageede, kambe duu o wartiri feere ngam be ngarta hano Biyiko heba Biyiko duu laatoo afo hakkune rimdaabe mum heewbe.

³⁰ Be o artunoo o subii been kambe ngoni be o noddi. Be o noddi been ngoni be o wartiri jom'en dartinaaku yeeso makko. Hebube wartireede jom'en dartinaaku yeeso makko been, kam'en o hokki teddungal.

Hidde Alla nder Almasiihu no tabbitiine

³¹ Nde Alla no wondi he meeden, moy waawi hebude jaalorgal dow meeden ? Ndenne dume mbi'eten dow fii oo ?

³² Alla mo hadaay Biyum mursa yonki mum ngam meeden no waawa saloo moyande en ko eeluden mo fuu naa ?

³³ Moy waawi felude be Alla subi ? Walaa, Alla he hoore mum wartiri be jom'en dartinaaku !

³⁴ Moy waawi hiitii be ? Walaa ! Iisa Almasiihu maayi, kaden duu o ummitake. Omo joodii nyaamo Alla, omo eelana en Alla.

³⁵ Dume waawi senndude en he hidde Almasiihu ? Sadornam naa billaare naa torra naa rafo naa rafi godsum naa masiiba naa takubaahi ?

³⁶ No winndaa wi'aa: Ngam maada miden badii maayde. Nyannde fuu, miden ndaaree, hano baali kirseteedi.

³⁷ Amma nder fii fuu ko hewti en, enen ngoni hebube jaalorgal daliila gjiddo en.

³⁸ Ngam mi tabbintini ko hanaa maayde, hanaa mbuurnam, hanaa maleykaabe, hanaa ko laami dow, hanaa hannden, hanaa jaanjo, hanaa semmbe,

³⁹ hanaa ko tawa faa dow, hanaa duu ko tawa faa ley, huune fuu ko tagaa waawaa senndude en he hidde nde Alla wadani en daliila kawtal meeden he iisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

Rooma 9

Lenyol ngol Alla subii

¹ Ko ngidumi wi'ude dum tabbat dum goonga ngam mido wondi he Almasiihu. Nder berne am duu, mi tabbintini ko Ruuhu Ceniido no seedanoo kam ko kaalan mi dum tabbat no goonga.

² Wakkati fuu mettorgal he naawdum berne no he am faa noy walaa.

³ Nde nii laawol no woodi, mi naalee, mi senndee he Almasiihu ngam banndiraabe am keba kisinam.

⁴ Kambe ngoni lenyol Isra'ilankoobe be Alla wartiri bibbe mum. Alla wannginani be teddungal mum, o habbidi amaana he mabbe, o hokki be Tawreeta, o holli be no be ndewirta mo, o wadani be alkawaliji.

⁵ O itti be he maamiraabe Yahudankoobe mawbe anndaabe. Almasiihu har bii-aadamaaku mum yuwi he lenyol ngool. Kanko woni Alla laamiido dow huune fuu. Jettooje ngoodani mo faa abada. Aamiin !

⁶ Hanaa ngam wi'ude ko Alla humnaay alkawal mum, ngam hanaa jippotoobe he Isra'el fuu ngoni bibbe Isra'el.

⁷ Kaden duu hanaa jippotoobe he Ibrahim fuu ngoni bibbe be Alla fodanii Ibrahim. Ngam Alla wi'i Ibrahim:Har Isiyaaku kebirtaa jippotoobe he maada be podanimaami.

⁸ Ndenne, hanaa bibbe wurtiibe nder duhol Ibrahim fuu ngoni bibbe Alla. Amma rimaabe daliila alkawal mo Alla wadi, been ngoni jippotoobe he makko.

⁹ Ngam Alla wadanii mo alkawal wi'i:Mi wartan wuro maada mawuuri nder wakkati oo, mi tawan deeka Saratu hebi biddo gorko.

¹⁰ Hanaa misaali oo tan woodi, funeebe Rebeeka, Yakuuba e Isuwa. Isiyaaku maamii'en rimi be.

¹¹⁻¹² Illa be ndimaaka Alla wi'i Rebeeka:Minyiyo oon maran mawnum. Dum tabbiti duu fadde mabbe wadude ko woodi naa ko boni. Alla wi'i haala kaa ngam hollude cubeteedo oon no subetee non hanaa ngam golle de wadataa, amma joomum no subetee non ngam ondon Alla noddoowo neddo fuu hidii.

¹³ Hano no dum winndiraa wi'aa:Yakuuba korsinmi, amma Isuwa mbanyumi.

¹⁴ Ndenne, dumé mbi'eten ? En mbi'an Alla wadaay dey-dey naa ? Abada !

¹⁵ Ngam o wi'i Muusa: Mi moyyanan mo ngidumi moyyande, mi yurmoto mo ngidumi yurmaade.

¹⁶ Ndenne, Alla subataako neddo ngam joomum no hidii o suboo dum naa ngam joomum no tittinkini. Amma o suboto joomum ngam omo yurmoo dum.

¹⁷ Ngam no winndaa wi'aa Alla wi'i Firawna:Mi wadi ma laamiido ngam daliila maada, mi holla baawde am, innde am gooynee nokku fuu nder duuniyaaru.

¹⁸ Ndenne, Alla yurmoto mo hidii, yorna berne mo hidii.

Tikkere Alla he yurmeene makko

¹⁹ Hakkune moodon godđo yaman kam wi'a: « Nde nii Alla no yurmoo mo hidī, yorna berne mo hidī, dume Alla felirta himbe ? Moy waawi salaade muuyde makko ? »

²⁰ Aan bii-aadama, aan a moy faa njeddaa Alla ? Ko mahaa no waawi wi'ude mahudo dumKo wadi mahirdaa kam nii ?

²¹ Mahoowo loode no waawi wadirde loopal ko hidī fuu. Loopal gootal ngal o mahirta loone ngam nde golliree nder golle lobbe sanne. O maha wonnde duu ngam nde golliree nder golle de ngalaa darja baa sedđa.

²² Nii woni no golle Alla nga'i. O hidīino hollude tikkere makko, nden o holla baawde makko. Amma himbe haanube tikkere makko, wonbe dow laawol hiitaneede been, o munyii be munyal manngal.

²³ O wadi dūm duu ngam o wannginana be o nanta yurmeene mum'en been teddungal makko ngal walaa keerol.

²⁴ Enen duu ngoni be o nanta yurmeene mum'en been. O nodday en hakkune Yahudankoobe tan. O noddi en duu hakkune be kanaa Yahudankoobe.

²⁵ Dum woni ko Alla haali nder dewtere Hose'a: Himbe be kanaa himbe am, mi noddiran be himbe am. Be mi horsinaay, mi noddiran be himbe am horsube.

²⁶ To be mbi'aa, be kanaa himbe am,
be inndirtee bibbe Alla duumiido.

²⁷ Esaaya kam duu haali sanne dow bibbe Isra'el, wi'i:Baa bibbe Isra'el duudi faa poti no taasiri maayo, nder mabbe sedđa tan hisintee.

²⁸ Ngam Joomiraawo tabbintinan haala mum dow duuniyaaru. O humnan ka duu law-law.

²⁹ Hano no Esaaya wadirnoo annabaaku wi'i: Nde nii Alla Joomiraawo dawranoowo huune fuu accaayno himbe sedđa nder lenyol meeden, nden en laatakeno ir Sodooma, en nanndiino he Gomoora.

Rafi goondinde lisa hakkune bibbe Isra'el

³⁰ Dume mbi'eten nde nii be kanaa Yahudankoobe, be tarsinaaki fuu tefi dartinaaku yeeso Alla kebi dartinaaku ? Dartinaaku ngu be kebi nguu, ir dartinaaku kebirteengu har goondinol non.

³¹ Amma bibbe Isra'el tefube dartinaaku har tokkol Tawreeta, kebaay ngu.

³² Ko wadi ? Be miilaaki ko goondinol hokkata be ngu. Amma ko be miili woni golle mabbe kokkata be ngu. Be pergi he hayre fergoore nedđo ndeen.

³³ Hano no dūm winndiraa wi'aa: Mi resan nder Siyon hayre fergoore himbe. Nde wada be caama. Amma neddo fuu goondini mo, semtataa abada.

Rooma 10

¹ Banndiraabe, ko burmi hidde fuu kam woni bibbe Isra'el fuu keba kisinam. Dum duu woni du'aa'u mo ndu'anam be nder berne am, mi eela Alla.

² Mido seedanoo be, wi'ude ko sikka fuu walaa be kokki ko'e mabbe he berne worre be ngollana Alla. Amma kokkol ko'e mabbe ngool sinngaaki dow anndal.

³ Be anndaa laawol ngol neddo tokkata ko Alla wartira dūm jom dartinaaku. Be ndawrani ko'e mabbe laawol ngol be tokkata ngam laataade jom'en dartinaaku yeeso Alla. Be cubaaki tokkude laawol ngol Alla darni ngam wartirde himbe jom'en dartinaaku.

⁴ Almasiihu wari humni Tawreeta ngam goondindo mo fuu wartiree jom dartinaaku.

Kisinam warani neddo fuu

⁵ Muusa winndi dow dartinaaku yuwngu nder Tawreeta wi'i:Neddo fuu dōwtani ko tilsinooje Tawreeta wi'i, wuuran daliila majum.

⁶ Amma ndaa ko haala Alla wi'i dow laataade jom dartinaaku daliila goondinol neddo nii:To wi'u nder berne maa moy waawi yeenyi dow kammu ? Almasiihu jippaaki naa ?

⁷ Naa kaden:Moy jippina nder ngaykaa laahara nga walaa fuu keerol ? Almasiihu ummintinaaka he maayde naa ?

⁸ Ko winndaa wi'aa woni:Haala Alla no hadde maada, ika nder hunnduko maada, ika nder berne maada. Haala Alla ka woni waaju goondinol, mo min ngoni miden ngada.

⁹ Ngam nde nii a yardake a wi'i aan he hoore maada ko lisa no Joomiraawo, ngoondinaa nder berne maada ko Alla ummintinii mo he maayde, a hisintee.

¹⁰ Goondinde nder berne no wada Alla wartira neddo jom dartinaaku. Fiirtude hunnduko mum yeeso himbe fuu wi'a lisa Almasiihu woni Joomiraawo mum no holla ko neddo hebi kisinam.

¹¹ Ngam no winndaa wi'aa:Goondindo mo fuu semtataa.

¹² Joonin, walaa ko senndi Yahudanke he mo hanaa Yahudanke. Joomiraawo gooto jeyii be. Omo barkindina faa noy walaa neddo fuu eeludo mo.

¹³ Ngam no winndaa wi'aa:Neddo fuu eeli Joomiraawo hisina dūm, o hisinan dūm.

¹⁴ Amma noy wadata neddo eela mo nde goondinaay ? Noy neddo goondinirta mo, nde nii neddo nanaay filla makko ? Noy neddo nanirta filla makko, nde nii baajotoodo walaa ?

¹⁵ Noy neddo waajortoo, nde nii lilaaka ? No winndaa wi'aa:Beldum berne non, gi'ol garki koyde jottinooje Habaru lobbo.

¹⁶ Amma hanaa himbe fuu ngoondini Habaru lobbo oon. Esaaya wi'i:Yaa Joomiraawo, moy goondini waaju amin ?

¹⁷ Ngam majjum wadi sey to neddo hettinake waaju ko goondina. Waaju oo duu, o waaju dow Almasiihu.

¹⁸ Mi yaman on, goonga fuu bibbe Isra'el nanaay mo naa ? Be nani ngam no winndaa wi'aa: Daade lilaabe Alla nanaama nder leyde fuu, waaju mabbe fiilake kappa kuula duuniyaaru fuu.

¹⁹ Mido yama kaden, bibbe Isra'el paamaay naa ? Arannde nii har hunnduko Muusa, Alla haali, wi'i: Mi wadan kiron, be kanaa jeyaabe am, mi wadan tikkanon lenyol ngool walaa anndal.

²⁰ Nden Esaaya hulaay wi'ude Alla wi'i: Be tefaayno kam, ngiiti kam. Be yamanaayno kam been duu, mi wannginanii dum'en hoore am.

²¹ Amma har ko daarata bibbe Isra'el, Alla wi'i: Jemma e nyalooma, juude am no peerti, ngam jabbaade himbe am, yorbe-ko'e, saliibe downtanaade kam.

Rooma 11

Alla woppaay bibbe Isra'el fuu

¹ Too, mi yami on: « Alla woppi bibbe Isra'el fuu naa ? » Hitere fuu hi'ataa dum. Miin he hoore am, mi bii-Isra'el, mi jippotoodo Ibrahim, mi yuwi nder lenyol Benyamin.

² Alla woppaay himbe mum be subinoo illa arannde. Odon anndi ko winndaa wi'aa dow Eliya nder dewte Alla. No winndaa wi'aa ko Eliya wulliri bibbe Isra'el to Alla, wi'i:

³ Yaa Joomiraawo, be mbarii annabiibe maada, be cankitii nokkuuje de dow mum'en sadakaaji maada mbuletee. Miin tan hori, miin duu ibe tefa warde kam.

⁴ Amma ko Alla jaabii mo wi'i nii:Mi resani hoore am worbe ujunaaji jeddo, be cujidanaay Ba'al.

⁵ Non dum wa'i hannden duu. Hakkune himbe, no tawa himbe sedda be Alla subii daliila moyfere mum.

⁶ Cubaaki ki Alla subii neddo daliila moyfere mum hanaa cubaaki ngadaaki daliila golle neddo non. Ngam nde nii daliila golle neddo Alla wadi ki, nden moyfere makko laatataakono forba.

⁷ Ndenne, noy wadi ? Bibbe Isra'el kebaay ko tefunoo. Amma be Alla subii hakkune mabbe, kebi ko tefannoo, horiibe been duu be fuu be ngarti yorbe-ko'e.

⁸ Ngam no winndaa wi'aa: Alla wartirii be wemmbaabe. Ibe ngoodi gite, amma be ngi'ataa, ibe ngoodi noppi amma be nanataa. Nii duu dum njoodori he mabbe faa warde hannden.

⁹ Daawda duu wi'i: Alla wan juulde mabbe laatanoo be tunnirgal, be caama nder maggall, Alla wan be pergo, fergere mabbe foodana be kiite de be kaani.

¹⁰ Gite mabbe nibba ngam to be ngi'u. Alla wan baawe torra be, be keppa turtaade faa abada.

¹¹ Mi yaman on kaden: « Ko Yahudankoobe perginoo caami dum, be caamu ko be ummitittaako non, naa noy ? » Abada. Fergere mabbe laatani be kanaa Yahudankoobe daliila kebol kisinam. Alla wadi dum duu heba Yahudankoobe kira.

¹² Nde nii fergere mabbe waddani duuniyaaru barke, nde nii mursere mabbe duu waddani be kanaa Yahudankoobe barke, ndenne noy barke keboyteede nyandde fuu kappa kuula Yahudankoobe fuu tuubii, wa'ata ?

Kisinol be kanaa Yahudankoobe

¹³ Joonin, onon be kanaa Yahudankoobe ngondaami. Ko laatiimi lilaado yahde he be kanaa Yahudankoobe dum, mi nanngiran golle de kokkaami dee juude diddidi.

¹⁴ Mi nanngiran de juude diddidi ngam beydude kiram banndiraabe Yahudankoobe, mi hisina wobbe nder mabbe.

¹⁵ Nde nii kakkitol Yahudankoobe ngool waddi potal hakkune Alla he duuniyaaru, ndenne noy wartirde be he laawol Alla wa'ata ? Dum wa'ataana hano ummitaaki he maayde.

¹⁶ Nde nii conndi buuru budaama faa cabbi buuru arani diin cakkaama ngam Alla, ndenne cabbi buuru diin fuu cakkaa ngam Alla. Nde nii Alla jeyii dadil lekki, ndenne caldi makki fuu kanko jeyii dum.

¹⁷ Accee mi hokka on misaali oo. Yahudankoobe no nga'i hano jaytuuhi hilnaaki faa woodi. Aan mo hanaa Yahudanke duu ada wa'i hano liccal gariiri jaytuuhi. A tayaama, ngaddedaa, kabbedaa he jaytuuhi demanaaki faa woodi. Ndenne nyaamdu lobburu fuu, ndu licce makki mbaawi hebude ngam mbuura, ada waawi hebi dum.

¹⁸ Amma tinna to wi'u a fiiran dūm gabaare, mbi'aa ko a godđum yeeso mabbe. Ada hidī piya gabaare mbi'aa a godđum naa ? To yeggitin dow dadi makki ngondaa, hanaa dadi makki ngoni dow maada.

¹⁹ A wi'an: « Licce jaytuhi aawaade mbudditaama heba miin, liccal gariiri jaytuhi ngal, mi waddee, mi habbee nokku majje. »

²⁰ Goonga ! Amma ngam rafi goondinol wadi de mbuditaa, de ittaa, aan duu daliila goondinol maada wadi kebudaa laawol joodaade ada habbi he tunnduuru majje. Ndenne, to fiyu gabaare maa mbi'aa ko a godđum, hakkila hulu Alla tan.

²¹ Ngam ko wadi Alla accaay licce arane deen wadan o accataa ma, aan duu.

²² Ndenne, tayka moyfuki Alla, taykodaa tikkere makko duu yeewa: Tikkere makko no dow fergiibe caami, moyfuki makko no wondi he maada, nde nii a tabbitii nder moyfuki makko kiin. Nde hanaa non, aan duu a saltetee.

²³ Bibbe Isra'el duu, nde nii be mboppi tiidal nyiraaku mabbe, be ngoondini, Alla wartiran be he jaytuhi kiin. Ngam Alla no woodi baawde wartirde be he makki.

²⁴ Onon be kanaa Yahudankoobe, onon tinndiniraabe liccal gariiri jaytuhi, gaddaangal habbaa he tunnduuru jaytuhi aawaaki kiin. Ko dum waddi liccal gariiri ngal, dum habbi he tunnduuru jaytuhi aawaaki dūm. Hegaaki ngal habbee he tunnduuru makki. Yahudankoobe ngoni licce makki goonga e goonga, ndenne dow ko yaawi Alla habirta de he makki.

Kisinam bibbe Isra'el fuu

²⁵ Banndiraabe, mi hidaa kepon faamude siri Alla mo woni no suudi do ngam to on piyee gabaaje moodon mbi'on on godđum. Bibbe Isra'el heewbe berde mum'en njoori, faa heewbe nder be kanaa Yahudankoobe ngoondini, ngari kebbini Laamu Alla.

²⁶ Nii wadata bibbe Isra'el fuu kisinee, hano no dum winndiraa wi'aa: Kisinoowo yuwan Siyon. O hakkitan rafi tokkude Alla nder berde jippotoobe he Yakuuba.

²⁷ Dum woni amaana am he mabbe,
wakkati mo moytanmi hakkeeji mabbe.

²⁸ Yahudankoobe ngarti waybe Alla, ngam be tottitake Habaru lobbo, dūm laatii beydaari moodon. Baa nii ko be ngarti waybe Alla, Alla subake be, wadi be himbe mum. Omo hidī be daliila maamiraabe mabbe.

²⁹ Alla waylataa anniya mum dow mo o moyfani kokkal makko, he dow mo o noddi.

³⁰ Onon be kanaa Yahudankoobe, ndenno nii on tottitakeno Alla, amma hannden on kebi yurmeene Alla ngam Yahudankoobe tottitake mo.

³¹ Noon duu, joonin Yahudankoobe ngartii tottiibe Alla ngam be keba yurmeene Alla, nde Alla holli on.

³² Alla tinnanaay himbe leesinanoo dum ngam hollude be yurmeene mum.

³³ Hey barkeeji Alla korsudi no duudi no mawni ! Hikma makko he anndal makko no luggiddi sanne ! Neddo fuu waawaa anndude anniyaaji makko. Neddo fuu waawaa faami no o gollirta.

³⁴ Ngam no winndaa wi'aa: Moy anndi miilooji Joomiraawo ? Moy waawi hollita mo ?

³⁵ Moy arti hokki mo godsum,

faa dum laatoo tilaay o yoba joomum ?

³⁶ Nde goonga, kanko tagi huune fuu. Huune fuu to makko yuwi, kanko duu jeyii huune fuu. Teddungal woodani Alla faa abada. Aamiin !

Rooma 12

Mbuurnam goondinbe lisa

¹ Banndiraabe, mido eela on ngam barke yurmeene nde Alla holli en, kokkee ko'e moodon Alla hano sadaka ciryado ngam golle makko, sadaka ceniido, beldo berne makko. Dum woni laawol ngol tokkoton ngam rewude Alla no haaniri.

² To nyemminee duuniyaaru nduu, accee Alla heydintina hakkillooji moodon heba berde moodon mbaylitoo, mbaawon anndude ko yaadata he muuyde Alla kam woni ko woodi, ko huubi he ko weli mo.

³ Daliila moyfere nde Alla wadani kam, mido wi'a neddo moodon fuu, to yaaru hoore mum to yottaaki. Neddo fuu eta hoore mum daara no wa'i. Kam woni neddo eta hoore mum dey-dey etirgal goondinol ngal Alla hokki dum.

⁴ Neddo meeden fuu no woodi terde banndu, terde fuu he gollal mum.

⁵ Baa nii ko eden duudi, enen he duudal meeden fuu, nder kawtal meeden he Almasiihu, en banndu worru, en fuu eden njokkodiri yahde. Neddo meeden fuu no terde banndu.

⁶ En kokkaama kokke feere-fereeje de Ruuhu Alla hokkata. Nde nii Alla wadi kokkal meeden no kokkal wadude annabaaku, too en ngadu annabaaku meeden dey-dey no ngoondinirden lisa.

⁷ Mo Alla hokki kokkal wallude wobbe, walla be. Mo Alla hokki kokkal jannginde, janngina.

⁸ Mo Alla hokki kokkal semmbindinde himbe, semmbindina himbe. Mo Alla hokki kokkal moyfande himbe, moyfana himbe he berne worre. Mo Alla hokki

kokkal ardaaki, ardoroo tinaare. Mo Alla hokki kokkal yurmaade himbe duu, yeha wada golle mum he berne welne.

⁹ Hidde moodon laatoo hidde goonga e goonga. Ndoggee wadude ko boni, tibinee ko woodi.

¹⁰ Ngidodiree he berne worre hano on banndiraabe. Neddo moodon fuu teddina banndum faa burna dum hoore muudum.

¹¹ To accee yannde nannga on amma njagganee Joomiraawo hano maccube, ngollanee Joomiraawo he berne worre.

¹² Nanee beldum daliila tammude moodon. Munyee torra, tinnee he wadude du'aa'u.

¹³ Cenndee ko njogidon kokkaron himbe Alla hidube walleede, laatee weernoobe himbe.

¹⁴ Mbarkindinee torroobe on. To kudee be, amma mbarkindinee be.

¹⁵ Nanidee beldum he nanoobe beldum, mboydee he woyoobe.

¹⁶ Laatee daane worre, to ndonndee ko'e amma laatee leesiniibe nder ko ngatton fuu. To adee ko'e moodon hano marbe hikmaaku.

¹⁷ Nde goddo wadi on gacce, to njottitee. Ndurwee tawee ko ngadon fuu laatoo ko dartii yeoso himbe fuu.

¹⁸ Nde no hebo, njoodododon jam he himbe fuu, nde nii onon ngoni waddoobe jam.

¹⁹ Banndiraabe am horsube, nde nii on ngadaama ko metti, to njoptitanee ko'e moodon. Accee Alla wattu tikkere mum yoptanoo on. Ngam no winndaa wi'aa Joomiraawo wi'i: Miin jeyii yoptitaade, mi yoban neddo fuu dey-dey ko haani.

²⁰ No winndaa wi'aa kaden Joomiraawo wi'i: Nde ganyo maada rafaama, nyamnu mo. Nde nii o domdaama, yarnu mo. Nde nii a wadani mo kujje dee, too hano nii pette bottudaa, njoowudaa dow hoore makko.

²¹ To accu gadol ko boni jaale, amma wadu ko woodi, njaalodaa gadol ko boni.

Rooma 13

Downtanaade ardiido leydi

¹ Neddo fuu dowtanoo ardiido mum, ngam ardanjal walaa ngal hanaa to Alla ngal yuwi. Ardiido fuu, Alla ardinji dum.

² Ndenne, neddo fuu salii ardanjal leydi mum salake ko Alla wi'i. Caliido ko Alla wi'i duu foodanan hoore mum kiite.

³ Neddo gadoowo ko woodi walaa ko huldata ardiibe kiite leydi mum. Amma nde neddo wadi ko boni, ndenne tilay neddo hula be. Ada hidī acca hulude ardiibe leydi naa ? Ndenne, wadū ko woodi. Nde nii a wadi ko woodi fuu, be njettete.

⁴ Ardiibe no gollanoobe Alla ngam wattude ma wadude ko woodi. Amma nde nii wadude ko boni woni gollal maada, too hulu be, ngam meere wadaay ibe njogii cabbi fiyude wadube ko boni. Nder jukkol gadudo ko boni ibe mbanngina tikkere nde Alla woodani gadoowo ko boni.

⁵ Ndenne, no haani dowtanodon ardiibe, hanaa ngam kulol kiite tan, amma ngam to berde moodon pelu on.

⁶ Ngam majjum wadi odon njoba janngal. Ardiibe jaboobe janngal ngaal duu, Alla ardini be ngam be ngollana dum wakkati fuu.

⁷ Njobee neddo fuu ko tokkata on. Nde nii janngal moodon, onon he ko'e moodon kaanudon yobude, njobee ngal. Nde janngal gineeji moodon kaanudon yobude duu, too njobee ngal, foti ko hen non fuu. Dowtanee mo kaanudon dowtanaade, teddinon mo kaanudon teddinde.

Hidodirde hakkune goondinbe

⁸ To njabee neddo fuu tokka on nyamaane. Nyamaane worre tan haani naatude hakkune moodon, onon goondinbe, nyamaane nde woni hidodirde. Ngam neddo fuu hidī gondo mum, humni ko Tawreeta wi'i.

⁹ Ngam no winndaa wi'aa nder Tawreeta:To yeenu, to ittu yonki godđo, to wujju, to suuna ko godđo. Tilsinooje dee he koriide deen fuu kawra nder tilsinoore wi'ude:Ngidaa gondo maa no ngidīrdaa hoore maa.

¹⁰ Neddo fuu woodi hidde nder berne mum waawaa wadani gondo mum ko boni. Ndenne, hidde no humna ko Tawreeta wi'i.

¹¹ Taykee kuppee fuu ngam odon anndi wakkati mo ngonden nder mum. Wakkati mo kaanudon finude oon wadi. Joonin kisinam buri badaade en dina wakkati mo pudduden goondinde.

¹² Jemma woddini, woddaa weetude, ndenne en mboddoo golle bonde, bornoden kaborde meeden annuura.

¹³ Mbuuren mbuurnam wonbe nder jeyngol, mboddoden nyaamde he yaru-yaru duddo. En mboddoo jeenu he golle nyiddiniide. En mboddoo poododirol he haasidaaku.

¹⁴ Nder jikku meeden he nder ko mbi'eten fuu, en nyemmin lisa Almasiihu Joomiraawo meeden. To en tokkito beldum berde meeden accen suuno bonngo heewa mbuurnam meeden.

Rooma 14

To felu bannda

- ¹ Njabbee mo goondinol muudum semmbidaa, to nanngiree mo duu, baa nde nii tawi ko o miili no feere, ko onon duu miilidon no feere.
- ² Alal-misaali, goddo ngam benndi nder goondinol no miila ko no dagii kam nyaama ko hebi fuu. Amma goddo ngam benndaay nder goondinol nyaamataa ko hebi fuu, bibbe kaliyol tan nyaamataa.
- ³ Nyaamoowo ko hebi fuu oon, to felu mo nyaamataa ko hebi fuu oon. Mo nyaamataa ko hebi fuu oon duu to felu nyaamoowo ko hebi fuu oon, ngam nyaamoowo ko hebi fuu oon, Alla jabbake mo.
- ⁴ Aan woni moy faa mbi'aa gollanoowo goddo gollal mum woodaay ? Mawdo makko haani wi'ude ko o wadi dum no woodi naa dum woodaa. Mo peludaa oo no tittinkinto ngam Joomiraawo woni balla makko.
- ⁵ Goddo no hi'a ko nyalaane gom buri nyalaade fuu teddude. Goddo duu to mum nyalaade deen fuu no potu. Neddo fuu tabbintina dum nder berne mum.
- ⁶ Peerodirido nyalaade oon, burdina de ngam teddinde Joomiraawo. Kaden duu, nyaamoowo ko hebi fuu, nyaama ko hebi fuu ngam teddinde Joomiraawo, joomum yetta Alla. Mo nyaamataa ko hebi fuu oon duu, subo nyaama ko hidii ngam teddinde Joomiraawo, joomum yetta Alla duu.
- ⁷ Hakkune meeden walaa gondo no wuura ngam beydaari hoore mum tan. Walaa duu maayando ngam beydaari hoore muudum tan.
- ⁸ Nde en mbuuri, Joomiraawo mbuuranden. Nde en maayi duu, Joomiraawo maayanden. Ndenne, nde en mbuuri naa nde en maayi, Joomiraawo nii jeyii en.
- ⁹ Almasiihu maayaana ummitii ngam o laatoo Joomiraawo wuurbe he maaybe fuu.
- ¹⁰ Nde nii non, aan mo nyaamataa ko hebi fuu oon, dume wadi ada wi'a bannda wadi ko woodaa ? Naa aan, nyaamoowo ko hebi fuu oon, dume wadi ada yawo bannda mo nyaamataa ko hebi fuu oo ? En fuu, en ndaroyto yeeso Alla, o hiito en.
- ¹¹ Ngam no winndaa wi'aa: Mi hunorake hoore am, miin Joomiraawo, howru fuu hofoto yeeso am,
demngal fuu jaban wi'a miin woni Alla.
- ¹² Ndenne, neddo meeden fuu haalan ko kam wadi nder mbuurnam mum yeeso Alla.
- ¹³ Neddo meeden fuu acca dekande banndum wadude ko woodaa. Ko kaanuden wadude woni faddaade ko'e meeden he huune fuu ko waawi fergude banndiraabe meeden, naa uppude be, be ngada ko woodaa.

¹⁴ Mido anndi, mi tabbintini duu, ko nder kawtal meeden he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, walaa ko harmi, he hoore mum. Amma nde neddo miili ko huune ndee no harmi, dum harmanan joomum.

¹⁵ Nde a torri bannda goondindo ngam ko nyaamata, a tokkaay laawol hidde. Hakkila ngam ko nyaamata to laatoo laawol halkere bannda mo Almasiihu maayi daliila mum.

¹⁶ Tinna to ko ndaarudaa no woodi dum, laatoo ko bannda goondindo jancirtee.

¹⁷ Ngam Laamu Alla hanaa filla nyaamdu naa jarde tan. Laamu Alla filla dartinaaku, jam he seyo non kebeten har kawtal meeden he Ruuhu Ceniido.

¹⁸ Neddo fuu gollani Almasiihu nder iri nii he banndum welan Alla, himbe duu teddinan dum.

¹⁹ Ndenne, en tefu ko beydata jam hakkune meeden. Neddo fuu tefa ko semmbindinta goondinol banndum.

²⁰ To mbonnee golle Alla ngam filla nyaamdu. Nde goonga, nyaamdu fuu harmaa. Amma nde nii nyaamdu ndu nyaamata no laatoo fergere bannda goondindo, too woodaa, nyaama nyaamdu ndu omo hi'a.

²¹ Alal misaali ko buri woni, to neddo fuu nyaamu naa yaru naa mbi'en to neddo fuu wadu ko fergata banndum goondindo wada hakke.

²² Joga hakkune maada he Alla tabbintinol ngol goondinol maada hokki ma. Beldo hoore woni mo berne mum felataa dum nder ko woni no wada fuu.

²³ Amma neddo fuu sikki nyaamdu, dey nyaami ndu no jukkaado, ngam nyaamiraay ndu goondinol. Huune fuu ko berne maada fukkaaki he mum, no hakke.

Rooma 15

¹ Enen, be goondinol mum'en semmbidi, no haani munyen jikku be goondinol mum'en semmbidaa. To en tefu ko weli en tan.

² Neddo meeden fuu tefa ko welata berne banndum goondindo ngam semmbindina mo nder goondinol makko.

³ Ngam Almasiihu he hoore mum tokkaay mbelirka yonki mum, amma hano no dum winndiraa wi'aa:Jennooje, yennube ma fuu, dow am saami.

⁴ Huune fuu ko winndanoo illa arannde nder dewte Alla, winndaama ngam ekkintinde en. Dum winndaama duu ngam keben tammude daliila tittinkinaaku he munyal ngal Dewtere Alla hokkata en.

⁵ Alla mardo munyal, cemmbindinoowo berde hokku on laawol laataade daane worre dow laawol lisa Almasiihu.

⁶ O hokka on laawol ngool heba he berne worre ngadon daane worre teddinon Alla Baaba lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

⁷ Njabbediree no Almasiihu jabbori on heba Alla teddinee.

⁸ Mido wi'a on ko arannde fuu ngam Alla no kolniido wadi Almasiihu laatii gollanoowo Yahudankoobe ngam humnude alkawal ngal Alla wadannoo maamiraabe mabbe.

⁹ O wari duu ngam be kanaa Yahudankoobe teddina Alla ngam Alla no jom yurmeene, hano no dum winndiraa wi'aa: Hakkune be kanaa Yahudankoobe mi wi'an ko a Joomiraawo, mi yimante ngam teddinde innde maada.

¹⁰ No winndaa kaden wi'aa: Onon be kanaa Yahudankoobe, tokkee himbe Alla nanon beldum.

¹¹ Winndaama duu wi'aa: Onon be kanaa Yahudankoobe, on fuu, njettee Joomiraawo ! Neddo fuu, yima teddungal makko !

¹² Esaaya duu wi'i: Jippotoodo he Yesa gom warowan, kanko ummoto laamoo be kanaa Yahudankoobe. Be ngattan gokka mabbe fuu dow makko.

¹³ Alla Jom gokka hebbina on welwelo, hokka on jam ngam barke goondinol moodon, keewon tammude nder baawde Ruuhu Ceniido.

Filla gollal Pol

¹⁴ Banndiraabe am, sikka fuu walaa to am, on keewbe jikku lobbu, odon keewi anndal, kaden neddo moodon fuu no waawi ekkintini banndum faa wooda.

¹⁵ Amma nder derol am ngol mbinndanmi on ngool, mi hulaay miccintinde on ko njanngunodon. Mi wadi dum duu ngam moyere nde Alla hokki kam.

¹⁶ O wadi kam gollanoowo lisa Almasiihu hakkune be kanaa Yahudankoobe. O wadi kam cakkanoowo Alla he baajotoodo Habaru makko lobbo. Ndenne, be kanaa Yahudankoobe mbaawan laataade ir sadaka mo Ruuhu Ceniido wartiri feere, ngam wela Alla.

¹⁷ Ndenne, daliila kawtal am he lisa Almasiihu, mido waawi fiyude gabaare dow golle de ngollananmi Alla.

¹⁸ Mi suusaa wi'i godsum ko yaari golle Almasiihu de o walliri kam ngadumi. O wallii kam heba be kanaa Yahudankoobe tokka haala Alla daliila golle am e waaju am,

¹⁹ daliila alamaaji kaaydiniidi goodudi baawde daliila baawde de Ruuhu Alla jogii. Mi waajake Habaru lobbo, filla Almasiihu nanngaa illa Ursaliima faa tukka he leydi Illirikum.

²⁰ Ko wonnoo nder berne am woni waajaade Habaru lobbo, filla Almasiihu, nder nokkuje de himbe meedaay nanude filla oo no wadee ngam to mi nyibu dow diidol nyibdi ngol goddo diidi.

²¹ Mi tokkiraana hano no dum winndiraa wi'aa: Be mbaajaakano baa nde worre filla makko, ngi'owan mo,
be nanaayno filla makko duu paamowan.

Anniya Pol yahde Rooma

²² Kile keewde, mi muuyi yottaade to moodon amma waajaade Habaru lobbo to waajaakano hadi kam warde to moodon.

²³ Joonin golle am hakkune be meedaay nanude filla Almasiihu kanti. Duubi re'ataa nii ko mi haabi mi hi'aay on.

²⁴ Mi anniyake hannden tuntowaade on. Nyannde fuu ummiimi yahde leydi Espaniya, mido hidi mi fanta to moodon. Nde mi wari, mi wadan balde hakkune moodon. Nde mi hi'i on faa hakkillo am fukkake, mido hidi mi heba balla yottowaade Espaniya.

²⁵ Amma joonin mi yahan Ursaliima ngam walloyde himbe Alla wonbe nder hubeere ndee,

²⁶ ngam goondinbe wonbe Makedoniya e Akaya anniyake hawrude balla ngam be kokka talkaabe wonbe hakkune himbe Alla nder Ursaliima.

²⁷ Be anniyake wallude be amma nde goonga dum hanaa balla, dum yobitaade nyamaane moyfere. Goondinbe Makedoniya he Akaya kanaa Yahudankoobe amma be kebi moyfere he barke Ruuhu de Alla wadani Yahudankoobe alkawal mum. Ndenne, no haani be ngatta njawdi mabbe be mballira Yahudankoobe Ursaliima.

²⁸ Nyannde fuu njottinmi balla kawraaka kaa, mi fantan on fadde am yahde Espaniya.

²⁹ Mido tabbintini ko nde nii mi wari to moodon, Almasiihu barkinan on faa noy walaa daliila barke garki am to moodon.

³⁰ Banndiraabe, mi eeli on ngam barke lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, mi eeli on ngam barke hidde nde Ruuhu Alla hokkata: Kawree mballon kam nder durwo am, nder du'aa'u, eelanon kam Alla sanne.

³¹ Eelon Alla hiina kam sarri himbe Yahudiya be kanaa goondinbe. Ndu'ee heba goondinbe wonbe Ursaliima njabira balla ka njaranmi kaa he berne worre.

³² Nde Alla jabi du'aa'uuji moodon, mi yottoto to moodon he berne welne, mi joodo mi fowta hakkune moodon.

³³ Alla Jom jam wonda he moodon, on fuu. Aamiin !

Rooma 16

- ¹ Cannooje Mido hidī mi wi'a on ko Fiibi, banndii'en debbo, golloowo hakkune goondinbe Kenkereya no debbo jom goonga.
- ² Njabborree mo nder innde Joomiraawo hano no himbe Alla kaaniri. Mballiree mo huune fuu ko o haajaa, ngam o walli heewbe, miin he hoore am, o wallii kam.
- ³ Mido yewta Piriskilla he Akilas, be miin he mum'en kawtidi golle lisa Almasiihu.
- ⁴ Be kosi mursude yonkiji mabbe ngam dannude yonki am. Hanaa miin tan yetti be, kawriide goondinbe be kanaa Yahudankoobe fuu njetti be.
- ⁵ Mido yewta goondinbe waroobe no kawra nder suudu mabbe. Mido yewta Epaynetus, gido am korsudo. Kanko arti goondinde Almasiihu nder leydi Asiya.
- ⁶ Mido yewta Mariyaama tampando on sanne.
- ⁷ Mi yewti Andaronikus he Yuniyas, Yahudankoobe uddidaabe he am. Lilaabe mawbe anndaabe sanne non, ibe arti kam goondinde Almasiihu.
- ⁸ Mi yewti Ampiliyaatus, korsudo he am daliila Joomiraawo.
- ⁹ Mido yewta Urbanus, mo kawtuden golle Almasiihu, mi yeggitaay Estakis gido am korsudo.
- ¹⁰ Mi yewti Apeles, kolludo ko kam no tokkudo Almasiihu goonga e goonga. Mi yewti himbe wuro Aristobulus.
- ¹¹ Mi yewti Herodiyon banndam Yahudanke. Mi yewti himbe wuro Narsisi goondinbe Joomiraawo.
- ¹² Mi yewti Tirifena he Tirifosa, rewbe gollanoobe Joomiraawo. Mido yewta Persis mo korsinmi, debbo tampudo sanne nder gollal Joomiraawo.
- ¹³ Mi yewti Rufus cubaado Joomiraawo. Mi yewti inniko laatiido inna am, miin duu.
- ¹⁴ Mi yewti Asinkirus, Felegon, Hermes, Patorobas he Hermas, mi yewti goondinbe lisa wondube he mabbe fuu.
- ¹⁵ Mi yewti Filologus he Yuliya, njewtanee kam Nireyus he sakiike mum debbo, mi yewti Olimpas. Mido yewta duu himbe Alla wondube he mabbe fuu.
- ¹⁶ Mbundodiree hakkune moodon nder hidde he endam. Kawriide goondinbe Almasiihu fuu no njewta on.
- ¹⁷ Banndiraabe, mido fooda hakkillo moodon, mido eela on, kakkilodon he wattoobe poododirol hakkune moodon. Himbe tefube perga on itta on dow ko ekkintinadon. Mboddee himbe bee,

¹⁸ ngam be ngalaa ibe ngollana Almasiihu Joomiraawo meeden. Deedi mabbe tan be ngollanta. Haalaaji mbeldi he fewre, be eytirta hakkillo kettinaniido be naa mo anndal mum luggidaa.

¹⁹ Onon nee, filla dowlanaaki moodon walaa fuu to yehaay, ngam majjum mido nana beldum daliila moodon. Mi hidaana ngarton jom'en hakkillo, anndon ko woodi, mboddodon wadude ko woodaa.

²⁰ Booyataa, Alla Jom jam wadan Seyfan mornyo ley teppe moodon. Moyfere lisa Almasiihu Joomiraawo meeden wonda he moodon !

²¹ Timote gollidoowo he am no yewta on. Lukiyus, Yason he Sosipatoros banndiraabe am Yahudankoobe no njewta on.

²² Miin, Tertiyus, binndando Pol derol ngool, mido yewta on daliila kawtal meeden he Joomiraawo.

²³ Gayus, bernudo kam no yewta on, wuro makko goondinbe fuu kawrata. Erastus kalfinaado ceede hubeere Korintu no yewta on. Banndii'en Kuwartus no yewta on.

[²⁴ Moyfere lisa Almasiihu Joomiraawo meeden wonda he moodon, on fuu. Aamiin !] Jettooje

²⁵ Jettooje ngoodani Alla, goodudo baawde semmbindinde on daliila Habaru lobbo, filla lisa Almasiihu mo mbaajotoomi. Har Habaru lobbo, Alla wadi siri cuudaado illa fil'ajal wannginee.

²⁶ Amma hannden siri oo wannginaama yahde he be kanaa Yahudankoobe har dewte de annabiibe mbinndi hano no Alla Duumiido wi'iri be mbinndira de ngam be kanaa Yahudankoobe ngoondina Alla, dowtanoo mo.

²⁷ Teddungal laatanoo Alla Jom hikmaaku. Teddungal woodani mo faa abada har lisa Almasiihu. Aamiin !

1 Korintu

1 Korintu 1

Canooje

¹ Miin Pol mo, Alla subii wadi lilaado lisa Almasiihu e banndi'en Sostenes, minen mbinndani on derol ngool,

² onon hawriine goondinbe Alla wonnde hubeere Korintu, hawriine nde nder kawtal mum he Almasiihu, Alla noddi dum wartiri feere ngam wartude seniibe. Miden njewta on, on fuu. Min mbinndii derol ngool duu ngam noddoobe innde lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, to be tawa fuu. lisa Almasiihu gooto oo nii woni Joomiraawo meeden, kanko oon duu woni Joomiraawo mabbe.

³ Alla Baabiraawo he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden hokku on jam e moyyere.

Barkeeji kebetedi har lisa Almasiihu

⁴ Wakkati fuu mido yetta Alla ngam moodon. Daliila yettoore am ndee woni moyyere nde o hokki on har lisa Almasiihu.

⁵ Kawtal moodon he lisa Almasiihu barkinii on dow laawol iri ngool hen non fuu. On diikidii nder iri haala fuu, he nder iri anndal fuu,

⁶ dey-dey no seedaaku Almasiihu tabbintiniraa hakkune moodon.

⁷ Ndenne, onon kediibe gartol lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, walaa kokkal ngal ḥakkani on nder kokke de Ruuhu Alla hokkata goondindo.

⁸ Kanko lisa Almasiihu oon semmbindinta on faa nyannde huune fuu timmi. Ndenne, neddo fuu hebataa ko feliri on nyannde fuu lisa warti.

⁹ Alla no kolniido, kanko duu noddi on kawton he Biyiiko lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

Poododirol hakkune goondinbe Korintu

¹⁰ Banndiraabe, ko eelanmi on woni ngam barke lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, nanngodiron, laatee hunnduko wooto. To accee poododirol gom fuu naata hakkune moodon. Ngadee daane worre, miilooji moodon duu laatoo miilo wooto.

¹¹ Banndiraabe am, se goonga koreeji debbo bi'eteedo Kolowe mbi'i kam ko poododirol no hakkune moodon.

¹² Ko ngidumi wi'ude do kam woni, ko hakkune moodon no woodi bi'oovo: « Miin kay, Pol tokkumi. » Goddo wi'a kam duu: « Miin kay, Apolos tokkumi. » Goddo feere gom wi'a kam duu: « Miin kay, Piyer tokkumi. » Faa hannden duu hakkune moodon no woodi bi'oovo: « Miin kay, Almasiihu tokkumi. »

¹³ Hanaa Almasiihu no gooto naa noy ? Pol naa moy tontaa dow bardugal ngam moodon ? Dow innde Pol naa moy ngadanadon batisma ?

¹⁴ Mi yetti Alla ko yaari Kirispus he Gayus, walaa mo ngadanmi batisma hakkune moodon.

¹⁵ Ndenne, walaa fuu baawdo wi'i dow innde am wadana batisma.

¹⁶ Goonga non, mi wadanii koreeji Istefanas duu batisma. Amma nder anndal am, ko yaari himbe bee walaa mo ngadanmi batisma.

¹⁷ Iisa Almasiihu lilaay kam mi wadowa batisma. O lilaana kam naa ngam mi waajowo himbe dow Habaru lobbo, tawee mi naforaaki hikmaaku bii-aadama fuu, ngam to baawde tawaade nder maayde makko dow bardugal wartu meere.

Iisa Almasiihu, baawde e hikmaaku Alla

¹⁸ Filla maayde Iisa dow bardugal no kaandi to woppube laawol Alla. To meeden, enen wonbe dow laawol kisinam, dum baawde Alla.

¹⁹ Ngam no winndaa, wi'aa: Mi halkan hikmaaku jom'en hikma, mi moytan anndal jom'en annde.

²⁰ Toy jom'en annde naa jannginoobe Tawreeta ngoni ? Naa toy welbe demle ngoni ? Alla holli ko hikmaaku himbe duuniyaaru nduu, he kaandi fuu no go'o.

²¹ Dow hikmaaku Alla, himbe duuniyaaru, kam'en he hikmaaku mum'en fuu, keppi annditidde Alla. Ngam majjum wadi, Alla hi'i ko no haani hisinde neddo fuu goondindo mo nder laawol waaju Habaru lobbo, waaju mo himbe ndaari, he kaandi fuu no go'o.

²² Yahudankoobe no ngidi kollee alamaaji kaaydiniidi, Gerekankoobe duu no tefa hikmaaku duuniyaaru.

²³ Amma minen, habaru Almasiihu tontaado min mbaajooto. Habaru oo laatani Yahudankoobe laawol fergere, be kanaa Yahudankoobe duu no ndaara mo hano kaandi.

²⁴ Amma to mo Alla noddi fuu, Yahudanke naa mo hanaa Yahudanke, Almasiihu woni baawde Alla e hikmaaku Alla.

²⁵ Ngam hikmaaku Alla ngu himbe adi hano kaandi, no buri hikmaaku bii-aadama. Kaden duu ko himbe ndaarata hano jaccere Alla no buri semmbe bii-aadama.

²⁶ Banndiraabe, miccitee no ngorrunodon fadde Alla noddude on. Duudaa hakkune moodon tawretreebe hikmaaku nder giide bibbe aadama. Duudaa hakkune moodon duu tawretreebe laamu gom naa yuwbe he cuudi mawdi.

²⁷ Amma ko tagaabe ndaari hano kaandi, Alla subii ngam semtinde jom'en hikmaaku. Ko tagaabe ndaari walaa semmbe fuu, Alla subii ngam semtinde jom'en semmbe.

²⁸ O subake nder duuniyaaru kujje de himbe ndaari meere, ko yawni, ko hanaa fuy ngam ko anndanoo no woodi darja laatoo meere.

²⁹ O wadi dūm ngam to neddo fuu fiyu gabaare mum yeeso makko wi'a kam no godđum.

³⁰ Kanko feñi on he lisa Almasiihu. Alla duu wadi o laatani en hikmaaku yuwngu to mum. Nder laawol Almasiihu wadi laatiden dartiibe, laatiden seniibe, rimdinaabe he maccangaaku hakke.

³¹ Hano no dūm winndiraa nder dewte Alla wi'aa: Piyoowo gabaare mum fuu, wada dūm ngam Joomiraawo.

1 Korintu 2

Waaju Pol nder Korintu

¹ Banndiraabe, wakkati ngarnoomi to moodon, mi nawtoraaki beldum demngal fuu naa hikmaaku gom ngam waajaade on dow siri Alla cuudiido.

² Mi wadaay anniya waajaade dow huune fuu se hanaa dow lisa Almasiihu e no o tontiraa dow bardugal.

³ Miin he hoore am, wakkati puddumi warde to moodon, nder leesinaaku ngarmi to moodon, mido diwna ngam kulal heewi berne am.

⁴ Haalaaji am e waaju am tiigaaki dow anndal luggudiggal naa dow demngal mbelngal, amma dow baawde de Ruuhu Alla wadata di tiigi.

⁵ Di tiigake dow mum ngam to goondinol moodon tiigoo dow hakkillo bii-aadama, amma ngol tiigoo dow baawde Alla.

Hikmaaku yuwngu to Alla

⁶ Tabbat, sikka fuu walaa, filla hikmaaku min ngoni miden ngada hakkune be goondinol mum'en benndi. Hikmaaku ngu min ngoni miden ngada filla mum nguu, hanaa hikmaaku duuniyaaru. Ngu hanaa duu hikmaaku woodube ardanjal nder mayru, be laamu mum'en woodi keerol.

⁷ Amma ngu hikmaaku yuwngu to Alla, ngu ndenno siri mum suudaa. Ngam teddungal meeden wadi Alla subii ngu, fodani en ngu illa duuniyaaru tagaakano.

⁸ Walaa jom ardanjal gom nder duuniyaaru nduu anndando hikmaaku nguu, ngam nde nii jom ardanjal gom anndaniino ngu, nden be tontataano Joomiraawo jom teddungal.

⁹ No winndaa, wi'aa: Ko hitere fuu hi'aay, ko nowru fuu nanaay, ko berne fuu miilaaki, kam Alla siryanii hidube dūm.

¹⁰ Amma enen, Alla wannginani en dūm har Ruuhu mum ngam Ruuhu Alla no tayko huune fuu, baa siri makko luggididdo.

¹¹ Walaa baawdō anndi ko tawaa nder berne godđo, nde hanaa ruuhu joomum. Ndenne walaa anndudo siri Alla, nde hanaa Ruuhu makko.

¹² Ruuhu mo kebuden oo yuwaay nder duuniyaaru, amma to Alla o yuwani en ngam paamen moyfere fuu nde o fodani en.

¹³ Wakkati fuu mo min njannginta, min njanngintaana ko Ruuhu Alla ekkintini min. Min kaalataa ko hikmaaku bii-aadama jannginta. Hebube Ruuhu makko been, goongaaji Ruuhu Alla tan min ngoni miden njanngina dūm'en.

¹⁴ Nedđo he hoore mum tan waawaa jabi ko yuwi to Ruuhu Alla. Ko yuwi to Ruuhu Alla fuu joomum waawaa faami dūm ngam he giide joomum dūm wa'aana hano kaandi. Har Ruuhu Alla tan nedđo waawi faamude dūm.

¹⁵ Goodudo Ruuhu Alla no waawi tayki huune fuu ko Ruuhu Alla ekkintinta. Amma kanko kay hanaa nedđo fuu waawi tayki miilo makko.

¹⁶ Ngam no winndaa, wi'aa: Walaa anndudo miilo Joomiraawo, faa janngina ngo ? Amma enen, miilo meeden he miilo Almasiihu fuu no go'o.

1 Korintu 3

Hedran-hedran hakkune goondinbe Korintu

¹ Banndiraabe, mi waawaa haaldi he moodon hano no kaaldiranmi he heewbe Ruuhu Ceniido. Amma tilay mi haaldira on hano no kaaldiranmi tokkube muuyde berne. Mi haaldiran on hano no kaaldiranmi be benndaay nder goondinde Almasiihu.

² Ko kokkumi on dum, hano biraadom kokkumi on, hanaa nyaamdu tekkunu gom kokkumi on, ngam on keewtaaki nyaamude ko tekkidi. Faa warde hannden on potaay hokkeede ko tekkidi

³ ngam baa joonin muuyde berde moodon tan tokkudon. Nde nii haasidaaku he geddi no hakkune moodon, too faa hannden nder tokkol muuyde berne tawedon, odon ngolla duu golle tokkube duuniyaaru.

⁴ Nde nii godđo moodon wi'i: « Miin, Pol tokkumi », faa ooto duu wi'i: « Miin kay, Apolos tokkumi. » Iri nii he banndum hollataana ko on burdinaay ko'e moodon he tokkube duuniyaaru.

⁵ Moy woni Apolos ? Moy woni Pol ? Min fuu dido, min gollanoobe Alla, be daliila mum'en laatidon goondinbe lisa Almasiihu. Nedđo amin fuu humnii gollal ngal Joomiraawo halfini dūm.

⁶ Miin aawii, Apolos yarni, amma Alla mawninta.

⁷ Aawdo oon e jarnudo oon fuu kanaa fuy, amma Alla mawnindo oon, kam woni fuu.

⁸ Ndenne aawdo oon e jarnudo oon fuu no potu. Neddo mabbe fuu dey-dey tampiri mum yobetee.

⁹ Ngam min fuu, min gollidoobe dow laawol Alla. Onon duu ngoni gese Alla.

Diidol aranol cinngaagol dow Almasiihu

On nyibdi Alla.

¹⁰ Dow moyéere nde Alla wadani kam ndee, mi diidii nyibdi hano no nyiboowo lobbo fuddirta. Goddo duu wari nyibi dow diidol nyibdi ndiin. Ndenne, neddo garoowo nyiba dow maggol fuu hakkiloo no nyibirta dow maggol.

¹¹ Ngam walaa baawdo wari diida diidol feerewol gom burngol aranol ngool. Diidol aranol ngool sinngaakina dow lisa Almasiihu.

¹² Neddo no waawi nyibirde kañje naa cardi, naa nyibira kaayé dime naa ledde, naa nyibira hudo naa yommbe dow diidol ngool.

¹³ Nyannde darnal, neddo fuu gollal mum wanngintee yaasin. Hiite mannge wanngata nyannde mum, nge wanngina gollal neddo fuu.

¹⁴ Neddo fuu nyibi, nde nii hiite ngeen wadanaay nyibdi mum baafuy, too neddo oo golle mum yobetee.

¹⁵ Amma neddo fuu mo nge nyaami nyibdi mum, too joomum mursan njobdi mum. Joomum he hoore mum hisintee, wa'a hano doggudo fedditi hiite ngam dada.

¹⁶ On anndaa ko on suudu Alla naa ? Ndenne Ruuhu makko duu no nder moodon.

¹⁷ Onon ngoni suudu Alla, neddo moodon fuu bonnudo suudu makko, o halkan joomum, ngam suudu makko no seniinu.

¹⁸ To neddo fuu majjin hoore mum. Nde nii gooto nder moodon no miila ko kam no woodi hikmaaku bii-aadama, too joomum wada hoore mum kaanjaado bibbe Aadama heba joomum laatoo jom hikmaaku goonga e goonga.

¹⁹ Ngam hikmaaku bii-aadama no kaandi yeeso Alla. No winndaa, wi'aa:Alla no nannga bibbe Aadama nder yoye mum'en.

²⁰ No winndaa, wi'aa kaden:Joomiraawo no anndi miilo jom'en hikmaaku. Omo anndi duu ko ngo meere.

²¹ Ngam majjum wadi, to neddo moodon fuu fiyu gabaare mum dow bii-aadama. Huune fuu, onon njeyi dum.

²² Pol, Apolos, Piyer, duuniyaaru, mbuurnam naa maayde, kujje joonin naa kujje garooje, dum fuu onon njeyi dum.

²³ Onon, Almasiihu jeyii on, Almasiihu duu, Alla jeyii dum.

1 Korintu 4

Filla Pol dow lilaabe Almasiihu

¹ Adee min hano gollanoobe Almasiihu be potaa fuy, halfinaabe waaju siriji Alla cuudiidi.

² Amma ko hidaa he halfinaabe woni, be laatoo hoolniibe.

³ Mi hiitataako hoore am. Mi wannaaka kiitodon kam naa mi yaaree yeeso hiitotoobe bibbe Aadama kiitoo kam.

⁴ Baa nii walaa ko mi tuumirta hoore am, walaa ko hollataa ko mi dartiido. Joomiraawo woni etoowo gollal am.

⁵ Ndenne, to neddo fuu hiito banndum fadde wakkati podaado oon yottaade, wakkati mo Joomiraawo wartata. Ko suudi nder nimre fuu, kanko wurtinta dum yaasin labdo tar, o wanngina anniyaaji cuudiidi nder berne fuu. Nder wakkati oo, Alla yettata neddo fuu dey-dey no joomum haaniri.

⁶ Banndiraabe, mi haalanii on dow am, miin e Apolos, ngam min laatanoo on ko yewoton, ekkitodon. Mi hokki on misaali oo dow amin ngam paamon maana haala kaa: « Neddo fuu haanaa yaaro ko winndaa. » Ndenne to neddo moodon fuu fiyu gabaare mum wi'a ardiido oo no buri ooto.

⁷ Moy burdini ma goddo ? Huune fuu ko kebudaa, hanan Alla hokki ma dum naa ? Nde nii a jabi ko dum goonga, too dum wadi ada fiya gabaare dow majjum hano hanan a hokkaa dum non ?

⁸ Illa ndeen odon kaari ! Illa ndeen on riikube ! On laatake laamiibe, amma minen kay, min kanaa laamiibe ! Nde nii goonga fuu on laamiibe non, minen duu min laamodoto he moodon !

⁹ He giide am, minen laatiibe lilaabe, Alla henni min gada hano hiitanaabe kiite maayde. Min laatake ko duuniyaaru fuu, maleykaabe e bibbe Aadama ngarta yewa.

¹⁰ Minen, min haanjaabe ngam min tokkube Almasiihu, amma onon goondinbe Almasiihu, on jom'en hakkillo. Minen, min ngalaa semmbe fuu, amma onon kay, odon keewi semmbe. Onon, odon teddinee, minen duu, miden pamdinee.

¹¹ Baa nii nder wakkati mo ngonden oo, rafo e domka seedaay he amin. Min koltaay koltal lobbal, miden boccee, wakkati fuu miden nder eggu-eggu.

¹² Miden njagga faa noy walaa. Miden njennee amma miden mbarkina jennoobe min. Nde min torraama, min munyan.

¹³ Nde mettuka haalaama dow amin, miden njaaboro haalaaji jam. Faa warde jooni miden yéewee hano buuri duuniyaaru, hano tuuni ndi himbe fuu paddata.

¹⁴ Mi winndanaay on derol ngool ngam mi semtina on, amma ngam foodude noppi moodon hano no poodiranmi noppi sukaabe am horsube.

¹⁵ Baa nii nde tawi nder kawtal moodon he Almasiihu odon ngoodi jannginoobe ujunaaji sappo, baaba gooto nii ngoodudon. Miin duu woni baaba moodon oo, ngam min waajii on dow Habaru lobbo faa goondindo lisa Almasiihu.

¹⁶ Ndenne mi eeli on, nyemminon kam.

¹⁷ Mi lili Timote, biyam korsudo, kolniido nder kawtal mum he Joomiraawo to moodon, ngam o miccintina on no tokkirmi laabi lisa Almasiihu he no njannginiranmi dí nder kawriide goondinbe fuu.

¹⁸ Wobbe nder moodon no piya gabaaje mum'en no mbi'a kam'en no godđum, ngam iбе miila ko mi wartataa to moodon.

¹⁹ Amma nde Joomiraawo jabi, booyataa mi waraay to moodon. Nyannde fuu ngarmi to moodon, mido hidí mi hi'a ir baawde deye fiyoobe gabaaje mum'en no mbi'a kam'en no godđum njogii. Miin mi wannaaka he haalaaji mabbe mbeldí.

²⁰ Ngam Laamu Alla hanaa nder hunnduko tawaa amma nder baawde Ruuhu Alla.

²¹ Noy ngiddon mi warda to moodon. Mi warda sawru naa hidde he berne fewne.

1 Korintu 5

Semteene hakkune goondinbe lisa

¹ Mi nani ko nyiddinii gom, ko wadaa hakkune moodon, filla mum no wadée nokku fuu. Ir majjum wadataake baa hakkune heeferbe. Ko nyiddinii ko nanumi no haalee dum woni, hakkune moodon, godđo no waalda he dee-bammum.

² Dum nyiddinaaki to moodon faa odon piira dum gabaare. Fadde moodon fiyirde dum gabaare, dum haanaana mettinde berde moodon, nanngon nedđo oo mburtinon mo nder hawriine moodon.

³⁻⁴ Baa nii ko miin he hoore am mi tawaaka hannden hakkune moodon, hakkillo am no he moodon. Nyannde fuu kawrudon dow innde lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, mi wondan he moodon nder baawde Ruuhu Ceniido. To am, dow innde lisa Joomiraawo meeden mi tayāni nedđo golludo ir golle dee kiite de tayānanmoomi baa nii mido fotti. Tayānee mo iri kiite de tayānmoomi nder baawde lisa Joomiraawo meeden.

⁵ Kiite de tay'anmoomi nii: Ngattee neddo oo nder juude Seydan, o bonna banndu neddo oo parkatak heba yonki makko hisinee nyannde gartol Joomiraawo.

⁶ On kebaay ko gasi ko piirudon gabaare. On anndaa ko yuufinirdum sedda tan heyi yuufina conndi budaani no ndi foti fuu naa ?

⁷ Ittee yuufinirdum kidum dum ngam ngarton hano conndi heyri budaani. Sikka fuu walaa on kakkitaama, ittadon he yuufinirdum fuu. Ngam lisa Almasiihu, Njawdiri meeden Juulde dimdinol Isra'ilankoobe sakkaama.

⁸ Ndenne, to en njuulir juulde meeden yuufinirdum kidum, yuufinirdum berne baleere, wadoore ko boni. En njuulir buuru mo walaa yuufinirdum fuu. Buuru laatiido goonga mo walaa munafikaaku fuu.

⁹ Nder derol am gom, mi winndani on mbi'umi: To kawtee he yeenooibe.

¹⁰ Ko mbi'umi to kawtee he mabbe, mi wi'aay to kawtidee he mabbe baa sedda nder duuniyaaru nduu, mi wondaa be nder mbuurnam mum'en fuu mbuurdaana jeenu, naa suuno seedere, naa pasaaki laabi naa dewol tooruure. Ngam nde nii mi wi'i to kawtidee he mabbe baa isilam, ndenne mi wi'i on mburtodon nder duuniyaaru nduu.

¹¹ Amma, ko mbinndanmi, mi wi'a on dum woni: To ngondee he neddo bi'oovo kam no banndii'on goondindo lisa, dey tinni no yema yahde, naa no suunee seedere yahde, naa no rewa tooruure yahde, naa no nder fiyodirde ko'e himbe, naa nder yaru-yaru naa no faso laabi yahde. To nyaamdee sam he ir neddo oo.

¹² Hiitaade be kanaa goondinbe lisa hanaa golle meeden. Gollal moodon woni kiiodon wonbe nder hawriine moodon.

¹³ Alla hiitoto be ngoondinaay lisa. Ndenne, ndiiwee bondo oo hano no dum winndiraa, wi'aa:Ndiwee bondo, itton hakkune moodon.

1 Korintu 6

Jaarodirol goondinbe nder kiitorde

¹ Nde luural naatii hakkune moodon, semteene non yaarodon goondinbe Alla dey njaarodiron yeeso be kanaa goondinbe.

² On anndaa ko nyannde gom goondinbe Alla bee kiitytoo duuniyaaru nduu naa ? Nde nii onon kiitytoo himbe duuniyaaru nduu, ndenne dumé hadataa on hiitanaade kujje pamare gonde hakkune moodon ?

³ On anndaa ko enen kiitytoo maleykaabe naa ? Ndenne, eden mbaawi tabbat hiitaade kujje gonde no ngadee nder mbuurnam meeden hannden dam.

⁴ Nde nii iri kuppe dee ngattii luural hakkune moodon, dume wadi odon ada kiite moodon odon njaara yeeso hiitotoobe, be kawriide goondinbe adaay godđum ?

⁵ Mi haalani on dum ngam semteene nannga on. Ndenne, jom hikmaaku gooto walaa hakkune moodon baawdo hiitanaade banndiraabe moodon naa ?

⁶ Sey nii ibe poododira, ibe noddodira yeeso be ngoondinaay lisa.

⁷ Poododirol hakkune moodon ngool ηappere mawne non hakkune moodon. Dume wadi ko on mbaawaa munyi nde nii on toonyaama ? Naa munyi nde nii on yoynaama teetadon ko njogidon ?

⁸ Amma hannden fadde moodon munyude, onon he ko'e moodon ngoni no toonyo, naa no teeta banndiraabe moodon.

⁹ Tabbat odon anndi ko be ngoondinaay ndonataa Laamu Alla. To njammbee ko'e moodon. Illa dewlube yeenooobe naa be ndewlaay, wadoobe luudu, rewoobe tooruuje naa

¹⁰ yaroobe, wuybe naa pasotoobe, jom'en haasidaaku naa fiyodiroobe ko'e himbe, nder mabbe baa gooto ronataa Laamu Alla.

¹¹ Nii wobbe nder moodon fuu nga'unoo ndenno. Amma joonin on laabinaama, ngartiradon himbe Alla, jom'en dartinaaku dow innde lisa Almasiihu Joomiraawo meeden e Ruuhu Alla meeden.

Teddinde Alla har banndu mum

¹² Wobbe nder moodon no mbi'a: « Huune fuu no daganii dum'en. » Goonga non, amma hanaa huune fuu nafata neddo. « Huune fuu no daganii kam », amma mi latataako maccudo huune fuu.

¹³ Odon mbi'a kaden: « Nyaamdu reedu wadana, reedu duu nyaamdu wadana. » Goonga non, amma Alla halkan di fuu didi. Banndu bii-aadama tagaaka ngam jeenu, amma ndu tagakanaa ngam rewude Joomiraawo. Ndenne Joomiraawo jeyii ndu.

¹⁴ Alla ummintindo Joomiraawo meeden e maayde, ummintinowan en, enen duu, nder baawde mum.

¹⁵ On anndaa ko balli moodon ngoni terde Almasiihu naa ? No dagii mi hooya terde Almasiihu, mi hawra he terde jeenoowo naa ? Abada, dum dagaaki.

¹⁶ On anndaa ko neddo fuu hawri he debbo jeenoowo, banndu mum he banndu debbo oo fuu ngartan banndu worru. Ngam no winndaa, wi'aa:Be fuu dido, be ngarta banndu worru.

¹⁷ Amma neddo fuu hawri he Joomiraawo, joomum he Joomiraawo ngartii go'o.

¹⁸ Ndoggee jeenu ! Ngam hakke fuu mo neddo wadata takkataako he banndu joomum. Amma neddo fuu yeeni, wadanii banndu mum hakke.

¹⁹ Naa on anndaa ko banndu moodon woni suudu Ruuhu Ceniido mo Alla watti nder moodon ? On njeyaa ko'e moodon.

²⁰ Alla soodii on coggu caadiingu. Ndenne, teddinee mo har balli moodon.

1 Korintu 7

Njaabaaki dow fii dewngal

¹ Joonin, mi jaaboto on dow yamde de mbinndandon kam. No woodi tawee gorko anndaa debbo.

² Amma, ngam hiinude neddo moodon fuu jeenu, no haani gorko fuu dewla debbo gooto, debbo fuu duu gorko gooto habbana dum.

³ Gorko fuu no haani humta haaju deekum, debbo fuu duu humta haaju gorum.

⁴ Debbo jeyaa banndu mum, amma gorum jeyii ndu. Gorko duu jeyaa banndu mum, amma deekum jeyii ndu.

⁵ To neddo moodon fuu faddoo hoore mum he banndum, se hanaa nii on caawodir potudon, dow wakkati sedda mo ittudon ngam du'aade. Amma ko yaari wakkati oo, to neddo moodon fuu faddoo hoore mum he banndum nde hanaa non neddo moodon fuu heppan jogaade hoore mum, Seydan heba laawol sii'aade on.

⁶ Nder ko mbi'umi dum, mi walaa mido tilisina on, amma mi walaana mido eela on.

⁷ Ko burmi hidude woni neddo moodon fuu joodo habbaay hano am. Amma neddo fuu he kokkal ngal Alla hokki dum. Wobbe kebi iri ngaldoor, wobbe duu iri ngalttoo.

⁸ Mido wi'a on, onon be ndewlaay, be ndewlaaka he rewbe be goriraabe mum'en maayi, nde nii on njoodake hano am on ndewlaay naa on ndewlaaka no buri.

⁹ Amma nde nii on mbaawaa jogaade ko'e moodon, ko buri woni ndewlee, ngam to suuno jeenu torru on.

¹⁰⁻¹¹ Onon rewbe wonbe nder cuudi mum'en mido wi'a on: « Debbo haanaa seeda he gorum. Non duu gorko haanaa seera deekum. » Tilsinoore ndee hanaa tilsinoore yuwde to am, miin Pol, amma nde tilsinoore yuwne to lisa, Joomiraawo meeden. Amma nde tawi debbo gom seedi he gorum duu, o joodoro non, to o tefu banjeede amma o tefa, o fota he makko.

¹² Har ko daarata onon horiibe mido wi'a on miin he hoore am: Nde nii goondindo lisa gom no woodi deekiiyo mo goondinaay, ko debbo oo jabi wuurdude he makko, to o seeru debbo oo.

¹³ Naa nde nii debbo goondindo gom no woodi goriyo mo goondinaay, ko gorko oo jabi wondude he makko, to debbo oo seeru he gorum.

¹⁴ Sabu gorko mo goondinaay oon no laabinee har banngal mum he deekum goondindo, kaden duu debbo mo goondinaay kam duu no laabinee har banngal mum he gorum goondindo. Nde nii hanaano nii he banndum nden bibbe moodon laabintaakeno. Amma joonin be laabube.

¹⁵ Nde nii mo goondinaay gom no hidí seera goondindo gom, o seera mo. Nden kay debbo naa gorko goondindo oon, walaa fuu ko habbodiri dum he mo goondinaay oon. Ngam Alla noddi en faa mbuurden he jam.

¹⁶ Aan debbo goondindo, ada anndi se ada waawi hisinde gora naa ? Aan gorko goondindo, ada anndi se ada waawi hisinde deeka naa ?

Wadude iri jonnde nde Alla hidí

¹⁷ Dum woni ko mbinndanmi kawriide goondinbe fuu kollumi be: Neddo fuu tinnoo wuura hano no Joomiraawo hokkirinoo dum laawol wuuru fadde Alla noddude dum.

¹⁸ Goddo ko Alla noddi dum no juulnaado, too, to joomum tefu suudude juulnol mum. Nde goddo juulnaaka ko Alla noddi dum, to joomum wadu juulnee.

¹⁹ Juulneede he rafi juulneede fuu ngala maana mawdo gom. Ko buri nafude neddo woni tokkude tilsinoje Alla.

²⁰ Neddo fuu joodo jonnde mum hinnde wakkati Alla noddunoo dum.

²¹ Fadde Alla noddude ma, nde nii a maccudo, to dum habbu hoore maa. Amma nde nii a hebi laawol rimdineede, too durwu laata dimo.

²² Ngam maccudo noddaado warta har Joomiraawo, laatake dimo Joomiraawo. Non duu, dimo fuu noddaado laatake maccudo Almasiihu.

²³ Alla soodi on coggu fansaaki caadiingu sanne, ndenne to ngadee ko'e moodon maccube himbe.

²⁴ Banndiraabe worbe e rewbe goondinbe Almasiihu, neddo moodon fuu joodo jonnde mum nde joodinoo wakkati Alla noddunoo dum.

Filla be bañaaka e be goriraabe mum'en maayi

²⁵ Dow be bañaaka, mi walaa fuu tilsinoore gom yuwande kam to Joomiraawo haaloore dow mabbe. Amma ngam Joomiraawo yurmake kam wadi kam kolniido ko mbi'anmi dow mabbe nii.

²⁶ Ngam sabbu torraaji gondi no tummbi en, mido miila ko buri nafude woni neddo fuu joodo no worri.

- ²⁷ Nde nii a habbi, to tefu seerude. Nde nii a habbaay duu, to tefu habbude.
- ²⁸ Amma nde nii a banji naa a banjaama, a wadaay gacce. Banjudo e banjaado fuu torraaji cattudi njarta nyandee fuu nder mbuurnam mum'en. Torraaji dii duu ngidumi hisinde on.
- ²⁹ Banndiraabe am, ko mbi'anmi oon woni wakkati gartol lisa Almasiihu badake. Illa joonin, dewludo fuu wada mbuurnam mum hano dewlaay.
- ³⁰ Baliniido wada hano balinaaki. Gondo nder mbelirka berne wada hano berne mum metti. Coodudo duu wada hano njeyaa ko soodi.
- ³¹ Nafortoodo kuppe duuniyaaru fuu wada hano meedaay naforaade de. Ngam duuniyaaru hannden tabbitataa.
- ³² Ko ngidumi woni kison sukkullaaji. Mo dewlaay hakkiltaakona he golle Joomiraawo, ko weli Joomiraawo tan o tefata.
- ³³ Amma dewludo, fii duuniyaaru adata hakkillo mum, ko welata deekum tan tefata.
- ³⁴ Ndenne hakkillo makko senndake. Hano non duu, surbaajo he debbo mo gorum maayi dey dewlaaka, wadude ko weli Joomiraawo tan adata hakkillo mabbe, ngam ibe tefa be lamna balli mabbe e miilooji mabbe. Amma debbo dewlaado, fii duuniyaaru adata hakkillo mum, ko welata gorum tan tefata.
- ³⁵ Mi haalii dum ngam nafude on, hanaa ngam billande on. Mi haalani on dum ngam mbuuron no haaniri, perjodon e Joomiraawo he berne worre.
- ³⁶ Nde neddo wadi alkawal habbande surbaajo mum dey no miila wadidide he surbaajo oo ko semtini, nde nii joomum waawaa surude hoore mum, nde nii joomum hi'i ko no haani habbana mo, ndenne sey o habbana mo, gadol hakke fuu walaa nder majjum.
- ³⁷ Amma nde joomum habbii anniya nder berne mum wi'i kam banjataa, kam fukkodotaako he surbaajo mum tawa tilisinaaka, tawa duu no waawa hoore mum, too joomum wadi ko woodi.
- ³⁸ Ndenne banjudo surbaajo mum oo wadi ko woodi, amma nde nii o banjaayno mo non, nden o wadannoo ko buri wodde.
- ³⁹ Boggol dewngal no habba debbo e gorum nde nii goriiko no foofa. Amma nde goriiko maayi, omo waawi hebude giiddo mo gom, dewla mo. Amma tilay sey tawee gorko dewloowo mo oo no goondindo lisa.
- ⁴⁰ Amma ngam mi tabbintini ko Ruuhu Alla no wondi he am, ko etumi ndaarumi woni, nde nii debbo oo dewlaaka, nden o burannoo nannde beldum.

1 Korintu 8

Filla tewu cakkanaangu tooruuje

- ¹ Har ko daarata yamde moodon dow tewu cakkanaangu tooruuje nguun, goonga non, hano no mbi'irdon dum, en fuu eden anndi ko wi'aa dow majjum. Anndal no rima fiyude gabaare wi'a kam no goddum. Amma hidde semmbindinta goondinol neddo.
- ² Neddo fuu miili kam no anndi goddum, too, joomum yottaaki dey-dey to miili anndal mum yottini dum dow huune ndeen.
- ³ Amma neddo fuu hidhi Alla, Alla no anndi dum.
- ⁴ Har ko ndaarata tewu cakkanaangu tooruure, eden anndi ko reweteebe fuu ngalaa nder duuniyaaru. Alla gooto duu tan woodi.
- ⁵ Baa nii ko himbe no mbi'a deweteebe gom no nder kammu naa dow leydi, goonga non nder miilo wi'oobe ir haalaaji dii, deweteebe no keewi, non duu joomiraabe mabbe ngalaa keddi.
- ⁶ Amma to meeden, Alla gooto tan woodi, Baabiraawo tagudo huune fuu, ngam makko duu mbuurden. Joomiraawo gooto duu woodi, lisa Almasiihu, mo har mum huune fuu tagaa, mo har mum duu ngonden eden mbuura.
- ⁷ Amma hanaa goondindo fuu woodi iri anndal ngaal. Wobbe mboowi nyaamde tewu nguu hano nii ngu tewu cakkanaangu tooruure, goondinol mabbe ngol benndaay no fela be, be miila ko be ngadi hakke.
- ⁸ Ndenne nyaamdu badintaa en Alla. Nde en nyaami, dum beydataa en. Nde en nyaamaay duu, dum buytataa en.
- ⁹ On kokkaama laawol nyaamude iri nyaamdu fuu. Amma kakkilee to laawol nyaamude iri nyaamdu fuu laatanoo be benndaay nder goondinol mum'en fergere.
- ¹⁰ Aan anndudo ko wi'aa dow iri nii he banndum, nde nii mo benndaay nder goondinol mum gom hi'ii ma nder suudu tooruure ada nyaama iri tewu nguu, he giide maada dum hokkataa goondindo oo semmbe nyaamude kam duu tewu cakkanteengu tooruure nguu naa ?
- ¹¹ Ndenne ngam anndal maada ngaal, a laatake daliila fergere goondindo oo, mo Almasiihu maayi ngam hakkeeji mum.
- ¹² Nde nii a wadi dum a laatake daliila fergere mo benndaay nder goondinol mum, a wadani Almasiihu hakke.
- ¹³ Ngam majjum wadi, nde nii nyaamdu ndu nyaaman mi no waawi wada banndam goondindo wada hakke, too, mi nyaamataa ir tewu nguu faa abada, ngam to mi fergu mo o wada hakke.

1 Korintu 9

Ko lilaado haani wadaneede daliila golle mum

- ¹ Miin, mi walaa laawol wadude ko ngidumi fuu naa ? Mi hanaa lilaado naa ? Mi hi'aay lisa, Joomiraawo meeden naa ? Hanaa golle Joomiraawo de ngollanmi, wadi ko ngoondindon naa ?
- ² Baa nde nii to wobbe mi hanaa lilaado, too, mi lilaado to moodon, onon kay. Goondinol lisa moodon ngool, no holla tabbat ko mi humnii golle lilaaku am de Joomiraawo halfini kam.
- ³ Dum woni ko njaabotoomi.
- ⁴ Ndenne, min ngalaa laawol yamude ko nyaamee he ko yaree daliila golle amin naa ?
- ⁵ Ndenne, hakkune amin goodudo deekiiyo walaa laawol yahdude deekum nder jahaale amin hano no lilaabe gom naa hano no Piyer he minyiraabe lisa Almasihu Joomiraawo meeden njaadirta he deekiraabe mum'en ?
- ⁶ Naa miin e Barnabas tan ngoni lilaabe haanube ngolla ngam keba ko mbuurdata ?
- ⁷ Moy wadata golle soogeraaku dey ittaa ceede yoba hoore mum ? Moy remata cabijje dey heppa nyaamude bibbe majje ? Moy durata sewre mubbere dey heppa yarude kosam mayre ?
- ⁸ Ko mbi'umi dum no miiloo bii-Aadama tan. Tawreeta he hoore mum haalaay dow majjum naa ?
- ⁹ No winndaa nder Tawreeta wi'aa:Nder kette to wattan ngaari sumre wakkati ndi gollintee nder ngesa. Ga'i gollooji tan Alla wanna he mum'en naa ?
- ¹⁰ Goonga fuu ngam meeden wadi, o haali ka naa ? Sikka fuu walaa, enen ka winndanaa. Demoowo fuu remataana ngam gokka kebol barke demal mum. Cokkoowo duu wattaana gokka mum dow kebol mbaka mum nder ko sokkata dum.
- ¹¹ Nde nii minen aawi barke Ruuhu hakkune moodon, ko min kebata he moodon no buri ko min aawi hakkune moodon naa ?
- ¹² Nde nii wobbe no keba barke moodon, hanaa minen kaani hebude de naa ? Min munyi nder huune fuu, min naforaaki laamu amin ngam to min kadu Habaru lobbo, habaru Almasihu, yahde yeeso.
- ¹³ Sikka fuu walaa odon anndi ko golloobe nder Juulirde mawne mbuurdaana kuppe de himbe ngaddata no cakka nder mayre. Nder sadakaaji kirseteedi dow sakkirde diin, cakkanoobe Alla duu kebata mbaka mum'en.
- ¹⁴ Hano non duu, Joomiraawo hokki laawol waajotoobe Habaru lobbo been duu mbuurda barke gollal waaju mum'en.

¹⁵ Amma miin kay, mi naforaaki baa gootel nder kujje dee fuu. Mi winndaay coti di duu ngam yamude on dum. Mi soofi mi maaya he mi eela goddum ! Mi jabataa neddo fuu hada kam fiyirde dum gabaare.

¹⁶ To am, waajaade Habaru lobbo, hanaa daliila fiyude gabaare mum. Tilay mi waajoo, ngam bone woodani kam nde nii mi waajaaki Habaru lobbo !

¹⁷ Nde nii miin he hoore am subinoo gollal ngaal, nden mido haani yobeede. Amma ngam walaa no ngadanmi tilay mi golla, ngam golle non de kalfinaami.

¹⁸ Ndenne, dume woni njobdi am ? Njobdi am woni waajaade Habaru lobbo forba, tawee mi naforaaki beydaari fuu ndi Habaru lobbo hokki kam.

¹⁹ Baa nii ko mi hanaa maccudo neddo fuu, mi wartiri hoore am maccudo himbe fuu, ngam foodude ko buri duudde nder mabbe tokka Almasiihu.

²⁰ Hakkune Yahudankoobe, mi wadi hoore am Yahudanke ngam mi heba be. Hakkune tokkube Tawreeta Muusa duu, mi wadi hoore am tokkudo Tawreeta Muusa, baa ko mi tokkaay tilsinooje deen ngam mi heba be.

²¹ Hakkune be tokkaay Tawreeta Muusa, mido wada hoore am hano mo tokkaay Tawreeta Muusa ngam mi heba be. Amma dum fuu hadaay mido fenji he tilsinooje Alla ngam mido tokki tilsinooje Almasiihu.

²² Hakkune be goondinol mum'en benndaay, mi wadi hoore am hano mo goondinol mum benndaay ngam mi heba be. Walaa ir neddo fuu mo mi wartiraay hoore am ngam nder laawol fuu mi hisina wobbe nder mabbe.

²³ Mi wadi kujje dee fuu ngam yottinde Habaru lobbo oo he himbe. Mi wadi de duu ngam hebude barke gonde nder makko.

²⁴ Paamee ko nde dadodirol no wadee, himbe heewbe ngoni doggoobe, amma gooto, woni keboowo tukunci gattaado oon. Ndenne, ndoggon kedi baawde moodon heba kebon moyere ndee.

²⁵ Ciryotoobe dadodirol fuu, no eelta balli mum'en eeltol cattungol. Ibe ngada dum ngam be mellee, baa nii ko lefol mabbe ngool duumataako. Amma enen kay, eden mellee lefol duumotoongol.

²⁶ Ngam majjum wadi miin, mi doggataa doggudu, doggoowo ngam meere. Hano non duu, nde nii mido durwa mi durwataa nder henndu.

²⁷ Amma mido ekkintina banndu am ko naawi, mido dawrana ndu, ngam to mi dadee wakkati fuu mo mbaajiimi wobbe dow Habaru lobbo oon.

1 Korintu 10

Misaali dow taarihi Isra'ilankoobe

¹ Banndiraabe am, mido hidhi mi miccintina on ko heewtinoo maamiraabe meeden nder jamaanu Muusa. Be fuu ley luuldere, be duwi, be ndilli, be pedditi maayo Maaliya.

² Nder luuldere he nder maayo Maaliya ngoo, be fuu be ngadana batisma, be ngarti tokkube Muusa.

³ Be fuu nyaami nyaamdu worru yuwnu to Alla.

⁴ Be fuu njari ndiyam gootam yuwdam to Alla. Ngam be njari ndiyam mburtiidam nder tepaare yuwne to Alla, wonnde no dowtira be. Tepaare ndee woni Almasiihu.

⁵ Amma duudal mabbe fuu ngadaay ko weli Alla, ngam majjum wadi, be fuu be maayi nder ladde yeeruure.

⁶ Kuppe dee fuu ngadii ngam laatanoo en misaali heba to en laatoo hano maamiraabe meeden be suuno wadude ko boni nanngi berde mum'en.

⁷ To nyemminee wobbe mabbe, ndewon tooruue. No winndaa, wi'aa:Jama'aare ndeen joodii, nyaami, yari, nden nde ummii nde fiji.

⁸ To en nyemmin wobbe nder mabbe, naaten jeenu. Ngam tokkitaaki jeenu, ko watta himbe ujunaaji laso e tato maayani be nder nyalooma gooto.

⁹ To en cii'oo Almasiihu hano no wobbe nder mabbe cii'irnoo Joomiraawo. Ngam wakkati be cii'inoo mo bolle coppi be, mbari duudal mabbe.

¹⁰ To nyemminee wobbe nder mabbe tokkitiibe no nguunitoo faa maleyka maayde adi yonkiji mabbe.

¹¹ Kuppe dee fuu keewtake be ngam dum laatanoo en misaali. De mbinndaama duu ngam de laatanoo en waaju, enen wonbe nder jamaanu cakitiido oo.

¹² Ndenne, miiludo darake faa woodi fuu, hakkiloo to bobboo.

¹³ Walaa etol hakkillo ngol ngadananodon, ngol bibbe aadama ngadanaaka. Amma Alla no kolniido, o accataa hakkillo moodon etee ko buri semmbe moodon. Amma nder etol hakkillo fuu, Alla hokkan on baawde munyude etol ngool. O hokkan on duu laawol wurtaaade nder maggol.

To pantee sadakaaji gadanaadi tooruure

¹⁴ Onon banndiraabe am horsube, mboddee dewol tooruure.

¹⁵ Mido haalana on kuppe dee ngam mido miila ko on jom'en hakkillo. Ndenne etee, onon he ko'e moodon, ndaaron ko mbi'umi dum.

¹⁶ Jarol nyederde barke nde ngatten ngam yettude Alla, wadataa en en fuu go'o nder yiyam Almasiihu naa ? Buuru mo nyaameten oo, wadataa en en fuu go'o nder banndu Almasiihu naa ?

¹⁷ Buuru gooto woodi. En fuu buuru gooto oon nyaamuden. Ndenne, en fuu kappa kuula meeden, en ngartii banndu worru.

¹⁸ Ndaaree bibbe Isra'el, woowbe no nyaama sadakaaji cakketeedi dow sakkirde Alla been, be fuu be ngartii go'o nder sadaka gadaado dow sakkirde Alla ndee.

¹⁹ Dume ngidumi wi'ude do ? Tewu cakkanaangu tooruure nguu no woodi maana mawdo gom naa ? Naa tooruure no goddum ?

²⁰ Aa'a. Amma ko ngidumi wi'ude do woni, ko sadakaaji dii ginnaaji cakkanaa, hanaa Alla. Miin nee, mi hidaa kawton he ginnaaji.

²¹ On mbaawaa njari he nyederde Joomiraawo, dey kaden njaron he nyederde ginnaaji. On mbaawaa nyaami le'al Joomiraawo, dey kaden nyaamon le'al ginnaaji duu.

²² Naa, en ngidaana njukken kiram Joomiraawo ? Naa, eden buri mo semmbe non ?

Ko neddo wadata fuu wada dum ngam teddungal Alla

²³ Goonga non wobbe no mbi'a: « Neddo no waawi wada huune fuu. » Amma hanaa huune fuu nafata. « Neddo no waawi wada huune fuu. » Amma hanaa huune fuu yaarata hawriine goondinbe yeeso.

²⁴ To neddo fuu tefu ko nafata hoore mum tan, amma tefa ko nafata banndum.

²⁵ Ko nyaamee ko sonnetee nder luumo fuu coodee nyaamon, to yamee yamtinodon fuy dow majjum ngam to miilooji moodon pelu on.

²⁶ Se goonga no winndaa, wi'aa:Joomiraawo jeyii duuniyaaru e ko woni nder mayru fuu.

²⁷ Alal misaali, nde nii mo goondinaay lisa gom noddi on ngaron nyaamon, nde on njabi on njehi, nyaamee huune fuu ko kokkadon. To yamee yamtinodon ngam to berde moodon pelu on.

²⁸ Amma nde nii goddo wi'i on: « Tewu nguu, tewu cakkanaangu tooruuje non. » To on nyaamee ngu daliila bi'udo on haala kaa, heba duu to berde moodon pelu on.

²⁹ Ko mbi'umi dum, hanaa ngam moodon wadi mbi'umi dum, amma ngam ko kaaludo haala kaa waawi miilaade. Amma dum wadata berne goddo hiito kam dow ko etumi ngadumi, miin he hoore am ?

³⁰ Nde nii mi yetti Alla ngam ko nyaamanmi, dum wadi mido felee ngam ko nyaamanmi dum ?

³¹ Ndenne, nde nii odon nyaama naa nde odon njara naa nder ko ngatton fuu, ngadee dum ngam teddinde Alla.

³² To accee ko ngatton fuu laatanoo Yahudanke naa mo hanaa Yahudanke naa dum laatanoo hawriine goondinbe Alla laawol fergere.

³³ Njoodee ir jonnde nde njoodiimi. Nder ko ngadanmi fuu, mi tefataana ko welata himbe. Mi tefataa ko nafata kam, miin tan, amma mi tefataana ko nafata duudal himbe ngam be fuu, be kisinee.

1 Korintu 11

¹ Nyemminee kam hano no miin e hoore am nyemminirmi Almasiihu.

Filla gorko e debbo yeeso Joomiraawo

² Mido yetta on ngam odon miccitoo he am nder ko ngatton fuu. Odon njogii duu ekkintinol ngol ekkitinmi on.

³ Amma, ko gidu mi paamon woni Almasiihu woni ardiido gorko fuu. Gorko fuu duu woni ardiido debbo mum. Alla duu kam woni ardiido Almasiihu.

⁴ Gorko fuu du'ii naa wadi annabaaku, hoore mum no suddi, gorko oo semtinii Almasiihu, ardiido mum.

⁵ Amma debbo kabbanaado fuu du'ii naa wadi annabaaku ko suddaay hoore mum, semtinii ardiido mum. Debbo oo wartii hano pemmbiido.

⁶ Ndenne, nde nii o suddataa hoore makko, o taya gaasa makko. Amma nde nii semteene non o taya gaasa makko naa o femmba ka, ndenne o sudda hoore makko.

⁷ Gorko haanaa sudda hoore mum, ngam tagaama nder nanndi Alla, omo holla teddungal Alla. Amma debbo kay teddungal gorum hollata.

⁸ Gorko tagiraaka banndu debbo amma debbo kam tagiraa banndu gorko.

⁹ Kaden duu hanaa gorko tagaa ngam debbo, amma debbo tagaa ngam gorko.

¹⁰ Ngam daliila oo e ngam sabbu maleykaabe no tilsi debbo fuu sudda hoore mum, cuddol hoore ndee no holla ko o dowtaniido goriiko.

¹¹ Baa nii ko gorko tagaaka ngam debbo yeoso Joomiraawo, debbo no haajaa gorum, gorko duu no haajaa deekum.

¹² Baa nii ko debbo arano tagaado yuwaana he gorko, worbe duu laawol rewbe ngoni no naatira duuniyaaru. Debbo e gorko duu fuu yuwaana to Alla.

¹³ Ndaaree onon he ko'e moodon, ngi'on nde no haani debbo du'oo tawa suddaay hoore mum ?

¹⁴ Naa he giide himbe dum semtinaaki gorko acca gaasa mum juutaa ?

¹⁵ Darja non debbo tawree gaasa juuka. O hokkaama ka ngam ka sudda hoore makko.

¹⁶ Amma nde nii goddo no hidj yedda ko mbi'umi dum, joomum faama ko dum hanaa al'aada amin, dum hanaa al'aada kawriide goondinbe Alla duu.

Hiraane Joomiraawo seniine

¹⁷ Har ko daarata kawriide moodon, walaa fuu to njettiranmi on, ngam on ngalaa odon kawra ngam wadude ko nafata amma on kawrataana ngam beydude bone hakkune moodon.

¹⁸ Arannde nii, mi nani wakkati kawrudon fuu, luural no nii hakkune moodon. Mido miila duu ko nanumi dum hanaa fewre.

¹⁹ Nde luural naati hakkune moodon no haani ngal wada hakkune moodon ngam wakkatiji gom sey to luural wadi ko faamee moy'en ngoni dartiibe e goonga hakkune moodon.

²⁰ Ndenne, nde on kawri hanaa hiraane Joomiraawo seniine woni no hawra on.

²¹ Ngam wakkati nyaamton, neddo moodon fuu harantaakona nyaama hiraane mum tawi goddo hakkune moodon no rafaa. Goddo moodon duu nanngi no yara faa no yiilto.

²² Dume wadi odon karanoo nyaamde e jarde ? Naa, on ngalaa cuudi to nyaamton naa to njaron non ? Naa hawriine goondinbe Alla njawidon, wadi odon ngidi cemtinon be ngalaa fuy ? Dume ndoomudon mi wi'a on ? Mi wi'a mido yetta on naa ? Aa'a ! Mi yettataa on nder gadol ir golle bonde dee.

²³ Miin ko nanumi to lisa Joomiraawo meeden, kanyum woni ko njottinmi to moodon: lisa Joomiraawo meeden wakkati be nyaamannoo nder jemma mo o nannganoo oon, o hooyi buuru,

²⁴ o yetti Alla, nden o helti mo, o wi'i: « Dum woni banndu am kokkaanu ngam moodon. Ngadee iri nii he banndum ngam miccitaade he am. »

²⁵ Nden gada be kiirtake, o hooyi nyederde cabijam, o wi'i be: « Nyederde ndee woni amaana keso tabbintinaado har yiyyam am. Ngadee iri nii he banndum wakkati fuu mo njarton cabijam ngam miccitaade he am. »

²⁶ Ndenne, wakkati fuu mo nyaamudon buuru oo njarudon nyederde cabijam dam, odon ngada filla maayde Joomiraawo. Tittinkinee he wadude iri nii he banndum sey nyanne o warti.

²⁷ Neddo fuu nyaami iri buuru naa yari e nyederde cabijam Joomiraawo no haaniraa, joomum wadi hakke gartirooje banndu naa yiyyam Joomiraawo meeden meere.

²⁸ Ndenne, neddo fuu yeewa hoore mum, fadde mum nyaamude buuru oon naa yarude he nyederde cabijam dam.

²⁹ Neddo fuu nyaami buuru oon, yari e cabijam dam, dey miilaaki ko woni maana kawtal mum he banndu Joomiraawo, joomum foodani hoore mum kiite.

³⁰ Ngam majum wadi nyawbe he be balli mum'en mbaati no keewi nder moodon. Ko duudi hakkune moodon duu maayi.

³¹ Nde nii en yeewi ko'e meeden, en kiitataake.

³² Amma ngam to en kiitodee he himbe duuniyaaru, Joomiraawo no jukka en ngam eltude en.

³³ Ndenne banndiraabe am, nde nii on kawri ngam nyaamude hiraane seniine, neddo moodon fuu dooma banndum.

³⁴ Nde nii goddo moodon no nana rafo, joomum nyaama wuro mum ginan, ngam to foodan hawiine moodon kiite. Har ko daarata yamde moodon koddiide, mi faamtinan on se mi warii.

1 Korintu 12

Kokke Ruuhu Ceniido

¹ Banndiraabe, har ko daarata kokke de Ruuhu Ceniido hokkata goondindo, mi hidaa tawedon nder rafi anndal majje.

² Wakkati on ngoondinaayno Alla, tooruuje ngoni no pooda hakkillo moodon, no majjina on.

³ Paamee ko neddo fuu mo Ruuhu Alla dowi waawaa wi'ude lisa no kudaado. Kaden duu neddo fuu mo Ruuhu Ceniido dowaay waawaa wi'ude lisa no Joomiraawo.

⁴ Kokke feere-fereeje ngoodi amma Ruuhu gooto oon nii woni kokkoowo de.

⁵ Golle feere-fereeje ngoodi, amma Joomiraawo gooto oon nii gollantee.

⁶ Laabi gollande Alla feere-fereeji ngoodi, amma Alla gooto hokkata neddo fuu baawde gollirde di.

⁷ Neddo fuu he no Ruuhu wanngirta he mum ngam beydaari himbe fuu.

⁸ Oo hokkaama haala keewka hikmaaku, oodo duu hokkaama haala keewka anndal. Ruuhu gooto oo, kanko woni kokkoowo be kokke dee fuu.

⁹ Goddo hokkaama goondinol manngol, ooto duu hokkaama nyawtol himbe. Ruuhu gooto oo, kanko woni kokkoowo be kokke dee fuu.

¹⁰ Neddo oo hokkaama gadol ko haaydini, neddo ooto hokkaama gadol annabaaku, neddo gom duu hokkaama senndodirde ko yuwi to Ruuhu Alla he ko yuwaay to makko. Goddo hokkaama kaalol nder demle feere-fereeje, goddo kam duu hokkaama piirtol demle feere-fereeje deen.

¹¹ Fii feere-fereeji dii fuu, Ruuhu gooto oon tan hokkata di. Omo hokka neddo fuu kokkal feere-feere'al hano no o hidiri.

Banndu worru, terde banndu dudde

¹² Alal misaali, banndu no worru amma ndu walaana terde dudde. No terde mayru duudiri fuu de kawrataana de laatoo go'o. Hano non duu tokkuge Almasiihu ngorri.

¹³ En fuu, Yahudanke yahde mo hanaa Yahudanke, dimo meeden yahde maccudo meeden nder Ruuhu gooto ngadanaden batisma ngam laatoden banndu worru. En fuu duu Ruuhu gooto oon kebuden.

¹⁴ Banndu neddo walaa tergal gootal, terde dudde ndu woodi.

¹⁵ Nde koynal wi'i: « Miin, mi hanaa junngo, ndenne mi jeyaaka he banndu », dum wadataa ngal hakkitee he banndu.

¹⁶ Naa nde nowru wi'i: « Miin, mi hanaa hitere, ndenne mi jeyaaka he banndu », dum wadataa ndu hakkitee he banndu.

¹⁷ Too joonin, nde nii banndu fuu laatakenoo hitere, noy nanirten ? Naa nde nii ndu fuu ndu laatakeno nowru, noy nanirten ko uuri e ko luubi ?

¹⁸ Amma Alla hawrodiri kujje dee fuu nder banndu worru no weliri mo.

¹⁹ Nde nii banndu laatakeno terde worre, ndenne toy terde banndu deeto tawetenoo ?

²⁰ Banndu no worru, baa nii ko terde mayru no duddi.

²¹ Hitere waawaa wi'ude junngo: « Mi walaa haaju maa. » Non duu hoore waawaa wi'ude koynal: « Mi walaa haaju maa. »

²² Terde banndu baa worre haana wi'ude ir haala kaa, ngam baa terde banndu de ngi'eten hano de ngalaa semmbe fuu, no ngoodi ko nafata.

²³ Terde banndu de teddungal mum'en no pamdi, kanye burden teddinde. Terde banndu de gi'ol mum'en no semteene non to meeden, kanye burden hilnaade.

²⁴ Terde banndu meeden de gi'ol mum'en semtinaaki to meeden kaajaaka hilneede. Alla hawrodiri de, de fuu, hokki de ngalaa semmbe deen teddungal burde deeto.

²⁵ Alla wadi dum ngam de kilnodira heba to luural wadu hakkune majje.

²⁶ Nde nii terde banndu gom no naawa, terde banndu deeto fuu kam'en duu nanan naawdum dum. Nde nii terde banndu gom teddinaama, terde banndu deeto fuu kam'en duu nanan beldum teddinol ngool.

²⁷ Onon ngoni banndu Almasiihu, neddo moodon fuu duu no terde banndu makko.

²⁸ Nii woni no Alla sinngiri hawriine goondinbe: Arannde nii o wadi lilaabe, didabel o wadi annabiibe, tatabel o wadi jannginoobe. Nden o hokki wobbe kokke wadude ko haaydini, o hokki wobbe kokke nyawtol nyawbe. O hokki

wobbe duu kokke ballal, wobbe kaden o hokki be kokke aardangal. Wobbe kebi kokke haalude nder demle feere-fereeje de be anndaa.

²⁹ Nder hebube kokke feere-fereeje dee, hanaa be fuu ngoni lilaabe, hanaa be fuu ngoni annabiibe, hanaa be fuu ngoni jannginoobe, hanaa be fuu kokkaa kokke wadude ko haaydini.

³⁰ Be fuu duu, be kebaay kokke nyawtol nyawbe naa kokke haalude nder demle feere-fereeje de be anndaa naa fiirtude ko haala nder demle deen.

³¹ Ndenne, ngattee semmbe moodon tefon kokke burde kokke deen fuu manngu. Amma jooni, ko kollanmi on woni laawol burngol laabi fuu.

1 Korintu 13

Hidde

¹ Alal misaali mido haala nder demle himbe naa mido haala nder demle maleykaabe, nde nii hidde walaa nder berne am, miin he lenguru cenyooru naa baggu olkooru meere meere, fuu no go'o.

² Nde mi hebi kokkal wadude annabaaku naa kokkal faamude maana siri cuudiido e hikmaaku fuu, naa nde mido woodi goondinol manngol faa mido sottina baamle, nde nii hidde walaa nder berne am, mi hanaa fuy.

³ Baa mi yeddani talkaabe njawdi am fuu naa mi hokki banndu am, nde nii hidde walaa nder berne am, ko dum nafirta kam ?

⁴ Jom hidde no woodi munyal e neddaaku. O walaa haasidaaku, o ronndataako hoore, o fiitaa gabaare, o wi'a kam no godsum.

⁵ Jom hidde wadataa ko semtini, tefataa ko nafata dum kam tan. O bernilawtaa, o jogitittaako ko boni fuu ko o wadaa.

⁶ Jom hidde nanataa beldum rafi dartinaaku, amma omo nana beldum goonga.

⁷ Wakkati fuu omo yaafu gacce de o wadana, omo hooli huune fuu. Omo deki gokka dow Alla nder huune fuu. Omo munya huune fuu.

⁸ Hidde hantataa faa abada. Amma annabaaku kay hantan, kokkal haalude demle feere-fereeje darnoytee, anndal duu hantan.

⁹ Anndal meeden huubaay, kokke wadude annabaaku duu no ngoodi keerol.

¹⁰ Amma wakkati ko huubi wari, ko huubaay duu majjan.

¹¹ Wakkati ngonnoomi suka, haalaaji am, miilooji am e taykaaki am, kanyi he di mo anndaa godsum fuu no go'o. Amma joonin ko mawnumi, mi acci golleeji cukaaku fuu.

¹² Joonin en ngalaa eden ngi'a kujje fuu he ko'e majje, de nga'aana hano ko woni no tiimee nder danndorgal. Amma warowan nyannde gom ko en ngi'iran

huune fuu he gite meeden faa laaba tar. Joonin anndal am huubaay, amma wakkati warowan mo hano no Alla anndiri kam non anndiranmi huune fuu faa laaba tar.

¹³ Ndenne jooni, kujje tati tan duumotoo: Goondinol, gokka e hidde. Amma burngel manngu nder majje woni hidde.

1 Korintu 14

Filla kokke Ruuhu Ceniido

¹ Har ko daarta hidde, ko mbi'anmi on nii woni tefee nde, nden tefon kokke yuwooje to Ruuhu Ceniido. Ko buri woni tefon kokkal wadude annabaaku.

² Ngam kaaloowo nder demngal feere'al ngal anndaaka, joomum Alla woni no haalda hanaa bii-aadama. Walaa baawdo faami ko joomum woni no wi'a, ngam nder baawde Ruuhu Ceniido joomum woni no haala ko suudii dum.

³ Amma gadoowo annabaaku, himbe haaldata, ngam benndina goondinol mabbe, semmbindina be, nyawta berde mabbe.

⁴ Kaaloowo nder demngal feere'al ngal anndaaka, hoore mum woni no nafa, amma gadoowo annabaaku, hawriine goondinbe fuu nafata.

⁵ Mido hidí tawee on fuu odon kaala nder demle feere-fereeje de anndaaka, amma ko burmi hidande on woni gadol annabaaku. Ngam gadoowo annabaaku buri nafude dina kaaloowo nder demngal feere'al ngal anndaaka. Amma nde baawdo fiirti ko o wi'i dum no tawa hakkune goondinbe ngam semmbindinde be, idum nafa.

⁶ Jooni banndiraabe, alal misaali, mi wara to moodon mi haala hakkune moodon nder demngal feere'al ngal anndaaka gom. Nde nii ko kaalanmi dum hanaa ko mbannginanaami non, naa anndal kesal gom, naa annabaaku gom, naa jannginoje gom, too ko kaalumi dum walaa ko dum nafirta on.

⁷ Alal misaali kaden, seeseeru naa hoddu, kujje fijo de, nde nii piyaaka no woodiri, noy mbaawirden nanude ko de mbi'ata ?

⁸ Naa nde puufoowo luwal konu, fuufaay luwal mum no woodiri, moy siryotoo fa'a konu ?

⁹ Hano ir nii he banndum dum wa'ani on. Nde nii on kaali godsum hakkune hawriine goondinbe nder demngal feere'al gom ngal anndaaka, noy himbe mbaawi faamude ko mbi'udon ? Haala moodon he meere fuu go'o.

¹⁰ Demle dudde ngoodi nder duuniyaaru, amma nder majje de fuu walaa ngal walaa maana.

¹¹ Nde nii mi waawaa demngal gom, mi kodo to gondo no haalda he am nder maggall, to am miin duu o kodo.

¹² Onon duu ngam nii odon ngidi kebol kokke de Ruuhu wadata faa noy walaa, ndenne ndurwee ngatton semmbe moodon fuu naforodon ir kokke cemmbindinooje hawriine goondinbe lisa Almasiihu.

¹³ Ndenne, neddo fuu kaaloowo nder demngal feere'al gom, du'oo, eela Alla hokka dūm baawde fiirtude ko wi'i fuu.

¹⁴ Nde nii mido du'oo nder demngal feere'al gom ngal anndaaka, berne am woni he du'aa'u oo, amma hakkillo am hebtataa fuu ko ngonmi mido wi'a nder makko.

¹⁵ Ndenne, noy ngadanmi ? Mi du'oto he berne am fuu, mi du'oto duu no laabiri. Mi yimiran berne am fuu, mi yiman no laabiri duu.

¹⁶ Nde nii a yetti Alla he berne maa fuu nder demngal ngal anndaaka, noy kettiniido ma, mo faamataa ko mbi'udaa, waawi wi'ude « Aamiin » ngam a yetti Alla. Joomum anndaa ko ngondaa ada haala.

¹⁷ Baa nde nii du'aa'u maada no woodi faa noy walaa, goddo kay walaa no heba barke makko.

¹⁸ Miin mido yetta Alla, ngam mido buri on, on fuu haalude nder demle feere-fereeje de mi anndaa.

¹⁹ Amma nder hawriine goondinbe lisa, mi haala konngi joy paamtiniidi heba wobbe duu ekkito no burani kam, mi haala konngi ujunaaji sappo (10.000) nder demle feere-fereeje de pamtinaaki.

²⁰ Banndiraabe, to ngartiree ko'e moodon hano sukaabe. Nder wadude ko woodaa haani ngadon ko'e moodon hano entaabe. Nder taykaaki duu laatee benndube.

²¹ No winndaa nder Tawreeta wi'aa ko Joomiraawo wi'i: Mi haaldan he himbe am nder demle gom de be anndaa. Mi haaldan he mabbe har demle janaane. Amma dūm fuu wadataa, be kettinanoo kam.

²² Ndenne banndiraabe, ngam ir nii he banndum wadi haalude nder demle feere-fereeje de anndaaka hanaa alaama non ngam goondinbe, amma alaama non ngam be ngoondinaay. Annabaaku duu, hanaa alaama non ngam be ngoondinaay, amma alaama non ngam goondinbe.

²³ Alal misaali, onon goondinbe on fuu on kawri, dey neddo moodon fuu tinno no haala nder demngal feere'al ngal anndaaka, nde nii warbe hettini mboowaay hi'ude ir majcum naa be ngoondinaay gom ngari ngi'ii ir majcum. Be mbi'an ko onon wonbe no kaala demle feere-fereeje de anndaaka deen, no haanjaabe.

²⁴ Amma nde nii on fuu, odon nder wadude annabaaku faa mo goondinaay gom, naa mo anndaa ko ngondon odon ngada naati, dey annabaaku neddo moodon fuu meema berne makko faa o tefa tuubude.

²⁵ Ko suudinoo nder berne makko fuu no wanngintee. Nden o hofo, o turna hoore makko faa e leydi, o sujidana Alla, o wi'a: « Alla no hakkune moodon goonga e goonga. »

Jonnde nder hawriine goondinbe

²⁶ Wakkati kawrudon ngam teddinde Alla, nder moodon goddo no woodi jimol, goddo no jaangina, oodo wanngina ko suudi, ooto no haala nder demngal feere'al ngal anndaaka gom, goddo duu fiirta ko wi'aa nder maggal. Too ! Banndiraabe am, dume haani wadeede ? Ko haani wadee woni dum fuu dum wadee ngam nafude hawriine goondinbe moodon.

²⁷ Nde nii no woodi hidube kaala nder demle feere-fereeje, to buru dido naa tato gooto gooto be kaani wadirde dum, nden gada mum goddo fiirta ko be mbi'i.

²⁸ Amma nde tawi piirtoowo ko be mbi'i dum walaa, ndenne sey be ndeyyita, neddo mabbe fuu haalda Alla nder berne mum.

²⁹ Wadoobe annabaaku duu to buru dido naa tato, be ngada gooto gooto, beeto eta ndaara nder hakkillo mum'en ko wi'aa.

³⁰ Amma nde Alla wannginani gooto nder etoobe daara been goddum ko joomum banti daane mum ngam wi'a dum, arano puusudo haalude oon no haani deyyita.

³¹ Goonga non neddo moodon fuu no waawi wada annabaaku, amma sey ngadiron gooto gooto ngam neddo moodon fuu ekkito, heba ko semmbindinta dum.

³² Gadoowo annabaaku no dawrana hoore mum.

³³⁻³⁴ Ngam Alla hanaa Alla fikitaare, amma o Alla jam. Nde goondinbe kawri, no haani rewbe ndeyyita, be kokkaaka laawol haalude goddum, hano no dum woni idum hi'ee nokku fuu nder kawriide goondinbe. Be kaanaana be njoodo be kettino ko woni no wi'ee hano no Tawreeta wi'iri dum.

³⁵ Nde ibe ngoodi ko be ngidi faamtineede, be acca faa nde be kooti, nden be yama goriraabe mabbe. Nder hawriine goondinbe hegaaki baa sedda debbo banta daane wi'a goddum.

³⁶ Naa onon bibbe Korintu, odon miila ko to moodon haala Alla fuddi naa to moodon ka haadi ?

³⁷ Nde nii goddo lamni ko kam no annabijjo naa ko kam no keewdo Ruuhu Alla, too, no tilsi o annda ko mbinn danmi on dum no tilsinoore Joomiraawo.

³⁸ Neddo fuu mo anndaa Alla, faama ko Alla duu anndaa joomum.

³⁹ Ndenne banndiraabe am, tefee kokkal wadude annabaaku, to kadee neddo fuu haalude nder demngal feere'al ngal anndaaka.

⁴⁰ Amma ko wadetee fuu, tilay dum wadee no haaniri he no dartorii.

1 Korintu 15

Ummitaaki Almasiihu

¹ Joonin banndiraabe, mido hidī mi miccintina on Habaru lobbo mo mbaajimi hakkune moodon faa njabudon, penidon he mum.

² Habaru lobbo oo hisinta on, nde nii on tokkitake waaju am no woodiri. Nde on tokkitaaki mo duu, goondinol moodon wartii meere.

³⁻⁴ Ko artumi yottinde to moodon woni ekkintinol ngol ekkitaami, miin he hoore am. Ekkintinol ngool woni ko Almasiihu maayi ngam hakkeeji meeden, o moobaama nder annyeere, nyalaane tatabere gada mum o ummitii, hano no dum winndiraa nder dewte ceniide.

⁵ O wanngani Piyer, nden ko o wanngani lilaabe sappo e dido been.

⁶ Gada ko o wanngani lilaabe sappo e dido been, gaba go'o o wanngani banndiraabe makko gom burbe keme joyo. Banndiraabe be o wanngani be, duudal mum'en fuu no mbuuri hannden, amma wobbe duu maayi.

⁷ O wanngani Yakuuba, nden o wanngani kappa kuula lilaabe been fuu.

⁸ Gada ko o wanngani be, be fuu, nden o sakinii o wanngani kam, baa ko mi nanndaana he neddo dimaado nder wakkati mo dimol mum yottaaki.

⁹ Hakkune lilaabe been fuu, miin buri famdude. Mi fotaay noddeede lilaado, ngam mi torriino hawriine goondinbe Alla.

¹⁰ Amma moy'ere Alla wadi laatiimi ko ngonmi hannden. Moy'ere ndee duu laataaki meere ngam mido buri lilaabe beeto fuu gollude. Miin he hoore am mi gollaay golle dee, amma moy'ere Alla wonnde he am golli de.

¹¹ Nde miin naa lilaabe beeto mbaajii on, walaa ko senndi waajuuji amin. Ko ngoondindon dum, kam woni ko min fuu min mbaajooto.

Ummitaaki maaybe

¹² Nde nii min mbaajake dow ummitaaki Almasiihu hakkune moodon, noy wadata ko nder moodon wobbe no mbi'a ko neddo fuu maayi ummittaako ?

¹³ Nde nii maaydo ummataako, too ndenne, Almasiihu ummitaaki.

¹⁴ Nde nii Almasiihu ummitaaki, ndenne waajoo amin, he meere fuu go'o, goondinol moodon duu no meere.

¹⁵ Nde nii maaydo fuu ummitataako, ndenne Alla ummintinaay Almasiihu, en ceedanake Alla dow fewre ngam en mbi'i o ummintini Almasiihu he maayde.

¹⁶ Ngam nde nii maaybe ummataakono, nden Almasiihu he hoore mum ummitaaki.

¹⁷ Nden, nde nii Almasiihu ummitaaki, too, goondinol moodon he meere fuu go'o, odon ngondi he hakkeeji moodon faa warde hannden.

¹⁸ Kaden duu goondinbe Almasiihu maaynoobe fuu mursi.

¹⁹ Nde nii ngam mbuurnam meeden nder duuniyaaru nduu tan wadi ndekuden tammude meeden dow Almasiihu, ndenne enen buri himbe fuu yurminaade.

²⁰ Amma nde goonga, Almasiihu ummitake, o laatake arano nder maaybe ummitii.

²¹ Maayde har neddo gooto naatiri duuniyaaru, hano non duu ummitaaki har neddo gooto wariri.

²² Hano no himbe fuu maayirta daliila kawtal mum'en he Aadamu, hano non duu woodube kawtal he Almasiihu fuu kebirta mbuurnam kesam.

²³ Amma ndaaree no ummitaaki wa'ata nii: Arannde nii Almasiihu artee umminee, nden nyannde o wartowi, goondinbe mo fuu umminee.

²⁴ Nden timmol duuniyaaru wara, o heba jaalorgal dow laamiibe duuniyaaru fuu, dow laamu ginni fuu he dow iri baawde fuu, o soyfoo, o hokkita Alla Baabiraawo aardangal laamu nguun.

²⁵ Amma nyannde Almasiihu warti, tilay non o laamoo sey nyannde Alla watti waybe makko fuu ley teppe makko.

²⁶ Ganyo cakititteedo halkee oon woni maayde.

²⁷ Ngam no winndaa, wi'aa: Alla watti huune fuu ley teppe makko. Amma nde wi'aama: Huune fuu wattaama ley teppe makko, ndenne laabal non ko Alla gattudo huune fuu ley teppe makko oon limtataake he wattaabe ley teppe makko.

²⁸ Gada ko Alla Baabiraawo watti huune fuu nder baawde Biyum, ndenne Biyiko oon he hoore mum leesintoo yeeso makko, ngam Baabiraawo oon dawra dow neddo fuu he dow huune fuu.

²⁹ Nde nii maaybe ummitataako, ndenne dume wadanaabe batisma nokku maaybe mum'en tefata ? Nde nii tawi maaybe ummitataako, dume wadi himbe no ngadanee batisma ngam ko'e mum'en ?

³⁰ Enen e ko'e meeden dume wadi, eden parritaa wakkati fuu nder mbuurnam meeden ?

³¹ Goonga non banndiraabe, ko nyannde fuu mido daane maayde. Goonga non duu ko odon teddi to am daliila kawtal moodon he lisa Almasiihu, Joomiraawo meeden.

³² Nder Efeesu, mi habdi himbe laatiibe kam'en e ndabba ladde fuu jikku ngootu. Nde nii tawiino ngam gidaale berne bii-aadama non wadi kabdumi he

mabbe, dume dum nafirta kam ? Nde nii maaybe ummitataako, ndenne:En nyaamu, njaren, ngam jaaño en maayan.

³³ To njabee godđo majjina on: « Tokkodirde he bondo no bona jikku nedđo lobbu. »

³⁴ Pukkinee hakkilooji moodon no haaniri, celon wadude hakke, ngam hakkune moodon wobbe hanaa no anndu Alla non. Ko kaalumi dum, semteene moodon non.

Ummitaaki balli

³⁵ Tawte godđo yaman wi'a: « Noy maaybe ummitortoo ? Nde be ummitake iri balli diye be ummiditoo ? »

³⁶ Aan pamduđo hakkillo gadoowo ir yamđe dee, wabbere nde aawudaa fuu hanaa sey nde nyola ko nde fuda.

³⁷ Aawdiiri fuu ndi aawudaa, gawri non naa alkamaari non naa aawdiiri gom non, hanaa wasaanjo aawudaa amma gabbe deen aawudaa.

³⁸ Gada a aawii aawdiiri ndiin, Alla fudinta ndi no hidiri, hokka wabbere fuu taddi ndi subanii dum.

³⁹ Balli feere-fereeji Alla tagi, no woodi ko senndi banndu bii-aadama he balli dabbaaji, pooli, naa liyfi.

⁴⁰ Huune fuu ko o tagi, nde dow wuuri naa ley wuuri o taganii dum banndu hoore mum. Wodde balli majji duu no ceedi.

⁴¹ Yelkitol naange hawtaa he yelkitol lewru, hano non duu yelkitol majje no seedi he yelkitol koode. Nder koode duu, hoodere fuu he yelkitol mum.

⁴² Ndaa, nii ummitaaki maaybe wa'i: Nde banndu wattaama nder annyeere, ndu nyolan hano no wabbere awaane nyolirta ko fudaa. Amma nde ndu ummitake ndu nyolataa faa abada.

⁴³ Nde banndu wattaama nder annyeere, ndu walaa fuu teddungal gom, amma nde ndu ummintinaama, ndu heewan teddungal. Nde nii ndu wattaama nder annyeere ndu walaa semmbe fuu, amma nde ndu ummitake indu heewi semmbe.

⁴⁴ Banndu nedđo ufee banndu tagaado, dey ummitoo banndu yuwnu to Ruuhu Ceniido. Nde nii banndu no don ndu tagaabe njeyii, too banndu no don, ndu Ruuhu Ceniido jeyii.

⁴⁵ No winndaa, wi'aa:Aadamu, artaado tageede oon no buurdo. Amma Aadamu cakitiido oon, no Ruuhu Alla, kokkoowo mbuurnam.

⁴⁶ Hanaa ko wuuri daliila Ruuhu Alla woni ko arti amma ko woodi yonki. Ko wuuri daliila Ruuhu Alla kam sikitii.

⁴⁷ Arano oon sollaare tagiraa, amma didabo oon kay dow yuwi.

⁴⁸ Balli himbe duuniyaaru he banndu tagiraado sollaare oon fuu no go'o. Balli wonbe dow kammu duu, he banndu yuwdo he Ruuhu oon fuu no go'o.

⁴⁹ En nanndii he tagiraado sollaare oon, amma yahde yeeso en nanndowan he yuwdo he Ruuhu oon duu.

⁵⁰ Banndiraabe ko mbi'anmi on nii woni ko tabbat tewu e yiyam ndonataa Laamu Alla. Kaden duu ko nyolata fuu waawaa ronude ko nyolataa.

⁵¹⁻⁵² Mi haalanan on sirri gom duu: Hanaa en fuu maayidita, amma wakkati fuu mo luwal cikitittoongal ngaal fuufaa, nder wakkatiyel gootel, nder mayfande hitere, en fuu, maybe he be maayaay balli mum'en fuu mbayletee. Nden maaynoobe ummidotoo he balli di maayataa. Enen be maayaay duu, balli meeden mbaylee.

⁵³ Ndenne no tilsi ko nyolata fuu heba banndu ndu nyolataa faa abada. Banndu maayooru duu warta ndu maayataa faa abada.

⁵⁴ Nde banndu nyolooru fuu hebi banndu ndu nyolataa faa abada, nde nii banndu maayooru duu warti ndu maayataa faa abada, ndenne huune fuu no hi'irtee hano no dum winndaa, dum wi'aa: Jaalorgal modi maayde kup.

⁵⁵ Maayde, toy jaalorgal maada woni ? Maayde, toy tooke maada ngoni ?

⁵⁶ Tooke maa ngoni hakke, semmbe hakke woni tilsinooje Tawreeta.

⁵⁷ Yettoore laatanoo Alla, kokkoowo en jaalorgal daliila lisa Almasiihu, Joomiraawo meeden.

⁵⁸ Ndenne banndiraabe am horsube, tarsinee faa wooda, to huune fuu jaaloo on. Wakkati fuu odon beydoroo yahde yeeso nder golle Joomiraawo ngam odon anndi ko gollal ngal ngollanton Joomiraawo ngaal hanaa golle meere.

1 Korintu 16

¹ Filla balla hawiine goondinbe Ursaliima Joonin, har ko daarata kawrol ceede ngam wallude himbe Alla wonbe Ursaliima, ngadee ko yamumi tokkuge lisa wonbe Galatiya ngada.

² Alal fuu, neddo moodon fuu itta nder ko hebi, resa dey-dey no waawi. To on njoojee ndoomon nyannde ngarmi, ko tefon hawrude ceede deen.

³ Nde nii mi wari, mi lilan be cubidon, mi hokka be dereeji kollooji ko onon cubi be, be ngadda balla moodon Ursaliima.

⁴ Nde nii foti mi yaha, miin he hoore am, mi yaadan he mabbe. Anniya jahaangal Pol

⁵ Mi waran, mi weerana on, amma sey to mi fanti Makedoniya, ngam mi subake tokkirde toon ko mi yottowo to moodon.

⁶ Nde nii mi wari, mi weeranan on balde sedda naa duu no wada mi dabba to moodon ngam mballon kam nder jahaangal am, heba to pondiimi fuu, mido woodi ko waawi yottinde kam toon.

⁷ Mi hidaa mi fanta to moodon tan mi yawta ngam mido hidī nde Joomiraawo jabi, mi wada wakkati hakkune moodon.

⁸ Gada Juulde kettol alkamaari, mi dillan Efeesu. Amma joonin mi hidaa dillude toon,

⁹ ngam laawol manngol udditani kam, laawol wadude golle am toon, baa nii ko waybe am no duudi.

¹⁰ Nde Timote wari to moodon, mbernee mo no woodiri, ngam walaa ko senndi min, kanko he hoore makko o gollanoowo Joomiraawo.

¹¹ Ndenne, to neddo moodon fuu daaru mo meere. Mballee mo nder jahaangal makko, ngam o heba no o wardi to am jam he seyo. Miin he banndiraabe meeden gom, miden ndoomi mo Efeesu.

¹² Har ko daarata Apolos banndiraawo meeden, mi eelii mo faa noy walaa o wara, o warda he banndiraabe meeden beeto to moodon. Amma o hidaa fuu-fu warde to moodon jooni. Nyannde fuu o hebowi laawol o waran. Baynodirol

¹³ Laatee siryiibe, ndaree no woodiri dow goondinol moodon, laatodon suusube, beydon semmbididde.

¹⁴ Ko ngatton fuu, ngadiron dum he hidde.

¹⁵ Banndiraabe am ko eelanmi on kaden woni, odon anndi ko Istefanas e koreeji mum ngori artube goondinde lisa nder Akaya fuu. Be kokki ko'e mabbe ngam wallude himbe Alla.

¹⁶ Dowtanee ir himbe bee. Dowtanee duu gollidoobe he mabbe, tampidi he mabbe.

¹⁷ Mi nani beldum garki Istefanas, Fortunatus e Akaykus ngam dum wa'anaa kam hano onon he ko'e moodon ngari to am.

¹⁸ Be pukkini hakkillo am, be pukkini hakkillooji moodon, onon duu. Ndenne paamee no teddinirton ir himbe bee.

¹⁹ Kawriide goondinbe lisa gonde nder leydi Asiya fuu no njewta on. Akilas, Piriskilla he hawriine goondinbe waroobe no kawra nder baade mabbe fuu dow innde Joomiraawo, no njewta on sanne.

²⁰ Banndiraabe awaa do fuu no njewta on. Neddo moodon fuu wunndoo banndum, yewta mo nder hidde mawne.

²¹ Miin Pol, miin he hoore am, winndani on canooje dee he junngo am.

²² Neddo fuu mo hidaa Joomiraawo, kuddi saama dow mum ! Maranata ! War ! Yaa Joomiraawo amin.

²³ Moyyere lisa Joomiraawo meeden wonda he moodon !

²⁴ Mido hidī on, on fuu, nder kawtal meeden he lisa Almasiihu.

2 Korintu

2 Korintu 1

Cannoje

¹ Miin Pol, mo Alla subii wadi lilaado lisa Almasiihu e banndii'en Timote, minen mbinndani on derol ngool, onon hawriine goondinbe lisa Almasiihu wonnde hubeere Korintu. Miden njewta on, onon seniibe Korintu he leydi Akaya.

² Alla Baaba meeden he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden hokku on jam e moyfere.

Yettoore Alla pewnoowo berde

³ Jettooje ngoodani Alla, Baaba lisa Almasiihu Joomiraawo meeden. Alla Baabiraawo jom yurmeene mawne, pewnoowo berne nder torra fuu,

⁴ no fewna berde meeden nder iri torra fuu, heba enen duu ngatten pewnol berne makko ngool, pewnen berde wonbe nder iri torra kaa hennon fuu.

⁵ Hano no njariden ir torraaji Almasiihu faa hanaa sedda, hano non duu Almasiihu fewnirta berde meeden faa hanaa sedda.

⁶ Miden nder njarki torra, miden nder makki ngam ki laatoo huune fewnoore berde moodon. Woodi duu, ki laatoo laawol kisinam moodon. Berde amin no pewnee ngam minen duu, min pewna berde moodon faa onon duu kebon munyal, munyon iri torraaji di minen he ko'e amin, min torraa.

⁷ Fakat miden anndi ko hano no ngondon odon njarira torra iri ka min njarunoo, hano non duu berde moodon pewnirtee no berde amin pewniraa.

⁸ Banndiraabe nde goonga, min ngidaa keppon anndude ir torra ka min njari nder leydi Asiya. Torra keewtiika min kaan no satti sanne faa min ittiino tammude fuu he mburnam.

⁹ Min nanii nder berde amin, hano kiite maayde min tayanaa. Min tayanaaka duu kiite maayde fuu. Dum wadi, ngam hollude to min njowu tammude amin dow tittinkinaaku amin, amma min njowa nde dow Alla ummintinoowo maaybe.

¹⁰ Alla hisini min maayde bonde ndee, o tinnotoo duu omo hisina min. Dow makko duu min njowi tammude kisinol amin.

¹¹ Onon duu mballiree min du'aa'u. Nde nii himbe heewbe du'anake min faa Alla jaabake du'aa'uuji mabbe, nii he banndum wadata himbe heewbe njetta Alla daliila amin.

Ko hadi Pol fantude Korintu

¹² Ndaa ko watta miden piya gabaare woni berde amin no ceedanoo min ko min mbuurdi goongaaku he laabal hakkune moodon, he hakkune himbe fuu.

Mido wi'a ko min ngadii dum nder goonga yuwdo to Alla. Nder jonnde amin, min njoodoraaki anndal amin, amma moyfere Alla, kam walli min.

13-14 Miden mbinndana on ko mbaawton njanngude e ko mbaawton faamude. No woodi goddum ko paamudon sedda nder mum. Amma mido miila ko on paamowan dum, dum fuu. Huune ndee woni ko on piirowan min gabaare hano no minen duu min piirirta on gabaare nyannde fuu lisa Joomiraawo meeden warti.

15-16 Mi tabbintini ko on piirowan min gabaare, wadi mido hid'i artirde on. Nde mi ummake to moodon, mi yaha Makedoniya. Nde nii mi soyfowake sey mi fanta on ngam hokkude on laawol hebude bakaaji diddidi, he ngam hebude ko wallata kam yahde leydi Yahudiya.

17 He giide moodon, odon miila ko mi wadi siri oo nder rafi anndude ko ngonmi mido wada naa ? Naa odon miila ko siri oo, berde didi ngadirmoomi, mi wi'a: « Ayyo », nden mi sakitoo mi wi'a: « Aa'a » hano no bibbe aadama mboowri ?

18 Alla no seedi ko haala amin hanaa filla « Ayyo » naa « Aa'a ».

19 Ngam lisa Almasiihu, Bii-Alla mo, miin Pol, Silas e Timote mbaajii dow mum oon, hanaa neddo bi'oowo « Ayyo », nden sakito wi'a « Aa'a ». lisa Almasiihu ko wi'i fuu kam laatii.

20 Har makko Alla humni alkawal mo wadi fuu. Ngam majjum wadi, eden mbi'a: « Aamiin » daliila makko, Alla teddinee.

21 Alla tabbintinta ko minen he moodon, en fuu eden nder kawtal Almasiihu. Kanko duu wartiri en feere ngam lisa Almasiihu.

22 Alla wadi alaama mum dow meeden, alaama kollowo ko kam jeyii en. O wattu Ruuhu makko nder berde meeden ngam tabbintinande en ko o wadoyta yeeso.

23 Alla woni seede am, nde nii mi feni. Nde goonga, mi hidaa fantude Korintu ngam mi hidaa bonnude berde moodon.

24 Hanaa miden ngidi min kolla on laamu non nder goondinol moodon. Aa'a, miden anndi ko odon tittinkini nder goondinol moodon. Min ngidaana nii wallude on ngam weltaare moodon.

2 Korintu 2

1 Ndenne, mi hiisake miin he hoore am ngi'umi ko to mi fantu on no buri ngam to mi mettin berde moodon kaden.

2 Nde nii mi mettinii berde moodon, ndenne moy welnata berne am ko yaari onon be mettinmi berde mum'en ?

³ Ko wadi mbinndanmi on derol ngool woni mi hidaa mi wara, dey wobbe nder moodon mettina berne am, baa nii ko kambe kaani mbelna berne am. Mi tabbintinii ko nde nii berne am weli, too onon duu berde moodon mbelan.

⁴ Mi winndaana derol ngool nder billaare, berne mettune, faa he gondi. Mi winndanii on hanaa ngam wattude on nder mettal berne, amma ngam paamon no hidde moodon foti nder berne am.

Jaafol gadudo gacce

⁵ Nde gooto moodon wadi ko mettinii, hanaa miin Pol joomum wadani dum amma on fuu o wadani dum. Mi hidaa haalude sanne dow ko wadi dum, ngam mi hidaa mawninde haala kaan.

⁶ Jukkol ngol heewbe hakkune moodon njukki neddo oo heyi.

⁷ Ndenne joonin, ko buri wodde woni njaafonodon mo, cemmbindinon berne makko heba to mettorgal berne heewu mo faa jaaloo mo.

⁸ Ngam majjum wadi mido eela on ngam barke ko woni hakkune am he moodon, kollon mo ko odon ngidi mo.

⁹ Mi winndanii on ngam hi'ude nde nii odon njaba tokkude ko mbi'anmi on fuu.

¹⁰ Neddo fuu mo njaafanidon, miin duu mi yaafanake joomum. Nde nii no woodi ko kaanumi yaafanaade joomum, too paamee ko Almasiihu no seedi, mi yaafake ngam moodon,

¹¹ heba to Seydan hebu laawol jammbaade en, eden anndi anniyaaji makko.

Ummaaki hakkillo Pol nder hubeere Torowas

¹² Wakkati ngarnoomi hubeere Torowas ngam mi waajoo Habaru lobbo, filla lisa Almasiihu, Joomiraawo omtani kam laawol gollude toon.

¹³ Amma ko mi tawaay banndam Titus, hakkillo am fukkaaki baa sedda. Nden mbayniimi banndiraabe meeden goondinbe wonbe Torowas, ponndiimi Makedoniya.

Almasiihu laawol jaalorgal

¹⁴ Jettooje laatanoo Alla kokkoowo en jaalorgal wakkati fuu daliila kawtal meeden he Almasiihu. O wadi en laawol wannginde moy woni Almasiihu nokku fuu hano no urdi welni wannginirtaa nokku to wattaa.

¹⁵ Ngam nde nii en ndaari en nanndaana hano urdi welni ndi Almasiihu wuli ngam teddinde Alla. Henndu urdi ndii no sankitoo hakkune be Alla hisini he be o hisinaay.

¹⁶ To be Alla hisinaay, min lumngol maayde, ittoowol yonki, amma to be o hisini been kay, min uurngol mbuurnam gattowol yonki. Walaa baawdo adude teddirka gollal ngaal.

¹⁷ Enen, eden ceedii he himbe nawtortoobe haala Alla ngam hebude riiba. Amma ngam Alla lili en, eden kaala goonga laabdo he berne worre yeeso makko nder kawtal meeden he Almasiihu.

2 Korintu 3

Gollanoobe amaana keso

¹ Onon himbe Korintu, odon miila ko ngam manude ko'e amin wadi min mbinndani on derol ngool ? Naa ngam tefude he moodon derol tabbintinoowol ko min kebi laawol warde to moodon wadi min mbinndani on hano no wobbe tefirta derol warde to moodon ?

² Ir dereeji dii, wobbe kaajaa di amma hanaa minen. Onon he ko'e moodon ngori derol amin ngool, derol binndaangol nder berde amin ngam neddo fuu hi'a ngol, neddo fuu duu jannga ngol.

³ Tabbat derol ngol Almasiihu halfini min dow laabi golle amin winndiraaka dawa, amma Ruuhu Alla duumiido ngol winndiraa. Ngol winndaaka dow alluuje kaaye, dow berde moodon ngol winndaa.

⁴ Min kaali dum duu ngam miden ngoodi hoolaare Alla mawne har Almasiihu.

⁵ Miden anndi ko semmbe amin tan heyataa faa min ngada golle de min kalfinaa. Amma Alla kam woni kokkoowo min semmbe keyudo ngam wadude de.

⁶ Kanko wadi min fotube laataade gollanoobe amaana keso oon. Amaana oo duu sinngaaki dow tilsinooje binndaade, amma dow Ruuhu o sinngi. Tilsinooje binndaade dee, kanye poodi neddo yaari he maayde amma Ruuhu kay hokkataana mbuurnam.

⁷ Tawreeta winndaama dow alluuje kaaye. Wakkati Muusa hokketee de, teddungal Alla wanngi, wadi yeeso makko no yelkita faa bibbe Isra'el mbaawaay daarude ngo. Baa ko nii wadi, jeyngol ngool no jawtoowol. Nde nii ir tilsinooje poodude neddo yaari he maayde dee wardi ir teddungal ngaal,

⁸ too ndenne, noy teddungal gardoowal golle Ruuhu Alla wa'ata ?

⁹ Nde nii golle poodude neddo yaari he maayde hebi teddungal, ndenne tabbat golle gadooye neddo dartiido yeeso Alla piidataake baa sedda he majje.

¹⁰ Nde goonga, teddungal aranal ngaal walaa fuu darja gom nde nii ngal fonnaama he teddungal joonin ngaal.

¹¹ Nde nii ko booyataa dum heewi darja, too noy ko hoddotoo dum nee faa abada wa'ata ?

¹² Ngam miden ngoodi iri gokka kaa wadi miden kaalira cuusal faa noy walaa yeeso himbe.

¹³ Minen, min kanaa Muusa, gattudo suddaare, suddi yeeso mum ngam to bibbe Isra'el ngi'u no teddungal Alla gongoongal dow yeeso mum yawtirta.

¹⁴ Ko'e mabbe ḥadi ngam faa warde hannden no woodi ko hadata be hi'ude goonga oon wakkati fuu mo be njanngata amaana kiddo oo. Suddaare ndee ittaaka dow yeesooji mabbe ginan. Almasiihu tan waawi itti nde.

¹⁵ Faa warde hannden, wakkati fuu mo be njanngata Tawreeta, sey suddaare ndeen wara udda berde mabbe.

¹⁶ Amma nde nii neddo tuubii warti he Joomiraawo, Almasiihu ittan suddaare ndeen.

¹⁷ Woodi duu walaa ko senndi Joomiraawo he Ruuhu Alla. To Ruuhu Joomiraawo woni fuu, don ndimaaku duu woni.

¹⁸ Enen be yeesooji mum'en cuddaaka, darja Joomiraawo no hi'ee nder meeden. Omo waylita en faa nannden he makko. Darja makko no beyda en yahde yeeso. Dum woni golle Joomiraawo, kanko duu woni Ruuhu oon.

2 Korintu 4

Njawdi nder keede loope

¹ Alla nder yurmeene mum hokki min golle dee, ngam majjum wadi en kaana soyforaade gada.

² Min calake wattude juude amin nder semteene fuu hano cuccukka e munafikaaku'en. Min kiilataa neddo fuu, min mbattititta haala Alla. Amma yaasin laabdo min mbannginta goonga oon, heba neddo fuu itta sikka nder berne mum, anndita ko min goongaabe yeeso Alla.

³ Nde nii tawaama ko Habaru lobbo mo min mbaajooto oo no suudi, too wonbe dow laawol halkere ngoni be o suudanaa.

⁴ Wonbe dow laawol halkere bee ngoni be ngalaat goondinol ngam Ibiliisa laamiido bondo, laamiido duuniyaaru wumni berde mabbe heba to be ngi'u jeyngol Habaru lobbo kolloowo teddungal Almasiihu, nanndi Alla.

⁵ Ngam nder waaju mo min ngatta oo, hanaa filla ko'e amin min mbaajotoo amma haala lisa Almasiihu, Joomiraawo meeden kam min mbaajotoo. Ko min mbi'ata dow ko'e amin tan, woni min maccube moodon daliila makko.

⁶ Ngam Alla, bi'udo jeyngol yayna nimre, kanko wadata jeyngol mum yayna berde meeden, ngam annden darja makko jaynoowo, gondo dow yeeso Almasiihu.

⁷ Minen be darja oo tawa dow mum'en, min potaa fuy, minen he keede loope fuu go'o. Amma Alla watti teddungal ngaal nder berde amin heba himbe annda ko baawde mawde de to mum yuwi, hanaa to amin.

⁸ Himbe torri min ir torra fuu, amma fuu wadaay min cawta golle deen. Wakkatiji gom miden nder wemmbere, amma min ittaay gokka.

⁹ Min billaama faa noy walaa, amma min mboppaay ka. Miden adee, miden libee faa miilee ko dum hanti he amin, amma sey hi'ee min pudditi.

¹⁰ Wakkati fuu miden dow laawol wareede hano no lisa warira. Amma faa hannden miden poofa ngam mbuurnam lisa hi'ee he amin.

¹¹ Balde foti fuu de min ngadi nder duuniyaaru nduu, dow maayde min ngoni ngam min tokkube lisa. Tabbat min tampi, semmbe amin buytake, amma miden poofa ngam mbuurnam lisa hi'ee he amin.

¹² Ngam majjum wadi miden poodano yahde har maayde ngam onon duu kebon mbuurnam.

¹³ No winndaa nder dewtere wi'aa: Mi goondini, wadi mbaajiimi. Minen duu min ngoondini, wadi miden mbaajoo.

¹⁴ Miden anndi duu ko Alla ummintindo lisa Joomiraawo meeden e maayde, umminta en he maayde hano no o ummintirnoo lisa. Ngam eden kawti he lisa, o wadda en o darna yeeso makko.

¹⁵ Ko hewtii min fuu daliila moodon wadi dum hewtii min. Dum heewtake min duu ngam moyere Alla yottoo himbe heewbe. Be njetta mo, be beyda teddinde mo.

¹⁶ Beydude teddinde Alla kam wadi min ittataa tammude amin he makko. Baa nii nde tampiri amin no beydoto non, min coyfortaako gada ngam nyannde fuu Alla no heydintinaa semmbe berde amin.

¹⁷ Torra ka min torretee ka booyataa. Ka wadfan duu min keba teddungal manngal, burngal huune fuu, teddungal ngaal timmataa abada.

¹⁸ Ngam majjum wadi hakkillo amin walaa dow ko hitere hi'ata, sey nii ko nde waawa hi'ude ko hoddoto faa abada.

2 Korintu 5

Filla banndu meeden heyru

¹ Eden anndi ko yonki meeden do nder duuniyaaru walaana nder banndu ndu mbaawden tinndinirde hukumuuru. Hukumuuru nduu duumataako ngam no wadi fuu nyannde gom ndu sankitithee. Hano non duu nyannde gom banndu meeden sankitithee, ndenne ndu duumataako. Amma Alla moyinanii en dow kammu suudu ndu junngo fuu wadaay, suudu duumotoonu faa abada.

² Joonin eden otta dow e ley, en kaabi en kebaay banndu meeden heyru, huurooru en hano kaddungal kesal.

³ Nde nii en bornake ndu, en ngartataana hano yonki ki walaa banndu.

⁴ Eden otta dow e ley sabbu tampiri ndi banndu meeden yarata nder mbuurnam meeden. Eden otta hanaa ngam eden ngidi seedude he mayru amma ngam eden ngidi borneeden banndu heyru, tinndiniraanu suudu wonndu dow, ngam huune woodune yonki non faa abada, gaba go'o dum naata nokku ko maayata.

⁵ Alla he hoore mum siryani en dum, ngam majjum wadi o hokki Ruuhu makko laatanoo en alaama tabbintinoowo moyfere waroore fuu.

⁶ Kebol moyfere ndee wadi miden ngoodi wakkati fuu tittinkinaaku nder berde amin. Miden anndi ko nde nii miden nder balli dii, miden mboddi Joomiraawo.

⁷ Dow hoolaare Alla min ndeki mbuurnam amin hanaa dow ko hitere hollirta.

⁸ Tabbat miden ngoodi tittinkinaaku nder berde amin, miden ngidi duu seedude he banndu nduu ngam joodowaade to Joomiraawo.

⁹ Amma ko min buri hidude fuu, woni wadude ko welata mo. Nde miden nder banndu nduun naa nde min mburtake ndu fuu no go'o.

¹⁰ No tilsi neddo meeden fuu yaha, darowo yeeso Almasiihu, o wada kiite joomum. Neddo fuu heba baraaje gollal mum ngal wadunoo wakkati yonki mum wonnoo he banndu mum. Nde joomum wadi ko woodi naa ko woodaa.

Filla wartirde himbe har Alla

¹¹ Anndude ko Almasiihu no hiitoto en walanaa neddo meeden fuu nder nimre, ngam majjum wadi miden teddina Joomiraawo. Miden tittinkinoo keddi baawde amin ngam foodude hakkillo himbe, be paama ko haala amin kaa no goonga. Alla no anndi min burde neddo fuu. Mido miiloo ko onon he ko'e moodon duu, nder berde moodon odon anndi kam.

¹² Min ngalaa miden cifo ko'e amin yeeso moodon amma min ngidaana hollude on laawol ngol mbaawdon fiyirde min gabaare faa kebon no njaabotodon tefoobe jancude min, dekube hoolaare mum'en dow ko hitere hi'ata amma hanaa dow ko woni nder berne.

¹³ Nde nii himbe ndaarii min haanjaabe, too ngam teddinde Alla wadi ibe ndaara min non'en. Amma min kanaa haanjaabe, ko ngi'udon min ngadi fuu, ngam nafude on wadi min ngadi dum.

¹⁴ Ko min ngadi fuu min ngadaay dum ngam riiba amin, amma ngam hidde Almasiihu wonnde no dowa min, wadi min ngadi dum. Min tabbintini ko gooto maayi ngam himbe fuu, ndenne goondinbe mo fuu tokki mo maaydi he makko.

¹⁵ Almasiihu maayi ngam himbe fuu, heba to w提醒 fuu mbuura mbuurnam ko'e mum'en, amma mbuura mbuurnam mbelandam mo kanko maaydo ngam mabbe, ummitii.

¹⁶ Ndenne, illa joonin, walaa fuu mo min adata hano no bii-aadama gom adirta banndum. Baa nde nii min adiino Almasiihu no bibbe Aadama adiri mo, hannden min acci adude mo hano no min adirnoo mo.

¹⁷ Ngam majjum wadi neddo fuu hawti nder mbuurnam mum he Almasiihu, tagitaama tagol kesol. Ko hiiddi fuu ko tawa he mum, filla majjum duu walaa kaden. Joomum laatake tagaado keso.

¹⁸ Dum fuu to Alla dum yuwi. Kanko lili Almasiihu wara, watta potal hakkune mum he himbe. O halfini min golle wartirde potal hakkune himbe he makko.

¹⁹ Maana lilol amin kam woni ko Alla har daliila Almasiihu no tefa wartirde potal hakkune mum he himbe. O nanngirtaa be hakkeeji mabbe di be ngadunoo. O halfini min golle yottinde habaru potal ngaal to himbe.

²⁰ Ngam majjum wadi minen, min warbe haalude dow innde Almasiihu non. Har amin Alla woni no nodda himbe ngara to mum. Min piiri on innde Almasiihu narree he Alla.

²¹ Almasiihu wadaay hakke abada, amma daliila meeden wadi Alla deki hakke dow makko. Har makko duu kebirten dartinaaku yeeso Alla.

2 Korintu 6

¹ Minen, min gollanoobe Alla non, ngam majjum wadi miden eela on to mboppee moyfere Alla nde kebudon ndee laatanoo on meere.

² Kettinee ko Alla wi'i nii: Ko wakkati kaanudo oon wadi, mi nani du'aa'u maada. Ko nyalaane kisinam maada wadi, mi wari mi hisinii ma. Banndiraabe am, joonin woni wakkati kaanudo, wakkati moyfere Alla. Joonin woni nyalaane kisinam.

³ Min ngidaa wattude fergere fuu dow laawol goddo heba to neddo fuu njancu golle amin.

⁴ Amma nder ko min ngatta fuu, miden kolla ko min gollanoobe Alla goonga e goonga. Miden kolla dum duu nder tittinkinaaku manngu. Miden munya torraaji, saddornam, iri billaare nde hennon fuu.

⁵ Min piyama, min uddaama. Himbe kawri, kabdi he amin, min nawnaama, min tampinaama, min ndafaama, min domdaama faa noy walaa, min kadaama doyngol.

⁶ Har dartinaaku amin, har anndal amin har munyal e neddaaku amin, nder moyfiki amin miden kolla ko min gollanoobe Alla goonga e goonga non. Nder kawtal amin he Ruuhu Ceniido, miden ngoodi hidde nde waldaa fuu munafikaaku gom.

⁷ Miden kaala goonga, miden ngoodi baawde yuwande min to Alla. Nano e nyaamo amin fuu no tiigi kabirde dartinaaku.

⁸ Miden teddinee, minden njennee, minden njettee, minden kudee. Miden ndaaree majjinoobe himbe tawi min goongaabe.

⁹ Min adaama hano min anndaaka tawi duu min anndaabe sanne. Min adaama maaynoobe tawi duu minden poofa. Min piyaama amma min maayaay.

¹⁰ Ibe mettina berde amin amma nyante fuu minden nder weltaare. Miden ndaaree min talkaabe amma tawi minden ngada himbe heewbe ndiikidaa. Miden ndaaree min ngalaa fuy tawi duu walaa fuu ko ḥakkani min.

¹¹ Banndiraabe am, bibbe Korintu, walaa fuu ko min cuudi on, min kolli minden korsini on.

¹² Hanaa minen calii on amma onon he ko'e moodon calii min.

¹³ Mido haalda he moodon hano no baaba haaldata he bibbe mum, mido wi'a on: Onon duu kollee ko odon ngidi min.

To on tokkodir he be ngoondinaay

¹⁴ To tokkodiree he be ngoondinaay, ngatton juude nder golle mabbe. Lobbo no waawi joododaade he bondo naa ? Naa dume hawti jeyngol he nimre ?

¹⁵ Naa Almasiihu higo Ibiliisa non ? Naa dume jomi goondindo he mo goondinaay ?

¹⁶ Naa mbi'en dume hawti hukumuuru Alla he tooruure ? Paamee, ko enen en hukumuuru Alla duumiido, ngam Alla wi'i: Mi joddoto he mabbe, mi w提醒da he mabbe, mi laatoo Alla mabbe, kambe duu, be laatoo himbe am.

¹⁷ Ndenne yuwee hakkune mabbe ! Ceedee he mabbe ! To on meemu ko tunni ! Nii wattu ko mi jabboo on.

¹⁸ Mi laatoo Baabii'on,

onon duu, laatodon bibbe am. Non Joomiraawo Jom baawde wi'i.

2 Korintu 7

¹ Banndiraabe am horsube, podoje dee fuu ngadaama ngam moodon. Accee ndartinoden, tottitoden ko tutotoo banndu he yonki meeden ngada hakke. En tittinkinoo heba tabbintinen senaaku meeden, kulen Alla, tokken ko o wi'i en.

Habaru tuubol bibbe hubeere Korintu

² Kollee min hidde ! Min ngadanaay neddo fuu gacce, min pergaay neddo fuu, min yoynaay neddo fuu min nyaami njawdi mum.

³ Mi haalanaay on haala kaa ngam dekande on gacce. Mi wi'iino on ko nder mbuurnam amin naa gada maayde amin, walaa ko waawi ittude hidde moodon nder berde amin baa sedda.

⁴ Mido hooli on faa noy walaa. Min njari iri kaata fuu amma dum helaay berne am baa sedda. On cemmbindini kam faa noy walaa, welwelo moodon heewii kam.

⁵ Baa nii wakkati min njottinoo leydi Makedoniya, min powtaay baa sedda. To min mbonyitoru fuu, torra no darii hakkune amin. Rafi potal naati hakkune amin he himbe toon. Kulkulal kam duu wari heewni berde amin.

⁶ Amma Alla cemmbindinoowo berne, ittudo kulkulal fuu nder berde amin, semmbindini min nder garki Titus.

⁷ Hanaa garki makko tan semmbindini berde amin. Ko ngaddon dum faa berne makko semmbidi, kanyum semmbindini berde amin. O haalani kam fuu no kaabirdon hi'ude kam. O haalani kam duu no ko wadunoo dum suuliri on. O fillanake kam no tittinkiniridon, odon paasanoo kam. Dum fuu beydi welwelo am.

⁸ Nde derol am ngool metti berde moodon, mi nimsitataa ko mbinndumi dum. Goonga non mi hi'i ko mbinndumi nder maggal dum metti berde moodon, baa nii mettorgal moodon ngaal booyaay sanne. Mettinol berde moodon ko ngadumi dum, mi nanaay beldum majjum baa sedda.

⁹ Amma joonin berne am no nder welwelo. Mettinol berde moodon ngol wadi tuubudon, mbayludon jikku. Mettal berne moodon ngaal weli Alla sanne, ndenne walaa ko min mbonnani on.

¹⁰ Iri mettorgal berne belgal Alla ngaal no watta neddo tuuba, hisinee. Neddo nimsitataa ko wadi mettorgal ngaal faa abada. Amma mettorgal ngal waylataa berne neddo tuuba, iri mettorgal ngaal wadataana maayde he neddo.

¹¹ Mettorgal berne moodon ngaal welii Alla, ndaaree ko ngal rimani on. Ngal wadii nder welwelo kaargidon gollude he hollude ko on mboofii. Ngal wadi tikkudon, kuldron. Mettorgal ngaal wadi tittinkinidon he berne worre. Ngal wadi odon ciryii, ngi'on nde nii eltol ngool wadiraama he dartinaaku naa noy ? Nder huune fuu on kolli ko odon laabi.

¹² Ndenne, mi winndanaay on ngam toonyiido on oo, suuli kam. Mi winndanaay on duu ngam toonyaado oon. Amma mi winndanii on ngam hollude on dalla-dalla ko Alla no anndi ko odon njaakani min sanne.

¹³ Dum woni daliila pukkaaki berde amin. Woodi, gada pukkaaki berde amin kii, garki Titus duu welni berde amin sanne. Ngam tabbat on fuu on cemmbindinii mo.

¹⁴ Ngam baa nii mi haali yeeso makko ko mido fiira on gabaare, mi semtaay. Hano ko min cuusi haalande on fuu no goonga, hano non duu piide gabaare amin dow moodon yeeso makko dum no goonga.

¹⁵ Hidde berne nde o woodani on ndee no beydoo sanne wakkati fuu mo o miccitii no tokkirdon haala makko, teddindon mo, njabboridon mo.

¹⁶ Mido nana beldum sanne joonin ngam mi hoolake on faa hanaa sedda.

2 Korintu 8

Filla wallude goondinbe wonbe Ursaliima

¹ Banndiraabe goondinbe, miden ngidi anndon moyere nde Alla wadi hakkune kawriide goondinbe lisa gonde Makedoniya.

² Be ngi'ii iri torra cattuka fuu, amma dum fuu ittaay welwelo berne hakkune mabbe. Ibe nder rafi amma dum fuu hadaay be wattude duudal njawdi mabbe ngam wallude goondinbe.

³ Be ngadi keddi baawde mabbe faa be ngadi baawde goddo, dum fuu mido seedanoo be dow majjum. Berne worre be ngadiri dum ngam be yamaaka ko be ngadi dum.

⁴ Be eeli min, be eeliti min, laawol ngam be ngatta junngo nder ballal goondinbe wonbe Ursaliima.

⁵ Be ngadi ko min ndesanaay be, be kokki ko'e mabbe Joomiraawo. Be kokkii min ko'e mabbe duu hano no Alla hidiri.

⁶ Wakkati min ngi'unoo huune ndee, sey min eeli Titus wara to moodon ngam onon duu ngatton junngo nder kokkal ngaal hano no pudsirnoodon dum.

⁷ On marbe huune fuu, on goondinbe, on baajotoobe welbe demngal, odon mari anndal har ko daarata laawol Alla, odon njogiri huune fuu juude diiddidi, odon korsini min duu. Ndenne, miden pooda hakkillo moodon ngam tittinkinodon faa wooda nder wattude juude moodon nder filla moyere ndee.

⁸ Ko mbi'u mi on dum, hanaa ngam tilsinde on non. Mi fillanake on kokkee mawde de kawriide goondinbe gom ngadi, ngam onon duu kebon laawol hollude hidde nde ngoodandon wobbe ndee no goonga.

⁹ Fotaay kaalanedon, odon anndi hidde nde lisa Almasiihu Joomiraawo meeden wadi. O diikudo amma o wadi hoore makko talka, ngam wadde on riikube.

¹⁰ Nder ko kaalumi dum fuu mi walaana mido yottina he moodon ko woni miilo am, woodi duu ko nafata on. Rawanin onon ngoni artube mballi goondinbe lisa wonbe Ursaliima. Onon duu ngoni artube kebi miilo ngoo.

¹¹ Ndenne to coyforee gada. No pudsirnodon he berne worre, kumniree baraaje moodon he berne worre. Kokkee ko mbaawdon hokkude.

¹² Ngam nde nii neddo hokkiri berne worre, kokkal mum ngaal welan Alla ngam Alla yamataa neddo ko walaa.

¹³ Mi wi'aay naaton nder billaare fuu ngam mballon wobbe. Amma ko ngidumi woni himbe fuu pota to be burdinodiree.

¹⁴ Joonin ko heewani on faa no rufa dum, ko woni no rufa dum kanyum kawroton ngam wallude wonbe nder billaare. Yahde yeeso tawte kambe duu be mballan on nde nii tawi onon duu odon nder billaare. Hano nii woni no himbe potirta neddo fuu burdataa banndum baa horde.

¹⁵ No winndaa wi'aa: Nokkudo faa yartini, ko yartini dum nafaay. Nokkudo sedda on duu sedda mum nafi.

Titus e yaadiraabe mum

¹⁶ Yettoore tabbitana Alla gaddo Titus adi anniya walloyde on hano no minen he ko'e amin ngidirnood walloyde on.

¹⁷ O walaa omo wara to moodon ngam min eeli mo tan, amma kanko he hoore makko jabi he berne worre warde to moodon ngam wallude on.

¹⁸ Min ngatti goddo gada makko. Kawriide goondinbe fuu no njetta mo ngam golle sankitidde Habaru lobbo.

¹⁹ Kawriide goondinbe cubi mo ngatti nder jahaangal amin ngaal ngam wattude junngo nder ballal ngal goondinbe Almasiihu wonbe Ursaliima haani waddaneede. Ballal ngaal woni golle de ngatten ngam teddinde Joomiraawo he ngam hollude ko miden ngidi wadude dum.

²⁰ Min kalfinaama njawdi duundi, ndenne miden kula to himbe mbi'u ko min nyaami njawdi ndi nder golle amin.

²¹ Muuyo amin woni wadude ko buri woodude yeeso himbe fuu hanaa yeeso Alla tan.

²² Nder waroobe to moodon no tawa banndiraawo meeden gom, mo min etii min ndaari wakkatiji keewdi e nder kujje keewde tittinkinaaku mum nder hidde waddude balla hoore mum. Joonin omo hidhi waddude balla makko faa hanaa sedda, omo hooli on faa noy walaa.

²³ Miccitee ko Titus gollidoowo he am non, miden ngollida duu ngam sabbu moodon. Banndiraabe meeden wondube he makko been duu, ngori lilaabe be kawriide goondinbe ngadi. Ko be ngadi toon fuu ngam teddungal Almasiihu wadi be ngadi dum.

²⁴ Ndenne joonin, ko ngidumi he moodon woni kollon be hidde moodon faa noy walaa. Nde nii on ngadiri nii, kawriide goondinbe deen no tabbintinan ko sikka fuu walaa nde min piiri on gabaare dow goonga amin.

2 Korintu 9

Balla tokkube lisa

¹ Wallude goondinbe tawaabe Ursaliima fotaay mi winnda mi haalana on,

² ngam mido anndi anniya moodon. Yeeso himbe Makedoniya fuu, mbi'umi: « Illa rawanin goondinbe wonbe Akaya ciryii hokkude balla mum'en. » Tittinkinaaku moodon wadi kambe duu be ummii be ndarii.

³ Joonin mi lilowan banndiraabe bee he moodon ngam to piyol gabaare amin nde laatoo meere. Mido hidî tawedon siriibe hano no mbi'irnoomi dum nii,

⁴ heba nde nii mi wardi he goondinbe wonbe Makedoniya to moodon tawa on ciryake. Ko min piyirta gabaare dow moodon, dum duu tawee he moodon. Ngam nde hanaa non semteene amin non, semteene moodon non onon duu.

⁵ Ngam majjum wadi mbi'umi no tilsi banndiraabe meeden bee ardo, ngara to moodon, be kawra ballal ngal mbi'unoodon on kokkan ngaal heba wakkati ngarmi fuu mi tawa ingal hawri, ngal laatoo balla ngadiraaka berne laabune, hanaa berne tilsinaade.

⁶ Paamee ko aawdo sedda, sedda hettata. Aawdo ko duudi, ko duudi joomum hettata.

⁷ Neddo moodon fuu fiirta berne mum hokka ko anniyii hokkude tawa tilsinaaka, berne mum duu mettaay, ngam Alla no hidî kokkiroowo welwelo.

⁸ Alla no waawi hokkude on iri moyfere fuu. Wakkati fuu kebon nder huune fuu ko heyata on faa hoddoo, ngam wadirde ko hoddoto dum golle lobbe.

⁹ Kokkal buytataa kebal, hano no dum winndiraa dow kokkufo wi'a: Omo sankita moyfere makko dow talkaabe, moyfuki makko duumoto faa abada.

¹⁰ Alla woni kokkoowo demoowo aawdiiri, kanko duu hokkata mo nyaamdu ndu o nyaamata. O hokkan on aawdiiri keyandi on, onon duu. O funnan aawdiiri ndiin. Ndenne moyfuki moodon riman faa heewa.

¹¹ Alla beydan kebal moodon nder huune fuu, heba mbaawon hokkitirde wakkati fuu. Neddo fuu mo min kokki godsum yettan Alla ngam ko mballirdon dum.

¹² Ko ngatton dum hanaa ngam humtude haaju goondinbe been tan non amma on ngadan dum ngam waddude himbe heewbe njetta Alla.

¹³ Golle de ngatton de kolli ko on hoolniibe goonga e goonga. Himbe heewbe nde nii ndaarii balla moodon kaa, teddinan Alla ngam on ngadi ko Habaru lobbo mo Almasiihu wi'i, Habaru mo njabudon yeeso himbe fuu. Be njettan Alla duu ngam on njaban senndude ko njogidon hakkune moodon e mabbe naa hakkune moodon e wobbe.

¹⁴ Be kollan on hidde, be ndu'anto on ngam moyfere mawne nde Alla wadani be har laawol moodon.

¹⁵ Jettooje ngoodani Alla ngam moyfere nde o hokki en ndee, hunnduko fuu waawaa tinndini nde !

2 Korintu 10

Njaabaaki Pol yahde he felube mo

¹ Miin Pol he hoore am, miin bi'eteedo kuyfudo hoore wakkati tawaami hakkune moodon e tiddo nyire wakkati mi tawaaka hakkune moodon woni no eela on. Nder peewka berne Almasiihu e moyfuki mum,

² mi eelii on to ngadee mi tilisina on wakkati fuu ngaroymi to moodon. Ngam mido waawi tilsinde wi'oobe ko min ngoni miden ngada dum, min ngadatanaa dum na ngam welnude berde himbe.

³ Baa nii ko miden nder duuniyaaru, no min ndurwirta nder mayru no seedi he no himbe ndurwirta nder mayru.

⁴ Kaborde amin hanaa ir kaborde de bii-aadama habirta non. Semmbe majje to Alla yuwi, min nafarto de ngam sikkidde kaborde gonde no ndeena waybe amin.

⁵ Miden cankita miilo fuu kadoowo himbe annda Alla. Miden tilisina himbe nder miilooji mum'en dowtanoo Almasiihu.

⁶ Nde nii on njabi ko min mbi'i, ndenne paamee ko miden ciryii ngam eltude neddo moodon fuu banyudo wadude ko Almasiihu wi'i.

⁷ Ndaaree, ngi'ee kujje deen nii no daddi ley gite moodon ! Nde goddo moodon wi'i kam Almasiihu jeyii dum, nde nii joomum soyfake daari hoore mum, too joomum faaman ko minen he ko'e amin duu Almasiihu jeyii min.

⁸ Joomiraawo meeden hokki min ardanjal ngam min cembindina goondinol moodon amma hanaa ngam min cankita ngol. Ardanjal ngaal no weli kam sanne faa no yartini, ngal semtinaaki kam.

⁹ Mi hidaa miilonon ko mi winndaana derol ngool ngam tefude hulyinde on.

¹⁰ Ngam hakkune moodon won wi'oobe wakkati fuu mo Pol winnta haalaaji cattudi, di koyaa tan o winnta. Amma wakkati fuu o tawa hakkune meeden o mojido, haalaaji makko no yawni sanne.

¹¹ Too, bi'owo iri haala kaa fuu, faama ko min mbinnanta on dum wakkati min mboddi on, kanyum min ngollata wakkati min ngondi he moodon.

¹² Min cuusaa fonnude ko'e amin he mawnitiibe. Min nanndaa he mabbe duu. To mabbe walaa ko foti be, ngam nder mabbe lewru yeewetee. Be ngalaa hakkillo.

¹³ Minen kay, min yartintaa baa sedda, dow diidol ngol Alla darni min dow mum min kaadata. Onon duu nder maggol ngondon.

¹⁴ Ndenne nde nii min ngari to moodon, min yaaraaki diidol ngol Alla darni min dow mum ngool, ngam nde nii min ngaraayno to moodon min ngaddi Habaru lobbo nden min yaarakeno ngool.

¹⁵ Min yaartintaa nder piyol gabaaje amin, min piyira golle wobbe gabaaje. Amma tammude amin woni goondinol moodon beydoo yahde yeeso, heba golle amin duuda hakkune moodon, tawee min yaaraaki to Alla darni min.

¹⁶ Nde goondinol moodon beydake yahde yeeso, min keban laawol warde waajaade Habaru lobbo oo nder nokkuuje burde woddude. Min ngidaa min ngara, min ngada golle de Alla hokki goddo wada, heba min piya gabaare min mbi'a minen ngadi de hano no wobbe ngadirta.

¹⁷ No winndaa wi'aa:Piyoowo gabaare fuu, fiya gabaare dow Joomiraawo.

¹⁸ Ngam hanaa piroovo hoore muudum gabaare woni jaabanaado, amma jaabanaado woni mo Joomiraawo nani beldum mum.

2 Korintu 11

Pol feli lilaabe fewreebe

¹ Joonin sey accanon kam hakke sedda ngam ko ngidumi haalude dum no kaandi, amma sey nii munyon kam.

² Mido hira ngam moodon hano no Alla hirirta. Mi wadi alkawal mi wattan gonndal hakkune moodon he gorko gom. Gorko oo woni Almasiihu. Mido hidhi mi yaara on to makko. Mido hidhi duu njoododon hano jonnde surbaajo mo anndaa gorko.

³ Amma mido hula to on laatoo hano Haawa mo mboddi eytunoo, yoynedon, accon tokkude laawol Almasiihu he berne worre.

⁴ Mido hula ngam min mbaajake on Habaru lobbo, filla dow lisa Almasiihu, kebudon Ruuhu Alla, njabudon waaju amin. Amma on acci wobbe mbaajake on dow lisa freejo gom, kebudon ruuhu freejo gom. Njabudon waaju mo he waaju amin hawtaa baa isilam.

⁵ Amma mido miila ko wi'oobe kam'en no lilaabe mawbe ngalaa fuu ko burdi kam baa sedda.

⁶ No waawi tawee mi hanaa beldo demngal, amma mido anndi ko mbi'anmi. Mi holli on dum nder laabi keewdi.

⁷ Wakkati mbaajimi on dow Habaru lobbo, filla dow Alla, mi leesini hoore am ngam teddinde on. Mi waajake on mi yamaay on godsum. Naa mi woofii ngam mi wadi dum ?

⁸ Mi jabi ceede e balla kawriide goondinbe lisa gom, mi wari mi walli on.

⁹ Wakkati ngonnoomi to moodon, hakiika mi wadiino haaju ceede amma mi wi'aay neddo moodon fuu hokka kam tammal, ngam banndiraabe meeden goondinbe yuwbe Makedoniya ngaddanii kam huune fuu ko ngidumi. Mi tiidi sanne he hoore am ngam to mi laatanoo on donngal, no ngadan mi fuu, mi durwan to mi laatanoo on dum.

¹⁰ Mido itta hoomaare duu ko mi jabaay buudu gooto moodon. Walaa baawdo hadi kam ittude hoomaare duu nder Akaya. Daliila barke Almasiihu gondo he am, mido waawi wi'i, ko mbi'umi dum no goonga.

¹¹ Odon miila ko mbi'umi dum, ngam mi hidaa on wadi mbi'umi dum naa ? Too, Alla no anndi mido hidii on !

¹² Ko ngadumi dum, mi wadan dum ngam hadude fiyoobe gabaaje mum'en no mbi'a ko kam'en no lilaabe hano amin kebu laawol wi'ude ko kam'en ngadi gollal potungal, gollal ngal min ngadi.

¹³ Iri himbe bee no lilaabe fewreebe, be golloobe jammbotoobe, be borniibe togoore lilaabe Almasiihu tan.

¹⁴ Dum haaydinaaki baa, ngam Ibiliisa he hoore mum no bornoo ir togoore maleykaajo jom annuura, wada hoore mum hano makko.

¹⁵ Ndenne dum haaydinaaki nde nii golloobe Ibiliisa bornake togoore gollanoobe dartinaaku. Amma kiite mabbe fotan he golle mabbe.

Torraaji keewtiidi Pol

¹⁶ Kettinee, to baa gooto moodon miiloo ko mi kaanjaado. Amma nde nii on adi kam mi kaanjaado sey njaabodon kam no njaabirtodon kaanjaado ngam mi heba no mi fiirta gabaare sedda, miin duu.

¹⁷ Ko mbi'anmi dum mi wi'irtaa dum no Joomiraawo holliri kam dum amma mi wi'an dum hano no kaandi am holliri kam dum.

¹⁸ Mi hi'i himbe heewbe no piya gabaaje ngam kujje de be ngadi nder duuniyaaru, miin duu, mido waawi fiyude gabaare am.

¹⁹ Onon jom'en hikmaaku, noy wattu ko odon njaba ir kaandi dii ?

²⁰ Odon njawee, odon peenyee, odon yoynee, njawdi moodon no nyaamee, odon ngartiree maccube, amma dum fuu odon munyi.

²¹ Minen, hanaa dum woni ko min ngadani on. Minen, min cuusaay hollude on baawde. Miden nana semteene haalude dum. Nde nii goddo suusi fiyude gabaare mum ngam goddum, mi fiyan gabaare am miin duu baa nii ko kaalan mi dum no kaandi.

²² Nde nii be Ibrankoobe, too miin duu mi Ibranke. Nde nii be bibbe leydi Isra'el, too miin duu mi bii-leydi Isra'el. Nde nii be jippotoobe he Ibrahim, too miin duu, mi jippotoodo he Ibrahim.

²³ Nde nii be gollanoobe Almasiihu, too miin buri be, be fuu laataade gollanoowo Almasiihu. Ko kaalumi do he ko kaanjaado haalata fuu go'o. Mido buri be tittinkinaaku, mido buri be uddeede, mido buri be fiyeede. Mi hosi maayde kile keewde.

²⁴ Laabi joy, Yahudankoobe no piya kam. Laawol fuu, dorri woronja e jeenay.

²⁵ Kile tati bibbe Rooma no piya kam cabbi. Mi faddaama kaaye nde worre. Kile tati mido naata laana, laana no rufida kam. He dufol gom mi nyalli mi waali, mido doya.

²⁶ Nder jehaale am wakkati fuu, mido farrita, nder gooruji, hakkune wuybe, hakkune lenyol am, hakkune am he be kanaa Yahudankoobe. Mido farrita nder kubeeje, nder ladde yeeruure, mido farrita nder maayo, mido farrita hakkune wi'oobe kam'en no banndiraabe am.

²⁷ Mi waali jemmaaji re'ataa mi daanaaki. Mi golli faa mi tampi. Mi rafaama, mi domdaama. Kile keewde mi walaa ko nyaamee. Mi jaangaama, mi walaa suddu.

²⁸ Fini-weeti fuu fii kawriide goondinbe lisa no tawa nder berne am.

²⁹ To goddo jacci, jaccere joomum no heewtoo kam. To goddo fergake duu, idum naawa yonki am.

³⁰ Nde nii no tilsi mi fiira goddum gabaare, too jaccere am piiranmi gabaare.

³¹ Alla Baabiraawo lisa Almasiihu Joomiraawo meeden no anndi mi fenaay. Jettooje ngoodani mo faa abada.

³² Wakkati ngonnoomi Damas, guferner hubeere Damas tawaado nder laamu Aretas wadi dammbule Damas doomee heba mi nangee mi uddee.

³³ Amma goondinbe wonbe nder hubeere ndeen ngatti kam nder hanndeere, jilwini hanndeere ndeen har finetere birniyol hubeere ndeen, mburtini kam. Nii wadi ko kisumi sarri guferner oon.

2 Korintu 12

Ko wannginaa yahde he Pol

¹ No tilsi mi fiya gabaare naa ? Walaa ko dum nafataa baa sedda. Jooni mi haalan dow ko Joomiraawo wannginani kam.

² Mido anndi goondindo Almasiihu gom. Duubi sappo e nay nii hannden ko gorko oo yencinaa dow bedu kammu tatabu. Mi anndaa nde o yencinaa non, naa o wannginana dum non. Alla tan anndi.

³⁻⁴ Mido anndi nii ko gorko oo nannaama aljanna. Amma ko mi anndaay woni kanko he hoore makko ada watta naa yonki makko ada watta nder aljanna ? Dum duu mi anndaa, Alla tan anndi. Nder aljanna toon o nani haalaaji di neddo waawaa haaliri konngi bii-aadama. Haalaaji di o nani diin, neddo fuu walaa laawol fillitaade di.

⁵ Iri gorko oo piiranmi gabaare hanaa hoore am piiranmi gabaare. Miin kay baa nii no woodi ko piiran gabaare sey mi fiira jaccere am gabaare.

⁶ Baa nde nii mido hidī mi fiira hoore am gabaare non, mi haanjaaka, goonga nii kaalanmi. Amma mi fiyataa gabaare heba to himbe miiloo ko mido buri ko be ngi'ii he am naa ko be nani mido haala.

⁷ Ko Alla holli kam dum no daddi hakkillo, amma ngam to mi fiyir dum gabaare sey Alla wadi goddum nanndudum hano gi'al yuwi kam. O wadi dum duu ngam hadude kam fiyude gabaare. Naawdum maggal no nanndi golle lilaado Seydan.

⁸ Kile tati mido eela Joomiraawo doofana kam ngal,

⁹ amma Joomiraawo wi'i kam: « Moyere am nde kokkumaami heyii ma. Wakkati njaccudaa, nden baawde am gollata faa noy walaa. » Ndenne no weli kam mi fiira jaccere am gabaare heba baawde Almasiihu tawee he am.

¹⁰ Ngam majjum wadi jaccere, jennooje, torra, tampiri he mettal berne ngal ngi'umi ngam sabbu Almasiihu, mido jabboru dum welwelo. Goonga non wakkati njaccumi, wakkati mum kebanmi semmbe.

Habbi-hoore Pol ngam himbe Korintu

¹¹ On ngi'ii naa joonin onon ngatti kam, mi wadi hoore am kaanjaado. Onon kannoo wadude filla am. Ngam nde goonga mi burataa no Alla fonni kam. Amma be mbi'oton lilaabe mawbe ngalaa fuu ko burdi kam.

¹² Nde goonga dum suudanaaki on ngam wakkati ngonnoomi hakkune moodon, mi golliri munyal manngal. Alla nder baawde mum humni har junngo am kaayde re'ataa. O wadi alamaaji keewdi ngam hollude ko mi lilaado goonga e goonga.

¹³ Dume kawriide goondinbe lisa gom kebi ko on kebaay ? Huune worre tan woni ko mi wadani beeto ko mi wadanaay on, kam woni ko mi yamaay on njobon kam golle de ngadumi hakkune moodon. Mi eeli on njaafanee kam dum.

¹⁴ Mi siryake joonin, warde to moodon. Garki am kii laatoytoo garki am tatabi to moodon. Mi wartanaayno on donngal, mi wartantaa on duu donngal ngam hanaa njawdi moodon tefanmi. Amma onon he ko'e moodon kaajaami. Hanaa bibbe kaani tefande saaroobe mum'en njawdi, amma saaroobe kaani tefande be njawdi.

¹⁵ Mi nanan beldum hokkitirde ko njogiimi fuu ngam moodon. Mi nanan beldum hokkitirde duu baa hoore am. Mido horsini on sanne, wadan buyton hidude kam naa ?

¹⁶ Mido anndi ko mi laatanaaki on donngal. Amma no woodi wi'ube mi hiilu on, mi fenan on non wadi tokkudon kam.

¹⁷ Nder lilaabe be lilumi to moodon wadi mo naforiimi njabumi njawdi moodon nyaamumi naa ?

¹⁸ Titus mo eelumi yahdi goddo to moodon, O jabii njawdi moodon o nyaami naa ? Miin e Titus, min fuu min miiloo wooto, min fuu min laawol gootol.

¹⁹ On booyi, odon miiloo ko tawte miden don, miden tefa laabinde ko'e amin yeeso moodon non. Dum hanaa. Yeeso Alla min tefata lamninde ko'e amin. Min kaalataana ko Almasiihu hidī min kaala. Banndiraabe am horsube, ko min ngadi fuu min ngadanaa dum ngam yaarude hawiine moodon yeeso.

²⁰ Mido hula, nde mi wari to moodon, to mi tawir on no mi hidiraa. Onon duu to on ngi'ir kam no on ngidiraa. Mido hula to mi tawdu on kiite e kiram mbondam. To mi tawru on konu he tikkere, to mi tawru on gacce e nyo'oore. To mi tawru on mawnitaare e fitina.

²¹ Se mi wari to moodon, mido hula to Alla wadū mi tawa semteene hakkune moodon. Mi tawa murtunoobe heewbe tuubaay acci golle mum'en nyiddude hano ir fijirde he ko nanndititta he mum. Ndenne berne am mettan sanne ngam mabbe.

2 Korintu 13

¹ Baynodirol Garki am kii laatoytoo laawol am tatabol to moodon. Joonin kettinee no winndaa wi'aa:Tilay sey seedeebe dido naa tato ko haala tabbintinee.

² Mi wondaa he moodon hannden amma mido haalana wadunoobe hakke, he wonbe no gada hakke hannden, hano no kaalirannoemi dum nder garki am didabi to moodon, ko nde nii mi wari, mi yurmataako neddo mabbe fuu.

³ Onon, odon tefa alaama kolloowo ko Almasiihu woni no haalda hunnduko am. On keban alaama oon duu. Almasiihu hanaa jaccudo yeeso moodon, omo holla baawde makko hakkune moodon.

⁴ Goonga non wakkati Almasiihu tontanoo, o leesini, o wadi hoore makko hano mo walaa semmbe. Amma nder baawde Alla, omo wuuri. Minen duu nder kawtal amin he makko min leesinto min ngada ko'e amin hano be ngalaa semmbe. Amma nder golle de min ngadata hakkune moodon miden mbuurdida he makko nder baawde Alla.

⁵ Taykee ko'e moodon, ndaaron nde nii mbuurnam moodon no nanndi he mbuurnam goondinbe. Etee ko'e moodon on paaman nde lisa Almasiihu no wondi he moodon naa o wondaa he moodon. Naa on mbaawaa kolli tabbat ko on goondinbe ?

⁶ Minen, miden mbaawi kolli ko tabbat omo wondi he amin. Mido waawi wi'ude ko odon anndani dum.

⁷ Miden eela Alla to wadū ngadon ko boni fuu, hanaa ngam hollude ko miden ngoodi goonga non, amma ngam miden ngidi ngollon ko moyfī. Gacce walaa baa nii nde tawi min ngalaa goonga.

⁸ Ngam walaa ko min mbaawani goonga oon, ko min mbaawi nii woni gollirde mo.

⁹ Goonga non, miden nana beldum sanne wakkati fuu min njacci, ko odon tawaa he semmbe. Ko min eelata Alla ngam moodon woni laatodon huubube.

¹⁰ Ngam majjum wadi, mido winndana on illa mi waraay. Mi hidaa sattinande on wakkati tawoyteemi hakkune moodon. Joomiraawo hokki kam baawde ngam wallude hawriine moodon yaha yeeso amma hanaa ngam mi sankita on.

¹¹ Banndiraabe, walaa ko hoddi nde hanaa waynaade on. Ndurwee moyfínee jonnde moodon, ngadee ko mbi'umi ngadon, laatodon jom'en miiloo wooto, mbuurdee he jam. Alla jom hidde, jom jam wonda he moodon.

¹² Neddo moodon fuu yewta banndum yewtere hidde. Himbe Alla wondube he am fuu no njewta on.

¹³ Moyfere lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, hidde Alla e kawtal he Ruuhu Ceniido wonda he moodon, on fuu !

Galatiya

Galatiya 1

Sannoore

¹ Derol ngool yuwi to am, miin Pol, mo hanaa himbe ngadi dum lilaado. Mi laataaki duu lilaado daliila goddo. Amma lisa Almasiihu he Alla Baabiraawo ummintindo mo he maayde ngadi kam lilaado.

² Miin e banndiraabe meeden wondube he am fuu, miden njewta on, onon kawriide goondinbe lisa gonde nder leydi Galatiya.

³ Alla Baabiraawo he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden kokku on jam e moyfere.

⁴ Almasiihu mursi yonki mum, laatii sadaka ngam moytude hakkeeji meeden he ngam hisinde en jamaanu bondoo oo. Nii o humniri muuyde Baabiraawo meeden gondo dow.

⁵ Teddungal laatanoo Alla faa abada abadin. Aamiin !

Habaru lobbo no gooto

⁶ Tottitaaki Alla, noddudo on forba laatodon himbe mum daliila moyfere lisa Almasiihu, tottitaaki kii, ki njaawdidon wadude, tokkudon waaju gom mo miilidion no nafa on. Amma waaju oo walaa fuu ko nafirta on. Tottitaaki moodon kii haaydini kam sanne.

⁷ Paamee ko Habaru lobbo gom fuu walaa mo yaari Habaru lobbo oo. Amma wobbe no tefa wattodira ko'e moodon. Ko be ngidi woni be mbattititta Habaru lobbo filla Almasiihu.

⁸ Min mbaajake on dow Habaru lobbo oo. Amma nde neddo gom, naa maleykaajo yuwdo dow gom, naa nde minen he ko'e amin ngari nyannde gom, mbaajii on ko seedi he Habaru lobbo oo, too, Alla hudu joomum.

⁹ Min kaalaniino on dum, joonin duu mido haalana on dum: Neddo fuu wari waajii on habaru gom, mo hanaa Habaru lobbo mo min mbaajii on oo, too, Alla hudu joomum.

¹⁰ Too joonin dume tefanmi, hidde himbe naa hidde Alla ? Naa mi walaana mido tefa welnude berde himbe ? Nde nii welnude berde himbe tefanmi, nden mi laatataako maccudo Almasiihu.

Laataaki Pol lilaado

¹¹ Banndiraabe, mido hidhi paamon ko Habaru lobbo mo mbaajotoomi oo hanaa to goddo o yuwani kam.

¹² Goddo hokkaay kam mo, goddo duu ekkitaay kam mo. Amma lisa Almasiihu e hoore mum wannginani kam mo.

¹³ On nanii no njoodoriimi illa arannde nder diina Yahudankoobe. On nanii fuu no torrirmi hawriine jeyaabe Alla faa noy walaa. Mi sinngii koyngal sey mi sankitii hawriine ndee.

¹⁴ Mido buri heewbe nder waldeebe am naatude diina Yahudankoobe. Mido buri be, be fuu duu tiidude faa noy walaa he finaa-tawaa maamiraabe am.

¹⁵ Amma Alla nder moyéere mum subake kam illa mi rimaaka. O subake kam, o noddi kam.

¹⁶ Dum welu mo wadi o wannginani kam Biyiko ngam mi wadana be kanaa Yahudankoobe filla makko. Amma wakkati mum mi saawodiraay neddo fuu.

¹⁷ Mi ummaaki, mi yehi Ursaliima ngam fottude artube kam laataade lilaabe been. Mi yehaana leydi Arabiya, nden ngartumi Damas.

¹⁸ Duubi tati gada tuubol am, nden nyannde gom ummiimi njehumi Ursaliima ngam mi anndodira he Piyer. Njoodidiimi he makko balde sappo e joy.

¹⁹ Ko yaari Yakuuba minyo Joomiraawo meeden walaa lilaado gom mo ngi'umi.

²⁰⁻²¹ Ummiimi Ursaliima njehumi leydi Siriya e Silisi. Ko mbinndanmi on dum no goonga, Alla no seedi, mi fenaay.

²² Kawriide goondinbe leydi Yahudiya tokkude Almasiihu ng'aay kam baa nde worre.

²³ Amma wakkati be nani no wi'ee torrannoodo be oon kam woni hannden no waajoo filla Habaru lobbo, habaru mo o tefanno nyifude,

²⁴ be tinni ibe teddina Alla daliila ko o wadani kam.

Galatiya 2

Hawriine hakkune Pol he lilaabe beeto nder Ursaliima

¹ Duubi sappo e nay gada tuubol am, nyannde gom coyéimi Ursaliima, miin e Barnabas, Titus duu no wondi he amin.

² Mi wadi jahaangal Ursaliima ngaal ngam Alla wannginani kam yaadu toon. Wakkati ngarmi Ursaliima, mi hawridi he ardiibe goondinbe hubeere ndeen. Njoodiimi, miin he mabbe tan, kollumi be Habaru lobbo mo mbaajotoomi be kanaa Yahudankoobe. Mi wadi dum ngam mi hidaa golle de ngadumi he de ngonmi mido wada hannden ngartaa meere.

³ Titus hanaa Yahudanke, o Gerekanke. Amma dum fuu wadaay wakkati min kawrunoo Ursaliima wi'ee tilaay sey to o juulnaama,

⁴ baa nii ko banndiraabe meeden fewreebe gom tefiino dum. Be corkake hawriine goondinbe ndeen ngam horude min, be ngi'a faa keddi toy kawtal

amin he lisa Almasiihu rimdiniri min. Nden be ndaara no be ngartirta min maccube mabbe.

⁵ Amma min kokkaay be daama baa sedda, ngam goonga Habaru lobbo oon duumoo faa abada hakkune moodon.

⁶ Nder hawriine ndeen, ardiibe adaabe no goddum been walaa fuu ko be ekkiti kam. Ko be laatii fuu dum wannaay kam ngam Alla walaa hedran-hedran.

⁷ Be paami ko hano no Alla halfiniri Piyer waajaade Habaru lobbo hakkune Yahudankoobe, non miin duu Alla halfini kam waajaade Habaru lobbo oon hakkune be kanaa Yahudankoobe.

⁸ Alla hokki Piyer baawde laataade lilaado yahde he Yahudankoobe. Miin duu, o hokki kam baawde laataade lilaado yahde he be kanaa Yahudankoobe.

⁹ Wakkati Yakuuba, Piyer e Yahaaya daareteebe hano bonjariije kawriide goondinbe ngi'unoo no Alla barkindiniri golle amin, be ngatti juude mabbe nder juude amin, miin e Barnabas, ngam hollude ko be njabi min mbaajoo be kanaa Yahudankoobe, kambe duu be mbaajoo hakkune Yahudankoobe.

¹⁰ Huune worre be eeli min, kam woni min miccitoor talkaabe. Idum nder berne am duu sanne.

Feloore Pol dow Piyer nder hubeere Antiyokiya

¹¹ Wakkati Piyer weerunoo hubeere Antiyokiya, o yoofi laawol. Nden nyandde gom noddumoomi yeeso himbe fuu kaalanmoomi.

¹² Fadde goondinbe fiiliibe Yakuuba gom warde Antiyokiya, Piyer he goondinbe be kanaa Yahudankoobe nyaamdanoo. Amma nyandde goondinbe bee ngarnoo Antiyokiya, Piyer foodi hoore mum itti he be kanaa Yahudankoobe bee. O acci nyaamduude he mabbe ngam omo hula Yahudankoobe, tiidube he finaa-tawaa mum'en, warbe Antiyokiya ngi'a omo nyaamda he be kanaa Yahudankoobe.

¹³ Yahudankoobe goondinbe gom tawaabe nder Antiyokiya, kam'en duu nyemmini munafikaaku Piyer ngu faa dum beegini Barnabas kam duu tokki be no wada ko be ngadata fuu.

¹⁴ Wakkati ngi'unoomi be ngosake laawol goonga tawaado nder Habaru lobbo oon, nden yeeso goondinbe been fuu, ittumi hunnduko, mbi'umi Piyer: « Aan ! A Yahudanke, amma a wadi hoore maa hano mo hanaa Yahudanke. A tokkaay ko tilsinooje Yahudankoobe mbi'i. Too, noy wadata mbi'aa a tilsinan be kanaa Yahudankoobe njoodoo jonnde Yahudankoobe ? »

Kisinam ðam goondinol lisa hokkata

¹⁵ Minen, min dimaabe Yahudankoobe, min kanaa be kanaa Yahudankoobe, be mbi'oton no wadoobe hakke.

¹⁶ Goonga non, miden anndi ko neddo daarataake jom dartinaaku ngam tokki Tawreeta. Amma nde joomum goondini lisa Almasiihu, joomum daaretee jom dartinaaku. Minen duu, min ngoondini lisa heba min ndaaree jom'en dartinaaku, daliila goondinol amin hanaa daliila tokkol Tawreeta. Walaa daareteedo dartiido yeeso Alla ngam tokki tan ko tilsinooje Tawreeta mbi'i.

¹⁷ Minen, nder kawtal amin he Almasiihu miden tefa daareede jom'en dartinaaku. Too ! Nde nii tawaama nder kawtal amin ngaal, miden he wadude hakke non, dume hidaa wi'ee do kaden ? Ko Almasiihu no uppa neddo wada hakke naa ? Abada !

¹⁸ Nde nii mi wartii he Tawreeta mo mboppumi oo, too miin he hoore am wattiboggol kiite he daane am.

¹⁹ Ko Tawreeta wi'ata himbe dum wadi tottiimi nde ngartumi har Alla. Nder kawtal am he Almasiihu, mi maaydii he makko dow bardugal.

²⁰ Jooni hanaa miin he hoore am woni no wuura nder banndu am, amma Almasiihu he hoore mum woni no wuura nder am. Mbuurnam am fuu nder goondinol bii-Alla ngadanmi dum. Kanko hidii kam faa mursi yonki mum ngam am.

²¹ Mi yawaaki moyere Alla mi tokka Tawreeta. Ngam nde nii tawi tokkude Tawreeta wadata neddo jom dartinaaku, ndenne maayde Almasiihu wartimeere.

Galatiya 3

Tokkol Tawreeta Muusa naa goondinol lisa

¹ Hey onon himbe Galatiya, ko'e moodon cottii naa ? Moy korti on ? Mi holli on faa laabi tar maana tontol lisa Almasiihu.

² Mido hidii mi yama on yamde dee: Tokkol Tawreeta naa goondinol Habaru lobbo, habaru dow lisa Almasiihu wadi kebudon Ruuhu Alla ?

³ Ko wadi odon pamdi hakkillo nii fuu ? On puddirii huune fuu dow innde Ruuhu Alla, amma joonin ko ngatton fuu dow semmbe moodon ngatton dum naa ?

⁴ Jooni, odon miila ko torra ka hewti on kaa fuu warti meere naa ? Abada ! Ka wartaay meere.

⁵ Odon anndi ko Alla gaddo kujje kaaydiniide hakkune moodon, kanko duu hokki on Ruuhu makko. Odon miila, ko o wadi kujje dee fuu ngam on tokki Tawreeta naa ngam on ngoondini Habaru lobbo ?

⁶ Taykee mbuurnam Ibrahim ndaaron, har ko daarata mbuurnam makko, no winndaa wi'aa:O goondini Alla, wadi Alla daari mo dartiido.

⁷ Ndenne, paamee ko himbe goondinbe Alla, kam'en ngoni jippotoobe he Ibrahim goonga e goonga.

⁸ Ngam Alla fodakeno dum wadi no winndaa wi'aa, nyannde gom Alla adan be kanaa Yahudankoobe, wartira be seniibe daliila Ibrahim, ngam be ngoondinii mo. Wakkati Alla wi'unoo mo:Ngam sabbu maada lenyi duuniyaaru fuu mbarkintee , Ibrahim nani habaru beldo oo illa o tabbitaay.

⁹ Ibrahim goondini wadi Alla barkindini mo, ndenne neddo fuu goondini no barkindintee, kam duu.

¹⁰ Neddo fuu miili ko Alla laabinan dum ngam tokkii ko tilsinoje Tawreeta mbi'i, too neddo oo no kudaado. Ngam no winndaa wi'aa:Kuddi woodani neddo fuu mo tokkaay tilsinoje Tawreeta deen fuu faa laabi.

¹¹ Goonga non, neddo fuu waawtaa laatii dartiido yeeso Alla ngam no tokkudo ko Tawreeta wi'i tan. Ngam no winndaa wi'aa:Dartiido wuuran daliila goondinol mum.

¹² Tokkol Tawreeta habbaay dartinaaku he goondinol. Amma Tawreeta wi'aana:Neddo fuu wadi ko Tawreeta wi'i, heban mbuurnam daliila mayre.

¹³ Almasiihu soptinii en he kuddi tawaani nder Tawreeta ngam o wari o adi ndi nokku meeden wakkati o hiitana kiite Tawreeta. No winndaa wi'aa:Kudaado woni jomaado he leggal waraa.

¹⁴ Fii oo fuu heewtake lisa Almasiihu heba daliila makko be kanaa Yahudankoobe duu keba barke de Ibrahim hebi. Enen duu har goondinol meeden mbaawen hebude Ruuhu mo Alla fodanii en.

Ko senndi Tawreeta he amaana

¹⁵ Banndiraabe, accee mi hokka on misaali dow ko anndandon. Nde nii himbe dido ngaddii amaana faa be ngatti junngo ngam tabbintinde amaana mabbe oo, too walaa baawdo sottinde amaana oo naa beydude cotel dow makko.

¹⁶ Woodi, Alla wadanii Ibrahim e jippotoobe he mum podooje. Ko wi'aa jippotoobe he makko dum, wi'aaka jippotoobe wondaabe been no dubbe. Amma nder jippotoobe been gooto wondaa, kanko woni Almasiihu.

¹⁷ Ko ngidumi wi'ude nii: Tawreeta gardo duubi keme nay e woronja gada amaana mo Alla fenjuno, waawaa feniti mo. Ngam nde nii Tawreeta feniti amaana mo Alla fenjuno, amaana Alla oon wartan meere.

¹⁸ Nde nii tawinoo ndonngu kisinam nguu har tokkol Tawreeta hebirtenoo, ndenne hanaa har alkawal Alla ngaal ngu hebirtee. Amma en ngi'ii ko Alla har alkawal mum holli Ibrahim yerre.

¹⁹ Ndenne, dume Tawreeta wadanaa ? O wadaama ngam wannginde hakkeeji himbe fadde jippotoodo he Ibrahim, podanaado alkawal Alla oon

warde. Tawreeta oo, maleykaabe Alla ngaddi mo, ngatti nder junngo Muusa tawaado hakkune Alla he bibbe Isra'el.

²⁰ Amma filla goddo tawee hakkune neddo he hoore mum walaa. Alla duu no gooto, o wondaa fuu goddo.

²¹ Ndenne, dume hidaa wi'eede do ? Ko Tawreeta no gaabi alkawaliji Alla naa ? Hanaa ! Seeda ngi'aa, nde nii no woodunoo tilsinoore waawde hokki neddo mbuurnam, ko nde nii himbe kebinoo nde, nden tabbat tokkol Tawreeta no wadan himbe jom'en dartinaaku.

²² Amma no winndaa wi'aa ko hakke jaalake kappa kuula duuniyaaru fuu. Dum wadi duu, ngam alkawal ngal Alla wadi dow goondinde Almasiihu ngaal, neddo fuu goondini lisa Almasiihu heba ngal.

²³ Fadde goondinol wanngineede, Tawreeta habbi en, wartiri en maccube. To soptoree fuu walaa, nde hanaa nii neddo goondini lisa Almasiihu non.

²⁴ Ndenne, Tawreeta dowi en naako Almasiihu wari heba nde nii en ngoondinii mo, ndaareden jom'en dartinaaku.

²⁵ Joonin ko wakkati goondinol Almasiihu ngool wadi, en kaajaaka dowol Tawreeta.

²⁶ Joonin on fuu, on bibbe Alla daliila ko ngoondindon lisa Almasiihu.

²⁷ On fuu daliila gadol batisma moodon, on penjake he lisa Almasiihu. O lamni berde moodon ngam nyemminon mo.

²⁸ Ndenne, walaa ko senndata Yahudanke he mo hanaa Yahudanke, dimo he maccudo, gorko he debbo. Ngam on fuu on go'o nder kawtal moodon he lisa Almasiihu.

²⁹ Se tawi Almasiihu jeyi on, on lenyol Ibrahim, on ndonan alkawal ngal Alla fodinoo ngal.

Galatiya 4

¹ Alal misaali, nde nii donoowo no suka, walaa fuu ko senndata dum he maccudo. Baa nde kanko ronata njawdi ndiin fuu,

² omo haani dowlanaade jogiibe mo, e reenoobe njawdi makko sey wakkati mo baabiiko tayi oon yottii.

³ Non enen duu, fadde Almasiihu rimdinde en, en tawaakana ley dabareeji ginni mardii baawde duuniyaaru.

⁴ Amma nde wakkati mo Alla resi oon yottii, Alla lili Biyum. Debbo gom rimi mo nder wakkati mo sariya Tawreeta nawtortee.

⁵ O warii o rimdina en he maccangaaku Tawreeta ngam laatoden bibbe Alla.

⁶ En bibbe makko goonga e goonga, wadi o wattii Ruuhu Biyyiko nder berde meeden. Ruuhu oo duu wadata eden nodda Alla eden mbi'a: « Abba ».

⁷ Ndenne, en kanaa maccube kaden, en bibbe makko. Ngam en bibbe Alla duu wadi, Alla wadi en ronoobe dum.

Habbi-hoore Pol

⁸ Ndenno on anndaano Alla, wadi odon ndewa tooruure.

⁹ Amma joonin ko anndudon Alla, naa mbi'en ko Alla anndi on, noy watta tottitodon Alla, kokkon mo baawo, coy'odon ley dabareeji ginni mardii baawde duuniyaaru, dabareeji di ngalaa fuu semmbe gom. Naa odon ngidi laataade maccube majji non ?

¹⁰ Odon kakkili he balde gom, odon kakkili he lebbi gom, odon kakkili he wakkatiji gom, odon kakkili he kitaale gom.

¹¹ Mido hula to golle de ngollumi hakkune moodon laatoo meere.

Gattol daane yahde he himbe Galatiya

¹² Banndiraabe, ko ngidumi woni nyemminon kam. Ko mbi'umi nyemminon kam dum hanaa gacce gom ngadandon kam. Miin e hoore am, mi laatakeno hano moodon.

¹³ Odon anndi ko rafi cellal am hokki kam laawol warde waajaade Habaru lobbo hakkune moodon.

¹⁴ Baa nii ko rafi jam am oo sulnanii on faa noy walaa, dum fuu wadaay mboppon kam naa mboddodon kam. On njabbitake kam, njabbitaaki lilaado Alla. On njabbitake kam hano miin he hoore am woni lisa Almasiihu.

¹⁵ Mi tabbintini ko wakkati mum, nde nii no wado, nden neddo moodon fuu ittiino gite mum hokka kam. Amma hannden toy nanol beldum moodon ngool tokki ?

¹⁶ Mi laatake ganyo moodon naa, ngam mido haalana on goonga ?

¹⁷ Odon nder berde himbe bee faa noy walaa, amma berde mabbe mboodaa. Ko be ngidi tan woni senndude on he am ngam tokkiron be berne worre.

¹⁸ Ko buri woni wattude wakkati fuu hakkillo mum he ko nafata baa nde mi tawaaka hakkune moodon.

¹⁹ Yaa onon bibbe am, didabere am nii ko mido yara naawdum mawdum daliila moodon. Naawdum, dum tooke mum nanndi tooke qatawere. Mi yaran dum sey nyante hidde Almasiihu benndi nder berde moodon.

²⁰ Kay, daliila moodon, hannden hakkillo am fuu ummake sanne faa noy walaa. Da wi'ee mido wonnoo hakkune moodon non, nden mi anndannoo ko mbi'anmi on.

Filla amaana kiddo e amaana keso

²¹ Mi yaman on, onon hidube tokkude Tawreeta: On nanaay ko winndaa wi'aa nder Tawreeta ?

²² Nder mayre no winndaa wi'aa ko Ibrahim rimi worbe dido. Isma'el, bii-kordo Saratu he Isiyaaku, mo Saratu he hoore mum rimi.

²³ Isma'el rimaama no himbe ndimirtee nder duuniyaaru, amma Isiyaaku kay rimaama daliila alkawal Alla.

²⁴ Rewbe dido bee, no misaali tinndinoowo amaanaaji didi di Alla wadi. Hajara, no tinndina amaana mo Alla wadani bibbe Isra'el dow waamnde Sinayi. O rimii bibbe makko ley maccangaaku amaana oo.

²⁵ Hajara no tinndinoore waamnde wi'eteene waamnde Sinayi wonnde nder leydi Arabiya. O tinndinoore hubeere Ursaliima hannden, ngam kanko he bibbe makko be fuu be maccube.

²⁶ Saratu no tinndinoore hubeere Ursaliima wonnde dow, hubeere nde anndaa maccangaaku, nder mayre duu yuwden.

²⁷ No winndaa wi'aa: Herkita jaleede, aan dimaro. Ilina, aan mo anndaa naawdum yatawere, ngam bibbe debbo boppaado no buran bibbe kabbanaado dudde.

²⁸ Onon banndiraabe, on bibbe alkawal hano no Isiyaaku laatori bii-alkawal Alla.

²⁹ Nder jamaanu Ibrahim, biddo dimaado hano no himbe ndimirtee nder duuniyaaru torri dimaado nder baawde Ruuhu Alla oon. Baa hannden duu non dum worri.

³⁰ Amma dume winndaa wi'aa ? No winndaa wi'aa: Riiwu kordo oon e biyum, ngam bii-kordo oo ronidataa e bii-dimo oon.

³¹ Ndenne banndiraabe, en yuwaay he kordo oon, en yuwaana he debbo dimo oon.

Galatiya 5

Dimdinol daliila Almasiihu

¹ Almasiihu rimdini en ngam laatoden rimbe goonga e goonga. Ndenne tarsinee faa wooda, to accee neddo fuu wartira on nder maccangaaku kaden.

² Korkitee noppi moodon, miin Pol, wi'i on, nde nii on njabi njuulnedon, ndenne on kolli ko walaa ko Almasiihu nafiri on.

³ Mido miccintina on duu ko neddo fuu jabi njuulnaa, tilay joomum tokka tilsinoje Tawreeta deen fuu.

⁴ Onon tefoobe laataade jom'en dartinaaku nder tokkol Tawreeta, on ceedii he Almasiihu, on mboddake moyfere Alla.

⁵ Amma minen, min ngattii gokka ko Alla wartiran min jom'en dartinaaku yeeso mum. Dum duu woni ko kediden sanne kebol mum daliila Ruuhu Alla gondo no golla nder berde meeden ngam en goondinbe.

⁶ Neddo fuu hawti he lisa Almasiihu, julneede e rafi julneede, fuu no go'o. Ko buri nafude joomum woni goondinol tabbintinaagol he hollude himbe fuu hidde.

⁷ On puddi yahde yeeso nder goondinol moodon no woodiri. Moy hadi on tokkude goonga ?

⁸ Hanaa Alla noddudo on hadi on tokkude goonga oon.

⁹ Odon nana himbe no mbi'a: « Yuufinirdum sedda tan heyfi yuufina conndi budaani no ndi foti fuu. »

¹⁰ Amma miin, mi wattaana hoolaare am dow Joomiraawo meeden, dum duu wadi mi tabbintini ko en fuu en miiloo wooto. Neddo fuu wari watti fitina hakkune moodon, joomum hiitetee, mo non fuu.

¹¹ Banndiraabe, nde mi waajake mi wi'i, accon njuulnedon, nden Yahudankoobe torrataano kam. Nde nii mi waajakeno juulnol, nden maayde lisa Almasiihu dow bardugal mettataano berne neddo fuu.

¹² Ndenne, wonbe no kubba hiite hakkune moodon bee manta ko'e mum'en !

¹³ Banndiraabe, Alla noddi on ngam wada on rimdube. To muree accon dimdinol moodon ngol laatanoo on daliila tokkude muuyde banndu. Ndurwee ngol laatanoo on laawol hidde gollonodirde he berne worre.

¹⁴ Ngam Tawreeta fuu hawraa nder tilisinoore worre ndee wi'ude:Ngidaa gondo maa no ngidiraa hoore maa.

¹⁵ Kakkilee nde nii odon kaba, odon nyaamodira hano liyfi, ko'e moodon ngondon odon liba.

Ruuhu Ceniido e muuyde berne

¹⁶ Njoodee no Ruuhu Alla holliri on njoodorodon, ngam to on tokku muuyde balli moodon.

¹⁷ Ngam hanaa ko balli moodon ngidi fuu, Ruuhu Alla hidfi. Non duu hanaa ko Ruuhu Alla hidfi fuu, balli moodon ngidi. Poododirol woni hakkune muuyde banndu neddo he Ruuhu Alla. Ko dum rimata duu woni neddo waawaa wadi ko hidfi fuu.

¹⁸ Ndenne, nde Ruuhu Alla woni no dowa on, on ngalaa ley dabare Tawreeta.

¹⁹ Jeenu, golle nyiddiniide, ngori ko muuyde banndu ndimanta bii-aadama.

²⁰ De ndimana be na dewol tooruuje, korte, banyodirol, habdo, haasidaaku, berne baleeraaku, burnodirol, hedran-hedran.

²¹ De ndimana be na suuno bonngo, jarde, fijirde bonde he ko nanndi he mum. Mido miccintina on, hano no kaalirnoomi düm, golloobe ir golle dee naatataa nder Laamu Alla.

²² Amma Ruuhu Ceniido kay, ko rimanta en woni: Hidde, welwelo, jam, munyal, yurmeene, moyüde, hoolaare,

²³ berne feewne, he dawranol hoore mum. Hakiika, tilsinoore fuu walaa hadude kujje dee fuu ngadee.

²⁴ Be Almasiihu jeyii fuu mbari suunooji balli mum'en bondi, he ko nanndititta he mum'en dow bardugal.

²⁵ Nde nii Ruuhu Alla kebirten mbuurnam kesam, ndenne no haani tawee Ruuhu Alla oon woni no dowen en.

²⁶ To neddo meeden fuu fii gabaare wi'a kam no godđum. Accen fitina he haasidaaku hakkune meeden.

Galatiya 6

¹ Filla waladirde Banndiraabe am, nde nii godđo moodon nanngaama nder gadol hakke, onon be Ruuhu Alla wondi he mum'en, ngartiree mo dow laawol. Ngattee hakkillo he leesinaaku, ngartiron mo heese heese. Amma onon duu, kakkilee dow tefol wartirde mo, to njehon ngadon hakke.

² Mballodiree hakkune moodon, düm hollata ko on tokkii tilsinoore nde Almasiihu hokki on ndee no woodiri.

³ Nde nii godđo fiyi gabaare wi'i ko kam no godđum, tawi joomum hanaa fuy, too joomum hoore mum woni no jammboo.

⁴ Amma neddo moodon fuu tayko gollal mum daara. Nde nii gollal joomum woodii, joomum no waawi fiyude gabaare mum dow maggal, hanaa sey to joomum fiyi hoore mum he godđo.

⁵ Neddo fuu donngal muudum ronndotoo.

⁶ Neddo fuu ekkitaa godđum dow haala Alla, no haani fecca njawdi mum, itta mbaka ekkintido mo oon. Neddo fuu hettan ko aawi

⁷ To njammbee ko'e moodon, Alla jaltintaake. Ko neddo aawi fuu, hettata.

⁸ Neddo fuu aawi ko welnataa berne mum, hettan maayde. Amma neddo fuu aawi ko weli Ruuhu Alla, hettan mbuurnam nduumiidam.

⁹ To en comu wadude ko woodi. Ngam nde nii en comaay, en kettan nyannde fuu wakkati oon wadi.

¹⁰ Ndenne nder wakkati mo hoddi oo, ndurwen ngadanen neddo fuu moy'ere. Amma ko buri woni, ngadanen banndiraabe meeden goondinbe Almasiihu. Poodol noppi e baynodirol

¹¹ Ndaaree binndi butti binndaadi dii, miin he hoore am winndani on di he junngo am.

¹² Wonbe no tilsina njuulnedon bee, himbe non donndiibe ko'e, tefoobe wi'ee kam'en no goddum. Ibe tilsina on ngam ibe ndogga be torree daliila waaju dow maayde lisa Almasiihu dow bardugal.

¹³ Wonbe no tilsina njuulnedon bee, kambe he ko'e mabbe be tokkaay ko Tawreeta wi'i. Ibe ngidi njuulnedon tan, ngam be piya gabaare daliila be kebii on njuulnaama.

¹⁴ Miin kay, huune worre piiranmi gabaare, kanyum woni maayde lisa Almasiihu Joomiraawo meeden dow bardugal. Har maayde makko, kujje duuniyaaru fuu ngartii meere to am. Miin he hoore am, miin duu mi wartii meere to majje.

¹⁵ Juulneede e rafi juulneede fuu no go'o, amma ko buri woni, Alla wadi en himbe tagitaabe.

¹⁶ Jam e moy'ere Alla tabbita he neddo fuu tokkudo laawol ngol njannginmi ngool. Jam e moy'ere tabbita duu dow Isra'ilankoobe, himbe Alla goongaabe.

¹⁷ Baawo hannden to neddo fuu torru kam, ngam batatte gonde dow banndu am daliila lisa Almasiihu.

¹⁸ Banndiraabe, moy'ere lisa Almasiihu Joomiraawo meeden wonda e moodon. Aamiin !

Efeesu

Efeesu 1

Cannoje

¹ Miin Pol mo, Alla subii, wadi lilaado lisa Almasiihu winndani on derol ngool, onon himbe Alla tawaabe nder Efeesu, wattube hoolaare mum'en he lisa Almasiihu.

² Alla Baaba meeden he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden kokka on jam he moyfere.

Barke kebeteede daliila lisa Almasiihu

³ Jettooje ngoodani Alla, Baaba lisa Almasiihu Joomiraawo meeden. Alla mo nder kawtal meeden he Almasiihu, jippini dow meeden iri barke fuu taweteede hakkune bedi kammu de Ruuhu makko hokkata.

⁴ Daliila kawtal meeden he lisa Almasiihu wadi fadde duuniyaaru tageede, Alla subii en, wartiri en feere ngam hoore mum, wadi en be ngalaa fuu feloore yeeso mum. Alla no hidî en wadi

⁵ o hoddiri illa arannde, laatoden bibbe makko daliila lisa Almasiihu. Dum wonnoo muuyde makko, dum duu woni ko weli mo.

⁶ Ndenne en njetta mo, teddinen mo ngam moyfere makko mawde de o hokki en daliila Biyiko korsudo.

⁷ Biddo mo har yiyyam mum ndufaadam, biddo mo nder kawtal meeden he mum, ndimdinaden, hakkeeji meeden njaafaa. Alla wadii dum fuu ngam moyfere makko no mawni sanne.

⁸ Moyfere de Alla hokkata en ngalaa keddi, o hokkiri en de hikmaaku he anndal kuubungal.

⁹ O wannginani en sirri makko, siri cuudiido, siri beldo mo, mo o nufi illa arannde humnirde har Almasiihu.

¹⁰ Ko Alla nufi woni: Nde nii wakkati oon wadi, o hawran huune fuu ko woni dow he ko tawa ley, o wada Almasiihu hooreejo majjum.

¹¹ Nder kawtal meeden he lisa Almasiihu, Alla hokki en mbaka mo o fodani en, ngam o subake en illa arannde nder siri makko. Omo tabbintina huune fuu no o hidiri dum he no o muuyiri dum.

¹² Ndenne, enen artube ngatti tammude mum'en fuu he Almasiihu, en njetta Alla teddinen mo.

¹³ Onon duu, wakkati kettinidon Habaru lobbo, habaru goonga e goonga oo, habaru gaddando on kisinam, on ngartii himbe Alla. On ngattii hoolaare

moodon he Almasiihu, Alla duu fiyi haatimiire Ruuhu mum dow moodon, Ruuhu Ceniido mo o fodaniino on.

¹⁴ Ruuhu Ceniido oo woni mbaka meeden arano nder ndonu ngu keboyten to Alla. Nyannde fuu ndimdinaden he gadol ko boni, en njoddoto he makko. Ndenne en njetta Alla, teddinen mo.

Yettoore e du'aa'u Pol

¹⁵ Illa ko kebumi habaru no ngoondinirdon lisa Joomiraawo meeden, he ko nanumi hidde nde ngoodandon goondinbe mo,

¹⁶ illa ndeen, wakkati fuu mo ngadanmi du'aa'u, mido yetta Alla ngam moodon.

¹⁷ Mido eela Alla lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, Baabiraawo Jom teddungal hokka on Ruuhu mum, Ruuhu oon jaangina on hikmaaku he laawol taykaaki. O holla on laawol anndude mo no woodiri.

¹⁸ Mido eela Alla uddita berde moodon heba paamon tammude nde o hokki on wakkati o noddunoo on. Paamon duu no duudirka he wodde ndonu himbe makko poti.

¹⁹ Mido eela Alla uddita berde moodon heba paamon baawde de o itti ngam wallude en, enen dekube tammude mum'en dow makko ngalaa walde. Baawde de o itti

²⁰ ngam wallude en, kanye o wattunoo o ummintini lisa Almasiihu he maayde. O yencini mo, o joyyini nyaamo makko hakkune bedi kammu.

²¹ Ndenne, Almasiihu no heedani huune fuu dow, nde laamu non naa nde semmbe gom non, nde ardiido non no semmbe mum foti fuu. Innde fuu hokketeene, innde makko buri dum. Kanko heedani de dow nder duuniyaaru nduu, kanko duu heedanta de dow nder duuniyaaru warooru.

²² Alla wattii huune fuu ley baawde Almasiihu. Alla wattii mo o dawrana huune fuu, o wadii mo hoore hawiine goondinbe.

²³ Hawriine goondinbe woni banndu Almasiihu, inde heewi mbuurnam makko. Omo nder huune fuu, nokku fuu to dum tawaa.

Efeesu 2

Maayde warde ummitaaki

¹ Ko on ngoondinaayno, on nanndaana hano maaybe ngam on dowlanaaki Alla, odon nii nder wadude hakke.

² Nder wakkati oo, odon tokkitii laabi duuniyaaru bondi, dowlanidon Ibiliisa gondo no laamii hakkune dow e ley, gondo no uppa berde caliibe ko Alla wi'i.

³ Ndenno en fuu nii ngonnoden, eden tokkitii gidaale berde meeden, eden ngada ko de kolliti en. Ndenne har bii-aadamaaku meeden tikkere Alla warannoo dow meeden hano no nde warirnoo dow wobbe.

⁴ Amma Alla no keewđo yurmeene, hidde makko nde o woodani en duu no mawni sanne.

⁵ O hawri en, enen he Almasiihu, o hokki en mbuurnam kesam. O hokkii en dam baa nii ko wakkati mum, en nanndaana maaybe ngam en murtube he Alla. Ngam omo moyýí wadi o hisini on.

⁶ Enen he Almasiihu fuu o hawri o ummintini, o jonni hakkune bedi kammu.

⁷ Alla wadii dum ngam hollude jamanuuji garooji ko moyýé mum, de o wadani en daliila lisa Almasiihu duudirka mum walaa walde.

⁸ Moyýere ndee duu wadi o hisini on ngam on ngoondini Almasiihu. Kisnam daam yuwaay to moodon, dam kokkal Alla.

⁹ Alla hokkaay on dam ngam golle moodon heba to nedđo moodon fuu fiyu gabaare mum wi'a kam no godđum.

¹⁰ En gollal Alla lobbal sanne. Enen he ko'e meeden kanko wadi en. Daliila kawtal meeden he lisa Almasiihu, o heydintinii en ngam ngollen golle lobbe, de illa arannde o siryi ngaden.

Gartol sewre worre nder kawtal Almasiihu

¹¹ Miccitech fa, no ngonnodon ndenno. On ndimaaka Yahudankoobe, Yahudankoobe no mbi'a kam'en no juulnaabe, onon on kanaa juulnaabe. Juulhol huune wadeteene he banndu non.

¹² Miccitech, ko wakkati mum on ngondaano he Almasiihu. On ngalaao fuu baawde gom hakkune Yahudankoobe. On ngalaano nder amaana mo Alla wadani himbe mum, tammude fuu walanaa on, on ngalaano ko ndewoton.

¹³ Onon, be illa ndenno, on woddinoobe Alla, amma hannden dow yiyyam lisa Almasiihu ndufaadam on battinaama Alla.

¹⁴ Almasiihu he hoore mum waddi jam hakkune Yahudankoobe he be kanaa Yahudankoobe, o wartirii be sewre worre. Wakkati o mursunoo yonki makko, o libi koogol paliingol hakkune mabbe. Kam woni o itti huune fuu ko waddata nganyaandi hakkune mabbe.

¹⁵ Semmbe Tawreeta he tilsinooje Yahudankoobe fuu o itti dum, o wartiri potal hakkune Yahudankoobe he be kanaa Yahudankoobe. Nder kawtal makko he mabbe, o wadi be sewre worre.

¹⁶ Har maayde makko dow bardugal, o itti nganyaandi hakkune Yahudankoobe he be kanaa Yahudankoobe, o hawri be, o wadi sewre worre. O wartiri potal hakkune mabbe he Alla.

¹⁷ Almasiihu wari waajaade on habaru mo jam, onon be kanaa Yahudankoobe, burbe woddaade Alla. O wari waajaade duu Yahudankoobe badiibe Alla.

¹⁸ Daliila Almasiihu wadi Yahudankoobe he be kanaa Yahudankoobe fuu kebi laawol darowaade yeeso Alla Baabiraawo meeden nder balla Ruuhu gooto.

¹⁹ Ndenne, onon be kanaa Yahudankoobe, on kanaa weerbe, himbe yuwbe to gom. Amma hannden on bibbe leydi, jeyaabe Alla, wondube he subaabe makko.

²⁰ On nyibaama dow diidol ngol lilaabe he annabiibe ndiidi. Iisa Almasiihu he hoore mum woni bonjariyal nyibdi ndiin.

²¹ Kanko duu, o wadi ndi fuu ndi nanngodiri faa ndi toowi, ndi laatii Juulirde mawne, seniine wadanaade Joomiraawo.

²² Nder kawtal moodon he makko, on ngattidaama onon he beeto nder nyibdi ndiin heba ndi laatoo Juulirde mawne to Ruuhu Alla joodii.

Efeesu 3

¹ Ngam majcum wadi miin Pol, uddaado daliila golle de Iisa Almasiihu halfini kam hakkune moodon ngam nafude on, onon be kanaa Yahudankoobe, mido yetta Alla ngam moodon.

Lilal Pol yahde he be kanaa Yahudankoobe

² Sikka fuu walaa on nani habaru golle de Alla nder moyere mum halfini kam ngam nafude on.

³ Alla wannginani kam siri mum cuudiido. Mi winndanii on duu sedda dow majcum.

⁴ Nde nii on njanngi dum, on paaman ko mido anndi siri mo o wadirta har Almasiihu.

⁵ Nder jamanuuji bittiidi, siri oo haalanaaka bibbe aadama. Amma joonin kay Alla watti Ruuhu mum wanngini mo yahde he lilaabe mum seniibe. O wannginaama yahde he annabiibe makko seniibe.

⁶ Ndaa siri oo nii: Har Habaru lobbo oon, Yahudankoobe he be kanaa Yahudankoobe kawta moyere nde Alla resani himbe mum, be laatii sewre worre, be kebii fodoore nde Alla wadi daliila Iisa Almasiihu.

⁷ Habaru lobbo oo wadi laatiimi gollanoowo Alla. Dum duu woni moyere nde Alla hokki kam nder moyuki mum he har baawde mum.

⁸ Baa nii ko miin buri famdude nder himbe Alla, miin Alla subii, hokki teddungal waajaade hakkune be kanaa Yahudankoobe barke de limtataako tawaade nder Habaru lobbo, habaru dow Almasiihu.

⁹ Alla hokkii kam duu baawde hollude neddo fuu faa laaba tar noy o humniri siri oo. Alla, tagudo huune fuu he hoore mum, suudi siri oo illa fil'ajal.

¹⁰ Ndenne jooni, daliila hawriine goondinbe lisa Almasiihu, laamu fuu naa baawde fuu tawaade hakkune bedi kammu waawan faamude ko Alla no jom hikmaaku. Hikmaaku nguu duu, omo holla ngu nder laabi re'ataa

¹¹ hano no o siryori dum illa fil'ajal. Siri oo, o humnii dum har lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

¹² Kawtal meeden he lisa Almasiihu e goondinde mo hokki en laawol badaade Alla nder hoolaare mawne.

¹³ Ndenne, to torraaji di ngonmi mido yara daliila moodon wadu coyforodon gada ngam yahde yeeso di beydaari moodon.

Du'aade ngam hidde Alla mawne

¹⁴ Torraaji am no beydaari moodon, wadi mido hofano Baabiraawo,

¹⁵ dadol lenyi gondi dow he ley fuu.

¹⁶ Mi eelii mo kanko jom teddungal manngal, nder baawde Ruuhu makko, o semmbindina berde moodon.

¹⁷ Mi eelii Alla, wada Almasiihu wara joodoo nder berde moodon ngam goondinol moodon. Mi eelii mo duu o sinnga hidde mawne hakkune moodon,

¹⁸ heba onon he himbe Alla fuu paamon noy hidde Almasiihu mawniri, noy nde luggidiri he no nde yaajiri faa nde walaa keerol.

¹⁹ Mido hidhi duu anndon hidde Almasiihu no buri to hakkillo neddo waawi nanngude ngam jikku Alla heewa on kap.

²⁰ Teddungal laatanoo Alla, mo baawde mum no buri to hakkillo neddo waawi nanngude dum. Alla mo har baawde mum gonde nder meeden, no wada kuje burde ko eeluden dum.

²¹ Teddungal laatanoo mo daliila lisa Almasiihu, daliila hawriine goondinbe, nder jamanuuji fuu faa abada abadin. Aamiin !

Efeesu 4

Potal hakkune goondinbe lisa

¹ Miin Pol, uddaado ngam golle Joomiraawo, mi eeli on mbuuron mbuurnam njaadoojam he noddol ngol Alla noddi on.

² Mi eeli tawdedon leesinaaku, berne fewne, munyal he hidde walloore on ngidodiron.

³ Ndurwee njogodon potal ngal Ruuhu Alla hokki on, daliila hakkillo fukkiijo wonngo hakkune moodon.

⁴ On terde banndu worru, Ruuhu gooto duu woni no dowa on. Tammude nde Alla noddani on duu no worre.

⁵ Joomiraawo gooto woodi, goondinol gootol woodi, gadol batisma duu no gootol.

⁶ Alla no gooto, kanko woni Baaba himbe fuu, laamiido huune fuu, gondo nder berne neddo meeden fuu, golliroowo neddo fuu.

⁷ Neddo meeden fuu hebbi moyyere Alla ndee, dey-dey no Almasiihu hokkiri joomum,

⁸ hano no dum winndiraa wi'aa: Wakkati o yenci dow,

o jaalii waybe makko,

o wadi be maccube,

o wadani himbe kokke.

⁹ Ndenne, dum woni maana « o yenci dow » ? Maana majjum woni, Almasiihu jippake, wari nder duuniyaaru.

¹⁰ Jippinoodo oon, kam duu yeenyi faa hewti bedi kammu fuu, ngam hebbina huune fuu.

¹¹ Jippinoodo oon duu subii wobbe, wadi lilaabe, wobbe duu o wadi dum'en annabiibe. O wadi wobbe baajotoobe, wobbe o wadi dum'en paster'en, wobbe duu jannginoobe.

¹² O wadi dum ngam siryaade himbe Alla golla golle makko heba tokkuge mo cemmbidaa.

¹³ Enen duu, laatoden daane worre nder goondinol meeden he nder anndal Bii-Alla. Laatoden mawbe ko'e meeden, ndaroden darne worre hano Almasiihu.

¹⁴ Dum wadaama heba to en ngartu hano sukaabe hiileebe, naa hano laana ka benkeyye njaarata to ngidi fuu. En accataa jannginoobe fewre gom ngara mbaylita berde meeden, yoyna en itta en dow laawol goondinol meeden.

¹⁵ Nde nii eden kaalana himbe goonga nder kollo hidde, en buran badaade Almasiihu. En ngartan aahiibe benndube nder goondinol mum'en yeeso Almasiihu, hooreejo goondinbe fuu.

¹⁶ Daliila makko wadi hawiine goondinbe kappa kuula mum nanngodiri, laatii hano banndu worru. Nde nii terde banndu fuu no nanngodiri, no ngolla no haaniri. Too, banndu nduun fuu semmbidan, nyibo nder hidde.

Mbuurnam kesam nder kawtal Almasiihu

¹⁷ Too, ko eelanmi on woni: Ngam barke Joomiraawo, to nyemmee be anndaa Alla. Himbe sinngube mbuurnam mum'en dow miilooji ko'e mum'en di he meere fuu no go'o.

¹⁸ Yoora bernaaku he rafi anndal mabbe wadi berde mabbe mbumi, be kakkitaa he mburnam ñam Alla hokkata neddo.

¹⁹ Be cemtataa, be naatii faa noy walaa nder wadude ko nyiddinii, be naatii suuno he ko nannditita he mum.

²⁰ Amma onon, hanaa ñum woni ko njannginadon dow Almasiihu.

²¹ On nani habaru lisa Almasiihu. On ekkintinaama no haaniri ngadon mburnam moodon dey-dey he goonga gondo no jannginee dow makko.

²² Ndenne, odon kaani mboppon jikku moodon kinngu, kewngu majjere, jikku ndimoongu mursere.

²³ Accon Ruuhu Alla heydintina hakkillooji moodon,

²⁴ borna on neddaaku kesu ngu Alla wadi nder nanndi mum. Neddaaku kesu ngu o mahi nder dartinaaku he senaare yuwne he goonga.

²⁵ Ndenne, celee fewre, neddo fuu to fenan gondo mum, ngam en fuu en terde banndu worru.

²⁶ Nde berne moodon ummake, to ngadee hakke. To naange yanu tawa nde jippaaki.

²⁷ To accee Ibiliisa heba laawol he moodon.

²⁸ Gujjo woddo guyka, gollira semmbe mum ngam wuurdha no haaniri, heba kam duu ko walliri talkaabe.

²⁹ To haala mbonka fuu wurto nder kunndule moodon. Kaalee ko woodi tan, ko nafata, ko semmbindinta neddo, ko rimanta wonbe no ndeki gite dow moodon, moyere.

³⁰ To mettinee berne Ruuhu Ceniido, haatimiire nde Alla fiyi dow moodon. Ruuhu mo Alla watti dow moodon ngam hollude ko nyandde darjal kam jeyii on, o hisina on.

³¹ Accee yaawa bernaaku fuu, ittee borondi fuu nder berde moodon, gaabaaki, habdo, jennodirol, he gollal bonngal fuu nder berde moodon.

³² Moyinodiree hakkune moodon, njurmodiron, njaafonodiron hano no Alla yaafori on daliila kawtal moodon he Almasiihu.

Efeesu 5

- ¹ Nder ko ngatton fuu nyemmee Alla ngam joonin on bibbe makko horsube.
- ² Tokkee laawol hidde hano no Almasiihu hidiri en faa mursi yonki mum ngam meeden. O wadi hoore makko hadiya he sadaka urdo beldo Alla.
- ³ On himbe Alla, ndenne haanaa jeenu, ko nyiddinii, naa suuno tawee baa sedda he moodon, ngam kujje dee njaadataa he senaaku.

⁴ Haanaa haalaaji puuydi, haalaaji di ngalaa hoore, naa haalaaji nyiddiniidi tawee hakkune moodon. Amma ko haani woni njetton Alla.

⁵ Sikka fuu walaa, jeenoowo naa gadoowo golle nyiddude naa cuunaado suuno bonngo, paamee ko tabbat ir neddo oo ronataa Laamu Alla he Almasiihu. Guugaado fuu duu naatataa nder maggu, ngam hidande hoore mum tan huune, kam duu hano sujidande tooruure non.

⁶ To accee neddo fuu yoina on, majjinira on haalaaji mum beldi, ngam ir nii he banndum foodata tikkere Alla dow tottiibe mo.

⁷ Ndenne, to tokkodiree he ir mabbe.

⁸ Ndenno nder nimre ngonnodon, amma hannden daliila kawtal moodon he Joomiraawo, odon nder jeyngol. Ndenne sey njoododon jonnde wonbe nder jeyngol.

⁹ Mi haalani on dum ngam jeyngol rimataana wadude moyfere, dartinaaku e goonga.

¹⁰ Ndurwee paamon ko welata Joomiraawo.

¹¹ To ngattee juude moodon nder golle jaayde, golle gatteede nder nimre, golle de ngalaa fuu nafakka gom. Amma ko haani woni kollon ko be ngadata dum woodaa baa isilam.

¹² Ko woni no wadee nder cuccukka, dum no semtini baa haaleede.

¹³ Amma wakkati huune fuu waddaa nder jeyngol anniya mabbe no foti fuu no anndetee.

¹⁴ Jeyngol no holla huune fuu, ngam majjum wadi wi'aa:

« Finu ! Aan daaniido. Aan maaydo, ummita. Jeyngol Almasiihu wannginoyte.
»

¹⁵ Ndenne, paamee no njoodortodon hakkune himbe, to on ngadee ko'e moodon be ngalaa hakkillo amma laatee jom'en hikmaaku.

¹⁶ Wakkati fuu mo mbaawdon wadude ko woodi, ndurwee ngadee dum, ngam nder jamaanu bondo ngonden.

¹⁷ Ndenne to ngartee lobi, amma ndurwee paamon muuyde Joomiraawo.

¹⁸ Celee jarde cabijjam faa ko'e moodon copto, ngam idam watta neddo wada ko ummanaaki, amma accee Alla heewnira on he Ruuhu mum.

¹⁹ Cemmbindinodiree hakkune moodon he jimi Jabuura, jimi teddinoji Alla naa jimol fuu ngol Alla watti nder berde moodon. Njimanon Joomiraawo, njetton mo he berde moodon fuu.

²⁰ Wakkati fuu njetton Alla Baaba meeden ngam huune fuu, dow innde lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

Jonnde dewngal gorko e debbo

²¹ Neddo moodon fuu dowtanoo banndum ngam sabbu teddungal Almasiihu gonngal to moodon.

²² Onon rewbe, dowtanodon goriraabe moodon hano no dowtirantodon Joomiraawo.

²³ Ngam gorko woni hooreejo deekum hano no Almasiihu woniri hooreejo hawriine goondinbe dum. Hawriine goondinbe mo woni banndu makko, kanko duu woni kisinoowo mabbe.

²⁴ Rewbe no kaani dowtanaade goriraabe mum'en nder huune fuu hano no hawriine goondinbe dowtiranto Almasiihu.

²⁵ Onon worbe, ngidee deekiraabe moodon no Almasiihu hidiri hawriine goondinbe mum, faa mursi yonki mum ngam mabbe.

²⁶ O lamnirii be ndiyam he haala makko ngam wartirde be himbe Alla.

²⁷ Almasiihu wadii dum ngam darnude hawriine goondinbe dum yeeso mum, hawriine nde no wondi teddungal, nde walaa fuu to jancirtee, naa ko welaa fuu gom hi'ataake he mayre. O wadii dum ngam nde warta seniine, nde walaa fuu feloore gom.

²⁸ Nii gorko haani hidira deekum. O hidaa mo no o hidiri banndu makko. Neddo fuu hidir deekum, hoore mum hidir.

²⁹ Walaa banyoowo banndu mum, amma sey hakkiloo he mayru, nyawta ndu. Joomum wattu hakkillo mum fuu he mayru hano no Almasiihu hakkiliri hawriine goondinbe dum,

³⁰ ngam en fuu, en goondinbe mo, en terde banndu makko.

³¹ Hano no dum winndiraa wi'aa:Gorko accan innum he bammum, nanngondira he deekum, be fuu dido be laatoo banndu worru.

³² Nder ko winndaa wi'aa do, kippol haala mawka wada don. Miin, mido wi'a ko no Almasiihu he hawriine goondinbe dum ngorri hippa don.

³³ Dey haala kaa, ika daara on, onon duu. Ndenne neddo moodon fuu, hidir deekum no hidiri hoore mum. Debbo fuu duu teddina gorum.

Efeesu 6

¹ Jonnde suka e saaro mum Onon sukaabe, ngam barke Joomiraawo, dowtanee saaroobe moodon ngam kanyum woni ko haani.

² Teddin inna maa he bammaa. Tilsinoore ndee woni tilsinoore arandeere fejodiraade he fodoore.

³ Fodoore ndee woni:Nana beldum, ngadaa sabbunjo junngo.

- ⁴ Aan baaba, to uppu bibbe maada murta. Eltu be, njannginaa be dow laawol Joomiraawo. Jonnde maccudo e dimo mum
- ⁵ Onon maccube, downtanee joomiraabe moodon. Kulee be, teddinee be he berne worre hano no teddinirton Almasiihu.
- ⁶ Dowtanee be, hanaa ngam odon ley gite mabbe, hanaa duu ngam be njetta on. Amma downtanee be he berne worre hano no Alla hidiri maccube Almasiihu ngada.
- ⁷ Ngolliranee be anniya lobbo hano Joomiraawo ngollanton, hanaa bibbe aadama ngollanton.
- ⁸ Odon anndi neddo fuu golli ko woodi, nde joomum no dimo naa joomum no maccudo, Joomiraawo yoban dum dey-dey golle mum.
- ⁹ Onon marbe maccube, onon duu no tilsi ngadanon maccube moodon ko be kaani wadaneede. To mbi'ee on piyan be, ngam odon anndi ko mawdo gooto ngoodudon gondo dow, mo walaa fuu hedran-hedran. Adee kaborde jaalorde Ibiliisa
- ¹⁰ Banndiraabe goondinbe, walaa ko hoddi se hanaa wi'ude cemmbidon nder kawtal moodon he Joomiraawo, tuugodon dow baawde makko.
- ¹¹ Njogodon kaborde fuu de Alla hokki on, heba tittinkinodon, njaalodon Ibiliisa he dabareeji mum.
- ¹² Hanaa tagaabe kabdeten, amma ko kabdeten dum woni seydaniji bondi gondi hakkune bedi kammu, goodudi baawde e laamu nder duuniyaaru, duuniyaaru ndu jamaanu nimre.
- ¹³ Ngam majcum wadi mido wi'a on kooyon kaborde fuu de Alla hokki on, heba tittinkinodon, ndurwon ngam nyante fuu nyalaane sattune ndeen wari, tawedon odon ndarii, odon njogii kaborde moodon fuu.
- ¹⁴ Ndenne, ummee ndaree, tunndodon goonga, bornodon dartinaaku hano togoore moodon njamndi.
- ¹⁵ Bornee anniya waajaade Habaru lobbo, habaru dow lisa Almasiihu gaddoowo jam hano pade moodon.
- ¹⁶ Nder ko tawadon fuu njogee goondinol moodon kam duu hano wawaade. Wawaade nde mbaawirton tabboraade kure hiite de Seydan fiddirta on.
- ¹⁷ Adee kisnam hano hufuneere njamndi, njogee haala Alla duu hano takubaahi ki Ruuhu Alla hokki on.
- ¹⁸ To comee du'aade, ndu'ee, eelon Alla hano no Ruuhu makko holliri on. Tittinkinee nder du'aa'u, to njeggitiee du'anaade himbe Alla.
- ¹⁹ Miin duu, ndu'anee kam Alla hokka kam hikmaaku mi heba cuusal haalude sirri tawaado nder Habaru lobbo, habaru lisa Almasiihu.

²⁰ Baa nii ko mido faddaa nder kasu, mido faasano Habaru lobbo oon. Ndu'anee kam ngam mi waajoroo mo cuusal, hano no dūm tilsiniraa dow am. Baynodirol

²¹ Tikikus, banndii'en korsudo, gollanoowo Joomiraawo he holnaare, humpitan on dow no ngontirmi fuu.

²² Mi lili mo he moodon o haalana on no min ngorri, o semmbindina berde moodon.

²³ Banndiraabe, Alla Baaba meeden he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden kokka on jam, hidde, he goondinol.

²⁴ Moyyere Alla laatanoo woodanbe lisa Almasiihu Joomiraawo meeden fuu hidde nde timmataa.

Filipi

Filipi 1

Cannoje

¹ Miin Pol e Timote, minen maccube lisa Almasiihu, mbinndani on, onon hawriine goondinbe hubeere Filipi. Miden canna on, onon ardiibe e walooobe hawriine goondinbe. Miden canna on, on fuu, seniibe jeyaabe lisa Almasiihu.

² Alla Baabiraawo men e lisa Almasiihu Joomiraawo men hokka on jam e moyfere.

Yettoore e du'aa'u

³ Mido yetta Alla am wakkati fuu nde micciimi on.

⁴ Wakkati fuu mo ngadananmi on du'aa'u, on fuu, he welwelo ngadiranmi dum,

⁵ ngam on mballii kam sankitidde Habaru lobbo nder duuniyaaru, illa nyanndere arandere nde nanudon mo faa hannden.

⁶ Mi tabbintinii ko Alla puufudo golle lobbe nder moodon, tinnotoo no wada de faa de kuuba nder nyalaane nde lisa Almasiihu wartoyta.

⁷ No haani mi miilanoo on, on fuu, ir miilooji dii ngam mi wattii on nder berne am. On fuu on naatii nder moyfere nde Alla hokki kam, wakkati uddaami naa wakkati noddaami ngam heedannde Habaru lobbo naa ngam tabbindinde mo.

⁸ Alla no seedii ko mido hidiri on, on fuu, he yurmeene lisa Almasiihu mawne.

⁹ Wakkati ndu'otoomi fuu, mido yama Alla beyda hidde moodon, nde beydoroo nder anndal e paamal lobbal

¹⁰ ngam mbaawon senndirde no laabiri goonga e fewre cubodon ko woodi sanne. Ndenne, on laatoto laabube be ngalaa feloore nder nyalaane nde Almasiihu wartoyta,

¹¹ hebbinaa on golleeji dartiidi yuwdi to lisa Almasiihu, ngam Alla teddinee, yettee.

Uddol Pol yaari Habaru lobbo yeeso

¹² Banndiraabe am, mido hidir paamon ko torra ka ngonmi nder mum kaa yaarii Habaru lobbo yeeso.

¹³ Ngam hakkiltoobe kasu been fuu e himbe nokkuuje dudde no anndi ko mi uddaama ngam goondinol am nder Almasiihu.

¹⁴ Uddol am ngool wadi ko dubbe nder banndiraabe am duu beydi hoolaade Joomiraawo. Be kulataa kaden, amma he cuusal be kaalirta haala Alla.

¹⁵ Goonga non, ko wobbe no mbaajoroo habaru Almasiihu oon he kirodirol e poododirol, amma wobbe no ngadira dum he anniyaaji lobbi.

¹⁶ Ibe ngollira hidde ngam ibe anndi Alla halfini kam hakkilanaade Habaru lobbo oon.

¹⁷ Amma beeto no mbaajoo habaru Almasiihu he poododirol, anniyaaji mabbe duu laabaa, ko be miilotoo kaden, kam woni beydude torra am nder uddol am ngool.

¹⁸ Dum kay bonnataa baafuy ! Ko hennon fuu, se nii dum laatake fewre naa goonga, nde habaru Almasiihu waajaama, mido nana beldum. Goonga non, mi nanan beldum kaden,

¹⁹ ngam mido anndi ko nder torraaji dii fuu, ko wadi fuu, di ndimanana kam kisinam daliila du'aa'uuji moodon e balla Ruuhu yuwdo to lisa Almasiihu.

²⁰ Ngam majjum, ko ngidumi sanne e ko ndekumi gokka dow mum woni mi semtataa dow baafuy. Amma mido hoolii sanne mi teddina Almasiihu nder am illa jooni faa abada, mbuurmi naa maaymi.

²¹ Ngam he giide am, Almasiihu woni mbuurnam am, maayde am duu no riiba.

²² Amma mbuurnam am nder duuniyaaru no beydanan kam wadude golle nafooje. Ndenne, mi anndaa ko cubotoomi.

²³ Hakkillo am senndake didi, miin kay ko burmi hidude woni mi yaha mi joodidowoo he Almasiihu, dum jaati buri woodude.

²⁴ Amma ngam naforodon kam mi wuura nder duuniyaaru burani on.

²⁵ Mi tabbintinii ko mi joodoto mi wonda he moodon, on fuu, ngam beydon yahde yeeso he welwelo nder goondinol moodon

²⁶ faa gartol am hakkune moodon beydana on teddinde lisa Almasiihu ngam am.

Habdo ngam goondinol

²⁷ Onon, ko wadi fuu, mbuuree nder Habaru lobbo, filla lisa Almasiihu he ndimaaku ngam se mi warii tuntaade on naa se mi waraay, mi nana habaru moodon, mi annda odon ngondi he anniya gooto ndarodon kabdon he berne worre ngam goondinol Habaru lobbo.

²⁸ To on accee waybe moodon kulyina on dow huune fuu. To mabbe dum laatoto alaama halkere, amma onon, dum laatanto on alaama kisinam moodon. Dum fuu yuwi to Alla.

²⁹ Ngam har ko daarata Almasiihu, Alla hokki on moyfere, hanaa ngam ngoondinon mo tan amma ngam torrodon sabu makko duu.

³⁰ On naatii nder habdo ngo ngi'unodon mido wada e ngo nanudon mido habee dow mum faa jooni.

Filipi 2

Yeewee ekkitee leesinaaku lisa

- ¹ Se odon ngoodi semmbe ngam lisa Almasiihu, e cemmbindinol nder hidde Alla, se odon ngoodi kawtal he Ruuhu Ceniido, se odon ngoodi yurmeene e moyyere.
- ² Nden kam, kuumnee welwelo am heba kawton nder jonnde moodon: Njoddee hidde worre e berne worre e daane worre.
- ³ To on ngadee baafuy he poododirol naa mawnitaare, amma nder leesinaaku adee neddo fuu no buri on.
- ⁴ To gooto moodon tefu ko nafata dum kam tan, amma tefa ko nafata wobbe duu.
- ⁵ Njogee nder moodon miiloo ngo lisa Almasiihu woodunoo:
- ⁶ Baa ko omo nder nanndi Alla,
o milaay fonndude hoore makko he Alla hano ko o haani teetude.
- ⁷ Dey o adi hoore makko hano baafuy,
o nanndinii hoore makko maccudo,
o laatii hano tagaabe,
o annditaama hano neddo hakkune himbe.
- ⁸ O leyni hoore makko,
o tokki Alla faa o maayi, maayde dow bardugal.
- ⁹ Ngam majjum Alla mawnini mo sanne, hokki mo duu innde burne inde fuu,
- ¹⁰ ngam innde lisa howru fuu no hofoto yeeso makko nde nder kammu non, nde dow leydi non naa nde hakkune maaybe non,
- ¹¹ heba demngal fuu seedoo ko lisa Almasiihu woni Joomiraawo, ngam Alla Baabiraawo men teddinee.

Laatee jeyngol nder duuniyaaru

- ¹² Noon, gidaabe am, nde ngondunoomi he moodon, odon tokki kam wakkati fuu. Baa jooni ko mboddiami on duu, tokkee. Tinnee nder golle ngam kisinam moodon. Tittinkinee nder wadude mbuurnam lobbam nder kulal Alla manngal
- ¹³ ngam Alla no golla nder berde moodon ngam ngidon, ngadon ko weli mo.
- ¹⁴ Ko ngadoton fuu, to ngadiree dum nguntaaki naa jeddodirol,
- ¹⁵ heba laatodon laabube be ngalaa feloore, laatodon bibbe Alla be ngalaa gacce hakkune himbe jamaanu oonyiido e bondo. On njaynan hakkune mabbe hano no koode njaynirta nder kammu nii

¹⁶ njogodon haala mbuurnam no woodiri. Nden on laatoto holloobe welwelo am nyalaane nde Almasiihu wartoya ngam golle am e tampiri am to laatoo ko nafataa.

¹⁷ Baa se yiayam am rufaama hano cakkol ngol ngadanmi on to Alla ngam goondinol moodon yaha yeeso, mi nandan beldum he moodon, on fuu.

¹⁸ Onon duu, naniree beldum hano non, nanidee beldum he am.

Pol lili Timote e Epaforoditus

¹⁹ Se nii Joomiraawo men lisa jabi, mi lildanan on Timote nder wakkati sedda heba nde nanumi habaruji moodon, miin e hoore am, dum semmbindinan berne am.

²⁰ Ngam kanko tan wallata kam miilaade dow miirooji am e miirooji mon.

²¹ Hoddiibe fuu ko'e mum'en tan miilantoo, hanaa lisa Almasiihu.

²² Amma odon anndi ko Timote hollii dartinaaku mum. Dum wadi o walli kam waajaade Habaru lobbo hano no biddo wallirta baaba mum nii.

²³ Kanko ngidumi lilude wakkati paamumi no jonnde am laatoto do.

²⁴ Mido hoolii ko Joomiraawo hokkan kam laawol, miin e hoore am, mi wara to moodon nder wakkati sedda.

²⁵ Mi miili no haani mi lildana on banndii'en Epaforoditus, gollidoowo am. O wallii kam nder habdo ngam sankitidde Habaru lobbo nder duuniyaaru. Kanko woni mo lilunodon faa waddana kam ko humtataa haajuji am.

²⁶ On fuu, omo beeganoo hi'ude on, o wemmbaama jaati ko o faami oon nanii o yamdaa.

²⁷ Goonga non, o nyawiino faa o hosi maayde. Amma Alla yurmake mo, hanaa kanko tan, miin duu Alla yurmake kam, ngam to mi hebu mettal berne dow mettal berne.

²⁸ Dum wadi mido hari faa mi lila mo to moodon, ngam nanon beldum se on ngili'i mo, miin duu mettal berne am no buytoto.

²⁹ Ndenne, njabboree mo he welwelo hano no wondube he Joomiraawo njabbitortee nii. Teddinee ir himbe bee

³⁰ ngam golle Almasiihu dee wadi o hosi maayde. O hokkitiri yonki makko faa o waddana kam balla mo on mbaawtaa waddande kam ngam on ngondaa he am.

Filipi 3

Nafa anndude lisa Almasiihu buri huune fuu

¹ Ndenne, banndiraabe am, mbelnee ngam odon ngondi he Joomiraawo. Dum tampintaa kam baa sedda mi winnditano on kujje dee, ngam kanye kokkata on hoolaare.

² Kakkilee e dawaadi, kam woni golloobe ko mboni, ibe tilsina himbe njuulnee ngam ibe miila kanyum hisinta en.

³ Ngam enen ngoni juulnaabe goonga e goonga, enen rewube Alla he Ruuhu muudum, eden teddina lisa Almasiihu, en ngattaay hoolaare meeden dow ko'e men.

⁴ Miin kay, mido waawunoo dekude hoolaare dow am. Se wobbe miilii ko kam'en no mbaawi dekude hoolaare dow ko'e mum'en, miin, mido buri be waawude dum.

⁵ Ngam mi juulnaama illa he nyanndere am jeetatabere, mi Isra'ilanke yuwdo e lenyol Benyamin, mi Ibranke bii-Ibranke. Har ko daarta Tawreeta Muusa mido jeydaa e Fariisa'en,

⁶ har ko daarta hiraane diina, mi torriino goondinbe lisa, har ko daarta dartinaaku, baa gooto waawaano yinngude kam ngam mido foccitanii Tawreeta.

⁷ Amma ko ndaarannomi riiba fuu, joonin mi adi dum hano bolum ngam Almasiihu.

⁸ Goonga mi adi dum fuu no bolum, ngam anndude Joomiraawo am lisa Almasiihu no burani kam kujje dee fuu. Ngam makko wadi mboppumi ko njoginoomi fuu, mido daara huune fuu hano buudi ngam lisa Almasiihu no laatanoo kam riiba.

⁹ Ko ngidumi kam woni mi wonda he makko, hanaa ngam dartinaaku am yuwngu he Tawreeta, amma ngam dartinaaku yuwngu nder goondinde Almasiihu, dartinaaku ngu Alla hokki goondinbe dum.

¹⁰ Ko ngidumi woni anndude Almasiihu, e faamude baawde de Alla ummintiniri mo, mi hawta e makko torraaji, mi nannda he makko maayde

¹¹ ngam miin duu, se Alla jabi, mi heba ummintineede hakkune maaybe nyannde darnjal.

Yahde yeeso he tittinkinaaku

¹² Mi wi'aay ko mi yottake keerol durwo am, mi wi'aay duu ko mi laatake mo walaa feloore, amma mido wondi he doggudu hano no himbe dadodirta nii faa mi heba mi nannga dum hano no lisa Almasiihu nanngirnoo kam nii.

¹³ Aa'a, banndiraabe am, mi wi'aay ko mi heewtake dum. Amma ko ngadanmi nii: Mido yeggita ko witti fuu, mido foodanoo ko warata.

¹⁴ Mido doggira har keerol ngool faa mi heba njobdi ndi Alla Toowdo noddi kam faa mi heba nder kawtal e lisa Almasiihu.

¹⁵ En fuu laatiibe benndube nder goondinol, ir miilooji dii haani ardoe en, dey se wobbe njeddodiri dow goddum, Alla no lamnanan be dum.

¹⁶ Amma no wa'i fuu, tinnoden eden tokka laawol ngool hano no tokkirnoden ngol faa jooni.

¹⁷ Banndiraabe am, ngadee hano no ngadumi nii, yeewee ekkitee mbuuron hano no min mbuurdunoo hakkune mon nii.

¹⁸ Ngam dubbe no mbuuri hano waybe bardugal Almasiihu. Mi haalanii on dum kile dudde, mi haaliran on dum jooni duu e gondi.

¹⁹ Timmorde mabbe woni halkere, deedii mabbe ngoni reweteebe mabbe, ko haani semtinde be woni ko be nyaayirta, kujje duuniyaaru tan ngoni nder berde mabbe.

²⁰ Amma enen, wuro meeden woni nder kammu, eden ndoomi Kisinoowo meeden yuwoowo ton oon, kanko woni Joomiraawo meeden lisa Almasiihu.

²¹ Kanko, o waylitowan balli meeden tampudi dii, di laatoo hano banndu makko ndu teddungal nduun, ngam omo woodi baawde gadooje huune fuu hofo yeeso makko.

Filipi 4

¹ Ndaree he semmbe nder Joomiraawo Ngam majjum banndiraabe am be ngidumi, on njewnii kam sanne. Onon laatiibe welwelo am e lefol am, onon be piiranmi gabaare. Hano nii, gidaabe am, tiidee no woodiri nder tokkol Joomiraawo.

² Mi ɳaarake Ewodi e Sintis laatoo daane worre ngam Joomiraawo.

³ Aan Sinsigis, gollidoowo am kolniido oo duu, mi yamii maa mballaa rewbe dido bee, ngam be mballii kam nder habdo waaju Habaru lobbo, kambe, Keleman e gollidoobe am gom, be inde mum'en mbinndaa nder dewtere mbuurnam.

⁴ Wakkati fuu mbelnee ngam Joomiraawo. Mido wi'a kaden, mbelnee ngam makko !

⁵ Himbe fuu annda peewirka berde moodon. Gartol Joomiraawo no badii.

⁶ To on cuulee dow huune fuu, amma ko hennon fuu anndinee Alla haajuuji mon fuu nder du'aa'u, ngadiree dum e yettoore duu.

⁷ Nden Alla no hokka on jam burdo faama tagaabe fuu, jam oo no jogoto berde moodon e miilooji moodon ngam on ngondii he lisa Almasiihu.

⁸ Banndiraabe am, joonkay, miilooji mon tiida e ko laatii goonga fuu, ko rimdi fuu, ko dartii fuu, ko laabi fuu, ko haani hideede e ko foti yetteede. Miilee dow ko woodi e ko heewi teddungal fuu.

⁹ Ngolliree ko ekkitidon to am e ko kebudon to am, ko narrudon kam e ko ngiirudon kam. Se on ngadii non, Alla mo jam wondan he moodon. Yettoore Pol ngam kokkal Filipankoobe

¹⁰ Berne am no weli sanne ngam Joomiraawo. Jooni on keydintinii miilooji moodon har am. Baa ko wakkati mum duu, miilooji moodon no ngonnoo e am, amma on kebaayno wakkati hollude kam dum.

¹¹ Hanaa godsum kaajaa mi wadi kaalumi dum, amma mi arti mi ekkitake heyude hoore am nder ko ngonmi fuu.

¹² Mido waawi wurde nder talkaaku naa nder riiku. Wakkati fuu, nokku fuu, mi ekkitake wurde nder haarande naa nder rafo, nder duudal naa nder rafi.

¹³ Mido waawi huune fuu ngam Almasiihu cemmbindinoowo kam.

¹⁴ Amma, on ngadii ko woodi wakkati mballunodon kam nder torra am.

¹⁵ Onon himbe Filipi, odon anndi ko illa wakkati ndiilunoomi leydi Makedoniya, wakkati puddunodon nanude Habaru lobbo, walaa hawriine goondinbe wallude kam, hokki kam godsum se hanaa hawriine moodon.

¹⁶ Ngam baa wakkati ngonnoomi wuro Tesalonika duu, on lildii kam ko kaajaami fuu, hanaa nde wootere, hanaa nde didi !

¹⁷ To on miilee ko kokkal ngonmi mido tefa e moodon. Aa'a. Kebon riiba ngonmi mido tefa.

¹⁸ Ko lildudon Epaforoditus dum heyi, huumtii haajuji am fuu, dum heyi faa wittake. Kokkal moodon ngal laatake uurngol mbelngol hano cakkol lobbol ngol Alla jabi nii.

¹⁹ Alla am huumtiran haajuji moodon fuu he riiku makko manngu ngam lisa Almasiihu.

²⁰ Teddungal laatanoo Alla Baabiraawo meeden faa abada abadin. Aamiin ! Baynodirol

²¹ Cannee laabube jeyaabe lisa Almasiihu fuu. Banndiraabe wondube he am been duu no canna on.

²² Laabube bee fuu no canna on, sako golloobe nder hoggo Kaysar, laamiido Rooma.

²³ Moyere Joomiraawo meeden lisa Almasiihu wonda he moodon !

Koloosi

Koloosi 1

Cannoje

¹ Miin Pol mo, Alla subii wadi lilaado lisa Almasiihu he banndii'en Timote mbinndani on d'erol ngool, onon himbe Koloosi.

² Miden njewta on, onon jeyaabe Alla, banndiraabe goondinbe fenjibe he Almasiihu wonbe Koloosi. Alla Baabiraawo meeden hokka on jam e moyfere.

Yettoore Alla e du'aa'u ngam goondinbe Koloosi

³ Miden njetta Alla Baaba lisa Almasiihu Joomiraawo meeden daliila moodon. Miden ndu'anoo on wakkati fuu.

⁴ Min kebii habaru goondinol moodon dow lisa Almasiihu. Min kebii habaru hidde nde ngoodandon jeyaado Alla fuu.

⁵ Nde goonga on ngattii tammude he ko o siryani on dow kammu. Wakkati Habaru lobbo, habaru goonga e goonga warnoo to moodon, o anndinii on tammude ndee.

⁶ Habaru lobbo oo no don no wada barke. Omo don omo sankitoo nder duuniyaaru fuu, hano no o sankitirnoo hakkune moodon wakkati puddudon nanude habaru moyfere Alla, paamudon duu no nde wa'i goonga e goonga.

⁷ Epafaras banndii'en korsudo kam wadani on filla habaru moyfere Alla ndee. Minen he makko, min fuu, min gollanoobe Almasiihu. O kolniido, kanko woni no golla hakkune moodon nokku amin.

⁸ O wadanii min filla hidde himbe nde Ruuhu Alla watti nder berde moodon.

⁹ Illa wakkati min nanunoo filla kaa, miden ndu'anoo on. Miden eela Alla, min accataa eelude mo duu ngam moodon. Miden eela, o holla on dalla-dalla muuyde makko ngam kebon hikmaaku yuwngu to Ruuhu Alla, kebon faamude muuyde makko deen duu faa wooda.

¹⁰ Miden ndu'anoo on ngam mbuuron no weliri Joomiraawo, ngadon ko o hidu fuu. Ngadon barke nder gollal golle lobbe feere-fereeje, beydon yahde yeeso nder anndol Alla.

¹¹ Miden eela Alla watta baawde mum teddude semmbindina on laatodon be huune fuu waawaa hepporde dum'en, mbaawon munyude huune fuu ko wari he moodon.

¹² Nder welwelo, njetton Alla Baabiraawo gadudo on fotube hebude ndonu wonngu nder laamu mum ngu darja, ndonu desanaagu jeyaabe mum.

¹³ O soptini en baawde gonde nder nimre, o nanni en nder laamu 'Biyiko korsudo

¹⁴ mo nder sabbu mum ndimdinaden he maccangaaku hakke, hakkeiji meeden njaafaa.

Filla teddungal lisa Almasiihu

¹⁵ Almasiihu woni nanndudo Alla mo hi'ataake, afo burdo huune fuu ko tagaa.

¹⁶ Ngam har makko huune fuu ko tawaa dow he ley tagaa: Ko hi'etee he ko hi'ataake, maleykaabe he ruuhuji ko woodi baawde e laamu. Ko wadetee fuu, wadaama har makko he ngam makko.

¹⁷ Omo don illa huune fuu walaano, har makko duu huune fuu duumoto.

¹⁸ Kanko woni hoore hawriine goondinbe mo, laatiine banndu makko. Kanko woni wuddu mayre, kanko duu woni arano maaydo, ummitii, ngam wartude ardiido nder huune fuu.

¹⁹ Alla muuyi ko woni he mum fuu wona he makko,

²⁰ kanko duu wadi laawol wattude potal hakkune mum he duuniyaaru. Har yiyyam makko ndufaadam dow bardugal, Alla waddii potal hakkune mum he ko tawaa dow e ley fuu.

²¹ Ndenno on fuu on woddinoobe Alla, on waybe makko nder ko miilotodon he nder golle moodon bonde.

²² Amma joonin har maayde Biyiko jardo torra nder banndu mum, o wartiri potal hakkune moodon he makko ngam laatodon seniibe, be ngalaan fuu laru e ko felirtee yeeso Alla.

²³ On ngartan jeyaabe Alla nde nii on tittinkinake nder goondinol moodon, berde moodon cemmbidaa. To accee mbodinedon he tammude moodon nde nanudon nder Habaru lobbo. Habaru lobbo oo waajaama hakkune duuniyaaru fuu. Habaru lobbo oo miin Pol ngollananmi.

Golle Pol hakkune goondinbe lisa

²⁴ Jooni mido nana beldum torraaji fuu di njarmi daliila moodon. Torraaji am dii ngoni torraaji di kawtidinmi lisa Almasiihu ngam nafude hawriine goondinbe mo fuu, hawriine tinndinoore banndu makko.

²⁵ Alla subii kam ngam mi laatoo gollanoowo hawriine goondinbe lisa Almasiihu. O subake kam ngam mi waajoo Habaru makko lobbo oon fuu hakkune moodon.

²⁶ Haala kaa, sirri cuudanaado jamanuji re'ataa non illa ko booyi. Amma joonin haala kaa wannginaama ngam jeyaabe Alla fuu.

²⁷ Ngam ko Alla anniyi woni anndinde be kanaa Yahudankoobe moyfere wonnde no suudi nder sirri oo. Moyfere nde sirri oo wondi woni Almasiihu no hakkune moodon, kanko hokkata tammude naatude Laamu Alla ngaroowu, ngu teddungal.

²⁸ Fillä Almasiihu oo min mbaajoo. Miden pooda hakkillo himbe, siden njanngina be ko Alla anndini min fuu, nder ir hikmaaku fuu ngam waddude neddo mabbe fuu yeeso Alla, tawee joomum benndi nder kawtal mum he Almasiihu.

²⁹ Golle majjum ndurwananmi keddi semmbe e baawde Almasiihu gonde no ngolla faa noy walaa nder am.

Koloosi 2

¹ Mido hidî anndon durwo manngo ngo ndurwanmi daliila moodon, daliila himbe Lawdikiya he be ngi'aay kam abada.

² Ko ndurwananmi woni hidde hawra on, berde moodon cemmbidaa, ngam nii watta ko kebon barke mawde kebeteede har anndal goonga e goonga. Anndon sirri Alla oo, kam woni anndon ko Almasiihu he hoore mum woni sirri oo.

³ Kanko Almasiihu oon duu tan woni baawdo hokkude on hikmaaku e anndal kuubungal dow hoore mum.

⁴ Ko wadî mido haalana on dum woni to goddo hiilir on haalaaji beldî.

⁵ Ngam baa nii ko mido woddi, hakkillo am no he moodon. Mido nana beldum hi'ude narral gonngal hakkune moodon, he no pejoridon he goondinde Almasiihu.

Fillä tokkol Almasiihu

⁶ Ko nii wadî on njabi lisa Almasiihu woni Joomiraawo moodon, ndenne sey tinnodon tokkon mo.

⁷ Tinnee tefee semmbe moodon fuu nder kawtal moodon he makko, cinngon mbuurnam moodon fuu dow makko. Tittinkinodon nder goondinde mo hano no min ekkintiniri on, njetton Alla wakkati fuu.

⁸ Tinnee to neddo fuu wattu anndal mum feere'al gom hiila on, woddiina on laawol goonga. Iri anndal ngaal walaa ko nafirta, nde hanaa majjinde himbe. Iri anndal ngaal yuwaay to Almasiihu, ngal finaa-tawaa himbe e dabareeji ginni mardî baawde duuniyaaru.

⁹ Ko woni he Alla fuu no hi'ee he Almasiihu.

¹⁰ Kanko woni hooreejo laamu fuu e baawde fuu. Onon duu, nder kawtal moodon he makko mbuurnam moodon fuu huubi.

¹¹ Kawtal moodon he Almasiihu wadî njuulnedon, juulnol ngool hanaa iri ngol neddo wadataa. Amma juulnol ngool woni ngol Almasiihu wadani on, juulnol ittoowol gidaale berne he moodon.

¹² Nder gadol batisma moodon, hano nii on ufidaama he Almasiihu, on ummitidake he makko ngam on ngoondini baawde Alla ummintindo mo.

¹³ Ndenno on maaynoobe ngam hakkeeji moodon he ngam on kanaa himbe Alla. Amma joonin Alla wattii mbuurnam mum nder moodon har kawtal moodon he Almasiihu, o yaafi hakke meeden fuu.

¹⁴ O moyti ko winndaa nder derol kiite tuumooje en ngol, o itti de wakkati Almasiihu tontanoo dow bardugal.

¹⁵ Dow bardugal ngaal o hebi jaalorgal dow ginni e baawde fuu gonde dow e ley. O teeti baawde mabbe, o semtini be yeeso himbe fuu.

¹⁶ Ndenne, to neddo fuu felir on ko nyaamton naa ko njarton. To neddo fuu felu on ngam juulde naa daarde lewru naa ngam nyalaane fowteteene.

¹⁷ Kujje dee fuu no alamaaji kollooji ko waroya non, amma Almasiihu woni goonga majje.

¹⁸ Ndenne, to accee cujjidanoowo maleykaabe, gadoowo hano kam no leesiniido fuu hada on jaalorgal. Iri neddo oo, ko hi'i nder koydi firirta gabaare, miila ko kam no buri neddo fuu.

¹⁹ Iri neddo oo wondaa he Almasiihu laatiido hooreejo hawriine goondinbe fuu. Tawi duu he Almasiihu hawriine ndeen fuu woni no jokki, no mawna no Alla hidiri daliila potal he nanngodirol goondinbe fuu.

Filla maaydude he uuurdude he Almasiihu

²⁰ On maaydii he Almasiihu, on ceedi he ginni bondi fuu ngondi no laamii nder duuniyaaru. Nde nii goonga fuu on ceedi he majji, ndenne dume wadi odon ndeki mbuurnam moodon fuu dow duuniyaaru hano kayru jeyii on. Dume wadi odon tokka tilsinooje jannginoobe fewreebe bi'ooje:

²¹ « To meemu, to hooyu, to meedu. »

²² Iri tilsinooje de kaalataana dow kujje, de booyataa nde de nawtoraama ngam de golle bibbe aadama he ekkintinooje mum'en.

²³ He giide himbe, ide nanndi he ko woodi hikmaaku. Ide ekkita neddo wattude semmbe mum fuu dow tilsinooje diina. Ide ekkintina leesinaaku fewrehu, ide ekkintina ekkitol banndu torra. Amma iri tilsinooje dee, tilsinooje non laatiide ngalaa fuu nafakka gom nde hanaa humtude gidaale berne bii-aadama.

Koloosi 3

¹ Ko nii wadi Alla ummintini on, onon he Almasiihu, ndenne tefee kujje gonde dow kammu to Almasiihu woni no joodii nyaamo Alla.

² Ndekee hakkillo moodon dow kujje gonde dow, to accee kujje duuniyaaru ada hakkillo moodon,

³ ngam on maaybe, mbuurnam moodon kesam duu no suudii nder juude Almasiihu gondo hadde Alla.

⁴ Nyannde fuu Almasiihu, mo mbuurnam moodon fuu sinngi dow mum wanngi on mbanngidan he makko nder teddungal makko.

Mbuurnam kesam

⁵ Mboppee kujje duuniyaaru fuu gonde nder berde moodon, kam woni mboppee jeenu, golle nyiddude, suuno, miilooji bondi, e hidde seedere ngam hidde seedere kam duu hano ir dewol tooruure non.

⁶ Ngam wadude ir kujje bonde dee no jippinan tikkere Alla dow saliibe goondinde mo.

⁷ Onon duu ndenno nii mbuurdudon.

⁸ Amma joonin mboppon kujje dee fuu kam woni mboppon ir tikkere fuu, berne baleeraaku, to accee yettoore naa haala mbonka wurtoo nder kunndule moodon.

⁹ To neddo moodon fuu fenan banndum, ngam joonin on mboppi jikku moodon kinngu he ko ngu gollata,

¹⁰ adudon jikku kesu. Alla tagudo jikku kesu nguun, tinnotoo no heydina ngu faa ngu nannda he mum, ngam anndon dum no woodiri.

¹¹ Ko nii wadi on kebi jikku kesu, ndenne joonin walaa fuu ko feerodiri hakkune moodon. Yahudanke he mo hanaa Yahudanke fuu no go'o. Juulhaado he mo juulhaaka fuu no go'o. Walaa ko feerodiri hakkune mo janngaay he neddo ladde, naa ko feerodiri maccudo he dimo. Walaa ko feerodirta himbe bee fuu ngam Almasiihu woni huune fuu, kanko duu woni nder berne goondindo fuu.

¹² Ko nii wadi Alla subake on, wadi on seniibe, be o hidhi sanne sanne, ndenne njurmodiree, moyfonodiron, leesinodon, berde moodon peewaa, munyon.

¹³ Munyodiree, nde nii goddo wadani banndum gacce, njaafonodiree. Hano no Joomiraawo yaafori on, onon duu njaafodiree hano non.

¹⁴ Nder kujje dee fuu, ko buri woni ngidodiree, ngam hidde kam habbodirta himbe fuu faa wooda.

¹⁵ Accee jam Almasiihu dawrana miilooji moodon, daliila jam oo wadi Alla noddi on ngam nanngodiron, laatodon terde banndu worru, laatodon duu jettoobe mo wakkati fuu.

¹⁶ Accee haala Almasiihu joodo nder berde moodon faa noy walaa. Neddo moodon fuu janngina banndum, neddo moodon fuu naforoo anndal he hakillo hollita banndum. Njettee Alla he berde moodon fuu. Njimee jimi Jabuura, jimi teddinooji Joomiraawo he jimi di Ruuhu Alla hokki on fuu nder berde moodon.

¹⁷ Huune fuu ko mbaawton haalude naa wadude, kaalee dum naa ngadee dum dow innde lisa Almasiihu Joomiraawo meeden. Ngadee dum daliila makko, odon njetta Alla Baaba meeden.

Mbuurnam tokkuudo Almasiihu

¹⁸ Onon rewbe, downtanee goriraabe moodon hano no tokkube Joomiraawo ngadata.

¹⁹ Onon worbe, onon duu, ngidee deekiraabe moodon, to tinnanee be.

²⁰ Onon sukaabe, downtanee saaroobe moodon nder huune fuu, ngam kanyum weli Joomiraawo.

²¹ Onon saaroobe, onon duu, to tinnanee sukaabe moodon faa berde mabbe metta.

²² Onon maccube, downtanee joomiraabe moodon nder huune fuu. Downtanee be hanaa ngam odon ley gite mabbe, hanaa duu ngam be njetta on. Amma downtanee be he berne worre nder kulal Joomiraawo.

²³ Huune fuu ko ngatton, ngadiree dum berne lamnde, ngam Joomiraawo ngollanton hanaa goddo ngollanton.

²⁴ Paamee ko Joomiraawo woni joboowo on, on keban moyereejji di o resani himbe makko. Almasiihu ngollanton hanaa goddo ngollanton.

²⁵ Gaddo ko boni fuu no jukketee daliila bone mo wadi, hedran-hedran fuu walaa nder majjum.

Koloosi 4

¹ Onon rimbe, njogoree maccube moodon jogaade lobbe, to burdinee be. Paamee ko no maccudo woodiri joomiiyo non, onon duu ngoondifdon Joomiraawo gondo dow.

² Tinnee he du'aa'u, to comee yettude Alla.

³ Ndu'anee min, minen duu, heba Alla omtana min laawol min mbaajoo haala mum kaa. Min mbaawa haalande himbe dow sirri mo Alla wanngini har lisa Almasiihu, mo ngam mum uddaami hannden ley kasu.

⁴ Eelee Alla heba mi waajoo sirri oo faa laaba tar.

⁵ Wakkati fuu mo kawrudon he be ngoondinaay, laatee jom'en hikmaaku hakkune mabbe. Nawtoree he wakkati mo o hokki on.

⁶ Accee duu haala moodon laatoo wakkati fuu haala pewnooka berne, haala lamsuka, ngam kebon no nootoridon gooto mabbe fuu. Baynodirol

⁷ Tikikus, banndii'en korsudo, kolniido ley golle Joomiraawo, gollidoowo he am waran itta kumpa moodon dow am.

⁸ Ko wadī lilumoomi he moodon woni o famtina on no min ngorri, heba hakkilooji moodon pukko.

⁹ O wardan he Onesimus, bii-leydi moodon. Banndii'en korsudo, mo min kooli sanne. Kambe dido, be ngaran be kumpita on dow ko woni no wada do fuu.

¹⁰ Markus dendu Barnabas mo mbi'unoomi nde wari to moodon njabbodon dum, no yewta on. Aristarkus uddidaado he am, kam duu no yewta on.

¹¹ lisa noddirteedo Yustus duu no yewta on. Kambe tan ngoni Yahudankoobe gollidoobe he am dow habaru Laamu Alla. Be cemmbindinii kam sanne.

¹² Epafaras, gollanoowo lisa Almasiihu, no yewta on. Kanko duu o bii-leydi moodon. Wakkati fuu omo tinni he du'aa'u ngam ndartodon, laatodon huubube, wadoobe ko Alla hidī.

¹³ Miin he hoore am mi seedake, mi hi'ii no o woni omo tampana on, no o woni omo tampana himbe Lawdikiya he himbe Hiyerapolis.

¹⁴ Demas he Luka, lokotoroojo mo min korsini, no njewta on.

¹⁵ Miden njewta banndiraabe wonbe Lawdikiya fuu, miden njewta Nimfa he hawriine goondinbe hawroore nder suudu makko.

¹⁶ Nde nii on njanngi derol ngool, lildee ngol hawriine goondinbe Lawdikiya ngam kambe duu be njannga ngol. Onon duu, njannguee derol, ngol goondinbe wonbe Lawdikiya lildoya on.

¹⁷ Mbi'ee Arkipus durwa humna golle de Joomiraawo halfini dum deen.

¹⁸ Miin Pol he junngo am mbinndanmi on cannooje dee. Nder kasu ngonmi, to njeggitee ndu'anodon kam. Moyfere Alla wonda he moodon !

1 Tesalonika

1 Tesalonika 1

Cannoje

¹ Miin Pol, Silas he Timote kawri mbinndani on derol ngool, onon jeyaabe Alla Baabiraawo e lisa Almasiihu Joomiraawo meeden. Onon hawriine goondinbe lisa Almasiihu wonnde hubeere Tesalonika, jam e moyfere Alla wonda he moodon.

Goondinol himbe Tesalonika

² Miden njetta Alla wakkati fuu ngam moodon, on fuu. Miden miccitoor he moodon wakkati fuu nder du'aa'u amin.

³ Yeeso Alla Baabiraawo meeden, miden miccitoor wakkati fuu he golle goondinol moodon. Miden miccitoor he tittinkinaaku moodon manngu ngu ngatton nder hidde. Miden miccitoor no tibinoridon sanne sanne tammude moodon dow lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

⁴ Banndiraabe, miden anndi ko Alla no hidī on. O subake on duu o wartiri on jeyaabe makko,

⁵ ngam Habaru lobbo mo min ngaddani on oo, wardaay haala bola tan. Amma o wardidaana baawde, Ruuhu Ceniido he tammude mawne nde wondaa sikka fuu. Kaden on tabbintini ko habaru oo no goonga. Odon anndi no min njoodori hakkune moodon ngam nafude on.

⁶ On nyemmini min, on nyemmini Joomiraawo meeden duu ngam on njabbake haala Alla nder torraaji mawdi, on njabborake ka duu beldum berne mo Ruuhu Ceniido hokkata.

⁷ Nii ngadon ko laataniidon goondinbe wonbe nder leyde Makedoniya he Akaya fuu ko yeewetee ekkitee.

⁸ Ngam to moodon haala Joomiraawo fuddirii faa ka yottowi nder leyde Makedoniya e Akaya. Filla goondinol moodon dow Alla nanaama nokkuje dee fuu, ndenne fotaay min njeccoo.

⁹ Himbe he ko'e mum'en ngoni no kaala dow no njabboridon min, dow no mboppirdon tooruue moodon, ngartudon he Alla, Alla goongaajo, duumiido, ngadudon ko'e moodon maccube makko,

¹⁰ odon kedi gartol Biyiko yuwde dow kammu, lisa Almasiihu ummintinaado he maayde, kisinoowo en he tikkere Alla waroore.

1 Tesalonika 2

Golle Pol nder leydi Tesalonika

- ¹ Banndiraabe, onon he ko'e moodon, odon anndi ko tabbitaaki moodon ki ngadandon min laataaki meere.
- ² Fadde amin warde to moodon, min torraama, min njennaama nder hubeere Filipi. Amma Alla hokki min semmbe waajaade Habaru mum lobbo he cuusal hakkune moodon baa nii ko himbe heewbe no he hadude dum.
- ³ Ngam waaju amin tiigaaki dow fewre, ko boni naa hiila gom fuu tawaaka nder berde amin.
- ⁴ Amma ngam Alla etii berde amin daari, halfini min waaju Habaru mum lobbo, ndenne miden mbaajoo mo, hanaa ngam welude himbe amma ngam welude Alla etoowo berde himbe.
- ⁵ Odon anndi ko waaju amin hanaa filla mbelirka demngal non, non duu Alla no seedi, min cuudaay suuno njawdi fuu nder berde amin.
- ⁶ Min ngalaa miden tefa himbe teddina min, min tefaay teddinon min, min tefataa wobbe duu teddina min.
- ⁷ Baa nii ko miden mbaawnoo dekude teddirka amin dow moodon ngam min lilaabe Almasiihu, min ngadaay dum. Wakkati min ngondunoo he moodon, min kakkilake he moodon hano no inna hakkilorto biyum.
- ⁸ Miden korsini on sanne, ngam majjum wadi min ciryinoo waddande on Habaru lobbo, hanaa Habaru lobbo oon tan, min ciryakeno duu mursude yonkiji amin ngam moodon ngam odon korsi he amin.
- ⁹ Banndiraabe, wakkati min mbaajotonoo Habaru lobbo yuwdo to Alla hakkune moodon, odon miccitoo golle de min ngolli he tampiri ndi min ngi'ii. Jemma e nyalooma, miden nder golle ngam to min tilsin neddo moodon fuu.
- ¹⁰ Onon goondinbe, on ngi'irii gite moodon, Alla duu no seedi ko min kolli jikku lobbu hakkune moodon, on fuu, min kolli on dartinaaku, walaa ko goddo waawi felirde min.
- ¹¹ Odon anndi duu ko min ngadanii on keddi baawde de baaba waawi wadande biyum.
- ¹² Min kolliti on, min cemmbindini on, min eeli on mbuurdon no weliri Alla noddudo on, ngaron naaton nder laamu he nder teddungal mum.
- ¹³ Daliila gom nii kaden mo ngam mum miden njetta Alla wakkati fuu. Daliila oo woni wakkati ngoondindon haala Alla, haala ka min mbaajii on, on adaay ka hano huune yuwne to bii-aadama amma on adi ka hano ko yuwi to Alla. Tabbat haala kaa, ka yuwka to Alla, kanka duu woni no golla nder berde moodon, onon goondinbe.
- ¹⁴ Banndiraabe, on nyemminii kawriide goondinbe Alla, tokkude lisa Almasiihu gonde nder Yahudiya. On njari torra nder juude lenyi moodon, hano no kawriide goondinbe Yahudiya njariri torra ngam Yahudankoofe.

¹⁵ Yahudankoobe mbari lisa Almasiihu Joomiraawo meeden he annabiibe gom. Kambe duu torri min, minen he ko'e amin. Wadude ko welata Alla adaay hakkilooji mabbe, be waybe himbe fuu.

¹⁶ Ibe kada min waajaade Habaru lobbo hakkune lenyi dī kanaa Yahudankoobe ngam to dī kebu kisinam. Nii be ngadata, ibe kebbinira eterde mabbe hakke wakkati fuu. Amma ko sakiti, borondi Alla saami dow mabbe.

Anniya Pol soyitaade Tesalonika

¹⁷ Banndiraabe, en ngadii wakkati ko en ngiidaay. On mboddaake gite amin amma on mboddaaki berde amin. Miden ngidi sanne wartude tuntaade on, min ndurwi ngam majjum keddi semmbe amin.

¹⁸ Miden ngidi warde to moodon. Nde goonga, miin Pol, mi tefiino kile keewde warde to moodon, amma Seydan hadii min.

¹⁹ Dow moy'en tammude amin woni ? Moy'en ngoni beldum berde amin ? Moy'en min piyirta gabaare yeeso lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, nyannde fuu o warti, nde hanaa onon ?

²⁰ Nde goonga onon ngoni teddungal amin, onon ngoni beldum berne amin.

1 Tesalonika 3

¹ Ko nii wadi min mbaawaa munyude min ngi'aay on, min mbaawaay warde to moodon duu sey min ngi'ii ko buri woodude woni min njoodoo hubeere Ateena, minen tan.

² Nden min lili Timote banndii'en, gollanoowo Alla, baajotoodo Habaru lobbo, filla lisa Almasiihu, ngam o semmbindina on nder goondinol moodon.

³ O semmbindina on ngam torraaji moodon dii, heba to neddo moodon fuu accu torra kaan jaaloo dum. Onon he ko'e moodon, odon anndi ko kujje dee fuu podaama ngam meeden.

⁴ Odon anndi dum ngam wakkati min ngonnoo hadde moodon, walaa ko min cuudi on. Min kaalani on, ko en fuu en torretee. Non duu wadi, odon anndani dum.

⁵ Mi waawaa munyi wadi lilumi Timote tuntowoo on ngam mi faama no ngontirdon nder goondinol moodon. Mido hula to tawee Cii'otoodo oon jaalake on, golle amin laatoo meere.

⁶ Amma jooni ko Timote wari yuwi to moodon, o waddani min habaru beldo. O yottinii to amin habaru goondinol moodon he hidde moodon. O haalanii min duu ko odon miccitoo he amin. On njewni min sanne hano no minen duu min njewniri on.

⁷ Ngam majjum wadi banndiraabe, habaru goondinol moodon semmbindini berde amin nder torra he nder billaare amin.

⁸ Jooni no ndaroridon nder kawtal moodon he Joomiraawo, hokki min semmbe mbuurnam.

⁹ Iri yettoore ndeye min mbaawi wadande Alla daliila moodon, he daliila welwelo ngo min nani yeeso Joomiraawo meeden.

¹⁰ Jemma e nyalooma miden eela Alla laawol fottude he moodon ngam min kumna ko jacci nder goondinol moodon.

Du'aa'u Pol ngam hawriine goondinbe Tesalonika

¹¹ Joonin miden eela Alla Baabiraawo meeden he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden fiirtana min laawol warde tuntowaade on.

¹² Min eeli Joomiraawo beyda hidde faa noy walaa hakkune moodon, ngidodiron, ngidon himbe fuu hano no min ngidiri on.

¹³ Mi eeli lisa Almasiihu Joomiraawo meeden semmbindina on, laatodon himbe be ngalaa fuu ko jancirtee, himbe seniibe yeoso Alla Baabiraawo meeden nder wakkati mo o wardata he seniibe makko. Aamiin !

1 Tesalonika 4

Mbuurnam mbeldam Alla

¹ Banndiraabe, ko min ngidi hollitidde he eelude on woni ngam barke lisa Almasiihu Joomiraawo meeden mbuuree mbuurnam mbeldam Alla hano no min njannginiri on dum. Baa nii ko odon ngada ir mbuurnam daam, tittinkinee beydon yahde yeoso nder majjam.

² Tabbat odon anndi kollitoje yuwde to lisa Almasiihu Joomiraawo meeden de min ngadani on.

³ Ko Alla hidí woni senaare moodon, faddaade ko'e moodon yahde he jeenu.

⁴ Neddo moodon fuu waawa hoore mum ngam wuurdude senaare he darja.

⁵ To neddo moodon fuu tokku gidaale berne mum hano mo anndaa Alla tokkiri muuyde berne mum.

⁶ To baa gooto moodon bonnu berne banndum naa jammboo dum, ngam Joomiraawo woni kiitotoodo wadoobe ir kujje dee hano no illa arannde min kaalirannoo on dum wakkati mo min poodannoo hakkillooji moodon.

⁷ Alla noddaay en ngam njoododen nder wadude ko nyiddinii amma o noddaana en na ngam mbuuren nder senaare.

⁸ Ndenne, neddo fuu salii ko wi'a dum, hanaa bi'udo dum joomum salii, amma Alla kokkudo on Ruuhu mum Ceniido joomum salii.

⁹ Har ko daarata gidodirol hakkune moodon on kaajaaka kollitedon, ngam onon he ko'e moodon, Alla anndini on no ngidodirton.

¹⁰ Miden anndi odon ngoodani banndiraabe goondinbe tawaabe nder leydi Makedoniya fuu hidde. Banndiraabe, miden eela on beydon yahde yeeso nder hidodirde.

¹¹ Ndurwee njoododon nder jam, kinnodon he harakaaji moodon. Neddo moodon fuu w提醒da semmbe mum, hano no min mbi'irnood on dum.

¹² Nde nii on mbuurdirii nii, on laatoto heyube ko'e mum'en, teddinteebe hakkune be ngoondinaay.

Njaabaaki Pol dow ummintinol maaybe no goondinbe

¹³ Banndiraabe, ngam to hakkillooji moodon ummoo hano be ngalaa fuu tammude gom, miden ngidi paamon goonga e goonga huune fuu ko wi'aa dow maaybe.

¹⁴ Nde nii en ngoondini maayde e ummitaaki lisa Almasiihu, ndenne en ngoondinan duu ko sikka fuu walaa Alla ummintinan goondinbe lisa Almasiihu maaybe, wadda be to makko.

¹⁵ Miden kaalana on haala yuwka to Joomiraawo miden mbi'a, enen gi'oobe gartol lisa Almasiihu, en artataa boynoobe maayde ummitaade.

¹⁶ Daane mawdo maleykaabe nanetee, daane luwal Alla, nden Joomiraawo he hoore mum jippoo, yuwa dow kammu. Maaybe no goondinbe artee umminee,

¹⁷ nden enen laatiibe w提醒be been duu adeden, enen he mabbe sey dow duule ngam potten he Joomiraawo, ngonden he makko faa abada abadin.

¹⁸ Ndenne, cemmbindinodiree he haalaaji dii.

1 Tesalonika 5

¹ Filla gartol Joomiraawo Banndiraabe, har ko daarata gartol Joomiraawo meeden fotaay mbinndanedon dow nyalaane he wakkati mum.

² Onon he ko'e moodon odon anndi ko nyalaane Joomiraawo no juha neddo hano no gujjo juhirta neddo jemma.

³ Wakkati himbe mbi'ata: « Jam e sago », nden balaa'u juhata saama dow mabbe hano no qatawere juhirta caawdo. Be mbaawaa dadi baa sedda.

⁴ Amma banndiraabe, onon on ngalaa nder nimre, ndenne nyalaane ndeen waawaa juhi on hano no gujjo moloto juha neddo.

⁵ On fuu, on bibbe jeyngol, jeyngol nyalooma. En yuwaay he jemma, en yuwaay duu he nimre.

⁶ Ndenne, to en daano hano beeto, amma en peertu gite meeden nanngen ko'e meeden.

⁷ Ngam daanotoobe jemma daanoto, yaroobe faa ko'e mum'en copto duu jemma njarta.

⁸ Amma enen en himbe nyalooma non. Ndenne mbaawen ko'e meeden, ngatten goondinol he hidde laatanoo en togoore njamndi, tammude kisinam duu laatoo hufuneere meeden konu.

⁹ Alla fodanaaki en tikkere mum, ko o fodani en woni kebol kisinam daliila lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

¹⁰ lisa Almasiihu mursi yonki mum ngam meeden, heba baa nde nii tawaama en maaybe naa en w提醒 be tawee eden ngondi he makko.

¹¹ Ndenne cemmbindinodiree, mballodiree nder yaadu yeeso hakkune moodon hano no ngondon odon ngada. Kollitooje Pol yahde he himbe Tesalonika

¹² Banndiraabe, miden eela on teddinon tittinkiniibe no ngollana Joomiraawo hakkune moodon, wonbe no ardo on, wonbe no kollita on.

¹³ Teddinon be sanne, kollee be hidde ngam golle mabbe. Hakkillo fukkiingo duuma hakkune moodon.

¹⁴ Ngadee kaseeta he jando, cemmbindinon be berde mum'en keli, mballee be ngalaa baawde. Mbaawee munyal neddo mabbe fuu.

¹⁵ Tinnodon to baa gooto moodon yoptoro gacce he gacce. Amma wakkati fuu tittinkinee nder gadol ko woodi hakkune moodon he hakkune himbe fuu.

¹⁶ Accee welwelo joodo wakkati fuu hakkune moodon,

¹⁷ ndu'odon wakkati fuu,

¹⁸ njetton Alla nder ko wari he moodon fuu. Dum Alla doomiri on nder kawtal moodon he lisa Almasiihu.

¹⁹ To kadee Ruuhu Ceniido wada golle mum hakkune moodon.

²⁰ To njawee haalaaji annabaaku,

²¹ amma taykee huune fuu, adon ko woodi nder majjum,

²² mboddodon bone no wa'i fuu. Baynodirol

²³ Alla jom jam he hoore mum, wartira on senngo ngam hoore mum, reena neddo moodon fuu, o reena berne, yonki, e banndu neddo moodon ngam laatodon be ngalaa fuu feloore gom nyannde gartol lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

²⁴ Alla noddudo on no kolniido, sikka fuu walaa duu o tabbintinan dum.

²⁵ Banndiraabe, ndu'anee min.

²⁶ Njottinee sannoore amin to banndiraabe meeden nder hidde.

²⁷ Mi eelii on ngam barke Joomiraawo, njanngee ðerol ngool hakkune banndiraabe meeden fuu.

²⁸ Moyyere lisa Almasiihu Joomiraawo meeden wonda he moodon.

2 Tesalonika

2 Tesalonika 1

Cannoje

¹ Derol ngool yuwi to am, miin Pol, Silas e Timote. Miden njewta hawriine goondinbe wonnde Tesalonika, jeyaabe Alla Baabiraawo meeden e lisa Almasiihu Joomiraawo.

² Alla Baabiraawo meeden he lisa Almasiihu Joomiraawo barkin on, hokka on jam e moyfere.

Filla gartol lisa Almasiihu

³ Banndiraabe amin goondinbe, no tilsi min njetta Alla wakkati fuu ngam moodon. No haani min njetta mo, ngam goondinol moodon no he yahde yeeso, kaden hidde wonnde hakkune moodon kam duu no he yahde yeeso.

⁴ Daliila kuppe dee wadi miden mbi'a nder kawriide goondinbe ko min nani beldum moodon faa noy walaa. Miden mbi'a be dum daliila munyal e goondinol moodon ngol kolludon nder torra e billaare fuu nde tawadon nder mum.

⁵ Munyal moodon ngaal he goondinol moodon ngool ngoni seeda ko kiite Alla ngalaa fuu hedran-hedran. Dum duu no holla ko Alla wadi neddo moodon fuu potudo naatude nder laamu mum, laamu ngu ngondon odon torree ngam mum.

⁶ Sikka fuu walaa Alla no dartiido, wonbe no torra on been, o torran be kambe duu ngam yoptanaade on.

⁷ Amma onon wonbe no torree joonin bee, en fuu, minen he moodon, o hokkowan en powtiri nyannde lisa Almasiihu Joomiraawo meeden wanngata nder demle hiite, wara yuwa dow, kanko he maleykaabe makko jom'en baawde.

⁸ lisa Almasiihu nde wari, jukkan saliibe anndude Alla he saliibe tokkude ko waajaa dow Habaru lobbo filla lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

⁹ O torra be torra ka hantataa faa abada, be mboddinee yeeso Joomiraawo e teddungal mum manngal.

¹⁰ Dum wadowan nder wakkati mo lisa Almasiihu wartoya, jeyaabe makko fuu teddinan mo, goondinbe mo fuu, o wela be sanne. On tawetee hakkune mabbe ngam on ngoondini waaju mo min ngadani on.

¹¹ On tawetee hakkune mabbe, ngam majjum wadi, miden ndu'anoo on wakkati fuu. Miden eela Alla mo ndewuden wada on fotube hebude mbuurnam dam o noddini on dam. Miden eela Alla nder baawde mum wallan

on kumnon anniya moodon lobbo fuu e gollal ngal naatudon fuu daliila goondinol moodon.

¹² Nii wadata ko innde lisa Almasiihu Joomiraawo meeden teddaa hakkune moodon, kebon teddungal to makko daliila moyfere Alla meeden he daliila moyfere makko, kanko lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

2 Tesalonika 2

Poodol noppo dow ko wadata fadde Almasiihu warde

¹ Banndiraabe, har ko daarata gartol lisa Almasiihu Joomiraawo meeden he kawrol meeden to makko, miden mbi'a on

² to accee hakkillooji moodon ummilawo ngam goddo wi'i on nyalaane gartol Joomiraawo yottake. To kulee baa se goddo wi'i on kam nani dum nder annabaaku gom, naa nde goddo waajake dum, naa nde joomum wi'i minen mbinndi dum mbi'i.

³ To accee neddo fuu hiilira on laawol ngool hen non fuu, ngam nyalaane garki kiin warataa nde hanaa wakkati mo himbe heewbe murtata he Alla oon waru non, bondo podanaado halkere oon duu wanngaa.

⁴ Bondo oo no ganyo Alla, o mawninan hoore makko burde ko rewetee fuu, naa ko sujidantee fuu, faa o joodowoo nder suudu Alla, omo wi'a ko kanko e hoore makko o Alla.

⁵ Wakkati mo ngondunoomi he moodon, mido haalanannoo on dum. Odon miccitoo naa ?

⁶ Odon anndi joonin ko faddii bondo oo, ko faddii mo o wannga illa wakkati makko waraay.

⁷ Bondo oo baawde mum no don no golla nder cuccukka. Amma gondo no faddoo de oon tinnotoo no faddoo de sey nyandde o sottinaa to o woni. Nyandde fuu o sottinaa,

⁸ nyandde mum bondo oo wanngata. Amma wakkati lisa Almasiihu Joomiraawo meeden warti, o wattan foofaango hunnduko makko o wara bondo oo, o watta teddungal garki makko o sankita bondo oon.

⁹ Wakkati bondo oo warta, o wardan baawde Iibiliisa. O wadan kujje fewreeje kaaydiniide, o wadan alamaaji di kanaa goonga. O wadan dobo-dobooji ngam majjinde himbe.

¹⁰ O golliran huune fuu ko waawi eytude neddo ngam majjinde kalkudo fuu. Himbe no kalka ngam be calake hidude goonga baawdo hisinde be.

¹¹ Ngam majjum wadi, Alla lildi majjere mawne he mabbe, ngam be ngoondina pene bondo oon.

¹² Alla lildi majjere ndeen duu he mabbe ngam hiitaade nanube beldum gadol golle bonde, calii goondinde goonga oon.

Tarsinaade nder goondinol

¹³ Banndiraabe horsube he Joomiraawo, daliila moodon miden kaani yettude Alla wakkati fuu, onon Alla artii subii ngam hisinde on. On kisube duu ngam Ruuhu Ceniido wadii on seniibe. On kisube ngam on ngoondinii goonga oon.

¹⁴ Daliila kisinam daam wadi Alla noddi on har waaju amin mo min mbaajii dow Habaru lobbo. O noddii on ngam kebon mbaka nder teddungal lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

¹⁵ Ndenne banndiraabe, kakkinkinee ko ngoondinton, tibinodon no woodiri ekkintinoje de min ekkintini on he kunndule amin he de min mbinndani on. To accee ekkintinol kesol gom fuu wara ada hakkilo moodon.

¹⁶ Mi eelii lisa Almasiihu Joomiraawo meeden he hoore mum, mi eelii Alla Baabiraawo meeden, gidudo en, moyfani en, fewni berde meeden faa abada, hokki en tammude lobbere.

¹⁷ Mi eeli be, be pewna berde moodon. Be kebbina de semmbe nder ko ngatton fuu he nder ko kaaloton fuu ngam dum laatoo ko woodi.

2 Tesalonika 3

¹ Ndu'anee min Banndiraabe, ndenne ko mbi'anmi on woni ndu'anee min. Ndu'ee ngam Habaru lobbo filla Joomiraawo sankitoo law nder nokkuuje keewde. Ndu'ee o teddinee hano no tedinirdon mo.

² Ndu'anodon min duu, min kisa bonbe golloobe ko woodaa, ngam hanaa himbe fuu ngoondini.

³ Joomiraawo no kolniido, o semmbindinan on, o hiina on sarri bondo oon.

⁴ Joomiraawo wadi ko miden koolii, ko odon tokki hannden he ko jaajo duu, on tokkan tilsinoje de min kokki on.

⁵ Mi eelii Joomiraawo huybita berde moodon har hidde Alla, de keewa tittinkinaaku hano no Almasiihu heewiri tittinkinaaku. Tilaay neddo fuu golla

⁶ Banndiraabe, miden mbi'a on ngam barke lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, mboddee banndiraabe meeden jaaybe, saliibe waaju mo nanudon to amin.

⁷ Onon he ko'e moodon, odon anndi no nyemirton min, ngam wakkati min ngondunoo he moodon on ngi'aay jaayre fuu he amin.

⁸ Walaa fuu mo min eeli hokka min nyaamdu. Jemma e nyalooma miden nder jaggu ngam to min laatanoo neddo moodon fuu donngal.

⁹ Miden ngoodi laawol tilsinde on, adon donngal amin, amma min ngadaay dum, ngam min laatanoo on ko yeewetee ekkitee.

¹⁰ Baa nii wakkati min ngondunoo he moodon, minden kaalana on minden mbi'a caliido gollude fuu, to nyamnee.

¹¹ Min mbi'iino on dum ngam min nani no wi'ee ko yanbe no tawa hakkune moodon, yanbe bee ngalaa fuu ko keedani se hanaa naatude nder ko walanaa be.

¹² Too, iri himbe bee, minden kollita be minden mbi'a ngam barke lisa Almasiihu Joomiraawo meeden no tilsi be ngida gollal, be ngolla golle kaanude, be mbuurda semmbe mabbe.

¹³ Banndiraabe, to comee wadude ko woodi.

¹⁴ Nde nii no woodi caliido tokkude ko min kaali nder derol ngool, kollee mo himbe, ngatton mo furyer, ngam semteene nannga mo.

¹⁵ To adee joomum hano ganyo, amma kollitee mo hano o banndii'on. Baynodirol

¹⁶ Mi eeli Joomiraawo jom jam, hokka on jam wakkati fuu he nder huune fuu. Joomiraawo wonda he moodon, on fuu.

¹⁷ Miin Pol he junngo am, winndi sannoore ndee yahde he moodon. Binndol sannoore ndee duu woni seeda am taweteedo nder dereeji di mbinndumi fuu.

¹⁸ Moyyere lisa Almasiihu Joomiraawo meeden wonda he moodon, on fuu.

1 Timote

1 Timote 1

Cannoje

1 Derol ngool yuwi to Pol, lilaado lisa Almasiihu dow tilsinoore Alla Kisinoowo he lisa Almasiihu mo ngattuden gokka meeden he mum,

2 yahde to Timote suka am goongaajo nder goondinol. Alla Baabiraawo, he lisa Almasiihu Kisinoowo meeden moyfane, yurme, hokke jam.

Poodol noppa dow jannginoobe fewre

3 Wakkati njahannomi nder leydi Makedoniya mi jaarake ma njoododaa nder hubeere Efeesu ngam kadaa himbe gom njanngina laabi oonyidi.

4 Be itta hakkillo mabbe he taale-taaleeji, he limtol jippotoobe he annabiibe ngol re'ataa. Ngam ir miilooji dii poodataana haalaaji ir iriji di nafataa en baa sedda nder siri kisinol ngol Alla fodani en nder goondinol.

5 Ko kadol ngool hidhi hollude woni tefude hidde yuwoore nder berne laabune, miilo dartiingo, he goondinol goonga e goonga.

6 Himbe gom njoofii laawol meeden, be kalki nder haalaaji meereeji.

7 Ibe ada ko'e mabbe jannginoobe Tawreeta, amma be anndaa ko be ngor ibe mbi'a he ko be piirata gabaare.

8 Eden anndi ko Tawreeta no woodi amma say se golliraama laabi mum.

9 Paamen ko Tawreeta darnaaka ngam golloobe ko dartii amma o wadaama ngam bonbe, murtube, pamtinoobe Alla, wadoobe hakke, be teddintaa Alla he ko senii fuu, waroobe inna he baaba,ittoobe yonki,

10 yeenooobe, luutankoobe, sonnoobe maccube, fenoobe, hunotoobe dow fewre, kambe e wadoobe ko jannginoore goongaare wi'aay.

11 Jannde ndee no yahda he Habaru lobbo mo kalfinaami, yuwdo to Alla teddudo, kanko woni wuddu barke.

Pol yetti Alla ngam moyfere makko

12 Mido yetta lisa Almasiihu Joomi'en kokkudo kam baawde humnude golle makko. O hoolake kam ngam o subake kam mi ngollana mo.

13 Baa ko ndenno mi bonniino innde makko, torrumi himbe makko, njennumoomi, amma jooni o yurmake kam ngam wakkati mum nder jahillaaku tawanoomi, mi hanaa goondindo.

14 Joomiraawo meeden jippini moyfere mum nde walaa keerol dow am. O funni nder am goondinol e hidde, dum fuu tawaama nder kawtal ngam lisa Almasiihu.

¹⁵ Haala kaa no hoolnii, sikka fuu walaa ika haani jaabeede: « lisa Almasiihu wari nder duuniyaaru ngam hisina wadoobe hakke. » Miin e hoore am, mido tawaa nder mabbe, mi wadi ko jaasi be.

¹⁶ Amma Alla yurmake kam, miin jaasudo wadoobe hakke. Ngam majjum wadi lisa Almasiihu hidî hollude kam munyal mum manngal heba mi laatoo goondindo yeeweteedo ekkitee ngam hi'ube ekkiti keba mbuurnam nduumiidam.

¹⁷ Alla Joomiraawo no gooto,
oo laamiido duumiido. Buurdo wakkati fuu mo hi'ataake. Teddungal e darja laatanoo mo
faa abada abadin. Aamiin !

Tittinkinaaku nder goondinol

¹⁸ Suka am Timote, mi halfinte hollitoore ndee, inde yahda he annabaaku ngadanoongu dow maa: Tiiga dow haalaaji dîi, durwa durwo manngo.

¹⁹ Durwira goondinol, he miilo dartiingo ngo himbe gom tokkaay faa goondinol mabbe yoolii.

²⁰ Nder himbe been don Himene e Skandaaru ngoni, mi accidii be he Seydan ngam to be pilloo sobude Alla.

1 Timote 2

Kollitooje dow du'aa'u

¹ Arannde nii mido ñaarake on ndu'anee himbe fuu, eelanon be Alla, cawrinon mo ngam mabbe, njetton mo duu.

² Ndu'anee laamiibe, ndu'anee neddo fuu gondo nder nokkuje dawrirde heba mbuuren nder jam, hakkillo fukkiingo, ndimaaku, he wondude Alla he berne worre.

³ Dum woni ko woodi ko welata Alla Kisinoowo meeden,

⁴ giddo neddo fuu hisa, annda goonga.

⁵ Ngam Alla no gooto, neddo gooto duu woni baawdo wartirde potal hakkune himbe he makko, kanko woni lisa Almasiihu

⁶ mursudo yonki mum ngam yobude nyamaane hakke men. Kanyum woni ceedaaku ngu lisa wadi nder wakkati mo Alla darni.

⁷ Ngam majjum ngadaami baajotoodo e lilaado heba mi faamina be kanaa Yahudankoobe ko woni goondinol goongaawol. Mi fenataa, goonga kaalanmi.

⁸ Ngam majjum wadi mido hidî nokku fuu to worbe ndu'otoo, be bantira juude mabbe dow he berde laabude, tawee tikkere e jeddodirol fuu walaa.

No rewbe kaani tokkirde Alla

⁹ Mido hidī rewbe duu bornoo kolte kaandude borneede, no dūm buri hoyande be. To be pedoo, be mooro mordī caadiidi, be ngatta kanjē naa jamdē dime naa kolte caadiide

¹⁰ amma be ngada golle lobbe hano ir rewbe teddinoobe Alla he berne worre.

¹¹ Wakkati waaju, debbo fuu nannga hunnduko mum, jogoo mo nder berne mum, he nder leesinaaku.

¹² Mi hokkaay debbo fuu laawol janngina worbe naa heba baawde dow mabbe. Amma o tiida he hunnduko makko,

¹³ ngam Aadamu artii Haawa tageede.

¹⁴ Hanaa Aadamu woni eytaado, amma deekiiko Haawa eytaa, murti he tilsinoore Alla.

¹⁵ Amma rewbe no kisintee wakkati be kebi bibbe, nde nii be tittinkinake nder goondinol mabbe, nder hidde he nder mbuurnam ceniidam he leesinaaku.

1 Timote 3

Cubaaki ardiibe hawriine goondinbe

¹ Ndaa haala gasuka nii: « Giddo laatoo ardiido nder hawriine goondinbe hidā golle lobbe. »

² Ardiido oo no haani laatoo neddo mo walaa fuu feloore, gorko mo debbo gooto, dawranoowo hoore mum, gadoowo mbuurnam mum no haandiri, bernoowo weerbe, tawee omo waawii jannginde duu.

³ O haandaa laataade jaroowo naa kabeteedo. Amma omo haani laataade neddo giddo himbe, jom jam, mo seedeere adaay hakkillo mum,

⁴ baawdo hakkilaade he wuro mum no woodiri, mo bibbe mum duu martantoo nder ndimaaku manugu.

⁵ Ngam noy neddo mo jogaaki wuro mum no woodiri waawirta hakkilaade he hawriine goondinbe Alla ?

⁶ Neddo oo duu to laatoo goondindo keso, se hanaa non omo waawi mawnitaade, dūm wadan o hiitee hano no Seydan hiitoraa nii.

⁷ Omo haani laataade jom jikku ngasungu heba o teddinee hakkune be ngoondinaay ngam to o famdinee. Se hanaa non, o saaman nder tunnirgal Seydan.

Cubaaki walooobe hawriine goondinbe

⁸ Walooobe hawriine goondinbe, kambe duu be laatoo jom'en ndimaaku, wadoobe ko mbi'i fuu, to be yaartin nder jarde mabbe, to be ngidu njawdi ndi laabaa.

⁹ Nder miilo lamngo ngoo, Alla wanngini sirri goondinol, sirri oo be kaani tibinaade.

¹⁰ Ibe kaani eteede ginan, gada dhum nde nii hi'aaka fuu ko be pelirtee, ibe mbaawi fuddude golle mabbe.

¹¹ Non deekiraabe mabbe duu no kaani laatoo rewbe woodube ndiyam ndimaaku, be kaanaa laataade rewbe nyoo'obe himbe, be laatoo rewbe waawoobe ko'e mum'en, hoolniibe nder huune fuu.

¹² Balloovo hawriine goondinbe fuu no haani laataade gorko mo debbo gooto, kakkiltoodo bibbe mum he wuro mum,

¹³ ngam wadoobe golle mum'en no woodiri ngoni waawbe hebude teddinoore he hoolaare mawne ngam be ngoondini lisa Almasiihu.

Sirri goondinol meeden

¹⁴ Mi winndanii ma derol ngool nder gokka ka mi booyataa mi waraay to maa.

¹⁵ Amma se mi booyii mi waraay, binndi am ndii wallete faamude no njoodortodaa hakkune lenyol Alla duumiido, kam woni hawriine goondinbe. Kayre woni bonjariyal goonga.

¹⁶ Sikka fuu walaa, sirri diina meeden no mawni:

Almasiihu wannginaama hano tagaado,

Ruuhu Alla dartinii mo, maleykaabe ngi'ii mo. O waajaama hakkune lenyi, o goondinaama nder duuniyaaru, nder teddungal o hooyaama dow.

1 Timote 4

Kakkilee he jannginol majjinoowol

¹ Ruuhu Ceniido wanngini no laabiri ko nder jamaanu cakitiido oo, himbe gom accan goondinde Alla, tokka seydaniji gondi no eyta dhum'en, he jannginooje yuwde to ginnaaji.

² Munafikiibe e fenoobe be berde baadde kalkata be.

³ Bonbe bee no njanngina ko himbe kaanaa dewlude naa nyaamude nyaamduuji gom. Amma Alla tagi nyaamduuji dii fuu ngam goondinbe anndube goonga naforoo dum nder jettol Alla.

⁴ Huune fuu ko Alla tagi no woodi. Walaa fuu ko harmi, se nii en njabirii dhum yettoore.

⁵ Ngam haala Alla e du'aa'u no lamna huune fuu yeeso makko.

Ko Pol holliti Timote

⁶ Yottin dum to banndiraabe meeden, nden a laatoto gollanoowo lisa Almasiihu lobbo, beydotoodo wakkati fuu nder goondinol meeden, he jannde lobbere nde njanngunodaa.

⁷ Amma woppu bila bilaaji meereeji dī njaadataa he goondinol meeden. Eeltu hoore maa nder kulal Alla nyannde fuu.

⁸ Se goonga, connyinol banndu no woodi nafa, amma kulal Alla no nafa nder huune fuu. Ngam no hokka en mburnam jooni e nder wakkati garoowo.

⁹ Dum woni haala goongaha, sikka fuu walaa ika haani jabeede.

¹⁰ Eden torroo eden durwa ngam en ngatti gokka meeden he Alla duumiido, Kisinoowo neddo fuu, sako goondindo mo.

¹¹ Dum woni ko kaanudaa jannginde he hollitinde be.

¹² Neddo fuu to yawe ngam cukaaku maada, amma laatana goondinbe ko yewetee ekkitee nder haalaaji maa, nder jonnde maa, nder hidde maa, nder goondinol maa, he nder laabal maa.

¹³ Fadde am warde tittinkina he jannde Dewtere Alla, nder waaju e jannginol hakkune himbe.

¹⁴ Taa yeba kokkal tawaangal nder maada, ngal Ruuhu Alla Ceniido hokki ma har annabaaku e wakkati ardiibe ndekunoo juude dow maa ngam barkinde ma.

¹⁵ Wattu kujje dee nder berne maa, durwa heba neddo fuu hi'a ko a yehi yeeso.

¹⁶ Hakkila he hoore maa, kakkilodaa he ko njanngintaa. Taa soyf'ora gada nder kujje dee fuu. Nde nii a wadiri nii, a hisinan hoore maa, kisinaa hettiniibe maa duu.

1 Timote 5

¹ Taa haja dottiijo fuu, amma leesin daane maa kaalda he makko hano o baaba maa. Sukaabe worbe duu, ada be hano banndiraabe maa worbe,

² yeyraabe hano inniraabe maa. Sukaabe rewbe duu, ada be hano sakikiraabe maa rewbe he berne laabune.

Kollitoanje dow be goriraabe mum'en maayi

³ Saanu be goriraabe mum'en maayi be ngalaa fuu balla.

⁴ Nde nii nder mabbe debbo gom no woodi sukaabe naa nee taaniraabe, ibe kaani ekkitaade no be kakkilorto he wuro mabbe. Nde nii be ngadiri nii, be mbarjoto saaroobe mabbe mbarjaari lobbiri. Ngam dum woni ko weli Alla.

⁵ Mo gorum maayi mo walaa doondiido dum, mo walaa fuu balla gom, halfinii hoore mum he Alla, omo du'oo jemma e nyalooma, omo eela Alla walla mo.

⁶ Mo gorum maayi gattudo berne mum he beldum duuniyaaru no maaydo baa ko no wuuri da.

⁷ Yottin haalaaji dii to mabbe heba be ngada mbuurnam dam walaa fuu feloore.

⁸ Neddo fuu mo saanaay himbe mum, sako wuro mum, jammbake goondinol mum, joomum jaasii mo anndaa Alla !

⁹ Rewbe kaandube limeede nder be goriraabe mum'en maayi, be hawriine goondinbe haani wallude been ngoni: Rewbe be duubi lasooji tati yahde dow, laataniibe goriraabe mum'en dartiibe.

¹⁰ Ibe kaani anndireede golle lobbe, marol sukaabe no woodiri, weernoobe weerbe, lootoobe koyde goondinbe, walooobe tawaabe nder billaare, hidube wadude gollal lobbal fuu.

¹¹ Amma har ko daarata sukaabe rewbe, be goriraabe mum'en maayi, taa winndu inde mabbe ngam cukaaku mabbe no waawi uppude be, be itta hakkillo mabbe he Almasiihu, be tefa banjiteede.

¹² Ndenne, kiite Alla doggi dow mabbe ngam be kuumnaay amaana mabbe arano mo be kooyuno.

¹³ Gada majjum ngam be ngalaa fuu ko be ngadata, be tokkan suudu yahde suudu, hanaa ngam be ngada goddum, amma ngam be tinno ibe olka, be mbaawtaa faddii kunndule mabbe, ibe naata nder ko daarataa be.

¹⁴ Ngam majjum wadi, mido hidii sanne sukaabe rewbe bee kabbane, be ndimaa, be njogoo cuudi mabbe no woodiri heba to waybe men kebu laawol jancude en.

¹⁵ Amma dum fuu hadaay no woodi nder mabbe yoofube laawol dartiingol ngool, tokki Seydan.

¹⁶ Nde nii tawaama debbo goondindo gom no woodi nder lenyi mum be goriraabe mum'en maayi, o walla be to o accu hawriine goondinbe walla be heba nde walla be ngalaa balloo been.

Teddinee ardiibe hawriine goondinbe

¹⁷ Ardoriibe hawriine goondinbe no woodiri, no kaani teddineede sanne sako waajotoobe e jannginoobe.

¹⁸ Ngam Dewtere Alla wi'i:A wattataa sumre he ngaari ngondi no sokka. Kaden, « No haani golloowo fuu heba njobdi mum. »

¹⁹ Taa jabu tuumol fuu gadaangol dow ardiido gom nde hanaa himbe dido naa tato ceedi dow ko o tuumiraa dum.

²⁰ Nde nii ardiido gom no tittinkini nder gadol hakke, felu mo yeeso jama'aare fuu, heba beeto duu kula.

²¹ Mi eeli ma yeeso Alla e yeeso lisa Almasiihu e maleykaabe mum subaabbe ngollira tilsinooje dee. Taa naatan oo, accaa ooto, ngidaa ooto, accaa ooto.

²² Taa yaawu dekude juude dow goddo ngam halfinde mo golle nder hawriine goondinbe. Taa habbidin daane he wadoobe hakke. Fadda hoore maa he tuuni fuu.

²³ Hanaa ndiyam bolam tan kaanudaa yarde amma ada waawi yarde cabijam sedda ngam nawalla bujugu maa e ngam nawallaaji maada jehooji no ngarta.

²⁴ Hakke himbe gom no mbannga fadde kiite Wadeede. Wobbe duu sey gada be kiitaama ko de mbanngaa.

²⁵ Hano non duu golle lobbe mbanngirtaa. Godde wakkati mum da ngi'etee amma baa se de mbanngaay no wadi fuu nyandde gom de mbanngowan.

1 Timote 6

¹ Kollitoje dow maccube e rimbe mum'en Maccube goondinbe no kaani teddina rimbe mum'en heba to neddo fuu famdin innde Alla he jannginol meeden.

² Onon maccube be rimbe mum'en no goondinbe, to miilee ngam on fuu on goondinbe on teddintaa be, amma buree gollande be no woodiri ngam be goondinbe hidaabe haanube gollaneede. Kollitoje dow jannginol fewrewol e hidde njawdi

Dum woni ko kaanudaa hollitinde he waajaade himbe.

³ Nde nii goddo no waajoo waaju mo yaadataa he haalaaji goongaaji di lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, naa se jannginol joomum no yedda laawol kulal Alla,

⁴ nden kay, joomum no keewdo mawnitaare, o jaahili, giidoo haala e geddi dow karfeeje. Dume dum rimanta en se hanaa kirodirol, habdo, jennodirol, tuumodirol,

⁵ he geddi ndi hantataa hakkune himbe be hakkilooji mum'en uddaa. Be njoofii goonga kaden, ibe ada kulal Alla hano laawol hebude njawdi.

⁶ Se goonga, kulal Alla no kebal manngal, nde nii neddo fuu no welna dow ko jogii.

⁷ Ngam juude bole ngarden nder duuniyaaru, juude bole duu coyfotoden.

⁸ Ndenne, nde eden ngoodi ko nyaameten he ko kolteten, idum haani heyfude en.

⁹ Amma tefoobe riikude semmbe semmbe ndeki ko'e mum'en dow laawol suuno, be caami nder tunnirgal e nder kujje baahiide dudde de mbodfaa majjinde be, tutoo be nder bonnere e nder halkere.

¹⁰ Ngam hidde seedere woni wuddu bone fuu. Wobbe cuunaama de faa be njoofi laawol goondinol, be poodani ko'e mabbe torra mawka. Kollitoje ngam Timote

¹¹ Amma aan, neddo Alla, doggu kujje dee fuu. Tefu dartinaaku, kulal Alla, goondinol, hidde, tittinkinaaku e berne fewne.

¹² Durwu durwo gasungo ngam goondinol. Tibinaa mbuurnam nduumiidam dam Alla noddani ma, wakkati kokkunodaa ceedaaku lobbu yeeso himbe dubbe.

¹³ Mi eeli ma yeeso Alla wuddu mbuurnam fuu he yeeso lisa Almasiihu gadudo ceedaaku lobbu yeeso Pontiyus Pilaatus kawjinoodo leydi Yahudiya, mi eeli ma,

¹⁴ gollir tilsinooje dee no woodiri nder rafi feloore sey nyannde lisa Almasiihu Joomiraawo meeden warti.

¹⁵ Gartol ngool no wadan nder wakkati mo Alla darni. Kanko mardo barke, Jom baawde mo walaa walde, Laamiido laamiibe fuu, Joomiraawo joomiraabe fuu.

¹⁶ Kanko tan woni Duumotoodo, joodiido nder jeyngol ngol neddo fuu suusaa badaade. Neddo fuu hi'iraay mo gite mum,

walaa baawdo hi'ude mo. Teddungal he baawde laatanoo mo faa abada abadin. Aamiin ! Kollitoje ngam riikube

¹⁷ Hollitin riikube duuniyaaru nduu be kakkilo he mawnitaare to be ngattu hoolaare nder njawdi mabbe ngam ndi tabbitittaa, amma be kalfina ko'e mabbe he Alla mo sadaa, kokkoowo en huune fuu ngam nanen beldum hoore men.

¹⁸ Wi'u be be ngada ko woodi, to be cortu juude mabbe nder golle lobbe, be laatoo be juude mum'en cadas, waroobe njawdi mum'en ngam wallude be ngalaa.

¹⁹ Nde nii be ngadii dhum, sikka fuu walaa be kawrani ko'e mabbe njawdi lobbiri laatotoondi bonjariyal mabbe jaano, ngam be tibinoo mbuurnam ngoongaajam. Baynodirol

²⁰ Too Timote, joga no woodiri ko kalfinadaa. Doggu haalaaji jeddooji, he haalaaji di njahdataa he laawol goondinol meeden bi'eteedi no goonga.

²¹ Ngam himbe gom tokki di, yuwi dow laawol goondinol meeden. Moyyere Alla wonda he moodon.

2 Timote

2 Timote 1

Cannoje

¹ Derol ngool yuwi to am min Pol, mo Alla subii wadi lilaado lisa Almasiihu ngam wannginde mbuurnam nduumiidam d'am Alla wi'unoo no hokka en daliila lisa Almasiihu,

² yahde to Timote, suka am korsudo. Alla Baabiraawo, he lisa Almasiihu Kisinoowo meeden moyyane, yurme, hokke jam.

Yettoore e cemmbindinol

³ Mido yetta Alla mo ngonmi mido ngollana he miilo laabungo ngo felataa kam hano no maamiraabe am ngollirani mo nii. Jemma e nyalooma, wakkati fuu mo ndu'otoomi, mido miccitoor he maa.

⁴ Mido miccitoor he gondi maa. Mido hidi tumtaade ma ngam welwelo am huuba.

⁵ Mido miccitoor he goondinol maada ngol walaa fuu munafikaare tawaangol illa hanaa hannden to maama maa debbo Lo'is, he inna maa Ewnike. Joonin duu sikka fuu walaa ingol he maada.

⁶ Ngam majjum wadi mido miccintine, hano no nduncirtaa hiite nii, heydintin no woodiri kokkal ngal Alla wadani ma wakkati ndekunoomi juude dow maa mbarkinmaami.

⁷ Ngam hanaa Ruuhu kuloowo o hokki en, amma Ruuhu oon no semmbindina en, hokka en hidde he dawrande ko'e men.

⁸ Ndenne, taa semtu seedanaade lisa Joomiraawo meeden. Taa semtam ngam mido nder kasu ngam makko. Amma torrida he am ngam Habaru lobbo har baawde Alla.

⁹ Kanko hisini en, noddi en faa laatoden laabube, hanaa ngam golle men amma ngam ko o darni e moyyere makko. Kayre o hokki en ngam sabbu lisa Almasiihu illa fil'ajal.

¹⁰ Joonin moyyere ndee wannginaama he garki lisa Almasiihu Kisinoowo meeden, jaaliido maayde, banngindo mbuurnam, he ko duumoto nder Habaru lobbo.

¹¹ Ngam Habaru lobbo oo wadi Alla subii kam wadi kam baajotoodo, lilaado e jannginoowo.

¹² Ngam majjum wadi mido tampa hannden, amma dum semtinaaki kam ngam mido anndi mo ngoondinmi. Mido anndi duu ko sikka fuu walaa, omo woodi baawde reenude ko kalfinaami faa nyannde darjal.

¹³ Gollir haalaaji goongaaji dī nanudaa to am, dī laatane yeweteedi ekkitee, njogaa dī nder goondinol he hidde kebeteene nder kawtal he lisa Almasiihu.

¹⁴ Jogira kaliifa lobbo oo no woodiri nder balla Ruuhu Ceniido tawaado nder meeden.

¹⁵ Hano no anndirdaa dum nii, himbe leydi Asiya yuwii gada am, nder mabbe no tawaa Fijela e Hermoseena.

¹⁶ Amma Onesifoor, Joomiraawo yurmoo koreeji makko fuu ngam o semmbindini kam kile keewde, o semtaay kam baa nde worre ngam mido nder kasu.

¹⁷ Ngam illa o yottinoo nder hubeere Rooma, o tinni omo tefa kam, faa o hiiti kam.

¹⁸ Mi eelii Joomiraawo yurmoo mo nyannde darnjal. Ada buri neddo fuu anndude kile foti o wallunoo kam nder hubeere Efeesu.

2 Timote 2

Gollanoowo lisa Almasiihu kolniido

¹ Ndenne aan suka am, semmbidin nder moyyere tawaane nder kawtal meeden he lisa Almasiihu.

² Ko njannginmaami yeeso seedeebe dubbe dum fuu, halfin dum himbe hoolniibe, waawbe jannginde wobbe.

³ Munyu tampiri hano soogeeru lisa Almasiihu gasundu.

⁴ Ciryiido konu fuu wattataa kuppe duuniyaaru nder berne mum heba welna berne mawdo mum.

⁵ Nde himbe no tefa dadodirde, dadudo oon hebataa gooro mum, se tokkiraay to haani.

⁶ Demoowo torriido sanne nder ngesa mum, kam haani arta hebude barke kettol.

⁷ Tayka dow ko kaalanmaami, Joomiraawo wallete paamaa dum.

⁸ Miccita he lisa Almasiihu maaydo, ummitii, kanko woni jippotoodo he Daawda hano no dum haalira nder Habaru lobbo mo ngonmi mido waajoo.

⁹ Ngam sabbu Habaru lobbo oon ngonmi mido tampa faa nanngaami uddaami hano neddo bondo. Amma haala Alla kay uddaaka.

¹⁰ Ngam majjum wadi mi munyan torra kaa fuu heba subaabe Alla been kewta kisinam ngondam nder lisa Almasiihu, be naata nder teddungal makko duumingal.

¹¹ Ndaa haala hoolniika nii: Nde nii en maaydii he makko, en mbuurdan he makko duu.

¹² Nde nii eden munya, en laamodoto he makko. Amma nde nii en calake mo, kanko duu o saloto en.

¹³ Baa nde en kanaa hoolniibe, kanko kay o kolniido, ngam o waawtaa yeddude hoore makko.

Golloowo mo Alla jabi

¹⁴ Dum woni ko kaanudaa miccintinde wakkati fuu, ḥaara be yeeso Alla be mboddoo jeddodirol dow karfeeje ngam dūm hantantaa be baafuy se hanaa halkude hettiniibe.

¹⁵ Tarsina durwa keddi baawde maa ngam kebaa no ndaroridaa yeoso Alla hano jabaado, laatodaa hano golloowo mo gollal mum semtintaa dūm, jottinoowo haala Alla goongaha kaan no woodiri.

¹⁶ Wodda haalaaji meereeji ngam dī njaadataa he laawol goondinol meeden, ngam idī beyda woddinde wadoobe dī he Alla.

¹⁷ Haalaaji mabbe no cankitoo yahde hano buure wonnde no nyaama. Himene e Filitus no tawaa hakkune mabbe.

¹⁸ Be mboppi laawol goonga, ibe njanngina ko ummitaaki maaybe booyi wittaade. Nii be ngoni ibe kalkira goondinol wobbe.

¹⁹ Amma bonjariyal semmbenteyal ngal Alla sinngi ngaal sottataa. Dow maggal haalaaji dī tawaa:Joomiraawo no anndi be jeyii. No tawee kaden:Noddoowo innde Joomiraawo fuu woddoo bone.

²⁰ Nder suudu mawnu hanaa gineeji gadiraadī kañje he cardi tan tawetee. Gineeji gadiraadī ledde, he loopal duu, no tawee nder mayru. Amma gineeji arani dīn no ndesanee juulde, dīto duu ngolliree wakkati fuu.

²¹ Nde nii neddo lamnii hoore mum itti kujje tunnuđe de kaalunoomi dow mum, joomum no laatoto hano ginewol gollirteengol ko woodī, ceniingol, nafoowol jom suudu, ciryeteengol ngam gollal lobbal fuu.

²² Doggu beldum cukaaku, durwu tan beydodaa nder goondinol, dartinaaku, e hidde. Joodira jam he noddiroobe innde Joomiraawo he berne laabune.

²³ Wodda haalaaji meereeji, dī ngalaa fuu hoore. Ada anndi ko dī ngaddataana habdo.

²⁴ Tawi dūm hegaaki maccudo Joomiraawo habda he himbe. Amma omo haani hollude neddo fuu hidde, o laatoo neddo baawdo jannginde, jom munyal.

²⁵ O laatoo peloowo caliibe nder koyirnam ngam moy anndi se Alla wadata be tuuba be annda goonga,

²⁶ be ngarta he hakkillooji mabbe, be coptoo tunnirgal Seydan gonngal no jogiibe nder maccangaaku mum he muuyo mum.

2 Timote 3

No balde cakitiide ngorrata

- ¹ Paama ko nder jamaanu cakitiido wakkatiji tiddi no ngaran,
- ² ngam himbe ko'e mum'en tan ngidata, seedeere adata hakkillooji mabbe, ibe mana ko'e mabbe, be ndoondoo ko'e, ibe pamdina Alla, be teddintaa saaroobe mabbe, bonnoobe moyfere, be teddintaa ko laabi,
- ³ be ngala fuu yurmeene, be njaaftaako wobbe, be nyooobe himbe, be mbaawtaa ko'e mabbe, be berde baleeje, wanyube ko woodi fuu,
- ⁴ jammbotoobe, wulbe, heewbe mawnitaare, hidube mbelirka duuniyaaru dina hidde Alla.
- ⁵ Ibe ngoodi ndiyam huloobe Alla, amma ibe njedda baawde makko. Wodda ir himbe bee.
- ⁶ Nder mabbe, wobbe no molo naata nder cuudi ngam pooda hakkillo ndewoy koy ko'e kuyfude, koy hakke habbi ko'e mum'en e cuunaakoy huune fuu,
- ⁷ wakkati fuu ikoy tefa anndal amma abada koy kebataa anndude goonga oon.
- ⁸ Hano no Yannes e Yamberes kabdirnoo he Muusa nii, non himbe bee duu ngoni no kabdira he goonga oon. Be ngala fuu hakkillo, goondinol mabbe duu walaa fuu ko nafataa.
- ⁹ Amma kiite mabbe njuutataa sanne ngam rafi hakkillo mabbe no wanngan yeeso himbe fuu hano no dum laatori he Yannes e Yamberes nii.

Kollitooje cakitiide ngam Timote

- ¹⁰ Amma aan, a hi'i no njannginirmi, a hi'i duu jikku am, anniyaaji am, goondinol am, munyal am, hidde am, tittinkinaaku am,
- ¹¹ e torraaji dijnjarmi fuu. A hi'i ko hewti kam nder gure Antiyokiya, Ikoniyum e Listira. A hi'i duu no munyirmi torraaji kewtiidi kam. Amma Joomiraawo soptinii kam he majji dii fuu.
- ¹² Ndenne kawtudo he lisa Almasiihu fuu nde nii anniylake jogaade kulal Alla he berne worre, joomum no hi'an torra.
- ¹³ Amma himbe bonbe he hijloobe himbe no beydan gadol bone, ibe majjina himbe, ibe majjina ko'e mabbe duu.
- ¹⁴ Amma aan kay, dara tan he ko njanngudaa he ko ngoondindaa, ngam ada anndi jannginbe ma.

¹⁵ Illa cukaaku maa ada anndi dewte ceniide. Ide mbaawi faaminde ma laawol kisinam tawaadam nder goondinol lisa Almasiihu.

¹⁶ Dewte ceniide fuu yuwaana nder hunnduko Alla, ide nafa nder jannginol, nder kollof neddo boofi mum, ide nafa duu ngam felude himbe e ngam ekkitinde be uuurude mbuurnam daartiidam,

¹⁷ heba tokkudo Alla fuu tawee dow siri kuubudo ngam wadude iri gollal lobbal fuu.

2 Timote 4

¹ Waaja dow Habaru lobbo Ngam majjum wadi, mido eele yeeso Alla e yeeso lisa Almasiihu Kiitotoodo w提醒 he maaybe, mido eele duu ngam gartol makko e ngam laamu makko:

² Waaja dow Habaru lobbo, tittinkina wakkati fuu weli naa welaa, hollu himbe boofi mum'en, wartir be dow laawol, semmbindinir be jannginol maa nder munyal manngal.

³ Ngam wakkati no waran mo himbe caloto jannginol goongaawol fuu, ibe ngada muuyo mabbe, faa be cubanoo ko'e mabbe jannginoobe haaloobe ko be ngidi. Nder gidaade mabbe be cuboto jannginoobe dubbe, haalannoobe be ko weli berde mabbe tan.

⁴ Be uddan noppi mabbe ngam to be nanu goonga oon, be kettinanoo taaleeji meereeji.

⁵ Amma aan kay, nanngu hoore maa wakkati fuu. Munyu torra, waaja Habaru lobbo oo, kumnaa golle maa fuu.

⁶ Joonin mido dow laawol hokkude yonki am hano sadaka, wakkati am accude duuniyaaru yottake.

⁷ Mi durwii durwo gasungo. Mi yottake keerol doggudu am. Mi jogake goondinol am.

⁸ Illa jooni Joomiraawo Kiitotoodo dartiido no resani kam mbarjaari ndi o hokkata kam nyannde darrjal. Hanaa miin tan, amma miin he himbe fuu haabube gartol makko. Haala Pol cakitiika

⁹ Durwu ngaraa to am law law,

¹⁰ ngam Demas woppii kam tokki beldum duuniyaaru, o yehi hubeere Tesalonika. Keresna yehi leydi Galatiya, Titus duu yehi leydi Dalmaatiya.

¹¹ Luka tan wondi he am. Waddu Markus to am ngam omo waawi wallude kam nder golle am.

¹² Tikikus duu, mi lilinoo mo nder hubeere Efesu.

¹³ Wakkati ngartaa, fantiranam alkubbaare nde accanmi Karapo nder wuro Torowas, he dewte deen. Ko burmi hidude woni ngaddanaa kam dewte guri deen.

¹⁴ Skandaaru bahillo oon torri kam sanne, Joomiraawo yoban mo golle makko.

¹⁵ Aan duu, hakkila he makko ngam o yeddi waaju meeden sanne.

¹⁶ Nyalaane arannde nde puddumi faasanaade hoore am yeeso hiitotoobe, walaa balludo kam, be fuu be mboppii kam, amma mi eelii Joomiraawo to nanngir be dum.

¹⁷ Joomiraawo faabake kam, o hokki kam semmbe humnude waaju am ngam himbe be kanaa Yahudankoobe duu nana haala makko. O soptinii kam e hunnduko dawaadi ladde.

¹⁸ Joomiraawo no soptinan kam wakkati fuu he ir bone fuu, o nanniran kam jam nder laamu makko tawaangu nder kammu. Kanko jeyii teddungal faa abada abadin. Aamiin ! Baynodirol

¹⁹ Sannu Piriskilla e Akilas, he koreeji Onesiforus.

²⁰ Erastus no joodii nder hubeere Korintu, Torofimus duu yamdaa, mi acci mo nder hubeere Miletus.

²¹ Durwu war do yahde dabbune waroore. Ebulus, Pudes, Linus, Kalawdiya e banndiraabe meeden fuu no canne.

²² Joomiraawo reene, moyfere makko wonda he moodon.

Titus

Titus 1

Cannoje

¹ Derol ngool yuwi to Pol, golloowo wakkiliido he Alla, lilaado lisa Almasiihu, binndudo ngol ngam maada, aan Titus. Mi halfinaama waddude subaabe Alla nder goondinol, he anndinde be goonga tawaado nder kulal Alla

² faa be ngatta gokka kebol mbuurnam nduumiidam dam Alla mo fenataa wi'unoo illa huune fuu tagaaka.

³ Nder wakkati darnaado oon, Alla Kisinoowo meeden wannginii haala mum nder waaju mo o halfinnoo kam nder tilisinoore makko.

⁴ Mido sanne, Titus, suka am goongaajo nder goondinol ngol kawtuden. Mi eelii Alla Baabiraawo he lisa Almasiihu Kisinoowo meeden hokke jam e moyfere.

Golle Titus nder duune Kereta

⁵ Mi dilli mi accii ma nder duune Kereta ngam kumnaa ponnditaa golle meeden koddiide, ndarnaa nder wuro fuu ardiibe hawriine goondinbe hano no kaalirannomaami nii.

⁶ Ardiido fuu no haani laatoo gorko mo walaa fuu to felirtee, gorko mo debbo gooto, bibbe makko duu laatoo sukaabe hoolniibe, be tuumirtaake ko boni, naa rafi dowtanaade.

⁷ Ndenne, no haani hooreejo hawriine goondinbe laatoo neddo mo walaa fuu to felirtee ngam dow makko Alla deki donngal golle mum. Ngam majjum wadi o haanaa laataade neddo donndiido hoore, jaawdo berne, jaroowo, kabeteedo, naa giddo seedere.

⁸ Omo haani laataade neddo bernoowo weerbe, giddo ko woodi, taykotoodo, dartiido, laabudo, baawdo hoore mum,

⁹ gollidoowo he haalaaji di njannginaden goonga e goonga. Nii o waawirta semmbindinde beeto dow jannginol goongaawol tikitakawol ngool, o waawa libude yeddoobe mo duu.

¹⁰ Ngam saliibe tokkude goonga oon no duudi sako wobbe nder goondinbe yuwbe he Yahudankoobe, nder haalaaji mabbe di ngalaa fuu hoore diin, be majjinirta himbe.

¹¹ Ibe kaani hadeede haala ngam ibe don ibe cankita kowle. Ibe njanngina ko haandaa janngineede ngam be keba njawdi karmundi.

¹² Keretanke gom jom anndal wi'i: « Illa fil'ajal Keretankoobe no fenoobe, dabbaaji bondi, yanbe hidube nyaamdu. »

¹³ Sikka fuu walaa, goonga Keretanke oo wi'i. Ngam majjum, felu be no woodiri heba goondinol mabbe laatoo goongaawol.

¹⁴ To be kettinanoo taale-taaleeji Yahudankoobe, he tilsinoanje yuwde to himbe murtube he goonga oon.

¹⁵ Huune fuu no laabi to himbe laabube. Amma walaa fuu ko laabi to be laabaa e to be ngoondinaay, ngam miilooji mabbe he hakkilooji mabbe fuu laabaa.

¹⁶ Ibe mbi'a ibe anndi Alla amma golle mabbe no njedda mo. Ngam be wanyaabe, be murtube, be mbaawtaa wadude ko woodi fuu.

Titus 2

Janngin laawol goondinol meeden

¹ Aan kay, waaju maa yaada he jannginol goongaawol.

² Wi'u dottiibe nayeebe etiroobe huune fuu he hakkillo, be laatoo woodube dottingaaku, waawbe ko'e mum'en, be goondinol goongaawol, woodube hidde he tittinkinaaku.

³ Yeyraabe nayeebe duu laatoo w提醒 be nder laabal, to be laatoo rewbe be mbaawtaa kunndule mum'en naa yaroobe, amma be beyda hokkude kollitooje gasude

⁴ ngam be pooda hakkilooji sukaabe rewbe dow no be ngidirta goriraabe mabbe he bibbe mabbe.

⁵ Be laatoo rewbe waawoobe ko'e mum'en, dartiibe, dewleteebe, yeddube, nananoobe goriraabe mum'en ngam to neddo fuu yawoo haala Alla.

⁶ Hollitin sukaabe worbe duu, be mbaawa ko'e mabbe nder huune fuu.

⁷ Aan he hoore maa laatana be ko woodi ko yeewetee, ekkitee. Jannginol maada laatoo tikitakawol e dimfungol.

⁸ Haala maada laatoo goongaha ka walaa fuu geddi ngam waybe meeden cemtaa, to be kebu fuu ko be pelirta en.

⁹ Maccube been duu kaalana be, be martanoo joomiraabe mabbe nder huune fuu. Be mbelna berde mabbe, to be njeddodir he mabbe.

¹⁰ To be tefu wujjude be. Be kolla ko ibe koolnii wakkati fuu, ngam teddinde jannginol Alla Kisinoowo meeden nder huune fuu.

Bannginol moyyere Alla

¹¹ Alla wannginanii bibbe aadama fuu moyyere mum, kayre woni wuddu kisinam.

¹² Inde janngina en mboddoden ko Alla wanyi, accen hidde duuniyaaru duu heba nder mayru mbaawen ko'e men, mbuuren no dartori nder kulal Alla.

¹³ Hano nii mbaawirden dekude gokka no woodiri dow bannginol teddungal Alla meeden mawdo e Kisinoowo meeden lisa Almasiihu.

¹⁴ O mursi yonki makko ngam yobude nyamaane nde hakke meeden rimani en, heba kisen bone fuu. O laabina en heba laatoden himbe makko, kargiibe dow gadol golle lobbe.

¹⁵ Dum woni ko kaanudaa jannginde. Nder majjum ada haani eeltude himbe, cemmbindinaa be, kollitaa be nder dabareeji maada fuu. Taa jabu neddo fuu yawe.

Titus 3

¹ Mbuurnam dam kaanduden wadude Miccintin goondinbe fuu, ko ibe kaani leesinde ko'e mabbe yeeso laamiibe, he dawroobe fuu. Ibe kaani wadude ko ndarna fuu, be ciryoo wadude ko woodi fuu.

² To be mbonnu innde neddo fuu amma be laatoo tefoobe potal, feewbe berde, be kolla himbe fuu leesinaaku.

³ Ngam enen duu, wadiino wakkati mo mbuurnoden nder murtol, nder bahimaare, e nder boofi. En laatakeno maccube beldum duuniyaaru, ko weli berde men tan ngadannoden. En mbuuriino nder borondi e kiram, eden ngada ko'e men wanyaabe, eden mbanyodira.

⁴ Amma wakkati Alla Kisinoowo meeden wanngini moyfere mum e hidde mum,

⁵ o hisinii en. Hanaa ngam en ngadi golleeji lobbi, amma ngam o yurmake en. O hisinirii en lootaaki kokkuki en laawol rimteede. O heydintinii en har Ruuhu Ceniido

⁶ mo o loowiri en pet har lisa Almasiihu Kisinoowo meeden.

⁷ Ndenne, nder moyfere makko o adi en dartiibe, o hokki en laawol ronude mbuurnam nduumiidam dam ngattuden gokka he mum.

⁸ Sikka fuu walaa, haala kaa no hoolnii. Mido hidî tiida sanne he makka, heba goondinbe Alla fuu ndurwa wadude golle lobbe. Kanyum woni ko woodi, ko nafata bibbe aadama fuu.

⁹ Amma wodda haalaaji meereeji, wodda geddi jaayni, he poododirol dow karfeeje Tawreeta he dow inde maamiraabe ngam walaa fuu ko dum nafata.

¹⁰ Nde goddo wadi ko senndata himbe, cappanee mo nde worre faa nde didi, nde nii o jabaay, mboddodaa mo.

¹¹ Ada waawi tabbintinde ko ir neddo oo yoofi laawol, omo tittinkinoo nder gadol gacce, ndenne kanko hiitani hoore makko. Baynodirol

¹² Nde mi lili Artema naa Tikikus to maada, yaawdaa war tawaa kam nder Nikopolis, ngam don ngidumi dabbude.

¹³ Wadu ketti baawde maa ngam wallude Jenas, pansatoodo himbe nder kiite, he Apolos, to be keppu baafuy dow laawol mabbe.

¹⁴ Himbe meeden duu no kaani tefa wadude golle lobbe ngam fiirtude haajuuji mawdi. Se be ngadii non, mbuurnam mabbe laatataako meere.

¹⁵ Wondube he am fuu no canne, sannu higiraabe men goondinbe lisa. Moyyere Alla wonda he moodon, on fuu.

Filemon

Filemon 1

Cannoje

- ¹ Derol ngool yuwi to amin, miin Pol, uddaado ngam waaju Habaru lobbo dow lisa Almasiihu e banndii'en Timote. Miden canne, aan Filemon, gidaado amin, he gollidoowo amin.
- ² Miden canna banndii'en debbo Apiya e Arkipus ballo men nder durwo. Miden canna duu goondinbe fuu waroobe no kawra nder baade maada.
- ³ Alla Baabiraawo e lisa Almasiihu Joomiraawo men kokka on jam e moy'ere. Hidde Filemon e semmbe goondinol mum
- ⁴ Nder du'aa'u am fuu, mido yetta Alla ngam maada.
- ⁵ Mido yetta mo ngam mi nanii no ngidirdaa banndiraabe meeden goondinbe he no ngoondinirdaa lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.
- ⁶ Du'aa'u am woni kawtal gonngal hakkune meeden nder goondinol lisa Almasiihu walle kumna barke de ngooduden nder makko.
- ⁷ Banndam, mi nani beldum sanne, berne am fukkake ngam ada holla goondinbe lisa hidde, ada semmbindina be. Njabbaaki ki Onesimus haani
- ⁸ Almasiihu hokki kam laawol haalande ma gada ko haani wadeede,
- ⁹ amma ngam hidde wonnde hakkune meeden, mi subake mi eele, miin Pol nayeejo, uddaado ngam lisa Almasiihu.
- ¹⁰ Mi winndani ma derol ngool ngam Onesimus, mo daliila am tuubii, goondini Alla. Hannden o laatake hano biyam.
- ¹¹ Ndenno o nafataano ma, amma hannden, en fuu dido o nafata.
- ¹² Mido hidî mo faa noy walaa, amma mi wadan o warta to maa.
- ¹³ Nde nii mi hebiino no ngidirmi non, nden mi jogoto mo do to am nder kasu to paddaami ngam sabbu Habaru lobbo, habaru dow lisa Almasiihu.
- ¹⁴ Amma mi hidaa wadude godđum tawa mi saawiraay ma. Nde a jabi mballaa kam nde a jabaay duu, đum tilsaay.
- ¹⁵ Moy anndi, tawte đum fodoore makko, o dogge wakkati sedđa nden o warta ko o seedataa he maada kaden faa abada abadin.
- ¹⁶ To miilu joonin ko o maccudo maada tan. Hannden omo buri maccudo, o bannda goondindo, mo mbaawdaa hidî. Mido horsini mo, aan duu ada haani horsinde mo sanne burde kam. Ngidaa mo ngam o maccudo maada, ngidaa mo duu ngam o bannda goondindo lisa Almasiihu.

¹⁷ Ndenne, mi eeli ma ngam sabbu ko hawti en, jabba mo hano no njabbortodaa kam.

¹⁸ Se o wadii ma gacce gom, naa se ada tokka mo goddum, accu miin yobete.

¹⁹ Miin Pol, miin he hoore am haali wi'i mi yobete. Amma to yeggitin ko mido tokke nyamaane nde mbuurnam maada fuu a waawaayobi kam ngam daliila am ngoondindaa Almasiihu.

²⁰ Too, banndam, mi eelii ma ngam barke Joomiraawo, njabbodaa mo no mbi'irmaami.

²¹ Mido hoolii ma, wadi mbinndanmaami. Mido anndi duu ko ada buri semmbe ko yamumaami dum.

²² Non miin duu, ciryonodaa kam weerirde ngam mi tammi ko Alla njaaboto du'aa'uuji moodon, o wada mi yoofee. Baynodirol

²³ Epafaras, uddaama kam duu do ngam no waaju habaru lisa Almasiihu. Omo sanne,

²⁴ kanko he Markus, Aristarkus, Demas e Luka wonbe do no ngollida he am.

²⁵ Moyyere lisa Almasiihu, Joomiraawo meeden wonda he moodon.

Ibrankooбе

Ibrankooбе 1

lisa, laawol ngol Alla haaldiri himbe

¹ Illa fil'ajal, kile keewde Alla haaldi maamiraabe meeden har annabiibe mum he har laabi iri-iriji.

² Amma nder wakkati cakitiido oo, o haaldirii en har Biyiiko, mo o subii, o wadi donoowo huune fuu. Kanko duu o tagiri huune fuu.

³ Kanko latii annuura mawdo kolloowo teddungal Alla. Omo nii no Alla wa'i goonga e goonga. Har haala makko ngooduka baawde, omo dawrana huune fuu. Gada ko o latii laawol laabinol himbe yahde he hakkeeji mum'en, o yencinaa, o joodowi nyaamo Alla Jom baawde e teddungal.

⁴ Nii wadi ko lisa buri maleykaabe fuu manngu hano no innde nde o hokkaa ndee burdi inde mabbe.

Biddo burdo maleykaabe

⁵ lisa buri maleykaabe fuu manngu ngam walaa maleykaajo mo Alla wi'anii: Aan a Biyam. Baawo hannden, miin woni Baaba maa. Naa kaden walaa maleykaajo mo o wi'anii kamlaatoto Baabamum, maleykaajo oon duulaatoto Biyiiko.

⁶ Wakkati o lilannoo Afo makko oo nder duuniyaaru, o wi'i: Maleykaabe makko fuu cujidana mo.

⁷ Dow maleykaabe been o wi'i: Kam no lila be hano keni. Omo wada be ngollana mo hano demle hiite.

⁸ Amma dow Biyiiko, o wi'i: Aan a Alla hano am, laamu maa duuman faa abada abadin ! Sawru potal woni sawru ndu laamortodaa.

⁹ Ada hidi dartinaaku, ada wanyi oonyaare. Ngam majjum wadi, o wi'i: Miin, Alla Joomiraawo subii ma,

wujii ma nebbam, hokki ma beldum berne burde wondiraabe ma fuu.

¹⁰ No winndaa duu, wi'aa: Illa fuddorde, aan Joomiraawo, joyfini bedi leydi, e juude maa tagirdaa bedi kammu.

¹¹ Kanyi, di timman. Amma aan kay, a heddotu.

Di fuu di kiddan hano no koltal hiddirta.

¹² A sowiran di no alkubbaare sowirtee,

di mbattitirtee hano no koltal wattitirtee. Amma aan kay, a wattitittaa, mbuurnam maa duu walaa timmoode.

¹³ Baa nde worre, Alla wi'aay maleyka oo naa ooto: War, njoodaa nyaamo am,

faa mi sorna waybe maa ley teppere maa.

¹⁴ Maleykaabe nee kanaa ruuhuji gollanooji Alla non naa ? Hanaa kambe lilaa mballowa ronoobe kisinam naa ?

Ibrankooße 2

Habaru kisinam mawdam

¹ Ko nii Alla wadi lisa no buri maleykaabe fuu manngu, ndenne eden kaani wattude hakkillooji meeden sanne he ko nanden dum ngam to en celu laawol goonga.

² Tawreeta, haala Alla ka maleykaabe njottini to maamiraabe meeden kaan tabbitii. Neddo fuu mo teddinaay ka naa jeddudo ka, hebi kiite de haani.

³ Noy ndadirten se en njeebake iri kisinam mawdam dam ? Kisinam dam, lisa Joomiraawo meeden arti haali dow majjam, nden hettinaniibe mo been duu njottini dam to meeden.

⁴ Alla he hoore mum har alamaaji, golle mawde e kaayde feere-fereeje holli ko tabbat haalaaji mabbe dii no goonga. O holli dum nder yeddande goondinbe Ruuhu Ceniido no o muuyiri.

Habaru dwoowo himbe har kisinam

⁵ Duuniyaaru heyru waroru, ndu ngonden eden kaala dow mum nduu, Alla hokkaay maleyka fuu baawde laamaade ndu.

⁶ Amma nder dewtere gom winndaama, wi'aa: Noy bii-aadama foti faa ndekaa hakkillo maa dow mum ? Ko jaasi tagaado faa kakkilodaa he mum ?

⁷ A leynii mo wakkatiyel sedda ley maleykaabe. A melliri mo darja he teddungal,

⁸ a watti huune fuu ley mardi makko. Walaa fuu ko bii-aadama walaa baawde dow mum ngam Alla watti huune fuu nder mardi makko. Amma hannden eden ngi'ana ko'e meeden kujje kepporde bii-aadama ngam hanaa dow huune fuu be ngoodi baawde.

⁹ Ko ngi'uden woni lisa mo leesinaa ley maleykaabe nder wakkatiyel sedda, kam nii joonin mellaa darja e teddungal ngam sabbu torra maayde ka o yari. Ndenne, nder moyfere Alla o maayi ngam bibbe Aadama fuu.

¹⁰ Alla tagudo huune fuu ngam huune fuu teddina dum, no hidî d'uudal bibbe mum naata nder teddungal mum. lisa duu woni wuddu kisinam himbe, ngam majjum no haani Alla humna mo har torra.

¹¹ Lamnoowo e lamnaabe fuu baaba gooto. lisa duu woni lamnoowo himbe he hakkeeji mum'en, ngam majjum wadi lisa semtataa inndirde be banndiraabe mum, wakkati

¹² o wi'unoo Alla: Mi haalanan banndiraabe am innde maa, mi manete hakkune hawriine mabbe.

¹³ O wi'i mo kaden: Mi dekan hoolaare am dow maa. Ndaa miin nii, miin he sukaabe be kokkudaa kam, aan Alla.

¹⁴ Ngam sukaabe been no bibbe aadama, jom'en tewu he yiifam, ko tawa he mabbe fuu no tawa he makko. O wa'ii he mabbe ngam har maayde makko o jaalo Seydan jogiido baawde maayde.

¹⁵ O soptina himbe, be mbuurnam mum'en fuu kulkulal maayde wadi dum'en maccube.

¹⁶ O waraay ngam wallude maleykaabe, amma ngam meeden, enen jippotoobe he Ibrahim wadi o wari.

¹⁷ Ngam majjum wadi nder huune fuu omo haani wa'ude he meeden ngam o laatoo mawdo cakkanoobe Alla keewdo yurmeene he hoolaare nder golle Alla ngam tabbintinde jaafol hakkeeji duuniyaaru fuu.

¹⁸ Joonin omo waawa hisinde cii'aado fuu ngam kanko e hoore makko, o yari iri torra fuu wakkati o sii'anoo.

Ibrankooбе 3

No lisa burdi Muusa

¹ Banndiraabe seniibe, onon hebube Alla noddi dum'en ngam kawton he muudum dow kammu, ndekee hakkillooji moodon dow lisa Almasiihu. Alla lili mo ngam o laatoo mawdo cakkanoobe mum, mawdo cakkanoobe mo mbi'eten himbe fuu en tokki.

² Alla subake mo. Har golle makko, o holli Aadilaaku, ir Aadilaaku ngu Muusa holli hakkune jama'aare Alla.

³ Se goonga, nyibudo no buri nyibdi mum manngu, nii lisa burdi Muusa manngu.

⁴ Suudu fuu he nyibudo dum, amma nyibudo huune fuu oon woni Alla.

⁵ Muusa golli ngam seedanaade dow ko Alla wi'ata yahde yeeso. O laatake golloowo kolniido hakkune jama'aare Alla fuu.

⁶ Amma Almasiihu no biddo kolniido, ardinaado yeeso jama'aare Alla fuu. Enen ngoni jama'aare Alla ndeen, se tawi en tittinkinake he berne worre nder hoolaare, he nder tammude meeden, kujje de piyirten gabaare.

Habaru naatude nder powtiri Alla

⁷ Enen wonbe jama'aare Alla goonga e goonga en kettinoo ko Ruuhu Ceniido woni no wi'a en: Hannden, se on nani daane Alla,

⁸ to laatee tiida-nyireebe hano maamiraabe moodon

wakkati be murtunoo he Alla, nyannde be cikkunoo Alla nder ladde yeeruure.

⁹ Alla wi'i: Toon be ponni ko'e mabbe he am, baa ko be ngi'ii golle de ngadumi nder duubi lasooji didi,

be tinni, ibe tefa hunnduko am.

¹⁰ Tefol hunnduko am ngool wadi tikkanmi be, mbi'umi: Wakkati fuu ibe cela laabi am, ibe mbanyi tokkude kam !

¹¹ Faa berne am metti, kuniimi, mbi'umi: Be naatataa faa abada nder powtiri ndi ciryiimi ndiin.

¹² Ndenne banndiraabe, kakkilee to baa gooto moodon tawree hakke he rafi goondinol nder berne mum, tutoore dum tottito he Alla Duumiido.

¹³ Hannden Alla nii no nodda on. Ndenne, nyannde fuu cemmbindinodiree berde, cemmbindinol nafoongol nyalaane hannden ndee, ngam to gooto moodon fuu laatoo tiida-nyireejo, hiilee naata nder wadude hakke.

¹⁴ Sabu sikka fuu walaa, en kawridoobe he Almasiihu nde nii en njogake no woodiri goondinol meeden gootol, ngol ngoodunoden wakkati puusuden goondinde faa wara he timmoode meeden.

¹⁵ Ngam no winndaa wi'aa: Hannden, se on nani daane Alla,
to laatee tiida-nyireebe hano maamiraabe moodon
wakkati be murtunoo he Alla.

¹⁶ Moy'en ngoni nanube daane Alla dey murti he makko been ? Murtube been ngoni tawaabe nder jama'aare nde Muusa ardi wakkati burtaaki mum'en nder leydi Misira.

¹⁷ Moy'en ngoni himbe be Alla tikkani duubi lasooji didi been ? Murtube caami, maayi nder ladde been, kam'en ngoni be Alla tikkani been.

¹⁸ Moy'en ngoni be o hunii naatataa nder powtiri ndi o siryi ndiin ? Saliibe mo been, kam'en ngoni hunaabe naatataa abada nder powtiri ndiin.

¹⁹ En ngi'ii duu ko rafi goondinol mabbe wadi be kebaay sorude ley powtiri ndiin.

Ibrankoofe 4

Nyalaane powtiri ngam himbe Alla

¹ Alkawal naatol meeden nder powtiri Alla ndiin no don faa hannden, ndenne kakkiloden to neddo meeden fuu tawee wettori heppa naatude.

² Ngam enen duu, en nanii Habaru lobbo oo hano no be nanirnoo mo nder ladde yeeruure. Amma kambe kay, wakkati be nanunoo mo, o nafaay be ngam be kettinaaki mo goonga e goonga.

³ Amma enen goondinbe, enen ngoni naatoobe nder powtiri Alla ndiin. En tayko haala Alla mbi'uka: Nder tikkere am kuniimi, mbi'umi: Be naatataa nder powtiri am abada ! Alla wi'i dum baa ko tawi o humni golle makko fuu illa wakkati cinngol duuniyaaru.

⁴ Ngam dow nyalaane jeddabere ndeen, nder dewtere gom winndaama wi'aa: Gada golle balde jeegom Alla fowti nyalaane jeddabere ndeen.

⁵ Nden nder cotel gom Alla wi'i kaden: Be naatataa nder powtiri am faa abada.

⁶ Artube nani Habaru lobbo oon nden calii goondinde mo, naataay nder powtiri Alla ndiin ngam be murti he makko. Amma wobbe keban laawol naatude nder mayri.

⁷ Ngam majjum wadi Alla darni nyalaane gom wi'eteene « hannden ». Alla haali dow nyalaane ndeen har hunnduko Daawda gada dum wadi duubi e duubi hano no dum tawa nder dewtere wi'ude: Hannden, se on nanii daane makko,

to tinnee berde moodon laatodon tiida-nyireebe.

⁸ Ngam sikka fuu walaa nde nii tawaama Yosu'a waddaniino bibbe Isra'el powtiri, Alla haalataano dow nyalaane gom.

⁹ Huune ndee hollata ko faa warde hannden powtiri jama'aare Alla ndeen no don.

¹⁰ Ngam naatudo nder powtiri Alla, kam duu fowtan no Alla fowtiri nder golleeji mum.

¹¹ Ndenne, no tilsi tinnoden no mbaawirden fuu faa naaten nder powtiri Alla ndiin to baa gooto meeden heppu naatude ngam sabbu tokkitaare waybe Alla been.

¹² Hakiika haala Alla no wuuri, ika woodi semmbe. Ika buri takubaahi ki demle didi yaraaki welude. Ika naata neddo faa nder, ka senndodira ruuhu e yonki, gi'al he mbusam. Ika faama miilooji e anniyaaji gondi nder berne.

¹³ Nder ko Alla tagi fuu, walaa ko suudanii mo. Huune fuu no daddi yeeso makko no fiirtii. Kanko duu limtanten ko ngaduden nder mbuurnam meeden fuu.

Iisa mawdo cakkanoobe Alla

¹⁴ Ndenne, en tibino no woodiri goondinol meeden, ngol mbi'eten himbe fuu en tokkii. Ngam en kebii mawdo cakkanoowo Alla, Iisa Bii-Alla, yencudo dow yottowi faa hadde Alla.

¹⁵ Mawdo cakkanoowo Alla meeden oon, hanaa baawdo yurmaade en wakkati njaccuden non. Walaa fuu no o sii'iraaka amma walaa fuu hakke gi'aade he makko.

¹⁶ Ndenne, to en kulu battaade joodorgal Alla to moyfere makko woni, keben yaafa he moyfere, mballa en wakkati dum nafata en fuu.

Ibrankoobe 5

lisa mawdo cakkanoowo Alla, jurmotoodo

¹ Mawdo cakkanoobe Alla fuu no subee hakkune himbe, nden halfinee golle Alla ngam mabbe. O yottina iri sadakaaji gadeteedī fuu ngam sabbu hakkeeji mabbe.

² Omo haani hollude be anndaa he woofoobe faamo, ngam kanko he hoore makko omo woodi jaccere.

³ Ngam jaccere makko ndee wadi, no tilsi o wadana hoore makko sadaka, nden ko o wada sadakaaji himbe.

⁴ Neddo fuu waawaa wadi hoore mum mawdo cakkanoowo Alla, se hanaa Alla subii joomum noddi dum hano no o subori, o noddi Haaruuna nii.

⁵ Almasiihu duu, hanaa kam wadi hoore muudum mawdo cakkanoowo Alla. Alla wadi mo dum, wi'i mo: Aan woni Biyam,

baawo hannden miin woni Baaba maa.

⁶ Kanko duu wi'i to gom: A cakkanoowo Alla iri Malkisedek faa abada.

⁷ Wakkati lisa wonnoo nder duuniyaaru, o fiyi wullaanu mawnu, o rufi gondī, o wadi du'aa'uuji. O eeli Alla, o eeliti mo ngam hisina mo maayde. Alla jabi du'aa'uuji makko, ngam he berne worre o hokki hoore makko Alla.

⁸ Baa ko o Biyiiko, o ekkitake dowtanaade mo ley torraaji dī o yari.

⁹ Gada ko Alla wadi mo jottiido to haani yotteede fuu, o laatani dowtaniibe mo wuddu kisinam nduumiidam.

¹⁰ Alla subii mo wadi mo mawdo cakkanoobe dum iri Malkisedek.

Filla dow ko yaarataa goondinol yeeso

¹¹ Dow habaru oo miden njogii haalaaji keewdī, amma fiirtande on dī no tiidī ngam on kanaa paamilawoobe.

¹² Odon kaannoo laataade jannginoobe illa ko booyii, amma faa hannden odon ngidi janngineede kuppe burde hoyne nder haala Alla. Kosam kaanudon hanaa nyaamdu tekkunu,¹³⁻¹⁴ ngam nyaamdu tekkunu mawbe kaani dum. Baddo fuu faamanaa habaru dartinaaku, amma mawdo kay nder mbuurnam hannden e jaajo no waawi senndodirde ko woodī e ko boni.

Ibrankoobe 6

¹ Ndenne, en accu jannde arandere warde dow Almasiihu ndeen, ngaren dow jannde diggune. To en ngartu dow habaru tuubol e goondinol Alla,

² ekkitaaki dow gadol batisma feere feere, jowol juude, ummitaaki maaybe, he kiite duumiide, laatiide dadol jannde arandere ndeen.

³ Dum woni ko ngadeten nde Alla jabi.

⁴ Sikka fuu walaa yoofube laawol Alla, hebube jeyngol Alla, meedube moyyere makko, hawtube he Ruuhu Ceniido,

⁵ anndube beldum haala Alla moyyuka, meedube baawde gadeteede nder wakkati garoowo,

⁶ nde nii be kokki Alla baawo, be mbaawaa tuubii kaden. Ngam idum nanndi hano kambe he ko'e mabbe tonti Bii-Alla, be cemtini mo caka himbe fuu.

⁷ Nde nii ngesa haari ndiyam, se nga funni aawdiiri nafoori remube nga, Alla barkini nga.

⁸ Amma nde nga funni kebbe e tuppe, de ngalaa nafakka fuu, dum booyataa ko nga hudee, nga wulee.

⁹ Banndiraabe am horsube, baa se min kaali iri haalaaji dii, sikka fuu walaa miden anndi ko odon dow laawol lobbol, laawol kisinam.

¹⁰ Ngam Alla no dartiido, o yeggitittaa golle moodon lobbe he hidde nde kolludon, wakkati mballannodon himbe Alla hano no ngondon odon ngadira nii faa warde hannden.

¹¹ Ko min ngidi woni neddo moodon fuu tarsiino faa wooda ngam yaarude goondinol mum yeeso faa yotto he nyalaane mum sakittoone heba ko kedidon.

¹² Ndenne, on kaanaa yoofude amma on kaanaana nyemminde, be nder goondinol mum'en he munyal mum'en kedi faa kebi tammude nde Alla wadani dum'en.

Tammude tabbitoore

¹³ Wakkati Alla wadannoo Ibrahim alkawal, Alla hunorii hoore mum, walaa fuu burdo mo, mo o hunorto.

¹⁴ O huni, o wi'i Ibrahim: Tabbintin ko mi barkinte, mi dunnan jippotoobe he maada.

¹⁵ Gada munyal manngal Ibrahim hebi ko Alla fodi hokkude dum.

¹⁶ Nde nii himbe no kunoo, burdo dum'en manngu be kunorto. Hunayeere ndeen no tabbintina ko haala mabbe no goonga. Inde sennda geddi fuu.

¹⁷ Wakkati Alla hidunoo hollude himbe heboobe fodoore mum, ko sikka fuu walaa ko haala mum ummataako, o huni non ngam o tabbintina ka.

¹⁸ Kujje didi gom no don de mbattitittaa abada. Kujje dee ngori fodoore e hunayeere Alla. Kujje didi de mbaawtaa laatii fewre, ngam majjum wadi ide

cemmbindina berde meeden, enen woppube fuu ndoggiri mo ngam hebude tammude nde o wadani en.

¹⁹ Gokka meeden kaa woni bonjariyal semmbenteyal, jogiingal yonkiji meeden hannden. Gokka meeden kaa, kam fedditi Riido birnoowo nokkuure burne senaade dow kammu.

²⁰ Don lisa ardi en, o naati faa yeeso ngam fiirtande en laawol. O laatii mawdo cakkanoowo Alla iri Malkisedek faa abada.

Ibrankooße 7

Golle cakkanoowo Alla de Malkisedek wadi no buri de Lewi

¹ Malkisedek, cakkanoowo Alla Toowdo laatakeno laamiido hubeere Saliima. Wakkati Ibrahim yuwannoo to konu naatungu hakkune mum he laamiibe gom, be o jaali. Malkisedek tabbitowi mo, barkini mo.

² Ibrahim itti jakka nder huune fuu ko o hebunoo, o hokki Malkisedek. Maana inndeMalkisedek woni: « Laamiido dartinaaku ». O laamiidoSaliima , naa mbi'en laamiido « jam » .

³ Dewtere faaminaay fuy dow inniiko naa baabiiko, naa maamiraabe makko. Dewtere haalaay fuy dow dimeeki makko naa dow maayde makko. Amma inde nanndina mo he Bii-Alla. Ngam majjum wadi o cakkanoowo Alla faa abada abadin.

⁴ Ndaaree no teddungal Malkisedek foti manngu, faa maamii'en Ibrahim he hoore mum itti jakka dow ko hebunoo nder konu, hokki mo.

⁵ Jippotoobe he Lewi kam'en tan Tawreeta hokki laawol jabude jakka he bibbe leydi Isra'el e banndiraabe mabbe baa nii ko be fuu be go'o. Be fuu be taaniraabe Ibrahim.

⁶ Amma baa ko Malkisedek jeydaaka he Lewi, o jabi jakka dow njawdi Ibrahim, o barkini mo, kanko kebudo podooje Alla.

⁷ Sikka fuu walaa, burdo manngu kam barkinta burdo famdude.

⁸ Jippotoobe he Lewi bee, jaboobe jakka, be fuu be maayoobe, amma Malkisedek no buurdo hano no Dewtere seedorii dum.

⁹ Har laawol kokkol jakka Ibrahim ngool, eden mbaawi wi'ude ko Lewi fadde mum jabude jakkaaji, yobaana jakka hoore mum.

¹⁰ No waawi wi'eede non ngam wakkati Ibrahim fottunoo he makko ndeen, Lewi rimaakano amma no tawa nder duhol maamiidum Ibrahim.

lisa cakkanoowo Alla iri Malkisedek

¹¹ Tawreeta kokkaado bibbe Isra'el, sinngaakana dow golle cakkanol Alla de Lewinkooße ngadi. Joonin nde nii tawanooma ko golle cakkanol Alla deen

kuubiino, garol cakkanoowo Alla feereejo gom hano Malkisedek, mo yuwaay he Haaruuna sam sam, haajaakano.

¹² Ndenne, se ardañal diina waylitake, tilay duu tilsinooje deen mbattitee.

¹³ Haalaaji dii kaalaama dow Joomiraawo meeden, o yuwaay he lenyol Lewi, o yuwaana he lenyol feerewol gom. Nder maggol duu walaa fuu golludo golle cakkanoowo Alla, baa nde worre.

¹⁴ Ngam neddo fuu no anndi ko Joomiraawo meeden he lenyol Yahuuda yuwi. Muusa wi'aay fuy dow maggol wakkati o haalannoo dow golle cakkanol Alla.

¹⁵ Ko ngonden eden kaala dum nii hannden wanngi yaasin wakkati cakkanoowo Alla feereejo gom iri Malkisedek wanngi.

¹⁶ O laataaki cakkanoowo Alla hano no tilsinooje deen kaalirnoo dum ngam o yuwi he Lewi. Amma o laatake cakkanoowo Alla nder baawde mbuurnam dam hantataa.

¹⁷ Ngam no winndaa wi'aa: A cakkanoowo Alla iri Malkisedek faa abada.

¹⁸ Ndenne, tilsinoore arandere ndeen hennaama senngo ngam nde walaa semmbe, nde nafataa.

¹⁹ Tawreeta Muusa wadaay himbe laatoo huubube, ngam majjum wadi kokkadén tammude burde wodde, tammude nde har mum mbaawden badaade Alla.

²⁰ Hanaa tammude ndee tan Alla hokki en, o beydani en hunayeere makko duu. Ngam wakkati Lewinkoobe naatannoo nder golle cakkanol Alla, Alla hunaaki,

²¹ amma wakkati lisa naatannoo o huni non, o wattí mo. Nder dewtere no winndaa wi'aa: Joomiraawo hunake, o umminta haala makko. A cakkanoowo Alla faa abada.

²² Ngam sabbu hunayeere ndee, lisa laatii tabbintinoowo amaana keso burdo amaana arano oon.

²³ Ko seedi amaana keso oo he arano oon duu woni: Cakkanoobe Alla aranbe duudinoo sanne ngam maayde hadi be be nduumma nder golle mabbe.

²⁴ Amma lisa wuuran faa abada, buurol makko ngol wadi golle cakkanol Alla de o wadi deen duuma faa abada.

²⁵ Ngam majjum wadi, har laawol makko, o baawdo hisinde neddo fuu badiido Alla faa abada. Sikka fuu walaa lisa no wuuri, ndenne omo waawi du'anaade himbe to Alla.

²⁶ lisa woni mawdo cakkanoowo Alla mo kaajaden. O ceniido, o walaa fuu feloore gom, laru fuu walaa he makko. Omo seedi he wadube hakke, o teddinaado burdo huune fuu ko tawa dow kammu.

²⁷ O nanndaa he mawbe cakkanoobe Alla beeto, wadanoobe ko'e mum'en sadaka nyannde fuu ngam hakkeeji mum'en, nden ko ngadana himbe duu sadaka. Iisa kay, gaba go'o mursi yonki mum ngam laatanoo himbe fuu sadaka moytoowo hakke fuu.

²⁸ Tawreeta no watta mawbe cakkanoobe Alla jaccube, amma hunayeere Alla gada jippaaki Tawreeta watti Biddo laatiido kuubudo faa abada.

Ibrankooße 8

Iisa mawdo cakkanoowo Alla

¹ Nder ko ngonden eden kaala düm ko buri woni: Eden ngoodi mawdo cakkanoowo Alla gondo dow, no joodii nyaamo Alla Jom baawde e teddungal.

² Omo golla, golle makko nder nokkuure seniine, hukumuuru goongaaru. Hukumuuru nduu, Joomiraawo wadi ndu, hanaa neddo gom wadi ndu.

³ Mawdo cakkanoobe Alla fuu no subee ngam yottinde to Alla hadiyaaji he sadakaaji kirseteedi. Ngam majjum wadi no tilsi Iisa mawdo cakkanoowo Alla heba ko yottinta.

⁴ Nde nii omo wonnoo nder duuniyaaru nduu non, nden o laatataakono cakkanoowo Alla baa sedda, ngam no woodi yottinoobe sadakaaji be Tawreeta hokki laawol.

⁵ Cakkanoobe Alla been ngollata nder nokkuure tinndinoore en ko woni dow kammu. Wakkati Muusa siryinoo wada hukumuuru nduun, Alla wi'i mo:Tinnaa, wadir huune fuu no kollirmaami düm dow waamnde.

⁶ Amma joonin, Almasiihu halfinaa golle dewal, golle burde de mabbe wodde, ngam kanko watti amaana keso gondo hakkune himbe he Alla. Amaana oo sinngaama dow podooje lobbe sanne.

⁷ Nde nii tawanooma, ko amaana arano oon walaano fuu laru gom, nden didabo oon wadataakeno.

⁸ Alla hi'i boofi keewdi di himbe mum ngadi, nden feli be wi'i: Miin Joomiraawo, mido wi'a on nyalaade no ngaran,

de ngadidanmi he himbe leydi Isra'el, he himbe leydi Yahuuda amaana keso.

⁹ Amaana keso oo, nanndataa he amaana mo ngadidinoomi he maamiraabe mabbe,

wakkati dowunoomi be

faa be mburtii leydi Misira. Ngam be njogaaki amaana am,
wadi miin duu mi saanaay be.

¹⁰ Ndaa, nde beydake sedda: Amaana mo ngadidanmi he bibbe Isra'el oon nii: Mi wattan tilsinooje am nder hakkillooji mabbe, mi winnda de nder berde mabbe, mi laatoo Alla mabbe,

be laatoo himbe am.

¹¹ Kaden fotaay neddo fuu tinndina gondo mum, naa wi'a banndum: Ada haani annda Joomiraawo, ngam himbe fuu no anndan kam, pamaro yahde mawdo mabbe.

¹² Ngam mi yaafoto hakkeji mabbe, mi moytan hakkeji mabbe pat nder hakkillo am.

Dum woni ko mbi'umi, miin Joomiraawo.

¹³ Wakkati o haali habaru amaana keso oo, o hiddini amaana arano oon. Joonin kay, ko naywi faa hiddi dum, badake halkude.

Ibrankooße 9

Habaru dewal nder amaana kiddo

¹ Amaana arano oon no jogii tilsinooje kawjiide laabi dewal Alla he tilsinooje kawjiide nokkuure ittanaane Alla nder duuniyaaru.

² Hukumuuru peccaanu pecce didi gom no tawa nder nokkuure ndeen. Innde feccere arandere ndeen woni nokkuure seniine. Nder mayre no tawa fitilla e teebur gom, mo dow mum buuru ittanaado Alla oon deketee.

³ Feccere didabere ndeen no tawa gada riido palaado nder hukumuuru nduun. Inde inndiree nokkuure burne senaade.

⁴ Ley mayre no tawa urorde wadiraane kañje e Keesuwal amaana moytirangal kañje nder e yaasin fuu. Nder Keesuwal ngaal no woodi tumbugel kañje gom, nder maggel no tawa nyaamdu gom wi'eteenu « manna ». Sawru Haaruuna wilitindu, alluuje de dow mum amaana arano oon winndaa no tawa nder maggal.

⁵ Dow Keesuwal ngaal no tawa nate gom tinndinooje maleykaabe dido gom kolloobe teddungal Alla wi'eteewe keruba'en. Dowdi bippoole majje no kuura ommbirgal Keesuwal ngaal. Amma joonin en ngalaa wakkati ngam famtinde kujje dee fuu gootel gootel.

⁶ Nii kujje dee fuu moyfiniraa. Nyannde fuu cakkanoobe Alla been, daliila golle mabbe ibe naata, ibe mburtoo nder feccere arandere ndeen.

⁷ Amma ley hitaane, mawdo cakkanoowo Alla oon tan woni naatoowo faa nder feccere didabere ndeen, kam duu nde worre. No tilsi duu o nadda he yiyyam ndabba kirsaanja sakcaa ngam hakkeji makko he hakkeji himbe gadaadi nder rafi anndal fuu moytee.

⁸ Ko Ruuhu Ceniido hidī holla do nii: Nde nii feccere arandere ndeen no darii, too laawol naatude nokkuure burne senaade ndeen walaa.

⁹ Ko Ruuhu holli dūm no misaali tinndinoowo dow jamaanu hannden. Maana majjum woni: Hadiyaaji e sadakaaji kirseteedī ngam Alla mbaawtaa itti wamre hakke wonnde nder berde himbe.

¹⁰ Ko woni no hidee haaleede do woni filla nyaamde, jarde e lootaaki ngam laabal. Tilsinooje non daarooje mbuurnam banndu, gonnoodē no ngolliree fadde Alla wattitide huune fuu.

Sadaka nder amaana keso

¹¹ Almasiihu wanngi joonin hano mawdō cakkanoowo Alla, ngam waddande en moyfereeji lobbi. O naati hukumuuru burnu manngu e burnu huubude. Hukumuuru ndu junngo bii-aadama wadaay. Hukumuuru ndu tawaaka nder duuniyaaru meeden.

¹² O naati gaba go'o nder nokkuure burne senaade. O naddaay yiyyam ilooji, naa yiyyam ga'i gom. Yiyyam hoore makko o naddi, o rimdini en faa abada abadin.

¹³ Yiyyam ilooji, yiyyam ga'i e ndooni nyale wulaange, kam'en mbiccetee dow wadube hakke ngam laabinde be hano no finaa-tawaaji tilsiniri dūm.

¹⁴ Nde nii goonga fuu, nii haani wadeede, too no woodi ko buri yiyyam Almasiihu baawde naa ? Kanko mo nder ardanjal Ruuhu duumiido sakkani Alla hoore mum. O laatii sadaka mo walaa fuu feloore. Yiyyam makko dām laabinta berde meeden, itta de nder gadol golleeji bondi ngam dowtanoden Alla duumiido.

¹⁵ Ko wadi lisa laatii gartiroovo potal hakkune himbe he Alla, kam woni himbe be Alla noddi keba ndonu nduumiingu, ngu Alla he hoore mum fodanii be nder amaana keso. Maayde lisa wari rimdini himbe, wadunoobe hakke nder jamaanu amaana arano.

¹⁶ Nokku fuu to derol cenndol ndonu tawa, no tilsi lamnee ko binndudo ngol oon maayii.

¹⁷ Ngam tabbat derol ngool gollataa nde hanaa binndudo oon maayu non. Ndenne, nde nii binndudo ngol oon maayaay, ngol gollataa.

¹⁸ Ngam majjum wadi, amaana arano oon tabbitittaa, nde yiyyam rufaaka.

¹⁹ Ko Muusa janngi tilsinooje tawaade nder Tawreeta deen yeeso himbe fuu, o hooyi yiyyam ga'i, yiyyam ilooji, o hawrodiri e ndiyam. O suuwi leebi baali bodeeji he licce isop nder yiyyeele deen, o wicci he dewtere Tawreeta, nden o wicci he himbe fuu.

²⁰ O wi'i:Dum woni yiyyam tabbintinoojam amaana mo Alla tilsi tokkon.

²¹ O wicci ðam kaden dow hukumuuru wonndu nder nokkuure ittaane Alla ndeen. O wicci ðam he gineeji dewirdi Alla ðiin fuu.

²² Ndenne hano no Tawreeta holliri ðum, yiyyam no lamna huune fuu, amma nde yiyyam rufaaka, jaafol hakke walaa.

lisa mursi yonki mum gaba go'o

²³ Nde nii no tilsi kuppe tinndinoje kuppe gonde dow laabiniree sadakaaji, ndenne kuppe goongaaje gonde dow deen kay kaanaana laabiniree sadaka gom burdo sadakaaji ðiin.

²⁴ Almasiihu naataay nder nokkuure burne senaade nde bii-aadama wadi. Amma, nder nokkuure burne senaade wonnde dow kammu o yeenyi, to o woni omo darani en yeeso Alla. Nokkuure burne senaade nde juude bibbe aadama ngadaay ndeen, nokkuure tinndinoore nokkuure burne senaade goonga e goonga wonnde dow kaamu non.

²⁵ Mawdo cakkanoobe Alla hitaane warde hitaane no naata nder nokkuure burne senaade, hanaa ngam sakkude yiyyam hoore mum amma ngam sakkude yiyyam fereejam gom. Amma en ngi'ii ko Almasiihu kay gaba go'o naati ngam sakkude hoore mum.

²⁶ Se tawinoo kile keewde o naatunoo, nden o torretenoo kile keewde illa fuddorde duuniyaaru. Amma nde goonga nder wakkatiji cakitiidi dii, nde worre o wanngi. Har banngol makko ngool, o mursi yonki makko gaba go'o ngam moytude hakke himbe.

²⁷ Bii-aadama fuu, nde worre tan maayata, gada mum Alla hiito joomum.

²⁸ Hano non duu Almasiihu mursiri yonki muudum gaba go'o ngam o ronndo hakke himbe heewbe. O wanngowan nde ðidabere, hanaa ngam ronndaade hakke himbe, amma ngam hisinde doomube gartol makko.

Ibrankooþe 10

lisa sadaka amaana keso

¹ Tawreeta Muusa no tinndinoore kuppe lobbe garooje tan, amma nde hanaa de goonga e goonga. Baa nii ko nde tilsinii sadakaaji ngadee hitaane warde hitaane nde waawaa wadi, hidube badaade Alla har gadol sadakaaji dii laatoo huubube.

² Nde nii sadakaaji dii mbaawiino badinde himbe, nden wadoobe di ngayniino golle mum'en. Ngam nde nii rewoobe been laabinaama ngam hakkeeji mum'en nde worre lok, nden hakkilooji mabbe ummataakono kaden.

³ Amma nde goonga, hitaane fuu sadakaaji dii miccintinta be hakke mabbe.

⁴ Yiyyam ga'i e illoji ðam waawaa moyti hakke sam,

⁵ wadi, wakkati Almasiihu naatannoo duuniyaaru, o wi'i Alla: A hidaa hadiyaaji e sadakaaji kirseteedi, amma a wadani kam banndu ngam mi downtane.

⁶ Sadakaaji bulaadī e sadakaaji gadaadī ngam moytol hakke duu mbelaa berne maa.

⁷ Yaa Alla ! Ndaa, mi wari ngam wadude muuyde maada. Nii dum winndiraa dow am nder dewte.

⁸ Arannde nii ko Almasiihu wi'i Alla nii:A hidaa hadiyaaji, a hidaa sadakaaji kirseteedi naa buleteedi. A hidaay dī, dī mbelaa ma. Amma Tawreeta tilsini sadakaaji dī fuu ngadee.

⁹ Gada mum, o wi'i Alla:Ndaa, mi warii ngam mi wada muuyde maa. Almasiihu itti sadakaaji arani dīin, waddi sadaka keso gom.

¹⁰ Wakkati lisa Almasiihu wadunoo muuyde Alla deen, en fuu en laabinaama he hakkeeji meeden. Ngam, o hokki banndu makko laatanoo en sadaka. O hokkii ndu gaba go'o faa abada abadin.

¹¹ Cakkanoobe Alla no daroo nyannde fuu dow koyde mum'en ngam wadude golle mum'en. Ibe njottina sadakaaji dīin wakkati fuu, amma sadakaaji dīin mbaawtaa moyti hakkeeji himbe.

¹² Amma Almasiihu kay no seedi he cakkanoobe Alla bee. Gaba go'o o sakki hoore makko ngam hakkeeji himbe. Sadaka oo duu, heyi kam tan faa abada. Gada gadol sadaka oo o joodoowi nyaamo Alla,

¹³ to o doomi Alla sorna waybe makko ley teppere makko.

¹⁴ Ndenne he sadaka gooto oo, o wadi be o laabinnoo he hakke mum'en huubube faa abada abadin.

¹⁵ Ruuhu Ceniido duu no seedanoo en dow majjum, no wi'a:

¹⁶ Alla Joomiraawo wi'i: Ndaa amaana mo ngadidanmi he mabbe nder balde garooje nii: Mi wattan tilsinoje am nder berde mabbe, mi wattu de nder hakkilooji mabbe.

Ruuhu Ceniido duu no seedanoo en no wi'a kaden: Alla Joomiraawo wi'i:

¹⁷ Mi moytan sam hakkeeji mabbe he bonandaaji mabbe nder hakkillo am.

¹⁸ Ndenne, nde nii hakkeeji fuu njaafaama, sadaka moytoowo hakkeeji fuu haajaaka kaden.

Almasiihu fiirti laawol kesol

¹⁹ Banndiraabe am, yiyyam lisa ndufaadam dām hokki en semmbe naatude nokkuure burne huune fuu senaade.

²⁰ O udditani en laawol kesol goodungol yonki, laawol kesol naatirteengol har riido hukumuuru seniinu nduun. Laawol ngool woni maayde makko.

²¹ Eden ngoodi mawdo cakkanoowo Alla, ardinaado suudu Alla.

²² Ndenne, en bado Alla he berne lamnde he tammude mawne nde goondinol meeden hokki en. Berne lamnde, nde ko boni fuu walaa nder mum, he banndu lamniraanu ndiyam laabdam.

²³ En tibinoo sanne tammude meeden, tammude nde annduden fakat no goonga, ngam gadando en fodoore ndeen, no kolniido.

²⁴ En ngattu hakkillo meeden ndaaren no mballodirten hakkune meeden, faa hidde he gadanodirol golleeji lobbi naata hakkune meeden.

²⁵ To en paddo koyde he kawriide meeden hano no wobbe paddorto koyde mum'en. Amma en cemmbindinodir berde, ngam en ngi'ii nyalaane Joomiraawo badake.

²⁶ Nde nii eden keero, eden ngada hakke gada ko annduden goonga oon faa laabi, paamen ko sadaka ittoowo hakkeeji gom fuu walaa gada kaden.

²⁷ Amma ko horani en woni kedoden kiite Alla nder kulkulal manngal. Kiite gardooje hiite haadunge, halkoowe waybe Alla.

²⁸ Se neddo murti he Tawreeta Muusa, nde himbe dido naa tato ceedake, joomum no waretee non, yurmeene fuu walanaa joomum.

²⁹ Ndenne, dume laatoto kiite neddo banyudo bii-Alla, ndaari meere yiyyam makko ndufaadam ngam amaana, yiyyam laabinoojam, dey kaden yenni Ruuhu Alla, Ruuhu kokkoowo moyyere ? Odon mbaawi miilaade iri kiite, de iri neddo oo haani naa ?

³⁰ Ngam eden anndi Alla bi'udo: Miin jeyi yottitaare, miin yoptoto neddo fuu dey-dey ko wadi. Alla wi'i duu: Miin, Joomiraawo mi hiihoto himbe am.

³¹ Hey, naatol neddo nder juude Alla duumiido no hulyinii sanne !

³² Miccitee he ko wadunoo nder mbuurnam moodon aranam, wakkati ngoondindon lisa Almasiihu. On munyii keddi baawde moodon.

³³ Wakkatiji gom on njennaama, on cemtinaama caka jama'aare. Wakkatiji gom on torraama, wakkatiji gom odon mballa wonbe no torree hano moodon gom.

³⁴ On njurmake wonnoobe ley kasu. Woodi, on njabi teetadon ko njogidon fuu. On njabirii dum welwelo, ngam odon anndi, ko odon ngoodi ko buri kujje dee fuu woodude, kujje de tabbititta faa abada abadin.

³⁵ Ndenne, to mboppee hoolaare moodon, ngam inde woodi mbarjaari mawni.

³⁶ Munyal kaanudon, ngam wadude ko Alla hidji, kebon ko o fodani on.

³⁷ No winndaa wi'aa: Sedda hori, sedda tan hori kaanudo wara oon, wara, o warilawan.

³⁸ Alla wi'i: Goondindo kam, no dartiido. Goondinol mum no wurnan dūm. Amma nde o hokkii kam baawo, mi nanataa beldum joomum.

³⁹ Enen kay, en njeydaaka he kokkoobe Alla baawo, kalkoobe. En goondinbe Alla, en kisintee duu.

Ibrankooße 11

Habaru goondinol

¹ Goondinol Alla, tabbintinde kebol ko neddo tammi non, laawol anndude goongaaji dī neddo hi'ataa.

² Ngam maggol Alla yardi he maamiraabe meeden.

³ Ngam en ngoondini wadi paamuden ko he haala makko o tagiri dow e ley. Ko hi'etee fuu tagiraama he ko hi'ataake.

⁴ Haabiila, ngam goondinii wadi o ittani Alla sadaka burdo sadaka Kayinu. Ngam o goondinii wadi Alla jabi sadakaaji makko, famtini mo ko o dartiido. Goondinol makko ngool wadi baa nii ko o maayi, omo he waajaade.

⁵ Enok, ngam goondinii Alla wadi yencinaa dow ngam to meedu maayde sam. Neddo fuu hi'aay mo kaden, ngam Alla yencinii mo. Se goonga duu, dewte ceedanake mo, mbi'i illa o yencinaaka, omo weli Alla.

⁶ Neddo fuu waawtaa weli Alla, nde nii joomum goondinaay. Neddo fuu badii Alla, tilay goondina ko Alla no dōn, omo moyana tefoobe mo duu.

⁷ Nuhu, ngam goondinii wadi o dowtani Alla cappiido mo dow fii, garoowo mo o hi'aay. O wadi ko Alla wi'i mo. O seki laana ndiyam kaan ngam o danna koreeji makko. O holli ko himbe ngadi hakke. Ngam goondinol makko ngool, o laatii dartiido to Alla.

⁸ Ibrahim, ngam goondinii Alla wadi, o jabi ko Alla wi'i, o yaha nder leydi ndi kam fodii hokka mo. Ibrahim dilli, tawi anndaa to fa'i.

⁹ Ngam o goondinii Alla wadi o hodii ley hukumuuru makko nder leydi ndi o fodanaa ndiin. Isiyaaku he Yakuuba duu njoodii ley hukumuucci mum'en hano no Ibrahim joodori nder mayri. Nii wadi ko Isiyaaku e Yakuuba ndoni kam'en duu fodoore ndeen.

¹⁰ Ibrahim wadi dūm ngam o haabi o hi'aay hubere duumiine nde Alla diidi, nyibani mo ndeen.

¹¹ Ibrahim, ngam goondinii wadi hebi beyngu baa nii ko naywi. Saratu, deekiiko duu no dimaro. O tabbintinii ko Alla no yottinan haala mum.

¹² Ngam majjum wadi he nayeejo gooto oo, naywudo faa no hedii maayde, jippotoobe dubbe yuwi. Dimma mabbe no fota dimma koode kammu, naa taasiiri daane maayo ndi limataako.

¹³ Himbe bee fuu maaydi goondinol Alla, be kebaay podooje de Alla wadideen. Amma be kolliri de to woddii, be nani beldum. Be njabi ko be weerbe under duuniyaaru.

¹⁴ Haalube iri haalaaji dii kolli ko kam'en no tefa leydi halal mum'en.

¹⁵ Nde nii be miccitakeno leydi ndi be ndillunoo under mum, nden be kebiino laawol soyfaade.

¹⁶ Amma be ndekii hakkillo mabbe dow nokkuure burne wodde, nokkuure wonnde dow. Ngam majjum wadi, dum semtinaaki to Alla, Alla noddiree Alla mabbe, ngam o siryanake be hubeere gom.

¹⁷⁻¹⁸ Ibrahim, ngam goondinii wadi, o sakkani Alla biyiiko wakkati Alla sii'iino goondinol makko. Baa nii ko Alla wadani mo fodoore nde under mum o wi'i:Har Isiyaaku jippotoobe maada bee yuwata. Ibrahim hosi sakkude biyum bajjo.

¹⁹ Ibrahim tabbintinii ko Alla no waawi ummintinde maaydo, ngam majjum wadi eden mbaawi wi'ude ko Alla hokkiti Ibrahim biyum, hano maaydo ummitii.

²⁰ Isiyaaku, ngam goondinii wadi, o eeli Alla barkindina Yakuuba e Isuwa dow ko warata yahde yeeso.

²¹ Yakuuba, ngam goondinii Alla wadi, wakkati o badinoo maayde, o barkindini bibbe Yusufu dido been gooto gooto. O tuugi dow sawru makko, omo teddina Alla.

²² Yusufu, ngam goondinii Alla wadi, wakkati badinoo maayde, haali dow burtaaki bibbe Isra'el under leydi Misira. O tinndini be, no be ngadirta banndu makko.

²³ Saaroobe Muusa, ngam ngoondinii Alla wadi be cuudi Muusa lebbi tati gada dimeeki mum. Ngam be ngl'ii Muusa no cukalel lobbel, be kulaay tilisinoore laamiido oon.

²⁴ Muusa, ngam goondinii Alla wadi, wakkati mawnunoo, salii wi'ee ko bii-Firawna debbo rimi mo.

²⁵ Muusa ngam goondinii Alla wadi subii wondude he himbe Alla under torraaji mum'en, baa nii ko omo waawi wuuruude mbuurnam mbeldam under wakkatiyel sedda.

²⁶ O hi'i ko o yennie no Almasiihu yennirooyee, no burani mo hebude njawdi Misira fuu. Ngam gite makko ngalaana no ndeki dow mbarjaari ndi o heboyta.

²⁷ Muusa, ngam goondinii Alla wadi o hulaay tikkere laamiido Misira, o dilli Misira. O darii nokkuure worre, hakkillo makko no fukkii hano neddo gi'udo Alla mo neddo fuu hi'aay.

²⁸ Ngam o goondinii Alla wadi o wadi himbe Isra'el puđđi wadude Juulđe dimđinol Isra'ilankoobe. O wi'i be, be mbicca yiŷam he dammbule cuudi mabbe to maleykaajo ittoowo yonki oon waru afo dimaado mabbe fuu.

²⁹ Bibbe leydi Isra'el, ngam ngoondinii wadi, he koyde mabbe, be njaabi dow leydi njoorni be pedditi maayo Maaliya. Amma wakkati bibbe Misira tefunoo peddita, be njoolii nder maggo.

³⁰ Bibbe leydi Isra'el, ngam ngoondinii wadi, wakkati be ngadunoo balde jedđi ibe piiloo hubeere Yeriko, birniyol hubeere ndeen saami.

³¹ Rahab, debbo pijoowo oon, ngam goondinii Alla wadi wardaaka he tottiibe Alla. Seyo e jam, o jabbori bibbe Isra'el horube leydi makko.

³² Dume mbi'anmi kaden ? Wakkati oo heyataa kam mi haala, mi senndodira haalaaji dow Gideyon, Barak, Samson, Yefta, Daawda, Samuwiila, naa dow annabiibe gom.

³³ Be fuu, ngam be ngoondinii Alla wadi, ko be koni leyde dudđe, be nyaami de. Be laamorii dartinaaku, be kebi podooje de Alla wadani be, be mabbi kunndule muusuji ladde.

³⁴ Be keli baawde hiite haadunge, be kisi coppol takubaaje belde. Be tampube amma be ngartii semmbenteebe. Be laatii suusube nder koni, be ndiiwii konuuji gardi he mabbe.

³⁵ Rewbe gom, ngam ngoondinii wadi maaybe mabbe gom ummintinaa. Himbe gom torraama faa be kosi maayde, amma be calii tettineede ngam be maaya, be ummintinee nyandne darjal no burani be.

³⁶ Wobbe duu njennaama, boccaama. Be nanngaama, be kabbiraama callali, be uddaama.

³⁷ Nder mabbe, wobbe paddaama kaaye faa maayi. Wobbe tayaa, cenndaa didi, wobbe mbardiraama takubaaje. Wobbe no wakkati fuu nder perol, ibe borno guri be'i naa baali. Be teetaama huune fuu ko be njogii. Be torraama, be ngadaama ko metti fuu.

³⁸ Ibe piilo nder laddeeji e ley baamle, ibe njoodoo nder lowi, nder gayde. Duuniyaaru nduu fotaay baa to be ngarta be njoodoo nder mum.

³⁹ Himbe bee fuu, manaama ngam be ngoondinii Alla, amma nder mabbe walaa kebudo fodoore Alla.

⁴⁰ Ngam Alla siryanake en godđum nafoojum sanne, wadi be mbaawaa heewtude huune ndee, nde hanaa min keewti nde non.

Ibrankooße 12

Dekol gite dow Almasihu

¹ Enen wonbe no tummbi caka goondinbe re'ataa, hollube noy goondinol mum'en foti eden kaani woppude donngal fuu goongal no hada en yahde yeeso. Accen wadude hakke fuu gonde no jiiba en, tittinkinoden illa fuddorde nder ko yameden, faa njottoden he timmoode majum.

² En ndeku gite meeden dow lisa, omtando en laawol goondinde Alla, balloowo en goondinol meeden huuba cap. Ngam beldum berne nde o hebata, wadi o suusi maayde dow leggal bardugal. O wannaaka semteene nde o yarata ngam maayde makko dow maggal. Joonin, omo joodii nyaamo joodforgal Laamu Alla.

³ Micciteree no lisa munyiri nganyaandi ndi wadoobe hakke kolli mo, heba to tampiri helu berde moodon.

⁴ Habdo moodon he hakke, heewtaaki to ndufoton yiyyam ginan.

⁵ On njeggitii haala cemmbindinooka, iri haala ka baaba haalanta biyum, no wi'a: 'Biyam, taa yawa eeltol Joomiraawo, taa nanu naawdum, se o felii ma.

⁶ Ngam mo Joomiraawo hidi eltata, o fela mo o daari hano biyum.

⁷ Munyee eltol ngool, ingol moyfina mbuurnam moodon, ingol holla ko Alla no ada on hano bibbe mum. Biddo oye woni mo baaba mum eltataa ?

⁸ Biddo fuu no eltee. Nde nii Alla eltaay on, ndenne hanaa kanko jeyii on, on kanaa bibbe Alla.

⁹ Woodi duu, eden ngoodi baabiraabe nder duuniyaaru, eltoobe en, en teddinii be, sako Baaba meeden gondo dow eltoowo en ngam keben mbuurnam faa abada.

¹⁰ Baabiraabe meeden no elta en, ngarten no be ngidi ngam wakkati sedda. Amma Alla no elta en ngam beydaari meeden, ngarten seniibe hano makko.

¹¹ Wakkati eltol, beldum walaa, sey nii naawdum. Amma gada mum, ingol rimana jabube eltee been jam e dartinaaku.

¹² Ngam majum cemmbindinee juude moodon tampude, cemmbindinee koppi moodon comudi.

¹³ Moyfinanee koyde moodon laabi dartiidi, ngam to koyde moodon layooje lardu amma de nyawta.

Buurol mbuurnam ceniidam

¹⁴ Tittinkinee, ngadee keddi baawde moodon, njoodododon himbe he jam. Ngarton seniibe, ngam nde hanaa jonnde seniine walaa gi'oowo Joomiraawo.

¹⁵ Kakkilee, to neddo moodon fuu saloo moyfere nde Alla wadani dhum. To neddo moodon fuu laatoo wabbere bonde, raaba heewbe hakkune moodon.

¹⁶ Kinnee to baa gooto moodon laatoo jaahili, mo wannaaka he ko Alla wi'i dum hano Isuwa, connudo mawniraaku mum ngam le'al.

¹⁷ Odon anndi gada mum, o yehii to baabiiko ngam barkina mo, amma baabiiko salii. O tefi fuu no o wadata ngam baabiiko heba moyfere gom hokka mo, amma meere. Baa nii ko o woyi walaa ko dum nafi.

¹⁸ Onon, wakkati badidon Alla, on ngaraay fuu to waamnde gom nde mbaawdon meemude, ir waamnde Sinayi, to hiite hubbaa, to nibbi, to balinde wadi.

¹⁹ On nanaay daane luwal, on nanaay haala fuu. Bibbe Isra'el nanunoobe dum duu ndaraaki kettinani haala fuu kaden.

²⁰ Be mbaawaay hettinaade tilisinoore Alla wi'ude: Yonki fuu meemi waamnde ndee, baa se latii ndabba non, no faddetee kaaye, waree.

²¹ Ko be ngi'ata dum no hulyini, ngam Muusa e hoore mum wi'i ko kamhuli sanne faa kam no diwna.

²² Amma onon, on ngari waamnde Siyon, hubeere Alla duumiido, kayre woni Ursaliima keso, hubeere wonnde dow, to maleykaabe ujunaaji ujunaaji kawriti nder welwelo.

²³ On ngari nder hawriine goondinbe Alla aranbe, be inde mum'en mbinndaa toon dow. On ngari to Alla kiitotoodo himbe fuu. On ngari to himbe dartiibe, be Alla wadi huubube.

²⁴ On ngari to lisa gartirdo potal hakkune himbe he Alla ley amaana keso. lisa mo yiyyam mum rufaa, yiyyam makko no waajoo en sanne burde yiyyam Haabiila dufaadam.

²⁵ Ndenne, tinnee to calodon hettinaade Alla gondo no haala. Ngam nder duuniyaaru, Muusa haalani bibbe Isra'el amma be calake hettinaade mo. Kambe duu be kisaay tikkere Alla. Enen, illa dow Alla haaldi he meeden nde nii en tottitake mo, sikka fuu walaa en kisataa.

²⁶ Ndenno daane Alla yinngii leydi, amma hannden o wadani en fodoore gom, o wi'i: Mi yinngan leydi ndii, kaden hanaa kayri tan, mi yinngan kammu nguu duu.

²⁷ Konngol kaden ngool no holla ko tagaa fuu no yinngetee, moytee heba kuje de njinngataako deen nduumo.

²⁸ Ngam majjum nde nii en kebi laamu ngu yinngataako, kulen Alla, njetten mo, teddinen mo nder leesinaaku ngu o hidii.

²⁹ Ngam nde goonga, Alla meeden no hiite nyaamoowe.

Ibrankooße 13

- ¹ Habaru waajuuji cakitiidi Tintinkinee nder hidodirde ngam on banndiraabe.
- ² To njeebee jippinol weerbe, ngam wobbe nder rafi anndal mberni maleykaabe.
- ³ Micciteree he uddaabe hano on fuu uddidaa. Micciteree he torraabe hano on fuu torridaa.
- ⁴ Neddo moodon fuu teddina dewngal. Worbe he rewbe wonbe nder dewngal, tilay neddo moodon fuu daroo he banndum. Ngam Alla no hiitoto pijjoobe nder dewngal he be ngalaa nder dewngal fuu.
- ⁵ Kakkitee ko'e moodon he hidde seedere. Ceyorodon ko ngoodudon, ngam Alla wi'ii: Abada mi woppataa ma. Abada mi yebataako ma !
- ⁶ Ngam majjum wadi eden mbaawi mbi'i he berne worre: Joomiraawo woni ballo am, mi hulataa. Dume neddo waawani kam ?
- ⁷ Micciteree ardiibe aranbe, waajiibe dow haala Alla. Micciteree noy be njoodori nder mbuurnam mabbe, ndaaree no be timminiri mbuurnam mabbe, nyemminon goondinol mabbe.
- ⁸ lisa Almasiihu, no wontirnoo keenja, non o woniri hannden, non duu o joodorto faa abada abadin.
- ⁹ To njabee waaju fereejo gom, waaju mo tokkaay laawol goondinol meeden hooya hakkillooji moodon. Ko buri wodde, woni moyfere Alla semmbindina berde moodon. Amma tokkol tilsinoje dow nyaamdu, tilsinoje non de nafataa tokkuge dum'en.
- ¹⁰ Enen, eden ngoodi sakirde, amma cakkanoobe Alla golloobe nder hukumuuru ceniinu ngalaa laawol nyaamude huune fuu ko sakkaa dow mayre.
- ¹¹ Mawdo cakkanoobe Alla no nadda yiyyam ko hirsaa sakkanaa Alla ley nokkuure burne nokku fuu senaade ngam moytol hakkeji, amma tewu ko hirsaa sakkaa yaasin hodorde ndeen wuletee.
- ¹² Ngam majjum wadi lisa duu maayi gada wuro, yiyyam mum rufi ngam har majjam o laabina himbe he hakkeji mum'en.
- ¹³ Ndenne enen duu, en mburto, tawowen mo gada wuro, njaben cemtineden no o semtiniraa.
- ¹⁴ En ngalaa hubeere duumotoone nder duuniyaaru nduu, amma eden tefa hubeere duumotoone waroore gom.
- ¹⁵ Sadaka meeden mo ngadanten Alla woni tinnoden eden teddinan mo nder haalude he nder jardaaki ko lisa Almasiihu woni kisinoowo meeden.
- ¹⁶ To njeebee wadude ko woodi. Cenndee ko njogidon, kokkaron beeto. Dum woni sadaka beldo Alla.

¹⁷ Dowtanodon ardiibe moodon. Leesinee ko'e moodon, ngadon ko be mbi'i on, ngam kambe ndoomi on. Alla duu yamtan be noy be anndiri on. Tokkee ko be mbi'i, accon be ngolla, golle mabbe nder beldum berne, hanaa nder mettal berne. Ngam nde be ngadirii ngal mettal berne, dum nafataa on.

¹⁸ Miden eela on du'aa'u. Min tabbintinii ko berde amin no laabi. Miden ngidi wadude ko haani nder huune fuu.

¹⁹ Mido eela on faa noy walaa ndu'anodon kam, Alla hokka kam laawol wartoyde to moodon law. Baynodirol

²⁰ Alla jom jam, ummintini lisa he maayde, Joomiraawo meeden laatiido duroowo baali mawdo, dufudo yiyam mum, watti amaana keso duumotoodo hakkune himbe he Alla.

²¹ Alla hokka on baawde wadude ko woodi no dum wa'i fuu, ngam ngadon muuyde makko. O wartira on ko welnanta mo berne ngam lisa Almasiihu. Teddungal laatanoo lisa Almasiihu faa abada. Aamiin !

²² Banndiraabe, ko mbinndanmi on dum juutaa sanne, mi eeli on kettinee waajuji cemmbindinooji dii.

²³ Mido haalana on ko banndii'en Timote yoofaama. Nde o warilawi to am, mi wardan he makko to moodon.

²⁴ Miden njewta ardiibe moodon he hidube Alla wondube he moodon fuu. Banndiraabe meeden yuwbe leydi Italiya duu no njewta on.

²⁵ Moyere Alla wonda he moodon, on fuu !

Yakuuba

Yakuuba 1

Cannoje

¹ Miin Yakuuba, golloowo wakkiliido he Alla he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, winndani on d'erol ngool, onon cuudi baaba sappo e didi cankitiidi nokku fuu. Mido sanna on.

Filla goondinol he hikmaaku

² Banndiraabe am, nde nii torraaji feere-fereeji keewtake on, njabiree di welwelo manngo.

³ Ngam odon anndi, nde nii goondinol moodon daartake nder torraaji diin, di ngadan on tittinkiniibe.

⁴ Amma, sey nde tittinkinaaku moodon benndi, ko laatodon huubube kap, be huune fuu ηakkanaay.

⁵ Ndenne, nde nii goddo nder moodon ηakki hikmaaku, joomum eela Alla, hokka d'um ngu. Ngam Alla woni gedo kokkoowo, mo yamtataa.

⁶ Amma sey nii joomum eeliraa goondinol, tawee sikkaay. Ngam cikkudo fuu no nanndi he benkeyye, de henndu soggata no hidiri.

⁷ Neddo fuu ga'udo nii, to miilo kam no heban godsum he Joomiraawo.

⁸ Ngam neddo oo, berne mum senndake. O anndaa fuu ko o hid'i. O walaa hoolaare hoore makko nder ko o watta fuu.

Talkaaku e kebal

⁹ Banndiraawo goondindo fuu, no haani nde nii no talka, nana beldum, ngam yeeso Alla joomum no teddudo.

¹⁰ Goondindo diikudo duu, no haani nana beldum, ngam Alla burdinaay mo beeto. Diikudo, pinndi nder ngesa non, balde sedda sooto.

¹¹ Nde nyawli, naange daylina aawitirdi ndiin, pinndi mayri sooto saama, wodde mayri fuu majja. Nii diikudo saamirta, maaya, golleeji mum di tokkitii fuu mbona.

Torra e uppol

¹² Beldo hoore woni munyudo wakkati naati nder cii'aaki. Ngam nde o tittinkinake, Alla melliran mo mburnam nduumiidam, dam o fodani hidube mo.

¹³ Nde neddo no woodi anniya wadude ko boni, to joomum wi'u Alla uppi d'um, wada bone oo. Ngam Alla uppataa neddo wada bone. Neddo fuu duu waawaa uppi Alla wada bone.

¹⁴ Amma neddo fuu suuno mum bonngo uppata dūm, fooda dūm wada ko woodaa.

¹⁵ Gada majcum, aawdiiri suuno bonngo, nde fudi rimataana hakke. Wakkati hakke mawni faa benndi, kam duu rimataana maayde.

¹⁶ Banndiraabe am horsube, to majjinee ko'e moodon.

¹⁷ Moyyere e kujje lobbe fuu de kokketeden, dow yuwanta en. Dum fuu, dūm yuwataana to Alla Baabiraawo, tagudo ko woni no yayna nder kammu fuu. Alla waylataako, o sottataa, o nibbataa.

¹⁸ Kanko muuyi, wadi en bibbe makko. Har haala makko goongaha, o wadi en rimitaabe, ngam laatoden artube nder ko o tagi fuu.

Hettinaade haala Alla he tokkol makka

¹⁹ Banndiraabe am horsube, paamee ko no haani neddo moodon fuu horkita nowru mum hettinoo, amma to duudu hunnduko. To yaawu bernude,

²⁰ ngam bernudo wattaa ko dartii yeeso Alla.

²¹ Ndenne mboppee huune fuu ko tunninta on he ko wattata borondi nder berde moodon. Leynee ko'e mon njabbodon haala ka Alla aawi nder berde moodon, ngam ika waawi hisinde yonkiji moodon.

²² To ndaree he kettinaaki tan, amma ngadee ko haala Alla wi'i on. Nde hanaa non on njammbake ko'e mon.

²³ Kettintoodo ka tan, dey wadaay ko ka wi'i, wa'aana yeeewudo yeeso mum nder danndorgal,

²⁴ ngam hi'a no wa'i. Amma wakkati sedda gada mum o yeggita no ngo wa'i.

²⁵ Amma neddo fuu watti hakkillo janngi tilsinoje kuubde, dimdinoje, feji he majje, hettinanii de, yeggitaay de, wadi ko dūm wi'i nder majje, Alla no welnan neddo oo nder ko wadata fuu.

²⁶ Neddo fuu adi hoore mum no wakkiliido he Alla goonga e goonga, ko waawaa dawrani demngal mum, majji. Wakkilaaku mum duu no meere.

²⁷ To Alla Baabiraawo meeden, wakkilaaku goonga e goonga woni: Wallude rewbe be goriraabe mum'en maayi, alatummi'en nder mettal berde mum'en he faddaade hoore mum he tuuni duuniyaaru fuu.

Yakuuba 2

Filla dow burdinde oo naa ooto

¹ Banndiraabe, onon goondinbe lisa Almasiihu Joomiraawo men jom teddungal, to burdinee bibbe aadama.

² Nde jom njawdi, borniido kolte lobbe de hano mum fuu ngalaa, no watti hootannde kañje, warii nder hawiine moodon, nde nii talka gom, borniido tekke kam duu warii.

³ Nde nii on kuybiti hakkillo moodon fuu har jom njawdi oo, teddindon mo, mbi'udon: « Joodorgal lobbal nii, jooda. » Dey mbi'on talka oon duu: « To jooda, dara. » Naa mbi'on mo: « Jooda ley. »

⁴ Nde nii on ngadii nii, hakkune moodon on burdinaay ko'e himbe naa ? On kiitoraaki miilooji bondi naa ?

⁵ Banndiraabe am horsube ! Hanaa Alla subii talkaabe yeeso duuniyaaru fuu ngam riikinde be nder goondinol, be naata Laamu Alla, Laamu ngu o fodani hidube mo naa ?

⁶ Amma onon, odon kada talka ndimaaku mum. Hanaa riikube ngoni no kada on foofude naa ? Hanaa kambe duu ngoni no njaara on yeeso hiitotoobe naa ?

⁷ Hanaa kambe duu ngoni bonnoobe innde lisa, innde lobbere nde Alla waddi hakkune moodon naa ?

⁸ Nder Tawreeta no winndaa wi'aa:Ngidaa gondo maa no ngidirdaa hoore maa. Goonga non, nde on tokki tilsinoore mawne ndee, tilsinoore Laamu Alla, nde nii on tokkiri no nde wi'iri, on ngadii ko woodi.

⁹ Amma nde on burdini ko'e bibbe aadama, on ngadii hakke, on njukketee ngam on tokkaay ko Tawreeta wi'i.

¹⁰ Ngam nde neddo woofii worre tan nder tilsinoije Tawreeta deen, baa nde neddo tokkii koddiide deen fuu, too joomum woofii tilsinoije deen fuu.

¹¹ Ngam Alla wi'i:To yeenu , o wi'i duu:To ittu yonki goddo. Ndenne, baa nde neddo yeenaay, nde nii joomum itti yonki goddo, too joomum tokkaay ko tilsinoije deen mbi'i.

¹² Ndenne, accee haala moodon e mbuurnam moodon laatoo hano haala e mbuurnam himbe hiiteteebe dow tilsinoije rimdinooje.

¹³ Tabbat ! Nyannde kiite deen, yurmeene walanaa be njurmaakino banndiraabe mum'en. Amma yurmeene burata kiite deen semmbe.

Ceñodirol goondinol e gollal lobbal

¹⁴ Banndiraabe, toy nafakka wi'ude mi goondinii dey alamaaji goondinde goonga e goonga ngi'ataake nder golle am ? Ir goondinol ngool no hisina neddo naa ?

¹⁵ Alal-misaali, banndiraawo debbo naa gorko goondindo gom walaa ko holtoo, o nyaama hannden, o nyaamataa jaano.

¹⁶ Dey godđo nder moodon wi'a mo: « Jam wara to maa, Alla hokke ko bornotodaa e ko nyaamata », dey hokkaay mo ko holtee e ko nyaamee. Dume haalaaji dii nafi ?

¹⁷ Non duu goondinol fuu darii kam tan ko seŋodiraay he golle lobbe, he ko waati fuu no go'o.

¹⁸ Nde godđo wi'ii kam, aan a goondindo, miin mi gadoowo golle lobbe. Mi jaaboto joomum, mi wi'a holla kam goondinol ngol walaa golle lobbe nder mum. Miin duu, mi hollete har golle am lobbe ko mi goondindo.

¹⁹ A goondini ko Alla no gooto naa ? Gasi ! Baa ginnaaji bondi ngoondini dum, idī ndiwna yeeso makko.

²⁰ Aan bahiima ! Ada hidī tabbintinaa ko goondinol ngol walaa golle lobbe, walaa fuu nafakka gom naa ?

²¹ Hanaa ngam maamii'en Ibrahim tefi sakkude Isiyaaku mum dow sakkirde, wadi Alla daari mo dartiido naa ?

²² A hi'i ko goondinol makko e golle makko lobbe no ceŋodiri. Ko o golli dum duu humni goondinol makko.

²³ Ndenne ko Dewtere Alla wi'i dum tabbiti:Ibrahim goondinii Alla, ngam majjum wadi Alla daari mo dartiido. Dum duu wadi o noddiraa higo Alla.

²⁴ Ndenne, on ngi'ii ko neddo no noddiree dartiido yeoso Alla, ngam golle muudum lobbe, hanaa ngam goondinol muudum tan.

²⁵ Non duu, Rahab, debbo jeenoowo gom, laatake dartiido, ngam golleeji mum lobbi dī ngollunoo, wakkati o jabbino horoobe been. O walli be, be kootiri laawol feerewol gom.

²⁶ Neddo nde foofaango walaa he mum, no maaydo. Non duu goondinol fuu ngol seŋodiraay he golle lobbe, he ko waati fuu no go'o.

Yakuuba 3

Dawrande demngal mum

¹ Banndiraabe, heewbe nder moodon to tefu laataade jannginoobe. Ngam odon anndi ko minen jannginoobe, min kiitetee kiite cadde burde wobbe.

² En fuu, eden mboofa laabi keewdī. Nde nii neddo woofataa nder haala, joomum no kubđo, joomum no jaalii hoore mum.

³ Eden ngatta labangal nder hunnduko puccu ngam ndawranen ngu.

⁴ Yeewee laana ndiyam no ka foti manngu, keni mawdī ngatta ka dogga dow ndiyam. Amma fuu nii hadataa loocel pamarel ka awyirtee, awyoowo oon yaara ka to hidī fuu.

⁵ Non demngal duu worri. Demngal neddo no buri dum famdude, amma dum fuu hadataa ingal mana hoore maggal ngam ingal wada kujje mawde. Ndaaree da ! No ladde foti manngu fuu, pettel no waawi wulude nde.

⁶ Demngal hiite non, wuddu bononda, doccal jahannama. Ingal he banndu meeden amma ingal bona en. Ingal sankita mbuurnam meeden, illa dimeeki meeden faa maayde meeden.

⁷ Bibbe aadama no elta ir dabbaaji fuu: Dabbaaji ladde, dabbaaji bodooji e ladooji, pooli, he liyfi.

⁸ Amma demngal kay, neddo fuu waawaa dawrande dum. Demngal balaa'u non, ngal joodotaako heese, ingal heewi tooke barooje.

⁹ Demngal njettirten Baabii'en, Alla Joomiraawo. Kanngal duu kudirten bibbe aadama, be Alla tagi nder nanndi mum.

¹⁰ Jettooje e kuddi fuu nder hunnduko wooto mburtotoo. Banndiraabe, dum haanaa worrude nii.

¹¹ Ndiyam mbeldam e kaddam no bula nder bulirde worre naa ?

¹² Banndiraabe, ibbi no rima jaytuuje naa ? Cabiihi duu no rima ibbe naa ? Non duu, bunndu lamdam bulnataa ndiyam mbeldam.

Hikmaaku yuwngu to Alla

¹³ Hakkune moodon, moy woni jom hikmaaku e anndal ? Nde joomum no don, holla dum nder mbuurnam mum lobbam, nder golleeji mum gadaadi nder leesinaaku e hikmaaku. Dum woni woodude hikmaaku e anndal goonga e goonga.

¹⁴ Amma, nde nii haasidaaku mbonngu e muuyo burde wobbe no tawa nder berde moodon, to piyee gabaare mbi'on on jom'en hikmaaku, on mbattiti fewre ngadon goonga.

¹⁵ Ir hikmaaku nguu yuwataa to Alla, amma nder duuniyaaru ngu yuwata. Ngu yuwaana he miilooji himbe, to Ibiliisa ngu yuwi.

¹⁶ Ngam to haasidaaku mbonngu e muuyo burodirol tawaa, toon duu piyodirol ko'e e golle bonde tawtee.

¹⁷ Amma hikmaaku yuwngu to Alla, arannde nii hokkataana berne lamnde, nden jam e hakkillo fukkiijo. Ingu seja endam, ingu heewi yurmeene, ingu rima golle lobbe. Ngu walaa hedran-hedran, munafikaare fuu walaa nder maggu.

¹⁸ Waddoobe jam, aawataana jam, ketta ko dartii.

Yakuuba 4

Gido duuniyaaru, ganyo Alla

- ¹ Toy poododirol e kabe gonde hakkune moodon yuwata ? Hanaa nder suuno moodon bonngo, wonngo no durwa nder berde moodon, de yuwi naa ?
- ² Odon cuuna huune, on kebataa nde. Odon ciryii ittude yonki, odon keewi haasidaaku, on mbaawaa hebude ko ngiddon. Odon kaba, odon ndukodira, on kebaay ko ngiddon ngam on eelaay dum Alla.
- ³ On eelii, on kebaay ko eeludon, ngam anniyaaji moodon mboodaa. On eelataana tan ngam humnude muuyde moodon bonde.
- ⁴ Nyaamoo hoy amaana ! On anndaa ko hidde duuniyaaru no wanyude Alla naa ? Giddo duuniyaaru, wadii hoore mum ganyo Alla.
- ⁵ Hanaa meere wadi ko nder Dewtere Alla no winndaa wi'aa: Ruuhu mo Alla watti nder meeden oon no hidii en, omo hira faa noy walaa ngam laatoden jogotoobe amaana.
- ⁶ Alla wadanii en moyfere burne huune fuu manngu. Ngam no winndaa nder mayre wi'aa: Alla no wanyi piyoobe gabaare, amma omo moyfana leesinoobe ko'e mum'en.
- ⁷ Dowtanee Alla, dey kollon Seydan tiida-nyiiraaku. O doggan o woddoo on.
- ⁸ Badee Alla, o badoto on. Onon wadoobe hakke, tuubee laabinee ko'e moodon. Lamnee berde moodon, onon munafikiibe !
- ⁹ Balinee, cimee, mbanjee gondi, accee ko njaltintoo on laatoo ko woynata on. Beldum moodon laatoo balinaaku.
- ¹⁰ Leynee ko'e moodon yeeso Joomiraawo, o yettan on.
- ¹¹ Banndiraabe, to njancodiree. Nde nii neddo janci banndum naa hiitake mo, neddo janci tilsinooje Alla, hiitake de duu. Nde nii a hiitake tilsinooje deen duu, a tokkaay ko de mbi'i, a wadi hoore maa kiitotoodo majje.
- ¹² Alla tan woni kokkoowo tilsinoore, kanko tan woni Kiitotoodo duu. Kanko tan woni baawdo hisinde naa halkude yonki neddo. Amma aan woni moy, faa kiitodaa bannda ?

Ardinee Alla nder siri fuu

- ¹³ Kettinanee kam, onon wi'oobe: « Hannden naa jaajo, min njahan hubeere maaneere he hubeere maaneere. Min ngadan hitaane miden luumoo toon, min keba ceede. »
- ¹⁴ Onon be anndaa noy mbuurnam mum'en laatotoo jaajo. On saawawre wanngooore wakkati sedda, nden majja.
- ¹⁵ Nii kaanudon, mbi'on: « Nde Joomiraawo muuyi, min mbuuran, min ngolla dum naa dumtoo. »

¹⁶ Amma joonin, odon ndonndi ko'e odon piya gabaaje dow on godđum. Fiyude gabaare hano nii woodaa.

¹⁷ Jooni, nedđo fuu anndi ko no waawi wadde golle lobbe, ko wadaay de, joomum wadii hakke.

Yakuuba 5

¹ Poodol noppi riikube Onon jom'en njawdi, kakkilee, kettinee ko mbi'anmi on. Townee daade moodon, cimee ngam torraaji cattudi kewtoytoodī on.

² Njawdi mon boni, kolte mon duu mooyii.

³ Kaŋje e cardi moodon tuttidii. Tuttol majje felata on, nyaama on hano no hiite nyaamirta gommbal. Duuniyaaru no taggan nder wakkati sedđa, amma dum fuu hadaay odon moobi njawdi.

⁴ Baa njobdi hettoobe gese moodon, odon njogii đum. Idum nyiddinii yeeso Alla dawranoowo dow e ley, omo nana bojji mabbe.

⁵ Nder duuniyaaru nduu, on mbuuri nder njawdi, on nyaamii, on njari ko ngidđon. Odon payni balli hano ga'i turkaadi ngam hirseede.

⁶ On torrii, on kiitake, on mbarii mo wadaay baafuy. O daraaki fuu o durwida he moodon. Nafakka munyal

⁷ No demoowo munyirta illa ndiyam aawre faa wara yaawol, nden hetta. Hano non, onon duu banndiraabe, tiidee he munyal faa nyannde Joomiraawo warti.

⁸ Munyee, cemmbindinee berde moodon, ngam gartol Joomiraawo badake.

⁹ To mboytodiree ngam to Alla hiitoo on. Ndaa, Kiitotoodo oon nii no darii dammbugal !

¹⁰ Banndiraabe, nyemmee annabiibe haalunoobe dow Joomiraawo. Ndaaree ngi'ee no be torrira ko be munyi.

¹¹ Ngam eden mbi'a welbe ko'e ngoni munyube nder torraaji mum'en. On nanii no Ayuuba munyiri faa noy walaa, kaden odon anndi duu moyfere nde Joomiraawo hokki mo. Ngam Joomiraawo no heewi yurmeene e moyfere.

¹² Ko buri woni banndiraabe, to kunoree kammu naa leydi, naa godđum feere gom. Nde nii on njabi, mbi'ee tan on njabi, nde nii on njabaay duu, mbi'ee tan on njabaay, ngam to Alla hiito on. Nafakka du'aa'u

¹³ No woodi hakkune moodon gondo nder torra naa ? Too, joomum du'oo ! No woodi hakkune moodon gondo nder welwelo naa ? Too, joomum yima yetta Alla.

¹⁴ No woodi hakkune moodon nyawdo naa ? Too, joomum nodda mawbe hawriine goondinbe, be mbuja mo nebbam, be ndu'anoo mo dow innde Joomiraawo.

¹⁵ Nde nii be ndu'ake he goondinol, du'aa'u oon wadan joomum nyawta. Joomiraawo nyawtan mo. Nde nii o wadi hakke duu, hakke makko yaafetee.

¹⁶ Ngam majjum, neddo moodon fuu anndita, haalana banndum hakkeeji mum, ngadonodiron du'aa'u ngam nyawtedon. Du'aa'u neddo dartiido no woodi baawde mawde.

¹⁷ Eliya, tagaado non hano meeden. O du'ii sanne, o eeli Alla to ndiyam tobu. Duubi tati e lebbi jeegom, ndiyam tobaay dow leydi.

¹⁸ O du'itii gada majjum, ndiyam tobi, barke leydi hebaa.

¹⁹ Banndiraabe, nde nii gooto nder moodon wadi hakke, woddii laawol goonga, ko goddo moodon wartiri mo dow maggol.

²⁰ Too, paamee ko gartirdo mo oo hisini yonki makko he maayde, hakkeeji makko duu moytetee no di duudiri fuu.

1 Piyer

1 Piyer 1

Cannoje

¹ Miin Piyer lilaado lisa Almasiihu winndi d'erol ngool yahde he moodon, onon subaabbe Alla, weerbe duuniyaaru, sankitiibe nder leyde Pontus, Galatiya, Kapadokiya, Asiya e Bitiniya.

² Onon be Alla Baaba meeden artii, subii dow siri mum, wartiri feere har laabinol ngol Ruuhu Ceniido laabinta neddo, ngam dowtanodon lisa Almasiihu, ngadon ko o wi'i on, laabon nder barke yiyyam makko ndufaadam. Alla beydan on jam e moyfere !

Tammude dow kisinam

³ Jettooje tabbita dow Alla, Baaba lisa Almasiihu, Joomiraawo meeden. Har ummitaaki lisa Almasiihu, o funnii mbuurnam kesam nder meeden ngam keben gokka mawka. Nder yurmeene makko mawne,

⁴ o siryanake en dow kammu, ndonngu ngu bonataa, ngu buytataako, ngu majjataa.

⁵ Dum woni ndonngu moodon, onon be Alla nder baawde mum reeni faa kebon kisinam ngam sabbu goondinol moodon. Kisinam dam o habbi anniya wannginde nder wakkati cakitiido.

⁶ Keewee welwelo ngam sabbu ndonngu nguu, baa nii ko ngam tabbintinde goondinol moodon, joonin no waawi laatoo torraaji feere-fereeji mettina berde moodon nder wakkati sedda.

⁷ Torraaji dii kollata no darja goondinol moodon foti. No kanje wattirtee nder hiite ngam yeewude ndimaaku majje, hano non onon duu torrirtedon ngam etude goondinol moodon. Ingol buri kanje duu ngam kanje duumataako. Etol maggol watta njettedon, kebon darja e teddungal nyannde fuu lisa Almasiihu wanngi nder teddungal mum.

⁸ On ngi'aay lisa amma odon ngidi mo. Baa nii ko on ngi'aay mo, on ngoondini mo. Odon keewi welwelo manngo dadungo hakkillo.

⁹ On keban kisinam ngam goondinol moodon.

¹⁰ Kisinam dam keboyton daam, annabiibe taykake, taykaaki luggidinki dow majjam ngam faamude maana majjam. Be ngadi annabaaku dow moyfere nde Alla fodani on ndee.

¹¹ Ruuhu Alla gondo nder mabbe holli be no Almasiihu torrirtee, nden gada mum o teddinee. Ngam kujje de be kollaa dee, wadi be tittinkini nder taykaaki mabbe ngam faamude wakkati oye kujje dee fuu ngadoyta he noy dum warrata.

¹² Wakkati mo be kaali dow fii mo nanudon oo joonin, Ruuhu Alla wi'ii be, onon be ngadani annabaaku nguu, hanaa ko'e mabbe be ngadani ngu. On nanii fii oo he hunnduko waajotoobe Habaru lobbo nder barke Ruuhu Alla yuwdo dow. Baa maleykaabe no ngidi paama faa hanaa sedda dow makko.

Filla jonnde woodune

¹³ Mido wi'a on ciryodon faa wooda, to accee huune fuu ada hakkillo moodon. Ndenne ngattee gokka moodon fuu dow moyfere nde kokketedon nyannde gartol lisa Almasiihu.

¹⁴ Njodee jonnde dowlaniibe Alla. Wakkati on anndanoo Almasiihu, odon ngondi suuno-sunooji gom. To njabee hannden ci ada hakkillooji moodon.

¹⁵ Amma kollee senaaku nder ko ngatton fuu ngam Alla bi'udo ngoondinon dum no ceniido.

¹⁶ Ngam no winndaa nder Dewtere Alla wi'aa: Laatee seniibe, ngam miin, mi ceniido.

¹⁷ Nder du'aa'uugi moodon, odon noddira Alla « Baaba ». Alla woni kiitotoodo neddo fuu dow gollal mum. O hollataa hedran-hedran fuu, ndenne mbeeree nder duuniyaaru nduu nder kulal makko.

¹⁸ Odon anndi no tonngitiraadon e tonngoode mbuurnam nyiddudam, dam ndonudon he baabiraabe moodon. Odon anndi no coptinol moodon wadira. Ingol seedi he cardi naa kanje bonooje.

¹⁹ Amma yiyyam Almasiihu dam darja coptiniradon. Almasiihu duu woni njawdiri ndi walaa fuu laru naa feloore gom.

²⁰ Alla subake mo illa duuniyaaru tagaakano, nden wanngini mo ngam moodon nder balde caktiide.

²¹ Har makko ngoondinirton Alla, ummintindo mo he maayde, hokki mo teddungal. Ngam majjum wadi goondinol moodon, he tammude moodon no haani tawee dow Alla.

²² Goondinol moodon goonga e goonga, lamni berde moodon. Ndenne he berne laabune ndee, ngidodiree hidde mawne.

²³ Ngidodiree hidde mawne ngam Alla hokki on mbuurnam kesam nder barke haala makko mbuurka tabbitooka faa abada abadin.

²⁴ Ngam no winndaa wi'aa: Bii-Aadama no nanndi hudo hecco, teddungal muudum duu no nanndi pinndi. Hudo koon yooran, pinndi makko duu sooto,

²⁵ amma haala Joomiraawo kay, duuman faa abada abadin. Haala kaa duu woni Habaru lobbo, mo mbaajadon.

1 Piyer 2

¹ Onon seniibe Alla, accee borondi fuu, mboddee fewre. Accee munafikaare, mboddee haasidaaku e nyooore.

² No cukaloy keccoy ngidiri kosam enndu inniraabe mum'en, labdam tar, hano non onon duu kaanudon hidirde haala Alla, ngam sabbu makka, mawnon, kewton kisinam.

³ Ngam Dewtere Alla wi'ii: On meedi moyfere Joomiraawo.

Hawiine goondinbe sinngaade dow innde lisa

⁴ Badee Joomiraawo, ngam kanko woni hayre wuurne nde himbe mboppi, Alla subii mo, horsini.

⁵ Onon duu, on kaaye buurde nafordeede nder nyibanol Ruuhu Alla suudu semmbenteeru. On cakkanoobe Alla seniibe, wadanoobe Alla sadakaaji, di Ruuhu holliti, di Alla jaaboto ngam sabbu lisa Almasiihu.

⁶ Ngam no winndaa nder Dewtere Alla wi'aa: Mi subake hayre nde darja, kayre woni bonjariyal suudu. Mi sinngii nde nder Siyon. Neddo fuu wakkili he mayre,

semtataa baa sedda.

⁷ Goonga non, onon goondinbe lisa, to moodon nde teddune, amma dow be ngoondinaay been no winndaa nder dewte deen, wi'aa: Hayre nde nyiboobe mboppi, kayre laatii hoore nyibdi ndiin.

⁸ No winndaa kaden: Hayre fergoore non, hayre non, liboore neddo. Saliibe tokkude haala kaa, no pergo he mayre hano no dum fodora he mabbe.

⁹ Amma onon, on subaabe Alla, on cakkanoobe Alla, gollanoobe Laamiido mawdo. On lenyol ceniingol ngol Alla jeyii. Alla subake on ngam mbaajodon moyfere makko mawne. O wurtini on nimre, heba naaton nder jeyngol makko, jeyngol ngol walaa keddi.

¹⁰ Arannde on kanaano himbe makko, amma joonin on himbe makko. Ndenno on kebaayno yurmeene makko, amma joonin on kebi nde.

Jonnde goondindo hakkune be ngoondinaay

¹¹ Banndiraabe am horsube, on hobbe, on ferube warbe njoodii nder duuniyaaru. Paddee ko'e moodon he muuyde berde, gonde no ndurwida he moodon wakkati fuu.

¹² Ngadee ko woodi hakkune be ngoondinaay, heba nder ko be pelata on fuu, be ngi'a golleeji moodon lobbi, be tiddina Alla nyannde o wanngani be.

¹³ Mi njaarake on ngam hidde Joomiraawo, leesinee ko'e moodon yeeso ardiido fuu goodudo baawde dow moodon. Leesinee ko'e moodon yeeso laamiido ngam omo woodi baawde dow neddo fuu.

¹⁴ Leesinee ko'e moodon yeeso lilaabe laamiido, lilaabe njukkowa wadube gacce, naa njettowa wadube ko woodi.

¹⁵ Ngam ko Alla hidī woni: Ngadon ko woodi yeeso bahimaabe ngam be moda haalaaji mabbe dī ngalaa hoore fuu.

¹⁶ On kanaa maccube, on rimbe. Ndenne, to accee ndimaaku moodon warta laawol gadol golle nyiddude. Njoodee no maccube Alla njoodorto.

¹⁷ Teddinee neddo fuu, ngidee banndiraabe moodon goondinbe. Kulee Alla, teddinee laamiido moodon.

Barke munyal torra

¹⁸ Onon maccube, leesinee ko'e moodon yeeso joomiraabe moodon, teddinton be sanne. Hanaa joomiraabe moodon lobbube, hidube on tan teddinton. Amma teddinee baa be ndartaaki been duu, leynon ko'e moodon yeeso mabbe.

¹⁹ Nde neddo munyii torra ka haandaa ngam sabbu kulal Alla, too joomum wadii ko woodi.

²⁰ Nde nii onon he ko'e moodon ngadi gacce, nde on boccaama, baa se on munyi, on ngalaa fuu teddungal gom. Amma nde nii nder golle moodon lobbe, on torraama ngam on ngadii ko woodi, ko munyudon torra keewtiika on kaan, too on ngadii ko weli Alla.

²¹ Iri torra kaa, wadi Alla noddi on, ngam Almasiihu he hoore mum torraama sabbu moodon. Almasiihu holli on duu laawol ngool, heba tokkitodon gada koyde makko.

²² O wadaay hakke abada, abada hunnduko makko duu wurtinaay fewre.

²³ Wakkati be njennunoo mo, o yottitaaki. Wakkati be kollunoo mo bone, o wi'aay neddo fuu o yoptoto. Amma Alla, kiitirtoodo dartinaaku he mum o halfini hoore makko.

²⁴ Wakkati be tontannoo mo dow bardugal, kanko ronndi hakkeeji meeden. O mursii yonki makko har maayde makko ngam ceeden he hakke, njoododen jonnde dartiibe hano no dūm winndiraa wi'aa: On kisinaama sabbu barme makko.

²⁵ Ndenno on baali majjudi, amma hannden on ngartii to Duroowo kakkiltoodo he yonkiji moodon.

1 Piyer 3

Jonnde dewngal

¹⁻² Onon rewbe goondinbe, neddo moodon fuu dowtanoo gorum, ngam baa nde nii no woodi hakkune moodon be goriraabe mum'en ngoondinaay haala Alla, goriraabe been ngi'an no mbuurnam moodon ndartori he no tediinirton

goriraabe moodon. Jikku moodon wada be ngoondina, baa nii be njeccaaka.

³ To pedaaki moodon kii ngatton hano ir mordi'en naa bornaaki kanje naa kolte caadiide, laatoo pede banndu.

⁴ Amma ki laatoo pedaaki nafooki berne nder wadude ko woodi, pedaaki leesiniibe ko'e, curooki hoore. Iri pedaaki kii woodi darja mawdo to Alla.

⁵ Ngam illa fil'ajal, ir pedaaki kii woni pedaaki rewbe seniibe, wattube tammude mum'en he Alla, downtaniibe goriraabe mum'en.

⁶ Alal-misaali Saratu dowtanake gorum Ibrahim faa omo noddira mo joomiiko. Nde nii on ngadii golle lobbe, nde nii on kulaay, onon duu sikka fuu walaa on bibbe Saratu.

⁷ Non onon duu worbe, ngondee he deekiraabe moodon no haaniri. Mawninee be ngam be potaa on semmbe. Teddinon be heba on fuu ndonon mbuurnam ngoongaajam, moy/ere Alla. Teddinee be, heba to huune fuu hadu on, on fuu dido du'aade.

Torreede sabbu laawol lobbol

⁸ Joonin ko ngidumi haalande on woni, on fuu laatee daane worre. Ngidodiron, laatodon inna gooto baaba gooto. Leesinon ko'e moodon, njurmodiron.

⁹ To njoptoree gadando on gacce ko boni, naa njennitodon jennudo on. Amma mbarkinee joomum, ngam majjum wadi Alla noddi on faa kebon barke.

¹⁰ Ngam no winndaa nder Dewtere Alla wi'aa: Neddo fuu giiddo nana beldum mbuurnam lobbam,

sabbujo mum juuta,

faddoo demngal mum he ko boni. Joomum faddoo hunnduko mum he fewre,

¹¹ Joomum woddo ko boni, dey wada ko woodi,

filoo jam he berne worre.

¹² Alla no deki hitere dow dartiibe, noppi makko duu no kettini du'aa'uuji mabbe, amma omo tottitii wadoobe ko boni.

¹³ Nde nii on tittinkinake nder wadude ko woodi, moy waawi wadande on bone gom ?

¹⁴ Amma baa nde nii on torraama ngam sabbu dartinaaku moodon, to kulee, to hakkillooji moodon ummoo ngam barke dum woodani on.

¹⁵ Teddinee Almasiihu nder berde moodon, njabee o laatoo Joomiraawo moodon. Wakkati fuu, tawee on siryiibe ngam jaabaade neddo fuu yamudo on ko wadi odon ndeki gokka moodon dow makko.

¹⁶ Nde nii on yamaama, njaaborodon yamube on been heese-heese, nder teddungal he miilo lamngo heba tuumirbe on godđum dow golleeji moodon lobbi, naa ngam on ngoondini Almasiihu cemtaa.

¹⁷ Alla fodoo, neddo torree sabbu golle mum lobbe, no buri neddo torree ngam golle mum bonde.

¹⁸ Sabu lisa Almasiihu e hoore mum yari torra daliila hakkeji meeden. Kanko dartiido oon, maayi ngam sabbu meeden, enen jom'en hakke. O maayi gaba go'o ngam o banna en he Alla. Be mbari mo, amma Ruuhu Ceniido ummintini mo, omo wuuri.

¹⁹ Woodi duu, nder baawde Ruuhu oon lisa haali dow jaalorgal mum hakkune uddaabe nder kasu laahara.

²⁰ Uddaabe bee ngoni murtunoobe he Alla nder jamaanu Nuhu. Wakkati Nuhu nyibannoo laana kaan, maaybe bee dowtanaaki Alla baa nii ko o munyi be. Himbe seddaabe tan, be jeetato naatube laana kaan, kisi ndiyam tuufaana.

²¹ Ndiyam daam, misaali non kolloowo alaama gadol batisma mo ngatten. Gadol batisma hanaa ittude tuuni he banndu, amma adude anniya nder miilo lamngo yeeso Alla. Onon duu, on kisan har batisma oo nder barke ummitaaki lisa Almasiihu.

²² lisa Almasiihu yencinaama, omo joodii nyaamo Alla. Omo laami maleykaabe, laamiife e woodube baawde fuu.

1 Piyer 4

Habaru mbuurnam kesam

¹ Almasiihu yari torra banndu, ndenne onon duu, odon kaani adande mo, kabbon anniya ngam munyude torra moodon. Neddo fuu yari torra nder banndu muudum, seedi he gadol hakke.

² Ndenne illa joonin nder balde koddaniide on nder mbuurnam moodon, celee gidaale himbe heba tokkon muuyde Alla.

³ Nder mbuurnam moodon aranam, on mbonniino wakkati moodon sanne nder iri jonnde welude be anndaay Alla. Nanngudon wadude golle nyiddude, suuno, fijooji nyiddudi he jarde. Odon ndewa tooruuje, laabi karmudi boli.

⁴ Joonin ko wadi on ngalaa odon ndogga gada mabbe, haayne mum nanngi be. Ibe njenna on ngam on ngalaa odon kawtida he mabbe nder gadol golleeji mabbe nyiddudi.

⁵ Amma be nootoyto dow ko be ngadi fuu yeoso Alla, ciryiido hiitaade w提醒
urbe e maaybe.

⁶ Ngam sabbu kiite dee, wadi Habaru lobbo, habaru lisa Almasiihu waajaa hakkune maaynoobe illa no mbuuri heba be mbaawa wurde har Ruuhu yeeso Alla, baa nii ko no tawa maayde woni fodoore mabbe.

Jikku goondindo Almasiihu

⁷ Taggol duuniyaaru badake, kakkilee he ko'e moodon. Paddee ko'e moodon, ngam nde hanaa non on mbaawaa du'aade.

⁸ Ko buri fuu, woni ngidodiron sanne, sabu hidde no wadda yaafa hakkeiji keewdi.

⁹ Mbeernodiree, tawee on nguunitaaki baa sedda.

¹⁰ Alla hokki goondindo lisa fuu baawde wallude goddo. Ndenne, ngolliree no woodiri baawde dee, hakkune moodon har nafude banndiraabe meeden hano paamando moy'e feere-fereeje de Alla hokki dum wadirta.

¹¹ Neddo fuu adi haala, no haani haala Alla wurto nder hunnduko mum. Balloowo fuu, no haani wallira semmbe mo Alla hokki dum fuu, ngam nder ko wadaa fuu, innde Alla teddinee ngam sabbu lisa Almasiihu. Baawde e teddungal tabbita he makko faa abada abadin. Aamiin !

Munyal nder torraaji

¹² Banndiraabe am horsube, to kaata torra haaydin on ngam nder wakkati mum ngondon, kaata kaa etata goondinol moodon. To miilee mbi'i on ko heydi gom hebi on.

¹³ Se on torraama iri torraaji lisa Almasiihu, nanee beldum majjum, ngam wakkati fuu lisa warti nder teddungal mum, nanon beldum.

¹⁴ Ko'e moodon mbeli nde on njennaama ngam sabbu Almasiihu, ngam Ruuhu Alla goodudo teddungal no wondi he moodon.

¹⁵ Amma to baa gooto moodon torree ngam ittol yonki, nguyka, ko woodaa naa ngam naatude ko walanaa dum.

¹⁶ Nde neddo moodon torraama ngam no tokkudo Almasiihu, to semteene majjum nanngu dum, joomum yetta Alla ngam tokki Almasiihu.

¹⁷ Joonin wakkati mo Alla fudata hiitaade himbe oon yottake. Rewoobe mo been, o fuddirta. Nde nii kiite deen fuddirii en, enen goondinbe, too, noy de kantirta dow be ngoondinaay Habaru Alla lobbo been ?

¹⁸ Ngam no winndaa wi'aa: Nde nii kisinol dartiibe tiidi,
yeddube Alla e wadoobe hakke been nee,
dume hewtotoo be ?

¹⁹ Ngam majjum wonbe no torree ngam hidde Alla, tinno ngada ko woodi. Be kalfina ko'e mabbe he Alla tagudo huune fuu, mo tayataa alkawal mum.

1 Piyer 5

¹ Hawju hawriine goondinbe Mi seedorake hitere am torraaji dī lisa Almasiihu yari. Mido woodi duu mbaka nder teddungal makko nyannde o wartowi. Mawbe ardiibe kawiide goondinbe wonbe hakkune moodon, mido fooda hakkilooji mabbe ngam miin duu mi ardiido hano mabbe.

² Be kakkiloo he coggal ngal Alla halfini be. To be nduru ngal ngam no tilsi, amma ngam iбе ngoodi hidde ardaaki maggat nder berde mabbe hano no Alla hidiri. To be nduru ngal ngam ceede, amma ngam hidde.

³ To be tilsin ngal, amma be laatanoo ngal ko yewetee, ekkitee faa ngal woowta tokkol.

⁴ Ngam nde Almasiihu, mawdo duroobe wari, be keban lefol teddungal ngol tuttataa faa abada abadin. Kollitooje dow tittinkinaaku

⁵ Jokolbe onon duu, leesinee ko'e moodon, tokkon tilsinooje mawbe moodon. On fuu, leesinodiron hakkune moodon, ngam no winndaa wi'aa: Leesiniido fuu Alla no hoynana dum. Mawnitiido fuu omo satti he mum.

⁶ Ndenne, sey leesinon ko'e moodon yeeso Alla Jom semmbe, ngam o yetta on nder wakkati mo o fodi.

⁷ Kalfinee mo, ko habbi ko'e moodon fuu, ngam kanko hakkilii he moodon.

⁸ Ndoomee ko'e moodon, laatodon siryiibe, ngam Seyfan, ganyo moodon no yaha no warta, no hunnga hano no muusuuru ladde rafaanu, wonndu no fiiloo mo nyaamata.

⁹ To kokkee mo daama fuu. Tittinkinee nder goondinol moodon. Miccitee ko banndiraabe moodon wonbe nder seraaji duuniyaaru fuu, kam'en duu no ngondi he iri torraaji dii.

¹⁰ On njaran torraaji wakkati sedda, amma Alla mardo moyfere fuu, noddi on har Almasiihu, njoododon nder teddungal mum faa abada abadin. Kanko he hoore makko wadata on huubube. O tabbintina on, o hokka on semmbe. O sinnga on faa ngadon dadī.

¹¹ Baawde tabbita he makko faa abada abadin. Aamiin ! Baynodirol

¹² Mi winndani on derol ngool nder balla Silas, mo nder giide am foti noddiree goondindo kolniido. Mi winndani on sedda ngam semmbindinde berde moodon, he ngam wi'ude on no laabiri no moyfere Alla wontiri goonga e goonga. Ndenne tiidee nyet he mayre.

¹³ Hawriine goondinbe lisa wonnde Baabiila, nde Alla subii no subori on nii, no yewta on. Markus, suka am duu no yewta on.

¹⁴ Cannodiree nder hidde. Jam wonda he moodon on fuu, onon goondinbe Almasiihu !

2 Piyer

2 Piyer 1

Cannoje

¹ Miin Simon Piyer, lilaado lisa Almasiihu, miin maccudo makko winndi d'erol ngool. Mi winndanii ngol hebube goondinol ngol darja, iri goondinol amin daliila dartinaaku lisa Almasiihu Alla meeden, kisinoowo meeden.

² Jam he moyfere heewa on daliila ko anndudon Alla he lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

Ekkintinol goondinbe dow wuurdude he kulol Alla

³ Alla nder baawde mum, hokki en huune fuu ko kaajaden ngam mbuurden he kulol mum. O hokki en dum, heba annditen lisa Almasiihu noddudo en ngaren kawren nder teddungal he yerre.

⁴ Nder kujje dee fuu, o hokki en moyfe mawde sanne goodude darja de o fodani en. O hokki en de heba nde nii on kebii de, kison muuyde bonde gonde no laamii nder duuniyaaru, kawton he makko, kanko Alla he hoore makko.

⁵ Ndenne, tinnee, ngadee ko mbaawudon wadude ngam dow goondinol moodon beydon moyfuki, dow moyfuki duu beydon anndol Alla.

⁶ Dow anndol Alla beydon waawude hoore mum. Dow baawol hoore mum beydon tittinkinaaku. Dow tittinkinaaku kam duu beydon kulol Alla.

⁷ Dow kulol Alla beydon hidde banndiraabe moodon. Dow hidde banndiraabe moodon, beydon hidirde neddo fuu he hidde huubune.

⁸ Nde nii kujje lobbe dee fuu no tawee he moodon, nde nii ide beydoo yahde yeeso to moodon, de kadan on jonnde meere, gollal moodon wadan barke walla on anndon lisa Almasiihu Joomiraawo meeden.

⁹ Ngam neddo fuu mo walaa ir jikku nguu, no bumdo, o yeggit Alla laabindo mo itti he hakkeeji makko arani.

¹⁰ Ndenne banndiraabe, tibinee sanne faa wooda noddaango he cubaaki ki Alla subani on. Nde nii on tibinake kujje dee faa woodi, on pergataako abada !

¹¹ Hano non duu, Alla jabborto on he teddungal manngal nder laamu ngu hantataa, laamu lisa Almasiihu Joomiraawo meeden, kisinoowo meeden.

¹² Ngam majjum wadi, mido miccintina on wakkati fuu kujje dee. Baa nde nii tawi odon anndi dum, heba cemmbidon nder goonga mo kebudon.

¹³ Nde nii mido foofa, no tilsi mi findina hakkillooji moodon, mi miccintina on kujje dee.

¹⁴ Hano no lisa Almasiihu Joomiraawo meeden holliri kam dum, mido anndi ko hoddi nder sabbungo am duudaa.

¹⁵ Amma mi wadan keddi baawde am, heba tawee wakkati fuu odon mbaawi jogaade kuppee dee fuu nder berde moodon, baa nde tawi mi maayi.

Tabbitol haalaaji lilaabe e annabiibe

¹⁶ Wakkati min ngadannoo on filla gartol lisa Almasiihu Joomiraawo meeden nder baawde mum fuu, min tokkiraay taale-taale naa yoye gom. Min ngi'u mo non he gite amin nder teddungal makko.

¹⁷ O hebaana teddungal he manngu, wakkati daane Alla Baabiraawo jom darja yuwi dow, wi'i: « Oo woni Biyam mo korsinmi, mo mbelniranmi. »

¹⁸ Min nani daane yuwne dow ndee, wakkati min ngondunoo he makko dow waamnde seniine.

¹⁹ Iri kuppee dee fuu he banndum beydi tabbintinde ko annabiibe kaalunoo dum no goonga. Ndenne, no haani ngatton hakkillo dow annabaaku, ngam haalaaji annabiibe nga'aana fitilla njaynooka nder nimre faa weeta. Hoodere fajiri yayna berde moodon.

²⁰ Arannde nii, no haani paamon ko walaa annabijjo baawdo nder hikmaaku mum kam tan, hokka maana annabaaku ngadaangu nder dewte.

²¹ Ngam walaa annabaaku warngu nder hikmaaku bii-aadama. Ruuhu Ceniido, kam hokkata annabiibe baawde haalude ko Alla wi'i, be mbi'a.

2 Piyer 2

Filla jannginoobe fewreebe

¹ No annabiibe fewreebe naatirnoo nder lenyol Isra'el ndenno, non jannginoobe fewreebe duu naatiroyta hakkune moodon. Be nawtorto yoye be njannginan iri jannde halkoore neddo fuu, be njannginan himbe pene hano no be mboowirnoo jannginirde de. Be mbi'an duu be anndaa Joomiraawo rimdindo be, ibe poofana ko'e mabbe halkere nde booyataa heewtaaki be.

² Himbe dubbe tokkan laawol mabbe bonngol ngool, be laatoo daliila bonnol innde laawol goonga ngool.

³ Nder hidde seedere mabbe ndee, be nawtorto pene ngam nyaamude barke moodon. Amma illa ko booyii kiite mabbe tayaama, bone duu doomi be.

⁴ Baa maleykaabe gom wakkati ngadunoo hakke, Alla accaay be. Callali o wattu o habbiri be, o faddi nder nimre jahannama, be njoodoo be ndooma darjal.

⁵ Wadunoobe hakke ndenno, Alla accaay be, ndiyam tuufaana o wadi halki be. Nuhu baajotoodo dartinaaku he himbe jeddo gom, tan o hisini.

⁶ Alla wadi norde hiite nyaami kubeeje Sodooma e Gomoora faa de laatii ndooni heba dum laatanoo, mo hulataa mo fuu misaali.

- ⁷ O hisini Luutu, neddo dartiido, mo golle bonbe nyawni berne mum.
- ⁸ Luutu no jom dartinaaku, amma no joodii hakkune bonbe. Fini fuu omo nana, omo hi'a golle jaayde gonde no ngaddee, golle jaayde gonde no mettina berne makko.
- ⁹ Ndenne, Joomiraawo no waawi hisini huloobe dum, torra wadoobe hakke duu, henna be senngo ngam hiitaade be nyandde darjal.
- ¹⁰ O boccaan doggoobe gada muuyde balli mum'en, huyfinbe ardaajal fuu. Jannginoobe fewreebe, be cemtataa baa isilam. Ibe mawniti, be cemtataa duu haalude haalaaji mettudi dow jom'en baawde wonbe dow kammu.
- ¹¹ Baa maleykaabe burbe jannginoobe fewreebe be semmbe e baawde, kaalataa haalaaji mettudi yeeso Joomiraawo dow jom'en baawde wonbe dow kammu.
- ¹² Amma jannginoobe fewreebe bee no kaala haalaaji mettudi dow huune nde be anndaa. Be ngalaa hakkillo, ibe nanndi marle ladde, dimaade ngam nanngee, waree. Alla waran be no marle ladde dee mbarirtee.
- ¹³ No be torri himbe gom, non kambe duu be torrirtsee. Ko wel i berde mabbe woni be ngada ko nyiddinii yeoso himbe. Nde be njooddake ibe nyaamda he moodon, ko be ngidi fuu, be ngadata, ibe cemtina on.
- ¹⁴ Daarude rewbe yeenoobe tan woni miilo mabbe, be celataa wadude hakke. Ibe majjina be cemmbidaa nder goondinol lisa Almasiihu. Berde mabbe no cuuna seedere. Sikka fuu walaa ibe nder kiite Alla.
- ¹⁵ Be celi laawol goonga. Be majji ngam be tokki laawol Balaama bii-Bosora, jaboowo ceede, wada bone.
- ¹⁶ O felaama ngam boofi makko. Ara makko he hoore mum he daane tagaado yeccani mo ngam hadude mo wadude bahimaare ndeen.
- ¹⁷ Waajotoobe fewreebe no nanndi bulli joorudi. Ibe nanndi duule de henndu mawnu soggi. Alla resani be nokku burdo nimre nibbude.
- ¹⁸ Ibe ndonndo ko'e dow haalaaji meereeji. Ibe nawtoroo muuyde bonde, ibe eyta be booyaay hisineede, wonnoobe no ngada hakke.
- ¹⁹ Ibe mbi'a eytaabe been fakat be ngartirtee rimbe, tawi duu kambe he ko'e mabbe, be maccube hakke. Ngam huune fuu ko jaali neddo, neddo no maccudo mum.
- ²⁰ Nde nii neddo anndi ko lisa Almasiihu no Joomiraawo e kisinoowo, ko joomum hisinaa laawol golle bonde, dey joomum warti dow maggol faa dum adi hakkillo mum, too mbuurnam mum cakitiidam, jaasan aranam dam bonde.
- ²¹ Nde nii neddo oo anndaayno laawol dartinaaku ngool baa nde worre non, nden no burannoo dum. Amma jannginoobe fewreebe, gada ko be anndunoo

laawol dartinaaku ngool, be coyfiti gada, be tottiti tilsinoanje Alla de be kokkanoo.

²² Ndenne, ko be ngadi dum yahdi dey-dey he kippol haala mbi'ungol: Rawaanu tuuti, soyfii nyaami turre mum. Wi'aama kaden: « Ngiroowa lootaanga, soyfii tallitii nder lobokke. »

2 Piyer 3

¹ Filla gartol Joomiraawo Banndiraabe am horsube, derol ngool woni derol didabol ngol mbinndanmi on. Nder dereeji am didi dii fuu, mido tefa findinde hakkilooji moodon ngam wallude on miilodon no woodiri.

² Mido hidif miccintinde on ko annabiibe seniibe kaalunoo illa arannde. Mi miccintina on duu tilsinoje Joomiraawo meeden, kisinoowo meeden. Tilsinoje de lilaabe makko ekkintini.

³ Arannde nii, mido hidif anndon ko wi'aa dum: Nder balde cakitttoode, tokkoobe muuyde balli mum'en gom ngarowan, njaltinoo on,

⁴ mbi'a: « Hanaa lisa Almasiihu wadani on alkawal wartoyde ? Too, toy o woni ? Maamirabe meeden gom maayii illa ko booyi. Amma faa warde hannden walaa ko wattiti. Huune fuu no anndiranoo illa puddol duuniyaaru non worri. »

⁵ Wi'oobe iri haalaaji dii no keeri, calii wi'ude ko kammu he leydi fuu Alla tagiraana dum na he haala mum. Nder haala makko duu o wi'i leydi wurto nder ndiyam, he ndiyam duu o tagiri ndi.

⁶ Kaden, ndenno ndiyam o wadi halki duuniyaaru.

⁷ He haala makko goota kaan, o jogii kammu e leydi. Kammu e leydi no njogetee ngam hiite halka de nyannde darjal. Nyalaane ndee wadoobe hakke kiitetee, kiite kalkooje be.

⁸ Banndiraabe am horsube, huune worre nde mi hidaa njeggiton, woni njogodon ko to Joomiraawo, nyalooma gooto wa'aana hano duubi ujunere. Duubi ujunere duu no nga'ani mo hano nyalooma gooto.

⁹ Wobbe duu no miila ko Joomiraawo booyi tabbintinaay alkawal mum. Hanaa o waawaa tabbintinde ngal non, o walaana omo watti munyal ngam o hidaa neddo moodon fuu halka amma neddo moodon fuu tuuba acca wadude hakke.

¹⁰ Amma nyalaane garki Joomiraawo no juha neddo hano no gujjo juhirta neddo. Nder wakkati oo, majjol kammu wadiran he daane mawne. Kujje buurde dow fuu kalkirtee hiite. Leydi he ko woni dow mum fuu no halketee.

¹¹ Nde huune fuu nii halkirtee, ndenne iri himbe beye kaanudon wartude ? No haani njoododon jonnde seniine, mbuurdon kulol Alla.

¹² No haani laatodon doomube nyalaane Alla ndeen, ngadon ko mbaawdon wadude fuu heba nyalaane ndeen warilawa. Nder nyalaade ndeen, kammu halkirtee hiite, kujje gonde dow fuu taayan nder hiite.

¹³ Amma enen, ko kediden woni kammu kesu he leydi heyri to dartinaaku tawetee hano no Alla haalirannoo en dum nder alkawal mum.

¹⁴ Ngam majjum banndiraabe am horsube, nde nii odon kedii nyalaane ndeen, ngadee no mbaawdon wadude fuu, njoododon jonnde laabune he jonnde dartinaaku yeoso Joomiraawo nder berne fukkiine.

¹⁵ Paamon duu ko munyal Joomiraawo meeden ngal no hokkan on laawol hebude kisinam. Pol, banndii'en korsudo, nder hikmaaku ngu Alla hokki dum winndi wi'i on haala kaa.

¹⁶ Wakkati fuu omo haala dow ir kujje dee nder dereeji makko di o winntata. Dereeji makko no coomi haalaaji di maana mum'en no tiidi faameede. Haalaaji di be ngalaa anndal he be benndaay nder goondinol mum'en boylata maana mum'en hano no be mboowri wadirde dum he haalaaji Alla gom, be ngaddana ko'e mabbe halkere.

¹⁷ Amma onon banndiraabe am horsube, ko anndudon be halkube, to njabee ekkintinol mabbe ada hakkillo moodon. Be cottina on dow ko tarsinidon he semmbe moodon fuu.

¹⁸ Beydee yahde yeoso nder moyfere e anndol lisa Almasiihu Joomiraawo meeden Kisinoowo meeden. Teddungal tabbita he makko illa joonin faa abada ! Aamiin.

1 Yahaaya

1 Yahaaya 1

Haala kokkooha himbe mbuurnam

¹ Mi winndani on ngam haalande on dow gonnoodo don illa fuddorde. Min nanii haala makko, min ngi'irii mo gite amin, min yeewi mo, min meemirii mo juude amin. Kanko woni haala kokkooha mbuurnam.

² Mbuurnam dam wannginaama, min ngi'ii dam: Miden ceedanoo dam. Mbuurnam nduumiidam ngonnoodam to Baabiraawo, dam min mbannginanaa.

³ Ndenne, ko min ngi'ii he ko min nani, min kaalanta on, onon duu, faa kawton he amin nder kawtal Baabiraawo he Biyum lisa Almasiihu.

⁴ Miden mbinndana on dum, heba beldum amin huuba.

Alla no jeyngol

⁵ Habaru mo min narrii Almasiihu, mo min kaalanta on nii: Alla no jeyngol non, nimre fuu takkaaki mo.

⁶ Nde nii en mbi'ii eden nder kawtal makko, dey eden ndilla nder nimre, en penii, goonga tawaaka nder golle meeden.

⁷ Amma nde nii eden ndilla nder jeyngol hano no Alla he hoore mum wontiri nder maggol nii, ndenne endam naatii hakkune meeden. Yiyam Biyiko, lisa Almasiihu duu no lamnan en he hakke fuu.

⁸ Nde nii en mbi'ii en ngalaa hakke fuu, en kiili ko'e meeden, goonga fuu tawdaaka he meeden.

⁹ Amma se en njardake, en mbanngini yeoso Alla dow hakkeeji meeden, ngam o kolniido, dartiido, o yaafoto en, o lamna en he hakke fuu.

¹⁰ Nde nii en mbi'ii en ngadaay hakke, en ngadii mo penoowo, haala makko naataay berde meeden.

1 Yahaaya 2

Almasiihu woni paasantoodo en

¹ Sukaabe am, mi winndanii on dum, ngam to on ngadu hakke. Amma nde nii gooto nder moodon wadii hakke, eden ngoodi paasantoodo en to Baabiraawo, kanko woni lisa Almasiihu dartiido.

² Kanko mursi yonki mum, yiyam makko rufaa ngam hakkeeji meeden njaafee, hanaa hakkeeji meeden, enen tan, amma hakkeeji duuniyaaru fuu.

Ngidodiree

³ Nde nii en njogake tilsinooje Alla, sikka fuu walaa ko eden anndi mo.

⁴ Bi'udo no anndi mo dey tokkaay tilsinooje makko no penoowo, goonga fuu tawdaaka he joomum.

⁵ Amma tokkudo haala Alla, tabbat hidde Alla goonga he goonga no huubi dow joomum. Nii annditirten ko eden ngondi he makko.

⁶ Bi'udo no wondi he makko, no haani uuurda no lisa Almasiihu uuurdunoo nii.

⁷ Banndiraabe am horsube, ko ngonmi mido winndana on dum hanaa tilsinoore heyre, amma dum tilsinoore booynde, nde kebunoodon illa arannde. Tilsinoore ndee woni hidodirde, haala kaa duu on naniino ka.

⁸ Amma baa ko nii wadi, tilsinoore ndee, nde heyre duu, ngam goonga mayre no wannga he Almasiihu, no wannga duu he moodon. Ngam nimre no timma, jeyngol goongaawol ngool duu fuddii yeynude.

⁹ Bi'udo nder jeyngol ngool woni, tawi no wanyi banndum, joomum kay nder nimre tawa faa hannden.

¹⁰ Gidudo banndum nder jeyngol wuuri, walaa fuu ko fergata dum.

¹¹ Banyudo banndum nder nimre woni, joomum no yaha nder mayre, anndaa fuu to fa'i ngam nde wumnii dum.

¹² Sukaabe am, mido winndana on ngam wi'ude on hakkeji moodon njaafaama ngam sabbu Almasiihu.

¹³ Onon baabiraabe, mido winndana on ngam odon anndi Gonnoodo don illa fuddorde. Onon jokolbe, mido winndana on ngam on njaalake Seydan bondoo on.

¹⁴ Sukaabe am, mi winndanii on dum, ngam odon anndi Baabiraawo. Onon baabiraabe, mi winndanii on dum, ngam odon anndi Gonnoodo don illa fuddorde. Onon jokolbe, mi winndanii on dum, ngam odon njogii semmbe, haala Alla no nder berde mon, kaden duu on jaaliibe bondoo oon.

To ngidee duuniyaaru

¹⁵ To ngidee duuniyaaru nduu e ko woni nder mayru fuu. Ngam giddo duuniyaaru fuu, hidde Baabiraawo tawaaka to joomum.

¹⁶ Ngam huune fuu ko woni nder duuniyaaru nduu: Muuyde berde, suuno hebude ko hi'i fuu, e fiyude gabaare dow njawdi. Dum fuu yuwaay to Baabiraawo, amma dum yuwaana nder duuniyaaru.

¹⁷ Duuniyaaru he muuyooji muudum fuu tabbitataa, amma gadoowo muuyde Alla duuman faa abada.

Tinndinoore dow waybe Almasiihu

¹⁸ Sukaabe am, nder wakkati cakitiido ngonden. On nani wi'aama ganyo-Almasiihu no warowan. Haya, illa joonin waybe-Almasiihu heewbe ngari. Kujje de anndirten timmoode ndeen.

¹⁹ Hakkune meeden be mburtii, amma be njeydaaka he meeden. Ngam nde nii ibe njeydanoo he meeden, be njoodoto hakkune meeden. Amma be mburtake ngam hollude ko be njeydaakano he meeden.

²⁰ Onon kay, Ceniido wuji ko'e mon, on fuu on paamii goonga oon.

²¹ Mi winndanaay on ngam on anndaa goonga oon, amma ngam odon anndi mo wadi mbinndanmi on. Odon anndi duu ko fewre fuu tawdaaka e goonga.

²² Ndenne, moy woni penoowo oon ? Jeddudo ko lisa woni Almasiihu, kam woni penoowo. Jeddudo Baabiraawo e Biyum bajjo oon, too joomum no ganyo-Almasiihu.

²³ Sabu jeddudo Biddo bajjo oon walaana Baabiraawo, amma ceedaniido mo kay, no wondi he makko.

²⁴ Ngam majjum, tinnee he ko nanudon illa arannde. Nde odon tokki Habaru lobbo mo nanudon illa arannde oon, too onon duu on ngondan he Biddo bajjo oon, he Baabiraawo oon duu.

²⁵ Fodoore nde Almasiihu wadani en ndeen woni mbuurnam nduumiidam.

²⁶ Dum woni ko ngidumi winndande on dow himbe tefoobe majjina on.

²⁷ Amma onon kay lisa Almasiihu wujirii on Ruuhu Ceniido, Ruuhu oo duu wondan he moodon. Ndenne, fotaay njannginedon, ngam Ruuhu oo jannginan on huune fuu. Ko o jannginta dum duu no goonga ngam o fenataa. Ndenne, ngondee he Almasiihu hano no o jannginiri on.

En bibbe Alla

²⁸ Joonin sukaabe am, ngondee he Almasiihu, heba keben gokka wakkati o wartoya, to semteene fuu hi'ee dow yeeso meeden nyandde gartol makko.

²⁹ Odon anndi ko Almasiihu no dartiido, ndenne odon kaani anndude ko golludo golleeji dartidi fuu, joomum no biyiiko.

1 Yahaaya 3

¹ Yeewee, ngi'ee no Baabiraawo hidiri en, faa noddiraden bibbe Alla. En bibbe makko jaati. Amma ngam duuniyaaru anndaa Baabiraawo wadi ko ndu anndaa en.

² Banndiraabe am horsube, joonin en bibbe Alla. Ko laatoytoden dum, wannginaaka ginan. Amma eden anndi ko wakkati lisa Almasiihu wanngowi fuu, en nanndan he makko, ngam en ngi'an jaati no kanko he hoore makko worri.

³ Neddo fuu watti gokka mum dow makko, laabini hoore muudum hano no o laabiri nii.

⁴ Golludo ko woodaa fuu, murti he tilsinoore Alla, ngam hakke fuu no murtol he tilsinoore Alla.

⁵ Odon anndi ko lisa Almasiihu wanngi ngam ronndaade hakkeeji meeden. Odon anndi ko kanko duu, o wadaay hakke fuu.

⁶ Gondudo he makko fuu, duumataako no wada hakke. Amma duumiido no wada hakke, hi'aay mo, anndaa mo duu.

⁷ Sukaabe am, to accee neddo fuu majjina on ! Golloowo ko dartii no dartiido, hano no lisa Almasiihu woniri dartiido nii.

⁸ Amma gadoowo hakke fuu no ley mardi Seydan, ngam Seydan no gaddo hakke illa fuddorde. Ngam majjum wadi Bii-Alla wari faa sankita golleeji makko.

⁹ Laatiido bii-Alla fuu duumataako no wada hakke ngam baawde Alla no fuda nder berne joomum. Joomum waawtaa wadi hakke kaden ngam no bii-Alla.

¹⁰ Ndaa, dum woni ko senndi bibbe Alla he bibbe Ibiliisa: Gollude ko dartii he hidude banndum.

Nyemminee hidde lisa

¹¹ Ngidodiren, dum woni habaru mo nanudon illa arannde.

¹² En kaanaa nanndude he Kayinu tokkitiido bondo oon, faa wari minyum. Dume wadi ko o wari mo ? O warii mo ngam golleeji makko no bondi, golleeji minyiiko duu no lobbidi.

¹³ Ndenne banndiraabe, to dum haaydin on nde nii duuniyaaru nduu wanyi on.

¹⁴ Amma enen, eden anndi ko en mburtake nder dowdi maayde naatuden nder mbuurnam, ngam eden ngidi banndiraabe meeden. Banyudo banndum fuu no nder dowdi maayde.

¹⁵ Neddo fuu banyudo banndum no ittoowo yonki. Odon anndi ko mbuurnam nduumiidam walaana ittoowo yonki.

¹⁶ Ndaa, no anndirten ko woni hidde nii: lisa Almasiihu mursii yonki muudum ngam meeden. Ndenne enen duu, eden kaani mursude yonkiji men ngam banndiraabe meeden.

¹⁷ Neddo fuu keyudo hoore mum se hi'i banndum no billii ko mabbi gite mum, yurmaaki mo, noy joomum waawi wi'ude hidde Alla no nder berne mum ?

¹⁸ Sukaabe am, to hidde meeden joodoo dow demle meeden tan, amma nde hi'ee goonga e goonga nder ko ngolluden.

¹⁹ Ndaa, nii anndirten nde eden tawa nder goonga. Nii duu, hakkillo meeden waawiri fukkaade yeeso Alla.

²⁰ Ngam baa nde nii tawaama berde meeden peli en, eden anndi ko Alla no buri de manngu. Omo anndi duu huune fuu.

²¹ Ndenne banndiraabe am horsube, se nii berde meeden pelaay en, en tawdete hoolaare yeeso Alla.

²² O hokkan en huune fuu ko eeluden mo, ngam en tokki tilsinooje makko, eden ngada ko weli mo.

²³ Ndaa, ko Alla tilsini dum nii: Goondinde lisa Almasiihu Biyiko, he ngidodiren hano no o tilsiniri en dum.

²⁴ Tokkoowo tilsinooje Alla fuu, no wondi he makko, kanko duu omo wondi he joomum. Ndaa, ngam o hokki en Ruuhu makko, kam watta annditen ko omo wondi he meeden.

1 Yahaaya 4

Koree ruuhu fuu

¹ Banndiraabe am horsube, kakkilee to ngoondinee waroobe wi'a kam'en no ngondi he Ruuhu Ceniido, koree be ngi'on ginan heba paamon se goonga fuu Alla hokki be Ruuhu oon. Ngam annabiibe fewreebe dubbe cankitake nder duuniyaaru nduu.

² Ndaa no annditirten Ruuhu Alla nii: Hunnduko fuu jabi ko lisa Almasiihu laatake neddo, too Ruuhu Alla no wondi he makko.

³ Hunnduko fuu ko jabaay ko o laatake neddo, hanaa Ruuhu Alla wondi he makko, amma ganyo-Almasiihu kam wondi he makko. On naninoo habaru garol ganyo-Almasiihu, too joonin o yottake.

⁴ Sukaabe am, onon, on himbe Alla, on njaalake annabiibe fewreebe been. Ngam Ruuhu Alla gondudo he moodon oon no buri gondo nder duuniyaaru nduu semmbe.

⁵ Annabiibe fewreebe, himbe yuwbe nder duuniyaaru non, ngam majjum wadi dow kujje duuniyaaru tan be kaalata, duuniyaaru duu no hettinanoo be.

⁶ Amma enen, en jeyaabe Alla, anndudo Alla fuu hettinanto en. Be kanaa jeyaabe Alla kettinantaako en. Nii cenndirten Ruuhu goongaajo e ruuhu majjere.

Giddo Alla fuu no haani hidha banndum

⁷ Banndiraabe am horsube, ngidodiren ngam Alla no wuddu hidde. Neddo fuu mo hidde tawaa nder berne mum no bii-Alla, joomum no anndi Alla duu.

⁸ Mo hidde tawaaka nder berne mum, joomum anndaa Alla, ngam Alla no hidde.

⁹ Ndaa no Alla wanngirani en hidde mum nii: O lili Biyiko bajjo nder duuniyaaru nduu ngam keben mbuurnam sabbu mum.

¹⁰ Dume woni hidde ndee ? Kayre woni hidde nde Alla woodani en faa o lili Almasiihu mursudo yonki mum, yiyyam mum rufaa ngam hakkeeji meeden fuu njaafee. Ndenne hanaa enen ngidi Alla, amma kanko hidhi en.

¹¹ Banndiraabe am horsube, ko Alla hidiri en nii, enen duu, eden kaani hidodirde.

¹² Neddo fuu hi'aay Alla abada. Se nii eden ngidodiri, Alla no wondan he meeden, hidde makko duu benndan nder men.

¹³ Ndaa, no paamirten ko eden ngondi he makko, kanko duu omo wondi he meeden nii: He Ruuhu makko mo o hokki en oon paamirten dum.

¹⁴ Minen e ko'e amin, min ngi'ii, miden ceedo ko Baabiraawo lili Biyum ngam hisina duuniyaaru nduu.

¹⁵ Neddo fuu jabudo ko lisa no Bii-Alla, too joomum no wondi he Alla, Alla duu no wondi he joomum.

¹⁶ Enen duu, eden anndi, en ngoondini duu ko Alla no hidhi en. Alla no hidde. Buurdo nder hidde fuu no wondi he Alla, Alla duu no wondi he joomum.

¹⁷ Nde nii hidde benndi nder berde meeden, ndenne hoolaare mawne wonani en nyannde darnjal. Ngam mbuurnam meeden nder duuniyaaru nduu nanndii he dam lisa Almasiihu.

¹⁸ Kulol walaa nde nii hidde no woodi, ngam hidde benndunde riiwata ngol. Ngam jukkol gacce neddo hulanta, kuloowo fuu, hidde Alla benndaay nder berne joomum.

¹⁹ Enen duu, hidde no nder berde meeden ngam kanko arti hidude en.

²⁰ Bi'udo kam no hidhi Alla, dey tawi no wanyi banndum, joomum no penoowo. Ngam mo hidaay banndum tawaado ley gite mum, waawaa hidude Alla mo joomum hi'aay abada.

²¹ Tilsinoore ndee Almasiihu waddani en: Giddo Alla fuu, hida banndum.

1 Yahaaya 5

¹ Goondinde Bii-Alla Neddo fuu goondinii ko lisa woni Almasiihu, joomum laatake bii-Alla. Giddo saaro fuu no hidan bibbe makko duu.

² Ndaa ko ngadeten heba annditen ko eden ngidi bibbe Alla nii: Kollen Alla hidde, tokken tilsinooje makko duu.

³ Ngam tokkude tilsinooje makko, dūm woni hidde Alla, tilsinooje makko duu kanaa donngal.

⁴ Bii-Alla fuu no jaali duuniyaaru nduu, goondinol meeden woni laawol ngol njaalortoden ndu.

⁵ Moy woni jaalotoodo duuniyaaru nduu ? Nde hanaa goondindo ko lisa woni Bii-Alla.

⁶ lisa Almasiihu woni gardudo he alaama ndiyam he yiyam. Hanaa ndiyam batisma tan o wardi, amma faa he yiyam makko dufaadam o wardi. Ruuhu Ceniido holli ko dum goonga, sabu Ruuhu oon duu no goonga.

⁷ Ngam kujje tati no kolla ko lisa woni Almasiihu,

⁸ kanye ngoni: Ruuhu, ndiyam e yiyam, ceedaaku majji fuu no go'o.

⁹ Eden njaba ceedaaku himbe, amma ceedaaku Alla buri semmbe. Ngam kanngu woni ngu o wadi dow Biyiiko.

¹⁰ Neddo fuu goondini Bii-Alla, no woodi ceedaaku nguun nder berne mum. Mo goondinaay Alla wadi mo penoowo, ngam jabaay ceedaaku ngu o wadi dow Biyiiko nguun.

¹¹ Ndaa ceedaaku nguun nii: Alla hokki en mburnam nduumiidam, har Biyiiko duu kebirten dam.

¹² Neddo fuu wondi he Bii-Alla, hebi mburnam dam. Mo wondaay he makko duu hebataa dam. Kollitooje cakitiide

¹³ Onon goondinbe Bii-Alla been, mi winndani on dūm fuu ngam anndon ko on kebi mburnam nduumiidam.

¹⁴ Eden ngoodi hoolaare to makko: ngam se en ndu'ake, eeluden mo huune yaadoore he muuyde makko, o jaabanto en.

¹⁵ Eden anndi ko omo hettinanii en, ndenne sikka fuu walaa ko eeluden mo, en keban dūm.

¹⁶ Ndenne, nde goddo hi'ii banndum no wada hakke nde yottinta dūm he maayde, joomum du'oo eelana mo, nden Alla duu no hokkan mo mburnam. Ngam no woodi hakke yottinoore neddo he maayde, mi wi'aay ndu'anodon gadoowo iri hakke oon.

¹⁷ Oonyaare fuu no hakke, amma hanaa hakke fuu yottinta neddo he maayde.

¹⁸ Eden anndi ko bii-Alla fuu duumataako no wada hakke, ngam lisa Almasiihu Bii-Alla faddoto mo, bondo oon duu heewtataako joomum.

¹⁹ Eden anndi ko en himbe Alla, eden anndi duu ko duuniyaaru nduu fuu ley maral bondo oon woni.

²⁰ Eden anndi Bii-Alla wari, hokki en hakkillo ngam anndude Deweteedo goonga e goonga oon. Joonin eden ngondi he Deweteedo goonga e goonga oon, ngam eden ngondi he lisa Almasiihu Biyiiko. Kanko woni Alla goonga e goonga, kanko duu woni mbuurnam nduumiidam.

²¹ Sukaabe am, ndeenee ko'e moodon e reweteebe fereebe gom.

2 Yahaaya

2 Yahaaya 1

¹ Cannooje Miin, ardiido hawriine goondinbe winndi derol ngool fa'ude to moodon, onon hawriine goondinbe lisa Almasiihu nde Alla subii, onon teddube hano debbo dimo he bibbe mum. Mido sanna on, onon gidaabe am goonga e goonga. Hanaa miin tan hidj on, anndube goonga been fuu no ngidi on,

² ngam goonga oon no wondan he meeden, o duumoto duu hakkune meeden faa abada.

³ Moyyere, yurmeene he jam Alla Baabiraawo meeden he Biyum lisa Almasiihu no ngonda he meeden faa abada nder goonga he hidde. Mbuurnam nder goonga e hidde

⁴ Mi nani beldum sanne wakkati nanunoomi ko nder moodon wobbe tokkiri goonga e goonga hano no Baabiraawo tilsiniri en dum nii.

⁵ Joonin, onon hawriine goondinbe, mido jaaro on, ngidodiree. Ko mbinndananmi on dum hanaa tilsinore heyre, amma dum tilsinore booynde, nde kebunoodon illa arannde.

⁶ Ndaa ko woni hidde nii: tokkude tilsinooje Alla. Wuurude nder hidde, dum woni tilsinore nde nanudon illa fuddorde.

⁷ Ngam majjinoobe heewbe cankitake nder duuniyaaru. Be njabaay wi'ude ko lisa Almasiihu laatake neddo. Laatiido hano mabbe fuu, kam duu no majjinoowo, joomum no ganyo-Almasiihu.

⁸ Paddee ko'e moodon to golle de min ngadani on deen mbonu, kebon baraaje dudde.

⁹ Sabu neddo fuu boddido laawol Almasiihu faa beydi ko tawaaka dow maggot, joomum heedanaa Alla. Joodido dow maggot fuu, joomum heedani Baabiraawo he Biyum.

¹⁰ Neddo fuu gardo to moodon, se nii no waajoo ko walaa dow laawol ngool, to mbernee mo nder baadeeji moodon, to baa njabbitee mo.

¹¹ Ngam jabbitido mo fuu, hawtidi he makko nder golleeji makko bondi. Baynodirol

¹² Ko kaanumi haalande on dum no duudi, mi hidaa winndande on dum dow derol. Amma mido habbiti ngam warde to moodon kaalden hunnduko e hunnduko, ngam welwelo meeden huuba.

¹³ Goondinbe hawriine nde Alla subii gom, gidube on wonbe do no njewta on.

3 Yahaaya

3 Yahaaya 1

- ¹ Cannoje Miin, ardiido hawriine goondinbe winndi d'erol ngool fa'ude to maa, aan Gayus, banndam korsudo goonga e goonga.
- ² Banndam korsudo, mido du'oo heba tawee ada yamdi, ko kawjidaa fuu no woodi hano no goondinol maada woodiri.
- ³ Mi nani beldum sanne wakkati banndiraabe meeden gom ngari kaalani kam dow no tibinoridaa goonga mo kebuden oon, he no tokkirdaa mo.
- ⁴ Walaa ko buri welude kam, se hanaa mi nana sukaabe am no tokki laabi goonga diin. Wallude sankitoobe Habaru lobbo nokku fuu
- ⁵ Banndam korsudo, golle lobbe de ngadantaa banndiraabe meeden be anndudaa he baa be a anndaa, no kollaa ko a kolniido.
- ⁶ Be ngaddi haala hidde maada yeeso hawriine amin. Mi eeli ma wallube no welirta Alla heba be ngada jahaangal mabbe no haandiri.
- ⁷ Ngam kambe duu, dow innde Almasiihu be ngadata jahaangal mabbe. Be tefataa fuu balla gom he mo goondinaay lisa.
- ⁸ Ndenne, enen goondinbe lisa, eden kaani wallude ir himbe bee, ngam laatoden walooibe goonga oon sankitoo nokku fuu. Laawol Diyoterefes he laawol Demetirus
- ⁹ No woodi ko mbinndumi fa'ude he hawriine goondinbe moodon, amma Diyoterefes, gidudo ardaade huune fuu, wannaaka he ko mbinndumi dum sam.
- ¹⁰ Ngam majjum wadi nde nii mi warowi, mi hollan golle nyiddude de o wadi, kanko tefoovo semteene amin, omo tokka, omo fena dow amin, amma dum fuu heyaay mo, omo saloo weernude banndiraabe meeden, omo hada goondinbe tawdaabe he makko been werna be. Omo riiwa be nder hawriine goondinbe mabbe.
- ¹¹ Banndam korsudo, too nyemmin ko boni, nyemmin ko woodi. Gadoowo ko woodi fuu no neddo Alla. Gadoowo ko boni anndaa Alla abada.
- ¹² Demetirus no neddo lobbo, himbe fuu no pilloo habaru makko, sabu nde nii goonga e hoore mum no woodunoo hunnduko wi'annoo o neddo lobbo. Minen duu, miden kooli mo, ada anndi duu ceedaaku amin no goonga. Baynodirol
- ¹³ Ko ngidumi haalande ma dum no duudi, mi hidaa winndude dum, dum fuu do.
- ¹⁴ Mi haabi en ngiidaay, kaalden hunnduko e hunnduko.

¹⁵ Higiraabe maa wonbe do no njewte. Mido yewta higiraabe meeden fuu, gooto gooto. Jam wonda he maa.

Yahuuda

Yahuuda 1

- ¹ Cannoje Miin Yahuuda, minyo Yakuuba, maccudo lisa Almasiihu, winndani on, onon be Alla Baabiraawo hidî noddi, onon be lisa Almasiihu reeni.
- ² Jam, yurmeene e hidde Alla beydoo hakkune moodon faa noy walaa. Poodol noppî dow jannginoobe fewreebe
- ³ Gidaabe am, nde goonga, mi hidîino winndande on dow habaru kisinam, ðam kawtuden en fuu. Amma ko sakinii, mi hi'ii ko no tilsi mi winndana on ngam foodude hakkillooji moodon, mi wi'a on, ndurwon keddi baawde moodon ngam reenude ekkintinooje de Alla watti gaba go'o nder juude jeyaabe mum.
- ⁴ Mi winndanii on ngam himbe be kulataa Alla gom molake naati hakkune moodon, himbe be illa ko booyi kiite mum'en mbinndaa. Ibe oonya moyfere Alla ngam be ngada no weliri be. Ibe mbi'a be anndaa lisa Almasiihu, Joomiraawo meeden gooto jeydo en.
- ⁵ Onon anndube fuu, mido miccintina on, ko gada ko Joomiraawo soptini Isra'ilankoobe he juude bibbe Misira, o wari hakkune mabbe, saliibe goondinde mo.
- ⁶ Miccitee duu, ko maleykaabe be kaadaayno he baawde de Alla hokkunoo be, cotti nokkuuje mum'en, Alla habbiri be callali, watti nder nimre to be njottoo be ndooma darjal.
- ⁷ Miccitee Sodooma e Gomoora. Miccitee he ci'e piiliide de. Himbe majje duu ngadiino kujje nyiddiniide, misaali luudu e yeenude be kanaa tagaabe. Be kalkiraama norde hiite duumiinge, ngam hollude gaddo iri nii he banndum fuu, no halkirtee no himbe bee kalkiraa.
- ⁸ Baa ko dum wadaama ngam daliila oo, molibbe naati hakkune moodon duu non ngoni no ngada. Miilooji mabbe no uppa be, be ngada ko nyiddinii, be pekita balli mabbe, be murta he ardajal fuu, be mbonna inde maleykaabe teddube.
- ⁹ Tawi duu baa Mika'el, mawdo maleykaabe he hoore mum, suusaay haalude ko boni fuu dow Ibiliisa baa nii ko geddi naatiino hakkune mabbe dow kooyol banndu Muusa. Ko o jaabii Ibiliisa o wi'i tan woni Joomiraawo hiitoto mo.
- ¹⁰ Amma himbe bee no mbonna innde ko be anndaa. Anndal mabbe nanndungal anndal ndabba, anndal ngaal fotoay taykaaki fuu, kanngal halkataa balli mabbe.
- ¹¹ Kaari, bone saaman dow mabbe, be tokki laawol Kayinu. Ngam suuno seedere, be naati oonyaare Balaama. Be kalketee no Kora halkira wakkati murtunoo ko Alla wi'i.

¹² Nde goonga kambe tunninta nyaamduuji di kawroton nyaamon hakkune moodon. Wakkati nyaamduuji mbeldi ngaddaa, be kulataa hitere fuu, be nyaaman faa be yartina, be ndarataako fuu be keto goddo. Ibe nanndi duule de henndu ruyni, duule de ngalaa ndiyam. Ibe nanndi ledde kaanude tebeede nder wakkati mum amma de ngalaa bibbe. Ibe nii ledde doofaade, njoori karaw.

¹³ Ibe cankita golle mabbe nyiddude hano no maayo sankitirta benkeyfe mum. Himbe bee no nanndi koode jiilotoode. Alla resani be nokku burdo nimre nibbude.

¹⁴ Enok, maamii'en jeddabo nde nanngaama illa Aadamu, wadinoo annabaaku dow mabbe wi'i: « Ndaa Joomiraawo no warda maleykaabe mum ujunaaji re'ataa, maleykaabe seniibe

¹⁵ ngam hiito himbe fuu. O tayana be kiite ngam golle nyiddude de be ngadata nder rafi kulol Alla e haalaaji bondi di be kaali dow makko. »

¹⁶ Himbe bee wakkati fuu no nguuntoo, no mboytitoo, no tokki suuno berde mum'en bonde. Ibe mana ko'e mabbe, ibe mana wobbe duu ngam ibe keba ko be ngidi he mabbe. Kollitoje

¹⁷ Onon gidaabe am, miccitem haalaaji di lilaabe lisa Almasiihu Joomiraawo meeden kaalannoo on illa arannde.

¹⁸ Nder haalaaji mabbe, be mbi'ii on: « Nder wakkati caktiido, tokkoobe muuyde balli mum'en, haaloobe ko ngidi gom ngarowan, njawoo on. »

¹⁹ Kambe nii ngoni fiyodiroobe ko'e himbe, miilooji himbe tan be ngondi, Ruuhu Alla wondaa he mabbe.

²⁰ Amma onon gidaabe am, cemmbidee nder goondinol moodon ceniingol, ndu'ee nder balla Ruuhu Ceniido.

²¹ Njoodee nder hidde Alla, ngattee hoolaare mon fuu dow lisa Almasiihu Joomiraawo meeden. Nder yurmeene makko, o hokkan on mbuurnam nduumiidam.

²² Njurmee be berde mum'en pukkaaki he goondinde lisa Almasiihu.

²³ Wobbe, kisinee dum'en, mboddinon be hiite jahannama. Amma kakkilee to be ndaabir on hakke mabbe, mboddee be, baa kolte mabbe mboddee dum. Yettoore Alla

²⁴⁻²⁵ Yettoore tabbita he Alla gooto, kisinoowo en har lisa Almasiihu Joomiraawo meeden. Alla waawi reeni on heba to on pergo. Alla waawi wannginde on nder teddungal mum, wartira on heewbe welwelo, be ngalaa fuu feloore gom. Kanko jeyii yettoore, teddungal, laamu, e baawde faa abada abadin. Aamiin !

Bannginol

Bannginol 1

Barke dewtere ndee

¹⁻² Dewtere ndee hawri kuppe cuudaade de lisa Almasiihu wanngini. Alla holli mo de ngam o wannginana maccube mum, ko waroya fuu nder ko booyataa. Nden lisa lili maleykaajo mum hollowa de Yahaaya. Yahaaya, maccudo lisa oo duu, seedake ko huune fuu ko o hi'i no haala Alla non ka lisa Almasiihu wanngini.

³ Beldo hoore woni janngudo dewtere annabaaku ndee. Welbe ko'e ngori hettiniibe haalaaji annabaaku nguu dey njogiti ko winndaa nder maggu. Hakiika, wakkati kaalaado dow kuppe deen badake.

Cannoje yahde he kawriide goondinbe jeddi

⁴ Miin Yahaaya, winndani kawriide goondinbe jeddi tawaade nder leydi Asiya. Jam e moyfere yuwdo to Alla gondo, gonnodo, e gonoowo, jam e moyfere yuwne to ruuhuji jeddi gondi yeeso joodorgal laamu makko, jam e moyfere yuwdo to

⁵ lisa Almasiihu, seedeego kolniido, arano ummintinaado, laamiido laamiibe duuniyaaru fuu ngonda he moodon.

Almasiihu hidhi en, soptini en he baawde hakke meeden har yiyyam makko ndufaadam.

⁶ O wadi en laamiibe e cakkanoobe Alla ngam ngollanen Alla Baabiiko ! Teddungal e baawde tabbita he lisa Almasiihu faa abada abadin. Aamiin !

⁷ —Ndaaree, omo warda he duule. Himbe fuu no ngi'an mo, baa tontunoobe mo. Lenyi duuniyaaru fuu no mboytoto ngam makko. Hakiika non. Aamiin !

⁸ Alla Joomiraawo Jom baawde, gondo, gonnodo e gonoowo, wi'i: « Miin woni fuddorde, miin woni timmoode. »

Almasiihu wanngani Yahaaya

⁹ Miin Yahaaya banndiraawo moodon goondindo lisa. Mi hawti he moodon nder torra, nder laamu makko e nder tittinkinaaku ngu o yami en. Mi yaaraama semmbe semmbe dow duune Patamos ngam mi waajake haala Alla, mi haali ko ceediimi dow lisa.

¹⁰ Alal, nyalaane Joomiraawo, keewumi Ruuhu Alla, sey nanumi gada am daane toowne gom hano daane luwal.

¹¹ Daane ndeen no wi'a: —Winndu ko ngi'ataa dum nder dewtere, lilda nde kawriide goondinbe jeddi dee: Hawriine wonnde Efeesu, Simirna, Pergamu, Tiyatira, Sardes, Filadelfiya he Lawdikiya.

¹² Njeeyitiimi ngam hi'ude gondo no haalda he am, sey ngi'umi fitillaaji kañje jeddi.

¹³ Caka fitillaaji diin no tawa godsum nanndudo he Bii-Neddo, omo bornii jabbaare, omo habbi wakkaare kañje dow gabaare makko.

¹⁴ Gaasa hoore makko no rawni tar hano haabu. Gite makko no njayna hano demle hiite.

¹⁵ Koyde makko no njalbita hano no njamndi mbodeeri jalbitirta, wojja coy nde ndi wattaama nder hiite. Daane makko no wa'i iido ilol diyeеле dudde.

¹⁶ Omo jogii nder nyaamo makko koode jeddi. Takubaahi mbelki, ki kunndule didi no wurtoo nder hunnduko makko. Yeeso makko no yayna hano no naange yaynirta caka nyalooma.

¹⁷ Wakkati ngi'umoomi, sey caamumi yeeso makko hano maaydo. O yowi junngo nyaamo dow am, o wi'i kam: —Taa hulu ! Miin woni artudo, miin woni cakitittoodo.

¹⁸ Mi duumiido. Mi maayiino, amma joonin mido wuuri faa abada abadin. Mido woodi baawde dow maayde he laahara.

¹⁹ Ndenne, winndu ko ngi'udaa, he ko woni no wada joonin he ko wadoyta yeeso.

²⁰ Ndaa, maana koode jeddi cuudiidum de ngi'udaa nder nyaamo am nii: Koode jeddi deen ngoni maleykaabe kawriide goondinbe jeddi. Maana fitillaaji kañje jeddi diin duu woni kawriide goondinbe jeddi.

Bannginol 2

Filla dereeji yahde kawriide goondinbe lisa jeddi Derol yahde hawiine wonnde Efeesu

¹ —Winndan maleykaajo hawiine Efeesu, mbi'aa: Lildal nii yuwngal to jogiido nder junngo mum nyaamo koode jeddi, jehoowo hakkune fitillaaji kañje jeddi:

² Mido anndi golleeji maa lobbi, jaggu e tittinkinaaku maa. Mido anndi ko a waawaa munyude bonbe. A fonni wi'oobe kam'en no lilaabe, a tawi ko be fenoobe.

³ Mido anndi ko a munyi, ngam barke innde am. A yari bone, a soyforaaki gada.

⁴ Amma ndaraa, ngi'aa gacce de peliranmaami: A woppi hidde maa nde ngoodannodaa kam illa arannde.

⁵ Miccitaa no ngorrunodaa. A fuddirii no woodiri, dey yeeyitidaa caamudaa. Tuubaa, mbattitaa golleeji maa, ngollaa no ngollirannodaa ! Nde nii a tuubaay, mi waran to maa, mi itta fitilla maa nder nokku mum.

⁶ Amma no woodi godđum ko ngadunodaa no woodiri. Kanyum woni a wanyi golleeji sewre Nikola'en hano no mbanyirmi di.

⁷ Jom nowru fuu horkita nowru mum nana ko Ruuhu Alla wi'ata kawriide goondinbe lisa ! Jaaliido fuu mi hokkan dum nyaama bibbe lekki kokkoohi mbuurnam ngonki nder koogol Alla.

Derol yahde hawiine wonnde Simirna

⁸ —Winndan maleykaajo hawiine goondinbe Simirna, mbi'aa: Lildal nii yuwngal to laatiido kam woni arano, kam woni cakitiido, maaynoodo ummitii.

⁹ Mido anndi torra ka njardaa, mido anndi talkaaku ngu ngondudaa he mum, amma ada woodi riiku. Mido anndi mbonka ka hooyooobe ko'e mum'en no Yahudankoobe mbi'ata dow maa. Amma himbe bee, be kanaa Yahudankoobe, be hawiine rewoobe Ibiliisa.

¹⁰ Taa hulu torra ka njaroytaa yahde yeeso. Ibiliisa wadan heewbe nder moodon uddee ngam sii'aade on. On torretee balde sappo ka-kap. Amma durwa, to a woppu goondinol maa baa nii himbe maa fuu no mbaretee non ngam mi hokkete lefol mbuurnam nduumiidam.

¹¹ Jom nowru fuu horkita nowru mum nana ko Ruuhu Alla wi'ata kawriide goondinbe lisa ! Jaaliido fuu, maayde didabere meemataa dum.

Derol yahde hawiine wonnde Pergamu

¹² —Winndan maleykaajo hawiine goondinbe Pergamu, mbi'aa mo: Lildal nii yuwngal to jom takubaahi ki kunndule didi belnaade.

¹³ Mido anndi ada joodii to Ibiliisa laami, amma dum fuu hadaay a tokkii kam. A yankiraay kam baa nde worre. A tittinkinake nder goondinde kam to Seydan sinngi laamu mum faa yottii he wakkati mo Antipas seedeejo am kolniido waraa nder wuro moodon.

¹⁴ Amma ndaa, gacce seddaaje gom nii de peliranmaami: Ada woodi tokkube jannde Balaama, ekkintindo Balak fergina bibbe Isra'el, nyaama tewuuji cakkanaadi tooruuje, omo wada be njeena.

¹⁵ Non duu ada wondi he tokkube ekkintinoje sewre Nikola'en.

¹⁶ Ndenne, tuubu joonin ! Se hanaa non duu, mi waran ko booyataa, mi habdira be takubaahi ngonki no wurtoo nder hunnduko am.

¹⁷ Jom nowru fuu horkita nowru mum nana ko Ruuhu Alla wi'ata kawriide goondinbe lisa ! Jaaliido fuu, mi hokkan dum nyaama nyaamdu cuudiinu, nyaamdu wi'eteenu « manna ». Mi hokkan joomum duu kaayel danel tar, ngel dow mum winndaa innde heyre, nde neddo fuu anndaa sey jaboowo ngel.

Derol yahde hawiine wonnde Tiyatira

¹⁸—Winndan maleykaajo hawriine goondinbe Tiyatira, mbi'aa mo: Lildal nii yuwngal to Bii-Alla, jom gite jalbooje hano demngal hiite, mo koyde mum no yelkita hano njamndi mbodeeri ciwaani.

¹⁹ Mido anndi golleeji maa lobbi. Mido anndi hidde maa, mido anndi goondinol maa. Mido anndi ballal ngal ngadandaa wobbe. Mido anndi tittinkinaaku maa. Jooni golleeji maa cakitiidi no buri araneeji diin duudde.

²⁰ Amma gacce de peliranmaami nii. A acci Yesabel, debbo bi'oowo kam no annabijjo, nder jannginoje mum no majjina golloobe am, be tinnoo nder jeenu he nyaamde tewuuji cakkanaadi tooruuje.

²¹ Mi hokki mo wakkati ngam o tuuba, amma walaa ko nanngi berne makko nde hanaa jeenu.

²² Mi wadan o nyawa nyaw manngu, o fukkoo. Mi wada fijidoobe he makko njara torra faa noy walaa. Mi wadan dum joonin joonin nde be tottitaaki golleeji debbo bondo oo.

²³ Mi waran tokkube jannde makko. Kawriide goondinbe fuu no anndan ko miin woni anndudo miilooji berde bibbe aadama. Neddo moodon fuu mi yoban dum dey-dey gollal mum.

²⁴ Amma onon goondinbe hoddiibe nder Tiyatira, onon be tokkaay mo, onon be tefaa faamude maana ko tokkube mo mbi'ata sirriji Ibiliisa luggudi. Sikka fuu walaa mi yowataa donngal gom fuu dow moodon.

²⁵ Ndenne, tiidéé he goondinol moodon faa nyannde ngartoymi.

²⁶ Jaaliido fuu, tinnido no wada ko weli kam sey nyannde timmi, mi wadan joomum laamoo dow leyde fuu.

²⁷ O laamorto lenyi diin he sawru njamndi. O mornya di hano no loode loopal mornyirtee, cankitoo. Mi wadan joomum laamoo dow lenyi duuniyaaru,

²⁸ hano no kebirmi baawde he Baabiraawo. Mi hokkan joomum duu hoodere fajiri.

²⁹ Jom nowru fuu horkita nowru mum nana ko Ruuhu Alla wi'ata kawriide goondinbe lisa !

Bannginol 3

Derol yahde hawriine wonnde Sardes

¹—Winndan maleykaajo hawriine goondinbe wonnde Sardes, mbi'aa: Lildal nii yuwngal to jogiido koode jeddi, jogiido ruuhuji Alla jeddi: Mido anndi golleeji maa. Ada hi'ee hano a buurdo, amma a maaydo.

² Umma, dara, connyinaa sedda ko njogidaa nder jikku terde to de maayu gaba go'o. Ngam mi tawi golleeji maa diggaay yeeso Alla.

³ Miccita Habaru lobbo mo njannginadaa he mo nanudaa. Tuubu, ngolliraa mo. Nde nii a ummaaki ndaridaa, mi waran a siryaaki. Mi waran, no gujjo warirta. A anndititaa wakkati mo ngaranmi.

⁴ Nder Sardes, ada woodi himbe seddaabe, be tawaaka nder gadol bone fuu. Himbe seddaabe bee, no njahdan he am, ibe bornii kolte daneeje ngam be poti yahdude he am.

⁵ Jaaliido no bornetee kolte daneeje. Mi moytataa innde joomum nder dewtere mbuurnam faa abada abadin. Wakkati ndartoomi yeeso Baaba am he maleykaabe mum mi wi'an neddo oo, miin jeyii mo.

⁶ Jom nowru fuu horkita nowru mum nana ko Ruuhu Alla wi'ata kawriide goondinbe lisa !

Derol yahde hawriine wonnde Filadelfiya

⁷ —Winndan maleykaajo hawriine goondinbe Filadelfiya, mbi'aa mo: Lildal nii yuwngal to Ceniido, Goongaajo, jogiido omtirngel dammbugal laamu Daawda. Nde o omtii ngal walaa ommboowo ngal. Nde o ommibii ngal duu walaa omtoowo ngal.

⁸ Mido anndi golleeji maa. Ndaa mi accanii ma dammbugal no omtii, walaa baawdo ommibii ngal. Mido anndi a walaa semmbe sanne, amma dum fuu hadaay ada fejni he haala am. A yankiraay kam.

⁹ Hawriine rewoobe Ibiliisa no wi'a ko kam'en no Yahudankoobe, amma be penan, be kanaa Yahudankoobe. Mi tilsinan be, be ngara be kofo faa yeeso maa, nden be paaman ko mido hidi ma.

¹⁰ Ngam a tittinkinake, a jogake haala am faa noy walaa. Miin duu mi reenete nder wakkati cattudo, wakkati garoowo dow kappa kuula duuniyaaru fuu, ngam etude goondinol himbe mayru.

¹¹ Garol am badake. Tiidu faa noy walaa he ko njogidaa. To neddo fuu teetu lefol jaalorgal maa.

¹² Jaaliido fuu, kam ngadanmi bonjariyal Juulirde Alla am mawne wonnde dow. Joomum wurtataako nder mayre kaden faa abada abadin. Mi winndan dow joomum innde Alla am, he innde hubeere Alla inndirteene « Ursaliima keso », hubeere yuwne dow to Alla am jippii. Dow joomum duu mbinndanmi innde am heyre nde kebumi.

¹³ Jom nowru fuu horkita nowru mum nana ko Ruuhu Alla wi'ata kawriide goondinbe lisa !

Derol yahde hawriine goondinbe wonnde Lawdikiya

¹⁴ —Winndan maleykaajo hawriine goondinbe Lawdikiya, mbi'aa mo: Lildal nii yuwngal to Kumnoowo amaana, Seedeejo kolniido, Kaaloowo goonga, bi'eteedo duu Wuddu huune fuu ko Alla tagi.

¹⁵ Mido anndi golleeji maa, a feewaa a wulaa. Ndeen no haani ngadaa gootel: Peewaa naa mbulaa !

¹⁶ Amma ko nii caka dey-dey tawedaa, a wulaa a feewaa, mi tuute.

¹⁷ Ada wi'a aan kay a diikudo a hawri njawdi, a haajaaka baafuy. Amma a anndaa ko a miskiini, ko a jurminiido, a talka, a bumdo, gondo terru. Amma dum fuu a anndanaa dum.

¹⁸ Ngam majjum hettina tinndinooje am, cooda to am kanje laabiniraade hiite heba laatodaa diikudo. Coodaa kolte daneeje, bornodaa, cudda banndu maa wonndu terru, kisa semteene. Cooda safaare gite, cawraa gite maa ngam ngi'aa yeeso maa.

¹⁹ Neddo fuu mo ngidumi, mi foodan nowru mum mi elta dum. Ndenne, tarsinaa, tuubaa !

²⁰ Hettina, mido darii dammbugal, mido salmina. Neddo fuu nando daane am omti, mi weerana dum. Mi nyaamda he mum, kam duu nyaamda he am.

²¹ Non no kebirmi jaalorgal njoodiimi hadde Baaba am, jaaliido fuu joddoto he am dow joodorgal laamu hadde Baaba am nder laamu mum.

²² Jom nowru fuu horkita nowru mum nana ko Ruuhu Alla wi'ata kawriide goondinbe lisa !

Bannginol 4

Mawninol Alla dow kammu

¹ Gada ko mbinndumi dereeji yahde he kawriide goondinbe lisa, sey ngi'umi nder kammu dammbugal gom no omtii, nanumi daane wonnde no haalda he am, hano luwal woni no fuufee nii, daane ndeen no wi'a kam: —Yeenyu, war do, faa mi holle ko wadoyta yahde yeeso.

² Wakkati mum da keewumi Ruuhu Alla, sey ngi'umi joodorgal laamu dow kammu, neddo gom no joodii dow maggal.

³ Omo yelkita hano kaaye pede bi'eteede yaspa naa sardis. Ciibo-ciibowal no fiili joodorgal makko. Ingil yelkita hano hayre wi'eteene emerooda.

⁴ Joodorde laamu laso e nay no piili joodorgal makko. Dottiibe mawbe laso e nayo no njoodii dow majje, ibe bornii kolte daneeje, ibe ngatti kufuneeje kanje.

⁵ Mayye, olko daade mawde, he diggaali no yuwa nder joodorgal ngaal. Yeeso maggal no tawa fitillaaji jeddi gondi no njalba. Fitillaaji diin ngoni ruuhuuji Alla jeddi.

⁶ Huune gom nanndudum maayo, no rawni tar hano danndorgal, no wedditi yeeso maggal. Kujje buurde nay gom, de gite re'ataa no tawa yeoso e gada mum'en fuu, ngatti joodorgal ngaal caka.

⁷ Nder kujje nay deen, arandeere ndeen no nanndi muusuuru ladde. Didabere ndeen no nanndi ga'el. Tatabere ndeen yeeso mum no nanndi he yeeso bii-aadama. Nayabere ndeen no nanndi he ciilal gonngal no fiira.

⁸ Kujje nay dee, gootel majje fuu no tawra bippoole jeegom. Balli e bippoole majje fuu no keewi gite dow e ley. Jemma e nyalooma ide he ko townude daade, ide mbi'a: —Ceniido, Ceniido, Ceniido, Joomiraawo, Alla Jom Baawde, gonnoodo keenja, gondo hannden, gonoowo jaano.

⁹ Kujje nay dee no teddina, no mana, no njetta Duumiido, joodiido dow joodorgal laamu oon.

¹⁰ Wakkati fuu mo kujje nay dee kaalata, dottiibe laso e nayo been no kofo, no cujida yeeso gondo dow joodorgal oon. Ibe cujidana Duumiido faa abada abadin. Ibe itta kufuneeje mabbe ibe ndesa yeeso joodorgal makko, ibe mbi'a:

¹¹ —Alla Joomiraawo amin, a foti keba teddungal, manngu he baawde, ngam a tagi huune fuu. Muuyde maada ngadi, de mbanngi. Muuyde maada ngadi, dum fuu dum tagaa.

Bannginol 5

Potudo fiirta Dewtere Alla

¹ Nder nyaamo gondo no joodii dow joodorgal laamu oon, mi hi'i dewtere taggaane gom. Dewtere ndee, gada e yeeso mayre fuu no winndaa. Inde haatimira kaatimiije jeddi.

² Mi hi'i maleykaajo jamo gom, mo nder daane toowne no goyna no wi'a: —Moy foti fejita kaatimiije dee, taggita dewtere ndee ?

³ Walaa dow kammu dow duuniyaaru naa hakkune maaybe baawdo taggita dewtere ndee naa njannga nder mayre.

⁴ Mboyumi bojji naawdi, ngam neddo fuu hebaaka potudo taggiti dewtere ndeen naa daarude ko woni nder mayre.

⁵ Nden nder dottiibe been, dottiijo gom wi'i kam: —Taa wullu ! Ndaa jippotoodo he Daawda nii, muusuuru ladde yuwnu he lenyol Yahuuda, muusuuru ladde hebudu jaalorgal nduun nii. Kayru waawi fejtidde kaatimiije jeddi deen, ndu taggita dewtere ndeen.

⁶ Sey ngi'umi Njawdiri gom no ndarii hadde joodorgal laamu ngaal. Kujje nay buurde deen e dottiibe mawbe laso e nayo been no piilini. Indi darii hano ko hirsanoo. Indi woodi gite jeddi he luwe jeddi. Gite jeddi dee ngoni ruuhuji Alla jeddi, lileteedi nder duuniyaaru fuu.

⁷ Njawdiri ndiin yehi, jabi dewtere taggaane ndeen nder nyaamo gondo dow joodorgal laamu oon.

⁸ Wakkati ndi jabi dewtere ndeen, kujje nay buurde deen he dottiibe laso e nayo been fuu kofi yeeso mayri. Neddo mabbe fuu no jogii hoddu he urorde kañje heewne uurdi welni. Du'aa'uuji seniibe, himbe Alla non nii ya.

⁹ Ibe njima jimol kesol, ibe mbi'a:

« Aan foti njabaa dewtere ndee,

fenjita kaatimiije mayre, ngam a waranooma. Nder barke yiyyam maada, a wartiri potal hakkune Alla e himbe mum, himbe cuudi baaba feere-fereeji, haaloobe demle feere-fereeji,

tawaabe nder lenyi feere-fereeji e leyde feere-fereeji.

¹⁰ Nder barke yiyyam maa a wadii be himbe Laamu Alla, ngaddaa be cakkanoobe Alla ngam be ngollana Alla,

be laamoo dow duuniyaaru fuu. »

¹¹ Ko yeewmi, sey nanumi daade maleykaabe ujunaaji ujunaaji, wonbe no piili joodorgal laamu ngaal, kujje buurde deen, he dottiibe laso e nayo been.

¹² Ibe njima nder daade toowde, ibe mbi'a:

« Njawdiri mbaraani ndiin, ndi foti baawde, njawdi, hikmaaku,

semme, teddungal, darja, kam e yettoore ! »

¹³ Nanumi kaden, tagaadi fuu tagaani, tawaani dow e ley, tawaani nder maayo, wonndi ley bedi leydi no yima no wi'a:

« Yettoore, teddungal, darja e baawde

laatanoo gondo dow joodorgal laamu oon.

Dum laatanoo duu Njawdiri ndiin,

faa abada abadin ! »

¹⁴ Kujje buurde deen duu no njaaboo no mbi'a: —Aamiin ! Dottiibe been duu no kofo, no cujidana Joomiraawo.

Bannginol 6

Fenitol kaatimiije jeegom

¹ Wakkati ngonnoomi mido daara ndeen, sey ngi'umi Njawdiri ndiin feniti haatimiire arandeere ndeen, nder kaatimiije jeddi deen. Wakkati haatimiire ndeen fenjita, sey nanumi hakkune kujje nay buurde deen, wonnde no wi'a nder daane nanndune riggaajo: —War !

² Mido daara nii, sey ngi'umi puccu ndaneewu gom, baddiido ngu no jogii birowal, o hokcaa lefol laamu. Nden o wurtii hano kebudo jaalorgal. O wurtake duu ngam heboyde jaalorgal kaden.

³ Wakkati Njawdiri ndiin fenjinno haatimiire didabere ndeen, sey nanumi nder kuppe nay buurde deen, daane didabere gom wi'i kaden: —War !

⁴ Nden puccu mbodeewu coy gom wanngi. Baddiido ngu oon, kam duu hokkaa takubaahi mawki. O hokkaa duu baawde ittude jam nder duuniyaaru, ngam himbe mbarodira.

⁵ Wakkati Njawdiri ndiin fenjinno haatimiire tatabere ndeen, sey nanumi nder kuppe buurde deen, daane tatabere gom no wi'a: —War ! Nden ngi'umi puccu baleewu gom wanngi, baddiido ngu oon no jogii etirgal.

⁶ Nden nanumi hakkune kuppe buurde nay deen, daane gom no wi'a: Eterde alkama worre, njobdi ceede gollal nyalooma mubbo. Eterde gawri tati duu, njobdi gollal nyalooma mubbo. Amma to meemu nebbam naa cabijjam.

⁷ Wakkati Njawdiri ndiin fenjinno haatimiire nayabere ndeen, sey nanumi nder kuppe buurde deen, daane nayabere gom no wi'a: —War !

⁸ Sey ngi'umi puccu puru gom, baddiido ngu oon woni maayde, laahara no tokkitii gada. Duuniyaaru feccaa pecce nay. Be kokkaa baawde dow fecco wooto, be mbarira himbe feccere ndeen takubaahi, rafo, balaa'u he kuppe ladde.

⁹ Wakkati Njawdiri ndiin fenjinno haatimiire joyabere ndeen, sey ngi'umi ley hirsirde waranoobe ngam dowtanake haala Alla he ngam be mbaajake ka.

¹⁰ Nder daade toowde, ibe mbi'a: —Yaa Joomiraawo ! Ceniido, Goongaajo, a hiitoto himbe duuniyaaru, njobtonodaa min, ngam be ndufi yiyyam amin. Amma nde dum fuu, dum wadoyta ?

¹¹ Nden neddo mabbe fuu hokkaa jabbaare raneere, be mbi'aa be kedoo wakkati sedda faa nyanteen banndiraabe mabbe hoddiibe, he gollidibbe he mum'en nder gollal Alla mbaree ginan hano no be mbariraa.

¹² Wakkati Njawdiri ndiin fenjinno haatimiire jeegabere ndeen, sey nanumi leydi dimmbi, dimmbande mawne. Naange nibbi hano suddamaare baleere, lewru duu wojji coy hano yiyyam.

¹³ Koode caami hano no bibbe ibbi kecce caamirta nde henndu mawnu wifi.

¹⁴ Kammu duu taggaa hano no daago taggirtee, majji. Baamle e duude fuu doofaa nder nokkuje mum'en.

¹⁵ Laamiibe duuniyaaru, mawbe haaloobe nanee, hooreebe soogeeji, riikube, woodube baawde, jom'en semmbe gawri, rimbe he maccube fuu cuudowi nder lowi, ley baamle he hakkune tepaaje.

¹⁶ Ibe mbi'a baamle he tepaaje deen: —Caamee dow amin. Cuudon min heba min mboddoo yeeso gondo dow joodorgal laamu oon. Cuudon min, min mboddoo tikkere Njawdiri ndiin.

¹⁷ Moy waawi dadude ? Ngam nyalaane tikkere mabbe mawne ndeen yottake.

Bannginol 7

Himbe ujunaaji hemre e lasooji dīdī e nayo (144.000) yuwbe Isra'el

¹ Gada fejitol haatimiire jeegabere ndeen, sey ngi'umi dow keeri duuniyaaru nay diin fuu, maleykaabe nayo no ndarii dow majji. Ibe paddi keni nay bifooji dow duuniyaaru diin wifude dow leydi, dow diyeele he dow ledde fuu.

² Ngi'umi kaden maleykaajo gom wurtii har lettugal no jogii haatimiire Alla Duumiido. O yewni maleykaabe nayo kokkaabe baawde halkude leydi e diyeele.

³ O wi'i be: —To kalkee leydi, to kalkee ndiyam naa lekki fuu ginan. Ndoomee faa min ngadana maccube Alla seede dow tiide mabbe.

⁴ Nden nanumi wi'a ujunaaji hemre e lasooji dīdī e nayo (144.000) woni dimma wadanaabe seede oon dow tiide mum'en been. Be fuu duu be yuwaanaa he lenyi Isra'el sappo e dīdī diin.

⁵ Lenyol Yahuuda, ujunaaji sappo e dīdī (12.000), lenyol Ruuben, ujunaaji sappo e dīdī (12.000), lenyol Gada, ujunaaji sappo e dīdī (12.000),

⁶ lenyol Asiira, ujunaaji sappo e dīdī (12.000), lenyol Naftali, ujunaaji sappo e dīdī (12.000), lenyol Manasa, ujunaaji sappo e dīdī (12.000),

⁷ lenyol Simeyon, ujunaaji sappo e dīdī (12.000), lenyol Lewi, ujunaaji sappo e dīdī (12.000), lenyol Isakar, ujunaaji sappo e dīdī (12.000),

⁸ lenyol Jabulon, ujunaaji sappo e dīdī (12.000), lenyol Yusufu, ujunaaji sappo e dīdī (12.000), lenyol Benyamin, ujunaaji sappo e dīdī (12.000).

Jama'aare mawne

⁹ Gada limtol inde dee, mido yewa, sey ngi'umi jama'aare mawne gom, nde limtataako. Nder mayre no tawa himbe leyde fuu, himbe lenyi fuu haaloobe demle fuu no tawa nder mayre. Jama'aare ndeen no ndarii yeeso joodorgal laamu ngaal he Njawdiri ndiin. Ibe bornii jabbaaje daneeje. Licce dabinaaje no nder juude mabbe.

¹⁰ Ibe kuuba daade toowde, ibe mbi'a: —Kisinam yuwataana to Alla meeden, Alla gondo dow joodorgal laamu, he Njawdiri ndiin.

¹¹ Maleykaabe been fuu piili joodorgal ngal, dottiibe been he kujje nay buurde deen. Be fuu, be turii, yeesooji mabbe faa he leydi, yeeso joodorgal laamu ngaal. Be cujidanii Alla,

¹² ibe mbi'a: —Aamiin ! Teddungal, darja, ndimaaku, hikmaaku, baawde, semmbe e yettoore, laatanoo Alla meeden,

faa abada abadin ! Aamiin !

¹³ Nden gooto nder dottiibe been yami kam, wi'i: —Moy'en ngoni himbe, borniibe jabbaaje daneeje bee ? Toy be yuwi ?

¹⁴ Sey njaabimi, mo mbi'umi: —Dottijo, aan woni anndudo. Nden o wi'i kam: —Be ngoni yarbe torra nawka. Be cocci jabbaaje mabbe nder yiyyam Njawdiri ndiin. Yiyyam dam rawnini jabbaaje mabbe.

¹⁵ Ngam majjum wadi ibe yeeso joodorgal Laamu Alla. Jemma e nyalooma ibe nder Juulirde mawne ngam rewude Alla. Gondo dow joodorgal laamu oon reenata be.

¹⁶ Be domdataake, be ndafataake kaden, naange e wulowulo tappataa be kaden.

¹⁷ Ngam Njawdiri wonndi dow joodorgal laamu mum durata be, ndi oora be faa dow to ndiyam, kokkojam mbuurnam bulata. Alla moytata gondi mabbe fuu.

Bannginol 8

Fenitol haatimiire jeddabere

¹ Wakkati Njawdiri ndiin fenitinno haatimiire jeddabere ndeen, sey dum wadi siw. Feccere yamnde, ko olko gom fuu nanaaka nder kammu.

² Gada majjum sey ngi'umi maleykaabe jeddo gom no ndarii yeoso Alla, be kokcaa luwe jeddi.

³ Nden maleykaajo gom wari darii hadde sakkirde ndeen. Omo jogii urorngel gadiraangel kanje. O hokcaa uurdi duundi gom o sakkida he du'aa'uuji seniibe, himbe Alla, dow sakkirde wadiraane kanje wonnde yeoso joodorgal laamu ndeen.

⁴ Nder junngo maleykaajo oon, cuurki uurdi ndiin ummodi he du'aa'uuji seniibe, himbe Alla been, fa'i yeoso Alla.

⁵ Maleykaajo oon hooyi urorngel ngeel, o itti hiite dow sakkirde ndeen o hebbini ngel. Nden o faddi ngel nder duuniyaaru. Sey pelmaali he olko nanaa, mayye ngadi, leydi dimmbii.

Daade luwe nay arane

⁶ Gada mayye he dimmbaaki leydi gaduki dum, maleykaabe jeddo jogiibe luwe jeddi ciryii puufa luwe mum'en.

⁷ Maleykaajo arano oon fuufi luwal mum, sey malmalluuje, hiite e yiyyam hawrodira faddaa dow leydi. Hiite nyaami feccere worre dow pecce tati duuniyaaru e ledde nde nii dum fuu dum senndaama. Nge nyaami hudo hecco fuu tawaako dow leydi.

⁸ Maleykaajo didabo oon fuufi luwal mum, sey huune mawne gom wa'une waamnde jalboore faddaa nder maayo. Sey feccere worre dow pecce tati nde nii maayo feccanooma laatii yiyyam.

⁹ Feccere worre dow pecce tati ko wuuri nder maayo ngoon mbaati. Laanaaji ndiyam diin duu, feccere worre dow pecce tati dimma majji cankiti.

¹⁰ Maleykaajo tatabo oon fuufi luwal mum, sey hoodere mawne gom yuwi dow kammu, saami dow feccere worre dow pecce tati nde nii diyele e to njogoto ndiyam fuu cenndaama. Hoodere ndeen no jaawa faa noy walaa.

¹¹ Innde hoodere ndeen woni: « Tooke kaadde ». Wakkati nde saamunoo nder diyele deen, sey feccere ndeen haadi rok. Kaadirkha mayre, wadi ko heewbe nder yarbe he diyele deen maayi.

¹² Maleykaajo nayabo oon fuufi luwal mum. Sey feccere naange worre dow pecce mum tati, feccere lewru worre dow pecce mum tati, he feccere worre dimma koode dow pecce mum tati piyaa. Pecce piyaade deen fuu nibbi. Jemma e nyalooma pecce deen fuu keppi yeynude.

¹³ Wakkati mum da yeewumi, ngi'umi ciilal gom no fiira dow faa to woddii. Sey nanumi nder daane toowne, ingal wi'a: —Kaari ! Kaari ! Kaari ! Bone woodanii himbe duuniyaaru, nde nii maleykaabe tato beeto puufi luwe mum'en.

Bannginol 9

Daane luwal joyabal

¹ Wakkati maleykaajo joyabo oon fuufi luwal mum, sey ngi'umi hoodere yuwi dow saami ley. Hoodere ndeen hokkaa omtíringel ngaykaa nga walaa fuu keerol.

² Wakkati hoodere ndeen omtí ngaykaa ngaan, sey cuurki yuwi nder magga yeenyi dow. Ki nanndaana he cuurki dudal manngal. Ki suudi naange, nokku fuu nibbi tik.

³ Sey babbatti no mburtoo nder makki, no cankito dow leydi nokku fuu. Di kokkaa tooke kaadde iri tooke jahe.

⁴ Di kokkaaka laawol torrude ko fudata fuu dow leydi hano ir hudo'en naa ledde. Amma himbe, be alaama Alla oon tawaaka dow tiide mum'en, kambe tan mbi'aa di torra.

⁵ Di ngalaa laawol warude be amma idí mbaawi torrude be faa noy walaa, faa dum wada lebbi joy. Naawdum, torran be ðam, nanndaana he fettande yaare.

⁶ Nder lebbi joy dii, himbe tefan maayde nannga be amma nde nanngataa be. Be coofan maayde, amma nde woddoto be.

⁷ Babbatti dii no nanndi he pucci ciryaadi ngam konu. Kufuneeje kanjje ngori dow ko'e majji. Geese majji no nanndi geese bibbe aadama.

⁸ Gaaci majji no nanndi gaasa debbo. Nyiiyé majji no nanndi nyiiyé muusuuru ladde.

⁹ Gabaa je majji no borna godđum nanndudum toggel njamndi. Sonnyo bippole majji no nanndi sonnyo pucci kabbanaadì torko konu.

¹⁰ Laacol ngootu majji fuu no nanndi he laacol yaare. Laaci dìi, dì torrirta himbe faa lebbi joy.

¹¹ Maleykaajo kawjiido ngaykaa ngaan woni laamiido majji. Omo inndiree Abadon nder ibrankoore naa Apolliyon nder gerekankoore.

¹² Balaa'u arano oon wittake, jooni dìidì gom no gada warde.

Daane luwal jeegabal

¹³ Maleykaajo jeegabo oon fuufi luwal mum, sey nanumi daane gom no yuwa nder seraaji nay sakkirde wadiraade kanjé wonnde yeeso Alla.

¹⁴ Daane ndeen wi'i maleykaajo jeegabo oon habbita maleykaabe nayo, habbaabe hadde maayo wi'eteenjo Efratis been.

¹⁵ Maleykaabe been kabbitaa. Kambe ngoni siryaabe mbarowa feccere worre nder pecce tati nde nii himbe duuniyaaru peccaama pecce tati. Barol mabbe ngool wadoytaana nder hitaane, lewru, nyalaane, e wakkati mo darna ngam majcum.

¹⁶ Mi nani wi'a ko honoobe baddiibe pucci been no ngada miliyooji keme dìidì.

¹⁷ Ndaarumi sey ngi'umi waddiibe pucci dìin no bornii toggo hoy ngadiraakoy njamndi mbodeeri coy hano hiite, ikoy ooldi hano sinaadar, ikoy buldi hano kammu. Ko'e pucci dìin no nga'i hano ko'e muusuudi ladde. Hiite, cuurki he sinaadar no mburtoo nder kunndule majji.

¹⁸ Hiite ngeen, cuurki kiin he sinaadar oon ngoni bala'uuji tati bondi, barooji feccere worre dow pecce tati nde nii himbe peccaama pecce tati.

¹⁹ Baawde pucci diin ngalaana nder kunndule he laaci majji. Laacol ngootu majji fuu no woodi hoore nanndude hoore mboddi. Laaci dìi, pucci dìin nawtorto ngam wadande himbe bone.

²⁰ Hebube nisi bala'uuji dìi tuubaay mbattiti mbuurnam mum'en nder ko mbownoo wadude. Be mboppaay rewude ginnaaji, tooruuje gadiraade kanjé naa cardi naa njamndi mbodeeri naa kaaye naa ledde. Tooruuje de mbaawaa hi'i naa nani naa dillude.

²¹ Hebube hisi bee tinni he wadude ittol yonki, jiimangaaku, nguyka, jeenu e ko nanndi he mum.

Bannginol 10

Filla dewtel gom

- ¹ Gada balaa'u oo sey ngi'umi maleykaajo jom semmbe gom yuwi dow jippii. Omo suddi nder luuldere gom. Ciibo-ciibowal no fiili dow hoore makko. Yeeso makko no wa'i hano naange, koyde makko duu no nga'i curjol hiite.
- ² Dewtel pamarel gom no omtii nder junngo makko. Omo jogii ngel, koyngal makko nyaamowal no dow maayo, nanowal ngal no dow leydi.
- ³ O yewni, daane makko no nii hano daane muusuuru ladde. Wakkati mum da, pelmaali jeddi ngadi,
- ⁴ gada majji, ciryimi winndude ko di mbi'i, sey nanumi daane gom yuwi dow, wi'i kam: —To winndu ko di mbi'i, to nowru fuu nanu ko di mbi'i.
- ⁵ Maleykaajo mo ngi'umi oon banti nyaamo mum dow,
- ⁶ hunori innde Alla Duumido faa abada, tagudo kammu e ko woni nder mum, tagudo leydi e ko woni nder mum, tagudo maayo e ko woni nder mum, wi'i: —Wakkati fuu heddaaki joonkay.
- ⁷ Nder balde de maleykaajo jeegabo oon fuufata luwal mum, Alla tabbintinan anniya mum cuudiido hano no o haalirannoo dum annabiibe makko laatiibe maccube makko.
- ⁸ Nden daane nde nanumi ndeen, wi'i kaden: —Jaboy dewtel ngel nder junngo maleykaajo mo ngi'udaa oo.
- ⁹ Nden njehumi to maleykaajo oon, mbi'umi mo: —Linnyam dewtel ngel. Sey o jaabii kam o wi'i: —Jabu, nyaamu ngel. Nder hunnduko maada ingel nii njuumri amma ngel haadante nder reedu.
- ¹⁰ Njabumi dewtel ngel he junngo maleykaajo oon, nyaamumi ngel. Nanumi ingel weli nder hunnduko am hano njuumri nii, amma wakkati modunoomi ngel faa ngel naatowi nder reedu am, sey nanumi, ingel haadi rok nder mayru.
- ¹¹ Nden daade gom no mbi'a kam: —No tilsi ngadanaa himbe leyde feere-fereeje, himbe haaloobe demle feere-fereeje, he laamiibe heewbe annabaaku dow anniya Alla oo.

Bannginol 11

Seedantooße Alla dido gom

- ¹ Kokkaami yommbal gom, mbi'aami: —Umma, etu Juulirde Alla mawne he sakkirde mum, limaa himbe foto ngoni no ndewa Alla nder mayre.
- ² To etu batamaare yaasin wonnde no filkitii, accir nde non ngam be kanaa Yahudankoobe accanaa nde. Be ngadan lebbi lasooji didi e didi, ibe laamii hubeere seniine ndeen.
- ³ Mi hokkan seedeebe am dido bee, baawde gadol annabaaku. Be ngadan balde ujunere e keme didi e lasooji tati (1.260), ibe borno saakuuji, ibe ngada annabaaku.

⁴ Seedantoobe Alla dido bee ngoni jaytuuje didi deen e fitillaaji didi diin gondi no ndarii yeeso Joomiraawo, Jom duuniyaaru.

⁵ Neddo fuu tefi torra be, hiite wurtotoo nder kunndule mabbe wara joomum. Neddo fuu tefi torra be, too sikka fuu walaa, maayde woni mbaka joomum.

⁶ Seedeobe bee no ngoodi baawde hadude ndiyam toba nder balde de be ngoni ibe ngada annabaaku. Ibe ngoodi baawde waylitidde diyeele laatoo yiyyam. Wakkati fuu mo be ngidi, ibe mbaawi njippini bala'uuji iri diye hen non fuu dow duuniyaaru.

⁷ Wakkati be timmini seedaaku mabbe, ndabba njippotoonga nder ngaykaa nga walaa fuu keerol, waran hona be, jaaloo be, nden wara be.

⁸ Balli mabbe no mboppi nder laabi hubeere mawne ndeen, sowirteene Sodooma naa Misira, hubeere nde Joomiraawo mabbe tontanoo nder mum.

⁹ Balli mabbe ngadan balde tati e feccere, idi mboppi. Lenyi feere-fereeji, haaloobe demle feere-fereeje, himbe yuwan nder leyde feere-fereeje ngara tiima balli mabbe, be caloo seedeobe been moobee.

¹⁰ Maayde annabiibe dido bee welan duuniyaaru fuu. Nder welwelo majjum, be ngadonodiran kokke hakkune mabbe, ngam be njari kaata nder juude annabiibe dido bee.

¹¹ Amma gada balde tati dee e feccere, foofaango gom yuwi to Alla naati nder balli mabbe. Nden wakkati mum da be ummii, be ndarii he ko'e mabbe. Kulkulal manngal nanngi wonnoobe no ndaari don been.

¹² Sey daane mawne gom yuwi dow huubi wi'i seedeobe dido been: — Ummee, yeencee do ! Nden yeeso waybe mabbe fuu, be ummii, be yeenyi luuldere gom.

¹³ Wakkati mum da, leydi dimmbiri semmbe. Feccere sappobere dow pecce sappo nde nii hubeere ndeen feccaama saami. Nder dimmbol leydi ngool, himbe ujunaaji jeddo ngoni maaybe. Kulkulal nanngi hoddiibe been, nden be teddini Alla jeydo dow.

¹⁴ Balaa'u didabo oon witti, joonin tatabo oon nii no wara nder ko booyataa.

Daane luwal jeddabal

¹⁵ Maleykaajo jeddabo oon fuufi luwal mum, sey daade gom nanaa nder kammu. Ide kuuba, ide mbi'a: —Laamu duuniyaaru fuu warti nder juude Alla Joomiraawo meeden e Almasiihu mum. Laamu makko duuman faa abada abadin !

¹⁶ Dottiibe laso e nayo wonbe dow joodorde mum'en yeeso Alla been turii geese mabbe faa he leydi, cujidanii Alla.

¹⁷ Be tinni ibe mbi'a: —Yaa Alla Joomiraawo, Jom Baawde, gondo, gonnoodo. Min njettii ma ngam a golliri baawde maa, a tabbintini laamu maada.

¹⁸ Be anndanoo ma bernanii ma, amma wakkati yottake joonin, wakkati mo nder mum tikkere maada yaafata, wakkati mo kiitotodaa maaybe, wakkati duu mo njobataa golloobe maada, annabiibe haaloobe dow innde maada. Wakkati mo njobataa seniibe, himbe maa, mawdo yahde pamaro mabbe. Teddinoowo ma fuu, goodudo kulal maada fuu, a yoban dum. Amma gardo bona duuniyaaru fuu, a halkan dum.

¹⁹ Nden Juulirde Alla mawne wonne ton dow omtii, Keesuwal amaana ngaal wanngi nder mayru. Mayfe e pelmaali ngadi, olkooji nanaa, leydi dimmbii, malmalluuje butte tobi.

Bannginol 12

Filla debbo gom e kuuja mbodaa gom

¹ Alaama mawdo, kaaydiniido gom wanngi dow. Alaama oo, debbo non borniido naange, omo deki koyde makko dow lewru. Omo melli koode sappo e didi.

² Debbo oo no wondi qatawere, omo uuma dow e ley ngam naawdum qatawere ndee.

³ Nden alaama gom duu wanngi kaden dow. Alaama oo duu, kuuja mbodaa gom non, nanndu ja he mbolla gom, nga ko'e jeddi e luwe sappo. Hoore fuu no mellaa lefol laamu.

⁴ Laacol magga wuuwi feccere worre dow pecce tati, nde nii koode kammu peccaama pecce tati, nga faddi dow leydi. Nga wari, nga darii yeeso debbo oon heba no o rimiri, nga nyaama biddo dimaado oon.

⁵ Debbo oon rimi biddo gorko. No suka oon rimiraa, sey o adaa sabat o yaaraa to Alla, o darnaa yeeso joodorgal laamu makko. Suka oo woni laatoytoodo ardiido, o ada sawru njamndi makko o laamoo duuniyaaru.

⁶ Debbo oon duu doggiri nder ladde yeeruure, to Alla siryanii mo duworde to o nyamnetee, o yarnee balde ujunere e keme didi e lasooji tati (1.260).

⁷ Gada mum sey konu ummii dow kammu. Maleykaajo bi'eteedo Mika'el e maleykaabe gom koni kuuja ngaan, kannga he maleykaabe wondube he magga.

⁸ Nga njaalaa kannga he maleykaabe wondunoobe he magga. Be mursi nokkuuje mabbe gonde dow kammu,

⁹ be mburtinaa, be paddaa dow leydi. Kuuja ngaan wonnoo mboddi fil-ajaari, inndirteeni Ibiliisa naa Seydan naa nee jammbotoodo duuniyaaru fuu.

¹⁰ Gada paddol mabbe dow leydi ngool, sey nanumi daane mawne gom yuwi dow, wi'i kam: —Joonin ! Wakkati kisinam warii. Alla holli no baawde mum foti. Kanko woni laamiido.

Almasiihu makko holli kam duu no semmbe mum foti. Ngam peloowo banndiraabe meeden goondinbe,
peloowo be jemma e nyalooma yeeso Alla ittaama dow kammu,
faddaa dow leydi.

¹¹ Daliila yiyam Njawdiri ndiin, banndiraabe meeden goondinbe been njaali Ibiliisa. Seedaaku mabbe ngu be ngadi dow makko
wadi be njaalii Ibiliisa. Be ngidaay yonkiji mabbe faa to be kulataa maayde.

¹² Joonin ko Ibiliisa riiwa dow,

welwelo laatanoo on, onon wonbe dow kammu. Ko'e mon kaadi onon wonbe dow leydi e wonbe nder maayo, ngam on njaran kaata ! Ibiliisa wari to moodon. Berne makko tikki sanne ngam joonin omo anndi ko wakkati makko heddaaki sanne.

¹³ Wakkati kuuna ngaan faamunoo ko nga faddaama dow leydi, nga orbi debbo dimdo oon.

¹⁴ Sey debbo oon wadanaa bippoole ciile mawde, ngam o fiira, o fa'a nokkuure nde o resanaa nder ladde yeeruure. Nder nokkuure ndeen o nyamintee, o yarnetee duubi tati e feccere . Kuuna ngaan duu waawaa warde toon sako nannga mo.

¹⁵ Wakkati debbo oon wadanaa bippoole deen, sey kuuna ngaan tuuti ndiyam duudam ngam dam ila dam hewtowo debbo oon, dam nannga mo. Dam ili, dam laatii maayo, dam tokkitii gada debbo oon.

¹⁶ Amma, leydi wari walli debbo oon, ndi yari ndiyam dam fuu.

¹⁷ Mone heewi kuuna ngaan hano nga fecco. Nga yuwi gada debbo oon, nga soyifi ngam honoyde horiibe nder jippotoobe he debbo oon. Horiibe bee, kam'en ngoni tokkuge tilsinooje Alla, tarsiniibe tiigi dow seedaaku lisa.

¹⁸ Nga yehi, nga fandowi dow taasiri daane maayo.

Bannginol 13

Filla ndabba maayo gom

¹ Ndarumi kaden sey ngi'umi ndabba gom no wurtoo nder maayo, ko'e magga jeddi. Dow hoore fuu no diida konngol gom ngam bonude innde Alla. Luwe magga sappo, luwal fuu no mella lefol ardaaki.

² Ndabba nga nanndaana colu. Koyde magga no ngoodi leebo e pedeeli juddi. Ide nii koyde ndabba ladde gom mbi'eteenja ursu. Hunnduko magga no wa'i

hunnduko muusuuru ladde. Kuuŋa tokkunooŋa debbo oon hokki nga baawde mum, laamu mum he joodorgal mum.

³ Nder ko'e magga, hoore gom no nanndi hano ko fiyaa bolde faa hosi maayde, dey nawnannde mum feewi. Dum haaydini duuniyaaru fuu, himbe tinnii no tokka nga.

⁴ Be ndewi kuuŋa diwuŋa debbo oon ngaan, ngam nga hokki ndabba ngaa baawde laamaade. Be ndewi ndabba ngaan duu, be mbi'i: —Moy foti ndabba nga ? Moy waawi durwidi he magga ?

⁵ Ndabba ngaa hebi laawol no haala haalaaji nyiddudi, no yenna Alla nder majji. Lebbi lasooji didi e didi nga watta inga fiya gabaare inga wi'a ko nga godđum.

⁶ Nden nga fuđđi haalaaji magga nyiddudi, inga yankira Alla. Walaa fuu ko nyiddinii ko nga haalataa dow Alla e dow hukumuuru mum. Inga bona inde uuurbe dow kammu.

⁷ Nga hokkaa laawol habdude he seniibe, himbe Alla, nga heba jaalorgal dow mabbe. Nga hebi baawde laamaade dow lenyi fuu, dow himbe fuu, dow demle fuu he dow leyde fuu.

⁸ Himbe duuniyaaru fuu ndewan nga, sey nii be illa fuddorde duuniyaaru, inde mum'en mbinndaa nder dewtere mbuurnam, dewtere Njawdiri kirsanoondi ndiin, kam'en tan ngoni be ndewataa nga.

⁹ Jom nowru fuu horkita nowru mum, nana !

¹⁰ Nedđo fuu mo fodaa no nangetee uddowee non, too joomum no nangetee uddowee. Nedđo fuu mo fodaa no warirtee takubaahi, too joomum no warirtee takubaahi nii non. Ngam majjum wadi seniibe, himbe Alla fuu no kaani beyda munyal mum'en, ngonda he Alla.

Burtaaki ndabba gom nder leydi

¹¹ Gada ndabba mburtiiŋa nder maayo ngaan, sey ngi'umi ndabba gom kam duu wurtii nder leydi. Luwe magga didi, ide nanndi luwe njawdiri. Inga haala hano no kuuŋa mbodaa nannduŋa he mbolla ngaan haalirta.

¹² Nga hebi baawde kuuŋa ngaan fuu. Inga wadī kujje kaaydiniide yeeso ndabba maayo ngaan. Inga tilisina himbe e kujje fuu awaaade nder duuniyaaru. Inga wi'a be, be ndewa ndabba maayo ngaan, nga nawnannde mum feewi ngaan.

¹³ Ndabba mburtiiŋa leydi nga, wadī kaayde mawde yeeso himbe fuu. Nga wadī hiite jippii illa dow faa he leydi.

¹⁴ Baawde de nga hebi he ndabba maayo ngaan, fiirtini nga laawol eytude himbe. Inga wi'a be, be ngada tooruure nanndune he ndabba maayo ngaan.

¹⁵ Ndabba mburtiinja leydi nga hokkaa baawde wurnude tooruure ndeen. Tooruure ndeen tinni no haala, nde tinni inde wara saliibe rewude nde.

¹⁶ Nga tilsiini himbe fuu, mawdo yahde suka, diikudo yahde talka, dimo yahde maccudo, wadanee alaama he junngo mum nyaamo naa he tiine mum.

¹⁷ Neddo fuu hidī sooda naa sonna sey tawree alaama oo. Alaama gatteedo oon kam woni: Innde ndabba maayo ngaan naa lamma kolloowo innde magga.

¹⁸ Do woni nokkuure hikmaaku. Goodudo hakkillo fuu hiita maana lamma oon. Lamma oon innde neddo non. Lamma oo woni keme jeegom e lasooji tati e jeegom (666).

Bannginol 14

Jimol himbe hebube kisinam

¹ Ndaarumi kaden sey ngi'umi Njawdiri ndiin no darii dow waamnde Siyon. Indi wondi he himbe ujunaaji hemre e lasooji didi e nayo (144.000). Innde mayri he innde Alla Baabiraawo mayri no winndaa dow tiide mabbe.

² Nanumi daane gom yuwne dow no wa'i iido ilam. Inde nanndi hano felmaango manngo naa mbi'en hano kolii ngoni no piyee.

³ Himbe ujunaaji hemre e lasooji didi e nayo (144.000) been fuu no njima, jimol kesol gom yeeso joodorgal Alla, yeeso kujje nay buurde deen he yeeso dottiibe been. Jimol ngol walaa baawdo ekkitiingol ko yaari himbe ujunaaji hemre e lasooji didi e nayo (144.000) hisinaabe bee.

⁴ Himbe bee ngoni laabube ngam be pukkidaaki he debbo baa nde worre. Ibe tokki Njawdiri ndiin nokku fuu to ndi fa'i. Kambe ngoni be nder duuniyaaru, Alla arti subani hoore mum, o subii be duu ngam Njawdiri ndiin, o hisini.

⁵ Fewre wurtaaki abada nder kunndule mabbe. Feloore fuu walaa he mabbe.

Lilal maleykaabe tato gom

⁶ Mido don nii, sey ngi'umi maleykaajo gom no fiira to woddī, faa dow toon. Omo wara ngam waajaade Habaru lobbo, habaru duumotoodo nder leyde duuniyaaru fuu, duumotoodo hakkune himbe lenyi fuu, he nder demle fuu.

⁷ Nder daane toowne omo wi'a himbe: —Kulee Alla ! Teddinon mo ! Ngam wakkati mo o hiitotoo himbe yottake. Cujidanee tagudo kammu e leydi, maayo e budde ndiyam !

⁸ Maleykaajo didabo gom tokki mo kam duu, no wi'a: —Nde sankitake ! Nde sankitake ! Baabiila hubeere mawne ndeen sankitake ! Kayre uppunoo faa noy walaa leyde fuu nder iri golle bonde hano jeenu he jarde cabijam gadaade nder mayre.

⁹ Sey maleykaajo tatabo gom, tokki dido beeto, toowni daane mum, no wi'a: —Neddo fuu sujidani ndabba yuwnga nder maayo ngaan, he tooruure nanndune he magga, nde nii joomum wadanaama alaama magga dow tiine naa dow junngo mum,

¹⁰ neddo oo yaran cabijam tikkere Alla ciwadam, kaddam. O torretee faa noy walaa nder hiite e sinaadar yeeso maleykaabe seniibe he yeeso Njawdiri ndiin.

¹¹ Cuurki hiite tiimunge no wula be ngeen no yeenya wakkati fuu dow. Powtiri walaana cujidianiibe ndabba yuwnga nder maayo ngaan, e tooruure nanndune he magga. Jemma e nyalooma powtiri walaana wadanaabe alaama innde magga dow tiide mum'en naa dow juude mum'en.

¹² Ngam majcum wadi, wakkati mo seniibe, himbe Alla, tittinkiniibe nder tilsinoje Alla, ngoondini lisa, kaani munyude, wakkati oo yottake.

¹³ Daane gom kam duu, yuwi dow wi'i kam: —Winndu ! Welbe ko'e illa jooni ngoni maayoobe no tittinkini nder goondinol mum'en.

Ruuhu Alla wi'i: —Goonga non, tampiri mabbe timmi. Be powtan ngam golle mabbe kolli ko be ngadiri no woodiri.

Kettol barke duuniyaaru

¹⁴ Mido yewannoo nii kaden sey ngi'umi luuldere raneere tar, nanndudo 'Bii-Neddo no joodii dow mayre. Omo melli meetalol kanje. Omo jogii nder junngo makko waarudu welnu sanne.

¹⁵ Maleykaajo gom wurtii nder Juulirde Alla mawne, toowni daane mum wi'i joodiido dow luuldere oon: —Kettol barke duuniyaaru yoni, adu waarudu maa, fuddu hettude.

¹⁶ Nden joodiido dow luuldere oon adi waarudu mum faddi ndu nder duuniyaaru, nden barke mayru hettaa.

¹⁷ Maleykaajo gom wurtii kaden nder Juulirde Alla mawne wonnde dow, no jogii waarudu welnu sanne gom.

¹⁸ Maleykaajo gom, kawjiido hiite sakkirde Alla ndeen kam duu wari, nder daane toowne wi'i maleykaajo jogiido waarudu welnu oon: —Cabiije duuniyaaru, bibbe mum benndi, adu waarudu maa tayowa de.

¹⁹ Maleykaajo oon adi waarudu mum faddi nder duuniyaaru. Ndu tayi bibbe cabiije deen, ndu hawri de nder boosirde mawne. Dum fuu woni alaama tikkere Alla.

²⁰ Toon gada hubeere ndeen, bibbe cabiije deen boosaa. Yiyyam duddam wurtii nder boosirde ndeen. Dam ili ko wadata kilooji keme tati. Dam yeenyi dow faa to nde nii puccu darake nder majjam, hoore maggu tan hollirtee.

Bannginol 15

Maleykaabe jedđo e bala'uuji jedđi cakitittoodî

¹ Ndaarumi kaden sey ngi'umi nder kammu alaama mawđo kaaydindo kam gom. Maleykaabe jedđo jogiibe bala'uuji jedđi. Bala'uuji jedđi dii, kanyi ngori bala'uuji cakitittoodi ngam nder majji kumnol tikkere Alla wanngata.

² Ngi'umi kaden, godđum nanndudum maayo no yelkita hano danndorgal no ngirbordira he hiite. Dow daane maggo, jaaliibe ndabba maayo ngaan, hebube jaalorgal ngam be calake tokkude tooruure tinndinoore magga, be calake duu wadaneede alaama tinndinoore innde magga dow mum'en. Nedđo mabbe fuu no jogii hoddu ndu Alla hokki dûm.

³ Ibe njima jimol ngol Muusa, maccudo Alla, yimunoo he jimol gadanangol Njawdiri ndiin, ibe mbi'a: —Yaa Alla Joomiraawo, Jom baawde, golleeji maada no mawni, idî kaaydîni ! Yaa Laamiido laamorde fuu, laabi maa no dartiidi, di goongaaji !

⁴ Yaa Joomiraawo ! Moy woni hulataa ma ? Moy saloto teddinde ma ? Aan tan woni Ceniido. Lenyi fuu ngaran cujida yeeso maa, ngam di fuu di ngi'ii ko golleeji maada no dartiidi.

⁵ Gada jimol ngool, sey ngi'umi Juulirde Alla mawne ndeen no omtii, hukumuuru seedaaku nduun no tawaa nder mayre.

⁶ Maleykaabe jedđo, jogiibe bala'uuji jedđi diin mburtii nder mayru, ibe bornii kolte lobbe, daneeje tar. Ibe kabbi tunndordi gadiraadi kañje dow gabaaje mabbe.

⁷ Nder kuppe nay buurde deen wonnde hokki maleykaabe jedđo been nyederde jedđi gadiraade kañje. Nyederde fuu no heewi tikkere Alla Duumotoodo faa abada abadin.

⁸ Sey nder baawde Alla he teddungal mum, cuurki gom wurtii, hewni Juulirde mawne ndeen. Nde nii maleykaabe jedđo been timminaay bala'uuji jedđi di be njogii diin, too walaa baawdo naati nder mayre.

Bannginol 16

Nyederde tikkere Alla jedđi

¹ Mido don nii sey nanumi daane toowne gom yuwi nder Juulirde mawne, wi'i maleykaabe jogiibe bala'uuji jedđi been: —Njehee, ndufowee tikkere Alla wonnde nder nyederde jedđi deen fuu nder duuniyaaru !

² Nder maleykaabe jedđo been, sey gooto mabbe arti, yehi, rufowi nyederde mum. Sey buuye bonde, naawooje faa noy walaa, mburtii he tawraabe alaama ndabba maayo ngaan kam fuu he cujidanbe tooruure tinndinoore magga.

³ Maleykaajo didabo oon rufi kam duu nder diyele ko woni nder nyederde mum. Ndiyam dam laatii hano yiyyam mbaaddam, kujje buurde tawaade nder majjam fuu mbaati.

⁴ Maleykaajo tatabo oon rufi ko tawanoo nder nyederde mum nder maayooji he dow gite leydi ilnooje ndiyam fuu. Ndiyam dam fuu wayli, laatii yiyyam, kanyam duu.

⁵ Sey nanumi maleykaajo dawranoowo diyele, no wi'a: —Aan woni dartiido, Ceniido, gondo, gonnodo, a hiitake he dartinaaku.

⁶ Bonbe ndufi yiyyam seniibe, himbe maada,

be ndufi yiyyam annabiibe maada. Aan duu, a hokki be yiyyam be njara. Nii hegii he mabbe !

⁷ Daane gom duu wurtii nder sakkirde ndeen, no wi'a: —Goonga ! Joomiraawo Alla Jom baawde,

sariyaaji maada no goongaaji,

dī dartiidi !

⁸ Maleykaajo nayabo oon kam duu rufi ko tawanoo nder nyederde mum dow naange. Naange ngeen hebi laawol haadude rok ngam wula himbe.

⁹ Wulowulo magge satti sanne, tinni no wula himbe. Amma be calii tuubude, be teddina Alla. Be tinni ibe mbonna innde Alla, goodudo baawde darnude bala'uuji dīn.

¹⁰ Maleykaajo joyabo oon rufi ko tawanoo nder nyederde mum dow joodorgal ndabba maayo ngaan. Sey nimre huuri kappa kuula to baawde magga tawa. Himbe keddii no hanngodira nyiye ngam naawdum ko be nanta dūm.

¹¹ Naawdum putte burtiide he mabbe dūm wadi be tinni ibe mbonna innde Alla jeydo dow. Be calii tuubude, be tinni ibe ngada golle bonde.

¹² Maleykaajo jeegabo oon rufi ko tawanoo nder nyederde mum nder maayo manngo wi'eteengo Efarata. Sey ngo yoorii, ngam laamiibe yuwoobe lettugal keba to mbittori.

¹³ Mido don nii sey ngi'umi kaden, ginnaaji bondi tati gom nanndudi he paabi, gonngol wurtii nder hunnduko mbolla ngaan, gonngol wurtii nder hunnduko ndabba ngaan, gonngol duu wurtii nder hunnduko annabijjo penoowo oon.

¹⁴ Ginnaaji dī ngori ginnaaji bondi gadooji kujje kaaydiniide. Di tefowan laamiibe duuniyaaru fuu, dī nodda be ngam be kawra be ngadda daane worre, be ngada konu nyannde darjal, nyalaane Alla Jom baawde.

¹⁵ Nden lisa wi'i kam: —Ndaa, mi warowan hano no gujjo warirta ! Beldo hoore woni baldo no darii mo daanaaki, no bornii koltal mum ngam to dilludu wari he mum fuu to ndillu terru, gite no kollira dum.

¹⁶ Ginnaaji diin kawri laamiibe been nder nokkuure wi'eteene Armagedon nder ibrankooore.

¹⁷ Maleykaajo jeddabo oon kam duu wicci ko tawanoo nder nyederde mum nder henndu. Daane toowne gom wurtii nder Juulirde mawne wari, nde yuwaana illa joodorgal laamu ngaal, inde wi'a: —Huune fuu gasi joonkay.

¹⁸ Sey mayye, olko, e diggaali gom ngadi. Leydi dimmbi dimmbande mawne. Dimmbande ndee, illa himbe no nder duuniyaaru ir mum wadaay baa nde worre !

¹⁹ Hubeere mawne ndeen fecci pecce tati. Kubeeje awaaade nder leyde duuniyaaru fuu cankiti. Alla yeggitaay hubeere Baabiila. O wadi nde yari nyederde cabijam tikkere makko.

²⁰ Duude fuu moyti, baamle duu majji.

²¹ Malmalluuje butte yuwi dow no caama dow himbe. Teddirka worre majje fuu no wada kilooji lasooji didi. Himbe kudi Alla ngam malmalluuje bonde, gonde no caama, laataniibe balaa'u bondo.

Bannginol 17

Kiite Baabiila

¹ Maleykaajo gom awaaado nder maleykaabe jeddo jogiinoobe nyederde jeddi deen, wari, wi'i kam: —War, faa mi holle no Alla hiitortoo debbo jeenoowo sanne oo. Debbo oo woni hubeere nyibaande takkol diyeele dudde.

² Laamiibe duuniyaaru pijidi he makko. Himbe duuniyaaru njari cabijam makko faa ko'e mabbe copti, be ngadi ko fijude.

³ Sey Ruuhu Ceniido heewi kam, maleykaajo oon dowi kam nder ladde yeeruure. Nden ngi'umi debbo gom no joodii no waddii ndabba mbodaa gom. Ndabba nga ko'e magga jeddi, luwe magga sappo. Banndu magga fuu no winndaa konngi gom ngam bonude innde Alla.

⁴ Debbo oo no bornii kolte bodeeje, lobbe sanne. Omo fedi kanje, kaaye dime he luuluuje. Nder junngo makko no tawa nyederde kanje heewne ko nyiddinii he tuuni fijirde makko.

⁵ Dow tiine makko no winndaa, innde nde maana cuudiido gom.

Dum winndi dum wi'i: Baabiila Teddinaanja Inna fijoobe Inna wadoobe ko nyiddinii fuu.

⁶ Ngi'umi kaden ko debbo oo no suuli. Yiyam seniibe, himbe Alla haaloobe dow ko lisa wadi, dam o yari dam, kanyam suuli mo.

Dum haaydini kam sanne, wakkati ngi'unoomi mo.

⁷ Nden maleykaajo oon wi'i kam: —Ko wadi düm haaydini ma ? Mi fiirtante maana majjum. Mi haalante maana debbo oo he ndabba nga ko'e jeddi he luwe sappo, nga o waddii ngaa.

⁸ Ndabba nga ngi'ataa ngaa, wuuriino, amma hannden nga heddaaki. Nder ko booyataa nga wuuritan, nden nga wurtowo nder ngaykaa nga walaa fuu keerol gom. Nde nii nga wurtake, Alla wara nga. Himbe, be illa fuddorde inde mum'en mbinndaaka nder dewtere mbuurnam, wonbe nder duuniyaaru ngi'an nga. Gi'ol magga haaydinan be ngam ndenno nga wuurinoo, hannden nga wuuraa amma nga wartowan.

⁹ Do neddo fuu haani tawree hikmaaku e faamo ngam anndude kuppe dee. Maana ko'e jeddi deen woni baamle jeddi, de debbo oon njoodii dow mum.

¹⁰ Ide tinndina duu laamiibe jeddo. Nder laamiibe jeddo bee, joyo ngadi jamaanu mum'en mbitti. Gooto mabbe no caka balde mum. Laamu jeddabo mabbe oon waraay ginan. Amma nyannde fuu ngu wari, wakkati sedda tan ngu watta.

¹¹ Ndabba ngoota mbuurunoonga ndenno nga heddaaki hannden ngaan, kannga he hoore magga, inga hawtidi laamiibe jeddo been goddum. Nde nii nga wartowi, kannga laatoytoo laamiido jeetatabo oon. Amma nga yahan to nga halketee.

¹² Maana luwe sappo de ngi'udaa de, woni laamiibe sappo be jamaanu mum'en ngaraay ginan. Be kebowan baawde laamidaade he ndabba ngaan nder wakkatiyel sedda.

¹³ Laamiibe been fuu, kawri ngadi hunnduko wooto, ngam gollande ndabba ngaan he semmbe mum'en fuu e baawde mum'en fuu.

¹⁴ Be ndurwidan Njawdiri ndiin, amma kayri heboyta jaalorgal dow mabbe ngam kayri woni Joomiraawo joomiraabe fuu, Laamiido laamiibe fuu. Wondube he mayri been duu kawtida he mayri nder jaalorgal ngaal. Ndi subake be, ndi noddi. Be tokkiran ndi berne worre.

¹⁵ Maleykaajo oon wi'i kam kaden: —Diyeele dee de ngi'udaa debbo jeenoowo oon no joodii hadde mum'en deen, maana majje woni himbe lenyi fuu wonbe nder duuniyaaru, haaloobe demle feere-fereeje.

¹⁶ Luwe sappo dee, de ngi'udaa de kanye he ndabba ngaan fuu, mbanyan debbo jeenoowo oo, pidhaa mo pat, teeta ko o woodi fuu, acca mo banndu boldu, nyaama tewu makko, nden ndufa ko hoddi dum nder hiite.

¹⁷ Alla wadi laamiibe sappo bee ngadi daane worre, ngam gollande ndabba ngaan heba nga laamo. O wadi düm duu ngam be ngada fodoore makko. Ndabba ngaan laamoto sey nyannde ko o wi'i dum huubi.

¹⁸ Debbo jeenoowo mo ngi'udaa oo, kam woni tinndinoore hubeere mawne laamiinde laamiibe duuniyaaru.

Bannginol 18

Cankitol Baabiila

¹ Gada tinndinooje dow ndabba ngaan e luwe sappo deen, sey ngi'umi maleykaajo gom keewdo baawde yuwii dow kaamu jippii. Darja makko yayni duuniyaaru fuu.

² O yewni nder daane toowne, o wi'i: —Kas ! Nde saami. Baabiila hubeere mawne saami ! Nde laatake jonnde ginnaaji. Nde laatake wuro ruuhuuj bondi, he iri tuuni fuu. Nde laatake to ir foonu wanyaanu e nyiddiniinu fuu tawa !

³ Nde saami, ngam nde hokki hoore mayre yahde he ko nyiddinii. Leyde fuu njari cabijjam fijirde mayre. Laamiibe duuniyaaru fuu pijirii nde. Bibbe luumo duuniyaaru fuu ndiikidi daliila njawdi mayre.

⁴ Nanumi daane gom yuwi dow kaden, no wi'a: —Mburtee nder mayre, onon himbe am, heba to hakke mayre raabu on, heba to bala'uuji mayre hewto on !

⁵ Ngam hakke mayre duudi sanne,

faa yottii he kammu. Alla duu miccitake golleeji mayre bondi.

⁶ Culnanee nde hano no nde sulninar wobbe ! Huune fuu ko nde wadi on, njobitee faa nde didi ! Nder nyederde nde o wattani on cabijjam, nyediree nde cabijjam kaddam faa kile didi, kokkon mo.

⁷ No nde hidirnoo njawdi e teddungal faa noy walaa,

onon duu, torriree nde hano non, kebbinon nde mettorgal berne. Nder berne mayre inde wi'a: Miin, mi laamiido. Mi hanaa debbo mo gorum maayi. Abada duu mettorgal maayde heewtaaki kam.

⁸ Ngam majjum wadi nder nyalooma gooto, bala'uuji bondi, nyaw, mettorgal he rafo, caamata dow mayre. Nde wulirtee hiite, ngam Alla Joomiraawo kiitiido nde no Jom semmbe.

⁹ Laamiibe duuniyaaru fijidibbe he mayre, e beegan be nde, nyannde be ngi'ata yeenyol cuurki hiite wonnge no nyaama nde, nyannde mum berde mabbe mettan.

¹⁰ Be toowtande sanne, ngam doggude to kiite mayre saamu dow mabbe. Nyannde mum be mbi'an: —Yoo yoo ! Yo ! Baabiila saami ! Baabiila hubeere mawne, Baabiila hubeere semmbenteere ! Nder yamnde worre tan, kiite Alla saami dow maa !

¹¹ Bibbe luumo duuniyaaru mboyan nde, berde mabbe mettan, ngam walaa coodoowo godsum he mabbe.

¹² Walaa garoowo sooda he mabbe kanje, cardi e kaaye dime, naa colle gom. Walaa garoowo sooda he mabbe gude canyaade faa woodi, gude

bodeeje, lobbe sanne gom, naa bodeeje coy gom. Naa garoowo sooda he mabbe ledde uurde ir irijje, gineeji gadiraadī nyiiyē nyiiwa, gineeji gadiraadī ledde cehaade caadiide sanne naa jamde bodeeje e jamde baleeje, naa gineeji gadiraadī hayre gom wi'eteene marba.

¹³ Walaa coodoowo li'ordum gom bi'eteedum Kanel e li'ordī gom, naa coodoowo cabijjam, nebbam uurdam, nebbam jaytun, conndi, aawdiri alkama, gowe, daktee uurde gom, naa iri uurdi mbelni cuurtinteeni gom. Walaa coodoowo nagge, mbaalu, puccu, torko, naa neddo.

¹⁴ Luumotoobe been fuu mbi'i hubeere ndeen: —Njawdi maa he ḥari maa fuu majji. Kujje de kosudaa hebude deen fuu kalki. A hebitittaa de kaden faa abada abadin.

¹⁵ Bibbe luumo wadube njawdi nder luumo mayre ndaroyto to woddi, ngam ibe kula to be limtee nder hawtidoobe he mayre balaa'u. Be mboyan, ibe mboyo, berde mabbe metta faa noy walaa.

¹⁶ Be mbi'a: —Yoo yoo ! Yo ! Baabiila hubeere mawne. Baabiila debbo nyaayirannoodo kolte haabu, kolte canyaade faa woodi. Debbo bornotoodo kolte bodeeje, caadiide, kolte pediraade kanje, coddi e kaaye dime !

¹⁷ Amma kas ! Nder yamnde worre tan, njawdi mayre fuu halkaa ! Sey jom'en laanaaji ndiyam mawdi, naatoobe laanaaji diin, awyoobe di he keboowo barke yaha-warta dow maayo fuu mboddo hubeere ndeen, ndarowoo faa to woddi.

¹⁸ Wakkati mo be ngi'ata cuurki hiiite ngonnge no wula hubeere ndeen, be mboyan, be mbi'a: —Hubeere fuu hubeere ummaaki fotune hubeere mawne ndee !

¹⁹ Sey be mbicci leydi dow ko'e mabbe, ibe mboya, ibe mboytoo, berde mabbe no metta, ibe mbi'a: —Yoo yoo ! Yo ! Nde halki ! Hubeere mawne ndee halki ! Hubeere nde jom'en laanaaji mawdi diikidī nder njawdi mum. Amma nder yamnde worre tan, huune fuu halkaa !

²⁰ Mbeltinee onon wonbe nder kammu. Onon seniibe, himbe Alla, mbeltinee. Onon lilaabe he onon annabiibe, mbeltinee ! Alla hiitake Baabiila dow kujje de nde wadani on !

²¹ Sey maleykaajo semmbenteejo gom hooyi kaaya gom potuña niisirde gabbe, faddi nder maayo, wi'i: —Nii Baabiila, hubeere mawne faddirtee he semmbe nde halka, nde hi'ataake kaden faa abada abadin !

²² Daane hoddu, daane seeseeru, daane luwal, naa daane jimoowo fuu nanataake kaden nder mayre. Bahillo naa cehoowo hebataake kaden nder mayre. Wabbere fuu niisataake nder mayre.

²³ Ndenno bibbe luumo maada ngori jom'en baawde nder duuniyaaru fuu. Amma joonin ngam a eytiri himbe heewbe he dobo-dobooji maada, jeyngol

fitilla fuu hi'ataake nder maada. Daane bañudo e banjaado nanataake nder maada kaden.

²⁴ Nii kiite Baabiila tayíraa ngam junngo mayre no nder dufol yíiyam seniibe, himbe Alla, yíiyam annabiibe he yíiyam waranoobe nder duuniyaaru fuu.

Bannginol 19

Jimi jettooje Alla nder kammu

¹ Toon nder kammu, sey nanumi daade toowde gom, daade nanndude he daade jama'aare mawne no mbi'a: —Aleluuya. Kisinam, teddungal e baawde ngonani Alla meeden !

² Kiite makko no goonga, no dartii ! O hiitake debbo jenoowo sanne oo, debbo pijudo sanne faa bonni duuniyaaru fuu oo. Alla hiitake mo ngam o rufi yíiyam maccube mum.

³ Daade deen towna kaden, nden de mbi'i: —Aleluuya, hiite wulunge hubeere ndeen cuurki mum no don no yéenya dow, faa abada abadin !

⁴ Dottiibe laso e nayo been he kujje nay buurde deen, kofi, cujidani Alla gondo dow joodorgal laamu. Dottiibe been e kujje deen no mbi'a: —Aleluuya ! Aamiin !

⁵ Daane gom yúwi dow joodorgal laamu ngaal, wi'i: —Mawdo e pamaro moodon, on fuu njettee Alla meeden, onon maccube makko, onon woodube kulal makko !

⁶ Nanumi daade jama'aare gom nanndude iido benkeyyé naa diggaali mawdi. Daade dee, no mbi'a: —Aleluuya ! Alla Jom baawde tabbintini laamu muudum.

⁷ En ceyo, nanen beldum, teddinen mo, ngam wakkati banngal Njawdiri ndiin yottake,

bañado oon duu siryake.

⁸ O hokkaama koltal lamngal, canyaangal faa moddi, naatowal hitere, o borno. Koltal ngal woni golle moyfude, golle seniibe, himbe Alla.

⁹ Sey maleykaajo gom, wi'i kam: —Winndu: Welbe ko'e ngoni noddaabe- ngara nyaama nyaamdu batu banngal Njawdiri ndiin ! O wi'i kaden: —Tabbat haalaaji dii no goonga. To Alla di yúwi.

¹⁰ Nden kofiimi faa hadde koyde maleykaajo oon, ngam sujidande mo. Amma o wi'i kam: —To sujidanam ! Sujidan Alla ! Miin he hoore am, mi maccudo Alla non hano maada, hano banndiraabe maada, ceediibe yeeso jama'aare dow ko lisa Almasiihu wadi. Teddin Alla ! Ceedaaku dow lisa Almasiihu ngu, kam woni ko annabaaku ngu, tefata.

Jaalorgal baddiido puccu ndaneewu tar

¹¹ Yeeso am ngi'umi kammu no omtii, puccu ndaneewu tar gom wanngi. Baddiido ngu oon no inndiree jom holnaare e goonga. Nder dartinaaku, o watta kiite makko e konu makko.

¹² Gite makko no njalba hano demle hiite, omo melli meetali laamu keewdi. Innde gom, nde neddo fuu anndaa se hanaa kanko, no winndaa he makko.

¹³ Omo bornii jabbaare heewnee yiiyam. Omo inndiree: « Haala Alla ».

¹⁴ Cefe soogeeji kammu, gondi dow pucci mum'en daneeji no tokki mo. Neddo mabbe fuu no bornii kolte haabu canyaade faa moddi, ide ndawni tar.

¹⁵ Takubaahi mbelki no wurtoo nder hunnduko makko. Kanki ngooti kiin o hebirta jaalorgal dow leyde duuniyaaru fuu. O laamorto de sawru njamndi. O niisan bibbe cabijje nder boosirde tikkere Alla mawne, Jom baawde.

¹⁶ Innde gom no winndaa dow jabbaare makko he dow busal makko, no wi'a: « Laamiido laamiibe fuu, Joomiraawo joomiraabe fuu. »

¹⁷ Ngi'umi maleykaajo gom no darii dow naange. O yewni pooli piirooji dow o wi'i di: —Ngaree, kawree ngam hiraane mawne nde Alla siryi.

¹⁸ Nyaamon tewu balli: Laamiibe, hooreebe soogeeji, worbe suusube, nyaamon tewu pucci diin e waddiibe di. Nyaamon tewu balli himbe fuu rimbe yahde maccube, pamaro yahde mawdo !

¹⁹ Ngi'umi kaden ndabba mannga ngaan, laamiibe duuniyaaru, e soogeeji mum'en, be kawri faa be kabda baddiido puccu ndaneewu oon e soogeeji mum.

²⁰ Amma ndabba ngaan nanngaa kannga he annabijjo penoowo oon, gadannoodo dobo-dobooji yeeso magga oon. Nder dobo-dobooji makko diin o fergi wadanaabe dow mum'en alaama ndabba ngaan, e sujidanbe tooruure tinndinoore magga. Ndabba ngaan e annabijjo oon nanngaa, padaa he yonkiji mum'en nder peta hiite sinaadar wulnge jaraw.

²¹ Takubaahi ngonki no wurtoo nder hunnduko baddiido puccu ndaneewu oon wari soogeeji diin fuu. Pooli diin ngari nyaami tewu balli mabbe faa kaari.

Bannginol 20

Laamu duubi ujunere

¹ Maleykaajo gom yuwi dow kammu jippii, ngi'umi omo jogii nder junngo makko, callalol manngol gom e omtirdum ngaykaa nga walaa fuu keerol ngaan.

² O wari, o nanngi mbolla ngaan, kannga wonnoo mboddi arandeeri, inndirteeni Ibiliisa naa mbi'en Seydan. O habbi ndi ngam ndi wada duubi ujunere indi habbi.

³ O faddi ndi nder ngaykaa ngaan, o ommibii hunnduko magga, o soki ko faa woodi. Nden o fiyi kaatimijje dow magga heba ndi wada duubi ujunere kubdi, ndi jammaaki lenyol fuu kaden nder duuniyaaru. Gada duubi ujunere diin, no haani ngaykaa ngaan sokitee, ndi habbitee ndi yoofee wakkati sedda.

⁴ Nden ngi'umi joodorde laamu gom, warbe joodaade dow majje fuu kokcaa baawde hiitaade. Ngi'umi kaden himbe, be yonkiji mum'en ittaa ngam seedaaku mabbe ngu be ngadi dow lisa, e waaju haala Alla mo be ngadi. Be cujidanaay ndabba maayo ngaan naa duu tooruure tinndinoore magga, be accaay duu alaama magga waddee dow tiide mabbe naa dow juude mabbe. Himbe bee no ummintintee, be laamodoto he Almasiihu duubi ujunere.

⁵ Himbe bee kambe ngoni be Alla arti ummintini he maayde. Amma beeto kay ummitittaako sey duubi ujunere diin fuu kuubi.

⁶ Welbe ko'e ngoni woodube mbaka nder ummintinaaki kiin ngam be ceniibe. Maayde didabere gom fuu walaa baawde gom dow mabbe. Be laatoto cakkanoobe Alla he Almasiihu, be laamodoo he Almasiihu duubi ujunere.

Jaaleede e kiite Ibiliisa

⁷ Nyannde fuu duubi ujunere diin kuubata, nyannde mum, Ibiliisa yoofetee wurto nder kasu,

⁸ yaha nder kappa kuula duuniyaaru fuu jammboowo lenyi Juuju e Maajuuju. O hawra dum'en ngam konu. Lenyi dii duudal mum'en limtataako, duudal majji no foto gabbe taasiri daane maayo duudde.

⁹ Di cankito nokku fuu nder duuniyaaru, di piilo hodorde seniibe Alla, hubeere horsune he makko. Amma hiite gom yuwta dow, wara nyaama lenyi dii fuu.

¹⁰ Ibiliisa eytannoodo be oon kam duu faddaa nder peta hiite sinaadar wulnge jaraw, to ndabba ngaan he annabijjo penoowo oon paddanoo. Be njukkaa. Jemma e nyalooma ibe nder torra faa abada abadin.

Nyannde darjal

¹¹ Dow joodorgal laamu manngal danal tar gom, mi hi'i neddo gom no joodii dow maggal. Kammu he leydi fuu majji yeeso makko, ko dum hi'ataake kaden.

¹² Ngi'umi kaden maaynoobe fuu, mawdo mabbe yahde pamaro mabbe no ndarii yeeso joodorgal laamu ngaal. Dewte gom piirtaa, nden dewtere mbuurnam, kam duu fiirtaa, maaybe been kiitaa. Neddo mabbe fuu hiitaa dow golle mum hano no dum winndiraa nder dewte deen.

¹³ Maayo tuuti wurtini maaybe wonnoobe nder mum. Maayde he laahara kam'en duu kokkiti maaybe wonnoobe nder mum'en. Maaybe been don duu kiitaa, neddo mabbe fuu hiitaa dey-dey golle mum.

¹⁴ Nden maayde he laahara paddaa nder peta hiite ngaan laatiinga maayde didabere.

¹⁵ Nyannde mum neddo fuu mo innde mum winndaaka nder dewtere mbuurnam ndeen, no faddetee nder peta hiite ngaan.

Bannginol 21

Heydintinol huune fuu

¹ Ngi'umi kammu kesu e leydi heyri gom. Kammu arandeewu nguun e leydi arandeeri fuu kalki, maayo fuu walaa.

² Ngi'umi Ursaliima keso oon, hubeere seniine ndeen no yuwa to Alla no jippoo. Inde fedaa hano no bañoyteedo fedirtee ngam nana beldum yahde to gorum.

³ Nanumi daane toowne gom yuwi dow joodorgal laamu ngaal inde wi'a: « Ndaa, hukumuuru Alla nii hakkune himbe. O joddoto he mabbe, be laatoo himbe makko. Alla he hoore mum wondan he mabbe, o laatoo Alla mabbe.

⁴ O moytan gondi mabbe fuu. Maayde, mettorgal berne, simayeejo he torra gom fuu keddataako, ngam kujje kidde deen fuu ndilli. »

⁵ Joodiido dow joodorgal oon wi'i: —Ndaa, mi heydintinan huune fuu ! Winndu haalaaji dii, ngam di kolniidi, di goongaaji.

⁶ Huune fuu timmi ! Miin woni fuddorde miin woni timmoodie. Miin woni arano, miin woni cakitiido. Neddo fuu domduo, mi hokkan dum forba ndiyam mbuurnam.

⁷ Neddo fuu kebudo jaalorgal heban kujje dee fuu. Mi laatoto Alla joomum, kam duu laatoo biyam.

⁸ Amma wattube kulal nder berde mum'en, be ngoondinaay, golloobe ko nyiddinii, ittoobe yonki, fijoobe, jom'en dobo-dobooji, rewoobe tooruuje, fenoobe, himbe bee fuu nder peta hiite sinaadar wulnge jaraw mbaka mabbe woni. Hiite ngee woni maayde didabere.

Ursaliima keso

⁹ Maleykaajo gom tawaado nder maleykaabe jeddo jogiibe nyederde jeddi, keewde bala'uuji jeddi cakitotoodii diin wari, haaldi he am, wi'i kam: —War faa mi holle bañaado, mo Njawdiri ndiin subii.

¹⁰ Ruuhu Ceniido heewi kam, maleykaajo oon dowi kam faa dow waamnde toowne gom. O holli kam Ursaliima keso oon, hubeere seniine ndeen no yuwa to Alla no jippoo.

¹¹ Inde wondi he teddungal Alla, inde yelkita hano hayre rimnde, inde laabi hano yaspa, yelkitol mayre hano danndorgal.

¹² Birniyol gom no fiili nde. Ingol toowi ingol tekkidi, dammbule maggal sappo e didi. Dammbugal fuu maleykaajo gom no darii. Lenyi Isra'el sappo e didi diin, lenyol fuu e dammbugal mum, innde mum duu no winndaa dow maggai.

¹³ Dammbule maggol, kedde lettugal deen no tati. Gorgal maggol duu tati, sobbirde maggol no woodi tati, hoore hudo maggol kam duu no woodi tati.

¹⁴ Birniyol hubeere ndeen maha dow kaaye sappo e didi. Dow majje no winndaa inde lilaabe Njawdiri ndiin sappo e dido been.

¹⁵ Maleykaajo kaaldoowo he am oon no jogii loocol etirngol gadiraangol kañje. Omo eta hubeere ndeen, dammbule mayre he birniyol mayre.

¹⁶ Seraaji nay mayre fuu njuutirka mum'en no potu. O watti loocol etirngol ngol o eti, o hebi ujunaaji sappo e didi (12.000) dow njuutirka maggol. O eti o hebi ujunaaji sappo e didi (12.000) dow njaajirka maggol. Dow toowirka maggol duu o eti, o hebi ujunaaji sappo e didi (12.000).

¹⁷ O eti deppideeka birniyol ngool, o hebi kuule hemre e lasooji didi e nay (144), kuule maleykaajo oon he kuule himbe fuu no potu.

¹⁸ Birniyol ngool nyibiraa hayre yaspa, siire ndeen duu nyibiraa kañje dime, inde laabi hano danndorgal.

¹⁹ Kaaye birniyol ngool pedira ir kaaye dime fuu. Pede sappo e didi ngoni ko wada, ide tokkodiri yahde. Hayre inndirteene yaspa artira, safir tokki, hayre tatabere wattaane ndeen woni hayre inndirteene agat, nden hayre inndirteene emerooda tokki.

²⁰ Hayre joyabere wattaane ndeen woni hayre inndirteene onikis, nden hayre inndirteene sardis ndeen duu watta. Hayre jeddabere wattaane ndeen woni hayre inndirteene kirisolita, nden hayre inndirteene beril kam duu watta. Hayre jeenayabere wattaane ndeen woni hayre inndirteene topas, nden kirisoparas hayre sappobere ndeen watta. Hayre sappo he go'abere wattaane ndeen woni hayre inndirteene yasente, nden hayre inndirteene ameetis watta, wari laatii hayre sappo e didabere.

²¹ Luuluuje sappo e didi ngattaa he dammbule sappo e didi deen. Dammbugal fuu he luuluure mum. Beddol hubeere ndeen wadira kañje dime, yelkitittoo de hano danndorgal.

²² Hubeere ndeen walaa Juulirde mawne fuu ngam Alla Joomiraawo, Jom baawde e Njawdiri ndiin, kam'en ngoni Juulirde mawne ndeen.

²³ Naange naa lewru haajaaka nder mayre, ngam darjaaji Alla yavnata nde. Njawdiri ndiin woni fitilla mayre.

²⁴ Lenyi duuniyaaru fuu tokkan nder annuura mayre. Laamiibe nder duuniyaaru adan njawdi mum'en ngaddana nde.

²⁵ Dammbule mayre ommbataake faa abada abadin ngam jemma walaa nder mayre.

²⁶ Darja e teddungal lenyi duuniyaaru waddetee nder mayre.

²⁷ Golloobe ko nyiddinii, fenoobe naa ko tunninta fuu, naatataa nder mayre. Naatoobe nder mayre ngoni be inde mum'en mbinndaa nder dewtere mbuurnam, dewtere nde Njawdiri ndeen.

Bannginol 22

¹ Maleykaajo tawaado hakkune maleykaabe jeddo jogiibe nyederde jeddi holli kam maayo kokkoowo ndiyam mbuurnam. Ingo yelkita hano danndorgal. Ndiyam maggo no yuwa to joodorde Laamu Alla e Njawdiri ndiin.

² Idam ila caka beddol hubeere ndeen. Ngo fecci pecce didi, caka pecce didi deen no tawa lekki mbuurnam, lekki ndimoohi lebbi sappo e didi dow lebbi sappo e didi. Lewru fuu iki rima nde worre. Lekki kii, kaakooli mum woni safaare nyawtoore lenyi duuniyaaru.

³ Ko Alla hudi fuu tawataake nder hubeere ndeen kaden. Joodorgal Laamu Alla he Njawdiri ndiin ngoni nder mayre. Maccube Alla ndewan Alla.

⁴ Be ngi'an yeeso makko e innde makko duu dow tiide mabbe.

⁵ Jemma walaa kaden. Be ngalaa haaju jeyngol fitilla naa jeyngol naange ngam Alla Joomiraawo yeyniran be annuura mum. Be laamoto faa abada abadin. Habaru gartol lisa

⁶ Maleykaajo oon wi'i kam: —Haalaaji diin no kolniidi, di goongaaji. Alla Joomiraawo, gattudo haala mum nder hunnduko annabiibe oon, lili maleykaajo mum ngam holla maccube mum huune fuu nde garki mum badii.

⁷ lisa wi'i: —Ndaaree, mi waran ko booyataa ! Beldo hoore woni gadudo ko dewtere annabaaku ndee wi'i.

⁸ Amma miin, Yahaaya, woni nanudo, gi'udo kujje dee fuu. Gada ko nanumi he ko ngi'umi dum, kippiimi he leydi hadde koyde maleykaajo gondo no haalda he am oon faa mi sujidana mo.

⁹ Sey o wi'i kam: —To sujidanam ! Mi maccudo Alla hano maada. Mi maccudo Alla hano banndiraabe maa annabiibe, kam fuu he dowlaniibe haalaaji dewtere ndee. Sujidan Alla !

¹⁰ Nden o wi'i kam: —To suudu haalaaji annabaaku gondi nder dewtere ndee, ngam wakkati mo dum waroya oon badake.

¹¹ Gadoowo ko boni heddo nder bononda mum. Jom golle tunnude heddo nder golle mum tunnude. Dartido heddo nder dartinaaku mum. Ceniido heddo nder senaare mum !

¹² lisa wi'i: —Ndaaree, mi waran ko booyataa. Mi waddan njobdi neddo fuu. Mi yoba neddo fuu dey-dey golle muudum.

¹³ Miin woni fuddorde, miin woni timmoode. Miin woni arano, miin woni cakitiido.

¹⁴ Beldo hoore woni lonnoowo kolte mum ngam heba laawol nyaamude bibbe lekki mbuurnam kiin, fa'a dammbule deen, naata hubeere ndeen.

¹⁵ Amma dawaadi he jom'en dobo-dobooji he fijoobe he ittoobe yonki he rewoobe tooruuje he hidube fewre he wadoobe hiila ngoni wonbe gada mayre.

¹⁶ Miin lisa, mi lili maleykaajo am ngam seedoo kujje dee nder kawriide goondinbe deen fuu. Miin mi wuddu Daawda, mi jippotoodo he makko duu. Miin woni hoodere fajiri yelkitittoore !

¹⁷ Nden nanumi Ruuhu he banjeteedo oon no mbi'a: —War ! Neddo fuu nando dum duu no wi'a: —War ! Neddo fuu domduo wara, giudo yarude ndiyam kokkojam mbuurnam fuu jaba yara dam forba. Timmoode

¹⁸ Miin Yahaaya, mido sappana neddo fuu nando haalaaji annabaaku gondi nder dewtere ndee, nde nii joomum beydi dow majji goddum, Alla beydanan joomum bala'uuji cifaadsi nder dewtere ndee.

¹⁹ Neddo fuu ittudo goddum nder haalaaji dewtere annabaaku ndee, Alla ittan mbaka joomum he lekki mbuurnam kii filla mum wadaa nder dewtere ndee. Alla ittan mbaka joomum duu nder hubeere seniine ndee, nde filla mum wadaa nder dewtere ndee.

²⁰ Ceedantoodo kujje deen oon duu wi'i: —Hakiika, mi waran ko booyataa ! Sey mbi'en: —Goonga non. War lisa Joomiraawo !

²¹ Moyyere Joomiraawo meeden lisa wonda he moodon, on fuu. Aamiin !

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil